A. TANASESCU
I. D. MARINESCU
R. CONSTANTINESCU
L. BUSUIOC

GRAFICĂ ASISTATĂ

Programe FORTRAN pentru reprezentări geometrice

2

AUTOMATICA ELECTRONICA
INFORMATICA MANAGEMENT

SERIA PRACTICĂ

BAIEM

AUTOMATICA

INFORMATICA

SERIA PRACTICĂ

ELECTRONICA

MANAGEMENT

BIBLIOTECA DE AUTOMATICĂ, INFORMATICĂ, ELECTRONICĂ, MANAGEMENT

BAIEM SERIA „PRACTICĂ"

Şt. Lozneanu ş.a. Casetofoane. Depanare, Funcţionare
T. Rădulescu ş.a. Centrale telefonice automate.
S. Călin, I. Dumitrache ş.a. Reglarea numerică a proceselor tehnologice
G. Ionescu ş.a. Traductoare pentru automatizări industriale, vol. I
L. Zamfirescu, I. Oprescu. Automatizarea cuptoarelor industriale
I. Papadache. Automatica aplicată, ediţia I şi a II-a
Şt. Alexandru. Automatizarea proceselor tehnologice în industria lemnului
G. Raymond. Tehnica televiziunii în culori
J. J. Samuelly, J. Pignaret, A. Sarazin. Instrumentaţia electronică în fizica nucleară
T. Homoş. Capacitatea de producţie în construcţii de maşini
S. Radu, D. Filoti. Centrale telefonice automate. Sisteme de comutaţie
M. Bodea ş.a. Tranzistoare cu efect de cîmp
D. N. Şapiro. Proiectarea radioreceptoarelor
V. Antonescu, M. Popovici. Ghid pentru controlul statistic al calităţii producţiei
N. Stanciu ş.a. Tehnica imaginii în cinematografie şi televiziune
P. Vezeanu, Şt. Pătraşcu. Măsurarea temperaturii în tehnică
T. Penescu, V. Petrescu. Măsurarea presiunii în tehnică
P. Popescu, P. Mihordea. Măsurarea debitului în tehnică
P. Vezeanu. Măsurarea nivelului în tehnică
C. Hidoş, P. Isac (coordonatori). Studiul muncii, vol. I—VIII
V. Baltac ş.a. Calculatorul FELIX C-256. Structură şi programare
G. Sonea, M. Sileţchi. Creşterea planificată a productivităţii muncii
R. L. Morris. Proiectarea cu circuite integrate TTL
I. Stăncioiu. Eficienţa economică a asimilării de utilaje noi
Ishikawa Kaoru. Controlul de calitate pentru maiştri
Magnus Radke. 222 măsuri pentru reducerea costurilor
A. M. Buhtiarov ş.a. Culegere de probleme de programare
P. Constantinescu ş.a. Sistemele informatice, modele ale conducerii şi sistemelor conduse
E. S. Buffa. Conducerea modernă a producţiei, vol. I şi II
A. Vătăşescu ş.a. Dispozitive semiconductoare. Manual de utilizare
A. Nadolo. Măsurarea volumului şi cantităţii lichidelor în industrie
Ch. Jones. Design. Metode şi aplicaţii
Gh. Pisău ş.a. Elaborarea şi introducerea sistemelor informatice
C. Hidoş. Analiza şi proiectarea circuitelor informaţionale în unităţile economice
A. Vătăşescu ş.a. Circuite integrate liniare. Manual de utilizare
M. Silişteanu ş.a. Scheme de televizoare, magnetofoane, picupuri, vol. 1 şi 2, ed. a II-a
D. W. Dawis. Reţele de interconectarea calculatoarelor
V. Pescaru ş.a. Fişiere, baze şi bănci de date
D. Patriche. Marketing industrial
Gh. Baştiurea ş.a. Comanda numerică a maşinilor-unelte
N. Sprinceană, R. Dobrescu, Th. Borangiu. Automatizări discrete în industrie. Culegere de probleme
M. Florescu ş.a. Cibernetică, automatică, informatică în industria chimică
S. Călin, ş.a. Optimizări în automatizări industriale
S. Maican. Sisteme numerice cu circuite integrate
M. Simionescu. Proiectarea unitară a circuitelor electronice
R. Râpeanu ş.a. Echipamente periferice. Catalog
T. Geber ş.a. *Microprocesoare, microcalculatoare şi roboţi în automatizări industriale*
M. Guran, F. G. Filip. *Sisteme ierarhizate, în timp real, cu prelucrare distribuită a datelor*
A. Davidoviciu, B. Bărbat. *Limbaje de programare pentru sisteme în timp real*

Mat. dr .arh. **AURELIAN TĂNĂSESCU**
ing. **RADU CONSTANTINESCU** ing. **IOAN D. MARINESCU**
mat. **LILIANA BUSUIOC**

GRAFICĂ ASISTATĂ.

Programe FORTRAN pentru reprezentări geometrice

2

EDITURA TEHNICĂ
Bucureşti, 1989

Cuvînt înainte: ing. **NICOLAE VAIDESCU**
Recenzii: ing. **VLADIMIR FIRȚA**
dr. ing. **LIVIU DUMITRAȘCU**

Redactor: ing. **PAUL ZAMFIRESCU**

ISBN 973-31-0018-8
ISBN 973-31-0016-1
C.Z.: 76:681,3

Desene: DANA GEGO
Coperta: SIMONA DUMITRESCU
Tehnoredactor: V. E. UNGUREANU

Coli de tipar: 18,5 Bun de tipar: 1.08.1989

Tiparul executat sub comanda nr. 1412 la Întreprinderea poligrafică „13 Decembrie 1918", str. Grigore Alexandrescu nr. 89-97 București, Republica Socialistă România

CUPRINS GENERAL

VOLUMUL 1

VOLUMUL 2

VOLUMUL 2

CUPRINS

Capitolul IX

CURBELE ÎN GRAFICA PE CALCULATOR

Capitolul X

SUPRAFEȚELE ÎN GRAFICA PE CALCULATOR

Capitolul VII Algoritmi pentru rezolvarea problemei liniilor ascunse (ALPLA) și a suprafețelor invizibile (APIS)

A. ALGORITMUL ALPLA

7.1. Prezentarea generală a algoritmului ALPLA

Algoritmul și programul **FORTRAN**, prezentate în acest capitol, reprezintă o soluție a autorilor pentru **P**roblema **E**liminării **L**iniilor **I**nvizibile (**PELI**).

Algoritmul creat este din categoria celor ce lucrează în *„spațiul obiect"*.

Într-o formă inițială, elaborată deja în anul 1975 algoritmul dădea posibilitatea utilizatorilor să vizualizeze structuri de corpuri topologic închise cu contururi de fețe concave sau chiar cu goluri.

În forma prezentată în lucrare este permisă, în plus, și existența a 2 poliedre intersectate în cadrul descrierii. Pentru diferențierea celor două variante, vom numi **ALPLA** ultima variantă.

Descrierea poliedrelor se face în modul prezentat în capitolul VI, adică prin coordonatele vîrfurilor în 3-D, urmate de descrierea poligoanelor care alcătuiesc fețele poliedrelor.

Definirea fețelor trebuie făcută în sens trigonometric, acest lucru fiind impus de necesitățile de calcul. O astfel de definire permite o eliminare radicală a fețelor total invizibile încă dintr-o fază incipientă a algoritmului, reducînd foarte mult timpul de calcul.

Dacă totuși, o asemenea definire nu este posibilă (în cazul în care sînt introduse în structură elemente care nu sînt topologic închise în spațiu), acest lucru trebuie specificat.

De asemenea, se poate specifica inițial în algoritm dacă întreaga structură introdusă este convexă, caz în care întreg algoritmul se rezumă la eliminarea fețelor invizibile și trasarea celorlalte fețe.

7.1.1. Noțiuni definitorii

Obiectele sau volumele de arhitectură sînt limitate de fețe, care sînt porțiuni de plane. Fiecare față este limitată de muchii, iar cele două puncte extreme ale muchiei sînt noduri. Fiecare muchie aparține la două fețe. O muchie este convexă (concavă), dacă corespunde unui diedru convex (concav).

Un nod este concav dacă aparține cel puțin unei muchii concave, contrar el este convex. Pe un plan de proiecție sau pe un tablou de perspectivă fețele F_i sînt proiectate prin poligoane P_i, muchiile M_{ij} prin segmentele S_{ij} și nodurile N_i prin vîrfurile V_i.

7.2. Formularea problemei. Poliedre convexe

Fiind dat obiectul sau volumul definit prin nodurile $N_i(XN_i, YN_i, ZN_i)$ și fețele F_j, tabloul de perspectivă P și punctul optim de vedere Ω (XV_i, YV_i, ZV_i) sau direcția optimă de vedere $\Delta(\alpha, \beta, \gamma)$, se cere să se stabilească algoritmul codificabil pentru a reprezenta automat proiecția volumului astfel definit pe tabloul de perspectivă P (fig. 7.1.a. și fig. 7.1.b.).

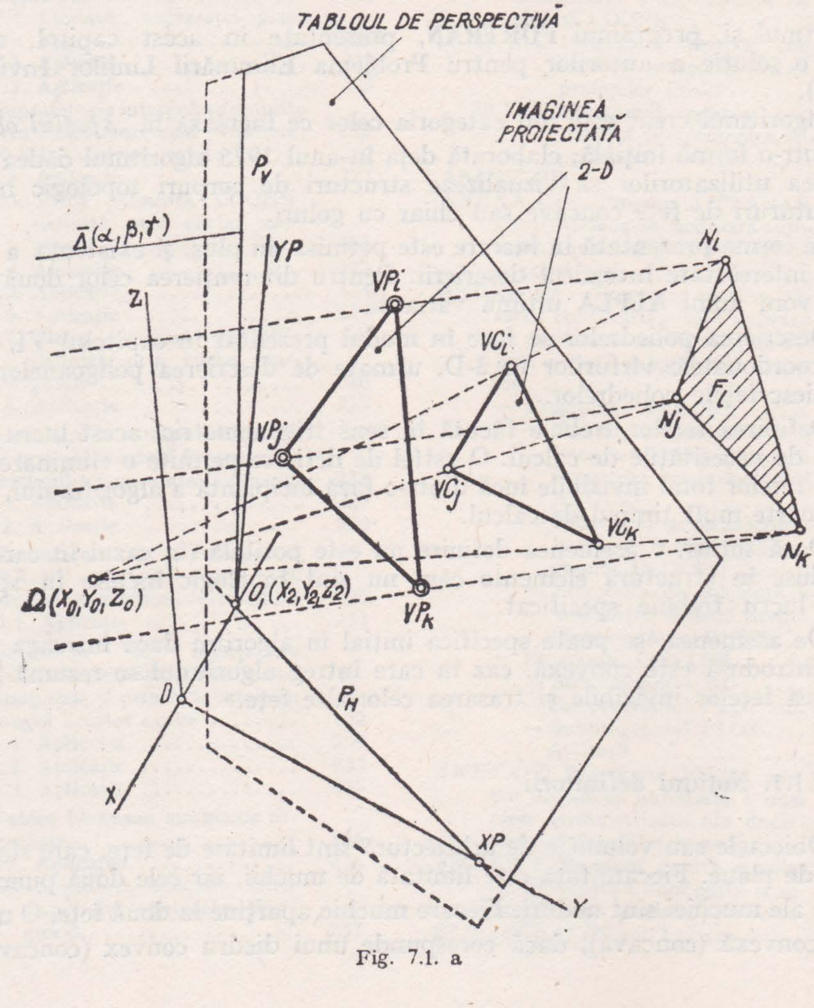

Fig. 7.1. a

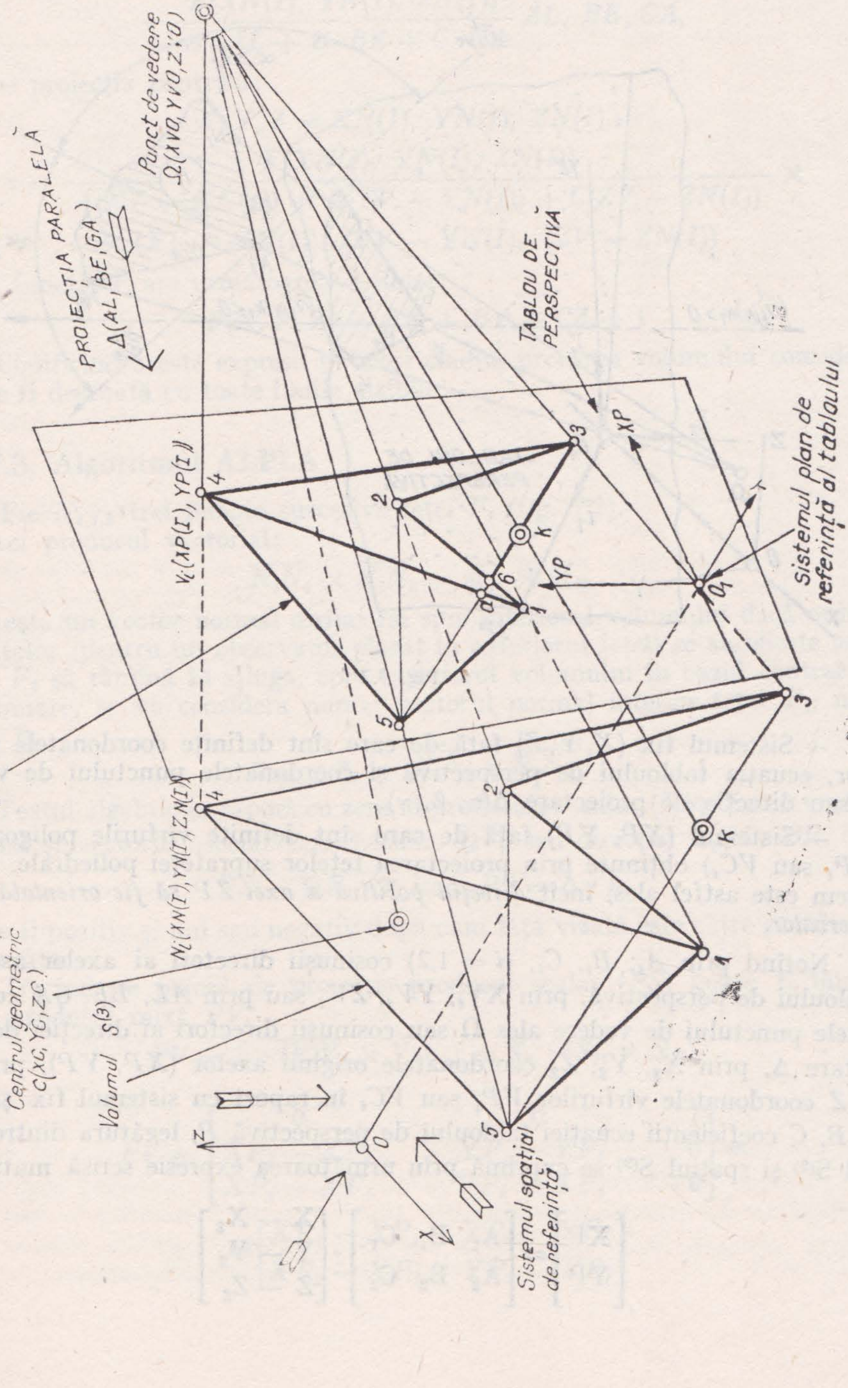

Punct de vedere
Ω(XV0, YV0, ZV0)
PROIECTIA PARALELĂ
Δ(AL, BE, GA)
TABLOU DE
PERSPECTIVĂ
Imaginea S(2) (PERSPECTIVA OBIECTULUI)
Vi(XP(I), YP(I))
Ni(XN(I), YN(I), ZN(I))
Centrul geometric
c(XC, YC, ZC)
Volumul S(3)
Sistemul spațial
de referință
Sistemul plan de
referință al tablaului
XP
YP
K
O1
O
X
Y
Z
1
2
3
4
5
6

Fig. 7.1. b

7.2.1. Sistemele de referință și algoritmul de calcul

Sînt folosite două sisteme de referință (fig. 7.2.):

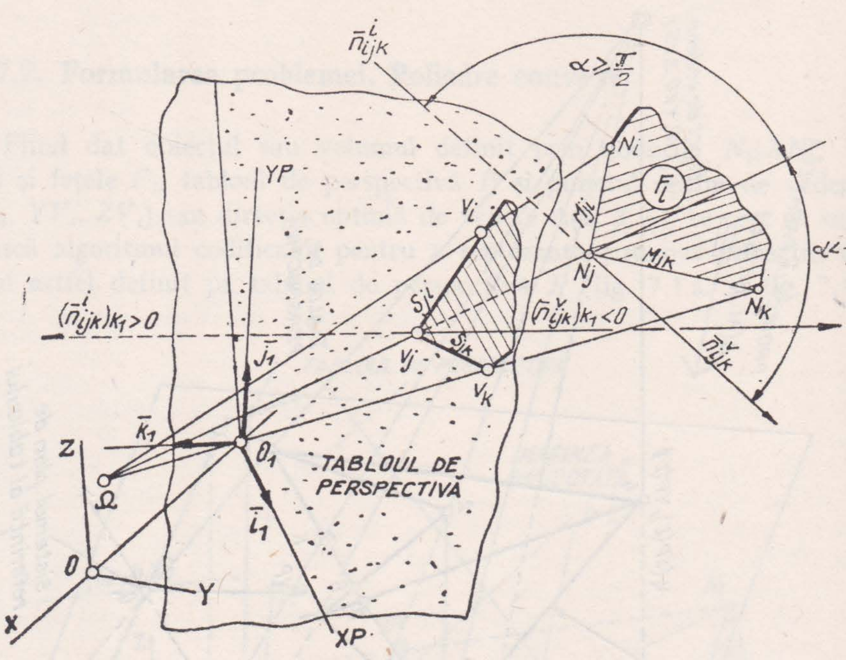

Fig. 7.2

— Sistemul fix (X, Y, Z) față de care sînt definite coordonatele nodurilor, ecuația tabloului de perspectivă și coordonatele punctului de vedere Ω sau direcția de proiectare $\Delta(\alpha, \beta, \gamma)$.

— Sistemul (XP, YP) față de care sînt definite vîrfurile poligoanelor (VP_i sau VC_i) obținute prin proiectarea fețelor suprafeței poliedrale. Acest sistem este astfel ales, încît *direcția pozitivă a axei ZP să fie orientată către observator.*

Notînd prin A_i, B_i, C_i, $(i = 1,2)$ cosinușii directori ai axelor asociate tabloului de perspectivă, prin XV_i, YV_i, ZV_i sau prin AL, BE, GA coordonatele punctului de vedere ales Ω sau cosinușii directori ai direcției de proiectare Δ, prin X_2, Y_2, Z_2 coordonatele originii axelor (XP, YP), prin X, Y, Z coordonatele vîrfurilor VP_i sau VC_i în raport cu sistemul fix și prin A, B, C coeficienții ecuației tabloului de perspectivă P, legătura dintre spațiul $S^{(3)}$ și spațiul $S^{(2)}$ se exprimă prin următoarea expresie scrisă matricial:

$$\begin{bmatrix} XP \\ YP \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} A_1 & B_1 & C_1 \\ A_2 & B_2 & C_2 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} X - X_2 \\ Y - Y_2 \\ Z - Z_2 \end{bmatrix}$$

În funcție de sistemul de proiecție considerat, centrală sau paralelă, coordonatele vîrfurilor V au față de sistemul XYZ următoarele expresii:

— proiecția paralelă:

$$X, Y, Z = XN(I), YN(I), ZN(I) - \\ - \frac{F(XN(I), YN(I), ZN(I))}{A \cdot AL + B \cdot BE + C \cdot GA} AL, BE, GA,$$

— proiecția centrală:

$$X, Y, Z = XN(I), YN(I), ZN(I) - \\ - \frac{F(XN(I), YN(I), ZN(I))}{A(XV - XN(I)) + B(YV - YN(I)) + C(ZV - ZN(I))} \times \\ \times (XV - XN(I)), (YV - YN(I), (ZV - ZN(I))$$

unde funcția F are următoarea definire:

$$F(X, Y, Z) = AX + BY + CZ - 1$$

Codificînd aceste expresii în acest stadiu, proiecția volumului considerat poate fi desenată cu toate liniile vizibile

7.3. Algoritmul ALPLA

Fie $N_{i,j,k}$ trei puncte succesive feței F_l (fig. 7.2). Atunci produsul vectorial:

$$\overline{N_jN_i} \times \overline{N_jN_k} = \overline{M}_{ji} \times \overline{M}_{jk}$$

definește un vector normal dirijat fie spre interiorul volumului dacă ordinea punctelor (pentru un observator plasat în exteriorul feței) se stabilește astfel încît F_l să rămînă în stînga, spre exteriorul volumului în cazul contrar. În continuare, se va considera numai vectorul normal interior feței F_l, notat prin $\bar{n}_l$

$$\bar{n}_{ijk} = \bar{n}_l = (\overline{N_jN_i \times N_jN_k})$$

Testul algebric în raport cu zero al produsului scalar (PS) dintre vectorul normal și vectorul asociat razei vizuale $\overline{\Omega V j}$ sau direcției $\Delta(AL, BE, GA)$.

$$\overline{PS} = \Omega V_j \cdot \bar{n}_l \quad \text{sau} \quad PS = \bar{\Delta} \cdot \bar{n}_l$$

poate fi pozitiv și nul sau negativ după cum fața vizată este către sau dinspre observator.

Trecînd pe planul de proiecție produsul scalar (PS) poate fi înlocuit prin produsul mixt PV.

$$PV = k_1 \cdot (\overline{V_jV_i \times V_jV_k}) = \overline{K}_1 \cdot (\bar{S}_{ji} \times \bar{S}_{jk})$$

sau

$$PV = \begin{bmatrix} 0 & 0 & 1 \\ XP_i - XP_j & YP_i - YP_j & 0 \\ XP_i - XP_j & YP_k - XP_j & 0 \end{bmatrix} =$$

$$= \begin{bmatrix} XP_i - XP_j & YP_i - YP_j \\ XP_k - XP_j & YP_k - YP_j \end{bmatrix}$$

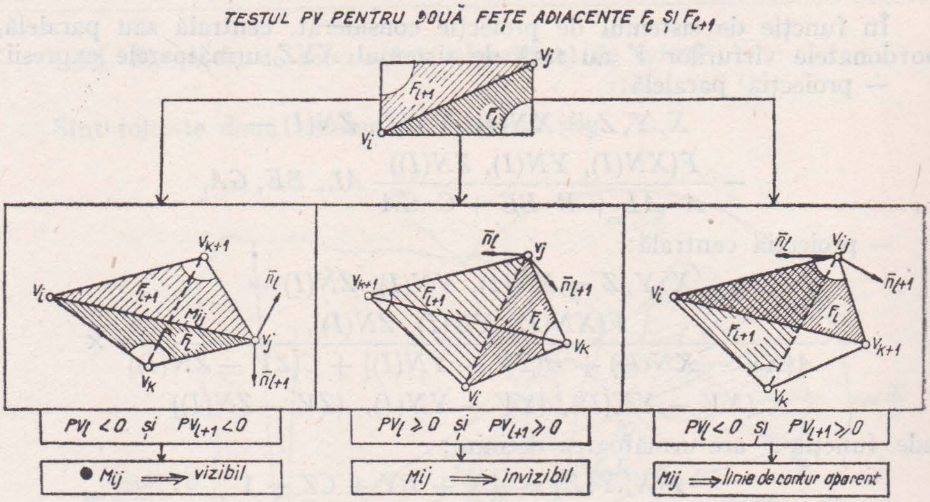

Fig. 7.3.

Conservînd convenția alegerii sistemului (XP, YP), testul algebric al produsului scalar poate fi negativ și, nul sau pozitiv după cum fața vizată este vizibilă sau invizibilă (ascunsă).

Testul PV pentru două fețe adiacente F_l și F_{l+1} poate conduce la următoarele situații posibile, concentrate în figura 7.3.

În cazul volumelor poliedrale convexe fețele și deci și muchiile aparținînd acestor fețe sînt fie total vizibile fie total invizibile. Prin urmare muchiile aparținînd unei fețe vizibile sînt vizibile și deci vor fi trasate prin linii continui. În cazul contrar pot fi omise sau trasate prin linii discontinui sau cu altă culoare.

7.3.1. Codificarea algoritmului ALPLA

Algoritmul cuprinde, în general, trei faze: proiectarea volumului convex pe tabloul de perspectivă, testarea vizibilității și trasarea segmentelor vizibile. Dacă se specifică mai multe puncte de vedere, perspectiva obiectului se trasează pentru fiecare în parte prin reluare automată.

Semnificația unor variabile din program:

$PROP = 1$ $ORTOG = 0$	— proiecție paralelă;
$ORTOG = 1$	— proiecție ortogonală paralelă
$PROP = 0$ $ORTOG = 0$	— proiecție centrală
$TRASI = 1$	— se trasează și segmentele invizibile (cu altă culoare sau punctat);
$CONVEX = 0$	— structura conține poliedre închise concave (există fețe parțial vizibile);
$CONVEX = 1$	— structura este în întregime convexă (toate fețele parțial vizibile sînt complet vizibile);
$CONVEX = 2$	— structura conține corpuri neînchise topologic pentru care nu se poate stabili interiorul);
$LISTD = 1$	— se listează datele și rezultatele parțiale

NV	— numărul de vîrfuri ale structurii
NF	— numărul de fețe ale structurii
NPV	— numărul de puncte de vedere
XVO, YVO, ZVO	— coordonatele unui punct de vedere
XC, YC, ZC	— coordonatele centrului geometric al structurii
XN, YN, ZN	— vectori cu coordonatele spațiale corespunzătoare ale vîrfurilor structurii
NVF(I)	— vector ce menține numărul de puncte pentru fiecare față a structurii
MVF(i, j)	— matrice ce menține pentru fiecare față *i* ordinea topologiei de legare a vîrfurilor acesteia
NVFI(I), NVFV	— vector ce menține numărul de puncte pentru fiecare față invizibilă respectiv vizibilă;
MVFI(i, j), MVFV(i, j)	— matrici ce conțin descrierile pentru fețele invizibile respectiv vizibile
XP(I), YP(I)	— vectori ce mențin coordonatele corespunzătoare ale vîrfurilor în planul de proiecție;
INTERS = 1	— există 2 poliedre intersectabile în cadrul structurii
*NV*1	— delimitator (în cazul *INTERS* = *1*) pentru numărul de vîrfuri al primului corp.
NF1	— același lucru pentru fețe
NS-k	— numărul de segmente dublate în cadrul definirii fețelor cu găuri
NSG(I)	— vector ce conține o descriere a segmentelor specificate de NS.

Conservînd noțiunile definitorii cunoscute (7.1.1), pentru configurația geometrică (eventual un ansamblu de obiecte sau de volume de arhitectură) definită prin nodurile N_i (*XN(I)*, *YN(I)*, *ZN(I)* și fețele *Fj*, centrul geometric *C*(*XC*, *YC*, *ZC*) și punctul inițial de vedere Ω(*XVO*, *YVO*, *ZVO*) sau direcția de vedere Δ(*AL*, *BE*, *GA*) vom stabili algoritmul general codificabil pentru reprezentarea automată a succesiunii proiecțiilor configurației geometrice, astfel definite, pe un plan de proiecție (tablou de perspectivă).

7.3.2. Subprogramul DIORTO

Datele inițiale pentru proiecția ortogonală

Are drept scop determinarea componentelor vectorilor cosinușilor directori ai direcțiilor de vedere în cazul proiecției ortogonale pe trei plane de proiecție și se utilizează astfel:

CALL DIORTO (XV, YV, ZV, XC, YC, ZC, XMAX, YMAX, ZMAX)

unde *XV*, *YV*, *ZV* sînt vectori cu dimensiunea 3 conținînd valorile cosinușilor directori ai direcțiilor de proiectare pe cele trei plane de proiecție.

Activarea subprogramului este realizată de valoarea opțională atribuită variabilei întregi *ORTOG*.

7.3.3. Determinarea poziției relative a planului de proiecție (tabloul de perspectivă)

Schimbarea punctului sau direcției de vedere modifică poziția planului de proiecție, admis perpendicular pe raza sau pe direcția de vedere. Calculul parametrilor ce definesc poziția planului de proiecție în raport cu triedrul dreptunghiular *OXYZ* se realizează cu subprogramul **DATEIN** (**DATE INițiale**).

7.3.4. Subprogramul DATEIN

Poziționarea tabloului de perspectivă

Are drept scop poziționarea planului de proiecție prin determinarea coeficienților ecuației sale, originii și cosinușilor directori ai sistemului *O1XPYP* pentru fiecare din punctele sau direcțiile de vedere, și se utilizează astfel:

```
CALL DATEIN (XO, YO, ZO, XC, YC, ZC, A, B, C, P, Y2, A1, B1, A2, B2, G2)
```

unde: *XO, YO, ZO* — coordonatele punctului de vedere curent;
XC, YC, ZC — coordonatele centrului geometric al volumului
A, B, C, P — coeficienții planului de proiecție;
Y2 — depărtarea originii sistemului *O1XPYP*
A1, B1, A2, B2, G2 — cosinușii directori ai axelor *O1XP* și *O1YP*

Observație:

Este luată în considerare numai perspectiva la nivelul observatorului sau descendentă ca fiind în general cea mai utilizată.

Activarea subrutinii se efectuează la fiecare ciclu al punctelor sau direcțiilor de vedere.

7.3.5. Determinarea proiecțiilor nodurilor N_i pe planul de proiecție

Comoditatea studiului vizibilității prin utilizarea coordonatelor vîrfurilor V_i, obținute prin proiectarea pe planul de proiecție a vîrfurilor de definiție *N*, impune mai întîi determinarea perechilor de valori (*XP(I)*, *YP(I)*).

Problema se reduce la stabilirea legăturii dintre spațiul $S^{(3)}$, în care este definită configurația și spațiul $S^{(2)}$ reprezentat prin planul de proiecție. Această legătură se exprimă prin următoarea expresie scrisă matriceal:

$$\begin{bmatrix} XP \\ XP \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} A1 & B1 & 0 \\ A2 & B2 & C2 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} X \\ Y - Y2 \\ Z \end{bmatrix}$$

În funcție de sistemul de proiecție considerat, centrală sau paralelă, coordonatele vîrfurilor proiecțiilor au următoarele expresii:

$$X, Y, Z = \frac{F(N_i)}{A \cdot P_{ix} + B \cdot P_{iy} + C \cdot P_{iz}} \cdot P_{ix}, P_{iy} P_{iz}$$

$$X, Y, Z = \frac{F(N_i)}{A \cdot AL + B \cdot BE + C \cdot GA} \cdot AL, BE, GA$$

unde s-a notat prin P_{ix}, P_{iy} și P_{iz} proiecțiile segmentului variabil ΩN_i pe axele sistemului de referință $OXYZ$ iar prin $F(N_i)$, cînd nu sînt luate în considerare perspectivele pe plane sferice sau cilindrice, ecuația planului de proiecție $F(X, Y, Z) = AX + BY + CZ + P$ în care X, Y și Z sînt înlocuiți prin $XN(I)$, $YN(I)$ și $ZN(I)$.

7.3.6. Subprogramul DMIMA

Are drept scop determinarea componentelor minime și maxime ale vectorilor XP și YP și, se utilizează astfel:

CALL DMIMA (NV, XP, XM, XMA)	și	**CALL DMIMA (NV, YP, YM, YMA)**

unde $XM(IN)$, $XMA(X)$, $YM(IN)$, $YMA(X)$ sînt valorile minime și maxime ale componentelor vectorilor XP și YP și servesc la încadrarea corespunzătoare a reprezentării pe formatul folosit.

7.3.7. Selectarea fețelor pseudofrontale

Numim *fețe pseudofrontale* acele fețe care privite de către observator lasă în spate volumul geometric considerat.

Eliminarea fețelor invizibile conduce la reducerea substanțială a timpului computer întrucît trasarea liniilor ce le definesc poate fi omisă sau executată diferențiat dar fără a mai fi considerate independent la studiul vizibilității.

O față este pseudofrontală dacă scalarul PV, definit astfel:

$$PV = \begin{vmatrix} XP_i - XP_j & YP_i - YP_j \\ XP_k - XP_j & YP_k - YP_j \end{vmatrix} = \text{negativ}$$

unde i, j și k sînt trei vîrfuri consecutive ale feței testate, este negativ.

7.3.8. Creerea vectorului liniilor fețelor pseudofrontale și selectarea liniilor nerepetitive

Pentru a evita parcurgerea dublă la trasarea segmentelor ce definesc fețele pseudofrontale adiacente, în cazul configurațiilor convexe și a ușura explorarea liniilor de definiție, în cazul configurațiilor concave, se impune creearea vectorului liniilor fețelor pseudofrontale și apoi selectarea segmentelor ce nu se repetă. Această operație este realizată cu subprogramele **LINFV** (**LIN**iile **F**ețelor **V**izibile) și **LSELET** (**L**inii **SELECT**ate).

7.3.9. Subprogramul LINFV

Are drept scop liniarizarea descrierii fețelor și crearea vectorului de segmente. Pentru cazul cu $INTERS = 1$ completează pentru fiecare segment în matricea $MATF$ o intrare cu numărul feței din care face parte acest segment.

Apelul este de tipul următor:

CALL LINFV (MVF, NVF, IFI, LF, MATLIN, MATF, NRSEG, INTERS)

$MATLIN$ este vectorul de segmente și $NRSEG$ un indicator cu numărul de segmente din $MATLIN$. Se liniarizează segmentele fețelor din MVF între indicii IFI și LF și se actualizează dacă este cazul $MATF$.

7.3.10. Subprogramul LSELET

Are drept scop eliminarea segmentelor cu dublă apariție din vectorul de segmente pentru a se evita testarea vizibilității lor de 2 ori. Se completează în cazul *INTERS = 1* și informația din *MATF* cu noua față din care face parte un segment cu dublă apariție. Tot acum se introduc în vectorul de segmente și segmentele dublate în cadrul descrierii fețelor cu găuri.

Apelul este de tipul următor:

```
CALL LSELET (MATLIN, MATF, NRSEG, NRLIN, INTERS, NS, NSG)
```

NRLIN = numărul de segmente total după eliminarea aparițiilor duble) din vectorul de segmente *MATLIN*.

7.4. Plotarea configurațiilor convexe

Valoarea variabilei întregi *CONVEX* decide activarea fie a subprogramului **VIZLIN** fie a subprogramului **TRASA**. Pentru configurațiile convexe toate segmentele fețelor pseudofrontale sînt vizibile și deci se activează cel de al doilea subprogram.

7.4.1. Subprogramul TRASA

Trasarea segmentelor grupate în vectorul liniilor vizibile

Are drept scop trasarea segmentelor grupate în vectorul *LINV* și se utilizează astfel:

```
CALL TRASA (LINV, LVS, XP, YP)
```

Efectul activității acestei subrutine este trasarea tuturor fețelor ale căror segmente de definiție sînt în vectorul *LINV*. Independent de tipul configurației convexe sau concave, trasarea și a segmentelor aparținînd fețelor invizibile decisă de valoarea atribuită variabilei întregi *TRASI*, antrenează reactivarea subprogramelor **LINFV** și **LSELET** dar de această dată cu referire la vectorul bidimensional *MVFI* al fețelor invizibile.

Evitarea parcurgerii și a segmentelor de intersecție a două fețe adiacente dintre care una este invizibilă impune selectarea segmentelor dintre două fețe adiacente, ambele invizibile, operație efectuată de subprogramul **LIR** (**L**inii **I**nvizibile **R**ămase).

7.4.2. Subprogramul LIR

Are drept scop compararea elementelor a doi vectori unidimensionali reținînd din al doilea numai pe acelea negăsite în primul.

Se utilizează astfel:

```
CALL LIR (LINV, LINI, LVS, LIS, LR)
```

unde *LINI* — vectorul unidimensional ale cărui elemente reprezintă numerele asociate segmentelor de definire aparținînd fețelor invizibile. Are dimensiunea *LR*.

LR — reprezintă contorul. elementelor negăsite în vectorul *LINV*.

Efectul reactivării corespunzătoare a subprogramului **TRASA** este trasarea diferențiată și a segmentelor invizibile.

În acest punct configurația convexă este trasată în întregime; liniile vizibile cu negru și segmentele invizibile cu roșu de exemplu.

7.5. Plotarea configurațiilor concave

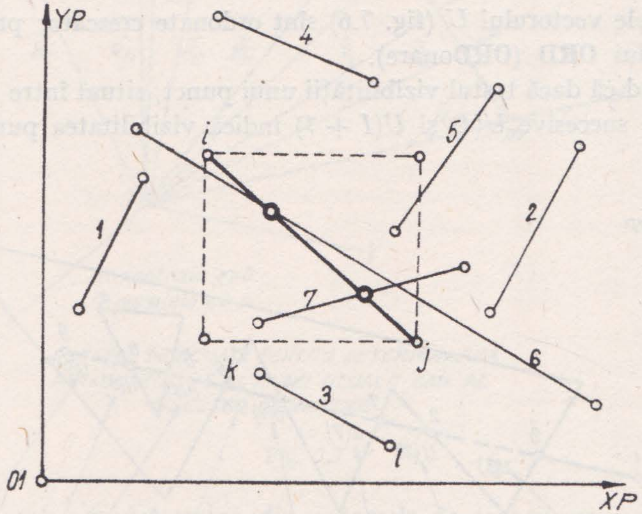
Deoarece pentru aceste configurații unele din fețele pseudofrontale pot fi și parțial invizibile se impune efectuarea unui studiu al vizibilității segmentelor de definiție a fețelor pseudofrontale.

Întrucît unul din scopurile urmărite de algoritm este acela de a reduce pe cît posibil timpul computer, el are la bază următoarele observații:

Numai segmentele de definire a fețelor pseudofrontale (vectorul *LINV*) fac obiectul studiului vizibilității în raport cu aceste fețe (vectorul *MVFV*).

Între punctele de intersecție ale unui segment cu celelalte segmente proiectate vizibilitatea nu se schimbă și deci pentru a studia vizibilitatea segmentului explorat se studiază vizibilitatea unui punct arbitrar situat între două puncte de intersecție succesive. În acest sens se crează, pentru segmentul explorat, vectorul unidimensional *U* ale cărui elemente reprezintă valorile unui parametru *UP*, obținut prin intersecția acestui segment cu restul segmentelor, cuprinse între *0* și *1*. Sînt parcurse următoarele etape:

Se rețin pentru intersecție, cu segmentul explorat celelalte segmente ce se suprapun parțial sau total cu suprafața delimitată a dreptunghiului din figura 7.4 avînd laturile paralele cu sistemul *01XPYP*.

INTERSECȚIA SEGMENTULUI EXPLORAT ij CU SEGMENTELE REȚINUTE PENTRU INTERSECȚIE (5,6 ȘI 7)

Fig. 7.4

Se intersectează segmentul explorat cu segmentele reținute mai sus prin activarea subprogramului **DILP** (**D**eterminarea **I**ntersecțiilor **L**iniilor **P**roiectate) reținîndu-se numai valorile pentru care parametrii UP și V îndeplinesc condiția *1* din figura 7.5., obținîndu-se vectorul U.

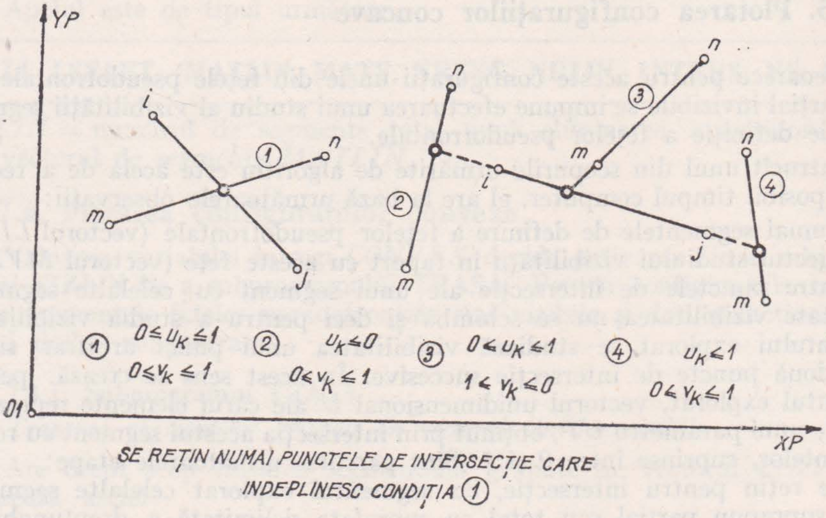

Fig. 7.5

Elementele vectorului U (fig. 7.6) sînt ordonate crescător prin activarea subprogramului **ORD** (**ORD**onare).

Observînd că dacă testul vizibilității unui punct, situat între două puncte de intersecție succesive $U(I)$ și $U(I+1)$ indică vizibilitatea punctului, seg-

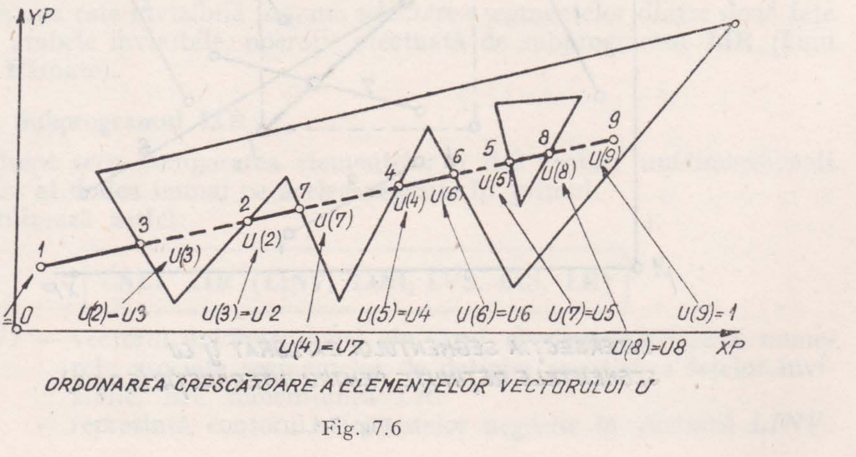

Fig. 7.6

mentul $U(I)$ $U(I + 1)$ este vizibil; se cercetează vizibilitatea acestui punct în raport cu toate fețele pseudofrontale astfel:

Un punct situat între două puncte succesive de intersecție se testează cu o față pseudofrontală dacă și numai dacă proiecția sa aparține feței respective. Condiția de apartenență este testată prin paritatea numărului intersecției unei drepte, unind punctul vizat cu un punct exterior conturului aparent al configurației, cu segmentele ce definesc fața respectivă. Un punct a cărui proiecție aparține proiecției unei fețe conduce la un număr impar de intersecții (vezi 6.3).

Pentru punctul satisfăcînd condițiile de mai sus se determină poziția sa pe muchia corespunzătoare din spațiu.

Punctul este vizibil în raport cu fața testată dacă este satisfăcută condiția $S \geqslant 1$ pentru proiecția centrală și $S \leqslant 0$ pentru proiecția paralelă, S fiind parametrul razei de vedere $\bar{R}_c = \bar{R}_i + s\bar{R}_{ji}$ sau parametrul direcției de vedere $\bar{R}_p = \bar{R}_j + s\bar{\Delta}$ (fig. 7.7.).

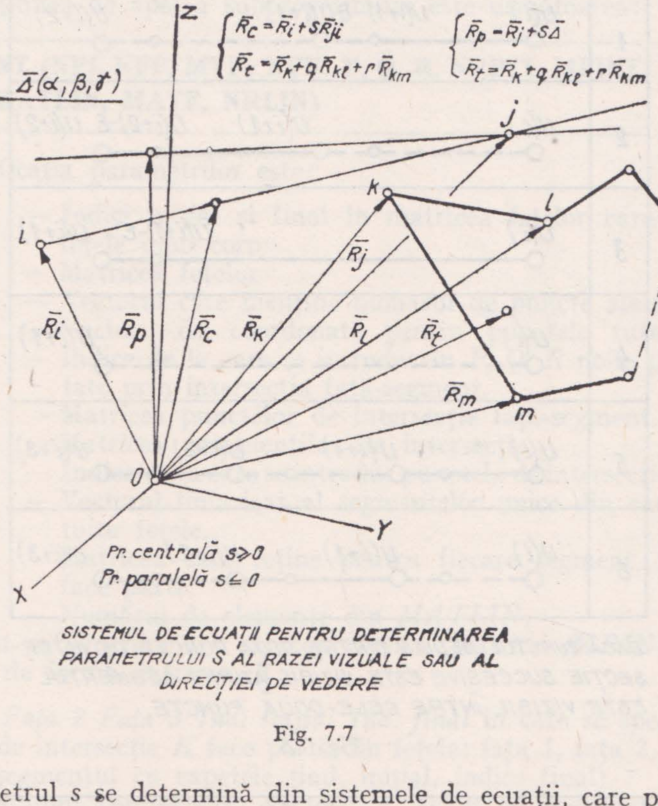

Fig. 7.7

Parametrul s se determină din sistemele de ecuații, care pentru simplitate sînt scrise vectorial:

$$\bar{R}_c = \bar{R}_i + s\bar{R}_{ji} \qquad \bar{R}_p = \bar{R}_j + s\bar{\Delta}$$

$$\bar{R}_t = \bar{R}_k + q\bar{R}_{kl} + r\bar{R}_{klm} \qquad \bar{R}_t = \bar{R}_k + q\bar{R}_{kl} + r\bar{R}_{km}$$

unde indicii *k, l, m* se referă la trei vîrfuri oarecare ale feţei pseudofrontale vizate. Celelalte notaţii au semnificaţia din figură.

Toate observaţiile de mai sus sînt incluse în subprogramul **VIZ**ibilitatea **LIN**iilor **(VIZLIN)**.

7.5.1. Subprogramul VIZLIN

Realizarea vizibilităţii segmentului explorat

Are drept scop studierea vizibilităţii unor segmente şi le trasează corespunzător; dacă punctul median a două puncte de intersecţie succesive este vizibil segmentul dintre cele două puncte este vizibil şi se trasează cu liniile continuă groasă; în cazul contrar se omite sau se trasează diferit (fig. 7.8). Subprogramul se utilizează astfel:

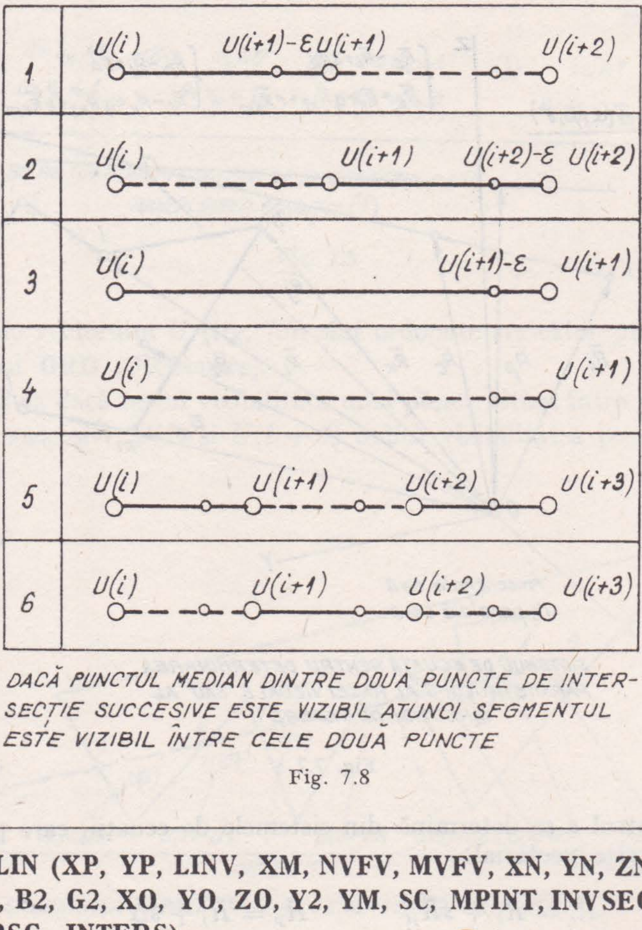

Fig. 7.8

```
CALL VIZLIN (XP, YP, LINV, XM, NVFV, MVFV, XN, YN, ZN, LVS, KV,
A1, A2, B1, B2, G2, XO, YO, ZO, Y2, YM, SC, MPINT, INVSEG, COEFIN,
NPINT, NRSG, INTERS).
```

Prin activarea subprogramului **VIZLIN** se obţine reprezentarea configuraţiei considerate exclusiv a segmentelor de intersecţie dintre două feţe adiacente invizibile. Trasarea şi a acestora din urmă este decisă de valoarea opţională a variabilei *TRASI*.

7.6. Subprogramele de adaptare ale algoritmului în intersecţia dintre două poliedre oarecare convexe, concave, cu goluri sau deschise

7.6.1. Subprogramul CINT

Cu ajutorul acestui subprogram obţinem matricea punctelor de intersecţie dintre feţele unui poliedru (corp geometric) şi muchiile celuilalt poliedru (corp geometric).

Instrucţiunea de apel a subprogramului este următoarea:

CALL CINT (NFI, NFF, MVF, NVF, P, Q, R, NRPTI, MPINT, COEFIN, NPINT, MATLIN, MATF, NRLIN)

unde semnificaţia parametrilor este:

NFI, NFF	— Indici iniţial şi final în matricea feţelor care delimitează feţele unui corp
MVF	— Matricea feţelor
NVF	— Vectorul care menţine numărul de puncte ale fiecărei feţe.
P, Q, R	— Vectorii de coordonate pentru punctele tuturor feţelor.
NRPTI	— Indice de la care se introduc în *P, Q, R* noile puncte rezultate prin intersecţia faţă-segment.
MPINT	— Matricea punctelor de intersecţie faţă-segment.
COEFIN	— Matricea coeficienţilor de intersecţie
NPINT	— Indice de la care se introduc punctele de intersecţie în *MPINT*
MATLIN	— Vectorul liniarizat al segmentelor unice din care sînt alcătuite feţele.
MATF	— Matricea care reţine pentru fiecare segment, din ce feţe face parte.
NRLIN	— Numărul de elemente din *MATLIN*.

Aşadar acest subprogram are ca scop creerea matricei *MPINT* ale cărei intrări sînt de forma, intrarea *K*:

Faţa 1 Faţa 2 Faţa 3 Ind. iniţial Ind. final în care se specifică faptul că punctul de intersecţie *K* face parte din feţele: faţa 1, faţa 2, faţa 3 şi se găseşte pe segmentul cu capetele (ind. iniţial, indice final).

Subprogramul completează vectorii *P, Q, R* cu coordonatele spaţiale ale punctelor de intersecţie. Calculul punctelor de intersecţie dintre feţele unui poliedru şi muchiile celuilalt poliedru se face prin apelul ciclic al subrutinei **FATASG**.

Listarea subprogramului **CINT** poate fi urmărită în programul **ALPLA**.

7.6.2. Subprogramul FATASG

Cu ajutorul acestui subprogram calculăm coordonatele punctelor de intersecţie dintre o faţă a unui poliedru şi o muchie a altui poliedru în cazul în care această intersecţie există. Instrucţiunea de apel a subprogramului este următoarea:

CALL FATASG (J, K, MVF, XF, YF, ZF, XI, YI, ZI, P, Q, R, X, Y, Z, T4, CK)

unde semnificaţia parametrilor este:

J	— numărul intrării din matricea feţelor a feţei ce trebuie intersectată cu un segment;
K	— numărul de puncte al poligonului ce defineşte faţa *J*.
{*XF, YF, ZF* / *XI, YI, ZI*	— coordonatele iniţiale şi finale ale segmentului de intersecţie
P, Q, R, MVF	— Identice cu semnificaţiile din subprogramul **CINT**
X, Y, Z	— Coordonatele spaţiale ale punctului de intersecţie
T4 = 1	— Există intersecţie între faţă şi segment
T4 = 0	— Nu există intersecţie între faţă şi segment
CK	— Coeficientul de intersecţie

Cu ajutorul acestui subprogram putem calcula punctul de intersecţie al unui segment de dreaptă cu o faţă a poliedrului utilizînd proprietatea legată de suma unghiurilor orientate ale unui punct interior unui contur poligonal plan închis, sumă care este egală cu 2π dacă punctul testat este în interiorul conturului(feţei poliedrului) (vezi 6.3)

Subprogramul testează de asemenea şi apartenenţa punctului pe frontiera conturului poligonal, caz în care suma unghiurilor orientate este egală cu π. În toate celelalte cazuri suma unghiurilor tinde spre zero.

7.6.3. Subprogramul ESPI

Cu ajutorul acestui subprogram extragem segmentele care alcătuiesc poligonul strîmb de intersecţie dintre corpurile poliedrale. Instrucţiunea de apel a subprogramului este:

CALL ESPI (MPINT, NPI, INSEG, NRSG, NPDEF, MATF, P, Q, R)

unde semnificaţia parametrilor este:

MPINT	— Matricea punctelor de intersecţie
NPI	— Numărul de puncte din *MPINT*
INSEG	— Vectorul linearizat al segmentelor poligonului strîmb de intersecţie
NRSG	— Număr de intrări din *INSEG*
NPDEF	— Numărul de puncte iniţial al vectorilor *P, Q, R*.
MATF	— Matricea feţelor.

Așadar acest subprogram are rolul de a creea vectorul *INSEG* care conține segmentele poligonului de intersecție dintre corpuri (eventual ale poligoanelor) folosind un algoritm exhaustiv diferit de cel din programul **INTPOL**. Astfel se consideră că un segment de dreaptă face parte din poligonul de intersecție, dacă dintre cele trei fețe a căror intersecție o reprezintă fiecare din capetele lui, două sînt comune dar cele două puncte nu se găsesc pe un segment deja existent.

7.7. Program principal ALPLA (Listare)

DATE DE INTRARE

PROP, ORTOG, TRĂSI, NV, NF, NPV, CONVEX, LISTD, IORT

XO, YO, ZO, XC, YC, ZC

NV — Nr. total vîrfuri NF — Nr. total fețe NPV — Nr. total puncte de vedere

Prop	O proiecție centrală 1 Proiecție paralelă	00 — Centrală 10 — Paralelă	Convex	0 — Concav 1 — Convex (Corpuri închise)
Ortog	1 Proiecție ortogonală 0	01 — ortogonală		2 — Corp deschis

NS | O — Corpul nu are goluri
nr — Număr de segmente pentru care nu se testează vizibilitatea în cazul corpurilor cu ferestre (goluri)

XO, YO, ZO — Coordonatele punctului de vedere LISTD — listează sau nu datele
HC, YC, ZC — Coordonatele centrului geometric TRASI — trasează sau nu liniile ascunse

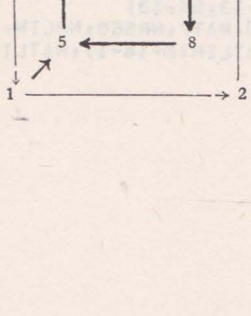
INTERS, NV1, NF1, NS

INTERS | 1 — intersecție de corpuri
0 — nu este intersecție

NV1 — număr de vîrfuri al primului corp
NF1 — număr de fețe al primului corp

Se mai introduc dacă este cazul segmentele pentru NS

(1, 5, ...,)


```
      LOGICAL*1 LLL(80),KRT(80)
      INTEGER PROP,ORTOG,TRASI,CONVEX
      COMMON PROP,ORTOG,TRASI,XMX,YMX
      DIMENSION XN(200),YN(200),ZN(200),XV(10),YV(10),ZV(10),MVF(40,15)
     1,NVF(100),XP(200),YP(200),MVFV(40,15),MVFI(40,15),NVFV(100),NVFI(1
     200),LINV(200),LINI(200),U(50),MATF(2,100),MPINT(5,50),INSEG(50),
     3COEFIN(50),MATLIN(200),NSG(100)
      XMX=0.
      ND=9
      TYPE 5000
 5000 FORMAT(/' ','FISIERUL DE DATE : ',$)
      ACCEPT 5001,NL,LLL
 5001 FORMAT(Q,80A1)
      CALL ASSIGN(4,LLL,NL)
      CALL FDBSET(4,'R')
      CALL ASSIGN( 2,'LP:')
      ITIP=7
C
C     ...CITESTE SI SCRIE TABLOUL CU DATELE PROBLEMEI...
C
   95 READ(4,100,END=90) PROP,ORTOG,TRASI,NV,NF,NPV,CONVEX,LISTD
      READ(4,101) XV0,YV0,ZV0,XC,YC,ZC
      READ(4,103) (XN(I),YN(I),ZN(I),I=1,NV)
      READ(4,104) (NVF(I),I=1,NF)
      IF (LISTD.EQ.0) GOTO 66
      WRITE(2,200)
      WRITE(2,100) PROP,ORTOG,TRASI,NV,NF,NPV,CONVEX,LISTD
      WRITE(2,101) XV0,YV0,ZV0,XC,YC,ZC
      WRITE(2,103) (XN(I),YN(I),ZN(I),I=1,NV)
      WRITE(2,104) (NVF(I),I=1,NF)
  200 FORMAT(1H0,18X,27HTABLOUL CU DATELE PROBLEMEI/17X,27(1H*)//)
  100 FORMAT(8I10)
  101 FORMAT(6F10.4)
  102 FORMAT (10X,6F10.1)
  103 FORMAT(12F6.1)
  104 FORMAT(10X,30I2)
   66 DO 10 I=1,NF
      IN=NVF(I)
      READ(4,105) (MVF(I,J),J=1,IN)
      IF (LISTD.EQ.0) GOTO 10
      WRITE(2,105) (MVF(I,J),J=1,IN)
  105 FORMAT(10X,20I3)
   10 CONTINUE
      DV=6.28/NPV
      NPINT=0
      READ(4,100)INTERS,NV1,NF1,NS
       IF(NS.EQ.0) GOTO 2345
       READ(4,104)(NSG(2*I-1),NSG(2*I),I=1,NS)
 2345 IF(INTERS.NE.1)GOTO 93
      NV2=NV-NV1
      NF2=NF-NF1
      CALL LINFV(MVF,NVF,NF1+1,NF,MATLIN,MATF,NRSEG,1)
   81  FORMAT(' ',I3,5X,I3,5X,I3)
      CALL LSELET(MATLIN,MATF,NRSEG,NRLIN,1,NS,NSG)
       WRITE(2,81)(I6,MATLIN(2*I6-1),MATLIN(2*I6),I6=1,NRLIN)
      NRPTI=NV
```

```
      CALL CINT(1,NF1,MVF,NVF,XN,YN,ZN,NRPTI,MPINT,COEFIN,NPINT,MATLIN,M
     2ATF,NRLIN)
      WRITE(2,83)(II,(MPINT(JJ,II),JJ=1,5),II=1,NPINT)
83    FORMAT(' ',I2,5I5)
      CALL LINFV(MVF,NVF,1,NF1,MATLIN,MATF,NRSEG,1)
      CALL LSELET(MATLIN,MATF,NRSEG,NRLIN,1,NS,NSG)
      WRITE(2,81)(I6,MATLIN(2*I6-1),MATLIN(2*I6),I6=1,NRLIN)
      CALL CINT(NF1+1,NF,MVF,NVF,XN,YN,ZN,NRPTI,MPINT,COEFIN,NPINT,MATLI
     2N,MATF,NRLIN)
      WRITE(2,83)(II,(MPINT(JJ,II),JJ=1,5),II=1,NPINT)
      CALL ESPI(MPINT,NPINT,INSEG,NRSG,NV,MATF,XN,YN,ZN)
      WRITE(2,82)(II,(MPINT(JJ,II),JJ=1,5),XN(NV+II),YN(NV+II),
     1ZN(NV+II),II=1,NPINT)
82    FORMAT(' ',I2,5I5,6X,3F8.3)
93    IF(ORTOG.NE.1) GOTO 11
      CALL DMIMA(NV,XN,XNMIN,XNMAX)
      CALL DMIMA(NV,YN,YNMIN,YNMAX)
      CALL DMIMA(NV,ZN,ZNMIN,ZNMAX)
      CALL DIORTO(XV,YV,ZV,XC,YC,ZC,XNMAX,YNMAX,ZNMAX)
      GO TO 14
   11 CONTINUE
      R1=XV0-XC
      R2=YV0-YC
      DO 1 I=1,NPV
      F=(I-1)*DV
      XV(I)=XC+R1*COS(F)-R2*SIN(F)
      YV(I)=YC+R2*COS(F)+R1*SIN(F)
    1 ZV(I)=ZV0
   14 CONTINUE
C
C     ...INTER SECTII FETE
C
C     ..INCEPE CICLAREA PUNCTELOR DE VEDERE...
      IF(LISTD.EQ.0) GOTO 67
      WRITE(2,102)  (XV(I),YV(I),ZV(I),I=1,NPV)
67    DO 80 J=1,NPV
      X0=XV(J)
      Y0=YV(J)
      Z0=ZV(J)
      CALL DATEIN(X0,Y0,Z0,XC,YC,ZC,A,B,C,P,Y2,A1,B1,A2,B2,G2)
      IF(LISTD.EQ.0) GOTO 68
      WRITE(2,206)
  206 FORMAT(1H0,14X,32HTABLOUL CU REZULTATELE PROBLEMEI/15X,32(1H*)//2X
     1,1HI,17X,5HXP(I),17X,5HYP(I)//)
      WRITE(2,101) X0,Y0,Z0,A,B,C,P,Y2,A1,B1,A2,B2,G2
C
C     ...INCEPE CICLAREA PENTRU CALCULUL PROIECTIEI...
C
      NVT=NV+NPINT
68    DO 25 I=1,NVT
      DNR=A*XN(I)+B*YN(I)+C*ZN(I)+P
      IF(ORTOG.EQ.1) GOTO 77
      IF(PROP.NE.1) GO TO 15
77    AL=A
      BE=B
      GA=C
```

```
      LAM=DNR/(A*AL+B*BE+C*GA)
      X=XN(I)-AL*LAM
      Y=YN(I)-BE*LAM
      Z=ZN(I)-GA*LAM
      GO TO 20
   15 T1=X0-XN(I)
      T2=Y0-YN(I)
      T3=Z0-ZN(I)
      DVN=SQRT(T1*T1+T2*T2+T3*T3)
      CL=T1/DVN
      CM=T2/DVN
      CN=T3/DVN
      LAM=DNR/(A*CL+B*CM+C*CN)
      X=XN(I)-CL*LAM
      Y=YN(I)-CM*LAM
      Z=ZN(I)-CN*LAM
   20 P1=X
      P2=Y-Y2
      P3=Z
      XP(I)=A1*P1+B1*P2
      YP(I)=A2*P1+B2*P2+G2*P3
   25 CONTINUE
      CALL DMIMA(NV,XP,XM,XMA)
      CALL DMIMA(NV,YP,YM,YMA)
      DO 27 I=1,NV
      YP(I)=YP(I)-YM
   27 XP(I)=XP(I)-XM
      SX=25./(XMA-XM)
      SY=18./(YMA-YM)
      SC=AMIN1(SX,SY)
      TYPE 5002,SC
 5002 FORMAT(' ','INTRODUCETI SCARA(',F6.2,'INEW F6.2):',S)
      ACCEPT 5003,SCAR
 5003 FORMAT(F6.2)
      IF(SCAR.NE.0) SC=SCAR
C
C     ...SCRIE COORDONATELE PROIECTIEI...
C
      IF(LISTD.EQ.0) GOTO 69
      DO 30 I=1,NVT
   30 WRITE(2,201) I,XP(I),YP(I)
  201 FORMAT(1H ,I4,2(11X,F10.2))
      WRITE(2,202)
  202 FORMAT(1H0,17X,25HMATRICEA FETELOR VIZIBILE/17X,25(1H*)//1X,3(1H.)
     1,1HI,3(1H.),27X,15H...MVFV(I,J).../)
C
C     ...SE TESTEAZA VIZIBILITATEA FETELOR...
C
   69 TYPE 89
   89 FORMAT(' ','DEPLASAMENT PE X SI Y [2F5.1]: ',S)
      ACCEPT 63,XMX,YMX
   63 FORMAT(2F5.1)
      IF(CONVEX.EQ.2) GOTO 177
      KV=0.
      KI=0.
      DO 55 L=1,NF
```

```
      I1=MVF(L,1)
      I2=MVF(L,2)
      I3=MVF(L,3)
      D1=XP(I1)-XP(I2)
      D2=YP(I3)-YP(I2)
      D3=XP(I3)-XP(I2)
      D4=YP(I1)-YP(I2)
      PV=D1*D2-D3*D4
      NI=NVF(L)
      IF(PV) 35,45,45
   35 KV=KV+1
      NVFV(KV)=NVF(L)
      DO 40 M=1,NI
   40 MVFV(KV,M)=MVF(L,M)
      GO TO 55
   45 KI=KI+1
      NVFI(KI)=NVF(L)
      DO 50 M=1,NI
   50 MVFI(KI,M)=MVF(L,M)
   55 CONTINUE
      GOTO 148
177   KV=NF
      DO 179 KP=1,NF
      N3=NVF(KP)
      NVFV(KP)=N3
      DO 179 NT1=1,N3
179   MVFV(KP,NT1)=MVF(KP,NT1)
148   IF(LISTD.EQ.0) GOTO 71
      DO 60 I=1,KV
      NVI=NVFV(I)
60    WRITE(2,203) I,(MVFV(I,M),M=1,NVI)
  203 FORMAT(I6,4X,10I5)
      IF(CONVEX.EQ.2) GOTO 71
      WRITE(2,204)
  204 FORMAT(1H0,16X,27HMATRICEA FETELOR INVIZIBILE/16X,27(1H*)//1X,7H..
     1,I...,20X,15H...MVFI(I,J).../)
      DO 65 I=1,KI
      NI=NVFI(I)
65    WRITE(2,205) I,(MVFI(I,M),M=1,NI)
  205 FORMAT(I6,4X,10I5)
71    CALL LINFV(MVFV,NVFV,1,KV,LINV,MATF,LV,0)
      CALL LSELET(LINV,MATF,LV,LVS,0,NS,NSG)
      IF(INTERS.NE.0)GOTO 993
      IF(CONVEX.EQ.1) GOTO 991
993   CALL VIZLIN(XP,YP,LINV,XM,NVFV,MVFV,XN,YN,ZN,LVS,KV,A1,A2,B1,B2,G2
     1,X0,Y0,Z0,Y2,YM,SC,MPINT,INSEG,COEFIN,NPINT,NRSG,INTERS)
      GOTO 992
991   CALL TRASA(LINV,LVS,XP,YP,SC)
992   IF(TRASI.EQ.0.OR.CONVEX.EQ.2) GOTO 80
      CALL LINFV(MVFI,NVFI,1,KI,LINI,MATF,LI,0)
      CALL LSELET(LINI,MATF,LI,LIS,0,NS,NSG)
      CALL LIR(LINV,LINI,LVS,LIS,LR)
      LIS=LR-1
      CALL TRASA(LINI,LIS,XP,YP,SC)
   80 CONTINUE
      GOTO 95
   90 NBLOC=999
      CALL PLOT(0.,0.,999)
      CALL CLOSE(4)
      CALL CLOSE(1)
      STOP
      END
```

7.7.1. Subrutina DATEIN

```
      SUBROUTINE DATEIN(X,Y,Z,U,V,W,A,B,C,P,E,F,G,H,O,R)
      COMMON NP,NO,NN,XMX,YMX
      D1=X-U
      D2=Y-V
      D3=Z-W
      D=SQRT(D1*D1+D2*D2+D3*D3)
      DP=SQRT(D1*D1+D2*D2)
      A=D1/D
      B=D2/D
      C=D3/D
      DC=U*U+V*V+W*W
      DV=X*X+Y*Y+Z*Z
      P=(DC-DV)/(2.*D)
      IF(NO.NE.1) GOTO 60
      P=.0
      E=.0
      F=0.
      G=0.
      H=0.
      O=0.
      R=0.
      IF(A.EQ.1..AND.B.EQ.0..AND.C.EQ.0.) GO TO 30
      IF(A.EQ.0..AND.B.EQ.1..AND.C.EQ.0.) GO TO 40
      IF(A.EQ.0..AND.B.EQ.0..AND.C.EQ.1.) GO TO 50
   30 G=1.
      R=1.
      RETURN
40    F=-1.
      R=1.
      RETURN
50    F=-1.
      O=-1.
      RETURN
   60 CONTINUE
      E=-P/B
      F=ABS(D2)/DP
      G=ABS(D1)/DP
      H=ABS(G*C)
      O=ABS(F*C)
      R=SQRT(1.-C*C)
      IF(C.LT.0.) GO TO 1
      IF(A.GT.0..AND.B.GT.0.) GO TO 2
      IF(A.LT.0..AND.B.GT.0.) GO TO 3
      IF(A.LT.0..AND.B.LT.0.) GO TO 4
      IF(A.GT.0..AND.B.LT.0.) GO TO 5
    1 IF(A.GT.0..AND.B.GT.0.) GO TO 6
      IF(A.LT.0..AND.B.GT.0.) GO TO 7
      IF(A.LT.0..AND.B.LT.0.) GO TO 8
      IF(A.GT.0..AND.B.LT.0.) GO TO 9
    2 F=-F
      H=-H
      O=-O
      RETURN
    3 F=-F
      G=-G
      O=-O
```

continuă la pag. 31

```
      RETURN
    4 G=-G
      RETURN
    5 H=-H
      RETURN
    6 F=-F
      RETURN
    7 F=-F
      G=-G
      H=-H
      RETURN
    8 G=-G
      H=-H
      O=-O
      RETURN
    9 O=-O
      RETURN
      END
```

7.7.2. Subrutina DMIMA

```
      SUBROUTINE DMIMA(N,T,DMI,DMA)
      DIMENSION T(N)
      DMI=T(1)
      DMA=DMI
      DO 3 I=2,N
      IF(T(I).LT.DMI) GO TO 1
      IF(T(I)-DMA) 3,3,2
    1 DMI=T(I)
      GO TO 3
    2 DMA=T(I)
    3 CONTINUE
      RETURN
      END
```

7.7.3. Subrutina LINFV

```
C     SUBRUTINA LINFV PENTRU OBTINEREA VECTORULUI DE SEGMENTE DIN
C     CARE SINT ALCATUITE FETELE CORPURILOR
      SUBROUTINE LINFV(MVF,NVF,IF1,LF,MATLIN,MATF,NRSEG,INTERS)
      DIMENSION MVF(40,15),NVF(1),MATLIN(1),MATF(2,100)
      NRSEG=0
      DO 2 I=IF1,LF
      NR=NVF(I)-1
      DO 1 J=1,2
      LL=J+NR-1
      DO 1 K=J,LL
      IF(J.EQ.1.AND.INTERS.EQ.1)MATF(1,NRSEG+K)=I
    1 MATLIN(2*NRSEG+2*K-J)=MVF(I,K)
    2 NRSEG=NRSEG+NR
      RETURN
      END
```

7.7.4. Subrutina LSELET

```
C     SUBRUTINA CARE ELIMINA SEGMENTELE CU DUBLA APARITIE
C     DIN VECTORUL OBTINUT DIN LINFV
      SUBROUTINE LSELET(MATLIN,MATF,NRSEG,NRLIN,INTERS,NS,NSG)
      DIMENSION MATLIN(1),MATF(2,100),NSG(1)
      NFIN=2*NRSEG-1
      DO 3 I=1,NFIN,2
8     IF(I.GT.NFIN) GOTO 2
      I1=MATLIN(I)
      I2=MATLIN(I+1)
      IN=I+2
      DO 1 J=IN,NFIN,2
      J1=MATLIN(J)
      J2=MATLIN(J+1)
      IF(.NOT.((I1.EQ.J1.AND.I2.EQ.J2).OR.(I1.EQ.J2.AND.I2.EQ.J1)))
     1GOTO 1
      MATLIN(J)=MATLIN(NFIN)
      MATLIN(J+1)=MATLIN(NFIN+1)
      IF(INTERS.NE.1) GOTO 4
      MATF(2,(I+1)/2)=MATF(1,(J+1)/2)
      MATF(1,(J+1)/2)=MATF(1,(NFIN+1)/2)
4     NFIN=NFIN-2
      IF(NS.EQ.0)GOTO 3
      DO 5 K=1,NS
      K1=NSG(2*K-1)
      K2=NSG(2*K)
      IF(.NOT.((I1.EQ.K1.AND.I2.EQ.K2).OR.(I1.EQ.K2.AND.I2.EQ.K1)))
     1GOTO 5
      MATLIN(I)=MATLIN(NFIN)
      MATLIN(I+1)=MATLIN(NFIN+1)
      IF(INTERS.NE.1)GOTO 6
      MATF(1,(I+1)/2)=MATF(1,(NFIN+1)/2)
6     NFIN=NFIN-2
      GOTO 8
5     CONTINUE
1     CONTINUE
3     CONTINUE
2     NRLIN=I/2
      RETURN
      END
```

7.7.5. Subrutina CINT

```
C     SUBRUTINA CINT PENTRU OBTINEREA MATRICII PUNCTELOR DE INTERSECTIE
C     INTRE FETELE UNUI CORP SI MUCHIILE CELUILALT CORP
      SUBROUTINE CINT(NFI,NFF,MVF,NVF,P,Q,R,NRPTI,MPINT,COEFIN,NPINT,
     2MATLIN,MATF,NRLIN)
      DIMENSION MVF(40,15),NVF(1),MPINT(5,50),COEFIN(1),MATF(2,100)
     2,MATLIN(1),P(1),Q(1),R(1)
      DO 1 I=NFI,NFF
      N1=NVF(I)
      DO 2 J=1,NRLIN
```

```
      II=MATLIN(2*J-1)
      IIF=MATLIN(2*J)
      XI=P(II)
      YI=Q(II)
      ZI=R(II)
      XF=P(IIF)
      YF=Q(IIF)
      ZF=R(IIF)
      CALL FATASG(I,N1,MVF,XF,YF,ZF,XI,YI,ZI,P,Q,R,X,Y,Z,T4,CK)
      IF(T4.EQ.0) GOTO 2
      NRPTI=NRPTI+1
      P(NRPTI)=X
      Q(NRPTI)=Y
      R(NRPTI)=Z
      NPINT=NPINT+1
      MPINT(1,NPINT)=I
      MPINT(2,NPINT)=MATF(1,J)
      MPINT(3,NPINT)=MATF(2,J)
      MPINT(4,NPINT)=II
      MPINT(5,NPINT)=IIF
      COEFIN(NPINT)=CK
    2 CONTINUE
    1 CONTINUE
      RETURN
      END
```

7.7.6. Subrutina ESPI

```
C     SUBRUTINA ESPI PENTRU EXTRAGEREA SEGMENTELOR CE ALCATUIESC
C      POLIGONUL STRIMB DE INTERSECTIE DINTRE CORPURI
      SUBROUTINE ESPI(MPINT,NPI,INSEG,NRSG,NPDEF,MATF,P,Q,R)
      DIMENSION MPINT(5,50),MATF(2,100),INSEG(1),P(1),Q(1),R(1)
      EPS=0.0001
      NRSG=0
      NF=NPI-1
      DO 1 I=1,NF
      N1=MPINT(1,I)
      N2=MPINT(2,I)
      N3=MPINT(3,I)
      NF1=I+1
      DO 2 J=NF1,NPI
      IF(ABS(P(NPDEF+I)-P(NPDEF+J)).LT.EPS.AND.ABS(Q(NPDEF+I)-Q(NPDEF+J)
     2).LT.EPS.AND.ABS(R(NPDEF+I)-R(NPDEF+J)).LT.EPS) GOTO 2
      M1=MPINT(1,J)
      M2=MPINT(2,J)
      M3=MPINT(3,J)
      K1=1
      IF(MPINT(4,I).EQ.MPINT(4,J).AND.MPINT(5,I).EQ.MPINT(5,J)) GOTO 2
      IF(N1.NE.M1.AND.N1.NE.M2.AND.N1.NE.M3) GOTO 3
      MATF(K1,NRSG+1)=N1
      K1=K1+1
3     IF(N2.NE.M1.AND.N2.NE.M2.AND.N2.NE.M3) GOTO 4
      MATF(K1,NRSG+1)=N2
      K1=K1+1
4     IF(N3.NE.M1.AND.N3.NE.M2.AND.N3.NE.M3) GOTO 5
      MATF(K1,NRSG+1)=N3
      K1=K1+1
5     IF(K1.LT.3) GOTO 2
      NRSG=NRSG+1
      INSEG(2*NRSG-1)=I+NPDEF
      INSEG(2*NRSG)=J+NPDEF
    2 CONTINUE
    1 CONTINUE
      RETURN
      END
```

7.7.7. Subrutina FATASG

```
C     SUBRUTINA FATASG CARE CALCULEAZA COORDONATELE PUNCTULUI
C     DE INTERSECTIE INTRE O FATA A UNUI CORP SI O MUCHIE A ALTUI
C     CORP IN CAZ CA ACEASTA INTERSCTIE EXISTA
      SUBROUTINE FATASG(J,K,MVF,XF,YF,ZF,XI,YI,ZI,P,Q,R,X,Y,Z,T4,CK)
      REAL*8 ALFA,ALFA1,PI
      DIMENSION MVF(40,15),P(1),Q(1),R(1)
      EPS=0.0001
      PI=3.14159265358979328
      F1=XF-XI
      F2=YF-YI
      F3=ZF-ZI
      M1=MVF(J,1)
      M2=MVF(J,2)
      M3=MVF(J,3)
      X23=P(M2)-P(M3)
      Y23=Q(M2)-Q(M3)
      Z23=R(M2)-R(M3)
      T1=Q(M2)*R(M3)-R(M2)*Q(M3)
      T2=P(M2)*R(M3)-R(M2)*P(M3)
      T3=P(M2)*Q(M3)-Q(M2)*P(M3)
      A=Q(M1)*Z23-R(M1)*Y23+T1
      B=-P(M1)*Z23+R(M1)*X23-T2
      C=P(M1)*Y23-Q(M1)*X23+T3
      PL=-P(M1)*T1+Q(M1)*T2-R(M1)*T3
      T4=A*F1+B*F2+C*F3
      IF(T4.EQ.0)RETURN
      CK=-(A*XI+B*YI+C*ZI+PL)/T4
      T4=0
      IF(CK.LT.-EPS.OR.CK.GT.1+EPS)RETURN
      X=CK*F1+XI
      Y=CK*F2+YI
      Z=CK*F3+ZI
      ALFA=0
      NF=K-1
      DO 1 I=1,NF
      L=MVF(J,I)
      L1=MVF(J,I+1)
      SG1=(Q(L)-Y)*(R(L1)-Z)-(R(L)-Z)*(Q(L1)-Y)
      IF(ABS(SG1).LE.EPS)SG1=(P(L)-X)*(Q(L1)-Y)-(Q(L)-Y)*(P(L1)-X)
      IF(ABS(SG1).LE.EPS)SG1=(R(L)-Z)*(P(L1)-X)-(P(L)-X)*(R(L1)-Z)
      IF(ABS(SG1).LE.EPS) GOTO 1
      A2=(P(L)-X)**2+(Q(L)-Y)**2+(R(L)-Z)**2
      B2=(P(L+1)-X)**2+(Q(L+1)-Y)**2+(R(L+1)-Z)**2
      C2=(P(L+1)-P(L))**2+(Q(L+1)-Q(L))**2+(R(L+1)-R(L))**2
      ALFA1=(A2+B2-C2)/(2*SQRT(A2*B2))
      ALFA1=DATAN2(DSQRT(1.-ALFA1**2),ALFA1)
      IF(ALFA1.LT.0.)ALFA1=ALFA1+PI
      ALFA=ALFA1*SIGN(1.,SG1)
      CONTINUE
      IF(ABS(ALFA).GE.0.1)T4=1
      RETURN
      END
```

7.7.8. Subrutina LIR

```
      SUBROUTINE LIR(LV,LI,KV1,KI1,N)
      DIMENSION LV(50),LI(50)
      N=1
      KI=2*KI1-1
      KV=2*KV1-1
      DO 2 I=1,KI,2
      I1=LI(I)
      I2=LI(I+1)
      DO 1 J=1,KV,2
      J1=LV(J)
      J2=LV(J+1)
      IF(I1.EQ.J1.AND.I2.EQ.J2) GOTO 2
      IF(I1.EQ.J2.AND.I2.EQ.J1) GOTO 2
    1 CONTINUE
      LI(N)=I1
      LI(N+1)=I2
      N=N+2
    2 CONTINUE
      RETURN
      END
```

7.7.9. Subrutina DIORTO

```
      SUBROUTINE DIORTO(X,Y,Z,XC,YC,ZC,XMAX,YMAX,ZMAX)
      DIMENSION X(3),Y(3),Z(3)
      X(1)=XMAX+1.
      Y(1)=YC
      Z(1)=ZC
      X(2)=XC
      Y(2)=YMAX+1.
      Z(2)=ZC
      X(3)=XC
      Y(3)=YC
      Z(3)=ZMAX+1.
      RETURN
      END
```

7.7.10. Subrutina VIZLIN

```
      SUBROUTINE VIZLIN(X,Y,L,XM,N,M,P,Q,R,NL1,KV,A,B,C,E,F,X0,Y0,Z0,Y2,
     2YM,SC,MPINT,INSEG,COEFIN,NPINT,NRSG,INTERS,NV)
      COMMON NP,NO,NRI,XMX,YMX
      DIMENSION X(1),Y(1),L(1),U(100),N(1),M(40,15),P(1),Q(1),R(1),MPINT
     2(5,50),INSEG(50),COEFIN(50)
      E0=.0001
      E1=.9999
      IF(NRSG.EQ.0)GOTO 35
      DO 34 I=1,NRSG
      L(2*NL1+2*I-1)=INSEG(2*I-1)
34    L(2*NL1+2*I)=INSEG(2*I)
35    NL=NL1*2+NRSG*2-1
      NLT=NP1+NRSG
      WRITE(2,31)(I6,L(2*I6-1),L(2*I6),I6=1,NLT)
31    FORMAT(' ',3I5)
      DO 30 I=1,NL,2
      INT=1
      U(INT)=0.
      I1=L(I)
      I2=L(I+1)
      DO 1 J=1,NL,2
      J1=L(J)
      J2=L(J+1)
      IF(I1.EQ.J1.AND.I2.EQ.J2.OR.I1.EQ.J2.AND.I2.EQ.J1) GO TO 1
      IF(X(J1).EQ.X(I2).AND.Y(J1).EQ.Y(I2)) GOTO 1
      IF(X(J2).EQ.X(I1).AND.Y(J2).EQ.Y(I1)) GOTO 1
      IF(X(J2).EQ.X(I2).AND.Y(J2).EQ.Y(I2)) GOTO 1
      IF(X(J1).EQ.X(I1).AND.Y(J1).EQ.Y(I1)) GOTO 1
      IF(X(J1).LE.AMIN1(X(I1),X(I2)).AND.X(J2).LE.AMIN1(X(I1),X(I2)))
     1GO TO 1
      IF(X(J1).GE.AMAX1(X(I1),X(I2)).AND.X(J2).GE.AMAX1(X(I1),X(I2)))
     1GO TO 1
      IF(Y(J1).LE.AMIN1(Y(I1),Y(I2)).AND.Y(J2).LE.AMIN1(Y(I1),Y(I2)))
     1GO TO 1
      IF(Y(J1).GE.AMAX1(Y(I1),Y(I2)).AND.Y(J2).GE.AMAX1(Y(I1),Y(I2)))
     1GO TO 1
      CALL DILP(X(I1),X(I2),X(J1),X(J2),Y(I1),Y(I2),Y(J1),Y(J2),D,UP,V)
      IF(D.EQ.0.) GOTO 1
      IF(UP.GE.1..OR.UP.LE.0..OR.V.GT.1..OR.V.LT.0.) GOTO 1
      INT=INT+1
      U(INT)=UP
    1 CONTINUE
      IF(INTERS.EQ.0.OR.I.GT.NL1*2)GOTO 7
      DO 6 I3=1,NPINT
      IF(I1.EQ.MPINT(4,I3).AND.I2.EQ.MPINT(5,I3)) GOTO 92
      IF(I1.EQ.MPINT(5,I3).AND.I2.EQ.MPINT(4,I3)) GOTO 92
      GOTO 6
92    CK1=SQRT((X(NV+I3)-X(I1))**2+(Y(NV+I3)-Y(I1))**2)
      IF(CK1.EQ.0.) GOTO 6
      INT=INT+1
      U(INT)=CK1/SQRT((X(I2)-X(I1))**2+(Y(I2)-Y(I1))**2)
6     CONTINUE
7     INT=INT+1
      U(INT)=1.
      CALL ORD(INT,1,U)
      CALL PLOT(SC*X(I1),SC*Y(I1),2)
```

```
      XT=X(I1)
      YT=Y(I1)
      DO 30 K=2,INT
      IF(U(K).EQ.U(K-1)) GO TO 30
      XRE=XT
      YRE=YT
      XT=X(I1)+U(K)*(X(I2)-X(I1))
      YT=Y(I1)+U(K)*(Y(I2)-Y(I1))
      UI=U(K-1)+(U(K)-U(K-1))/2.
      XF1=X(I1)+UI*(X(I2)-X(I1))
      YF1=Y(I1)+UI*(Y(I2)-Y(I1))
      X1=(XF1+XM)*A+(YF1+YM)*B
      Y1=(XF1+XM)*C+(YF1+YM)*E+Y2
      Z1=(YF1+YM)*F
      IF(NO.EQ.1) GOTO 55
      IF(NP.NE.1) GO TO 11
55    U2=UI
      GOTO 12
   11 CONTINUE
      CALL DILP(P(I1),P(I2),X0,XI,Q(I1),Q(I2),Y0,Y1,D,U2,V2)
      IF(D.EQ.0)CALL DILP(P(I1),P(I2),X0,X1,R(I1),R(I2),Z0,Z1,D,U2,V2)
   12 CONTINUE
      XN1=P(I1)+U2*(P(I2)-P(I1))
      YN1=Q(I1)+U2*(Q(I2)-Q(I1))
      ZN1=R(I1)+U2*(R(I2)-R(I1))
      XU=X0
      YU=Y0
      ZU=Z0
      IF(NO.EQ.1)GOTO 12356
      IF(NP.EQ.0) GOTO 36
      XU=X1
      YU=Y1
      ZU=Z1
      GOTO 36
12356 IF(X1.NE.0.)XU=X1
      IF(Y1.NE.0.)YU=Y1
      IF(ZU.NE.0.)ZU=Z1
36    CONTINUE
      DO 20 IV=1,KV
      NKV=N(IV)
      DO 29 IK=2,NKV
      IK1=M(IV,IK-1)
      IK2=M(IV,IK)
      IF((I1.EQ.IK1.AND.I2.EQ.IK2).OR.(I1.EQ.IK2.AND.I2.EQ.IK1))GOTO 20
29    CONTINUE
      CALL FATASG(IV,NKV,M,XN1,YN1,ZN1,X0,Y0,Z0,P,Q,R,VALX,VALY,VALZ,T4,
     1CF)
      IF(CF.LT.1.001.AND.CF.GE.0.999)GOTO 20
      IF(T4.NE.1) GOTO 20
      CALL PLOT(SC*XRE,SC*YRE,2)
      IF(NRI) 21,21,22
22    CALL PLOT(SC*XT,SC*YT,1)
      GO TO 30
21    CALL PLOT(SC*XT,SC*YT,2)
      GOTO 30
   20 CONTINUE
      CALL PLOT(SC*XRE,SC*YRE,2)
      CALL PLOT(SC*XT,SC*YT,1)
   30 CONTINUE
      RETURN
      END
```

7.7.11. Subrutina DILP

```
      SUBROUTINE DILP(XI1,XF1,XI2,XF2,YI1,YF1,YI2,YF2,D,P1,P2)
      A1=XF1-XI1
      A2=XF2-XI2
      A3=XI2-XI1
      B1=YF1-YI1
      B2=YF2-YI2
      B3=YI2-YI1
      D=A1*B2-A2*B1
      IF(D.EQ.0.) GO TO 1
      DU=A3*B2-A2*B3
      DV=A3*B1-B3*A1
      P1=DU/D
      P2=DV/D
    1 RETURN
      END
```

7.7.12. Subrutina ORD

```
      SUBROUTINE ORD(N,M,T)
      DIMENSION T(1)
      DO 3 I=1,N
      DO 2 J=1,N
      IF(T(I).GE.T(J)) GO TO 2
      L=I-N
      LL=J-N
      DO 1 K=1,M
      L=L+N
      LL=LL+N
      F=T(L)
      T(L)=T(LL)
    1 T(LL)=F
    2 CONTINUE
    3 CONTINUE
      RETURN
      END
```

7.7.13. Subrutina TRASA

```
      SUBROUTINE TRASA(L,N,X,Y,SC)
      COMMON NP,NO,NI,XMX,YMX
      DIMENSION L(1),X(1),Y(1)
      N=N-1
      DO 1 I=1,N,2
      I1=L(I)
      CALL PLOT(SC*X(I1),SC*Y(I1),2)
      I2=L(I+1)
    1 CALL PLOT(SC*X(I2),SC*Y(I2),1)
      RETURN
      END
```

7.7.14. Subrutina PLOT

```
      SUBROUTINE PLOT(X,Y,IPEN)
      COMMON NP,NO,NI,XMX,YMX
      X1=X+XMX
      Y1=Y+YMX
      IF(IPEN.EQ.999) RETURN
      WRITE(2,1)X1,Y1,IPEN
      FORMAT(' ',2F15.8,I6)
      RETURN
      END
```

7.7.a. Program ALPLA (variantă)

```
C   PROGRAM ALPLA
C   ALGORITM PENTRU LINII ASCUNSE SI INTERSECTII DE POLIEDRE
C
C
        LOGICAL*1 LLL(20)
      INTEGER PROP,ORTOG,TRASI,CONVEX
      COMMON PROP,ORTOG,TRASI,XMX,YMX
      DIMENSION XN(200),YN(200),ZN(200),MVF(40,15)
     1,NVF(100),XP(200),YP(200),MVFV(40,15),MVFI(40,15),NVFV(100),NVFI(1
1    200),LINV(200),LINI(200),U(50),MATF(2,100),MPINT(5,100),INSEG(100),
     3COEFIN(100),MATLIN(200),NSG(100)
        XMX=0.
      CALL ASSIGN( 2,'LP:')
      TYPE 5000
5000  FORMAT(/' ','FISIERUL DE DATE : ',$)
      ACCEPT 5001,NL,LLL
5001  FORMAT(Q,20A1)
      CALL ASSIGN(4,LLL,NL)
      CALL FDBSET(4,'R')
        TYPE 5010
5010    FORMAT(/' ','FISIER DE DESEN : ',$)
        ACCEPT 5001,NL,LLL
        CALL ASSIGN(3,LLL,NL)
        CALL FDBSET(3,'NEW')
        CALL INI(3)
C
C     ...CITESTE SI SCRIE TABLOUL CU DATELE PROBLEMEI...
C
      READ(4,100) PROP,ORTOG,TRASI,NV,NF,CONVEX,LISTD,IORT
      READ(4,101) XVO,YVO,ZVO,XC,YC,ZC
      READ(4,103) (XN(I),YN(I),ZN(I),I=1,NV)
      READ(4,104) (NVF(I),I=1,NF)
      IF (LISTD.EQ.0) GOTO 66
      WRITE(2,200)
      WRITE(2,100) PROP,ORTOG,TRASI,NV,NF,CONVEX,LISTD,NS
      WRITE(2,101) XVO,YVO,ZVO,XC,YC,ZC
      WRITE(2,103) (XN(I),YN(I),ZN(I),I=1,NV)
      WRITE(2,104) (NVF(I),I=1,NF)
  200 FORMAT(1HO,18X,27HTABLOUL CU DATELE PROBLEMEI/17X,27(1H*)//)

  100 FORMAT(8I10)
  101 FORMAT(6F10.4)
  102 FORMAT (10X,6F10.1)
  103 FORMAT(12F6.2)
  104 FORMAT(10X,30I2)
66    DO 10 I=1,NF
      IN=NVF(I)
      READ(4,105) (MVF(I,J),J=1,IN)
      IF (LISTD.EQ.0) GOTO 10
      WRITE(2,105) (MVF(I,J),J=1,IN)
  105 FORMAT(10X,20I3)
10    CONTINUE
      READ(4,100)INTERS,NV1 NF1,NS
        IF(NS.EQ.0)GOTO 2345
        READ(4,104)(NSG(2*I-1),NSG(2*I),I=1,NS)
2345  IF(INTERS.NE.1)GOTO 93
      NV2=NV-NV1
```

```
      NF2=NF-NF1
      CALL LINFV(MVF,NVF,NF1+1,NF,MATLIN,MATF,NRSEG,1)
      CALL LSELET(MATLIN,MATF,NRSEG,NRLIN,1,NS,NSG)
      NRPTI=NV
      NPINT=0
      CALL CINT(1,NF1,MVF,NVF,XN,YN,ZN,NRPTI,MPINT,COEFIN,NPINT,MATLIN,M
     *ATF,NRLIN)
      CALL LINFV(MVF,NVF,1,NF1,MATLIN,MATF,NRSEG,1)
      CALL LSELET(MATLIN,MATF,NRSEG,NRLIN,1,NS,NSG)
      CALL CINT(NF1+1,NF,MVF,NVF,XN,YN,ZN,NRPTI,MPINT,COEFIN,NPINT,MATLI
     2N,MATF,NRLIN)
      CALL ESPI(MPINT,NPINT,INSEG,NRSG,NV,MATF,XN,YN,ZN)
93    IF(ORTOG.NE.1) GOTO 11
      CALL DMIMA(NV,XN,XNMIN,XNMAX)
      CALL DMIMA(NV,YN,YNMIN,YNMAX)
      CALL DMIMA(NV,ZN,ZNMIN,ZNMAX)
      CALL DIORTO(XVO,YVO,ZVO,XC,YC,ZC,XNMAX,YNMAX,ZNMAX,IORT)
   11 CONTINUE
        NVT=NV+NPINT
      XO=XVO
      YO=YVO
      ZO=ZVO
      CALL DATEIN(XO,YO,ZO,XC,YC,ZC,A,B,C,P,Y2,A1,B1,A2,B2,G2)
      IF(LISTD.EQ.0) GOTO 68
      WRITE(2,206)
  206 FORMAT(1H0,14X,32HTABLOUL CU REZULTATELE PROBLEMEI/15X,32(1H*)//2X
     1,1HI,17X,5HXP(I),17X,5HYP(I)//)
      WRITE(2,101) XO,YO,ZO,A,B,C,P,Y2,A1,B1,A2,B2,G2
C
C     ...INCEPE CICLAREA PENTRU CALCULUL PROIECTIEI...
C
68    DO 25 I=1,NVT
      DNR=A*XN(I)+B*YN(I)+C*ZN(I)+P
      IF(ORTOG.EQ.1) GOTO 77
      IF(PROP.NE.1) GO TO 15
77    AL=A
      BE=B
      GA=C
      LAM=DNR/(A*AL+B*BE+C*GA)
      X=XN(I)-AL*LAM
      Y=YN(I)-BE*LAM
      Z=ZN(I)-GA*LAM
      GO TO 20
   15 T1=XO-XN(I)
      T2=YO-YN(I)
      T3=ZO-ZN(I)
      DVN=SQRT(T1*T1+T2*T2+T3*T3)
      CL=T1/DVN
      CM=T2/DVN
      CN=T3/DVN
      LAM=DNR/(A*CL+B*CM+C*CN)
      X=XN(I)-CL*LAM
      Y=YN(I)-CM*LAM
      Z=ZN(I)-CN*LAM
   20 P1=X
      P2=Y-Y2
      P3=Z
      XP(I)=A1*P1+B1*P2
      YP(I)=A2*P1+B2*P2+G2*P3
   25 CONTINUE
      CALL DMIMA(NV,XP,XM,XMA)
      CALL DMIMA(NV,YP,YM,YMA)
      DO 27 I=1,NVT
      YP(I)=YP(I)-YM
   27 XP(I)=XP(I)-XM
      SX=250./(XMA-XM)
      SY=180./(YMA-YM)
      SC=AMIN1(SX,SY)
      TYPE 5002,SC
5002  FORMAT(' ','INTRODUCETI SCARA(',F6.2,';NEW F6.2):',$)
      ACCEPT 5003,SCAR
5003  FORMAT(F6.2)
      IF(SCAR.NE.0) SC=SCAR
C
```

```
C       ...SCRIE COORDONATELE PROIECTIEI...
C
        IF(LISTD.EQ.0) GOTO 69
        DO 30 I=1,NVT
30      WRITE(2,201) I,XP(I),YP(I)
  201   FORMAT(1H ,I4,2(11X,F10.2))
        WRITE(2,202)
  202   FORMAT(1H0,17X,25HMATRICEA FETELOR VIZIBILE/17X,25(1H*)//1X,3(1H.)
     1,1HI,3(1H.),27X,15H...MVFV(I,J).../)
C
C       ...SE TESTEAZA VIZIBILITATEA FETELOR...
C
69        TYPE 89
89        FORMAT(' DEPLASAMENT PE X SI Y [2F5.1]: ',$)
          ACCEPT 63,XMX,YMX
63        FORMAT(2F5.1)
          CALL BEG(XMX,YMX)
          CALL SSCA(SC,SC)
          IF(CONVEX.EQ.2)GOTO 177
        KV=0.
        KI=0.
        DO 55 L=1,NF
        I1=MVF(L,1)
        I2=MVF(L,2)
        I3=MVF(L,3)
        D1=XP(I1)-XP(I2)
        D2=YP(I3)-YP(I2)
        D3=XP(I3)-XP(I2)
        D4=YP(I1)-YP(I2)
        PV=D1*D2-D3*D4
        N1=NVF(L)
        IF(PV) 35,45,45
   35   KV=KV+1
        NVFV(KV)=NVF(L)
        DO 40 M=1,N1
   40   MVFV(KV,M)=MVF(L,M)
        GO TO 55
   45   KI=KI+1
        NVFI(KI)=NVF(L)
        DO 50 M=1,N1
   50   MVFI(KI,M)=MVF(L,M)
   55   CONTINUE
          GOTO 148
177       KV=NF
          DO 179 KP=1,NF
          N3=NVF(KP)
          NVFV(KP)=N3
          DO 179 NT1=1,N3
179       MVFV(KP,NT1)=MVF(KP,NT1)
148     IF(LISTD.EQ.0) GOTO 71
        DO 60 I=1,KV
        NVI=NVFV(I)
60      WRITE(2,203) I,(MVFV(I,M),M=1,NVI)
  203   FORMAT(I6,4X,10I5)
        WRITE(2,204)
  204   FORMAT(1H0,16X,27HMATRICEA FETELOR INVIZIBILE/16X,27(1H*)//1X,7H..
     1,I...,20X,15H...MVFI(I,J)...//)
        DO 65 I=1,KI
        NI=NVFI(I)
65      WRITE(2,205) I,(MVFI(I,M),M=1,NI)
  205   FORMAT(I6,4X,10I5)
71      CALL LINFV(MVFV,NVFV,1,KV,LINV,MATF,LV,0)
        CALL LSELET(LINV,MATF,LV,LVS,0)
        IF(INTERS.NE.0)GOTO 993
        IF(CONVEX.EQ.1) GOTO 991
993     CALL VIZLIN(XP,YP,LINV,XM,NVFV,MVFV,XN,YN,ZN,LVS,KV,A1,A2,B1,B2,C2
G2
     1,XO,YO,ZO,Y2,YM,MPINT,INSEG,COEFIN,NPINT,NRSG,INTERS,NV)
        GOTO 992
991     CALL TRASA(LINV,LVS,XP,YP)
992     IF(TRASI.EQ.0.OR.CONVEX.EQ.2) GOTO 80
        CALL LINFV(MVFI,NVFI,1,KI,LINI,MATF,LI,0,NS,NSG)
        CALL LSELET(LINI,MATF,LI,LIS,0)
        CALL LIR(LINV,LINI,LVS,LIS,LR)
        LIS=LR-1
        CALL TRASA(LINI,LIS,XP,YP)
   80   CONTINUE
          CALL EOF
          CALL CLOSE(2)
        CALL CLOSE(4)
        STOP
        END
```

```
      SUBROUTINE DATEIN(X,Y,Z,U,V,W,A,B,C,P,E,F,G,H,O,R)
      COMMON NP,NO,NN,XMX,YMX
      D1=X-U
      D2=Y-V
      D3=Z-W
      D=SQRT(D1*D1+D2*D2+D3*D3)
      DP=SQRT(D1*D1+D2*D2)
      A=D1/D
      B=D2/D
      C=D3/D
      DC=U*U+V*V+W*W
      DV=X*X+Y*Y+Z*Z
      P=(DC-DV)/(2.*D)
      IF(NO.NE.1) GOTO 60
      P=.0
      E=.0
      F=0.
      G=0.
      H=0.
      O=0.
      R=0.
      IF(A.EQ.1..AND.B.EQ.0..AND.C.EQ.0.) GO TO 30
      IF(A.EQ.0..AND.B.EQ.1..AND.C.EQ.0.) GO TO 40
      IF(A.EQ.0..AND.B.EQ.0..AND.C.EQ.1.) GO TO 50
   30 G=1.
      R=1.
      RETURN
 40   F=-1.
      R=1.
      RETURN
 50   F=-1.
      O=-1.
      RETURN
   60 CONTINUE
      E=-P/B
      F=ABS(D2)/DP
      G=ABS(D1)/DP
      H=ABS(G*C)
      O=ABS(F*C)
      R=SQRT(1.-C*C)
      IF(C.LT.0.) GO TO 1
      IF(A.GT.0..AND.B.GT.0.) GO TO 2
      IF(A.LT.0..AND.B.GT.0.) GO TO 3
      IF(A.LT.0..AND.B.LT.0.) GO TO 4
      IF(A.GT.0..AND.B.LT.0.) GO TO 5
    1 IF(A.GT.0..AND.B.GT.0.) GO TO 6
      IF(A.LT.0..AND.B.GT.0.) GO TO 7
      IF(A.LT.0..AND.B.LT.0.) GO TO 8
      IF(A.GT.0..AND.B.LT.0.) GO TO 9
    2 F=-F
      H=-H
      O=-O
      RETURN
    3 F=-F
      G=-G
      O=-O
      RETURN
    4 G=-G
      RETURN
    5 H=-H
      RETURN
    6 F=-F
      RETURN
    7 F=-F
      G=-G
      H=-H
      RETURN
    8 G=-G
      H=-H
      O=-O
      RETURN
    9 O=-O
      RETURN
      END
```

```
      SUBROUTINE DMIMA(N,T,DMI,DMA)
        DIMENSION T(N)
      DMI=T(1)
      DMA=DMI
      DO 3 I=2,N
      IF(T(I).LT.DMI) GO TO 1
      IF(T(I)-DMA) 3,3,2
    1 DMI=T(I)
      GO TO 3
    2 DMA=T(I)
    3 CONTINUE
      RETURN
      END


C     SUBRUTINA LINFV PENTRU OBTINEREA VECTORULUI DE SEGMENTE DI
C     CARE SINT ALCATUITE FETELE CORPURILOR
      SUBROUTINE LINFV(MVF,NVF,IF1,LF,MATLIN,MATF,NRSEG,INTERS)
      DIMENSION MVF(40,15),NVF(1),MATLIN(1),MATF(2,100)
      NRSEG=0
      DO 2 I=IF1,LF
      NR=NVF(I)-1
      DO 1 J=1,2
      LL=J+NR-1
      DO 1 K=J,LL
      IF(J.EQ.1.AND.INTERS.EQ.1)MATF(1,NRSEG+K)=I
    1 MATLIN(2*NRSEG+2*K-J)=MVF(I,K)
    2 NRSEG=NRSEG+NR
      RETURN
      END


C      SUBRUTINA CARE ELIMINA SEGMENTELE CU DUBLA APARITIE
C      DIN VECTORUL OBTINUT DIN LINFV
       SUBROUTINE LSELET(MATLIN,MATF,NRSEG,NRLIN,INTERS,NS,NSG)
       DIMENSION MATLIN(1),MATF(2,100),NSG(1)
       NFIN=2*NRSEG-1
       DO 3 I=1,NFIN,2
8        IF (I.GT.NFIN) GOTO 2
         I1=MATLIN(I)
         I2=MATLIN(I+1)
         IN=I+2
         DO 1 J=IN,NFIN,2
         J1=MATLIN(J)
         J2=MATLIN(J+1)
         IF(.NOT.((I1.EQ.J1.AND.I2.EQ.J2).OR.(I1.EQ.J2.AND.I2.EQ.J1)))
     *GOTO 1
         MATLIN(J)=MATLIN(NFIN)
         MATLIN(J+1)=MATLIN(NFIN+1)
         IF(INTERS.NE.1)GOTO 4
         MATF(2,(I+1)/2)=MATF(1,(J+1)/2)
         MATF(1,(J+1)/2)=MATF(1,(NFIN+1)/2)
4        NFIN=NFIN-2
         IF(NS.EQ.0) GOTO 3
         DO 5 K=1,NS
         K1=NSG(2*K-1)
         K2=NSG(2*K)
         IF(.NOT.((I1.EQ.K1.AND.I2.EQ.K2).OR.(I1.EQ.K2.AND.I2.EQ.K1)))
     *GOTO 5
         MATLIN(I)=MATLIN(NFIN)
         MATLIN(I+1)=MATLIN(NFIN+1)
         IF(INTERS.NE.1) GOTO 6
         MATF(1,(I+1)/2)=MATF(1,(NFIN+1)/2)
6        NFIN=NFIN-2
         GOTO 8
5        CONTINUE
1        CONTINUE
3        CONTINUE
2        NRLIN=I/2
         RETURN
         END
```

```
C     SUBRUTINA CINT PENTRU OBTINEREA MATRICII PUNCTELOR DE INTERSECTIE
C     INTRE FETELE UNUI CORP SI MUCHIILE CELUILALT CORP
      SUBROUTINE CINT(NFI,NFF,MVF,NVF,P,Q,R,NRPTI,MPINT,COEFIN,NPINT,
     2MATLIN,MATF,NRLIN)
      DIMENSION MVF(40,15),NVF(1),MPINT(5,100),COEFIN(1),MATF(2,100)
     2,MATLIN(1),P(1),Q(1),R(1)
      DO 1 I=NFI,NFF
      N1=NVF(I)
      DO 2 J=1,NRLIN
      II=MATLIN(2*J-1)
      IIF=MATLIN(2*J)
      XI=P(II)
      YI=Q(II)
      ZI=R(II)
      XF=P(IIF)
      YF=Q(IIF)
      ZF=R(IIF)
      CALL FATASG(I,N1,MVF,XF,YF,ZF,XI,YI,ZI,P,Q,R,X,Y,Z,T4,CK)
      IF(T4.EQ.0) GOTO 2
      NRPTI=NRPTI+1
      P(NRPTI)=X
      Q(NRPTI)=Y
      R(NRPTI)=Z
      NPINT=NPINT+1
      MPINT(1,NPINT)=I
      MPINT(2,NPINT)=MATF(1,J)
      MPINT(3,NPINT)=MATF(2,J)
      MPINT(4,NPINT)=II
      MPINT(5,NPINT)=IIF
      COEFIN(NPINT)=CK
    2 CONTINUE
    1 CONTINUE
      RETURN
      END


C     SUBRUTINA ESPI PENTRU EXTRAGEREA SEGMENTELOR CE ALCATUIESC
C      POLIGONUL STRIMB DE INTERSECTIE DINTRE CORPURI
      SUBROUTINE ESPI(MPINT,NPI,INSEG,NRSG,NPDEF,MATF,P,Q,R)
      DIMENSION MPINT(5,100),MATF(2,100),INSEG(1),P(1),Q(1),R(1)
      EPS=0.001
      NRSG=0
      NF=NPI-1
      DO 1 I=1,NF
      N1=MPINT(1,I)
      N2=MPINT(2,I)
      N3=MPINT(3,I)
      NF1=I+1
      DO 2 J=NF1,NPI
      IF(ABS(P(NPDEF+I)-P(NPDEF+J)).LT.EPS.AND.ABS(Q(NPDEF+I)-Q(NPDEF+J)
     2).LT.EPS.AND.ABS(R(NPDEF+I)-R(NPDEF+J)).LT.EPS) GOTO 2
      M1=MPINT(1,J)
      M2=MPINT(2,J)
      M3=MPINT(3,J)
      K1=1
      IF(MPINT(4,I).EQ.MPINT(4,J).AND.MPINT(5,I).EQ.MPINT(5,J))GOTO2
      IF(N1.NE.M1.AND.N1.NE.M2.AND.N1.NE.M3) GOTO 3
      MATF(K1,NRSG+1)=N1
      K1=K1+1
    3 IF(N2.NE.M1.AND.N2.NE.M2.AND.N2.NE.M3) GOTO 4
      MATF(K1,NRSG+1)=N2
      K1=K1+1
    4 IF(N3.NE.M1.AND.N3.NE.M2.AND.N3.NE.M3) GOTO 5
      MATF(K1,NRSG+1)=N3
      K1=K1+1
    5 IF(K1.LT.3) GOTO 2
        IF(NRSG.EQ.0)GOTO 7
        I1=NPDEF+I
        J1=NPDEF+J
        DO 6 K=1,NRSG
        I2=INSEG(2*K-1)
        J2=INSEG(2*K)
        IF(ABS(P(I1)-P(I2)).LT.EPS.AND.ABS(Q(I1)-Q(I2)).LT.EPS.AND.
```

```
     *ABS(R(I1)-R(I2)).LT.EPS.AND.ABS(P(J1)-P(J2)).LT.EPS.AND.
     *ABS(Q(J1)-Q(J2)).LT.EPS.AND.ABS(R(J1)-R(J2)).LT.EPS)GOTO 2
      IF(ABS(P(I1)-P(J2)).LT.EPS.AND.ABS(Q(I1)-Q(J2)).LT.EPS.AND.
     *ABS(R(I1)-R(J2)).LT.EPS.AND.ABS(P(J1)-P(I2)).LT.EPS.AND.
     *ABS(Q(J1)-Q(I2)).LT.EPS.AND.ABS(R(J1)-R(I2)).LT.EPS)GOTO 2
6     CONTINUE
7     NRSG=NRSG+1
      INSEG(2*NRSG-1)=I+NPDEF
      INSEG(2*NRSG)=J+NPDEF
   2 CONTINUE
   1 CONTINUE
      RETURN
      END


C     SUBRUTINA FATASG CARE CALCULEAZA COORDONATELE PUNCTULUI
C     DE INTERSECTIE INTRE O FATA A UNUI CORP SI O MUCHIE A ALTUI
C     CORP IN CAZ CA ACEASTA INTERSCTIE EXISTA
      SUBROUTINE FATASG(J,K,MVF,XF,YF,ZF,XI,YI,ZI,P,Q,R,X,Y,Z,T4,CK)
        REAL*8 ALFA,ALFA1,PI
      DIMENSION MVF(40,15),P(1),Q(1),R(1)
      EPS=0.0001
        PI=3.14159265358979328
      F1=XF-XI
      F2=YF-YI
      F3=ZF-ZI
      M1=MVF(J,1)
      M2=MVF(J,2)
      M3=MVF(J,3)
      X23=P(M2)-P(M3)
      Y23=Q(M2)-Q(M3)
      Z23=R(M2)-R(M3)
      T1=Q(M2)*R(M3)-R(M2)*Q(M3)
      T2=P(M2)*R(M3)-R(M2)*P(M3)
      T3=P(M2)*Q(M3)-Q(M2)*P(M3)
      A=Q(M1)*Z23-R(M1)*Y23+T1
      B=-P(M1)*Z23+R(M1)*X23-T2
      C=P(M1)*Y23-Q(M1)*X23+T3
      PL=-P(M1)*T1+Q(M1)*T2-R(M1)*T3
      T4=A*F1+B*F2+C*F3
      IF(T4.EQ.0)RETURN
      CK=-(A*XI+B*YI+C*ZI+PL)/T4
      T4=0
      IF(CK.LT.-EPS.OR.CK.GT.1+EPS)RETURN
      X=CK*F1+XI
      Y=CK*F2+YI
      Z=CK*F3+ZI
      ALFA=0
      NF=K-1
        NRPR=1
100   DO 1 I=1,NF
      L=MVF(J,I)
      L1=MVF(J,I+1)
        GOTO (200,300,400),NRPR
200     SG1=(Q(L)-Y)*(R(L1)-Z)-(R(L)-Z)*(Q(L1)-Y)
        GOTO 500
300     SG1=(P(L)-X)*(Q(L1)-Y)-(Q(L)-Y)*(P(L1)-X)
        GOTO 500
400     SG1=(R(L)-Z)*(P(L1)-X)-(P(L)-X)*(R(L1)-Z)
500   IF(ABS(SG1).LE.EPS) GOTO 600
      A2=(P(L)-X)**2+(Q(L)-Y)**2+(R(L)-Z)**2
      B2=(P(L1)-X)**2+(Q(L1)-Y)**2+(R(L1)-Z)**2
      C2=(P(L1)-P(L))**2+(Q(L1)-Q(L))**2+(R(L1)-R(L))**2
      ALFA1=(A2+B2-C2)/(2.*SQRT(A2*B2))
        ALFA1=DATAN2(DSQRT(1.-ALFA1**2),ALFA1)
        IF(ALFA1.LT.0.)ALFA1=PI+ALFA1
      ALFA=ALFA+ALFA1*SIGN(1.,SG1)
1     CONTINUE
      IF(ABS(ALFA).GE.0.1)T4=1
      RETURN
600     IF(NRPR.EQ.3)GOTO 1
        NRPR=NRPR+1
        ALFA=0.
        GOTO 100
      END
```

```
      SUBROUTINE LIR(LV,LI,KV1,KI1,N)
      DIMENSION LV(50),LI(50)
      N=1
      KI=2*KI1-1
      KV=2*KV1-1
      DO 2 I=1,KI,2
      I1=LI(I)
      I2=LI(I+1)
      DO 1 J=1,KV,2
      J1=LV(J)
      J2=LV(J+1)
      IF(I1.EQ.J1.AND.I2.EQ.J2) GOTO 2
      IF(I1.EQ.J2.AND.I2.EQ.J1) GOTO 2
    1 CONTINUE
      LI(N)=I1
      LI(N+1)=I2
      N=N+2
    2 CONTINUE
      RETURN
      END


      SUBROUTINE DIORTO(X,Y,Z,XC,YC,ZC,XMAX,YMAX,ZMAX,IORT)
        GOTO (1,2,3),IORT
1     X=XMAX+1.
      Y=YC
      Z=ZC
        GOTO 4
2     X=XC
      Y=YMAX+1.
      Z=ZC
        GOTO 4
3     X=XC
      Y=YC
      Z=ZMAX+1.
4     RETURN
      END


      SUBROUTINE VIZLIN(X,Y,L,XM,N,M,P,Q,R,NL1,KV,A,B,C,E,F,XO,YO,ZO,Y2,
     2YM,MPINT,INSEG,COEFIN,NPINT,NRSG,INTERS,NV)
      COMMON NP,NO,NRI,XMX,YMX
      DIMENSION X(1),Y(1),L(1),U(100),N(1),M(40,15),P(1),Q(1),R(1),MPINT
     2(5,100),INSEG(100),COEFIN(50)
      E0=.0001
      E1=.9999
      IF(NRSG.EQ.0)GOTO 35
      DO 34 I=1,NRSG
      L(2*NL1+2*I-1)=INSEG(2*I-1)
34    L(2*NL1+2*I)=INSEG(2*I)
35    NL=NL1*2+NRSG*2-1
        NLT=NL1+NRSG
      DO 30 I=1,NL,2
      INT=1
      U(INT)=0.
      I1=L(I)
      I2=L(I+1)
      DO 1 J=1,NL,2
      J1=L(J)
      J2=L(J+1)
      IF(I1.EQ.J1.AND.I2.EQ.J2.OR.I1.EQ.J2.AND.I2.EQ.J1) GO TO 1
      IF(X(J1).EQ.X(I2).AND.Y(J1).EQ.Y(I2)) GOTO 1
      IF(X(J2).EQ.X(I1).AND.Y(J2).EQ.Y(I1)) GOTO 1
      IF(X(J2).EQ.X(I2).AND.Y(J2).EQ.Y(I2)) GOTO 1
      IF(X(J1).EQ.X(I1).AND.Y(J1).EQ.Y(I1)) GOTO 1
      IF(X(J1).LE.AMIN1(X(I1),X(I2)).AND.X(J2).LE.AMIN1(X(I1),X(I2)))
     1GO TO 1
      IF(X(J1).GE.AMAX1(X(I1),X(I2)).AND.X(J2).GE.AMAX1(X(I1),X(I2)))
     1GO TO 1
      IF(Y(J1).LE.AMIN1(Y(I1),Y(I2)).AND.Y(J2).LE.AMIN1(Y(I1),Y(I2)))
     1GO TO 1
      IF(Y(J1).GE.AMAX1(Y(I1),Y(I2)).AND.Y(J2).GE.AMAX1(Y(I1),Y(I2)))
     1GO TO 1
      CALL DILP(X(I1),X(I2),X(J1),X(J2),Y(I1),Y(I2),Y(J1),Y(J2),D,UP,V
```

```
      IF(D.EQ.0.) GOTO 1
      IF(UP.GE.1..OR.UP.LE.0..OR.V.GT.1..OR.V.LT.0.) GOTO 1
      INT=INT+1
      U(INT)=UP
    1 CONTINUE
      IF(INTERS.EQ.0.OR.I.GT.NL1*2)GOTO 7
        DO 6 I3=1,NPINT
        IF(I1.EQ.MPINT(4,I3).AND.I2.EQ.MPINT(5,I3)) GOTO 92
        IF(I1.EQ.MPINT(5,I3).AND.I2.EQ.MPINT(4,I3)) GOTO 92
        GOTO 6
 92     CK1=SQRT((X(NV+I3)-X(I1))**2+(Y(NV+I3)-Y(I1))**2)
        IF(CK1.EQ.0.) GOTO 6
        INT=INT+1
        U(INT)=CK1/SQRT((X(I2)-X(I1))**2+(Y(I2)-Y(I1))**2)
  6   CONTINUE
  7   INT=INT+1
      U(INT)=1.
      CALL ORD(INT,1,U)
      XT=X(I1)
      YT=Y(I1)
        INDPEN=0
      DO 30 K=2,INT
        IF((U(K)-U(K-1)).LT.EO)GOTO 30
      XRE=XT
      YRE=YT
      XT=X(I1)+U(K)*(X(I2)-X(I1))
      YT=Y(I1)+U(K)*(Y(I2)-Y(I1))
      UI=U(K-1)+(U(K)-U(K-1))/2.
      XF1=X(I1)+UI*(X(I2)-X(I1))
      YF1=Y(I1)+UI*(Y(I2)-Y(I1))
      X1=(XF1+XM)*A+(YF1+YM)*B
      Y1=(XF1+XM)*C+(YF1+YM)*E+Y2
        Z1=(YF1+YM)*F
      IF(NO.EQ.1) GOTO 55
      IF(NP.NE.1) GO TO 11
 55   U2=UI
      GOTO 12
   11 CONTINUE
      CALL DILP(P(I1),P(I2),X0,X1,Q(I1),Q(I2),Y0,Y1,D,U2,V2)
      IF(D.EQ.0)CALL DILP(P(I1),P(I2),X0,X1,R(I1),R(I2),Z0,Z1,D,U2,V2)
   12 CONTINUE
      XN1=P(I1)+U2*(P(I2)-P(I1))
      YN1=Q(I1)+U2*(Q(I2)-Q(I1))
      ZN1=R(I1)+U2*(R(I2)-R(I1))
        XU=X0
        YU=Y0
        ZU=Z0
        IF(NO.EQ.1)GOTO 12356
        IF(NP.EQ.0) GOTO 36
        XU=X1
        YU=Y1
        ZU=Z1
        GOTO 36
12356   IF(X1.NE.0.) XU=X1
        IF(Y1.NE.0.) YU=Y1
        IF(Z1.NE.0.) ZU=Z1
 36     CONTINUE
      DO 20 IV=1,KV
      NKV=N(IV)
        DO 29 IK=2,NKV
        IK1=M(IV,IK-1)
        IK2=M(IV,IK)
        IF((I1.EQ.IK1.AND.I2.EQ.IK2).OR.(I1.EQ.IK2.AND.I2.EQ.IK1))
     *GOTO 20
 29     CONTINUE
      CALL FATASG(IV,NKV,M,XN1,YN1,ZN1,XU,YU,ZU,P,Q,R,VALX,VALY,VALZ,T4,
     1CF)
        IF(CF.LT.1.001.AND.CF.GE.0.999) GOTO 20
      IF(T4.NE.1) GOTO 20
      IF(NRI) 21,21,22
 22   CALL PLOT(XT,YT,1)
      GO TO 30
 21     INDPEN=0
        GOTO 30
```

```
20 CONTINUE
     IF(INDPEN.EQ.0)CALL PLOT(XRE,YRE,0)
   CALL PLOT(XT,YT,1)
     INDPEN=1
30 CONTINUE
   RETURN
   END
```

```
   SUBROUTINE DILP(XI1,XF1,XI2,XF2,YI1,YF1,YI2,YF2,D,P1,P2)
   A1=XF1-XI1
   A2=XF2-XI2
   A3=XI2-XI1
   B1=YF1-YI1
   B2=YF2-YI2
   B3=YI2-YI1
   D=A1*B2-A2*B1
   IF(D.EQ.0.) GO TO 1
   DU=A3*B2-A2*B3
   DV=A3*B1-B3*A1
   P1=DU/D
   P2=DV/D
 1 RETURN
   END
```

```
   SUBROUTINE ORD(N,M,T)
   DIMENSION T(1)
   DO 3 I=1,N
   DO 2 J=1,N
   IF(T(I).GE.T(J)) GO TO 2
   L=I-N
   LL=J-N
   DO 1 K=1,M
   L=L+N
   LL=LL+N
   F=T(L)
   T(L)=T(LL)
 1 T(LL)=F
 2 CONTINUE
 3 CONTINUE
   RETURN
   END
```

```
   SUBROUTINE TRASA(L,N,X,Y)
   DIMENSION L(1),X(1),Y(1)
   N=N-1
   DO 1 I=1,N,2
   I1=L(I)
   CALL PLOT(X(I1),Y(I1),0)
   I2=L(I+1)
 1 CALL PLOT(X(I2),Y(I2),1)
   RETURN
   END
```

```
               TABLOUL CU DATELE PROBLEMEI
              ***************************

       0          0          0          68         34          0        1
 280.0000   10.0000  200.0000    80.0000  282.0000    70.0000
54.00150.00  0.00 54.00150.00 40.00 20.00150.00 40.00 20.00150.00  0.00
54.00170.00  0.00 54.00170.00 40.00120.00170.00  0.00120.00170.00 40.00



20.00250.00  0.00120.00250.00 40.00 94.00250.00  0.00 94.00250.00 40.00
94.00202.00 40.00 80.00202.00 40.00 80.00186.00 40.00 40.00186.00 40.00
40.00220.00 40.00 54.00220.00 40.00 54.00234.00 40.00 20.00234.00 40.00
20.00234.00  0.00 54.00234.00  0.00 54.00220.00  0.00 40.00220.00  0.00
40.00186.00  0.00 80.00186.00  0.00 80.00202.00  0.00 54.00202.00  0.00
54.00202.00140.00 94.00202.00140.00 94.00296.00140.00 54.00296.00140.00
54.00296.00 40.00 54.00282.00 40.00 40.00282.00 40.00 40.00348.00 40.00
66.00348.00 40.00 66.00296.00 40.00 66.00296.00  0.00 40.00282.00  0.00
54.00282.00  0.00 94.00296.00  0.00 66.00348.00  0.00 40.00348.00  0.00
18.00348.00  0.00 18.00384.00  0.00 18.00384.00100.00 18.00348.00100.00

20.00348.00100.00120.00384.00100.00120.00384.00 60.00120.00348.00 60.00
94.00348.00 60.00 94.00332.00 60.00160.00332.00 60.00160.00356.00 60.00



40.00356.00 60.00140.00400.00 60.00 94.00400.00 60.00 94.00384.00 60.00
94.00384.00  0.00 94.00400.00  0.00140.00400.00  0.00140.00356.00  0.00



60.00356.00  0.00160.00332.00  0.00 94.00332.00  0.00 94.00348.00  0.00
          5 5 5 5 5 5 5 5 5 5 5 5 5 5 5 5 5 5 5 5 5 5 5 5 5 7 7 7 7 7
        11111115
          1  2  3  4  1
          1  5  6  2  1
          5  7  8  6  5
          7  9 10  8  7
          9 11 12 10  9
         39 43 37 38 39
         30 31 32 29 30
         27 26 15 14 27
         26 25 16 15 26
         24 17 16 25 24
         23 18 17 24 23
         21  4  3 20 21
         22 21 20 19 22
         41 40 35 34 41
         44 40 35 36 44
         46 45 48 47 46
         49 50 47 48 49
         52 51 50 49 52
         61 60 59 62 61
         68 67 54 53 68
         66 55 54 67 66
         66 65 56 55 66
         65 64 57 56 65
         63 58 57 64 63
         63 62 59 58 63
         11 42 31 30 13 12 11
         28 27 14 13 30 29 28
         38 37 36 35 34 33 38
         42 39 38 33 32 31 42
         61 46 47 50 51 60 61
         22 19 18 23 28 29 32 33 34 41 22
         49 48 45 44 36 37 43 68 53 52 49
         55 56 57 58 59 60 51 52 53 54 55
          6  8 10 12 13 14 15 16 17 18 19 20  3  2  6
```

```
                    TABLOUL CU REZULTATELE PROBLEMEI
                    ********************************

      I                 XP(I)                         YP(I)

   280.0000   10.0000  200.0000     0.5528    -0.7518     0.3593
   -38.2499   50.8750    0.8057     0.5924    -0.2129     0.2895
     0.9332
      1                 15.41                          9.79
      2                 12.52                         30.43
      3                  0.00                         36.97
      4                  3.38                         17.29
      5                 24.94                         15.81
      6                 22.56                         35.69
      7                 52.89                          0.00
      8                 51.63                         21.57
      9                 81.99                         24.34
     10                 82.28                         43.24
     11                 71.00                         29.02
     12                 70.84                         47.25
     13                 53.41                         36.37
     14                 47.37                         38.87
     15                 40.56                         34.91
     16                 24.85                         42.05
     17                 39.01                         49.12
     18                 44.13                         47.04
     19                 49.39                         49.81
     20                 37.28                         54.34
     21                 38.74                         37.29
     22                 50.37                         31.98
     23                 45.48                         28.93
     24                 40.40                         31.19
     25                 27.07                         23.18
     26                 42.12                         14.91
     27                 48.60                         19.47
     28                 38.68                         24.62
     29                 32.33                         98.34
     30                 50.54                         95.07
     31                 85.40                        104.15
     32                 68.57                        106.21
     33                 69.13                         60.19
     34                 65.09                         58.07
     35                 60.09                         59.65
     36                 77.72                         68.46
     37                 86.66                         66.12
     38                 73.54                         58.90
     39                 73.58                         42.50
     40                 60.66                         43.48
     41                 65.47                         41.64
     42                 84.05                         38.64
     43                 86.26                         50.99
     44                 77.64                         53.68
     45                 70.73                         55.88
     46                 78.73                         60.38
     47                 79.03                         96.37
     48                 70.39                         93.76
     49                109.02                         87.06
     50                116.26                         90.48
     51                115.02                         73.67
     52                107.84                         69.19
     53                 97.31                         71.63
     54                 93.69                         69.61
     55                122.60                         62.59
     56                127.14                         66.23
     57                118.08                         68.29
     58                125.85                         73.81
     59                107.84                         77.47
     60                104.79                         75.79
     61                103.43                         53.20
     62                106.31                         55.41
     63                123.26                         50.65
     64                115.72                         43.52
     65                124.30                         40.83
     66                119.78                         36.24
     67                 92.76                         45.13
     68                 96.20                         47.88
```

```
                MATRICEA FETELOR INVIZIBILE
                ***************************


      ..,I...                  ...MVFI(I,J)...


  1      1    2    3    4    1
  2      1    5    6    2    1
  3      5    7    8    6    5
  4      7    9   10    8    7
  5     39   43   37   38   39
  6     30   31   32   29   30
  7     24   17   16   25   24
  8     23   18   17   24   23
  9     49   50   47   48   49
 10     52   51   50   49   52
 11     66   55   54   67   66
 12     66   65   56   55   66
 13     63   58   57   64   63
 14     11   42   31   30   13   12   11
 15     28   27   14   13   30   29   28
 16     38   37   36   35   34   33   38
 17     22   19   18   23   28   29   32   33   34   41
 22
 18     49   48   45   44   36   37   43   68   58   52
 49
 19     55   56   57   58   59   60   51   52   53   54
 55
 20      6    8   10   12   13   14   15   16   17   18
 19     20    3    2    6
```

```
                MATRICEA FETELOR VIZIBILE
                *************************


   ...I...                        ...MVFV(I,J)...


          1        9   11   12   10    9
          2       27   26   15   14   27
          3       26   25   16   15   26
          4       21    4    3   20   21
          5       22   21   20   19   22
          6       41   40   35   34   41
          7       44   40   35   36   44
          8       46   45   48   47   46
          9       61   60   59   62   61
         10       68   67   54   53   68
         11       65   64   57   56   65
         12       63   62   59   58   63
         13       42   39   38   33   32   31   42
         14       61   46   47   50   51   60   61
```

7.8. Aplicații rezolvate prin programul ALPLA

7.8.1. Realizarea proiecțiilor triplu ortogonale și ale perspectivelor centrale și paralele ale unui ansamblu de volume de arhitectură cu trasarea sau eliminarea liniilor invizibile (fig. 7.9—7.12)

```
                    TABLOUL CU DATELE PROBLEMEI
                    ***************************

         0         1         0         8         8         3         0       1
 38.0000   50.0000    5.0000    6.0000    4.5000    6.0000
 13.9   7.2    4.0    6.0   11.7    4.0    6.0    2.7    4.0    8.5    7.2   11.4
  9.7   7.2    0.0    8.3   11.7    7.8    8.3    2.7    7.8    1.4    7.2    3.8
           4  4  4  4  4  4  4  4
            4   1   2   4
            4   2   3   4
            4   3   1   4
            1   3   2   1
            8   7   6   8
            8   6   5   8
            8   5   7   8
            5   6   7   5
  1        8        7
  2        7        6
  3        6        8
  4        5        6
  5        7        5
  6        5        8
  1     1     5     8     7     6
  2     1     8     6     5     6
  3     3     5     8     7     6
  4     3     8     7     7     5
  5     4     8     6     5     6
  6     4     8     7     7     5
   1       4        1
   2       1        2
   3       2        4
   4       1        3
   5       2        3
   6       3        4
  1     1     5     8     7     6
  2     1     8     6     5     6
  3     3     5     8     7     6
  4     3     8     7     7     5
  5     4     8     6     5     6
  6     4     8     7     7     5
  7     5     1     2     2     4
  8     5     2     3     3     4
  9     6     1     2     2     4
 10     6     2     4     2     3
 11     7     2     4     2     3
 12     7     2     3     3     4
  1     1     5     8     7     6          8.300    8.810    7.800
  2     1     8     6     5     6          8.883    9.828    4.554
  3     3     5     8     7     6          8.300    5.590    7.800
  4     3     8     7     7     5          8.883    4.572    4.554
  5     4     8     6     5     6          8.982    9.508    4.000
  6     4     8     7     7     5          8.982    4.892    4.000
  7     5     1     2     2     4          7.036    9.835    7.067
  8     5     2     3     3     4          7.036    4.565    7.067
  9     6     1     2     2     4          6.773   10.309    6.287
 10     6     2     4     2     3          6.000    8.650    4.000
 11     7     2     4     2     3          6.000    5.750    4.000
 12     7     2     3     3     4          6.773    4.091    6.287
                    14.9        4.5        6.0        6.0      12.7      6.0
                     6.0        4.5       12.4
```

```
            TABLOUL CU REZULTATELE PROBLEMEI          Y,OZ
            ********************************
@
 I               XP(I)                    YP(I)
@
@
  14.9000    4.5000    6.0000    1.0000    0.0000    0.0000
   0.0000    0.0000    0.0000    1.0000    0.0000    0.0000
   1.0000
  1                    4.50                    4.00
  2                    9.00                    4.00
  3                    0.00                    4.00
  4                    4.50                   11.40
  5                    4.50                    0.00
  6                    9.00                    7.80
  7                    0.00                    7.80
  8                    4.50                    3.80
  9                    6.11                    7.80
 10                    7.13                    4.55
 11                    2.89                    7.80
 12                    1.87                    4.55
 13                    6.81                    4.00
 14                    2.19                    4.00
 15                    7.13                    7.07
 16                    1.87                    7.07
 17                    7.61                    6.29
 18                    5.95                    4.00
 19                    3.05                    4.00
 20                    1.39                    6.29
```

```
                 MATRICEA FETELOR VIZIBILE
                 *************************
@
...I...                          ...MVFV(I,J)...
@
@
   1         4     1     2     4
   2         4     3     1     4
   3         5     6     7     5
```

```
                 MATRICEA FETELOR INVIZIBILE
                 ***************************
@
...I...                          ...MVFI(I,J)...
@
@
   1            4     2     3     4
   2            1     3     2     1
   3            8     7     6     8
   4            8     6     5     8
   5            8     5     7     8
   1      4     1
   2      1     2
   3      2     4
   4      4     3
   5      3     1
   6      7     5
   7      5     6
   8      6     7
   9      9    10
  10      9    15
  11     10    17
  12     11    12
  13     11    16
  14     12    20
  15     13    14
  16     13    18
  17     14    19
  18     15    16
  19     17    18
  20     19    20
```

```
                TABLOUL CU REZULTATELE PROBLEMEI          ZOK
                *********************************
@
  I                XP(I)                    YP(I)
@
@
   6.0000   12.7000    6.0000    0.0000    1.0000    0.0000
   0.0000    0.0000   -1.0000    0.0000    0.0000    0.0000
   1.0000
   1                 0.00                    4.00
   2                 7.90                    4.00
   3                 7.90                    4.00
   4                 5.40                   11.40
   5                 4.20                    0.00
   6                 5.60                    7.80
   7                 5.60                    7.80
   8                12.50                    3.80
   9                 5.60                    7.80
  10                 5.02                    4.55
  11                 5.60                    7.80
  12                 5.02                    4.55
  13                 4.92                    4.00
  14                 4.92                    4.00
  15                 6.86                    7.07
  16                 6.86                    7.07
  17                 7.13                    6.29
  18                 7.90                    4.00
  19                 7.90                    4.00
  20                 7.13                    6.29

                MATRICEA FETELOR VIZIBILE
                *************************
@
...I...                                  ...MVFV(I,J)...
@
@
   1          4      1      2      4
   2          8      6      5      8
```

```
                           MATRICEA FETELOR INVIZIBILE
                           ***************************
@
...I...                              ...MVFI(I,J)...
@
@
      1            4      2      3      4
      2            4      3      1      4
      3            1      3      2      1
      4            8      7      6      8
      5            8      5      7      8
      6            5      6      7      5
      1     4      1
      2     1      2
      3     2      4
      4     8      6
      5     6      5
      6     5      8
      7     9     10
      8     9     15
      9    10     17
     10    11     12
     11    11     16
     12    12     20
     13    13     14
     14    13     16
     15    14     19
     16    15     16
     17    17     18
     18    19     20
```

```
          TABLOUL CU REZULTATELE PROBLEMEI          XOY
          ********************************

                  XP(I)                        YP(I)

 6.0000     4.5000    12.4000     0.0000     0.0000     1.0000
 0.0000     0.0000    -1.0000     0.0000     0.0000    -1.0000
 0.0000
 1                     0.00                   4.50
 2                     7.90                   0.00
 3                     7.90                   9.00
 4                     5.40                   4.50
 5                     4.20                   4.50
 6                     5.60                   0.00
 7                     5.60                   9.00
 8                    12.50                   4.50
 9                     5.60                   2.89
10                     5.02                   1.87
11                     5.60                   6.11
12                     5.02                   7.13
13                     4.92                   2.19
14                     4.92                   6.81
15                     6.86                   1.87
16                     6.86                   7.13
17                     7.13                   1.39
18                     7.90                   3.05
19                     7.90                   5.95
20                     7.13                   7.61
               MATRICEA FETELOR VIZIBILE
               *************************
*
...I...                        ...MVFV(I,J)...
*
*
 1          4    1    2    4
 2          4    2    3    4
 3          4    3    1    4
 4          8    7    6    8
 5          5    6    7    5
              MATRICEA FETELOR INVIZIBILE
              ***************************
*
...I...                     ...MVFI(I,J)...
*
*
 1          1    3    2    1
 2          8    6    5    8
 3          8    5    7    8
 1     4    1
 2     1    2
 3     2    4
 4     6    7
 5     2    3
 6     3    4
 7     6    8
 8     3    1
 9     7    5
10     8    7
11     5    6
12     9   10
13     9   15
14    10   17
15    11   12
16    11   16
17    12   20
18    13   14
19    13   18
20    14   19
21    15   16
22    17   18
23    19   20
```

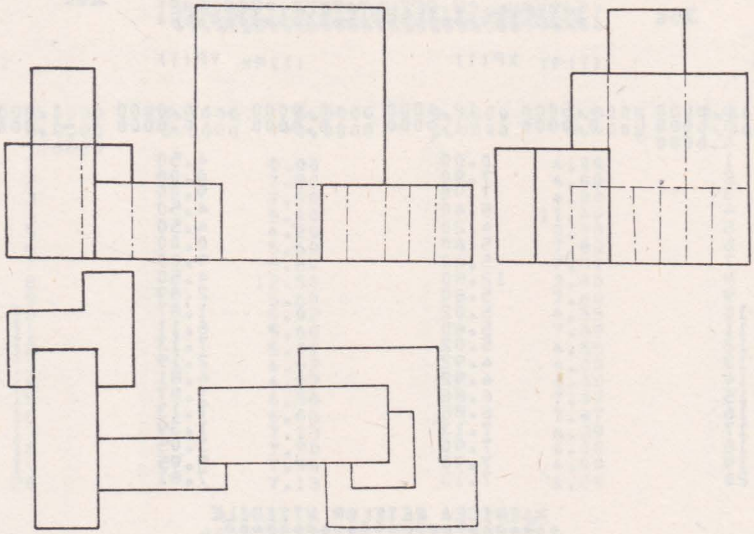

Fig. 7.9

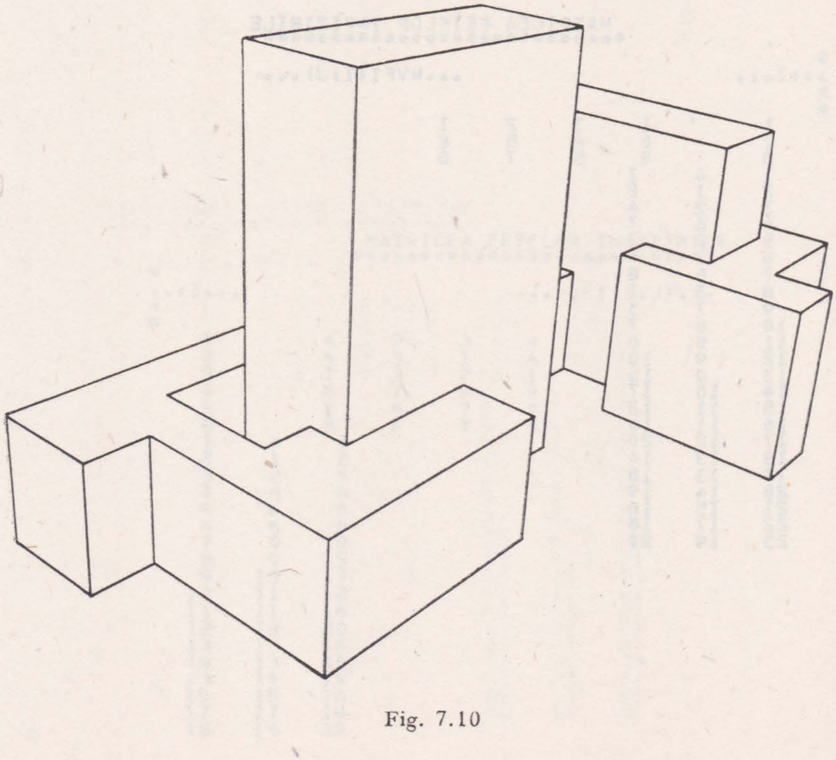

Fig. 7.10

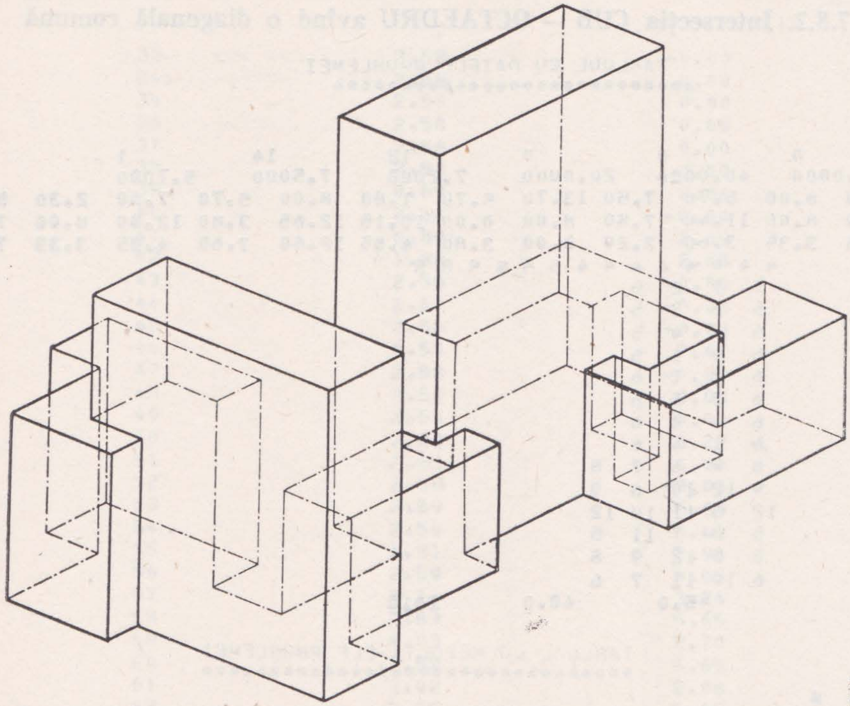

Fig. 7.11

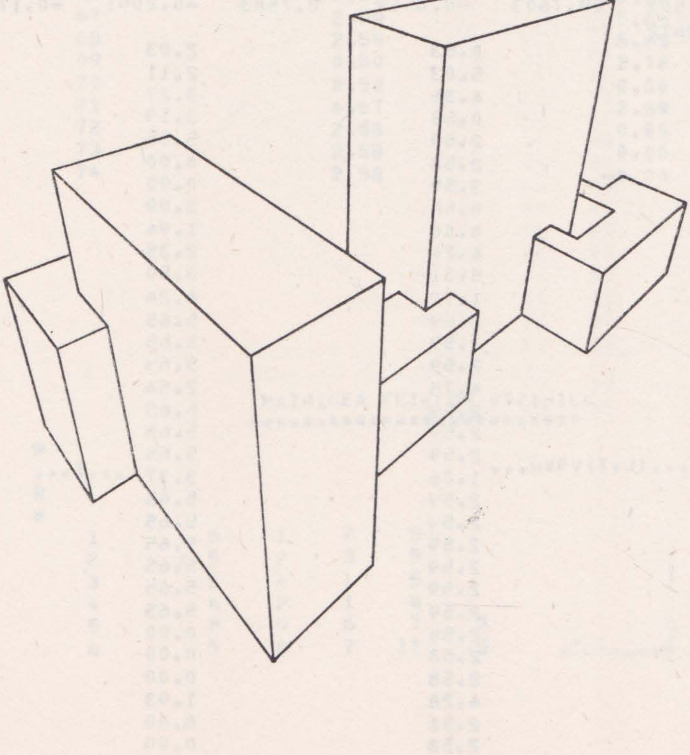

Fig. 7.12

7.8.2. Intersecția CUB — OCTAEDRU avînd o diagonală comună

```
                    TABLOUL CU DATELE PROBLEMEI
                    ****************************



       0         0         0        12         14         1          0
  45.0000   40.0000   20.0000     7.2000     7.5000    5.7000
13.20   8.00   5.70  7.50 13.70  5.70  1.80  8.00  5.70  7.50  2.30  5.70
 7.50   8.00  11.40  7.50  8.00  0.00 10.15 12.65  3.80 12.80  8.00  7.60
10.15   3.35   3.80  2.20  8.00  3.80  4.85 12.60  7.60  4.85  3.35  7.60
          4 4 4 4 4 4 4 4 5 5 5 5 5 5
            5  1  2  5
            5  2  3  5
            5  3  4  5
            5  4  1  5
            6  2  1  6
            6  3  2  6
            6  4  3  6
            6  1  4  6
            8  9  6  7  8
            9 12 10  6  9
           12  5 11 10 12
            5  8  7 11  5
            8  5 12  9  8
            6 10 11  7  6
              45.0      40.0      20.0

                    TABLOUL CU REZULTATELE PROBLEMEI
                    ********************************

     I                   XP(I)                    YP(I)



      45.0000    40.0000    20.0000     0.7289     0.6267     0.2757
     -37.4502    59.7603    -0.6519     0.7583    -0.2091    -0.1798
       0.9612
       1                    0.53                   2.03
       2                    5.03                   2.11
       3                    4.36                   3.27
       4                    0.53                   3.19
       5                    2.59                   5.65
       6                    2.58                   0.00
       7                    3.59                   0.90
       8                    0.68                   3.09
       9                    0.00                   1.94
      10                    4.24                   2.35
      11                    5.31                   3.50
      12                    1.72                   4.24
      13                    2.59                   5.65
      14                    2.59                   5.65
      15                    2.59                   5.65
      16                    4.75                   2.54
      17                    2.59                   5.65
      18                    2.59                   5.65
      19                    2.59                   5.65
      20                    1.06                   3.37
      21                    2.59                   5.65
      22                    2.59                   5.65
      23                    2.59                   5.65
      24                    2.59                   5.65
      25                    2.59                   5.65
      26                    2.59                   5.65
      27                    2.58                   0.00
      28                    2.58                   0.00
      29                    2.58                   0.00
      30                    4.28                   1.93
      31                    2.58                   0.00
      32                    2.58                   0.00
```

33	2.58	-0.00
34	2.58	0.00
35	2.58	0.00
36	2.58	0.00
37	2.58	0.00
38	2.58	0.00
39	0.69	2.84
40	2.58	-0.00
41	0.89	2.69
42	1.88	2.05
43	2.58	0.00
44	2.58	-0.00
45	2.58	-0.00
46	0.50	2.41
47	2.58	-0.00
48	2.58	0.00
49	2.58	0.00
50	2.22	3.22
51	2.58	0.00
52	2.58	-0.00
53	2.59	5.65
54	2.59	5.65
55	4.51	2.96
56	2.59	5.65
57	3.19	3.24
58	2.59	5.65
59	4.03	2.70
60	2.59	5.65
61	3.02	2.08
62	2.59	5.65
63	2.59	5.65
64	2.59	5.65
65	2.59	5.65
66	2.59	5.65
67	2.59	5.65
68	2.59	5.65
69	0.50	2.72
70	2.58	0.00
71	4.67	2.69
72	2.58	0.00
73	2.58	0.00
74	2.58	-0.00

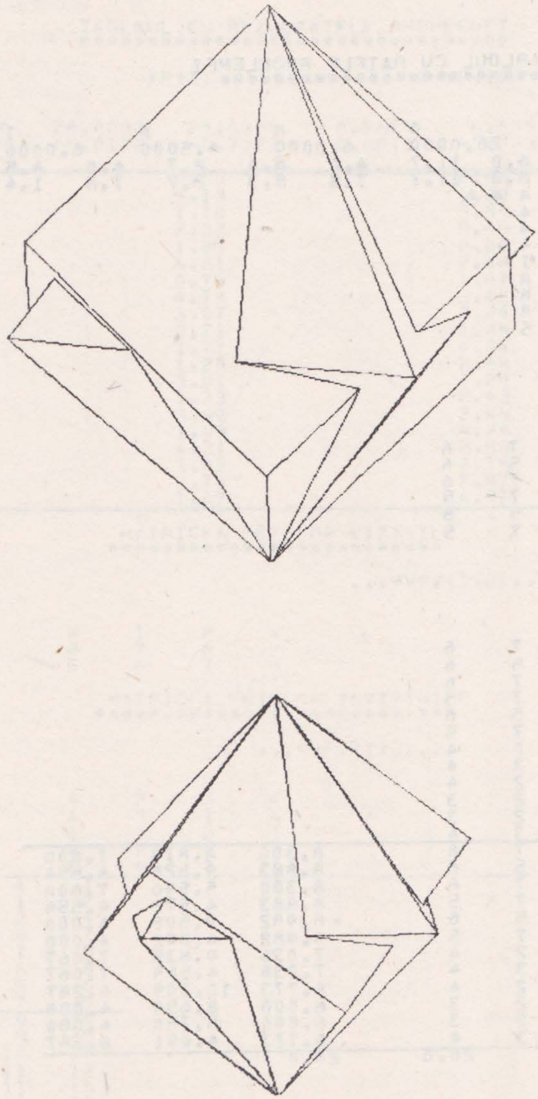
MATRICEA FETELOR VIZIBILE
****

@
...I... ...MVFV(I,J)...
@
@

1	5	1	2	5	
2	5	2	3	5	
3	5	4	1	5	
4	6	2	1	6	
5	8	9	6	7	8
6	5	8	7	11	5

```
                         MATRICEA FETELOR INVIZIBILE
                        ****************************
@
...,I...,                                    ...MVFI(I,J)...
@
@
      1           5      3      4      5
      2           6      3      2      6
      3           6      4      3      6
      4           6      1      4      6
      5           9     12     10      6      9
      6          12      5     11     10     12
      7           8      5     12      9      8

      8           6     10     11      7      6
      1      5      1
      2      1      2
      3      2      5
      4      8      7
      5      2      3
      6      3      5
      7      5      4
      8      4      1
      9     11      5
     10      6      2
     11      7      1
     12      1      6
     13      8      9
     14      9      6
     15      6      7
     16      5      8
     17     14     61
     18     16     16
     19     16     71
     20     17     55
     21     20     21
     22     20     50
     23     21     57
     24     24     69
     25     27     42
     26     28     30
     27     30     61
     28     32     71
     29     34     50
     30     37     39
     31     37     46
     32     39     69
     33     41     42
     34     41     46
     35     55     59
     36     57     59
```


Intersecția dintre un cub și un octaedru care au o diagonală verticală comună

Fig. 7.13

```
                       TABLOUL CU DATELE PROBLEMEI
                       ****************************

            0             0              0              8              8              1           0
 26.0000       26.0000        26.0000         6.0000         4.5000         6.0000
 13.9     7.2     4.0     6.0    11.7     4.0     6.0     2.7     4.0     8.5     7.2   11.4
  9.7     7.2     0.0     8.3    11.7     7.8     8.3     2.7     7.8     1.4     7.2    3.8
            4  4  4  4  4  4  4  4
             4   1   2   4
             4   2   3   4
             4   3   1   4
             1   3   2   1
             8   7   6   8
             8   6   5   8
             8   5   7   8
             5   6   7   5
  1          8          7
  2          7          6
  3          6          8
  4          5          6
  5          7          5
  6          5          8
  1     1     5     8     7     6
  2     1     8     6     5     6
  3     3     5     8     7     6
  4     3     8     7     7     5
  5     4     8     6     5     6
  6     4     8     7     7     5
  1          4          1
  2          1          2
  3          2          4
  4          1          3
  5          2          3
  6          3          4
  1     1     5     8     7     6
  2     1     8     6     5     6
  3     3     5     8     7     6
  4     3     8     7     7     5
  5     4     8     6     5     6
  6     4     8     7     7     5
  7     5     1     2     2     4
  8     5     2     3     3     4
  9     6     1     2     2     4
 10     6     2     4     2     3
 11     7     2     4     2     3
 12     7     2     3     3     4
----------------------------------------------------------------------------
  1     1     5     8     7     6          8.300      8.810      7.800
  2     1     8     6     5     6          8.883      9.828      4.554
  3     3     5     8     7     6          8.300      5.590      7.800
  4     3     8     7     7     5          8.883      4.572      4.554
  5     4     8     6     5     6          8.982      9.508      4.000
  6     4     8     7     7     5          8.982      4.892      4.000
  7     5     1     2     2     4          7.036      9.835      7.067
  8     5     2     3     3     4          7.036      4.565      7.067
  9     6     1     2     2     4          6.773     10.309      6.287
 10     6     2     4     2     3          6.000      8.650      4.000
 11     7     2     4     2     3          6.000      5.750      4.000
 12     7     2     3     3     4          6.773      4.091      6.287
----------------------------------------------------------------------------
                   26.0         26.0       26.0
```

TABLOUL CU REZULTATELE PROBLEMEI
****

```
26.0000    26.0000    26.0000    0.5629    0.6052    0.5629
-27.2425   45.0174    -0.7322    0.6811    -0.3834   -0.4122
0.8265
```

I	XP(I)	YP(I)
1	0.00	0.56
2	5.13	1.29
3	1.70	3.50
4	2.32	5.45
5	1.85	0.00
6	4.31	2.48
7	0.75	4.67
8	4.78	3.40
9	3.07	3.24
10	3.21	1.29
11	1.77	4.04
12	1.20	2.69
13	3.01	1.20
14	1.33	2.43
15	3.99	2.95
16	1.93	4.20
17	4.31	2.50
18	3.82	2.15
19	2.74	2.87
20	1.87	4.01

MATRICEA FETELOR VIZIBILE
****

...I...	...MVFV(I,J)...			
1	4	1	2	4
2	8	7	6	8
3	5	6	7	5

MATRICEA FETELOR INVIZIBILE
****

...I...	...MVFI(I,J)...			
1	4	2	3	4
2	4	3	1	4
3	1	3	2	1
4	8	6	5	8
5	8	5	7	[illegible]

	1	4	1
	2	1	2
	3	2	4
	4	8	7
(1)	5	7	6
	6	6	8
	7	5	6
	8	7	5
	9	9	10
	10	9	15
	11	10	17
	12	11	12
	13	11	16
(2)	14	12	20
	15	13	14
	16	13	18
	17	14	19
	18	15	16
	19	17	18
	20	19	20

7.8.4. **Vedere perspectivă: combinația dintre 10 corpuri cu goluri repetate într-o ordine arbitrară (fig. 7.15 și fig. 7.16)**

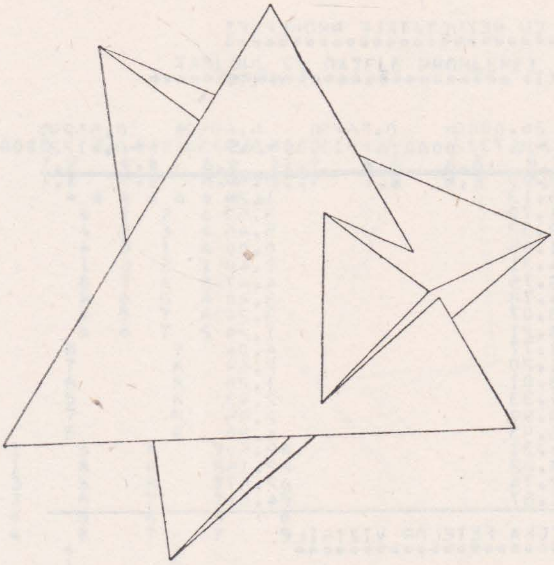

Fig. 7.14

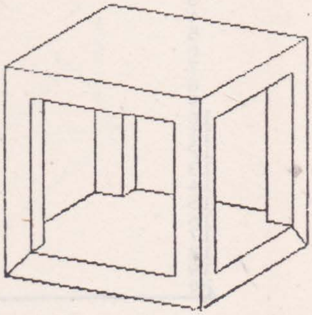

Fig. 7.15

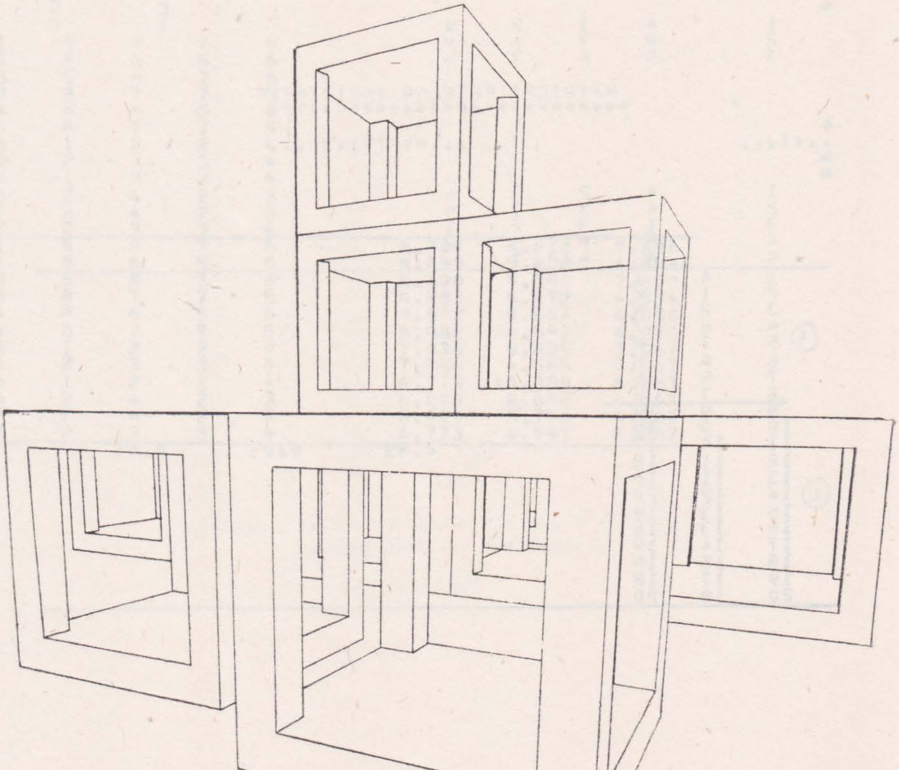

Fig. 7.16

B. ALGORITMUL APIS

7.9. APIS. *Algoritm şi Program pentru Suprafeţe Invizibile*

7.9.1. Descrierea generală

Acest al doilea algoritm pentru rezolvarea problemei suprafeţelor ascunse face parte din categoria algoritmilor hibrizi, calculele realizîndu-se în *„spaţiul obiect"* iar reprezentarea fiind în *„spaţiul imagine"*.

Ideea de bază este de a realiza un algoritm performant, în cadrul unor restricţii bine determinate ale problemei. Restricţiile impuse sînt următoarele:

1 — se admit ca intrări pentru algoritm numai corpuri convexe, topologic închise.

2 — nu sînt admise intersecţii între corpurile din scenă.

3 — reprezentarea se face numai într-o fereastră dreptunghiulară arbitrar aleasă de către utilizator.

4 — în faza actuală nu este rezolvată problema acoperirilor ciclice dintre corpuri.

Implicaţiile pe care le au aceste restricţii asupra problemei generale sînt destul de importante ducînd la economii majore de spaţiu de memorie cît şi de timp de prelucrare.

Algoritmul foloseşte multe din proprietăţile corpurilor convexe care duc la simplificări de fond pentru problemă:

1. Conturul proiecţiei unui corp convex pe un plan oarecare de proiecţie este întotdeauna un poligon convex.

2. Restricţia unui poligon convex la o fereastră dreptunghiulară este tot un poligon convex. Mai general chiar poligonul de intersecţie dintre 2 poligoane convexe este tot convex.

3. Testul de acoperire între 2 poligoane convexe se poate realiza analizînd un singur punct ce aparţine ambelor suprafeţe delimitate de poligoane.

4. Procedura de umplere a unui contur convex este foarte simplă. Se poate observa că prima restricţie este numai formală, deoarece faptul că sînt admise numai poliedre convexe nu restrînge cadrul problemei. Ţinînd seama că orice corp se poate descompune în poliedre convexe problema este aceea de a realiza un preprocesor care să efectueze acţiunea de descompunere.

Cea de a 3-a restricţie aduce în multe cazuri scăderi importante ale spaţiului de lucru necesar algoritmului. Pentru scenele cu multe corpuri existenţa unei ferestre de vizualizare duce la restrîngerea numărului de corpuri vizibile. De altfel această restricţie nu aduce impedimente majore, deoarece pentru o proiecţie centrală spre exemplu dacă fereastra de vizualizare este prea mare, corpurile din margini apar foarte deformate.

De remarcat în plus este că existenţa ferestrelor de vizualizare a impune realizarea unor proceduri de clipping spaţial care vor fi descrise în unul din paragrafele următoare.

Trăsătura cea mai interesantă a algoritmului este modul de vizualizare a structurii de corpuri. Vizualizarea este specificădispozitivelor de tip raster-scan. Corpurile sînt organizate arborescent de la cele mai „îndepărtate"

(care nu acoperă alte corpuri) spre cele mai apropiate. Fiecare suprafaţă de corp este acoperită cu un baleiaj negru care şterge ce se găsea dedesubt fiind apoi desenat conturul suprafeţei respective. În felul acesta complexitatea scenei creşte din spate în faţă fiecare corp desenat acoperind tot ceea ce se găseşte sub proiecţia suprafeţei sale.

7.9.2. Fazele algoritmului

Datele de intrare în algoritmul **APIS** sînt conţinute în 2 fişiere. Un prim fişier **„CORP. DAT"** conţine descrierile secvenţiale ale corpurilor din scenă. Descrierile corpurilor sînt asemănătoare celor din algoritmul **ALPLA** cu deosebirea că fiecare corp în parte au propria definire a vîrfurilor. Din nou este impusă cerinţa ca feţele să fie definite în sens trigonometric. Motivele unei asemenea descrieri au fost explicate în paragrafele anterioare.

Al doilea fişier **„DATEGEN DAT"** conţine date despre sistemul de proiecţie. Sistemul de proiecţie utilizat este cel descris şi definit în cap. 1 (Rutine grafice în 3-D).

O primă fază a algoritmului o constituie citirea secvenţială a corpurilor, trecerea coordonatelor în sistemul de referinţă legat de observator şi realizarea clipping-ului spaţial faţă de fereastra de vizualizare. Acele corpuri pentru care există proiecţie în interiorul ferestrei de vizualizare sînt sortate în ordinea coordonatei X_{min} din planul de proiecţie iar descrierea rezultată este reţinută în memorie.

A doua fază a algoritmului este legată de construirea matricei de acoperire dintre corpuri. Fiecare corp din structură este testat din punct de vedere al adîncimii faţă de observator faţă de celelalte corpuri. Între 2 corpuri testate (A şi B) nu pot exista decît 3 relaţii:

A este acoperit de B

A acoperă pe B

A disjunct faţă de B.

O matrice binară este completată cu aceste informaţii. În plus pentru fiecare corp este calculat un coeficient numit *„grad de incidenţă"* care specifică numărul de corpuri pe care acesta le acoperă.

A treia fază a algoritmului constă în căutarea unei ordini convenabile în vizualizarea corpurilor. În cazul în care nu există acoperiri ciclice între corpuri se poate găsi întotdeauna cel puţin o ordine de desenare a corpurilor astfel încît scana finală rezultată să fie corectă.

În linii mari se procedează astfel:

a) — Se alege pentru desen primul corp pentru care *„gradul de incidenţă"* este *0* (acest corp nu acoperă pe nimeni deci poate fi desenat). Dacă nu există nici un corp cu grad de incidenţă 0 → f.

b) — Se desenează acest corp.

c) — Se selectează din matricea de acoperire toate corpurile care îl acoperă şi acestora li se scade gradul de incidenţă cu 1.

d) — Se setează gradul de incidenţă al corpului la — 1.

e) — Se trece la *a*.

f) — Sfîrşit.

```
8
20.,10.,0.
20.,20.,
10.,20.,
10.,10.,
20.,10.,20.
20.,20.,20.
10.,20.,20.
10.,10.,20.
6
5
1,2,6,5,1
5
2,3,7,6,2
5
3,4,8,7,3
5
4,1,5,8,4
5
5,6,7,8,5
5
1,4,3,2,1
8
30.,15.,
30.,20.,
25.,20.,
25.,15.,
30.,15.,30.
30.,20.,30.
25.,20.,30.
25.,15.,30.
6
5
1,2,6,5,1
5
2,3,7,6,2
5
3,4,8,7,3
5
4,1,5,8,4
5
5,6,7,8,5
5
1,4,3,2,1
8
5.,10.,
5.,15.,
-5.,15.,
-5.,10.
5.,10.,15.
5.,15.,15.
-5.,15.,15.
-5.,10.,15.
6
5
1,2,6,5,1
5
2,3,7,6,2
5
3,4,8,7,3
5
4,1,5,8,4
5
5,6,7,8,5
5
1,4,3,2,1
4
20.,23.,
5.,26.
5.,20.,
5.,23.,9.,
4
4
1,2,4,1
4
2,3,4,2
4
3,1,4,3
4
1,3,2,1
5
20.,30.,
20.,50.,
5.,50.,
5.,30.,
12.5,40.,15.
5
4
1,2,5,1
4
2,3,5,2
4
3,4,5,3
4
4,1,5,4
5
1,4,3,2,1
8
0.,40.
0.,50.,
-10.,50.
-10.,40.,
0.,40.,12.
0.,50.,12.
-10.,50.,12.
-10.,40.,12.
6
5
1,2,6,5,1
5
2,3,7,6,2
5
3,4,8,7,3
5
4,1,5,8,4
5
5,6,7,8,5
5
1,4,3,2,1
9
0.,20.,
0.,30.,
-15.,30.
-15.,20.
0.,20.,8.
0.,30.,8.
-15.,30.,8.
-15.,20.,8.
-7.5,25.,16.
9
5
1,2,6,5,1
5
2,3,7,6,2
5
3,4,8,7,3
5
4,1,5,8,4
5
1,4,3,2,1
4
5,6,9,5
4
6,7,9,6
4
7,8,9,7
4
8,5,9,8
6
40.,40.,
40.,60.,
30.,60.,
30.,40.,
35.,45.,14.
35.,55.,14.
5
5
1,2,6,5,1
4
2,3,6,2
5
3,4,5,6,3
4
4,1,5,4
5
1,4,3,2,1
16
32.,25.
35.,28.,
35.,32.,
32.,35.,
28.,35.,
25.,32.,
25.,28.,
28.,25.,
32.,25.,20.
35.,28.,20.
35.,32.,20.
32.,35.,20.
28.,35.,20.
25.,32.,20.
25.,28.,20.
28.,25.,20.
10
5
1,2,10,9,1
5
2,3,11,10,2
5
3,4,12,11,3
5
4,5,13,12,4
5
5,6,14,13,5
5
6,7,15,14,6
5
7,8,16,15,7
5
8,1,9,16,8
9
9,10,11,12,13,14,15,16,9
9
1,8,7,6,5,4,3,2,1
```

Ordinea desenării corpurilor se poate vedea în figurile 7.17—7.25 pentru exemplul considerat.

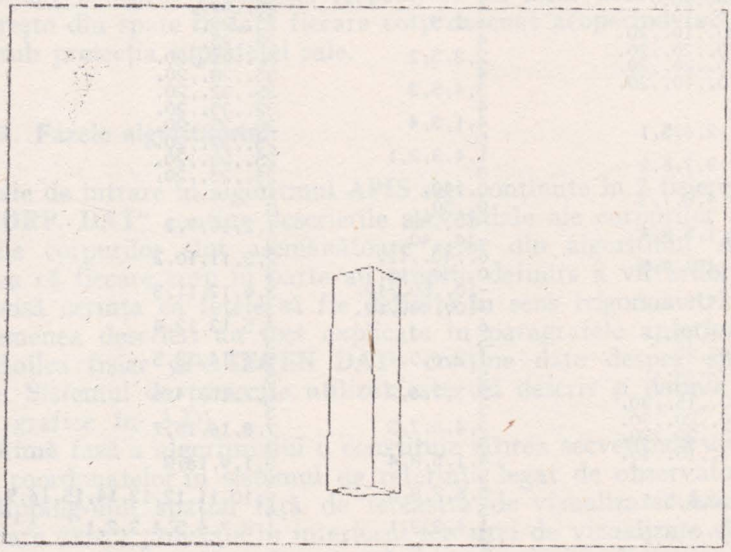

Fig. 7.17

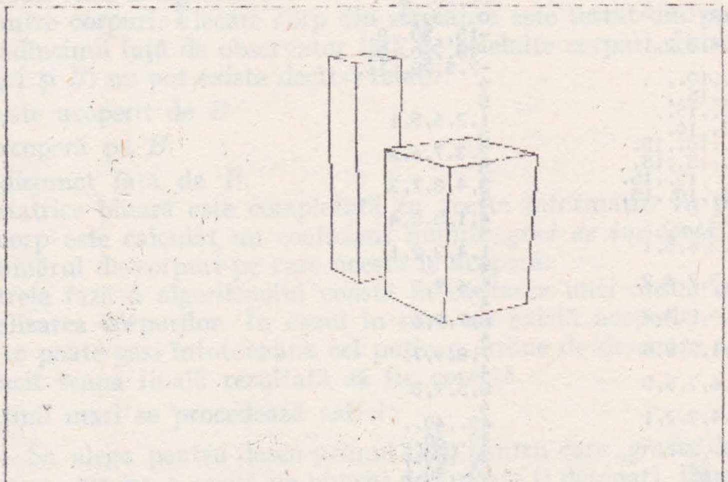

Fig. 7.18

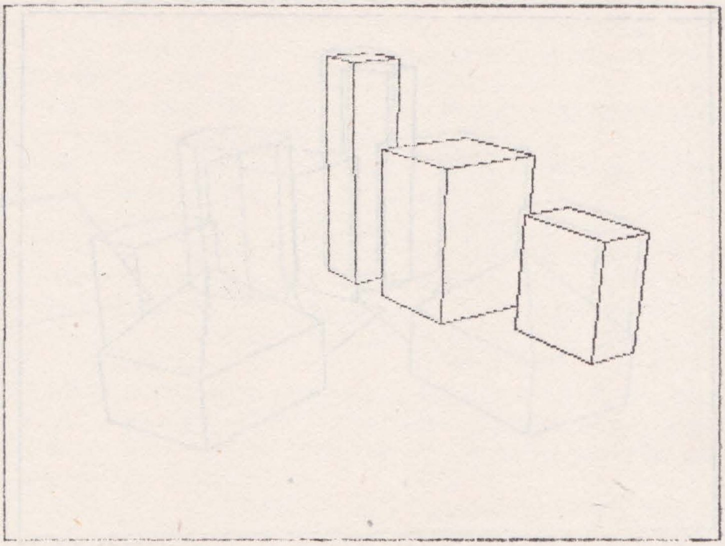

Fig. 7.19

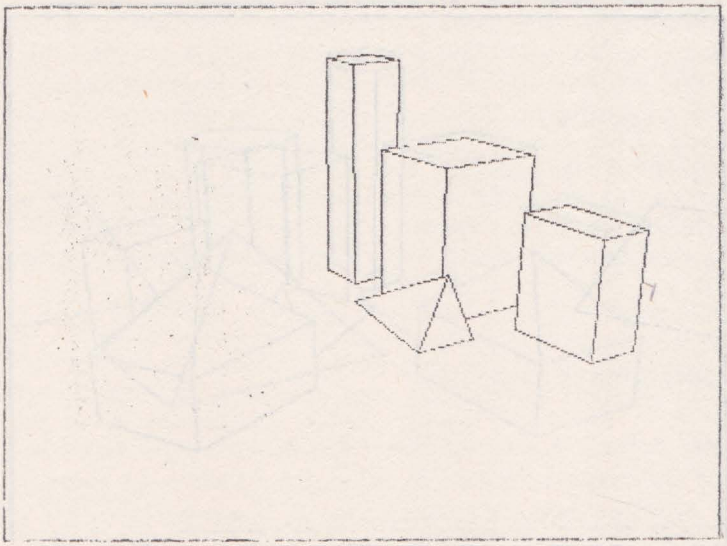

Fig. 7.20

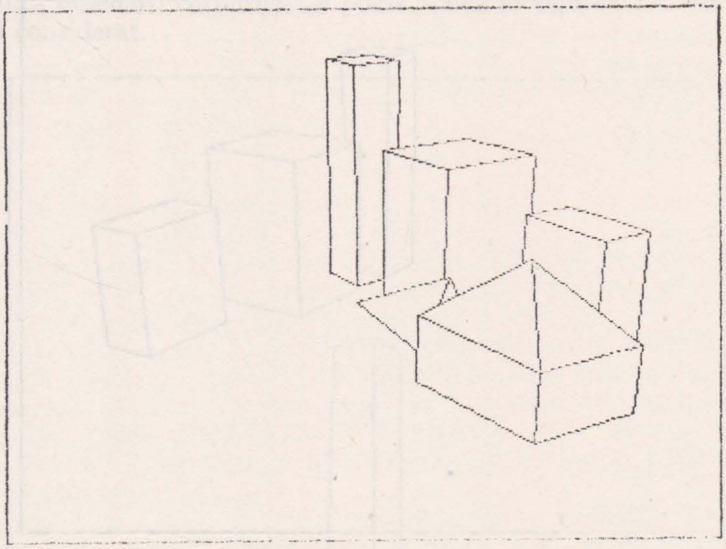

Fig. 7.21

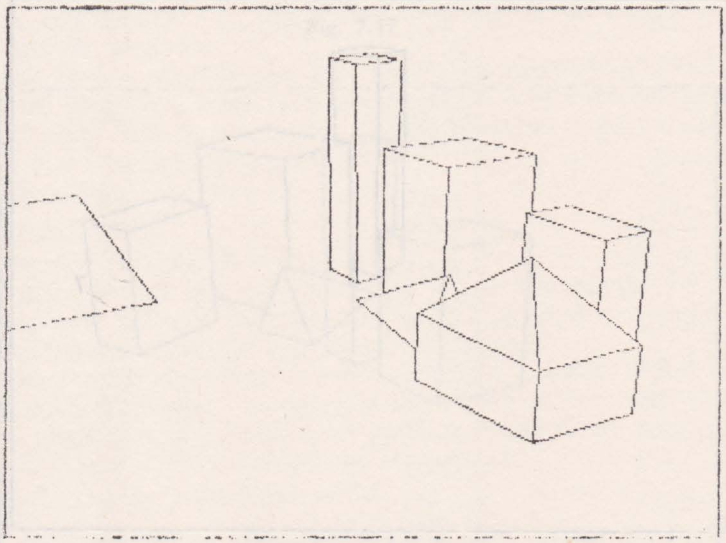

Fig. 7.22

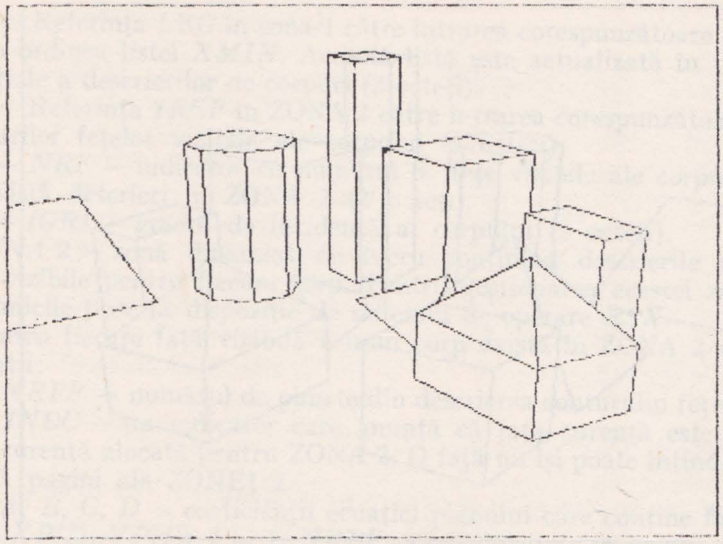

Fig. 7.23

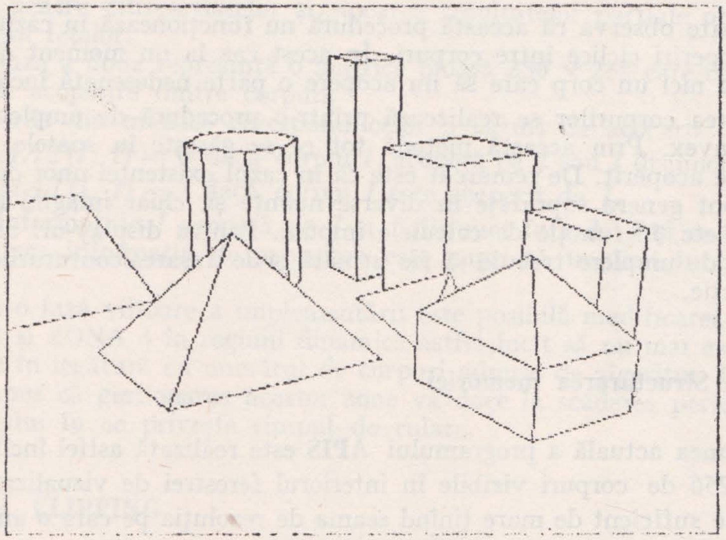

Fig. 7.24

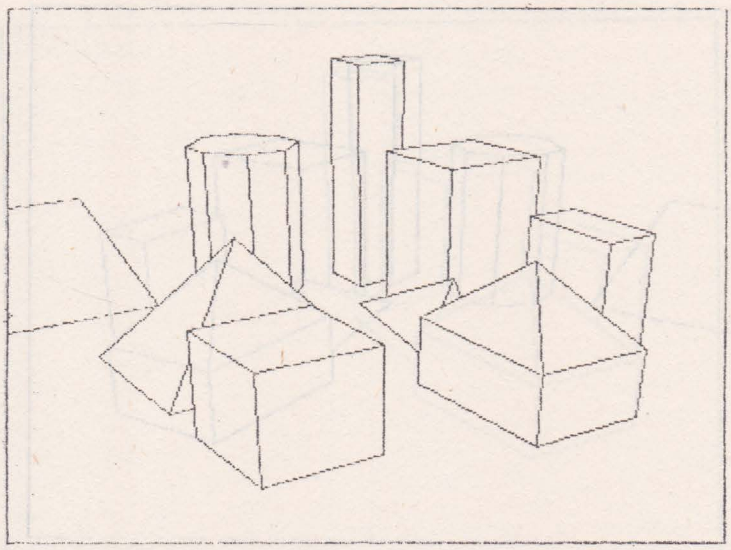

Fig. 7.25

Se poate observa că această procedură nu funcționează în cazul în care există acoperiri ciclice între corpuri. În acest caz la un moment dat nu se poate găsi nici un corp care să nu acopere o parte nedesenată încă.

Trasarea corpurilor se realizează printr-o procedură de umplere a unui contur convex. Prin această metodă tot ce se găsește în spatele corpului curent este acoperit. De remarcat este că în cazul existenței unor display-uri color se pot genera suprafețe în diverse nuanțe și, chiar imagini luminate, cu umbre etc. în funcție de calculele impuse. Pentru display-uri alb negru, procedura de umplere trebuie să fie urmată și de trasarea contururilor fețelor din proiecție.

7.9.3. Structurarea memoriei

Versiunea actuală a programului **APIS** este realizată astfel încît admite cel mult *256* de corpuri vizibile în interiorul ferestrei de vizualizare. Acest număr este suficient de mare ținînd seama de rezoluția pe care o au display-urile din dotare. Această restricție este impusă de structurile fixe din memorie. Cele *256* de corpuri convexe pot fi însă oricît de complexe.

Memoria de lucru a fost împărțită în 3 zone.

ZONA 1 — 8 K — 256 intrări de 32 octeți care conțin date generale despre fiecare corp care are proiecție în fereastra de vizualizare. Aceste date sînt:

a — Dimensiunile *XMIN, XMAX, YMIN, YMAX, ZMIN, ZMAX* ale unui cub din spațiul real care conține corpul respectiv (24 octeți).

b — Referința LEG în zona 1 către intrarea corespunzătoare următorului corp în ordinea listei *XMIN*. Această listă este actualizată în timpul citirii secvențiale a descrierilor de corpuri (2 octeți).

c — Referința *IREF* în ZONA 2 către intrarea corespunzătoare descrierii contururilor fețelor vizibile ale corpului (2 octeți).

d — *NRF* — indicator cu numărul de fețe vizibile ale corpurilor pentru care există descrieri în ZONA 2 (2 octeți).

e — *IGRI* — gradul de incidență al corpului (2 octeți).

ZONA 2 — zonă dinamică de lucru conținînd descrierile contururilor fețelor vizibile pentru fiecare corp. Pentru gestionarea acestei zone se folosesc tehnicile puse la dispoziție de sistemul de operare *RSX*.

Pentru fiecare față vizibilă a unui corp există în ZONA 2 următoarele informații:

a. *NRPF* — numărul de puncte din descrierea conturului feței.

b. *INDC* — un indicator care anunță că fața curentă este ultima din pagina curentă alocată pentru ZONA 2. O față nu își poate întinde descrierea pe două pagini ale ZONEI 2.

c. *A, B, C, D* — coeficienții ecuației planului care conține fața curentă.

d. $(XP(I), YP(I)), I = 1, NRPF$ — coordonatele în planul de proiecție ale punctelor din descrierea conturului feței (în ordine).

ZONA 3 — 8 K — În prima fază a algoritmului este utilizată ca memorie tampon pentru citirea datelor și stocarea rezultatelor parțiale obținute din clipping-ul fețelor.

În faza a doua reprezintă o matrice binară 256 × 256 care conține matricea de acoperire dintre corpuri.

Valorile din matrice corespund celor 3 cazuri de acoperire:

- $MAT(I, J) = 0$ dacă corpul *I*, acoperă pe *J* sau *I* disjunct față de *J*.
- $MAT(I, J) = 1$ dacă corpul *I* este acoperit de *J*.
- Informațiile *I* acoperă pe *J* și *I* disjunct față de *J* și se tratează la fel deoarece informația de acoperire este cuprinsă implicit în coeficientul *IGRI*.

Într-o fază viitoare a implementării este posibilă modificarea regiunilor ZONA 1 și ZONA 3 în regiuni dinamice astfel încît să nu mai existe nici o restricție în legătură cu numărul de corpuri admise de algoritm. Este totuși de presupus că gestionarea acestor zone va duce la scăderea performanțelor algoritmului în ce privește timpul de rulare.

7.9.4. CLIPPING

Una din problemele majore puse de algoritm a fost realizarea unei proceduri complete de **clipping spațial** care să reîntoarcă toate informațiile necesare prelucrărilor ulterioare.

Problema clipping-ului a fost structurată pe 3 nivele care relevă cele 3 nivele ascendente din descrierea structurii: *segment-față-corp*.

Clipping-ul la nivel de segment este rezolvat în cap. I (rutine grafice în 3D) de rutina **CLIPS**. Totuși informațiile reîntoarse de rutina **CLIPS** nu erau suficiente pentru realizarea clipping-ului la nivel de față, așa încît s-a realizat rutina **CLIPS 1** care îmbogățește puțin numărul rezultatelor.

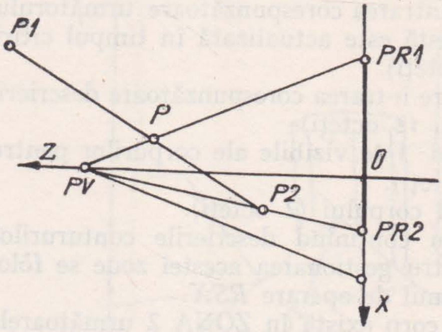

Fig. 7.26

Rutina este poate complicată la prima vedere dar trebuie ținut seama că ea rezolvă toate cazurile de clipping, inclusiv cele destul de delicate care apar în cazul proiecției centrale, cînd există vîrfuri aflate în spatele punctului de vedere (vezi fig. 7.26). Tratarea acestui caz foarte interesant face posibilă plasarea punctului de vedere în orice poziții în raport cu structura de corpuri (bineînțeles însă nu în interiorul corpurilor).

În figură se poate observa faptul că dacă segmentul spațial real este *P1—P2*, poziția *P1* pe plan nu este corectă (*P1* se găsește în așa numitul spațiu virtual).

În acest caz trebuie găsit un punct pe segmentul *P1P2* pentru care proiecția există. Se alege acest punct cel în care *P1—P2* intersectează prima dată planurile piramidei de vedere (punctul *P*). Proiecția acestui punct se va găsi întotdeauna pe una din laturile ferestrei de vizualizare din planul de proiecție.

A doua procedură de clipping — **CLIPF** — realizează decuparea unei fețe poligonole convexe după fereastra de vizualizare. Important este faptul că se modifică definirea feței introducîndu-se punctele de intersecție cu fereastra de vizualizare (fig. 7.27).

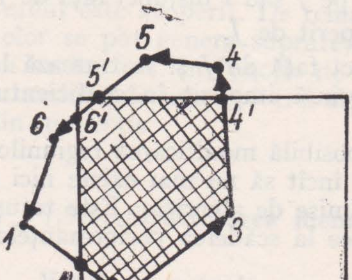

Fig. 7.27

Se observă că dacă descrierea inițială a feței era *1—2—3—4—5—6—1* după realizarea clippingului la nivel de față descrierea devine *1'—2—3—4'—5'—6'—1'*

Decuparea se face numai pentru fețele efectiv vizibile pentru care descrierea rămîne în sens trigonometric.

În forma actuală procedura este particulară funcționînd numai pentru poligoane convexe intersectate cu o fereastră de vizualizare dreptunghiulară. Pentru generalizare se preconizează realizarea unei proceduri rapide de calcul a intersecției dintre două poligoane oarecare. O astfel de procedură este foarte utilă în rezolvarea cazurilor de acoperiri ciclice și a poliedrelor neconvexe.

CLIPF reîntoarce și un indicator de invizibilitate a feței respective (fața nu este cuprinsă în fereastră sau este declarată invizibilă prin calculul produsului vectorial după cum s-a specificat în capitolul anterior).

Informațiile reîntoarse de **CLIPF** sînt centralizate de procedura **CLIPC** (clipping la nivel de corp) care are și menirea de a completa ZONA 1 respectiv ZONA 2 cu noile date despre corp.

7.9.5. Ierarhizarea corpurilor

Procedura **IERARH** este componenta programului care realizează efectiv acoperirile între corpurile structurii. Conform cu mențiunile anterioare, în cazul poliedrelor convexe (ale căror proiecții sînt contururi convexe) problema acoperirii se rezumă la testarea adîncimii unui singur punct comun suprafețelor proiectate.

Există două aspecte esențiale:

1. Stabilirea existenței suprapunerii a 2 poligoane în planul de proiecție.
2. Testul de adîncime în cazul existenței suprapunerii.

În paragraful 6.2.2 s-au dat cîteva indicații despre modul posibil de stabilire a suprapunerii, care pot fi regăsite și în procedură.

Se poate indica însă succesiunea de calcule care duc la stabilirea suprapunerii:

1. Test *minmax* pe coordonata *x*.

Din cauza existenței listei ordonate a corpurilor după *Xmin* testul este deosebit de puternic. În momentul cînd pentru corpul *I* se găsește un alt corp *I* din listă a.î.

$X_{minJ} \geqslant X_{minI}$ nici un alt corp de la *J* încolo nu mai poate intersecta pe *I* și deci se poate trece la testarea corpului următor în listă

2. Test *minmax* pe *y*
3. Test *minmax* pe *z*.

Testul *minmax* pe *z* (în cazul cînd testele *minmax* pe *x* respectiv *y* au arătat posibilitatea suprapunerii) poate ușura foarte mult calculele. Se poate observa că dacă

$Z_{minI} > Z_{maxJ}$ atunci corpul *I* este în fața corpului J.

$Z_{maxI} < Z_{minJ}$ atunci corpul *J* este în fața corpului *I*.

Nu există nici un impediment în a considera relațiile ca atare chiar dacă nu apare suprapunere efectivă între contururi.

4. Căutarea unei intersecții între contururi în planul de proiecție. La găsirea primei intersecții căutarea se încheie.
5. Testul de interioritate al unui contur față de celălalt.

Dacă se constată că un punct al conturului *I* este interior conturului *J* sau invers, atunci se poate considera interioritatea întregului contur *I* în *J* respectiv *J* în *I*.

Pentru calculul de interioritate în cazul poligoanelor convexe s-a recurs la un calcul special foarte simplu.

Ținînd seama de ordinea fixă de descriere a poligonului, se calculează semnul valorii pe care o dă un vîrf *P* al unui poligon introdus în ecuațiile segmentelor ce descriu conturul celuilalt poligon. Dacă semnul se menține constant *P* este interior poligonului, altfel este exterior. (Vezi fig. 7.28).

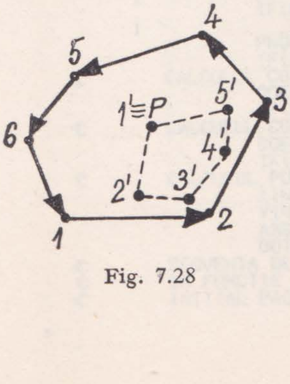

Fig. 7.28

Se poate observa că cele 5 teste se fac în ordinea crescătoare a complexității. Numai puține dintre cazurile de suprapunere ajung pînă la testul 5, majoritatea oprindu-se la foarte simplele teste 1, 2, 3.

După stabilirea existenței suprapunerii se trece la testul de adîncime pentru un punct comun (intersecția calculată în cazul 4 sau punctul P în cazul 5). Adîncimea față de observator a acestui punct în cele 2 plane reale din spațiu stabilește relația de acoperire dintre corpurile considerate. Informația de acoperire este reținută în ZONA 3 și în coeficientul $IGRI$ al fiecărui corp.

```
C       PROGRAM PRINCIPAL
        INTEGER IRDB(9),IWDB(11),DSW,IVECT1(4096)
        COMMON /ZONA1/XMIN(256),XMAX(256),YMIN(256),YMAX(256),ZMIN(256),
     1         ZMAX(256),LEG(256),IREF(256),NRF(256),IGRI(256)
        COMMON /ZONA3/MAT(256,16)
        COMMON /ZONA2/VECT1(2048)
        COMMON /PAGI/IWDB
        EQUIVALENCE (VECT1,IVECT1)
        CALL ASSIGN(1,'DATEGEN.DAT')
        READ(1,1)XC,YC,ZC,XS,YS,ZS,D,DX,DY,ITIP
        CALL INISP
        CALL SETC(XC,YC,ZC)
        CALL SETS(XS,YS,ZS)
        CALL SETD(D)
        CALL SETDIM(DX,DY)
        READ(1,1) XV,YV,ZV
        CALL SETV(XV,YV,ZV)
1       FORMAT(9F8.2,I5)
        CALL CLOSE(1)
        CALL ASSIGN(1,'CORP.DAT')
        CALL COMPLE(ITIP,1,INDP,NRI)
        CALL CLOSE(1)
        CALL IERARH(INDP,ITIP)
        CALL ORDDES(NRI)
        END

C       ***************************************************************
C
C       Procedura  - COMPLE -  pentru completarea legaturilor in
C       lista XMIN pentru extendurile corpurilor din structura
C
C       ***************************************************************
C
        SUBROUTINE COMPLE(ITIP,NRLOG,INDP,NRI)
C
C       ***************************************************************
C
C       Parametri de apel :
C       ITIP   -  tipul proiectiei
C       NRLOG  -  numarul logic al fisierului de date
C       INDP   -  indicele de inceput in lista XMIN reintors
C       NRI    -  numarul real de corpuri din structura reintors
C
C       ***************************************************************
C
        COMMON /ZONA1/XMIN(256),XMAX(256),YMIN(256),YMAX(256),ZMIN(256),
     1         ZMAX(256),LEG(256),IREF(256),NRF(256),IGRI(256)
     2         /ZONA3/MAT(256,16)
        NRI=1
1       CALL CLIPC(NRI,IIF,ISF,ITIP,NRLOG)
        IF(ISF.EQ.1) GOTO 7
        IF(IIF.EQ.0) GOTO 1
        INDP=1
        LEG(1)=0
2       NRI=NRI+1
3       CALL CLIPC(NRI,IIF,ISF,ITIP,NRLOG)
        IF(ISF.EQ.1) GOTO 7
        IF(IIF.EQ.0) GOTO 3
        I=INDP
        IF(XMIN(NRI)-XMIN(I)) 4,4,5
4       LEG(NRI)=INDP
        INDP=NRI
        GOTO 2
5       K=I
        I=LEG(I)
        IF(I.EQ.0) GOTO 6
        IF(XMIN(NRI)-XMIN(I)) 6,6,5
6       LEG(K)=NRI
        LEG(NRI)=I
        GOTO 2
7       NRI=NRI-1
        JO=(NRI-1)/16 + 1
        DO 1000 I=1,NRI
        DO 1000 J=1,JO
1000    MAT(I,J)=0
        RETURN
        END
```

```
C       ************************************************************C
C       PROCEDURA  -IERARH-  PENTRU COMPLETAREA MATRICII DE ACOPERIRE
C       SI A GRADULUI DE INCIDENTA PENTRU FIECARE CORP DIN STRUCTURA
C
C       ************************************************************C
        SUBROUTINE IERARH(INDP,ITIP)
C
C       ************************************************************
C       PARAMETRII DE APEL SINT :
C       INDP        - INCEPUTUL LISTEI XMIN A CORPURILOR DIN STRUCTURA
C       ITIP        -TIPUL DE PROIECTIE
C
C       ************************************************************C
        INTEGER GRI,IVECT(4096)
        COMMON /ZONA1/XMIN(256),XMAX(256),YMIN(256),YMAX(256),ZMIN(256),
     1                ZMAX(256),LEG(256),IREF(256),NRF(256),GRI(256)
     2         /ZONA2/VECT(2048)
     3         /SPD  /XV,YV,ZV,XC,YC,ZC,XS,YS,ZS,DIST,DX,DY
        EQUIVALENCE(VECT,IVECT)
        I=INDP
        GOTO 10
100     I=LEG(I)
10      J=LEG(I)
        IF(J.EQ.0) RETURN
3000    IF(XMIN(J).GE.XMAX(I)) THEN
        GOTO 100
                                    ENDIF
        IF((YMIN(J).GE.YMAX(I)).OR.(YMAX(J).LE.YMIN(I))) THEN
        GOTO 150
                                    ENDIF
        IF(ZMIN(J).GE.ZMAX(I)) THEN
C       CORPUL I ACOPERA PE J
                CALL UMPLE(J,I)
                GOTO 150
                            ENDIF
        IF(ZMAX(J).LE.ZMIN(I)) THEN
C       CORPUL J ACOPERA PE I
                CALL UMPLE(I,J)
                GOTO 150
                            ENDIF
C       CORPURILE SINT POSIBIL INTERSECTABILE IN PLANUL DE PROIECTIE
C       PENTRU TESTUL DE ADINCIME SE CAUTA O INTERSECTIE INTRE CONTURURI
        ASSIGN 150 TO IET2
        INCI=IREF(I)
        CALL PAG(INCI,ICRTI,INC1I)
        DO 50 K=1,NRF(I)
        NRPFI=IVECT(2*INC1I-1)
        INC2I=INC1I+3
          DO 40 L=1,NRPFI-1
          INC2I=INC2I+2
          X1=VECT(INC2I)
          Y1=VECT(INC2I+1)
          X2=VECT(INC2I+2)
          Y2=VECT(INC2I+3)
          INCJ=IREF(J)
          CALL PAG(INCJ,ICRTJ,INC1J)
             DO 30 M=1,NRF(J)
             NRPFJ=IVECT(2*INC1J-1)
             INC2J=INC1J+3
                DO 20 N=1,NRPFJ-1
                INC2J=INC2J+2
                X3=VECT(INC2J)
                Y3=VECT(INC2J+1)
                X4=VECT(INC2J+2)
                Y4=VECT(INC2J+3)
                IF(MIN(X3,X4).GE.MAX(X1,X2).OR.MAX(X3,X4).LE.MIN(X1,X2))
     1             GOTO 20
                IF(MIN(Y3,Y4).GE.MAX(Y1,Y2).OR.MAX(Y3,Y4).LE.MIN(Y1,Y2))
     1             GOTO 20
                PROD=(X4-X3)*(Y2-Y1)-(Y4-Y3)*(X2-X1)
                IF(PROD.EQ.0) GOTO 20
C       CALCULUL COEFICIENTULUI C2
                COEF=((Y3-Y1)*(X2-X1)-(X3-X1)*(Y2-Y1))/PROD
                IF(COEF.LT.0..OR.COEF.GT.1.) GOTO 20
C       CALCULUL COEFICIENTULUI C1
                COEF=((X1-X3)*(Y4-Y3)-(Y1-Y3)*(X4-X3))/PROD
                IF(COEF.LT.0..OR.COEF.GT.1.) GOTO 20
C       CALCULUL PUNCTULUI DE INTERSECTIE
                XINT=X1+COEF*(X2-X1)
                YINT=Y1+COEF*(Y2-Y1)
                ASSIGN 20 TO IET1
                GOTO 1000
C       SECVENTA DE CALCUL A ADINCIMII PUNCTULUI ( XINT , YINT )
C       IN FUNCTIE DE TIPUL DE PROIECTIE
C       INITIAL PAGINA CURENTA ESTE PAGINA CE CONTINE FETELE CORPULUI J
```

```
1000  IF(ITIP.EQ.0) GOTO 21
      DPV=DIST*VECT(INC1J+3)+VECT(INC1J+4)
      DJ=XINT*VECT(INC1J+1)+YINT*VECT(INC1J+2)+VECT(INC1J+4)
      DPVJ=SQRT(XINT*XINT+YINT*YINT+DIST*DIST)
      ADJ=DPV*DPVJ/(DPV-DJ)
      GOTO 22
21    ADJ=(XINT*VECT(INC1J+1)+YINT*(INC1J+2)+VECT(INC1J+4))
     1     /VECT(INC1J+3)
22    IF(ICRTI.EQ.ICRTJ) GOTO 23
      CALL UMAP
      CALL MAPS(ICRTI)
23    IF(ITIP.EQ.0) GOTO 24
      DPV=DIST*VECT(INC1I+3)+VECT(INC1I+4)
      DJ=XINT*VECT(INC1I+1)+YINT*VECT(INC1I+2)+VECT(INC1I+4)
      ADI=DPV*DPVJ/(DPV-DJ)
      GOTO 25
24    ADI=(XINT*VECT(INC1I+1)+YINT*VECT(INC1I+2)+VECT(INC1I+4))
     1     /VECT(INC1I+3)
25    IF(ICRTI.EQ.ICRTJ) GOTO 28
      CALL UMAP
      CALL MAPS(ICRTJ)
28    CONTINUE
      IF(ABS(ADI-ADJ).LT.0.1) GOTO 29
      IF(ADI-ADJ)26,29,27
C     CORPUL I ACOPERA CORPUL J
26    CALL UMPLE(J,I)
      GOTO IET2
C     CORPUL J ACOPERA CORPUL I
27    CALL UMPLE(I,J)
      GOTO IET2
29    GOTO IET1
C     TERMINAREA SECVENTEI
20    CONTINUE
      IF(IVECT(2*INC1J).EQ.0) THEN
          INC1J=INC1J+5+2*NRPFJ
                                    ELSE
          ICRTJ=ICRTJ+1
          CALL UMAP
          CALL MAPS(ICRTJ)
          INC1J=1
                                    ENDIF
30    CONTINUE
      IF(ICRTI.EQ.ICRTJ) GOTO 40
      CALL UMAP
      CALL MAPS(ICRTI)
40    CONTINUE
      IF(IVECT(2*INC1I).EQ.0) THEN
              INC1I=INC1I+5+2*NRPFI
                             ELSE
              ICRTI=ICRTI+1
              CALL UMAP
              CALL MAPS(ICRTI)
              INC1I=1
                             ENDIF
50    CONTINUE
C     SE TESTEZA INTERIORITATEA UNUI CORP FATA DE ALTUL IN PLANUL DE
C     PROIECTIE
      ITR=0
      INCI=IREF(I)
      CALL PAG(INCI,ICRTI,INC1I)
      DO 60 K=1,NRF(I)
      NRPFI=IVECT(2*INC1I-1)
      INC2I=INC1I+3
        DO 70 L=1,NRPFI-1
        INC2I=INC2I+2
        XINT=VECT(INC2I)
        YINT=VECT(INC2I+1)
        INCJ=IREF(J)
        CALL PAG(INCJ,ICRTJ,INC1J)
          DO 80 M=1,NRF(J)
          NRPFJ=IVECT(2*INC1J-1)
          INC2J=INC1J+3
            DO 90 N=1,NRPFJ-1
            INC2J=INC2J+2
            X2=VECT(INC2J)
            Y2=VECT(INC2J+1)
            X3=VECT(INC2J+2)
            Y3=VECT(INC2J+3)
            IF((XINT-X2)*(Y3-Y2)+(YINT-Y2)*(X2-X3).GT.0) GOTO 81
90    CONTINUE
C     UN PUNCT AL CORPULUI I INTERIOR UNEI FETE A CORPULUI J
      ASSIGN 81 TO IET1
      GOTO 1000
81    IF(IVECT(2*INC1J).EQ.0) THEN
              INC1J=INC1J+5+2*NRPFJ
```

```
                                  ELSE
                            ICRTJ=ICRTJ+1
                            CALL UMAP
                            CALL MAPS(ICRTJ)
                            INC1J=1
                                  ENDIF
         80         CONTINUE
                    IF(ICRTI.EQ.ICRTJ) GOTO 70
                    CALL UMAP
                    CALL MAPS(ICRTI)
         70         CONTINUE
                    IF(IVECT(2*INC1I).EQ.0) THEN
                            INC1I=INC1I+5+2*NRPFI
                                  ELSE
                            ICRTI=ICRTI+1
                            CALL UMAP
                            CALL MAPS(ICRTI)
                            INC1I=1
                                  ENDIF
         60         CONTINUE
                    IF(ITR.EQ.1) GOTO 1500
                    ITR=ITR+1
                    I1=I
                    I=J
                    J=I1
                    ASSIGN 1500 TO IET2
       1500         I1=I
                    I=J
                    J=I1
        150         J=LEG(J)
                    IF(J.NE.0) GOTO 3000
                    GOTO 100
                    END


C     ********************************************************
C
C     PROCEDURA  - ORDDES - CARE STABILESTE ORDINEA DE DESENARE
C     A CORPURILOR DIN STRUCTURA SI APELEAZA RUTINA DE DESEN
C
C     ********************************************************
C
      SUBROUTINE ORDDES(NRI)
C
C     ********************************************************
C     PARAMETRI DE APEL :
C     NRI    - NUMARUL DE CORPURI DIN STRUCTURA
C
C     ********************************************************
C
      INTEGER GRI
      COMMON /ZONA1/XMIN(256),XMAX(256),YMIN(256),YMAX(256),ZMIN(256),
     1        ZMAX(256),LEG(256),IREF(256),NRF(256),GRI(256)
     2        /SPD/XV,YV,ZV,XC,YC,ZC,XS,YS,ZS,DIST,DX,DY
      CALL ASSIGN(1,'TI:')
      CALL INI(1)
      CALL WNDW(-DX,-DY,DX,DY,5,5,750)
      CALL CLEAR(2)
      CALL PLOT1(-DX,-DY,0)
      CALL PLOT1(DX,-DY,1)
      CALL PLOT1(DX,DY,1)
      CALL PLOT1(-DX,DY,1)
      CALL PLOT1(-DX,-DY,1)
5     DO 1 I=1,NRI
      IF(GRI(I).NE.0) GOTO 1
      CALL DESEN(I)
      GRI(I)=-1
      DO 3 J=1,NRI
      CALL TEST(I,J,ITEST)
      IF(ITEST.EQ.0) GOTO 3
      GRI(J)=GRI(J)-1
3     CONTINUE
      GOTO 5
1     CONTINUE
      RETURN
      END
```

```
>
C      ****************************************************
C
C      PROCEDURA DE DESEN A UNUI CORP.
C      SE UMPLE CONTURUL FIECAREI FETE CU FOND INCHIS DUPA
C      CARE SE TRASEAZA CONTURUL CU LINIE DESCHISA
C
C      ****************************************************
C
       SUBROUTINE DESEN(NRI)
C
C      ****************************************************
C
C      PARAMETRI DE APEL :
C      NRI    - INDICELE CORPULUI DIN STRUCTURA
C
C      ****************************************************
C
       LOGICAL*1 A1,A2
       INTEGER IVECT(4096)
       COMMON /ZONA1/XMIN(256),XMAX(256),YMIN(256),YMAX(256),ZMIN(256),
     1        ZMAX(256),LEG(256),IREF(256),NRF(256),IGRI(256)
     2        /ZONA2/VECT(2048)
       EQUIVALENCE (VECT,IVECT)
       DATA A1,A2/'@','?'/
       NRFT=NRF(NRI)
       IREFC=IREF(NRI)
       CALL PAG(IREFC,NRPAG,IND)
       DO 1 I=1,NRFT
       NRPF=IVECT(2*IND-1)
       CALL TIPVEC(A1,A1)
       CALL FILL(VECT(IND+5),NRPF)
       CALL TIPVEC(A2,A2)
       CALL PLG(VECT(IND+5),NRPF)
       IF(IVECT(2*IND).EQ.1) THEN
              CALL UMAP
              NRPAG=NRPAG+1
              CALL MAPS(NRPAG)
              IND=1
              GOTO 1
                    ENDIF
       IND=IND+5+2*NRPF
 1     CONTINUE
       RETURN
       END

C      ****************************************************
C
C      Procedura - CLIP. - de clipping pentru un corp convex
C
C      ****************************************************
C
       SUBROUTINE CLIPC ( NRI,IIF,ISF,ITIP,NRLOG )
C
C      ****************************************************
C
C      Parametri de apel :
C             NRI      = numarul intrarii din ZONA1
C             IIF      = indicator de invizibilitate a corpului
C             ISF      = indicator de sfirsit de fisier
C             ITIP     = tipul proiectiei
C             NRLOG    = numarul logic al fisierului de date
C
C      ****************************************************
C
       INTEGER GRI,IVECT(4096),IVECT1(4096)
       COMMON /ZONA1/XMIN(256),XMAX(256),YMIN(256),YMAX(256),ZMIN(256),
     1             ZMAX(256),LEG(256),IREF(256),NRF(256),GRI(256)
     2        /ZONA2/VECT(2048)
     3        /ZONA3/VECT1(2048)
     4        /SPD  /XV,YV,ZV,XC,YC,ZC,XS,YS,ZS,DIST,DX,DY
       EQUIVALENCE (VECT,IVECT),(VECT1,IVECT1)
C citirea definitiei corpului din fisierul de intrare
       READ (NRLOG,1,END=1000) NRPC
 1     FORMAT (I4)
C citirea coordonatelorvirfurilor si transformarea lor in coordonate
C ale sistemului de proiectie
       DO 3 I=1,NRPC*3,3
```

```
      READ (NRLOG,2)X,Y,Z
2     FORMAT(3F10.4)
      CALL NEWC (X,Y,Z,VECT1(I),VECT1(I+1),VECT1(I+2))
3     CONTINUE
C citirea numarului de fete ale corpului
      READ (NRLOG,1)NRFT
C initializari
      VM=10.**10
      XMIN(NRI)=VM
      XMAX(NRI)=-VM
      YMIN(NRI)=VM
      YMAX(NRI)=-VM
      ZMIN(NRI)=VM
      ZMAX(NRI)=-VM
      NRC=6*NRPC+1
      IF(NRI.EQ.1)    THEN
              INTR=1
              NRPAG=0
                      ENDIF
      ASSIGN 5 TO IET1
      IIF=0
C ciclu pentru toate fetele corpului
      DO 9 I=1,NRFT
C citirea numarului de puncte ale fetei
      READ (NRLOG,1) NRPF
C citirea descrierii fetei curente
      READ (NRLOG,4) (IVECT1(NRC+J),J=0,NRPF-1)
4     FORMAT(20I4)
C apelul rutinei de clipping pentru fata
      NR1=3*NRPC+(NRPF+1)/2+1
      CALL CLIPF(VECT1,NRPC,IVECT1(NRC),NRPF,VECT1(NR1),ITIP,
     1           IVF,A,B,C,D,XMIN(NRI),XMAX(NRI),YMIN(NRI),YMAX(NRI)
     2           ZMIN(NRI),ZMAX(NRI))
C testul de vizibilitate
      IF (IVF.EQ.0) GOTO 9
      GOTO IET1
C initializari in cazul primei fete vizibile a corpului
5     IIF=1
      NRF(NRI)=1
      ASSIGN 6 TO IET1
C calcule si remapari ale zonei ZONA2
      IF(INTR+5+2*NRPF.GT.2048)THEN
              NRPAG=NRPAG+1
              CALL UMAP
              CALL MAPS(NRPAG)
              INTR=1
                      ENDIF
      IREF(NRI)=2048*NRPAG+INTR
      INTR1=INTR
      GOTO 7
C cazul general pentru o fata vizibila
6     IF(INTR+5+2*NRPF.GT.2048)THEN
              IVECT(2*INTR1)=1
              NRPAG=NRPAG+1
              CALL UMAP
              CALL MAPS(NRPAG)
              INTR=1
                      ELSE
              IVECT(2*INTR1)=0
                      ENDIF
      INTR1=INTR
      NRF(NRI)=NRF(NRI)+1
C copierea rezultatelor in ZONA2
7     IVECT(2*INTR-1)=NRPF
      VECT(INTR+1)=A
      VECT(INTR+2)=B
      VECT(INTR+3)=C
      VECT(INTR+4)=D
      INTR=INTR+4
      DO 8 J=1,2*NRPF
8     VECT(INTR+J)=VECT1(NR1+J-1)
      INTR=INTR+2*NRPF+1
9     CONTINUE
      RETURN
1000  ISF=1
      RETURN
      END
```

```
C       ************************************************************
C       Procedura   -  CLIPF  -  pentru realizarea clipping-ului unei
C       fete poligonale convexe.Descrirea fetei este realizata in sens
C       trigonometric.Clipping-ul se face fata de fereastra din planul
C       de proiectie de dimensiuni DX , DY.Procedura reintoarce noua
C       descriere a fetei poligonale cuprinsa efectiv in fereastra de
C       vizualizare.Se reintoarce si un indicator de vizibilitate  - IVF
C       Se reintorc in plus coeficientii planului care contine fata si
C       dimensiunile extreme ale fetei functie de tipul de proiectie.
C       ************************************************************
C
        SUBROUTINE CLIPF(V1,NRPC,IV1,NRPF,VL,ITIP,IVF,A,B,C,D
     1                  ,XMIN,XMAX,YMIN,YMAX,ZMIN,ZMAX)
C
C       ************************************************************
C
C       Parametrii procedurii :
C       V1   -  matrice de dimensiune 3xNRPC cu coordonate ale punctelor
C       NRPC -  numarul de puncte ale corpului
C       IV1  -  vector de dimensiune NRPF cu punctele fetei curente
C       NRPF -  numarul de puncte din descrierea fetei.In final contine
C               numarul real de puncte din descrierea fetei dupa clipping.
C       VL   -  vector de dimensiune variabila cu coordonatele proiectiei.
C       ITIP -  tipul proiectiei
C       IVF  -  indicator de vizibilitate a fetei 0=fata invizibila
C       A,B,C,D
C            -  coeficientii planului care contine fata
C       XMIN,XMAX,YMIN,YMAX,ZMIN,ZMAX
C            -  dimensiunile extreme ale fetei ( functie de ITIP )
C       ************************************************************
C
        DIMENSION V1(3,NRPC),IV1(NRPF),VL(2,NRPF)
        COMMON /SPD  /XV,YV,ZV,XC,YC,ZC,XS,YS,ZS,DIST,DX,DY
     1         /COLT/XCOLT(4),YCOLT(4)
C calculul coeficientilor planului fetei
C       TYPE 1200,((V1(I1,J1),I1=1,3),J1=1,NRPC)
C1200   FORMAT(3F10.2)
C       TYPE 1201,(IV1(J),J=1,NRPF)
C1201   FORMAT(20I4)
        I=1
12      IP1=IV1(I)
        IP2=IV1(I+1)
        IP3=IV1(I+2)
        DX1=V1(1,IP1)-V1(1,IP2)
        DY1=V1(2,IP1)-V1(2,IP2)
        DZ1=V1(3,IP1)-V1(3,IP2)
        DX2=V1(1,IP2)-V1(1,IP3)
        DY2=V1(2,IP2)-V1(2,IP3)
        DZ2=V1(3,IP2)-V1(3,IP3)
        A=DY1*DZ2-DY2*DZ1
        B=DZ1*DX2-DZ2*DX1
        C=DX1*DY2-DX2*DY1
        PROD=SQRT(A*A+B*B+C*C)
        IF(PROD.EQ.0.)  THEN
                I=I+1
                GOTO 12
                        ENDIF
        A=A/PROD
        B=B/PROD
        C=C/PROD
        D=-A*V1(1,IP2)-B*V1(2,IP2)-C*V1(3,IP2)
C calculul vizibilitatii fetei functie de tipul de proiectie
        IVF=1
        IF(ITIP.EQ.0) GOTO 1
        D1=DIST*C+D
        IF(D1.GT.0)GOTO 2
        IVF=0
        RETURN
1       IF(C.GT.0.)GOTO 2
        IVF=0
        RETURN
2       CONTINUE
C fata este vizibila ; se testeaza daca intersecteaza fereastra de
C vizualizare . Daca da , se calculeaza noul contur.
        IPP=0
        ILC=0
        IVF=0
        ASSIGN 4 TO IET1
        J=1
        DO 3 I=1,NRPF-1
        IP1=IV1(I)
        IP2=IV1(I+1)
        CALL CLIPS(V1(1,IP1),V1(2,IP1),V1(3,IP1),V1(1,IP2),V1(2,IP2),
```

```
      1   V1(3,IP2),ITIP,VL(1,J),VL(2,J),VL(1,J+1),VL(2,J+1),L1,L2,NP)
          IF(NP.EQ.1) GOTO 3
          GOTO IET1
4         IVF=1
                   IPP=L1
                   ILC=L2
                   J=J+2
                   ASSIGN 5 TO IET1
                   GOTO 3
5         IF(L1+L2.EQ.0) THEN
6                  VL(1,J)=VL(1,J+1)
                   VL(2,J)=VL(2,J+1)
                   J=J+1
                   GOTO 3
                             ENDIF
          IF(L1.NE.0)        THEN
                   IF (L1.NE.ILC) GOTO 7
                   GOTO 8
7                  VL(1,J+2)=VL(1,J+1)
                   VL(2,J+2)=VL(2,J+1)
                   VL(1,J+1)=VL(1,J)
                   VL(2,J+1)=VL(2,J)
                   VL(2,J)=YCOLT(MOD(ILC,4)+1)
                   VL(1,J)=XCOLT(MOD(ILC,4)+1)
                   ILC=ILC+1
                   J=J+1
                   IF(MOD(ILC-1,4)+1.NE.L1) GOTO 7
8                  IF(L2.NE.0) ILC=L2
                   J=J+2
                   GOTO 3
                             ENDIF
          ILC=L2
          GOTO 6
3         CONTINUE
          IF(J.EQ.1) RETURN
          IF(IPP.EQ.0) GOTO 9
          IF(ILC.EQ.IPP) GOTO 10
11        VL(1,J)=XCOLT(MOD(ILC,4)+1)
          VL(2,J)=YCOLT(MOD(ILC,4)+1)
          ILC=ILC+1
          J=J+1
          IF(MOD(ILC-1,4)+1.NE.IPP) GOTO 11
10        VL(1,J)=VL(1,1)
          VL(2,J)=VL(2,1)
          J=J+1
9         CONTINUE
          NRPF=J-1
C s-a modificat conturul curent al fetei in functie de clipping-ul segmentelor
C NRPF contine numarul de puncte ale conturului
C se calculeaza valorile extreme ale fetei
          D1=DIST*C+D
          DO 13 I=1,NRPF-1
          IF(VL(1,I).LT.XMIN)XMIN=VL(1,I)
          IF(VL(2,I).LT.YMIN)YMIN=VL(2,I)
          IF(VL(1,I).GT.XMAX)XMAX=VL(1,I)
          IF(VL(2,I).GT.YMAX)YMAX=VL(2,I)
          IF(ITIP.EQ.0) GOTO 14
          DOP=SQRT(VL(1,I)*VL(1,I)+VL(2,I)*VL(2,I)+DIST*DIST)
          D2=A*VL(1,I)+B*VL(2,I)+D
          Z=DOP*D1/(D1-D2)
          GOTO 15
14        Z=(+D+A*VL(1,I)+B*VL(2,I))/C
15        IF(Z.LT.ZMIN)ZMIN=Z
          IF(Z.GT.ZMAX)ZMAX=Z
13        CONTINUE
C         TYPE 1202,NRPF,IVF,A,B,C,D,((VL(I,J),I=1,2),J=1,NRPF)
C1202     FORMAT(2I5,4F8.2,/,(2F10.3))
C         TYPE 1203,XMIN,XMAX,YMIN,YMAX,ZMIN,ZMAX
C1203     FORMAT(6F10.3)
          RETURN
          END
```

```
C     ***************************************************************
C
C     Proceduri pentru maparea memoriei din ZONA2
C
C     ***************************************************************
C
      SUBROUTINE MAPS(NRPAG)
      INTEGER IWDB(11),DSW
      COMMON /PAGI/IWDB
      IWDB(5)=128*NRPAG
      CALL MAP(IWDB,DSW)
      IF(DSW.EQ.1) RETURN
      STOP
      END
C
C
      SUBROUTINE UMAP
      INTEGER IWDB(11),DSW
      COMMON /PAGI/IWDB
      CALL UNMAP(IWDB,DSW)
      IF(DSW.EQ.1) RETURN
      STOP
      END
C
C
      SUBROUTINE PAG(IND,IPAG,IDEP)
      IPAG=0
      IDEP=IND-2048*IPAG
      RETURN
      END
C     ***************************************************************
C
C     PROCEDURA DE COMPLETARE A MATRICII MAT PENTRU CAZUL IN CARE
C     CORPUL INDICE M ACOPERA CORPUL INDICE N
C
C     ***************************************************************
C
      SUBROUTINE UMPLE (N,M)
C
C     ***************************************************************
C
C     PARAMETRI DE APEL :
C     N      - indicele corpului acoperit
C     M      - indicele corpului acoperitor
C
C     ***************************************************************
C
      DIMENSION MASK(16)
      COMMON /ZONA1/XMIN(256),XMAX(256),YMIN(256),YMAX(256),ZMIN(256)
     1      ,ZMAX(256),LEG(256),IREF(256),NRF(256),IGRI(256)
     2      /ZONA3/MAT(256,16)
     3      /MASTI/MASK
      DATA MASK/1,2,4,8,16,32,64,128,256,512,1024,2048,4096,8192,
     1      16384,'8000'X/
      JO=(M-1)/16+1
      MO=MOD(M-1,16)+1
      MAT(N,JO)=MAT(N,JO).OR.MASK(MO)
      IGRI(M)=IGRI(M)+1
      RETURN
      END
C     ***************************************************************
C
C     PROCEDURA   -  TEST  -  DE TESTARE A VALORII UNUI BIT DIN
C     MATRICEA MAT
C
C     ***************************************************************
C
      SUBROUTINE TEST(N,M,ITEST)
C
C     ***************************************************************
C
C     PARAMETRII DE APEL :
C
C     N , M -  indicii elementului de matrice
C     ITEST -  valoarea elementului
C
C     ***************************************************************
C
      COMMON /ZONA3/MAT(256,16)
     1      /MASTI/MASK(16)
      JO=(M-1)/16+1
      MO=MOD(M-1,16)+1
      ITEST=MASK(MO).AND.MAT(N,JO)
      IF(ITEST.EQ.MASK(MO)) THEN
                      ITEST=1
                          ELSE
                      ITEST=0
                          ENDIF
      RETURN
      END
```

```
C       PROCEDURA PENTRU REALIZAREA CLIPPING-ULUI SPATIAL
C       PENTRU UN SEGMENT DEFINIT PRIN COORDONATELE CAPETELOR
C       SEGMENTULUI.
C       CLIPPING-UL SE REALIZEAZA FATA DE PIRAMIDA DE VEDERE
C       CU VIRFUL IN PUNCTUL DE VEDERE PENTRU PROIECTIA CENTRALA
C       SAU FATA DE DE SUPRAFATA PRISMATICA IN CAZUL PROIECTIEI
C       PARALELE.
C
C       PARAMETRI DE APEL :
C
C         X1,Y1,Z1,X2,Y2,Z2 - COORDONATELE CAPETELOR SEGMENTULUI FATA
C                             DE TRIEDRUL ATASAT PLANULUI DE PROIECTIE
C         I                 - TIPUL DE PROIECTIE (0=PARALELA)
C
C       PARAMETRI REINTORSI DE PROCEDURA :
C
C         NP                - INDICATOR DE LIPSA A PROIECTIEI
C                             1=NU EXISTA PROIECTIE  0=EXISTA PROIECTIE
C         XP1,YP1,XP2,YP2   - COORDONATELE (DACA EXISTA) IN PLANUL DE.
C                             PROIECTIE.
C         ZP1,ZP2           - "ADINCIMEA" PUNCTELOR REALE PROIECTATE
C                             MASURATA FATA DE PUNCTUL DE VEDERE
C         CK1,CK2           - COEFICIENTI PE SEGMENTUL INITIAL CARE
C                             DEFINESC POZITIA PUNCTELOR REALE DIN SPATIU
C                             CARE AU FOST PROIECTATE I FATA DE (X1,Y1,Z1)
C
C
      SUBROUTINE CLIPS1(X1,Y1,Z1,X2,Y2,Z2,I,
     *                  NP,XP1,YP1,XP2,YP2,ZP1,ZP2,CK1,CK2)
      DIMENSION  XI(4),YI(4),ZI(4),XK(4)
      COMMON /SPD/XV,YV,ZV,XC,YC,ZC,XS,YS,ZS,D,DX,DY
     *       /CLI/XT1,YT1,ZT1,XI,YI,ZI,XK,COEF,DELX,DELY,DELZ,IT,IAPEL
      IT=I
      DO 1000 IND=1,4
1000  XK(IND)=0.
      ZP1=D-Z1
      ZP2=D-Z2
      NP=1
      IF(IT.EQ.0) GOTO 1
      IF(Z1.GE.D.AND.Z2.GE.D) GOTO 99999
      ZP1=SQRT(X1*X1+Y1*Y1+(D-Z1)*(D-Z1))
      ZP2=SQRT(X2*X2+Y2*Y2+(D-Z2)*(D-Z2))
C  TRANSFORMARE DE SCARA
1     CALL PRO(X1,Y1,Z1,XP1,YP1,IT)
      CALL PRO(X2,Y2,Z2,XP2,YP2,IT)
      XT1=X1/DX
      XT2=X2/DX
      YT1=Y1/DY
      YT2=Y2/DY
      ZT1=Z1/D
      ZT2=Z2/D
C  CALCUL DE EXTERIORITATE
      COEF=ZT1-1.
      IF(IT.EQ.0)COEF=-1.
      I1=1
      IF(IT.EQ.0)GOTO 2
      IF(ZT1.GE.1.)GOTO 3
2     IF(XT1+COEF.GT.0.)GOTO 3
      IF(YT1+COEF.GT.0.)GOTO 3
      IF(-XT1+COEF.GT.0.)GOTO 3
      IF(-YT1+COEF.GT.0.)GOTO 3
      I1=0
3     I2=2
      COEF=ZT2-1.
      IF(IT.EQ.0)COEF=-1.
      IF(IT.EQ.0)GOTO 4
      IF(ZT2.GE.1)GOTO 5
4     IF(XT2+COEF.GT.0.)GOTO 5
      IF(YT2+COEF.GT.0.)GOTO 5
      IF(-XT2+COEF.GT.0.)GOTO 5
      IF(-YT2+COEF.GT.0.)GOTO 5
      I2=0
C  CALCULUL DE INTERSECTII CU PLANELE SPATIULUI DE VEDERE
5     IF(I1+I2.EQ.0) GOTO 26
      NINT=1
      IF(I1+I2.EQ.3)NINT=2
      COEF=1.-ZT1
      DELX=XT2-XT1
      DELY=YT2-YT1
      DELZ=ZT2-ZT1
      IF(IT.NE.0)GOTO 6
      COEF=1.
      DELZ=0.
6     IAPEL=0
      CALL INTPL(XT1,DELX,IBUN)
      IF(IBUN.EQ.0)GOTO 7
      NINT=NINT-1
```

```
          IF(NINT.EQ.0) GOTO 10
7         CALL INTPL(YT1,DELY,IBUN)
          IF(IBUN.EQ.0)GOTO 8
          NINT=NINT-1
          IF(NINT.EQ.0)GOTO 10
8         CALL INTPL(-XT1,-DELX,IBUN)
          IF(IBUN.EQ.0)GOTO 9
          NINT=NINT-1
          IF(NINT.EQ.0)GOTO 10
9         CALL INTPL(-YT1,-DELY,IBUN)
          IF(IBUN.EQ.0)GOTO 10
          NINT=NINT-1
10        IF(NINT.NE.0)GOTO 99999
          NINT=I1+I2
          ASSIGN 26 TO IET1
          GOTO (11,16,21),NINT
11        CK1=XK(IAPEL)
          CALL PRO(XI(IAPEL)*DX,YI(IAPEL)*DY,ZI(IAPEL)*D,XP1,YP1,IT)
          ZP1=D*(1.-ZI(IAPEL))
          IF(IT.NE.0)
     *    ZP1=SQRT(DX*DX*XI(IAPEL)**2+DY*DY*YI(IAPEL)**2+
     *        D*D*(1.-ZI(IAPEL))**2)
          GOTO (12,13,14,15),IAPEL
12        XP1=1.
          GOTO IET1
13        YP1=1.
          GOTO IET1
14        XP1=-1.
          GOTO IET1
15        YP1=-1.
          GOTO IET1
16        CK2=XK(IAPEL)
          CALL PRO(XI(IAPEL)*DX,YI(IAPEL)*DY,ZI(IAPEL)*D,XP2,YP2,IT)
          ZP2=D*(1.-ZI(IAPEL))
          IF(IT.NE.0)
     *    ZP2=SQRT(DX*DX*XI(IAPEL)**2+DY*DY*YI(IAPEL)**2+
     *        D*D*(1.-ZI(IAPEL))**2)
          GOTO (17,18,19,20),IAPEL
17        XP2=1.
          GOTO IET1
18        YP2=1.
          GOTO IET1
19        XP2=-1.
          GOTO IET1
20        YP2=-1.
          GOTO IET1
21        DO 22 IND=1,IAPEL-1
          IF(XK(IND).EQ.0) GOTO 22
          IF(XK(IND).LT.XK(IAPEL)) GOTO 23
          GOTO 25
22        CONTINUE
23        CK1=XK(IND)
          CK2=XK(IAPEL)
          CALL PRO(XI(IND),YI(IND),ZI(IND),XP1,YP1,IT)
          CALL PRO(XI(IAPEL),YI(IAPEL),ZI(IAPEL),XP2,YP2,IT)
          IF(IT.EQ.0) THEN
          ZP1=D*(1.-ZI(IND))
          ZP2=D*(1.-ZI(IAPEL))
                    ELSE
          ZP1=SQRT(DX*DX*XI(IND)**2+DY*DY*YI(IND)**2+D*D*(1.-ZI(IND))**2)
          ZP2=SQRT(DX*DX*XI(IAPEL)**2+DY*DY*YI(IAPEL)**2+
     *        D*D*(1.-ZI(IAPEL))**2)
          ENDIF
          ASSIGN 24 TO IET1
          GOTO (12,13,14,15),IND
24        ASSIGN 26 TO IET1
          GOTO (17,18,19,20),IAPEL
25        IM=IND
          IND=IAPEL
          IAPEL=IM
          GOTO 23
26        CONTINUE
          NP=0
99999     RETURN
          END
C         PROCEDURA APELATA DE CLIPS. CALCULEAZA INTERSECTIA DINTRE
C         SEGMENTUL NORMALIZAT SI PLANELE SPATIULUI  VIZUAL
C
          SUBROUTINE INTPL(X1,DELT,IBUN)
          DIMENSION XI(4),YI(4),ZI(4),XK(4)
          COMMON /CLI/XT1,YT1,ZT1,XI,YI,ZI,XK,COEF,DELX,DELY,DELZ,IT,IAPEL
          IBUN=0
          IAPEL=IAPEL+1
          IF(DELZ+DELT.EQ.0)GOTO 9999
          T=(DELZ-X1)/(DELZ+DELT)
```

```
      IF(T.LE.0..OR.T.GE.1.)GOTO 9999
      IF(IAPEL.EQ.1)GOTO 1
      IF(T.EQ.XK(IAPEL-1))GOTO 9999
      IF(IAPEL.EQ.4.AND.T.EQ.XK(1))GOTO 9999
1     ZINT=ZI1+T*DELZ
      IF(IT.EQ.0)GOTO 2
      IF(ZINT.GE.1.)GOTO 9999
2     XI(IAPEL)=XT1+T*DELX
      YI(IAPEL)=YT1+T*DELY
      IF(IT.EQ.0)GOTO (7,8,7,8),IAPEL
      GOTO (3,4,5,6),IAPEL
3     IF(XI(IAPEL).GE.ABS(YI(IAPEL)))GOTO 9
      GOTO 9999
4     IF(YI(IAPEL).GE.ABS(XI(IAPEL)))GOTO 9
      GOTO 9999
5     IF(-XI(IAPEL).GE.ABS(YI(IAPEL)))GOTO 9
      GOTO 9999
6     IF(-YI(IAPEL).GE.ABS(YI(IAPEL)))GOTO 9
      GOTO 9999
7     IF(ABS(YI(IAPEL)).LE.1.)GOTO 9
      GOTO 9999
8     IF(ABS(XI(IAPEL)).LE.1.)GOTO 9
      GOTO 9999
9     ZI(IAPEL)=ZINT
      XK(IAPEL)=T
      IBUN=1
9999  RETURN
      END
```

7.9.6. Concluzii finale

Algoritmul **APIS** prezintă cîteva particularități și elemente noi care îl fac să fie un exemplu interesant în domeniul considerat.

Se pot enumera în acest sens:

1 — o procedură generală de clipping foarte puternică.

2 — utilizarea eficientă a proprietăților particulare ale poliedrelor și poligoanelor convexe.

3 — utilizarea memoriei virtuale pentru mărirea spațiului de lucru.

4 — utilizarea unor structuri de date rapide și eficiente pentru algoritm (lista X_{min} referințe înlănțuite)

5 — o metodă originală de trasare a corpurilor.

Pentru versiunile ulterioare sînt posibile numeroase îmbunătățiri, care sînt lăsate și în seama celor ce doresc să ducă mai departe acest algoritm. Dintre aceste îmbunătățiri cele mai importante ar putea fi

1. Rezolvarea acoperirilor ciclice
2. Introducerea de poliedre concave, cu găuri, etc.
3. Generalizarea virtualizării memoriei pentru toate structurile de date.
4. Utilizarea unor echipamente de afișaj cu calități superioare (display uri color, proceduri hard de umplere a contururilor, etc.)

7.9.7. **Aplicații.** Alte aplicații ale algoritmului **APIS** sînt ilustrate în figurile 7.29, . . . 7.34.

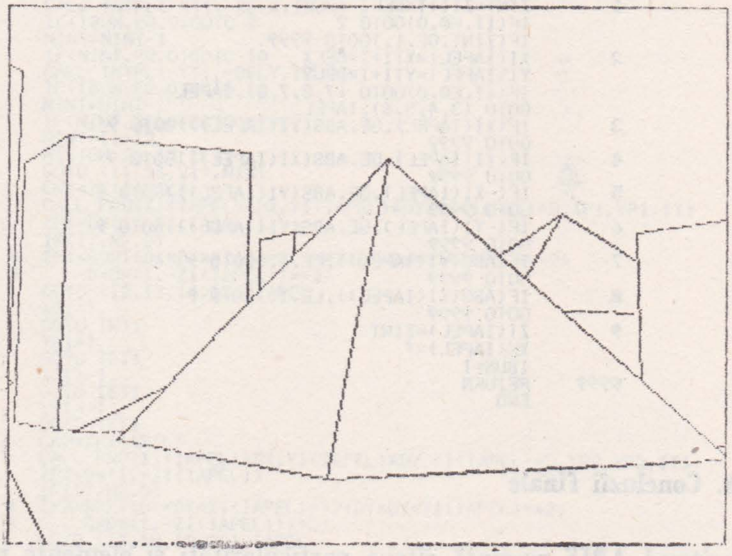

Fig. 7.29

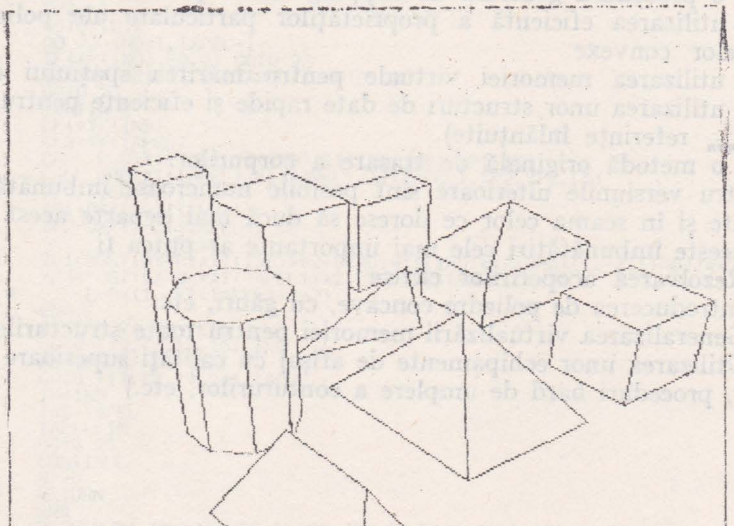

Fig. 7.30

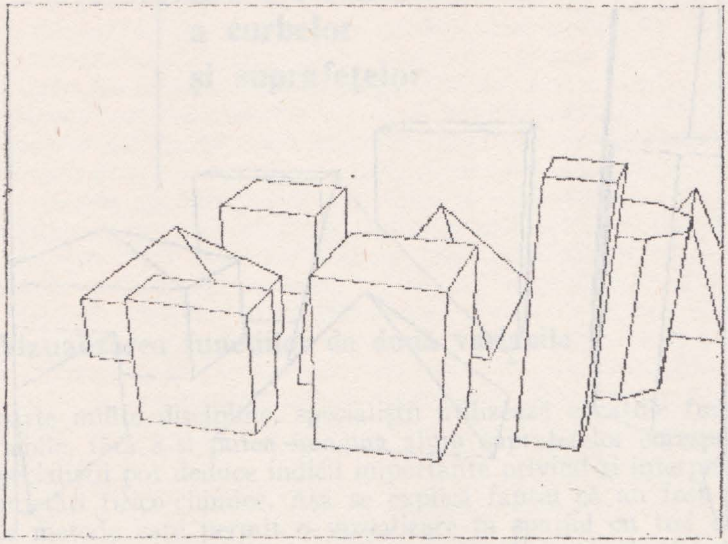

Fig. 7.31

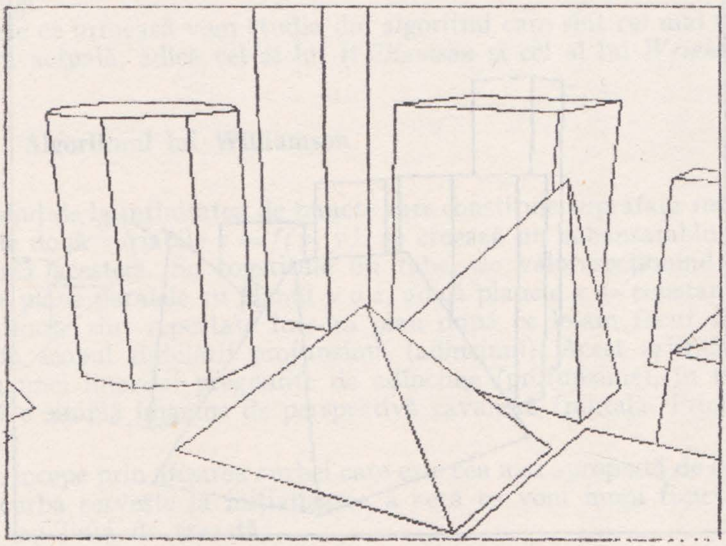

Fig. 7.32

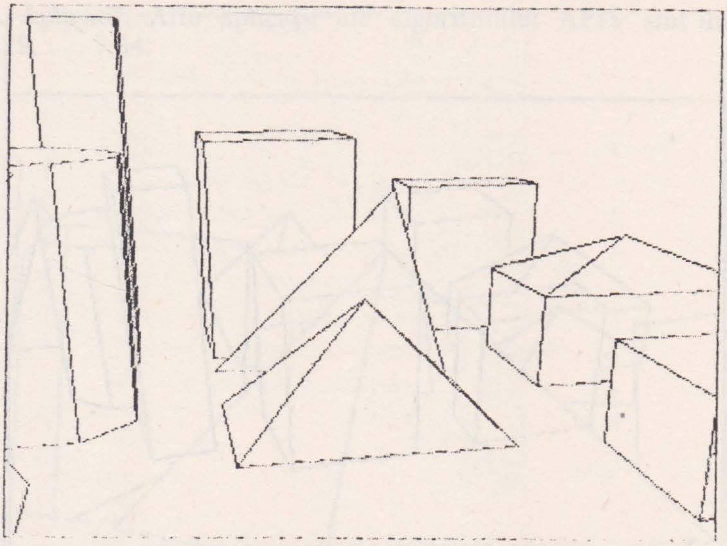

Fig. 7.33

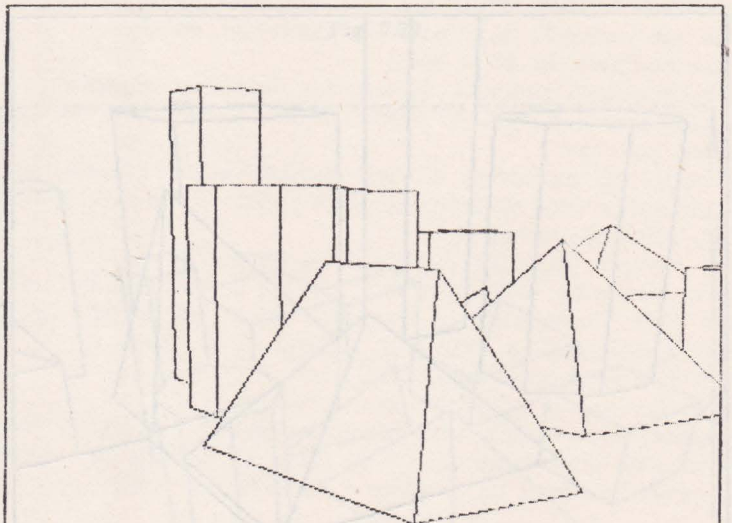

Fig. 7.34

Capitolul VIII

Reprezentarea spațială grafică și vizuală a curbelor și suprafețelor

8.1. Vizualizarea funcțiilor de două variabile

În foarte multe discipline, specialiștii utilizează ecuațiile funcțiilor cu două variabile, fără a-și putea imagina alura suprafețelor corespunzătoare. Totuși, specialiștii pot deduce indicii importante privind și interpretînd anumite proprietăți fizico-chimice. Așa se explică faptul că au fost imaginate mai multe metode care permit o vizualizare în spațiul cu trei dimensiuni a suprafețelor reprezentînd diferite valori ale funcției atunci cînd sînt făcute să varieze cele două variabile în interiorul unui domeniu dat. Metodele propuse în acest scop nu trebuie să fie greoaie și nu trebuie să conducă la calcule foarte lungi.

În cele ce urmează vom studia doi algoritmi care sînt cel mai mult utilizați la ora actuală, adică cel al lui *Williamson* și cel al lui *Wright*.

8.1.1. Algoritmul lui Williamson

Pornind de la infinitatea de puncte care constituie suprafața reprezentînd funcția de două variabile $z = f(x, y)$, se creează un subansamblu permițînd vizualizarea acesteia. Se constituie un tabel de valori secționînd suprafața prin niște plane paralele cu planul $y\ o\ z$, adică planele $x =$ constant. Curbele astfel obținute sînt reportate într-un plan după ce le-am făcut să aibă un decalaj, în scopul simulării profunzimii (adîncimii). Acest artificiu permite obținerea unei impresii pregnante de adîncime (profunzime), în timp ce se utilizează o simplă imagine de perspectivă cavalieră frontală. Principiul este următorul:

— se începe prin afișarea curbei care este cea mai apropiată de observator. Această curbă servește la inițializarea a ceea ce vom numi funcția vizuală maximă sau linia de creastă;

— se consideră apoi, curba care se găsește imediat în spatele primei, în raport cu observatorul. Se va compara fiecare punct de pe noua curbă cu valorile funcției vizuale maxime. De fiecare dată cînd pentru un x dat se găsește un y inferior lui y corespunzător de pe linia de creastă, aceasta înseamnă că punctul este ascuns. De fiecare dată cînd se va găsi un punct astfel ca y să fie superior lui y corespunzător de pe linia de creastă, aceasta va însemna că trebuie afișat punctul aflat în discuție și actualizată (evidențiată) funcția vizuală maximă din acest punct;

— se continuă procesul de comparare, apoi de afișare și de evidențiere (actualizare), pînă cînd toate planele de secțiune au fost explorate. Ultima curbă afișată va fi cea mai îndepărtată în raport cu observatorul.

Pentru a realiza acest algoritm, se folosește un tabel care cuprinde toate coordonatele punctelor formînd linia de creastă. Pentru fiecare punct al curbei de afișat, se caută dacă există un x corespunzător în tabelul *„linia de creastă"*. Acesta este triat în ordinea crescătoare a x-urilor pentru a accelera cercetarea. Dacă nu se găsește un x corespunzător punctului dorit, se vor găsi, totuși, două puncte x_i și x_{i+1} ale liniei de creastă astfel că $x_i \leqslant x \leqslant x_{i+1}$. Se calculează, apoi, prin interpolare liniară între j_i și j_{i+1} valoarea funcției vizuale maxime în punctul x. Dacă această valoare este mai mare decît y-ul de intrare, nu se face nimic (punctul este ascuns), dacă nu, se actualizează lista punctelor care formează linia de creastă prin inserția punctului (x, y). Notăm în trecere că, în general este necesar să se mențină în paralel o funcție vizuală minimă, care permite reprezentarea și dedesubtului suprafeței. Principiul este exact același ca pentru funcția vizuală maximă. Putem face următoarele precizări:

— acest algoritm duce calculul pînă la precizia mașinii. Aceasta înseamnă că în lista *„linia de creastă"* pot figura numeroase puncte care vor fi confundate la afișaj, datorită rezoluției limitate a ecranului;

— Williamson cere utilizatorului să evalueze mărimea tabelelor care conțin funcția vizuală maximă și funcția vizuală minimă, ceea ce este destul de dificil;

— operațiunile de cercetare a unui element și de inserție sînt costisitoare, mai ales cînd numărul de puncte crește (pot fi mai mult de o mie!) chiar dacă folosirea unei metode de cercetare dicotomică permite ca aceasta să fie relativ rapidă, inserția va fi costisitoare în orice caz.

Metoda lui Williamson a reprezentat un progres foarte mare, în raport cu primele metode apărute. Ea este, totuși, relativ mai dificil adaptată la folosirea unui terminal grafic, deoarece nu ține cont de caracteristicile sale.

8.1.2. Algoritmul lui Wright

Dacă punctul de plecare este comun și anume secționarea suprafețelor prin planele $x =$ const. în folosirea liniilor de creastă maxime și minime, în schimb apar două diferențe importante:

— folosirea unei proiecții perspective pentru prezentarea în spațiu permițînd, în special, o tratare simplă a curbelor cu $y =$ const. pe aceeași figură;

— folosirea slăbiciunii rezoluției ecranului, pentru a nu considera decît ceea ce se petrece în punctele de coordonate întregi. Funcția vizuală este conținută atunci într-un tabel de mărime fixă, cuprinzînd tot atîtea elemente cîte puncte sînt pe o linie a ecranului (512 sau 1024 pentru cazurile curente). Cele două tabele *„linie de creastă"* conțin în fiecare element ordonata punctului celui mai înalt din toate punctele de pe aceeași abscisă. Problema cercetării (căutării) unui element este, deci, evitată (ne mulțumim cu o indexare) și nu există niciodată vreo inserție în listă. Singurele operații consistă, eventual în actualizarea funcției vizuale între două puncte $x_{i+1}, \ldots x_{j-1}$. Algoritmul este atunci suficient de performant pentru ca să se aibă în vedere prezentarea în același timp a curbelor cu $x =$ const. și a curbelor cu $y =$ const. Singura

problemă ar putea fi aceea că nu ne putem mulțumi să suprapunem traseul cu $y =$ const. cu traseul curbelor cu $x =$ const. Atunci trebuie să se opereze în felul următor:

— se trasează a j^a curbă cu $x =$ Const.

— se trasează apoi în fiecare punct porțiunea de curbă cu $y =$ Const., cuprinsă între a j^a și a $(j+1)^a$ curbă cu $x =$ Const., actualizînd liniile de creastă;

— se trasează apoi a $(j+1)^a$ curbă cu $x =$ Const.

Un studiu comparativ al timpilor de execuție al celor doi algoritmi a arătat că dacă cel al lui Williamson era puțin mai rapid cînd nu existau prea multe plane de secțiune (pînă la 20), cel al lui Wright devenea în mod rapid cu mult mai bun, deși nu prezintă rezultate mai complete. Trebuie notat, de asemenea, faptul că a secționa o suprafață doar prin douăzeci de plane, presupune că suprafața este relativ regulată și că, în general, se folosește un număr mai mare de plane de secțiune (între 30 și 50).

În concluzie putem spune că a pune la dispoziția utilizatorilor a unor instrumente interactive care permit vizualizarea unei funcții de două variabile și care permit modificarea valorilor parametrilor, ca și a punctelor de vedere, se dovedește a fi un efort de programare relativ puțin costisitor, dar, care aduce un serviciu apreciabil.

În cele ce urmează vom folosi pentru vizualizarea suprafețelor, într-un fel, algoritmul Williamson.

8.2. Algoritm și program pentru vizualizarea sau reprezentarea grafică a curbelor și suprafețelor în perspectivă, cu studiul porțiunilor ascunse – procedura HIDE

8.2.1. Procedura HIDE. Descrierea generală

Procedura HIDE este oarecum o implementare a algoritmului **„Hidden-Line Plotting Program"**: prezentat de *Hugh Williamson* (Comunication of the ACM 1970).

Procedura produce o reprezentare bidimensională a unei suprafețe sau figuri, prin plotarea segmentelor unei succesiuni de curbe. Fiecare curbă este plotată pe porțiunile în care nu este ascunsă de nici o curbă plotată anterior.

Procedura permite următoarele opțiuni:

- Translatarea șirurilor înainte de plotare pentru simularea pașilor în adîncime.
- Trasarea părții de dedesubt a suprafeței. În acest caz liniile sînt considerate vizibile acolo unde cad sub orice curbă plotată anterior. Această opțiune împreună cu posibilitatea programului de a plota maximul vizual asigură plotarea părții vizibilă a întregii suprafețe.
- Alegerea unghiului reprezintă valoarea în radiani a unghiului dintre axa ce simulează adîncimea și axa x (fig. 8.1).
- Alegerea scărilor de reprezentare pentru axa X și Y.

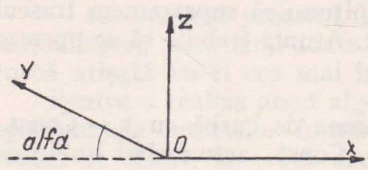

Fig. 8.1

În algoritm nu sînt incluse în această fază secvențe pentru realizarea reprezentărilor în perspecstivă sau a rotațiilor.

Totuși, dacă șirurile ce trebuie plotate sînt transformate corespunzător înainte de apelul procedurii **HIDE**, pot fi obținute rezultatele dorite. Acest fapt este, credem, util să fie lăsat, însă, în seama cititorului.

8.2.2. Descrierea algoritmului

Ideea care stă la baza algoritmului este o secvență de calcul pentru obținerea maximului vizual a două curbe.

Fie *XG*, *G* și *X*, Y vectorii corespunzători absciselor și ordonatelor celor 2 linii frînte obținute prin discretizarea a 2 curbe (fig. 8.2 a). Una din curbe este maximul vizual curent, iar cealaltă reprezintă curba următoare în secvență.

Ceea ce interesează este ceea ce introduce nou față de maximul vizual curent (*XG*, *G*), curba discretizată (*X*, Y) (figura 8.2 b).

După cum se poate observa, numărul de puncte conținute în vectorii *(XG, G)* după ce *N* curbe au fost plotate este o sumă dintre:

a. — numărul inițial de puncte al oricăreia dintre cele N curbe plotate

b. — numărul de puncte de intersecție ale diferitelor curbe care fac parte din *(XG, G)* de la pasul $N-1$

c. — numărul de puncte necesare pentru simularea discontinuităților în curba de maxim.

Punctele de tipul *c* apar în cazurile prezentate în continuare.

Curba de maxim conține un salt, și cum abscisele a 2 puncte consecutive trebuie să fie strict crescătoare, se introduce în curba de maxim un nou punct avînd abscisa *(X−EPS)* (fig. 8.3 a și fig. 8.3 b).

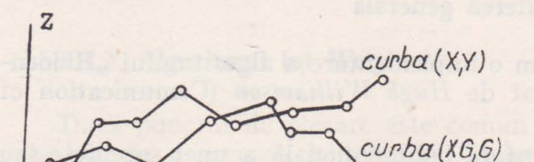

Fig. 8.2 a

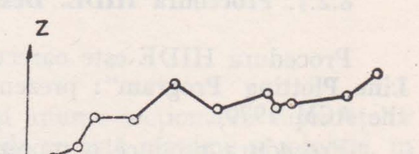

Fig. 8.2 b

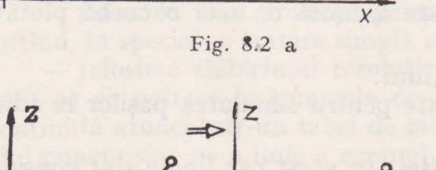

Fig. 8.3 a

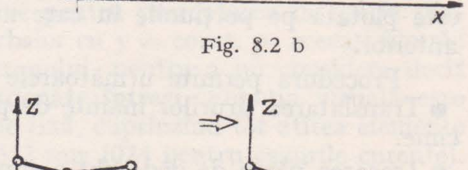

Fig. 8.3 b

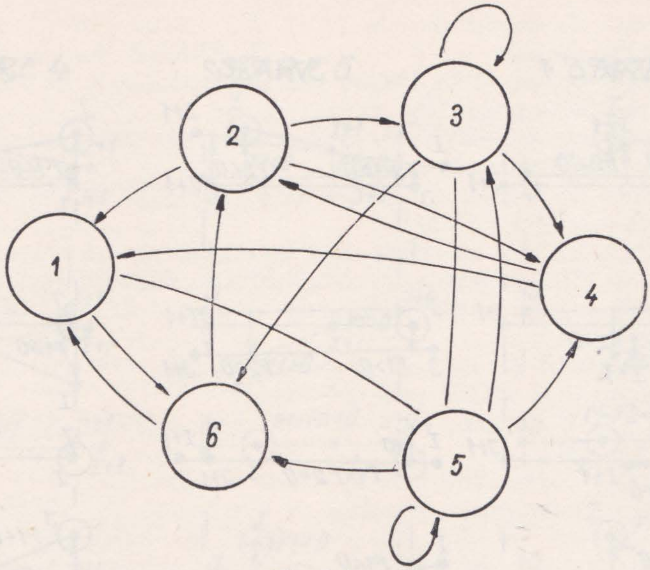

Fig. 8.4

Cum saltul trebuie să apară în grafic ca o linie verticală valoarea lui *EPS* trebuie luată astfel încît pentru plotter $X - EPS = X$ deci $EPS <$ *precizia plotterului* (în program $EPS = 10^{-5}$).

Problemele care trebuie rezolvate în cadrul implementării sînt următoarele:

1. Calculul unei noi curbe de maxim
2. Plotarea porţiunilor de curbă ce alcătuiesc maximul curent dar nu au fost plotate anterior

Schema algoritmului este aceea a unui automat cu 6 stări care sînt prezentate în schema alăturată, diagrama de stări următoare fiind cea din figura 8.4.

În fiecare din stări se execută cîteva operaţii, pe care le vom prezenta în cele ce urmează.

Cele 6 stări au fost considerate cu privire la parcurgerea curbei a J-a din cele n considerate, iar situarea în una din cele 6 stări se face pe baza următoarelor considerente:

STAREA 1	$XG(I) < X(J)$;	$XG(I+1) < X(J+1)$
STAREA 2	$XG(I) < X(J)$;	$XG(I+1) \geqslant X(J+1)$
STAREA 3	$XG(I) = X(J)$;	$XG(I+1) \leqslant X(J+1)$
STAREA 4	$XG(I) = X(J)$;	$XG(I+1) > X(J+1)$
STAREA 5	$XG(I) > X(J)$;	$XG(I+1) \leqslant X(J+1)$
STAREA 6	$XG(I) > X(J)$;	$XG(I+1) > X(J+1)$

Din schema grafică a fiecărei stări (fig. 8.5) se observă că pentru o stare oarecare există 9 poziţii selective ale celor două segmente considerate, poziţii care se deosebesc prin valorile variabilelor F_1 şi F_2.

Acţiunile care se realizează în fiecare din cazuri sînt următoarele:

1. Secvenţa de calcul F_1, F_2.

   F_1 şi F_2 sînt valorile cu semn ale diferenţelor valorilor extreme ale funcţiilor X şi XG aflate în intervalul $[X(J), X(J+1)]$.

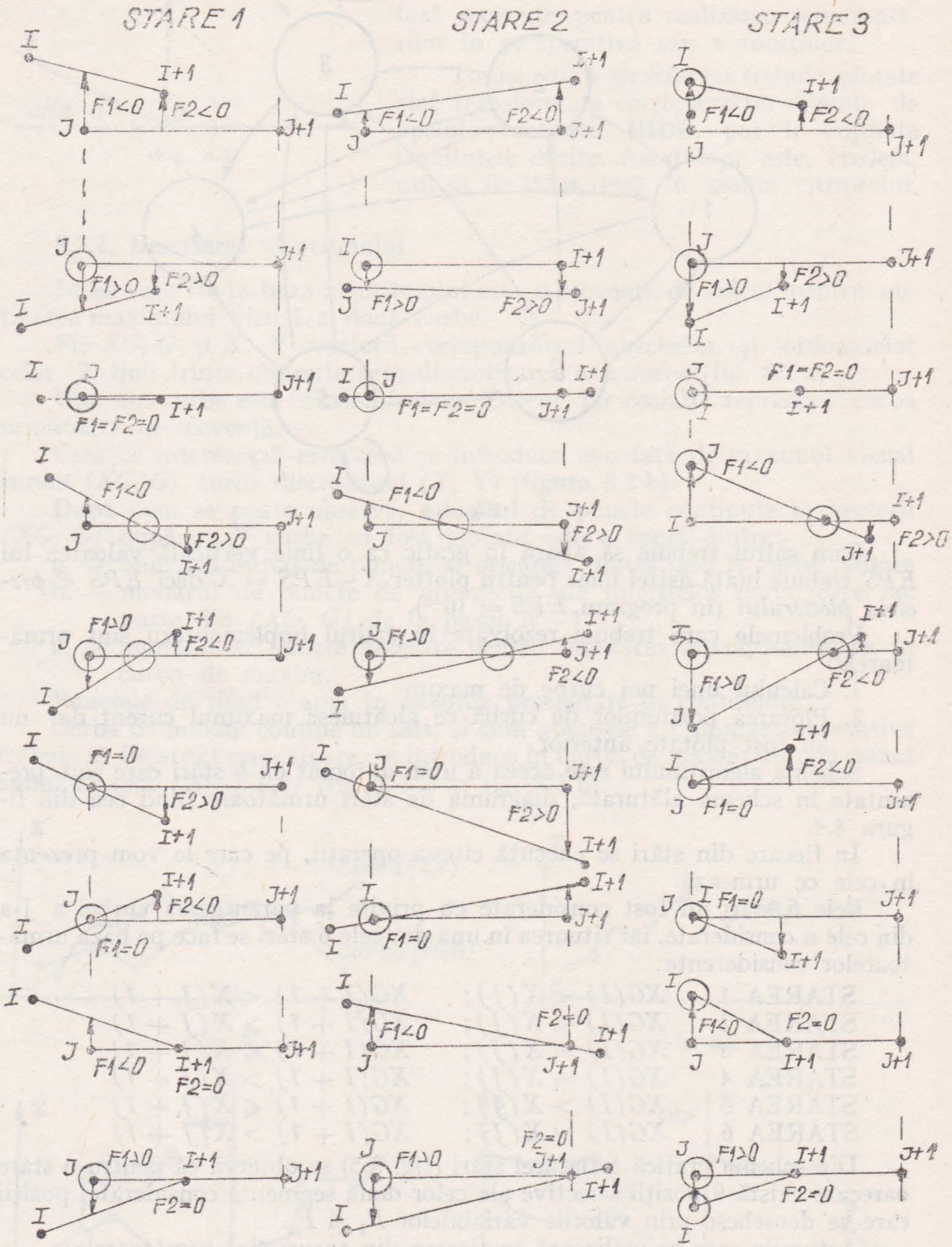

Fig. 8.5

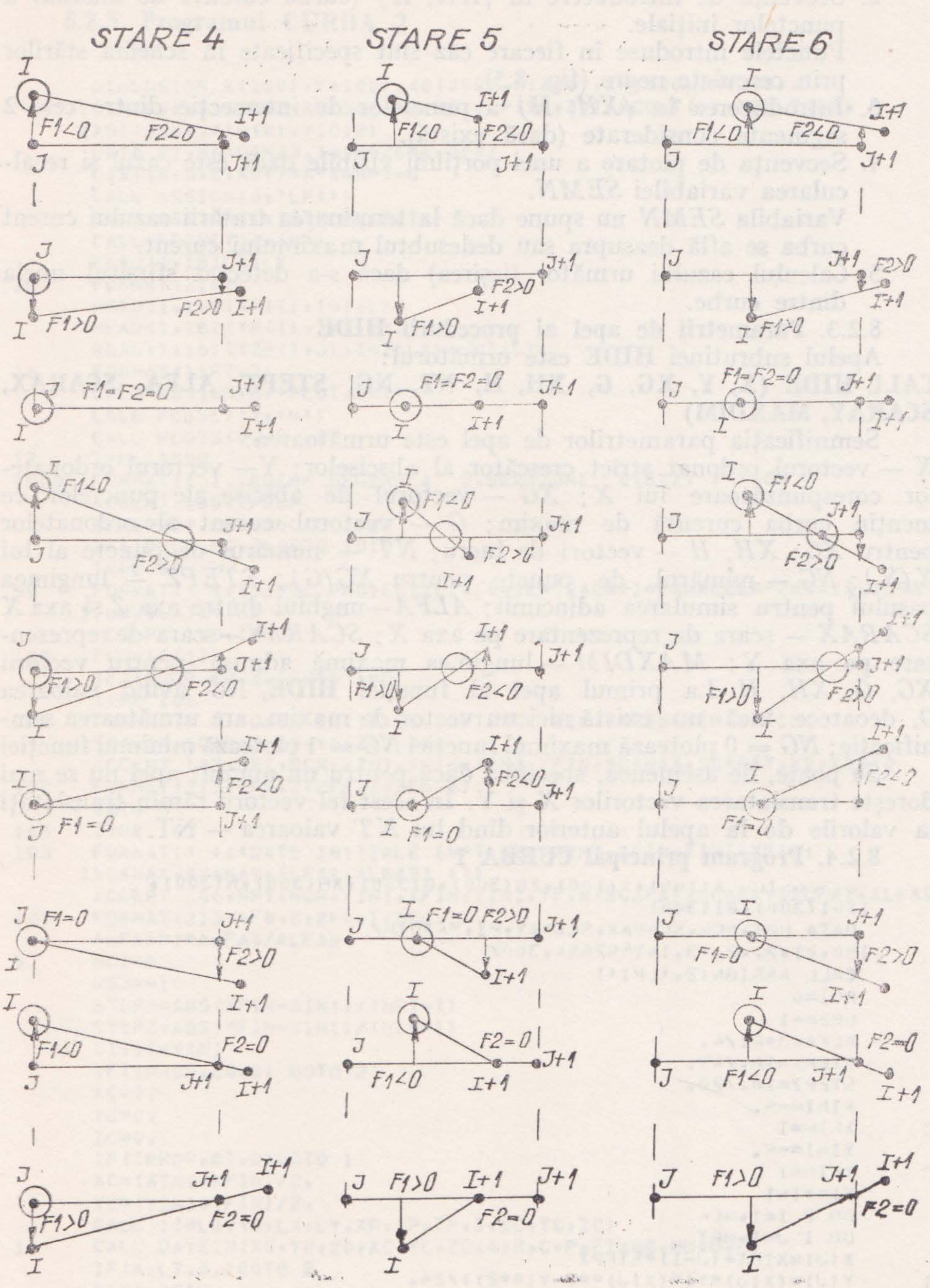

Fig. 8.5

2. Secvența de introducere în *(XH, H)* (curba curentă de maxim) a punctelor inițiale.
   Punctele introduse în fiecare caz sînt specificate în schema stărilor prin cerculețe negre (fig. 8.5).
3. Introducerea în *(XH, H)* a punctelor de intersecție dintre cele 2 segmente considerate (dacă există).
4. Secvența de plotare a unei porțiuni vizibile dacă este cazul și recalcularea variabilei *SEMN*.
   Variabila *SEMN* nu spune dacă la terminarea tratării cazului curent curba se află deasupra sau dedesubtul maximului curent.
5. Calculul cazului următor (ieșirea) dacă s-a detectat sfîrșitul uneia dintre curbe.

8.2.3. **Parametrii de apel ai procedurii HIDE**

Apelul subrutinei **HIDE** este următorul:

CALL HIDE (X, Y, XG, G, XH, H, NT, NG, STEPZ, ALFA, SCARAX, SCARAY, MAXDIM)

Semnificația parametrilor de apel este următoarea:
X — vectorul ordonat strict crescător al absciselor; Y— vectorul ordonatelor corespunzătoare lui *X*; *XG* — vectorul de abscise ale punctelor ce mențin curba curentă de maxim; *G* — vectorul curent al ordonatelor pentru *XG*; *XH*, *H* — vectori de lucru; *NT* — numărul de puncte al lui *X(Y)*; *NG* — numărul de puncte pentru *XG(G)*; *STEPZ* — lungimea pasului pentru simularea adîncimii; *ALFA*—unghiul dintre axa *Z* și axa *X* *SCARAX* — scara de reprezentare pe axa *X*; *SCARAY*—scara de reprezentare pe axa Y; *MAXDIM* — lungimea maximă admisă pentru vectorii *XG*, *G*, *XH*, *H*. La primul apel al funcției **HIDE**, *NG* avînd valoarea *O*, deoarece încă nu există nici un vector de maxim, are următoarea semnificație: *NG* = 0 plotează maximul funcției *NG* = 1 plotează minimul funcției

Se poate, de asemenea, specifica dacă pentru un anumit apel nu se mai dorește translatarea vectorilor *X* și Y. În acest fel vectorii rămîn translatați la valorile de la apelul anterior dînd lui *NT* valoarea — NT.

8.2.4. **Program principal CURBA 1**

```
      DIMENSION X(100),Y(100),XG(300),G(300),XH(300),H(300),
     1XG1(300),G1(300)
      DATA NPT,NCR,SCARAX,SCARAY,PI,MAXDIM/
     150,21,2.,2.,3.141592654,300/
      CALL ASSIGN(2,'LP:')
      NG1=0
      NG2=-1
      ALFA=3*PI/4.
      STEPX=10./49.
      STEPZ=10./20.
      XINI=-5.
C     XFIN=1
      YINI=-5.
C     YFIN=1
      Y1=YINI
      DO 2 I=1,NCR
      DO 1 J=1,NPT
      X(J)=XINI+(J-1)*STEPX
1     Y(J)=(X(J)*Y1*(X(J)**2-Y1**2))/24.
      WRITE(2,100)I
100   FORMAT(///' ','CURBA DE MAXIM NR: ',I2,///)
       CALL HIDE(X,Y,XG,G,XH,H,NPT,NG1,STEPZ,ALFA,SCARAX,SCARAY,MAXDIM)
      WRITE(2,200)I
200   FORMAT(///' ','CURBA DE MINIM NR: ',I2,///)
      CALL HIDE(X,Y,XG1,G1,XH,H,-NPT,NG2,STEPZ,ALFA,SCARAX,SCARAY,
     1MAXDIM)
2     Y1=Y1+STEPZ
      STOP
      END
```

8.2.5. Programul CURBA 2

```
      DIMENSION X(100),Y(100),XG(300),G(300),XH(300),H(300),
     1G1(300),Y1(100),XP(30),YP(30),ZP(30,30),XCOLT(4),YCOLT(4),
     2XG1(300),XIC(2),YIC(2)
      DATA PI,MAXDIM/3.141592654,300/
      DIST(A,B,C,X,Y)=A*X+B*Y+C
      CALL ASSIGN(3,'LP:')
      CALL ASSIGN(1,'ITPLBV.DAT')
      CALL FDBSET(1,'R')
      READ(1,15)LX,LY
15    FORMAT(2I4)
      READ(1,16)(XP(I),I=1,LX)
      READ(1,16)(YP(I),I=1,LY)
      READ(1,16)((ZP(I,J),I=1,LX),J=1,LY)
16    FORMAT(11F7.3)
      CALL ASSIGN(2,'PLOT.DAT')
      CALL FDBSET(2,'N')
      CALL PLOTS(0.,0.,2)
17    TYPE 1000
1000  FORMAT(' 1.VEDERE GENERALA  2.SECTIUNE  0.EXIT : ',$)
      ACCEPT 100,IPROP
      IF(IPROP.EQ.0)GOTO 1022
      IF(IPROP.EQ.2)GOTO 1010
      TYPE 99
99    FORMAT(' ','TIPUL PROIECTIEI [0=CENTRALA-1=PARALELA-2=CAVALIERA
     1 OBLICA]:',$)
      ACCEPT 100,IPROP
100   FORMAT(I1)
      IF(IPROP.EQ.2.)GOTO 105
      TYPE 101
101   FORMAT(' ','DATE INITIALE [NPT,NCR,XINI,XFIN,YINI,YFIN,
     1SCARAX,SCARAY,X0,Y0,Z0] :')
      ACCEPT 102,NPT,NCR,XINI,XFIN,YINI,YFIN,SCARAX,SCARAY,X0,Y0,Z0
102   FORMAT(2I3,4F6.2,2F4.1,3F6.2)
      GOTO 5
105   TYPE 103
103   FORMAT(' ','DATE INITIALE [NPT,NCR,XINI,XFIN,YINI,YFIN,
     1SCARAX,SCARAY,ALFA1,ALFA2] :')
      ACCEPT 104,NPT,NCR,XINI,XFIN,YINI,YFIN,SCARAX,SCARAY,ALFA1,ALFA2
104   FORMAT(2I3,4F6.2,2F4.1,2F4.1)
      ALFA=PI*ALFA1/ALFA2
5     NG1=0
      NG2=-1
      STEPX=ABS(XFIN-XINI)/(NPT-1)
      STEPZ=ABS(YFIN-YINI)/(NCR-1)
      Y1(1)=YINI
      IF(IPROP.EQ.2) GOTO 2
      XC=0.
      YC=0.
      ZC=0.
      IF(IPROP.GT.0)GOTO 1
      XC=(XINI+XFIN)/2.
      YC=(YINI+YFIN)/2.
      CALL ITPLBV(3,LX,LY,XP,YP,ZP,1,XC,YC,ZC)
1     CALL DATEIN(X0,Y0,Z0,XC,YC,ZC,A,B,C,P,F1,GG,HH,0,R)
      IF(A.LT.0.)GOTO 2
      XINI=XFIN
```

```
      STEPX=-STEPX
      Y1(1)=YFIN
      STEPZ=-STEPZ
2     DO 3 I=1,NCR
      DO 4 J=1,NPT
      X(J)=XINI+(J-1)*STEPX
4     Y1(J)=Y1(1)
      CALL ITPLBV(3,LX,LY,XP,YP,ZP,NPT,X,Y1,Y)
      IF(IPROP.EQ.2) GOTO 6
      CALL PROIEC(X,Y1,Y,NPT,A,B,C,P,F1,GG,HH,U,R,IPROP,X0,Y0,Z0)
      WRITE(4,222)(X(K1),K1=1,NPT)
222   FORMAT(' ',12F10.3)
6     IF(IPROP.NE.2) NPT=-NPT
      CALL HIDE(X,Y,XG,G,XH,H,NPT,NG1,STEPZ,ALFA,SCARAX,
     1SCARAY,MAXDIM)
      CALL HIDE(X,Y,XG1,G1,XH,H,-NPT,NG2,STEPZ,ALFA,SCARAX,SCARAY,
     1MAXDIM)
3     Y1(1)=Y1(1)+STEPZ
      GOTO 17
1010  TYPE 101
      ACCEPT 102,NPT,NCR,XCOLT(1),XCOLT(3),YCOLT(1),YCOLT(2),
     1 SCARAX,SCARAY,X0,Y0,Z0
      TYPE 1011
1011  FORMAT(' DEFINITI SECTIUNEA PRIN DOUA PUNCTE (XD1,YD1,XD2,YD2)')
      ACCEPT 16,XD1,YD1,XD2,YD2
      DIAG=SQRT((XCOLT(3)-XCOLT(1))**2+(YCOLT(2)-YCOLT(1))**2)
      XCOLT(2)=XCOLT(1)
      XCOLT(4)=XCOLT(3)
      YCOLT(3)=YCOLT(2)
      YCOLT(4)=YCOLT(1)
      XC=(XCOLT(1)+XCOLT(3))/2.
      YC=(YCOLT(1)+YCOLT(2))/2.
      CALL ITPLBV(3,LX,LY,XP,YP,ZP,1,XC,YC,ZC)
      CALL DATEIN(X0,Y0,Z0,XC,YC,ZC,A,B,C,P,F1,GG,HH,U,R)
      AD=YD2-YD1
      BD=XD1-XD2
      CD=-YD1*BD-XD1*AD
      DMAX=0.
      K=0
      DP=DIST(AD,BD,CD,X0,Y0)
      DO 1012 I=1,4
      DX=DIST(AD,BD,CD,XCOLT(I),YCOLT(I))
      IF(DP*DX.GT.0.)GOTO 1012
      IF(ABS(DX).LE.ABS(DMAX))GOTO 1012
      DMAX=DX
      K=I
1012  CONTINUE
      IF(DMAX.NE.0.) GOTO 1023
      TYPE 1024
1024  FORMAT(' SECTIUNE INCORECT ALEASA')
      GOTO 17
1023  ST=DMAX/(NCR-1)
      NG1=0
      NG2=-1
D     TYPE 2000,ST,DMAX,CD
D2000 FORMAT(' ',3F8.2/)
```

```
      DO 1013 I=1,NCR
      K=0
      CDK=CD-ST*(I-1)
      IF(BD.EQ.0.)GOTO 1014
      YI=(-CDK-AD*XCOLT(1))/BD
      IF(YI.LT.YCOLT(1).OR.YI.GT.YCOLT(2))GOTO 1015
      K=K+1
      XIC(K)=XCOLT(1)
      YIC(K)=YI
1015  YI=(-CDK-AD*XCOLT(3))/BD
      IF(YI.LT.YCOLT(1).OR.YI.GT.YCOLT(2))GOTO 1014
      K=K+1
      XIC(K)=XCOLT(3)
      YIC(K)=YI
      IF(K.EQ.2)GOTO 1018
1014  IF(AD.EQ.0.)GOTO 1018
      XI=(-CDK-BD*YCOLT(1))/AD
      IF(XI.LT.XCOLT(1).OR.XI.GT.XCOLT(3))GOTO 1017
      K=K+1
      XIC(K)=XI
      YIC(K)=YCOLT(1)
      IF(K.EQ.2)GOTO 1018
1017  XI=(-CDK-BD*YCOLT(2))/AD
      IF(XI.LT.XCOLT(1).OR.XI.GT.XCOLT(3))GOTO 1018
      K=K+1
      XIC(K)=XI
      YIC(K)=YCOLT(2)
1018  IF(K.LT.2)GOTO 1013
      NPTK=NPT*SQRT((XIC(2)-XIC(1))**2+(YIC(2)-YIC(1))**2)/DIAG
      IF(NPTK.LE.1)GOTO 1013
      STEPX=(XIC(2)-XIC(1))/(NPTK-1)
      STEPY=(YIC(2)-YIC(1))/(NPTK-1)
D     TYPE 2001,XIC(1),YIC(1),XIC(2),YIC(2),NPTK,STEPX,STEPY
D2001 FORMAT(' ',2F8.2,/' ',2F8.2,/' ',I3,2F8.2)
      DO 1019 K=1,NPTK
      X(K)=XIC(1)+STEPX*(K-1)
1019  Y1(K)=YIC(1)+STEPY*(K-1)
      CALL ITPLBV(3,LX,LY,XP,YP,ZP,NPTK,X,Y1,Y)
      CALL PROIEC(X,Y1,Y,NPTK,A,B,C,P,F1,GG,HH,O,R,1,X0,Y0,Z0)
      IF(X(2).GT.X(1))GOTO 1020
      DO 1021 J=1,NPTK/2
      XX=X(J)
      X(J)=X(NPTK+1-J)
      X(NPTK+1-J)=XX
      YY=Y(J)
      Y(J)=Y(NPTK+1-J)
1021  Y(NPTK+1-J)=YY
1020  NPTK=-NPTK
D     TYPE 2002,(X(JJ),JJ=1,-NPTK)
D2002 FORMAT(' ',8F9.2)
      CALL HIDE(X,Y,XG,G,XH,H,NPTK,NG1,STEPZ,ALFA,SCARAX,SCARAY,
     1  MAXDIM)
      CALL HIDE(X,Y,XG1,G1,XH,H,-NPTK,NG2,STEPZ,ALFA,SCARAX,SCARAY,
     1  MAXDIM)
1013  CONTINUE
      GOTO 17

1022  CALL CLOSE(2)
      STOP
      END
```

8.2.6. Subprogramul HIDE

```
                                                  ,LP:=HYDE

      SUBROUTINE HIDE(X,Y,XG,G,XH,H,NT,NG,STEPZ,ALFA,SCARAX
     1,SCARAY,MAXDIM)
      DIMENSION X(1),Y(1),XG(1),G(1),XH(1),H(1)
      DATA EPS/.00001/
      F(XX,XI,YI,XF,YF)=YI+(XX-XI)*(YF-YI)/(XF-XI)
      IF(MAXDIM.LE.0) RETURN
      NCALC=0
      IF(NT.GT.0) GOTO 74
      NT=-NT
      NCALC=1
74    DO 71 I=2,NT
      IF(X(I-1).LT.X(I)) GOTO 71
      MAXDIM=0
      RETURN
71    CONTINUE
      IF(NG.GT.0) GOTO 5000
      SIGNUM=1
      IF(NG.EQ.-1) SIGNUM=-1
      XG(MAXDIM)=SIGNUM
      NRC=0
      XINI=X(1)
      YINI=Y(1)
      STEPX=STEPZ*COS(ALFA)
      STEPY=STEPZ*SIN(ALFA)
      DO 200 I=1,NT
      XG(I)=X(I)-XINI
200   G(I)=(Y(I)-YINI)*SIGNUM
      CALL PDATA(XG,G,1,NT,SCARAX,SCARAY*SIGNUM)
      NG=NT
      RETURN
5000  IF(NCALC.EQ.1) GOTO 5001
      NRC=NRC+1
5001  STX=STEPX*NRC
      STY=STEPY*NRC
      SIGNUM=XG(MAXDIM)
      DO 201 I=1,NT
      X(I)=X(I)-XINI-STX
201   Y(I)=(Y(I)-YINI+STY)*SIGNUM
C     WRITE(2,72)((X(I1+J1-1);J1=1,10),(Y(I1+J2-1),J2=1,10),
C    1I1=1,NT,10)
C     WRITE(2,72)((XG(I1+J1-1),J1=1,10),(G(I1+J2-1),J2=1,10),
C    1I1=1,NG,10)
C72   FORMAT(' ',10F12.4)
C
C
C     CALCULAREA CAZULUI INITIAL
      NH=0
      ICAZ=3
      I=1
      J=1
      IIND=1
      IF (X(1)-XG(1)) 100,108,102
10    DO 107 J=1,NT
      IF(X(J)-XG(1)) 103,104,105
103   NH=NH+1
      XH(NH)=X(J)
```

```
 107   H(NH)=Y(J)
       GOTO112
 105   J=J-1
       ICAZ=6
       IF(X(J+1).GE.XG(2)) ICAZ=5
 104   SEMN=1.
       F2=F(XG(I),X(J),Y(J),X(J+1),Y(J+1))-G(I)
       IF(F2.GE.0.) GOTO 26
       NH=NH+1
       XH(NH)=XG(I)-EPS
       H(NH)=F(XH(NH),X(J),Y(J),X(J+1),Y(J+1))
       CALL PDATA(XH,H,IIND,NH,SCARAX,SCARAY*SIGNUM)
       SEMN=-1.
       GOTO 26
 102   DO 101 I=1,NG
       IF(XG(I)-X(J))101,108,109
 101   CONTINUE
       GOTO 112
 109   ICAZ=1
       I=I-1
 108   SEMN=-1
       F2=Y(J)-F(X(J),XG(I),G(I),XG(I+1),G(I+1))
       IF(F2.LE.0.) GOTO 26
       IIND=NH+1
       SEMN=1
 26    IF(NH.LT.MAXDIM-1) GOTO 28
 112   MAXDIM=-MAXDIM
       RETURN
 C     SECVENTA DE CALCUL F1,F2
 28    F1=F2
       IF(X(J+1)-XG(I+1))1,2,3
 1     F2=Y(J+1)-F(X(J+1),XG(I),G(I),XG(I+1),G(I+1))
       GOTO 4
 2     F2=Y(J+1)-G(I+1)
       GOTO 4
 3     F2=F(XG(I+1),X(J),Y(J),X(J+1),Y(J+1))-G(I+1)
 C
 C     SECVENTA DE INTRODUCERE PUNCTE INITIALE
 C
 C
 4     GOTO (8,8,5,5,6,6),ICAZ
 5     IF(F1.GE.0)GOTO 9
       GOTO 7
 6     IF(F1.GT.0)GOTO 10
 7     NH=NH+1
       XH(NH)=XG(I)
       H(NH)=G(I)
       GOTO 10
 8     IF(F1.LT.0) GOTO 10
 9     NH=NH+1
       XH(NH)=X(J)
       H(NH)=Y(J)
 C
 C
 C     PUNEM IN XH PUNCTELE DE INTERSECTIE DACA EXISTA
 C
```

```
10    IF(F1*F2.GE.0) GOTO 16
      GOTO (11,14,12,14,12,13),ICAZ
11    P=XG(I+1)-X(J)
      R=X(J)
      GOTO 15
12    P=XG(I+1)-XG(I)
      R=XG(I)
      GOTO 15
13    P=X(J+1)-XG(I)
      R=XG(I)
      GOTO 15
14    P=X(J+1)-X(J)
      R=X(J)
15    NH=NH+1
      XH(NH)=R+P*ABS(F1)/(ABS(F1)+ABS(F2))
      H(NH)=F(XH(NH),X(J),Y(J),X(J+1),Y(J+1))
C
C
C     SECVECTA DE PLOTARE A UNEI PORTIUNI VIZIBILE DACA E CAZUL
C
 16   IF(F1*F2.GE.0.AND.F1.NE.0) GOTO 19
      IF(F1.LT.0.OR.SEMN.LT.0) GOTO 17
C     WRITE(2,73)ICAZ,NH,I,J,IIND,SEMN
C73   FORMAT(' ',5I12,F12.1)
      CALL PDATA(XH,H,IIND,NH,SCARAX,SCARAY*SIGNUM)
      IF(F2.NE.0) GOTO 18
      SEMN=-1
      GO TO 18
 17   SEMN=SIGN(1.,F2)
 18   IIND=NH
C
C
C     CALCULUL CAZULUI URMATOR
C
C
19    ICAZ=0
      IF(XG(I+1)-X(J+1))21,20,22
20    J=J+1
      IF(J.EQ.NT) GOTO 27
      ICAZ=-2
21    I=I+1
      IF(I.EQ.NG) GOTO 37
      ICAZ=ICAZ+5
      GOTO 23
22    J=J+1
      IF(J.EQ.NT) GOTO 27
      ICAZ=1
23    IF(XG(I+1).GT.X(J+1)) ICAZ=ICAZ+1
      GOTO 26
27    IF(F2.GT.0.) GOTO 29
      NH=NH+1
      XH(NH)=X(J)
      H(NH)=F(X(J),XG(I),G(I),XG(I+1),G(I+1))
      GOTO 30
29    NH=NH+1
      XH(NH)=X(J)
```

```
                                                              ,LP:=HYD

      H(NH)=Y(J)
      CALL PDATA(XH,H,IIND,NH,SCARAX,SCARAY*SIGNUM)
      GOTO 30
37    IF(F2)33,32,31
33    NH=NH+1
      XH(NH)=XG(I)
      H(NH)=G(I)
32    NH=NH+1
      XH(NH)=XG(I)+EPS
      H(NH)=F(XH(NH),X(J),Y(J),X(J+1),Y(J+1))
      IIND=NH
31    DO 34 K=J+1,NT
      NH=NH+1
      XH(NH)=X(K)
34    H(NH)=Y(K)
      CALL PDATA(XH,H,IIND,NH,SCARAX,SCARAY*SIGNUM)
30    NG=NH
      DO 35 I=1,NG
      XG(I)=XH(I)
35    G(I)=H(I)
      DO 36 I=1,NT
      X(I)=X(I)+XINI+STX
36    Y(I)=Y(I)*SIGNUM+YINI-STY
      RETURN
      END
```

8.2.7. Subprogramul PDATA

```
                                                              ,LP:=HYDE

      SUBROUTINE PDATA(X,Y,INDI,INDF,SCX,SCY)
      DIMENSION X(1),Y(1)
      CALL PLOT(X(INDI)*SCX,Y(INDI)*SCY,2)
      DO 1 I=INDI+1,INDF
      CALL PLOT(X(I)*SCX,Y(I)*SCY,1)
1     CONTINUE
      RETURN
      END
```

8.2.8. Subprogramul PLOT

```
      0001          SUBROUTINE PLOT(X,Y,JPEN)
      0002          WRITE(2,1)X,Y,JPEN
      0003   1      FORMAT(' ',2F10.4,I8)
      0004          RETURN
      0005          END
```

8.2.9. Subprogramul DATEIN

```
                                                              ,LP:=HYDE
      SUBROUTINE DATEIN(X,Y,Z,U,V,W,A,B,C,P,F,G,H,O,R)
      D1=X-U
      D2=Y-V
      D3=Z-W
      D=SQRT(D1*D1+D2*D2+D3*D3)
      DP=SQRT(D1*D1+D2*D2)
      A=D1/D
      B=D2/D
      C=D3/D
      DC=U*U+V*V+W*W
      DV=X*X+Y*Y+Z*Z
      P=(DC-DV)/(2.*D)
      IF(A.EQ.0..AND.B.EQ.0.)GOTO 31
      F=ABS(D2)/DP
      G=ABS(D1)/DP
      GOTO 32
31    G=0.
      F=1.
32    H=ABS(G*C)
      O=ABS(F*C)
      R=SQRT(1.-C*C)
      IF(C.LT.0.) GO TO 1
      IF(A.GE.0..AND.B.GE.0.) GO TO 2
      IF(A.LT.0..AND.B.GE.0.) GO TO 3
      IF(A.LT.0..AND.B.LT.0.) GO TO 4
      IF(A.GE.0..AND.B.LT.0.) GO TO 5
    1 IF(A.GE.0..AND.B.GE.0.) GO TO 6
      IF(A.LT.0..AND.B.GE.0.) GO TO 7
      IF(A.LT.0..AND.B.LT.0.) GO TO 8
      IF(A.GE.0..AND.B.LT.0.) GO TO 9
    2 F=-F
      H=-H
      O=-O
      RETURN
    3 F=-F
      G=-G
      O=-O
      RETURN
    4 G=-G
      RETURN
    5 H=-H
      RETURN
    6 F=-F
      RETURN
    7 F=-F
      G=-G
      H=-H
      RETURN
    8 G=-G
      H=-H
      O=-O
      RETURN
    9 O=-O
      RETURN
      END
```

8.2.10 Subprogramul PROIEC

```
                                                              ,LP:=HYDE
      SUBROUTINE PROIEC(XN,YN,ZN,NVT,A,B,C,P,F,G,H,O,R,PROP,X0,Y0,Z0)
      DIMENSION XN(100),ZN(100),YN(100)
      INTEGER PROP
C
C     ...INCEPE CICLAREA PENTRU CALCULUL PROIECTIEI...
C
68    DO 25 I=1,NVT
      DNR=A*XN(I)+B*YN(I)+C*ZN(I)+P
      IF(PROP.NE.1) GO TO 15
      AL=A
      BE=B
      GA=C
      LAM=DNR/(A*AL+B*BE+C*GA)
      X=XN(I)-AL*LAM
      Y=YN(I)-BE*LAM
      Z=ZN(I)-GA*LAM
      GO TO 20
   15 T1=X0-XN(I)
      T2=Y0-YN(I)
      T3=Z0-ZN(I)
      DVN=SQRT(T1*T1+T2*T2+T3*T3)
      CL=T1/DVN
      CM=T2/DVN
      CN=T3/DVN
      LAM=DNR/(A*CL+B*CM+C*CN)
      X=XN(I)-CL*LAM
      Y=YN(I)-CM*LAM
      Z=ZN(I)-CN*LAM
20    XN(I)=F*X+G*Y
      ZN(I)=H*X+O*Y+R*Z
   25 CONTINUE
      RETURN
      END
```

8.3. Programe necesare utilizării imprimantei grafice pentru reprezentarea curbelor și suprafețelor

8.3.1. Programul PLOTARE

```
                                                   *LF+*PLOTARE.FIN

      LOGICAL*1 BUF(1000),VECT(6),ESC,GE,EL
      INTEGER TAB(500,5),YL,XC,XCM,NY,XMIN,XMAX,XCMIN
      DATA VECT,ESC,GE,EL/1,2,4,8,16,32,"33,"107,"55/
      COMMON /ZONA/BUF
      CALL ASSIGN(2,'GRAF.DAT')
      CALL FDBSET(2,'R')
      READ(2)XMIN,K,XMAX,NY
      INTABMAX=0
      CALL CITIRE(TAB,INTABMAX,INDSF)
      XCM=1000
      YL=NY+1
      TYPE 1
1     FORMAT(' CIND IMPRIMANTA ESTE PREGATITA TASTATI CR!')
      ACCEPT 2,BUF(1)
2     FORMAT(A1)
      DO 20 NRLIN=1,NY,6
      DO 16 J=1,XCM+1
16    BUF(J)=64
      XCM=2
      XCMIN=1000
      DO 11 I=1,6
      YL=YL-1
      IF(YL.EQ.0)GOTO 17
      IND=1
15    IF(TAB(IND,1).EQ.1000)GOTO 10
      IF(YL.GT.TAB(IND,2))GOTO 11
      IF(YL.LT.TAB(IND,4))GOTO 12
      IF(TAB(IND,2).EQ.TAB(IND,4))GOTO 13
      XC=INT((FLOAT(TAB(IND,2)-YL)/FLOAT(TAB(IND,2)-TAB(IND,4)))
     1    *FLOAT(TAB(IND,3)-TAB(IND,1)))+TAB(IND,1)
      IF(XC.LT.XMIN)XC=XMIN-1
      IF(XC.GT.XMAX)XC=XMAX+1
      IF(TAB(IND,5).EQ.1000)GOTO 30
      IF(XC.EQ.TAB(IND,5).AND.(XC.EQ.XMIN-1.OR.XC.EQ.XMAX+1))GOTO 10
      K=MIN0(XC,TAB(IND,5))
      DO 31 JJ=K,MAX0(XC,TAB(IND,5))-1
      IF(BUF(JJ)-64.LT.VECT(I))BUF(JJ)=BUF(JJ)+VECT(I)
31    CONTINUE
      IF(JJ.GT.XCM)XCM=JJ
      IF(K.LT.XCMIN)XCMIN=K
30    TAB(IND,5)=XC
      GOTO 10
13    IF(MAX0(TAB(IND,1),TAB(IND,3)).LT.XMIN.OR.
     1    MIN0(TAB(IND,1),TAB(IND,3)).GT.XMAX)GOTO 12
      K=MAX0(XMIN,MIN0(TAB(IND,1),TAB(IND,3)))
      DO 33 JJ=K,
     1    MIN0(XMAX,MAX0(TAB(IND,1),TAB(IND,3)))
      IF(BUF(JJ)-64.LT.VECT(I))BUF(JJ)=BUF(JJ)+VECT(I)
33    CONTINUE
      IF(JJ-1.GT.XCM)XCM=JJ-1
      IF(K.LT.XCMIN)XCMIN=K
12    TAB(IND,1)=1000
10    IND=IND+1
      IF(IND.LE.INTABMAX)GOTO 15
      IF(INDSF.EQ.1)GOTO 11
      CALL COMPACT(TAB,INTABMAX)
```

,LP:=PLOTARE.FTN

```
      IND=INTABMAX+1
      CALL CITIRE(TAB,INTABMAX,INDSF)
      GOTO 15
11    CONTINUE
17    NBLK=(XCMIN-1)/9
      IF(NBLK.EQ.0)GOTO 40
      DO 41 J=1,NBLK
41    BUF(J)=32
      BUF(NBLK+1)=ESC
      BUF(NBLK+2)=GE
      I=NBLK*9+1
      DO 42 J=NBLK+3,XCMAX-NBLK*8+3
      BUF(J)=BUF(I)
      I=I+1
42    CONTINUE
      BUF(J)=EL
      CALL TRANS(J)
      GOTO 43
40    BUF(1)=ESC
      BUF(2)=GE
      BUF(XCM+1)=EL
      CALL TRANS(XCM+1)
43    CALL COMPACT(TAB,INTABMAX)
      CALL WAITF
20    CONTINUE
      WRITE(3,25)19
25    FORMAT(A1)
      STOP
      END
```

8.3.2. Subprogramul COMPACT

,LP:=PLOTARE.FTN

```
      SUBROUTINE COMPACT(TAB,INTABMAX)
      INTEGER TAB(500,5)
      I=INTABMAX
      J=I
4     IF(TAB(J,1).NE.1000)GOTO 1
      IF(J.EQ.I)GOTO 2
      DO 3 I1=J,I-1
      TAB(I1,1)=TAB(I1+1,1)
      TAB(I1,2)=TAB(I1+1,2)
      TAB(I1,3)=TAB(I1+1,3)
      TAB(I1,4)=TAB(I1+1,4)
      TAB(I1,5)=TAB(I1+1,5)
3     CONTINUE
      I=I-1
      GOTO 4
2     I=I-1
      J=J-1
      IF(J.EQ.0)GOTO 5
      GOTO 4
1     J=J-1
      IF(J.NE.0)GOTO 4
      INTABMAX=I
      RETURN
5     INTABMAX=1
      RETURN
      END
```

8.3.3. Subprogramul CITIRE

```
      SUBROUTINE CITIRE(TAB,INTABMAX,INDSF)
      INTEGER TAB(500,5)
      INDSF=0
      DO 1 I=INTABMAX+1,500
      READ(2,END=3)(TAB(I,J),J=1,4)
      TAB(I,5)=1000
1     CONTINUE
      GOTO 4
3     INDSF=1
4     INTABMAX=I-1
      RETURN
      END
```

8.3.4. Programul ORDONARE

```
                                          ,LP:=ORDONARE.FTN

      LOGICAL*1 FISI(25)
      INTEGER XMIN,XMAX
      TYPE 1
1     FORMAT(' NUME FISIER DE DATE : ',$)
      ACCEPT 2,NRCAR,FISI
2     FORMAT(Q,25A1)
      CALL ASSIGN(2,FISI,NRCAR)
      CALL FDBSET(2,'R')
      TYPE 3
3     FORMAT(' INTRODUCETI COORDONATELE FERESTREI DE DESEN'/
     1     ' XMIN,XMAX,YMIN,YMAX[4F10.5] : ',$)
      ACCEPT 4,XMIND,XMAXD,YMIND,YMAXD
4     FORMAT(4F10.5)
      TYPE 5
5     FORMAT(' INTRODUCETI COORDONATELE IN SPATIU PAGINA'/
     1     ' XMINP,XMAXP [2I5] : ',$)
      ACCEPT 6,XMIN,XMAX
      IF(XMIN.LT.3)GOTO 11
6     FORMAT(2I5)
12    CALL ASSIGN(1,'GRAF.DAT')
      CALL FDBSET(1,'N')
      DEL=FLOAT(XMAX-XMIN)/(XMAXD-XMIND)
      NY=INT((YMAXD-YMIND)*DEL)
      WRITE(1)XMIN,32767,XMAX,NY
10    READ(2,END=7)XI,YI,XF,YF
      IXI=INT((XI-XMIND)*DEL)+XMIN
      IXF=INT((XF-XMIND)*DEL)+XMIN
      IYI=INT((YI-YMIND)*DEL)
      IYF=INT((YF-YMIND)*DEL)
      IF(IYI.GT.IYF)GOTO 9
      WRITE(1)IXF,IYF,IXI,IYI
      GOTO 10
11    XMAX=XMAX+3-XMIN
      XMIN=3
      GOTO 12
9     WRITE(1)IXI,IYI,IXF,IYF
      GOTO 10
7     CALL CLOSE(1)
      CALL CLOSE(2)
      STOP
      END
```

8.4. Aplicațiile procedurii HIDE [Figurile 8.6 – 8.12]

suprafata :

$z(x,y) = 0{,}2 \sin x \cos y - e^{[-(x-\pi)^2-(y-\pi)^2]} \cos[1{,}75((x-\pi)^2+(y-\pi)^2)]\ 1{,}5$

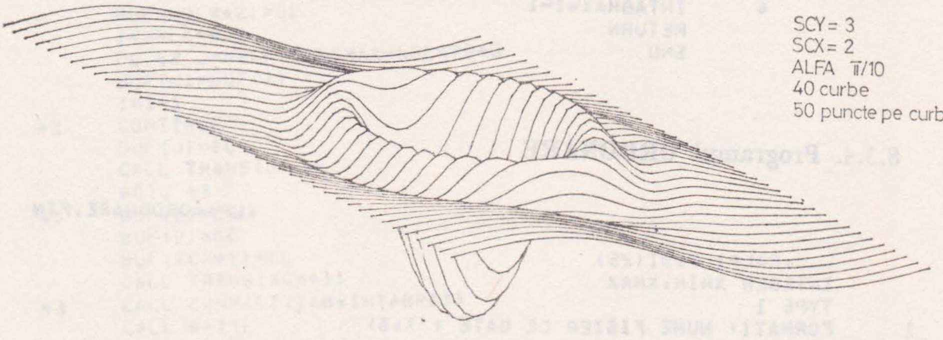
$x \in [0, 2\pi]$

$y \in [0, 2\pi]$

$\alpha = \pi/4$ unghi de plotare

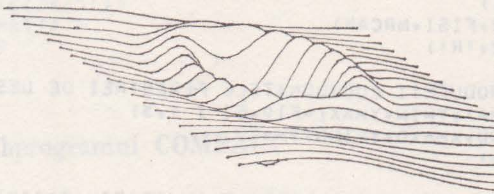
scara 10:1

26 de curbe cu 50 puncte pe fiecare curba

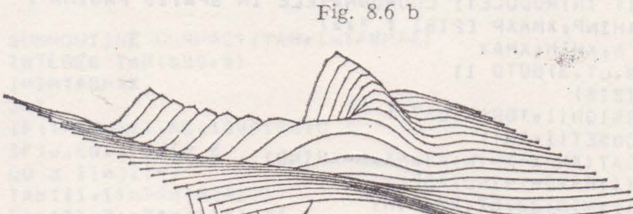
SCY= 3
SCX= 2
ALFA π/10
40 curbe
50 puncte pe curba

Fig. 8.6 a

SCX=1,5
SCY=1,5
21 curbe (26–5)
50 puncte

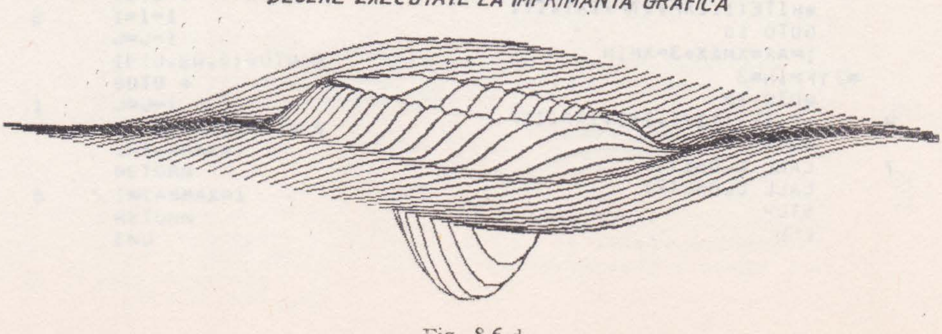
Fig. 8.6 b

SCX=2
SCY=3
ALFA π/10
21 curbe
50 puncte

Fig. 8.6 c

DESENE EXECUTATE LA IMPRIMANTA GRAFICĂ

Fig, 8 6 d

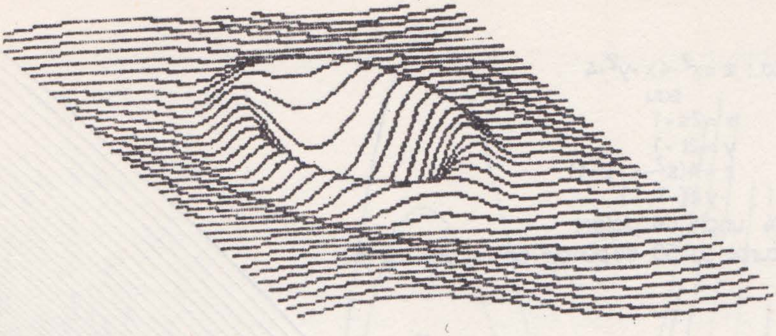

Fig. 8.6 e

suprafata :
$z=T(x^3-2x^2+x)(y^3-2y^2+y)$
suprafata COONS
$x\in[0,1]$
$y\in[0,1]$
$\alpha = 3\pi/4$ (unghi de plotare)
scara 1/1
40 de curbe cu 50 puncte pe fiecare curba

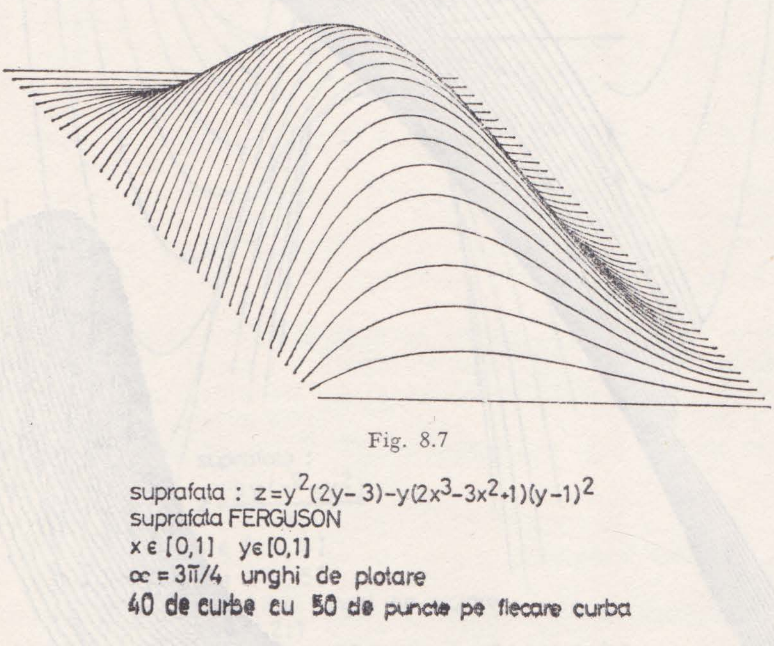

Fig. 8.7

suprafata : $z=y^2(2y-3)-y(2x^3-3x^2+1)(y-1)^2$
suprafata FERGUSON
$x\in[0,1]$ $y\in[0,1]$
$\alpha = 3\pi/4$ unghi de plotare
40 de curbe cu 50 de puncte pe fiecare curba

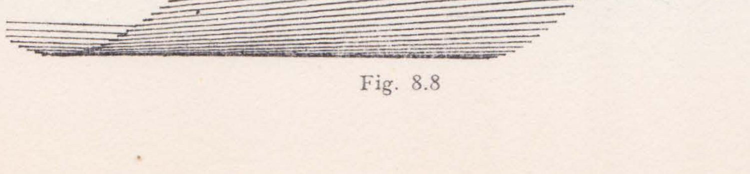

Fig. 8.8

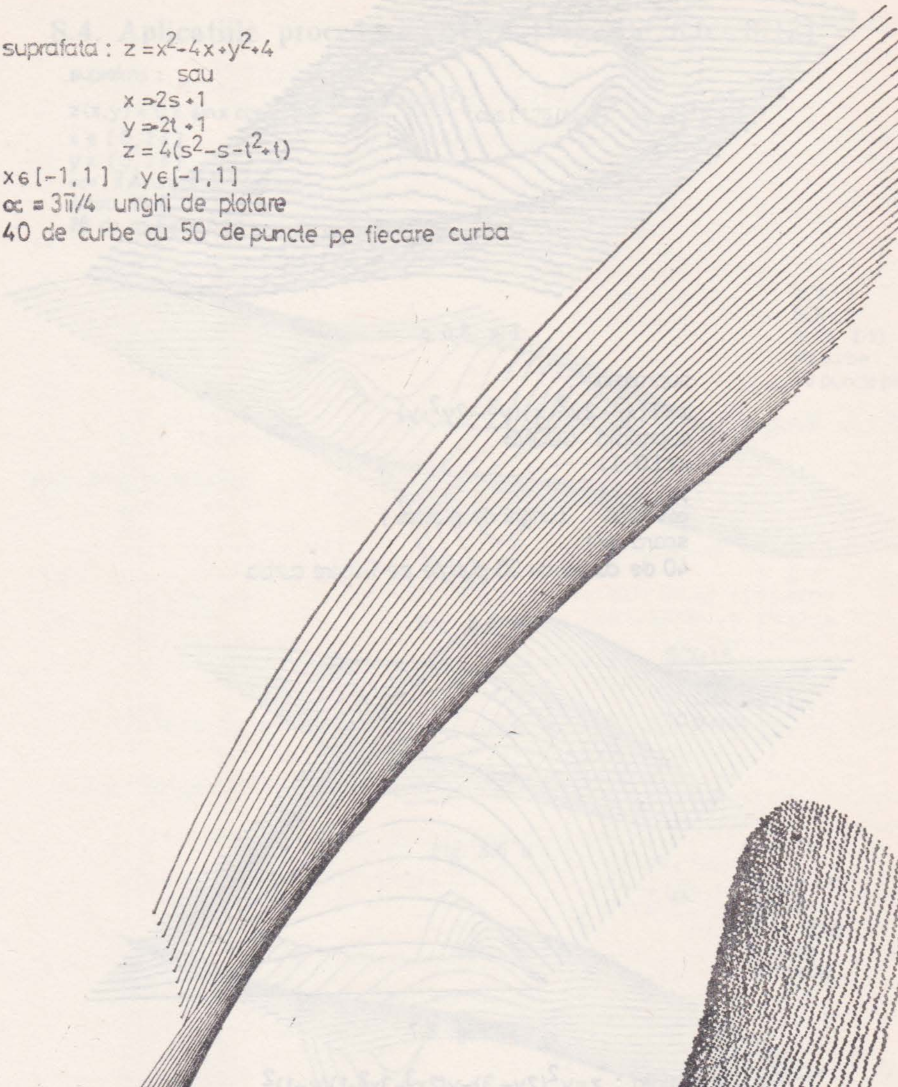

Fig. 8.9 a

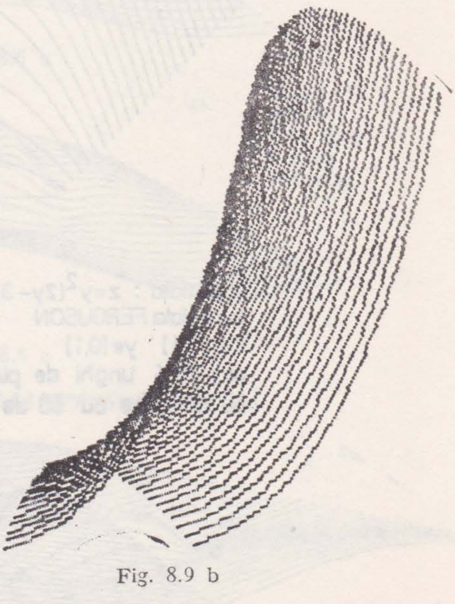

Fig. 8.9 b

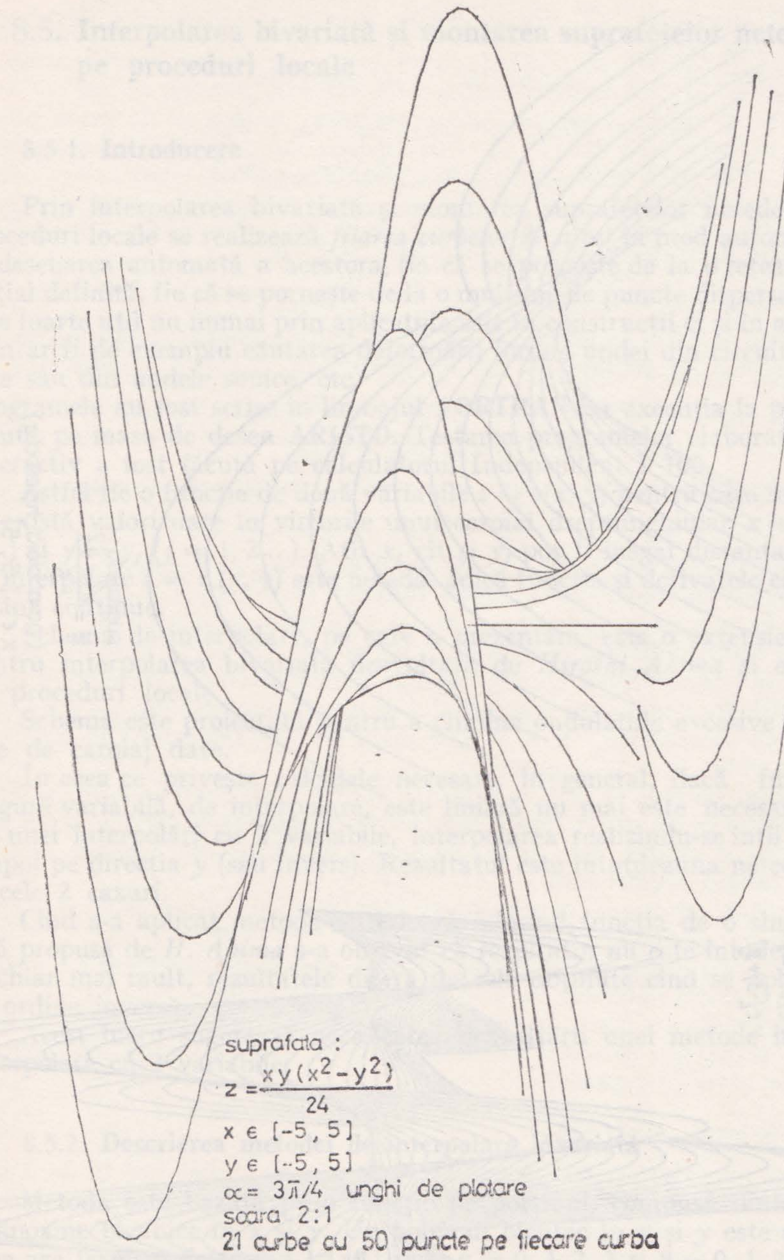

suprafata :
$z = \frac{xy(x^2 - y^2)}{24}$
x ∈ [-5, 5]
y ∈ [-5, 5]
α = 3π/4 unghi de plotare
scara 2:1
21 curbe cu 50 puncte pe fiecare curba

Fig. 8.10

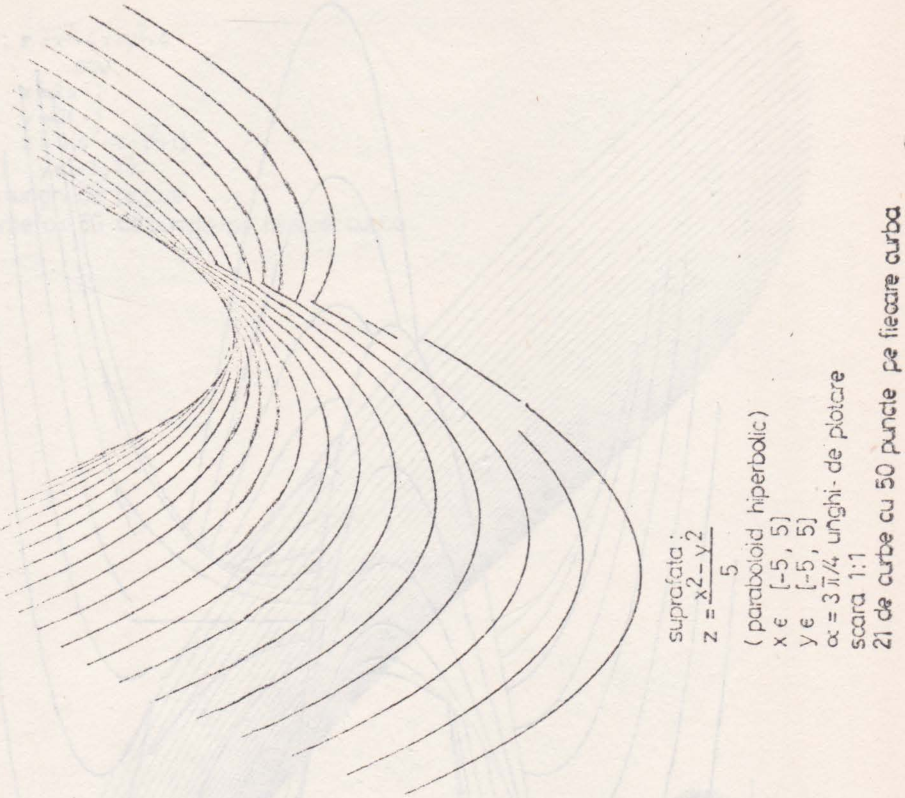

Fig. 8.11

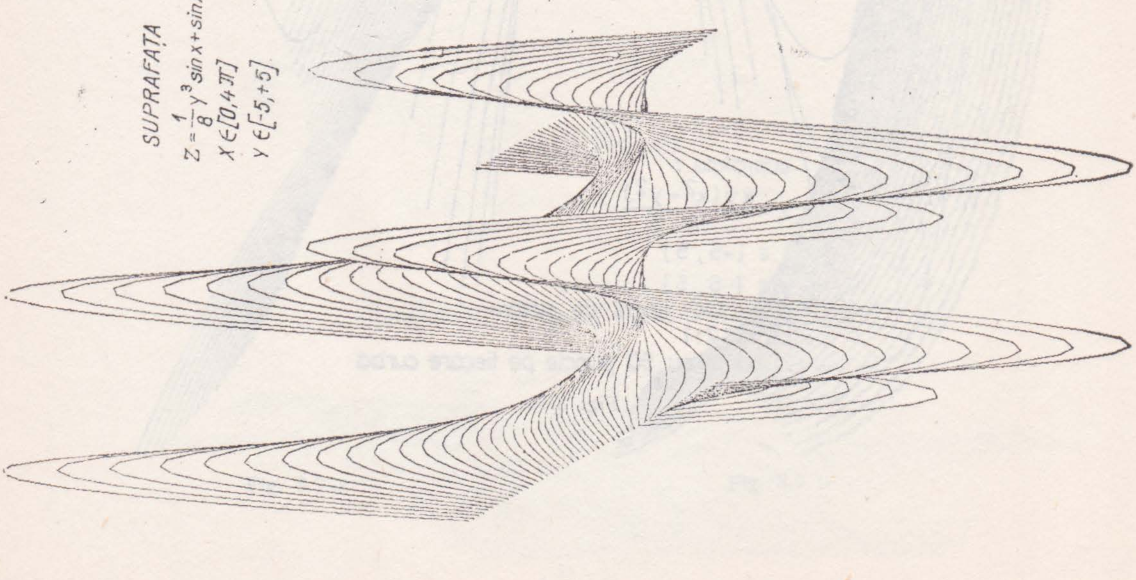

Fig. 8.12

8.5. Interpolarea bivariată și montarea suprafețelor netede bazată pe proceduri locale

8.5.1. Introducere

Prin interpolarea bivariată și montarea suprafețelor netede bazată pe proceduri locale se realizează *filarea curbelor de nivel* în mod automat precum și desenarea automată a acestora, fie că se pornește de la o rețea de puncte inițial definită, fie că se pornește de la o mulțime de puncte dispersate. Studiul este foarte util nu numai prin aplicațiile sale în construcții ci și în alte domenii cum ar fi de exemplu căutarea deformării formei undei din circuitele electronice sau din undele sonice, etc.
Programele au fost scrise în limbajul **FORTRAN** iar execuția la ploter a fost făcută pe masa de desen **ARISTO**. Testarea programelor elaborate în dialog interactiv a fost făcută pe calculatorul Independent I 100.

Astfel fie o funcție de două variabile $z = z(x, y)$ pentru care se presupune că există valori date în vîrfurile unui caroiaj dreptunghiular $x = x_i$ $(i = 1, 2 \ldots)$ și $y = y_j$ $(j = 1, 2 \ldots)$. Atît x_i cît și y_j pot fi inegal distanțate. Funcția de interpolare $z = z\,(x, y)$ este netedă, adică funcția și derivatele ei de ordinul 1 sînt continue.

Schema de interpolare, pe care o prezentăm, este o extensie a metodei pentru interpolarea bivariată dezvoltată de *Hiroshi Akima* și este bazată pe proceduri locale.

Schema este proiectată pentru a elimina ondulațiile excesive între punctele de caroiaj date.

În ceea ce privește calculele necesare, în general, dacă funcția cu o singură variabilă, de interpolare, este liniară nu mai este necesară dezvolta rea unei interpolări cu 2 variabile, interpolarea realizîndu-se întîi pe direcția x apoi pe direcția y (sau invers). Rezultatul este întotdeauna neted și identic în cele 2 cazuri.

Cînd s-a aplicat metoda anterioară folosind funcția de o singură variabilă propusă de *H. Akima* s-a obsrvat că rezultatul nu este întodeauna neted și chiar mai mult, rezultatele diferă de cele obținute cînd se aplică funcția în ordine inversă.

Acest lucru sugerează necesitatea dezvoltării unei metode integrate de interpolare cu 2 variabile.

8.5.2. Descrierea metodei de interpolare bivariată

Metoda este bazată pe o funcție pe porțiuni, compusă dintr-un set de polinoame bicubice în x și y. Un polinom bicubic în x și y este un polinom care are termeni de forma $x^\alpha\, y^\beta$, unde $\alpha = 0, 1, 2, 3$ și $\beta = 0, 1, 2, 3$. Fiecare polinom este aplicabil unei suprafețe dreptunghiulare mărginite de dreptele $x = x_i$, $x = x_{i+1}$, $y = y_j$ și $y = y_{j+1}$. Fiecare polinom este determinat de valorile date ale funcției $z(x\, y,)$ și de valorile derivatelor parțiale $z_x = (\partial_z / \partial_x)$, $z_y = (\partial_x / \partial_y)$, și $z_{xy} = (\partial_z^2 / \partial_x \partial_y)$ în cele 4 puncte de colț ale dreptunghiului. Aceste derivate parțiale sînt determinate local utilizînd anumite presupuneri care vor fi discutate mai jos.

Trebuie specificate că presupunerile pentru determinarea derivatelor parțiale nu sînt unice.

Presupunem că z_x și z_y în punctul $(x_3\, y_3)$ sînt date de

$$(z_x)_{33} = (w_{x2} * c_{23} + w_{x3} * c_{33})/(w_{x2} + w_{x3}),$$

$$(z_y)_{33} = (w_{y2} * d_{32} + w_{y3} * d_{33})/(w_{y2} + w_{y3})$$

$$w_{x2} = /c_{43} - c_{33}/, \quad w_{x3} = /c_{23} - c_{13}/, \quad w_{y2} = /d_{34} - d_{33}/, \quad w_{y3} = /d_{32} - d_{31}/,$$

iar diferențele divizate de ordinul întîi sînt date de:

$$c_{ij} = [(z)_{i+1,j} - (z)_{ij}] \,/\, (x_{i+1} - x_i) \qquad d_{ij} = [(z)_{i,j+1} - (z)_{ij}] \,/\, (y_{j+1} - y_j)$$

Extinzînd aceste presupuneri la cazul bidimensional presupunem că derivata parțială de ordinul doi z_{xy} în punctul (x_3, y_3) este determinată de:

$$(z_{xy})_{33} = [w_{x2}(w_{y2}e_{22} + w_{y3}e_{23}) + w_{x3}(w_{y2}e_{32} + w_{y3}e_{33})[$$
$$/[(w_{x2} + w_{x3})\,(w_{y2} + w_{y3})]$$

unde coeficienții de ponderare sînt cei anteriori, la care se adaugă:

$$e_{ij} = (c_{i,j+1} - c_{ij})/(y_{j+1} - y_j) - (d_{i+1,j} - d_{ij})/(x_{i+1}, x_i)$$

În cazul în care $w_{x2} = w_{x3} = 0$ și (sau) $w_{y2} - w_{y3} = 0$ derivatele parțiale sînt nedefinite. În scopul de a da un rezultat unic definit în aceste cazuri, punem $w_{x2} = w_{x3} = 1$ și (sau) $w_{y2} = w_{y3} = 1$ în mod convențional.

Rezultatul obținut este o suprafață netedă nu numai în punctele caroiajului dar și în lungul liniilor care formează dreptunghiurile. De exemplu considerînd valorile lui z în lungul segmentului ce unește punctele (x_i, y_j) și (x_{i+1}, y_j) se observă că valorile lui z și z_x în cele două puncte, determină în mod unic un polinom cubic în x pe segment.

Polinomul bicubic în x și y reprezentînd valorile lui z în oricare dintre dreptunghiurile ce au drept limită segmentul considerat se reduce la un polinom cubic în x. Astfel, cele două polinoame bicubice vor coincide unul cu celălalt în lungul segmentului.

Acest fapt probează continuitatea rezultatului interpolării în lungul segmentului.

Deoarece $(z_x) = z_{xy}$, putem proba pe baza acelorași considerente continuitatea lui z_y și astfel netezirea lui z în lungul segmentului.

Vom prezenta în continuare procedura de bază a programului, care în fază finală urmărește trasarea curbelor de nivel pentru o suprafață dată și pentru orice nivel al suprafeței.

8.5.3. Subrutina SFCFIT

Această procedură potrivește o suprafață netedă a unei funcții de 2 variabile $z = z(x, y)$ unui set de date de intrare reprezentînd punctele unui caroiaj într-un plan $x - y$. Ea generează un set de rezultate pentru un caroiaj îndesit divizînd în mod egal coordonatele x și y în fiecare interval între o pereche de puncte de intrare și interpolînd valoarea z generează un set de puncte de ieșire format din punctele inițiale și punctele interpolate.

Apelul procedurii este următorul:

CALL SFCFIT (IU, LX, LY, X, Y, Z, MX, MY, NU, NV, U, V)

unde parametrii de apel au următoarea semnificație:

IU — numărul logic al unității standard de ieșire; *LX* — numărul de coordonate pe *X* ale caroiajului (trebuie să fie mai mare decît; 2) *LY*—numărul de cordonate pe Y ale caroiajului (trebuie să fie mai mare decît 2); *X* — vector de dimensiunea *LX* ce conține coordonatele pe *X* ale punctelor de intrare) în ordine crescătoare sau descrescătoare); Y — vector de dimensiunea *LY* ce conține coordonatele pe Y ale punctelor de intrare (în ordine crescătoare sau descrescătoare); *Z* — matrice (*LX*, *LY*) ce conține valorile funcției în punctele de intrare *MX* — numărul de subintervale între fiecare pereche de puncte de intrare pe axa $X(\geqslant 2)$; *MY* — numărul de subintervale între fiecare pereche de puncte de intrare pe axa $Y(\geqslant 2)$; *NU*— numărul de puncte de ieșire pe axa *X*; $-NU = (LX - 1 * MX + 1)$; *NV*— numărul de puncte de ieșire pe axa Y; $-NV = (LY - 1) * MY + 1$;

Parametrii de ieșire ai subrutinei sînt:

U — vector de dimensiune *NU* unde se vor găsi valorile coordonatelor *X* ale punctelor de ieșire; *V*— vector de dimensiune *NV* unde se v găsi valorile coordonatelor Y ale punctelor de ieșire.

PROGRAM PRINCIPAL
CURBE DE NIVEL

```
      LOGICAL*1 FISI(15),FISE(15),ZERO(40,40)
      DIMENSION X(40),Y(40),Z(40,40),U(586),V(586),W1(15),W2(15)
100   TYPE 1
1     FORMAT(' MOD DE LUCRU 1=CAROIAJ 2=NIVEL 3=EXIT : ',$)
      ACCEPT 2,ITIP
      IF(ITIP.EQ.3) GOTO 3000
2     FORMAT(5I5)
      TYPE 3
3     FORMAT(' NUME FISIER DE INTRARE : ',$)
      ACCEPT 4,NRI,FISI
4     FORMAT(Q,15A1)
      TYPE 5
5     FORMAT(' NUME FISIER DE IESIRE  : ',$)
      ACCEPT 4,NRE,FISE
      IF (ITIP.EQ.2) GOTO 1000
      CALL ASSIGN(4,FISI,NRI)
      CALL FDBSET(4,'R')
      READ (4,2)LX,LY,MX,MY,ID
1002  READ (4,6)(X(IX),IX=1,LX)
      READ (4,6)(Y(IY),IY=1,LY)
      DO 7 IY=1,LY
7     READ (4,6)(Z(IX,IY),IX=1,LX)
6     FORMAT(10F6.2)
      NRZERO=0
C CALCUL SCORURI PENTRU ZEROURI (PUNCTE NEDEFINITE)
      DO 408 I=1,LX
      DO 408 J=1,LY
      IF(Z(I,J).NE.0.)GOTO 408
      ZERO(I,J)=1
408   CONTINUE
      DO 400 I=1,LX
      DO 400 J=1,LY
      IF(Z(I,J).NE.0.)GOTO 400
      Z(I,J)=0.
      NRZERO=NRZERO+1
      DO 401 K1=1,3
      IX=I+K1-2
      IF(IX.EQ.0)GOTO 401
      IF(IX.GT.LX)GOTO 401
      DO 409 K2=1,3
      IF(K1.EQ.2.AND.K2.EQ.2)GOTO 409
      JX=J+K2-2
      IF(JX.EQ.0)GOTO 409
      IF(JX.GT.LY)GOTO 409
      IF(ZERO(IX,JX).EQ.0)Z(I,J)=Z(I,J)+1.
409   CONTINUE
401   CONTINUE
400   CONTINUE
      IF(NRZERO.EQ.0)GOTO 407
C CALCUL SCOR MAXIM PE MATRICE
      DO 402 I=1,NRZERO
      MAXSC=0
      DO 403 K1=1,LX
      DO 403 K2=1,LY
      IF(ZERO(K1,K2).NE.1)GOTO 403
      IF(Z(K1,K2).LE.MAXSC)GOTO 403
```

```
      IMAX=K1
      JMAX=K2
      MAXSC=Z(K1,K2)
403   CONTINUE
      SUMA=0.
C     CALCUL COTE NEDEFINITE
      DO 404 K1=1,3
      IX=IMAX+K1-2
      IF(IX.EQ.0)GOTO 404
      IF(IX.GT.LX)GOTO 404
      DO 410 K2=1,3
      IF(K1.EQ.2.AND.K2.EQ.2)GOTO 410
      JX=JMAX+K2-2
      IF(JX.EQ.0)GOTO 410
      IF(JX.GT.LY)GOTO 410
      IF(ZERO(IX,JX).EQ.1)GOTO 405
      SUMA=SUMA+Z(IX,JX)
      GOTO 410
405   Z(IX,JX)=Z(IX,JX)+1
410   CONTINUE
404   CONTINUE
      Z(IMAX,JMAX)=SUMA/MAXSC
      ZERO(IMAX,JMAX)=2
402   CONTINUE
      DO 406 I=LX,2,-1
      DO 406 J=LY,2,-1
      IF(ZERO(I,J)+ZERO(I-1,J)+ZERO(I,J-1)+ZERO(I-1,J-1).EQ.0)GOTO 406
      ZERO(I,J)=1
406   CONTINUE
407   CALL CLOSE(4)
      CALL ASSIGN(4,FTSE,NRE)
      CALL FDBSET(4,'NEW')
      WRITE (4)LX,LY,MX,MY,1
      CALL SFCFIT(4,LX,LY,X,Y,Z,MX,MY,U,V,ZERO,IER)
      IF(IER.NE.0)GOTO 3000
      CALL CLOSE(4)
      GOTO 100
1000  CALL ASSIGN(4,FTSI,NRI)
      CALL FDBSET(4,'O')
      CALL ASSIGN(3,FTSE,NRE)
      CALL FDBSET(3,'NEW')
      CALL NIVEL(4,3,W1,W2,U,V,ZERO)
      CALL CLOSE(3)
1001  CALL CLOSE(4)
      GOTO 100
3000  STOP
      END
```

Subprogramul NIVEL

```
      SUBROUTINE NIVEL(NFI,NFE,W1,W2,U,V,ZERO)
      DIMENSION U(1),V(1),W1(1),W2(1)
      VIRTUAL PLOTP(2000,4)
      LOGICAL*1 ZERO(40,40)
      F(Z1,Z2,W)=(W-Z1)/(Z2-Z1)
      DATA EPS/0.001/
      CALL INI(NFE)
      TYPE 1191
1191  FORMAT(' DORITI CURBE CU PAS CONSTANT ?[1=DA 0=NU] : ',$)
      ACCEPT 2,ICC
      IF(ICC.NE.1)GOTO 8000
      TYPE 1193
1193  FORMAT(' INTRODUCETI NIVEL BAZA , INCREMENT [2F8.2] : ',$)
      ACCEPT 3,WMIN,WPAS
3     FORMAT(2F8.2)
      W=WMIN-WPAS
8000  REWIND NFI
      READ (NFI)LX,LY,MX,MY,ID
      IFINX=(LX-1)*MX+1
      IFINY=(LY-1)*MY+1
      READ (NFI)(U(I),I=1,IFINX)
      READ (NFI)(V(I),I=1,IFINY)
      IF(ITR.EQ.2)GOTO 1122
      ITR=2
      TYPE 1120
```

```
1120    FORMAT(' DORITI TRASARE CONTUR ? [0=NU 1=DA] : ',$)
        ACCEPT 1121,III
1121    FORMAT(I2)
        IF(III.NE.1)GOTO 1122
        DO 300 I=2,LX
        DO 300 J=2,LY
        XS=U((I-2)*MX+1)
        XD=U((I-1)*MX+1)
        YJ=V((J-2)*MY+1)
        YS=V((J-1)*MY+1)
        IF(ZERO(I,J).EQ.1)GOTO 301
        IF(J.EQ.2)CALL LIN(XS,YJ,XD,YJ)
        IF(J.EQ.LY)CALL LIN(XS,YS,XD,YS)
        IF(I.EQ.2)CALL LIN(XS,YJ,XS,YS)
        IF(I.EQ.LX)CALL LIN(XD,YJ,XD,YS)
        GOTO 300
301     IF(I.GT.2.AND.ZERO(I-1,J).EQ.0)CALL LIN(XS,YJ,XS,YS)
        IF(I.LT.LX.AND.ZERO(I+1,J).EQ.0)CALL LIN(XD,YJ,XD,YS)
        IF(J.GT.2.AND.ZERO(I,J-1).EQ.0)CALL LIN(XS,YJ,XD,YJ)
        IF(J.LT.LY.AND.ZERO(I,J+1).EQ.0)CALL LIN(XS,YS,XD,YS)
300     CONTINUE
1122    IF(ICC.NE.1)GOTO 1123
        W=W+WPAS
        GOTO 1124
1123    TYPE 1004
1004    FORMAT(' INTRODUCETI VALOARE NIVEL : ',$)
        ACCEPT 1005,W
1005    FORMAT (F6.2)
1124    LXM1=LX-1
        LYM1=LY-1
        MXP1=MX+1

        MYP1=MY+1
        LM=1
        DO 101 J=1,1600
        READ(NFI,END=999)NRX,NRY,ZMIN,ZMAX
        IF(ZMIN.LT.W.AND.ZMAX.GT.W)GOTO 25
        DO 26 K=1,MYP1
26      READ (NFI)
        GOTO 101
25      NRY=NRY-1
        NRX=NRX-1
        JY=(NRY-1)*MY+1
        IX=(NRX-1)*MX+1
        READ (NFI)(W2(K),K=1,MXP1)
        YLU=V(JY)
        DO 8 JJ=1,MY
        YL=YLU
        YLU=V(JY+JJ)
        STY=YLU-YL
        DO 9 K1=1,MXP1
9       W1(K1)=W2(K1)
        READ (NFI)(W2(K),K=1,MXP1)
        F1=W1(1)
        F2=W2(1)
        XCU=U(IX)
        DO 8 II=1,MX
        XC=XCU
        XCU=U(IX+II)
        STX=XCU-XC
        F4=F1
        F3=F2
        F1=W1(II+1)
        F2=W2(II+1)
        ICOD=0
        IF(W.GE.F1)ICOD=ICOD+1
        IF(W.GE.F2)ICOD=ICOD+2
        IF(W.GE.F3)ICOD=ICOD+4
        IF(W.GE.F4)ICOD=7-ICOD
        IF(ICOD)11,8,11
11      GOTO (10,20,30,40,50,60,70),ICOD
10      PLOTP(LM,1)=XC+F(F4,F1,W)*STX
        PLOTP(LM,4)=YL+F(F1,F2,W)*STY
        PLOTP(LM,2)=YL
        PLOTP(LM,3)=XCU
        GOTO 80
```

```
20    PLOTP(LM,1)=XC+F(F3,F2,W)*STX
      PLOTP(LM,4)=YL+F(F1,F2,W)*STY
      PLOTP(LM,2)=YLU
      PLOTP(LM,3)=XCU
      GOTO 80
30    PLOTP(LM,3)=XC+F(F3,F2,W)*STX
      PLOTP(LM,1)=XC+F(F4,F1,W)*STX
      PLOTP(LM,2)=YL
      PLOTP(LM,4)=YLU
      GOTO 80
40    PLOTP(LM,3)=XC+F(F3,F2,W)*STX
      PLOTP(LM,2)=YL+F(F4,F3,W)*STY
      PLOTP(LM,1)=XC
      PLOTP(LM,4)=YLU
      GOTO 80
50    PLOTP(LM+1,1)=XC+F(F4,F1,W)*STX
      PLOTP(LM,3)=XC+F(F3,F2,W)*STX
      PLOTP(LM,2)=YL+F(F4,F3,W)*STY
      PLOTP(LM+1,4)=YL+F(F1,F2,W)*STY
      PLOTP(LM,1)=XC
      PLOTP(LM,4)=YLU
      PLOTP(LM+1,2)=YL
      PLOTP(LM+1,3)=XCU
      LM=LM+1
      GOTO 80
60    PLOTP(LM,2)=YL+F(F4,F3,W)*STY
      PLOTP(LM,4)=YL+F(F1,F2,W)*STY
      PLOTP(LM,1)=XC
      PLOTP(LM,3)=XCU
      GOTO 80
70    PLOTP(LM,2)=YL+F(F4,F3,W)*STY
      PLOTP(LM,1)=XC
      PLOTP(LM,4)=YL
      PLOTP(LM,3)=XC+F(F4,F1,W)*STX
80    LM=LM+1
8     CONTINUE
101   CONTINUE
999   LM=LM-1
      TYPE 12,W,LM,J
12    FORMAT(F7.2,2I8)
      IF(LM.EQ.0)GOTO 93
1125  INDI=1
      INDU=2
      IND=1
      JTIP=1
      ASSIGN 3004 TO TET2
3006  IF(INDI.GE.LM)GOTO 93
3004  DO 3005 I=INDU,LM
      IF(ABS(PLOTP(IND,3)-PLOTP(I,1)).GT.EPS)GOTO 3000
      IF(ABS(PLOTP(IND,4)-PLOTP(I,2)).GT.EPS)GOTO 3000
C     SECVENTE DE RUTTRE
      DO 3001 J=1,4
      V1=PLOTP(I,J)
      PLOTP(I,J)=PLOTP(INDU,J)
3001  PLOTP(INDU,J)=V1
      GOTO 3003
3000  IF(ABS(PLOTP(IND,3)-PLOTP(I,3)).GT.EPS)GOTO 3005
      IF(ABS(PLOTP(IND,4)-PLOTP(I,4)).GT.EPS)GOTO 3005
3007  DO 3002 J=1,4
      V1=PLOTP(I,J)
      PLOTP(I,J)=PLOTP(INDU,1+MOD(J+1,4))
3002  PLOTP(INDU,1+MOD(J+1,4))=V1
3003  IND=INDU
      INDU=IND+1
      GOTO TET2
3005  CONTINUE
C     TEST DE DETERMINARE A CURBELOR INCHISE
      IF(ABS(PLOTP(IND,1)-PLOTP(IND,3)).LT.EPS.AND
```

```
     *  .ABS(PLOTP(INDI,2)-PLOTP(IND,4)).LT.EPS)JTIP=3
C       DESPARTIRE DUPA VALORILE LUI JTIP
C     JTIP=1  PRIMA PARTE A UNEI CURBE
C     JTIP=2  A DOUA PARTE A UNEI CURBE
C     JTIP=3  CURBA INCHISA
        GOTO (5000,6000,7000),JTIP
C       SECVENTA PENTRU PLOTAREA UNEI PORTIUNI DE CURBA
4001    CALL PLOT(PLOTP(INDI,1),PLOTP(INDI,2),0)
        DO 4000 JJ1=INDI+1,IND
        IF(JJ1.NE.IM+1)GOTO 4000
        JJ1=IS
ERROR 55-W ASSIGNMENT TO DO VARIABLE WITHIN LOOP
          (JJ1=) IN MODULE NIVEL AT LINE 171
        CALL PLOT(PLOTP(JJ1,1),PLOTP(JJ1,2),0)
4000    CALL PLOT(PLOTP(JJ1,1),PLOTP(JJ1,2),1)
        CALL PLOT(PLOTP(IND,3),PLOTP(IND,4),1)
        GOTO IET1
2003    IM=(INDI+IND)/2
        XS=PLOTP(IM,1)
        YS=PLOTP(IM,2)
        DO 2000 IS=IM+1,IND
        DIST=SQRT((PLOTP(IS,1)-XS)**2+(PLOTP(IS,2)-YS)**2)
        IF(DIST.GE.6.)GOTO 2001
2000    CONTINUE
        ISCR=0
        GOTO IET3
C     ISCR=0 NU S-A REUSIT SCRIEREA PE CURBA
2001    UN=ATAN2(PLOTP(IS,2)-YS,PLOTP(IS,1)-XS)
        IF(XS.GT.PLOTP(IS,1))UN=UN+3.14152
        XTR=XS
        YTR=YS
        IF(XS.LT.PLOTP(IS,1))GOTO 2002
        XTR=PLOTP(IS,1)
        YTR=PLOTP(IS,2)
2002    CALL BEG(XTR,YTR)
        CALL ANG(UN)
        CALL TRXY(DIST/2.,-.75,XPL,YPL)
        CALL BEG(0.,0.)
        CALL ANG(0.)
        CALL NUM(XPL,YPL,UN,1.5,1,W,2)
        ISCR=1
C     ISCR=1 PORTIUNEA DE CURBA A FOST SCRISA
        GOTO IET3
C     TRATAREA CAZULUI CU JTIP=1
5000    IF(INDI.NE.IND) GOTO 5001
        ISCR=0
        JTIP=2
        V1=PLOTP(IND,1)
        PLOTP(IND,1)=PLOTP(IND,3)
        PLOTP(IND,3)=V1
        V1=PLOTP(IND,2)
        PLOTP(IND,2)=PLOTP(IND,4)
        PLOTP(IND,4)=V1
        GOTO 3004
5001    ASSIGN 5002 TO IET3
        GOTO 2003
5002    IF(ISCR.EQ.0) IM=0
        ASSIGN 5003 TO IET1
        GOTO 4001
5003    ASSIGN 5004 TO IET2
        INDU=IND
        I=INDI
        GOTO 3007
5004    ASSIGN 3004 TO IET2
        INDI=IND
        JTIP=2
        GOTO 3006
C     TRATAREA CAZULUI CU JTIP=2
6000    IF(INDI.NE.IND)GOTO 6001
6004    INDI=IND+1
        IND=INDI
        INDU=IND+1
        JTIP=1
        GOTO 3006
6001    IF(ISCR.EQ.1)GOTO 6002
        ASSIGN 6003 TO IET3
        GOTO 2003
```

```
6003    ASSIGN 6004 TO TETI
        IF(ISCR.EQ.0)IM=0
        GOTO 4001
6002    ISCR=0
        GOTO 6003
C   TRATAREA CAZULUI CU JTIP=3
7000    ISCR=0
        GOTO 6001
93      IF(ICC.EQ.1)GOTO 8000
        TYPE 1010
1010    FORMAT(' MAI SINT NIVELE DE CALCULAT ? [0=NU 1=DA] : ',$)
        ACCEPT 2,III
        IF(III)8000,1012,8000
1012    CONTINUE
2       FORMAT(I1)
        CALL EOF
        STOP
        END
```

8.5.4 Subprogramul SFCFIT

```
0001          SUBROUTINE SFCFIT(IU,LX,LY,X,Y,Z,MX,MY,U,V,ZERO,IER)
        C CALCULAREA SUPRAFETELOR NETEDE
        C ACEASTA SUBRUTINA GASESTE O SUPRAFATA NETEDA PENTRU
        C O FUNCTIE DE DOUA VARIABILE Z=Z(X,Y) CORESPUNZATOARE
        C UNUI SET DE PUNCTE DE INTRARE DATE IN CAROIAJ IN PLANUL X-Y
        C GENEREAZA UN SET DE PUNCTE DE IESIRE IN CAROIAJ DIVIZIND
        C COORDONATELE PE X SI Y IN FIECARE INTERVAL CUPRINS INTRE
        C O PERECHE DE PUNCTE ALE CAROIAJULUI INITIAL,INTERPOLEAZA
        C VALOAREA Z CORESPUNZATOARE FIECARUI PUNCT AL CAROIAJULUI
        C INDESIT SI GENEREAZA UN SET DE PUNCTE DE IESIRE FORMAT
        C DIN PUNCTELE INITIALE SI DIN PUNCTELE OBTINUTE PRIN
        C INDESIREA CAROIAJULUI
        C METODA FOLOSESTE O FUNCTIE PE PORTIUNI COMPUSA DINTR-UN
        C SET DE POLINOAME BICUBICE IN X SI Y,FIECARE POLINOM
        C FIIND APLICABIL PENTRU UN DREPTUNGHI AL CAROIAJULUI DE
        C INTRARE IN PLANUL X-Y.FIECARE POLINOM ESTE DETERMINAT LOCAL
        C PARAMETRI DE INTRARE
        C IU=NUMARUL LOGIC AL UNITATII STANDARD DE IESIRE
        C LX=NUMARUL DE PUNCTE AL CAROIAJULUI DAT PE AXA X
        C (VALOAREA MINIMA 2)
        C LY=NUMARUL DE PUNCTE AL CAROIAJULUI DAT PE AXA Y
        C (VALOAREA MINIMA 2)
        C X=VECTOR DE DIMENSIUNEA LX CONTININD COORDONATELE PE X
        C ALE PUNCTELOR CAROIAJULUI DAT(IN ORDINE CRESCATOARE SAU
        C DESCRESCATOARE)
        C Y=VECTOR DE DIMENSIUNE LY CONTININD COORDONATELE PE Y
        C ALE PUNCTELOR CAROIAJULUI DAT(IN ORDINE CRESCATOARE SAU
        C DESCREASCATOARE)
        C Z=VECTOR DUBLU DIMENSIONAT DE DIMENSIUNE (LX,LY)
        C CONTININD VALORILE FUNCTIEI IN PUNCTELE
        C CAROIAJULUI DAT
        C MX=NUMARUL DE SUBINTERVALE INTRE FIECARE PERECHE
        C DE PUNCTE DE PE AXA X
        C(VALOAREA MINIMA 2)
        C MY=NUMARUL DE SUBINTERVALE INTRE FIECARE PERECHE
        C DE PUNCTE DE PE AXA Y
        C (VALOAREA MINIMA 2)
        C NUMAR DE PUNCTE AL CAROIAJULUI INDESIT PE AXA X
        C     = (LX-1)*MX+1
        C NV=NUMAR DE PUNNCTE AL CAROIAJULUI INDESIT PE AXA Y
        C     = (LY-1)*MY+1
        C PARAMETRI DE IESIRE
        C U=VECTOR DE DIMENSIUNE NU CONTININD COORDONATELE X
        C ALE CAROIAJULUI INDESIT
        C V=VECTOR DE DIMENSIUNE NV CONTININD COORDONATELE Y
        C ALE CAROIAJULUI INDESIT
        C IER=INDICATOR DE EROARE
        C CITEVA DIN VARIABILELE INTERNE
        C ZA=DIFERENTA DIVIZATA A LUI Z IN RAPORT CU X
        C ZB=DIFERENTA DIVIZATA A LUI Z IN RAPORT CU Y
        C ZAB =DIFERENTA DIVIZATA DE ORDINUL DOI A LUI Z
        C IN RAPORT CU X SI Y
        C ZX=DERIVATA PARTIALA A LUI Z IN RAPORT CU X
        C ZY=DERIVATA PARTIALA A LUI Z IN RAPORT CU Y
        C ZXY=DERIVATA PARTIALA DE ORDINUL DOI A LUI Z
        C IN RAPORT CU X SI Y
```

```
C DECLARATII
      DIMENSION X(LX), Y(LY), Z(40,40), U(1), V(1), W(15,15)
      DIMENSION ZA(4,2), ZB(5), ZAB(2,3), ZX(2), ZY(2), ZXY(2)
        LOGICAL*1 ZERO(40,40)
      EQUIVALENCE (Z3A2,ZA(1)), (Z3A3,ZA(2)), (Z3A4,ZA(3)),
     * (Z3A5,ZA(4)), (Z4A2,ZA(5)), (Z4A3,ZA(6)), (Z4A4,ZA(7)),
     * (Z4A5,ZA(8)), (Z4B1,ZB(1)), (Z4B2,ZB(2)), (Z4B3,ZB(3)),
     * (Z4B4,ZB(4)), (Z4B5,ZB(5)), (ZA3B2,ZAB(1)),
     * (ZA4B2,ZAB(2)), (ZA3B3,ZAB(3)), (ZA4B3,ZAB(4)),
     * (ZA3B4,ZAB(5)), (ZA4B4,ZAB(6)), (ZX43,ZX(1)),
     * (ZX44,ZX(2)), (ZY43,ZY(1)), (ZY44,ZY(2)),
     * (ZXY43,ZXY(1)), (ZXY44,ZXY(2)), (P00,Z33), (P01,ZY33),
     * (P10,ZX33), (P11,ZXY33)
      EQUIVALENCE (IXM1,JX), (IXML,JY), (DU,DV,DX,DY),
     * (FMX,RMX,FMY,RMY,SW,E), (W2,WY2,A,Q0), (W3,WY3,B,Q1),
     * (Z4B1,P12), (Z4B2,P13), (Z4B4,P20), (Z4B5,P21),
     * (WX2,C,Q2), (WX3,D,Q3), (Z3A2,P02), (Z4A2,P03),
     * (ZA3B2,P22), (ZA3B4,P23)
C CALCULE PRELIMINARE
C SETAREA ANUMITOR PARAMETRI DE INTRARE LA VALORILE
C VARIABILELOR LOCALE
      IU0 = IU
      LX0 = LX
      LXM1 = LX0 -1
      LXM2 = LXM1 - 1
      LY0 = LY
      LYM1 = LY0 - 1
      LYM2 = LYM1 - 1
      MX0 = MX
      MXP1 = MX0 + 1
      MXM1 = MX0 - 1
      MY0 = MY
      MYP1 = MY0 + 1
      MYM1 = MY0 - 1
      NU0 = LXM1*MX0+1
      NV0 = LYM1*MY0+1
C VERIFICAREA ERORILOR
        IER=0
      IF (LXM2.LT.0) GO TO 400
      IF (LYM2.LT.0) GO TO 410
      IF (MXM1.LE.0) GO TO 420
      IF (MYM1.LE.0) GO TO 430
      IX = 2
      IF (X(1)-X(2)) 10, 460, 30
   10 DO 20 IX=3,LX0
      IF (X(IX-1)-X(IX)) 20, 460, 470
   20 CONTINUE
      GO TO 50
   30 DO 40 IX=3,LX0
      IF (X(IX-1)-X(IX)) 470, 460, 40
   40 CONTINUE
   50 IY = 2
      IF (Y(1)-Y(2)) 60, 490, 80
   60 DO 70 IY=3,LY0
      IF (Y(IY-1)-Y(IY)) 70,490, 500
   70 CONTINUE

      GO TO 100
   80 DO 90 IY=3,LY0
      IF (Y(IY-1)-Y(IY)) 500, 490, 90
   90 CONTINUE
C CALCULAREA VECTORULUI U
  100 FMX = MX0
      RMX = 1.0/FMX
      KU = 1
      X4 = X(1)
      U(1) = X4
      DO 120 IX=2,LX0
      X3 = X4
      X4 = X(IX)
      DU = (X4-X3)*RMX
      DO 110 JX=1,MXM1
      KU = KU + 1
      U(KU) = U(KU-1) + DU
  110 CONTINUE
      KU = KU + 1
      U(KU) = X4
```

```
  120 CONTINUE
      WRITE (IUO)(U(IJ),IJ=1,KU)
C CALCULAREA VECTORULUI V
      FMY = MYO
      RMY = 1.0/FMY
      KV = 1
      Y4 = Y(1)
      V(1) = Y4
      DO 140 IY=2,LYO
      Y3 = Y4
      Y4 = Y(IY)
      DV = (Y4-Y3)*RMY
      DO 130 JY=1,MYM1
      KV = KV + 1
      V(KV) = V(KV-1) + DV
  130 CONTINUE
      KV = KV + 1
      V(KV) = Y4
  140 CONTINUE
      WRITE(IUO)(V(IJ),IJ=1,KV)
C CICLURILE DO PRINCIPALE
      JYMX = MYO
      KVO = 0
      DO 390 IY=2,LYO
      IYM2 = IY - 2
      IYM3 = IYM2 - 1
      IYML = IY - LYO
      IYML1 = IYML + 1
      IXB = 0
      IF (IYML.EQ.0) JYMX = MYP1
      JXMX = MXO
      KUO = 0
      DO 380 IX=1,LXO
      IXM1 = IX - 1
      IXML = IX - LXO
      IF (IXML.EQ.0) JXMX = MXP1
C SECVENTA DE GASIRE A VALORILOR X,Y SI Z,DE CALCUL AL
C VALORILOR ZA,ZB SI ZAB SI DE ESTIMARE A LOR CIND ESTE
C NECESAR
C CALCULE PRELIMINARE CIND IX.EQ.1
      IF (IXM1.NE.0) GO TO 150
      Y3 = Y(IY-1)
      Y4 = Y(IY)
      B3 = 1.0/(Y4-Y3)
      B3SQ = B3*B3
      IF (IYM2.GT.0) B2 = 1.0/(Y3-Y(IY-2))
      IF (IYM3.GT.0) B1 = 1.0/(Y(IY-2)-Y(IY-3))
      IF (IYML.LT.0) B4 = 1.0/(Y(IY+1)-Y4)
      IF (IYML1.LT.0) B5 = 1.0/(Y(IY+2)-Y(IY+1))
      GO TO 160
C SALVAREA VECHILOR VALORI
  150 Z3A2 = Z3A3
      Z4A2 = Z4A3
      X3 = X4
      Z33 = Z43
      Z3B3 = Z4B3
      A3 = A4
      A3SQ = A3*A3
      Z3A3 = Z3A4
      Z4A3 = Z4A4
      ZA3B2 = ZA4B2
      ZA3B3 = ZA4B3
      ZA3B4 = ZA4B4
  160 X4 = X5
      Z43 = Z53
      Z4B1 = Z5B1
      Z4B2 = Z5B2
      Z4B3 = Z5B3
      Z4B4 = Z5B4
      Z4B5 = Z5B5
      A4 = A5
      Z3A4 = Z3A5
      Z4A4 = Z4A5
      ZA4B2 = ZA5B2
      ZA4B3 = ZA5B3
      ZA4B4 = ZA5B4
  170 X5 = X6
      Z53 = Z63
      Z54 = Z64
      Z5B1 = Z6B1
      Z5B2 = Z6B2
      Z5B3 = Z6B3
      Z5B4 = Z6B4
      Z5B5 = Z6B5
```

```
C CALCULUL VALORILOR ZA,ZB SI ZAB SI
C ESTIMAREA VALORILOR ZB
C CIND (IY.LE.3).OR.(IY.LE.LY-1)
  160 IX6 = IX5 + 1
      IF (IX6.GT.LX0) GO TO 260
      X6 = X(IX6)
      Z63 = Z(IX6,IY-1)
      Z64 = Z(IX6,IY)
      Z6B3 = (Z64-Z63)*B3
      IF (LYM2.EQ.0) GO TO 200
      IF (IYM2.EQ.0) GO TO 190
      Z62 = Z(IX6,IY-2)
      Z6B2 = (Z63-Z62)*B2
      IF (IYML.NE.0) GO TO 190
      Z6B4 = Z6B3 + Z6B3 - Z6B2
      GO TO 210
  190 Z65 = Z(IX6,IY+1)
      Z6B4 = (Z65-Z64)*B4
      IF (IYM2.NE.0) GO TO 210
      Z6B2 = Z6B3 + Z6B3 - Z6B4
      GO TO 210
  200 Z6B2 = Z6B3
      Z6B4 = Z6B3
  210 IF (IYM3.LE.0) GO TO 220
      Z6B1 = (Z62-Z(IX6,IY-3))*B1
      GO TO 230
  220 Z6B1 = Z6B2 + Z6B2 - Z6B3
  230 IF (IYML1.GE.0) GO TO 240
      Z6B5 = (Z(IX6,IY+2)-Z65)*B5
      GO TO 250
  240 Z6B5 = Z6B4 + Z6B4 - Z6B3
  250 IF (IX6.EQ.1) GO TO 170
      A5 = 1.0/(X6-X5)
      Z3A5 = (Z63-Z53)*A5
      Z4A5 = (Z64-Z54)*A5
      ZA5B2 = (Z6B2-Z5B2)*A5
      ZA5B3 = (Z6B3-Z5B3)*A5
      ZA5B4 = (Z6B4-Z5B4)*A5
      IF (IX6.EQ.2) GO TO 160
      GO TO 280
C ESTIMAREA VALORILOR ZA SI ZAB
C CIND (IX.GE.LX-1).AND.(LX.GT.2)
  260 IF (LXM2.EQ.0) GO TO 270
      Z3A5 = Z3A4 + Z3A4 - Z3A3
      Z4A5 = Z4A4 + Z4A4 - Z4A3
      IF (IXML.EQ.0) GO TO 290
      ZA5B2 = ZA4B2 + ZA4B2 - ZA3B2
      ZA5B3 = ZA4B3 + ZA4B3 -ZA3B3
      ZA5B4 = ZA4B4 + ZA4B4 - ZA3B4
      GO TO 290
C ESTIMAREA VALORILOR ZA SI ZAB
C CIND (IX.GE.LX-1).AND.(LX.EQ.2)
  270 Z3A5 = Z3A4
      Z4A5 = Z4A4
      IF (IXML.EQ.0) GO TO 290
      ZA5B2 = ZA4B2
      ZA5B3 = ZA4B3
      ZA5B4 = ZA4B4
C ESTIMAREA VALORILOR ZA SI ZAB
C CIND IX.EQ.1
  280 IF (IXM1.NE.0) GO TO 290
      Z3A3 = Z3A4 + Z3A4 - Z3A5
      Z3A2 = Z3A3 + Z3A3 - Z3A4
      Z4A3 = Z4A4 + Z4A4 - Z4A5
      Z4A2 = Z4A3 + Z4A3 - Z4A4
      ZA3B2 = ZA4B2 + ZA4B2 - ZA5B2
      ZA3B3 = ZA4B3 + ZA4B3 - ZA5B3
      ZA3B4 = ZA4B4 + ZA4B4 - ZA5B4
      GO TO 300
C DIFERENTIEREA NUMERICA PENTRU DETERMINAREA
C DERIVATELOR PARTIALE ZX,ZY SI ZXY CA MEDII PONDERATE
C ALE DIFERENTELOR DIVIZATE ZA,ZB SI ZAB RESPECTIV
C SALVAREA VECHILOR VALORI CIND IX.NE.2
  290 ZX33 = ZX43
      ZX34 = ZX44
      ZY33 = ZY43
      ZY34 = ZY44
      ZXY33 = ZXY43
      ZXY34 = ZXY44
```

```
C CALCULUL NOU
  300 DO 350 JY=1,2
      W2 = ABS(7A(4,JY)-ZA(3,JY))
      W3 = ABS(ZA(2,JY)-ZA(1,JY))
      SW = W2 + W3
      IF (SW.EQ.0.0) GO TO 310
      WX2 = W2/SW
      WX3 = W3/SW
      GO TO 320
  310 WX2 = 0.5
      WX3 = 0.5
  320 ZX(JY) = WX2*7A(?.JY) + WX3*ZA(3,JY)
      W2 = ABS(ZB(JY+3)-7B(JY+2))
      W3 = ABS(ZB(JY+1)-7B(JY))
      SW = W2 + W3
      IF (SW.EQ.0.0) GO TO 330
      WY2 = W2/SW
      WY3 = W3/SW
      GO TO 340
  330 WY2 = 0.5
      WY3 = 0.5
  340 ZY(JY) = WY2*ZB(.JY+1) + WY3*ZB(JY+2)
      ZXY(JY) = WY2*(WX?*ZAB(1,JY)+WX3*ZAB(2,JY))
    * WY3*(WX2*ZAB(1,JY+1)+WX3*ZAB(2,JY+1))
  350 CONTINUE
      IF (IXM1.EQ.0) GO TO 380
C DETERMINAREA COEFICIFNTILOR POLINOMULUI
      ZX3B3=(ZX34-ZX33)*B3
      ZX4B3 = (ZX44-ZX43)*B3
      ZY3A3 = (ZY43-ZY33)*A3
      ZY4A3 = (ZY44-ZY34)*A3
      A = ZA3B3 - 7X3B3 - ZY3A3 + ZXY33
      B = ZX4B3 - 7X3B3 - ZXY43 + ZXY33
      C = ZY4A3 - 7Y3A3 - ZXY34 + ZXY33
      D = ZXY44 - ZXY43 - ZXY34 + ZXY33
      E = A + A - B - C
      P02 = (2.0*(7383-7Y33)+Z3B3-ZY34)*B3
      P03 = (-2.0*73B3+7Y34+ZY33)*B3SQ
      P12 = (2.0*(7X3B3-7XY33)+ZX3B3-ZXY34)*B3
      P13 = (-2.0*ZX3B3+7XY34+ZXY33)*B3SQ
      P20 = (2.0*(73A3-7X33)+Z3A3-ZX43)*A3
        P21 = (2.0*(ZY3A3-7XY33)+ZY3A3-ZXY43)*A3
        P22 = (3.0*(A+E)+D)*A3*B3
        P23 = (-3.0*E-B-D)*A3*B3SQ
        P30 = (-2.0*Z3A3+7X43+ZX33)*A3SQ
        P31 = (-2.0*ZY3A3+7XY43+ZXY33)*A3SQ
        P32 = (-3.0*E-C-D)*B3*A3SQ
        P33 = (D+E+E)*A3SQ*B3SQ
  C CALCULUL POLINOMULUI
          ZMIN=10.**30
          ZMAX=-7MIN
        DO 370 JY=1,MYP1
        KV = KV0 + JY
        DY = V(KV) - Y3
        Q0 = P00 + DY*(P01+DY*(P02+DY*P03))
        Q1 = P10 + DY*(P11+DY*(P12+DY*P13))
        Q2 = P20 + DY*(P21+DY*(P22+DY*P23))
        Q3 = P30 + DY*(P31+DY*(P32+DY*P33))
        DO 360 JX=1,MXP1
        KU = KU0 + JX
        DX = U(KU) - X3
        W(JX,JY) = Q0 + DX*(Q1+DX*(Q2+DX*Q3))
          IF(W(JX,JY).LT.7MIN)ZMIN=W(JX,JY)
          IF(W(JX,JY).GT.7MAX)ZMAX=W(JX,JY)
    360 CONTINUE
    370 CONTINUE
          IF(ZERO(IX,IY).FQ.1)GOTO 372
          WRITE(IU0)IX,IY,ZMIN,ZMAX
          DO 371 JY=1,MYP1
  371     WRITE(IU0)(W(JX,JY),JX=1,MXP1)
  372   KU0 = KU0 + MX0
    380 CONTINUE
        KV0 = KV0 + MY0
    390 CONTINUE
  C IESIRE NORMALA
        RETURN
  C IESIRI IN CAZ DE EROARE
  400     IER=1
        GO TO 520
  410     IER=2
        GO TO 520
  420     IER=3
        GO TO 520
  430     IER=4
        GO TO 520
  460     IER=5
        GO TO 520
  470     IER=6
        GO TO 520
  490     IER=7
        GO TO 520
  500     IER=8
  520     RETURN
        END
```

8.5.5 Listarea subrutinei ITPLBV

```
0001      SUBROUTINE ITPLBV(LX,LY,X,Y,Z,N,U,V,W,IER)
     C INTERPOLARE BIVARIATA
     C ACEASTA SUBRUTINA INTERPOLEAZA VALORILE UNEI FUNCTII
     C Z=Z(X,Y) PORNIND DE LA VALORILE FUNCTIEI DATE INTR-UN
     C CAROIAJ IN PLANUL X-Y SI DE LA UN SET DE PUNCTE DATE
     C IN PLAN
     C METODA FOLOSESTE O FUNCTIE DEFINITA PE PORTIUNI COMPUSA
     C DINTR-UN SET DE POLINOAME BICUBICE IN X SI Y.FIECARE
     C FIECARE POLINOM ESTE APLICABIL PE UN DREPTUNGHI AL
     C CAROIAJULUI DAT IN PLANUL X-Y
     C PARAMETRI DE INTRARE
     C LX=NUMARUL DE PUNCTE AL CAROIAJULUI DAT PE AXA X
     C (VALOAREA MINIMA 2)
     C LY=NUMAR DE PUNCTE AI CAROIAJULUI DAT PE AXA Y
     C (VALOARE MINIMA 2)
     C X=VECTOR DE DIMENSIUNE LX CONTININD COORDONATELE
     C PE AXA X ALE CAROIAJULUI DAT(IN ORDINE CRESCATOARE)
     C Y= VECTOR DE DIMENSIUNE LY CONTININD COORDONATELE
     C PE AXA Y ALE CAROIAJULUI DAT(IN ORDINE CRESCATOARE)
     C Z= VECTOR DUBLU DIMENSIONAT DE DIMENSIUNE (LX,LY)
     C CONTININD VALORILE FUNCTIEI (VALORILE Z)
     C IN PUNCTELE CAROIAJULUI DAT
     C N=NUMARUL DE PUNCTE IN CARE INTERPOLAREA
     C VALORII Z ESTE DORITA(VALOARE MINIMA 1)
     C U=VECTOR DE DIMENSIUNE N CONTININD COORDONATELE
     C PE AXA X ALE PUNCTELOR DORITE
     C V=VECTOR DE DIMENSIUNE N CONTININD COORDONATELE
     C PE AXA Y ALE PUNCTELOR DORITE
     C PARAMETRU DE IESIRE
     C W=VECTOR DE DIMENSIUNE N CONTININD VALORILE
     C INTERPOLATE Z IN PUNCTELE DORITE
     C IER=INDICATOR DE EROARE IN DATELE DE INTRARE
     C CITEVA VARIABILE INTERNE
     C ZA=DIFERENTA DIVIZATA A LUI Z IN RAPORT CU X
     C ZB=DIFERENTA DIVIZATA A LUI Z IN RAPORT CU Y
     C ZAB=DIFERENTA DIVIZATA DE ORDINUL DOI A LUI
     C Z IN RAPORT CU X SI Y
     C ZX=DERIVATA PARTIALA A LUI Z IN RAPORT CU X
     C DERIVATA PARTIALA A LUI Z IN RAPORT CU Y
     C ZXY=DERIVATA PARTIALA DE ORDINUL DOI A LUI Z
     C IN RAPORT CU X SI Y
     C DECLARATII
0002      DIMENSION X(1), Y(1), Z(30,30), U(1), V(1), W(1)
0003      DIMENSION ZA(5,2), ZB(2,5), ZAB(3,3), ZX(4,4), ZY(4,4),
         * ZXY(4,4)
0004      EQUIVALENCE (Z3A1,ZA(1)), (Z3A2,ZA(2)), (Z3A3,ZA(3)),
         * (Z3A4,ZA(4)), (Z3A5,ZA(5)), (Z4A1,ZA(6)), (Z4A2,ZA(7)),
         * (Z4A3,ZA(8)), (Z4A4,ZA(9)), (Z4A5,ZA(10)), (Z3B1,ZB(1)),
         * (Z3B2,ZB(3)), (Z3B3,ZB(5)), (Z3B4,ZB(7)), (Z3B5,ZB(9)),
         * (Z4B1,ZB(2)), (Z4B2,ZB(4)), (Z4B3,ZB(6)), (Z4B4,ZB(8)),
         * (Z4B5,ZB(10)), (ZA2B2,ZAB(1)), (ZA3B2,ZAB(2)),
         * (ZA4B2,ZAB(3)), (ZA2B3,ZAB(4)), (ZA3B3,ZAB(5)),
         * (ZA4B3,ZAB(6)), (ZA2B4,ZAB(7)), (ZA3B4,ZAB(8)),
         * (ZA4B4,ZAB(9)), (ZX33,ZX(6)), (ZX43,ZX(7)),
         * (ZX34,ZX(10)), (ZX44,ZX(11)), (ZY33,ZY(6)),
         * (ZY43,ZY(7)), (ZY34,ZY(10)), (ZY44,ZY(11)),
```

```
     * (ZXY33,ZXY(6)), (ZXY43,ZXY(7)), (ZXY34,ZXY(10)),
     * (ZXY44,ZXY(11)), (P00,Z33), (P01,ZY33), (P10,ZX33),
     * (P11,ZXY33)
      EQUIVALENCE (LX0,ZX(1)), (LXM1,ZX(4)), (LXM2,ZX(13)),
     * (LXP1,ZX(16)), (LY0,ZY(1)), (LYM1,ZY(4)), (LYM2,ZY(13)),
     * (LYP1,ZY(16)), (IX,ZXY(1)), (IY,ZXY(4)), (IXPV,ZXY(13)),
     * (IYPV,ZXY(16)), (IMN,JX), (IMX,JY), (JXM2,JX1),
     * (JYM2,JY1), (UK,DX), (VK,DY), (A1,A5,B1,B5,ZX(2),A,Q0),
     * (A2,ZX(5),B,Q1), (A4,ZX(8),C,Q2), (B2,ZY(2),D,Q3),
     * (Y2,ZX(14)), (Y4,ZY(3),B3SQ), (Y5,ZX(15),P02),
     * (B4,ZY(14),E), (X2,ZX(3),A3SQ), (X4,ZX(9)), (X5,ZX(12)),
     * (Z23,ZY(5),P03), (Z24,ZY(8),P12), (Z32,ZY(9),P13),
     * (Z34,ZY(12),P20), (Z35,ZY(15),P21), (Z42,ZXY(2),P22),
     * (Z43,ZXY(5),P23), (Z44,ZXY(3),P30), (Z45,ZXY(8),P31),
     * (Z53,ZXY(9),P32), (Z54,ZXY(12),P33),(W2,WY2,W4),
     * (W3,WY3,W1,W5), (WX2,ZXY(14)), (WX3,ZXY(15))
C CALCULE PRELIMINARE
C SETAREA ANUMITOR PARAMETRI DE INTRARE LA VALOAREA
C VARIABILELOR LOCALE
      LX0 = LX
      LXM1 = LX0 - 1
      LXM2 = LXM1 - 1
      LXP1 = LX0 + 1
      LY0 = LY
      LYM1 = LY0 - 1
      LYM2 = LYM1 - 1
      LYP1 = LY0 + 1
      N0 = N
C VERIFICAREA ERORILOR
      IF (LXM2.LT.0) GO TO 710
      IF (LYM2.LT.0) GO TO 720
      IF (N0.LT.1) GO TO 730
      DO 10 IX=2,LX0
         IF (X(IX-1)-X(IX)) 10, 740, 750
   10 CONTINUE
      DO 20 IY=2,LY0
      IF (Y(IY-1)-Y(IY)) 20, 770, 780
   20 CONTINUE
C SETAREA INITIALA A VALORILOR ANTERIOARE ALE LUI
C IX SI IY
      IXPV = 0
      IYPV = 0
C CICLUL DO PRINCIPAL
      DO 700 K=1,N0
         UK = U(K)
         VK = V(K)
C SECVENTA DE LOCALIZARE A PUNCTULUI DORIT
C PENTRU GASIREA VALORII IX PENTRU CARE
C (U(K).GE.X(IX-1)).AND.(U(K).LT.X(IX))
         IF (LXM2.EQ.0) GO TO 80
         IF (UK.GE.X(LX0)) GO TO 70
      IF (UK.LT.X(1)) GO TO 60
      IMN = 2
      IMX = LX0
   30 IX = (IMN+IMX)/2
      IF (UK.GE.X(IX)) GO TO 40
```

```
      IMX = IX
      GO TO 50
   40 IMN = IX + 1
   50 IF (IMX.GT.IMN) GO TO 30
      IX = IMX
      GO TO 90
   60 IX = 1
      GO TO 90
   70 IX = LXP1
      GO TO 90
   80 IX = 2
C GASIREA VALORII IY PENTRU CARE
C (V(K).GE.Y(IY-1)).AND.(V(K).LT.Y(IY))
   90 IF (LYM2.EQ.0) GO TO 150
      IF (VK.GE.Y(LY0)) GO TO 140
      IF (VK.LT.Y(1)) GO TO 130
      IMN = 2
      IMX = LY0
  100 IY = (IMN+IMX)/2
      IF (VK.GE.Y(IY)) GO TO 110
      IMX = IY
      GO TO 120
  110 IMN = IY + 1
  120 IF (IMX.GT.IMN) GO TO 100
      IY = IMX
      GO TO 160
  130 IY = 1
      GO TO 160
  140 IY = LYP1
      GO TO 160
  150 IY = 2
C SE VERIFICA DACA PUNCTUL DORIT ESTE IN ACCELASI
C DREPTUNGHI CA SI PUNCTUL PRECEDENT. DACA DA SE SARE
C LA CALCULUL POLINOMULUI
  160 IF (IX.EQ.IXPV .AND. IY.EQ.IYPV) GO TO 690
      IXPV = IX
      IYPV = IY
C SECVENTA DE GASIRE A VALORILOR  X.Y SI Z NECESARE
C CALCULARII VALORILOR ZA.ZB SI ZAB SI ESTIMARII LOR
C CIND ESTE NECESAR
      JX = IX
      IF (JX.EQ.1) JX = 2
      IF (JX.EQ.LXP1) JX = LX0
      JY = IY
      IF (JY.EQ.1) JY = 2
      IF (JY.EQ.LYP1) JY = LY0
      JXM2 = JX - 2
      JXML = JX - LX0
      JYM2 = JY - 2
      JYML = JY - LY0
C IN ZONA DE INTERES .T.E. IN DREPTUNGHIUL CARE CONTINE
C PUNCTUL DORIT
      X3 = X(JX-1)
      X4 = X(JX)
      A3 = 1.0/(X4-X3)
      Y3 = Y(JY-1)
```

```
      Y4 = Y(JY)
      B3 = 1.0/(Y4-Y3)
      Z33 = Z(JX-1,JY-1)
      Z43 = Z(JX,JY-1)
      Z34 = Z(JX-1,JY)
      Z44 = Z(JX,JY)
      Z3A3 = (Z43-Z33)*A3
      Z4A3 = (Z44-Z34)*A3
      Z3B3 = (Z34-Z33)*B3
      Z4B3 = (Z44-Z43)*B3
      ZA3B3 = (Z4B3-Z3B3)*A3
C IN DIRECTIA X
      IF (LXM2.EQ.0) GO TO 230
      IF (JXM2.EQ.0) GO TO 170
      X2 = X(JX-2)
      A2 = 1.0/(X3-X2)
      Z23 = Z(JX-2,JY-1)
      Z24 = Z(JX-2,JY)
      Z3A2 = (Z33-Z23)*A2
      Z4A2 = (Z34-Z24)*A2
      IF (JXML.EQ.0) GO TO 180
  170 X5 = X(JX+1)
      A4 = 1.0/(X5-X4)
      Z53 = Z(JX+1,JY-1)
      Z54 = Z(JX+1,JY)
      Z3A4 = (Z53-Z43)*A4
      Z4A4 = (Z54-Z44)*A4
      IF (JXM2.NE.0) GO TO 190
      Z3A2 = Z3A3 + Z3A3 - Z3A4
      Z4A2 = Z4A3 + Z4A3 - Z4A4
      GO TO 190
  180 Z3A4 = Z3A3 + Z3A3 - Z3A2
      Z4A4 = Z4A3 + Z4A3 - Z4A2
  190 ZA2B3 = (Z4A2-Z3A2)*B3
      ZA4B3 = (Z4A4-Z3A4)*B3
      IF (JX.LE.3) GO TO 200
      A1 = 1.0/(X2-X(JX-3))
      Z3A1 = (Z23-Z(JX-3,JY-1))*A1
      Z4A1 = (Z24-Z(JX-3,JY))*A1
      GO TO 210
  200 Z3A1 = Z3A2 + Z3A2 - Z3A3
      Z4A1 = Z4A2 + Z4A2 - Z4A3
  210 IF (JX.GE.LXM1) GO TO 220
      A5 = 1.0/(X(JX+2)-X5)
      Z3A5 = (Z(JX+2,JY-1)-Z53)*A5
      Z4A5 = (Z(JX+2,JY)-Z54)*A5
      GO TO 240
  220 Z3A5 = Z3A4 + Z3A4 - Z3A3
      Z4A5 = Z4A4 + Z4A4 -Z4A3
      GO TO 240
  230 Z3A2 = Z3A3
      Z4A2 = Z4A3
      GO TO 180
C IN DIRECTIA Y
  240 IF (LYM2.EQ.0) GO TO 310
      IF (JYM2.EQ.0) GO TO 250
```

```
      Y2 = Y(JY-2)
      B2 = 1.0/(Y3-Y2)
      Z32 = Z(JX-1,JY-2)
      Z42 = Z(JX,JY-2)
      Z3B2 = (Z33-Z32)*B2
      Z4B2 = (Z43-Z42)*B2
      IF (JYML.EQ.0) GO TO 260
  250 Y5 = Y(JY+1)
      B4 = 1.0/(Y5-Y4)
      Z35 = Z(JX-1,JY+1)
      Z45 = Z(JX,JY+1)
      Z3B4 = (Z35-Z34)*B4
      Z4B4 = (Z45-Z44)*B4
      IF (JYM2.NE.0) GO TO 270
      Z3B2 = Z3B3 + Z3B3 -Z3B4
      Z4B2 = Z4B3 + Z4B3 - Z4B4
      GO TO 270
  260 Z3B4 = Z3B3 + Z3B3 -Z3B2
      Z4B4 = Z4B3+ Z4B3 - Z4B2
  270 ZA3B2 = (Z4B2-Z3B2)*A3
      ZA3B4 = (Z4B4-Z3B4)*A3
      IF (JY.LE.3) GO TO 280
      B1 = 1.0/(Y2-Y(JY-3))
      Z3B1 = (Z32-Z(JX-1,JY-3))*B1
      Z4B1 = (Z42-Z(JX,JY-3))*B1
      GO TO 290
  280 Z3B1 = Z3B2 + Z3B2 - Z3B3
      Z4B1 = Z4B2 + Z4B2 - Z4B3
  290 IF (JY.GE.LYM1) GO TO 300
      B5 = 1.0/(Y(JY+2)-Y5)
      Z3B5 = (Z(JX-1,JY+2)-Z35)*B5
      Z4B5 = (Z(JX,JY+2)-Z45)*B5
      GO TO 320
  300 Z3B5 = Z3B4 + Z3B4 - Z3B3
      Z4B5 = Z4B4 + Z4B4 - Z4B3
      GO TO 320
  310 Z3B2 = Z3B3
      Z4B2 = Z4B3
      GO TO 260
C IN DIRECTIILE DIAGONALE
  320 IF (LXM2.EQ.0) GO TO 400
      IF (LYM2.EQ.0) GO TO 410
      IF (JXML.EQ.0) GO TO 350
      IF (JYM2.EQ.0) GO TO 330
      ZA4B2 = ((Z53-Z(JX+1,JY-2))*B2-Z4B2)*A4
      IF (JYML.EQ.0) GO TO 340
  330 ZA4B4 = ((Z(JX+1,JY+1)-Z54)*B4-Z4B4)*A4
      IF (JYM2.NE.0) GO TO 380
      ZA4B2 = ZA4B3 + ZA4B3 - ZA4B4
      GO TO 380
  340 ZA4B4 = ZA4B3 + ZA4B3 - ZA4B2
      GO TO 380
  350 IF (JYM2.EQ.0) GO TO 360
      ZA2B2 = (Z3B2-(Z23-Z(JX-2,JY-2))*B2)*A2
      IF (JYML.EQ.0) GO TO 370
  360 ZA2B4 = (Z3B4-(Z(JX-2,JY+1)-Z24)*B4)*A2
```

```
      IF (JYM2.NE.0) GO TO 390
      ZA2B2 = ZA2B3 + ZA2B3 - ZA2B4
      GO TO 390
  370 ZA2B4 = ZA2B3 + ZA2B3 - ZA2B2
      GO TO 390
  380 IF (JXM2.NE.0) GO TO 350
      ZA2B2 = ZA3B2 + ZA3B2 - ZA4B2
      ZA2B4 = ZA3B4 + ZA3B4 -ZA4B4
      GO TO 420
  390 IF (JXML.NE.0) GO TO 420
      ZA4B2 = ZA3B2 + ZA3B2 - ZA2B2
      ZA4B4 = ZA3B4 + ZA3B4 - ZA2B4
      GO TO 420
  400 ZA2B2 = ZA3B2
      ZA4B2 = ZA3B2
      ZA2B4 = ZA3B4
      ZA4B4 = ZA3B4
      GO TO 420
  410 ZA2B2 = ZA2B3
      ZA2B4 = ZA2B3
      ZA4B2 = ZA4B3
      ZA4B4 = ZA4B3
C DIFERENTIERE NUMERICA PENTRU DETERMINAREA DERIVATELOR
C PARTIALE ZX,ZY SI ZXY CA MEDII PONDERATE ALE DIFERENTELOR
C DIVIZATE ZA,ZB SI ZAB RESPECTIV
  420 DO 480 JY=2,3
      DO 470 JX=2,3
      W2 = ABS(ZA(JX+2,JY-1)-ZA(JX+1,JY-1))
      W3 = ABS(ZA(JX,JY-1)-ZA(JX-1,JY-1))
      SW = W2 + W3
      IF (SW.EQ.0.0) GO TO 430
      WX2 = W2/SW
      WX3 = W3/SW
      GO TO 440
  430 WX2 = 0.5
      WX3 = 0.5
  440 ZX(JX,JY) = WX2*ZA(JX,JY-1) + WX3*ZA(JX+1,JY-1)
      W2 = ABS(ZB(JX-1,JY+2)-ZB(JX-1,JY+1))
      W3 = ABS(ZB(JX-1,JY)-ZB(JX-1,JY-1))
      SW = W2 + W3
      IF (SW.EQ.0.0) GO TO 450
      WY2 = W2/SW
      WY3 = W3/SW
      GO TO 460
  450 WY2 = 0.5
      WY3 = 0.5
  460 ZY(JX,JY) = WY2*ZB(JX-1,JY) + WY3*ZB(JX-1,JY+1)
      ZXY(JX,JY) =
     *     WY2*(WX2*ZAB(JX-1,JY-1)+WX3*ZAB(JX,JY-1)) +
     *     WY3*(WX2*ZAB(JX-1,JY)+WX3*ZAB(JX,JY))
  470 CONTINUE
  480 CONTINUE
C CIND (U(K).LT.X(1)).OR.(U(K).GT.X(LX))
      IF (IX.EQ.LXP1) GO TO 530
      IF (IX.NE.1) GO TO 590
      W2 = A4*(3.0*A3+A4)
```

```
      W1 = 2.0*A3*(A3-A4) + W2
      DO 500 JY=2,3
      ZX(1,JY) = (W1*ZA(1,JY-1)+W2*ZA(2,JY-1))/(W1+W2)
      ZXY(1,JY) = ZXY(2,JY) + ZXY(2,JY) - ZXY(3,JY)
      ZY(1,JY) = ZY(2,JY) + ZY(2,JY) - ZY(3,JY)
      DO 490 JX1=2,3
      JX = 5 - JX1
      ZX(JX,JY) = ZX(JX-1,JY)
      ZY(JX,JY) = ZY(JX-1,JY)
      ZXY(JX,JY) = ZXY(JX-1,JY)
  490 CONTINUE
  500 CONTINUE
      X3 = X3 - 1.0/A4
      Z33 = Z33 - Z3A2/A4
      DO 510 JY=1,5
      ZB(2,JY) = ZB(1,JY)
  510 CONTINUE
      DO 520 JY=2,4
      ZB(1,JY) = ZB(1,JY) - ZAB(1,JY-1)/A4
  520 CONTINUE
      A3 = A4
      JX = 1
      GO TO 570
  530 W4 = A2*(3.0*A3+A2)
      W5 = 2.0*A3*(A3-A2) + W4
      DO 550 JY=2,3
      ZX(4,JY) = (W4*ZA(4,JY-1)+W5*ZA(5,JY-1))/(W4+W5)
      ZY(4,JY) = ZY(3,JY) + ZY(3,JY) - ZY(2,JY)
      ZXY(4,JY) = ZXY(3,JY) + ZXY(3,JY) -ZXY(2,JY)
      DO 540 JX=2,3
      ZX(JX,JY) = ZX(JX+1,JY)
      ZY(JX,JY) = ZY(JX+1,JY)
      ZXY(JX,JY) = ZXY(JX+1,JY)
  540 CONTINUE
  550 CONTINUE
      X3 = X4
      Z33 = Z43
      DO 560 JY=1,5
      ZB(1,JY) = ZB(2,JY)
  560 CONTINUE
      A3 = A2
      JX = 3
  570 ZA(3,1) = ZA(JX+1,1)
      DO 580 JY=1,3
      ZAB(2,JY) = ZAB(JX,JY)
  580 CONTINUE
C CIND (V(K).LT.Y(1)).OR.(V(K).GT.Y(LY))
  590 IF (IY.EQ.LYP1) GO TO 630
      IF (IY.NE.1) GO TO 680
      W2 = B4*(3.0*B3+B4)
      W1 = 2.0*B3*(B3-B4) + W2
      DO 620 JX=2,3
      IF (JX.EQ.3 .AND. IX.EQ.LXP1) GO TO 600
      IF (JX.EQ.2 .AND. IX.EQ.1) GO TO 600
      ZY(JX,1) = (W1*ZB(JX-1,1)+W2*ZB(JX-1,2))/(W1+W2)
      ZX(JX,1) = ZX(JX,2) + ZX(JX,2) - ZX(JX,3)
```

```
      ZXY(JX,1) = ZXY(JX,2) + ZXY(JX,2) - ZXY(JX,3)
  600 DO 610 JY1=2,3
      JY = 5 - JY1
      ZY(JX,JY) = ZY(JX,JY-1)
      ZX(JX,JY) = ZX(JX,JY-1)
      ZXY(JX,JY) = ZXY(JX,JY-1)
  610 CONTINUE
  620 CONTINUE
      Y3 = Y3 - 1.0/B4
      Z33 = Z33 -Z3B2/B4
      Z3A3 = Z3A3 - ZA3B2/B4
      Z3B3 = Z3B2
      ZA3B3 = ZA3B2
      B3 = B4
      GO TO 670
  630 W4 = B2*(3.0*B3+B2)
      W5 = 2.0*B3*(B3-B2) + W4
      DO 660 JX=2,3
      IF (JX.EQ.3 .AND. IX.EQ.LXP1) GO TO 640
      IF (JX.EQ.2 .AND. IX.EQ.1) GO TO 640
      ZY(JX,4) = (W4*ZB(JX-1,4)+W5*ZB(JX-1,5))/(W4+W5)
      ZX(JX,4) = ZX(JX,3) + ZX(JX,3) - ZX(JX,2)
      ZXY(JX,4) = ZXY(JX,3) + ZXY(JX,3) -ZXY(JX,2)
  640 DO 650 JY=2,3
      ZY(JX,JY) = ZY(JX,JY+1)
      ZX(JX,JY) = ZX(JX,JY+1)
      ZXY(JX,JY) = ZXY(JX,JY+1)
  650 CONTINUE
  660 CONTINUE
      Y3 = Y4
      Z33 = Z33 + Z3B3/B3
      Z3A3 =Z3A3+ZA3B3/B3
      Z3B3 = Z3B4
      ZA3B3 = ZA3B4
      B3 = B2
  670 IF (IX.NE.1 .AND. IX.NE.LXP1) GO TO 680
      JX = IX/LXP1 + 2
      JX1 = 5 - JX
      JY = IY/LYP1 + 2
      JY1 = 5 - JY
      ZX(JX,JY) = ZX(JX1,JY) + ZX(JX,JY1) - ZX(JX1,JY1)
      ZY(JX,JY) = ZY(JX1,JY) + ZY(JX,JY1) - ZY(JX1,JY1)
      ZXY(JX,JY) = ZXY(JX1,JY) + ZXY(JX,JY1) - ZXY(JX1,JY1)
C DETERMINAREAA COEFICIENTILOR POLINOMULUI
  680 ZX3B3 = (ZX34-ZX33)*B3
      ZX4B3 = (ZX44-ZX43)*B3
      ZY3A3 = (ZY43-ZY33)*A3
      ZY4A3 = (ZY44-ZY34)*A3
      A = ZA3B3 - ZX3B3 - ZY3A3 + ZXY33
      B = ZX4B3 - ZX3B3- ZXY43 + ZXY33
      C = ZY4A3 - ZY3A3 - ZXY34 + ZXY33
      D = ZXY44 - ZXY43 -ZXY34 + ZXY33
      E = A + A - B - C
      A3SQ = A3*A3
      B3SQ = B3*B3
      P02 = (2.0*(Z3B3-ZY33)+Z3B3-ZY34)*B3
```

```
      P03 = (-2.0*Z3B3+7Y34+ZY33)*B3SQ
      P12 = (2.0*(ZX3B3-ZXY33)+ZX3B3-ZXY34)*B3
      P13 = (-2.0*ZX3B3+7XY34+ZXY33)*B3SQ
      P20 = (2.0*(Z3A3-7X33)+Z3A3-ZX43)*A3
      P21 = (2.0*(ZY3A3-7XY33)+ZY3A3-ZXY43)*A3
      P22 = (3.0*(A+E)+D)*A3*B3
      P23 = (-3.0*E-B-D)*A3*B3SQ
      P30 = (-2.0*Z3A3+7X43+ZX33)*A3SQ
      P31=(-2.0*ZY3A3+7XY43+ZXY33)*A3SQ
      P32 = (-3.0*E-C-D)*B3*A3SQ
      P33=(D+E+E)*A3SQ*B3SQ
C CALCULUL POLINOMULUI
  690 DY = VK - Y3
      Q0 = P00 + DY*(P01+DY*(P02+DY*P03))
      Q1 = P10 + DY*(P11+DY*(P12+DY*P13))
      Q2 = P20 + DY*(P21+DY*(P22+DY*P23))
      Q3 = P30 + DY*(P31+DY*(P32+DY*P33))
      DX = UK - X3
      W(K) = Q0 + DX*(Q1+DX*(Q2+DX*Q3))
  700 CONTINUE
C IESIRE NORMALA
      RETURN
C IESIRE IN CAZ DE EROARE
710     IER=1
      GO TO 800
720     IER=2
      GO TO 800
730     IER=3
      GO TO 800
740     IER=4
      GO TO 800
750     IER=5
      GO TO 800
770     IER=6
      GO TO 800
780     IER=7
800    RETURN
      END
```

8.5.6. Program interpolare bivariată și montarea suprafețelor netede

```
      LOGICAL*1 FIST(15).FISE(15)
      DIMENSION X(31).Y(31).Z(31.31).U(451).V(451).F1(15).F2(15).
     *PLOTP(256.4).XPLOT(256).YPLOT(256)
      EQUIVALENCE (X(1).PLOTP(1)).(Y(1).PLOTP(32)).(Z(1).PLOTP(63)).
     *(XPLOT(1).PLOTP(1)).(YPLOT(1).PLOTP(257))
      F(Z1.Z2.W)=(W-Z1)/(Z2-Z1)
      DATA EPS/0.001/
100   TYPE 1
1     FORMAT(' NR. DE LUCRU 1=CAROIAJ 2=NIVEL 3=EXIT : '.$)
      ACCEPT 2.ITIP
      IF(ITIP.EQ.3) GOTO 3000
2     FORMAT(5I2)
      TYPE 3
3     FORMAT(' NUME FISIER DE INTRARE : '.$)
      ACCEPT 4.NRI.FIST
4     FORMAT(Q.15A1)
      TYPE 5
5     FORMAT(' NUME FISIER DE IESIRE  : '.$)
      ACCEPT 4.NRE.FISE
      IF (ITIP.EQ.2) GOTO 1000
      CALL ASSIGN(4.FIST.NRI)
      CALL FDBSET(4.'R')
      READ (4.2)LX.LY.MX.MY.ID
      IF (ID)1001.1002.1001
1002  READ (4.6)(X(IX).IX=1.LX)
      READ (4.6)(Y(IY).IY=1.LY)
      DO 7 IX=1.LX
7     READ (4.6)(Z(IX.IY).IY=1.LY)
6     FORMAT(16F5.2)
      CALL CLOSE(4)
      CALL ASSIGN(4.FISE.NRE)
      CALL FDBSET(4.'NEW')
      WRITE (4)LX.LY.MX.MY.1
      CALL SECFIT(4.LX.LY.X.Y.Z.MX.MY.U.V)
      CALL CLOSE(4)
      GOTO 100
1000  CALL ASSIGN(4.FIST.NRI)
      CALL FDBSET(4.'R')
      CALL ASSIGN(3.FISE.NRE)
      CALL FDBSET(3.'NEW')
      CALL PLOTS(0..0..3)
2000  REWIND 4
      READ (4)LX.LY.MX.MY.IO
      IF(IO)1003.1001.1003
1003  IFINX=(LX-1)*MX+1
      IFINY=(LY-1)*MY+1
      READ (4)(U(I).I=1.IFINY)
      READ (4)(V(I).I=1.IFINY)
      TYPE 1004
1004  FORMAT(' INTRODUCETI VALOARE NIVEL : '.$)
      ACCEPT 1005.W
1005  FORMAT (F6.2)
      JY=1
      LXM1=LX-1
```

```
      LYM1=LY-1
      MXP1=MX+1
      MYP1=MY+1
      LM=1
      DO 101 J=1,LYM1
      IY=1
      DO 102 I=1,LXM1
      READ (4)(W2(K),K=1,MXP1)
      YLU=Y(JY)
      DO 8 JJ=1,MY
      YL=YLU
      YLU=Y(JY+JJ)
      STY=YLU-YL
      DO 9 K1=1,MXP1
      W1(K1)=W2(K1)
      READ (4)(W2(K),K=1,MXP1)
      F1=W1(1)
      F2=W2(1)
      XCU=X(IX)
      DO 8 II=1,MX
      XC=XCU
      XCU=X(IX+II)
      STX=XCU-XC
      F4=F1
      F3=F2
      F1=W1(II+1)
      F2=W2(II+1)
      ICOD=0
      IF(W.GE.F1)ICOD=ICOD+1
      IF(W.GE.F2)ICOD=ICOD+2
      IF(W.GE.F3)ICOD=ICOD+4
      IF(W.GE.F4)ICOD=7-ICOD
      IF(ICOD)11,8,11
11    GOTO (10,20,30,40,50,60,70),ICOD
10    PLOTP(LM,1)=XC+F(F4,F1,W)*STX
      PLOTP(LM,4)=YL+F(F1,F2,W)*STY
      PLOTP(LM,2)=YL
      PLOTP(LM,3)=XCU
      GOTO 80
20    PLOTP(LM,1)=XC+F(F3,F2,W)*STX
      PLOTP(LM,4)=YL+F(F1,F2,W)*STY
      PLOTP(LM,2)=YLU
      PLOTP(LM,3)=XCU
      GOTO 80
30    PLOTP(LM,3)=XC+F(F3,F2,W)*STX
      PLOTP(LM,1)=XC+F(F4,F1,W)*STX
      PLOTP(LM,2)=YL
      PLOTP(LM,4)=YLU
      GOTO 80
40    PLOTP(LM,3)=XC+F(F3,F2,W)*STX
      PLOTP(LM,2)=YL+F(F4,F3,W)*STY
      PLOTP(LM,1)=XC
      PLOTP(LM,4)=YLU
      GOTO 80
```

```
50    PLOTP(LM+1,1)=XC+F(F4,F1,W)*STX
      PLOTP(LM,3)=XC+F(F3,F2,W)*STX
      PLOTP(LM,2)=YL+F(F4,F3,W)*STY
      PLOTP(LM+1,4)=YL+F(F1,F2,W)*STY
      PLOTP(LM,1)=XC
      PLOTP(LM,4)=YLU
      PLOTP(LM+1,2)=YL
      PLOTP(LM+1,3)=XCU
      LM=LM+1
      GOTO 80
60    PLOTP(LM,2)=YL+F(F4,F3,W)*STY
      PLOTP(LM,4)=YL+F(F1,F2,W)*STY
      PLOTP(LM,1)=XC
      PLOTP(LM,3)=XCU
      GOTO 80
70    PLOTP(LM,2)=YL+F(F4,F3,W)*STY
      PLOTP(LM,1)=XC
      PLOTP(LM,4)=YL
      PLOTP(LM,3)=XC+F(F4,F1,W)*STX
80    LM=LM+1
8     CONTINUE
      IX=IX+MX
102   CONTINUE
      JY=JY+MY
101   CONTINUE
      LM=LM-1
      WRITE(3,554)((PLOTP(I,J),J=1,4),I=1,LM)
554   FORMAT(4F15.6)
      INDI=1
      INDU=1
      INDCI=0
      XMIN=U(1)
      XMAX=U(IFINX)
      YMIN=V(1)
      YMAX=V(IFINY)
150   DO 96 I=INDI,LM
      IF(PLOTP(I,1).EQ.XMIN)GOTO 90
      IF(PLOTP(I,2).EQ.YMIN)GOTO 90
      IF(PLOTP(I,2).EQ.YMAX)GOTO 90
      IF(PLOTP(I,3).EQ.XMAX)GOTO 91
      IF(PLOTP(I,4).EQ.YMIN)GOTO 91
      IF(PLOTP(I,4).EQ.YMAX)GOTO 91
96    CONTINUE
12    INDCI=1
      GOTO 97
90    CALL MOV(PLOTP,INDU,I,0)
      GOTO 97
91    CALL MOV(PLOTP,INDU,I,2)
97    IND=INDU
      INDU=INDU+1
      DO 92 I=INDU,LM
      IF(ABS(PLOTP(IND,3)-PLOTP(I,1)).LT.EPS.AND.ABS(PLOTP(IND,4)-
     PLOTP(I,2)).LT.EPS) GOTO 98
      IF(ABS(PLOTP(IND,3)-PLOTP(I,3)).LT.EPS.AND.
```

```
     *ABS(PLOTP(IND,4)-PLOTP(I,4)).LT.EPS) GOTO 91
92    CONTINUE
      CALL PDATA(XPLOT,YPLOT,INDI,IND)
      CALL PLOT(PLOTP(IND,3),PLOTP(IND,4),1)
      INDI=1000
      IF(IND7.GE.LX)GOTO 93
      IF(IND8E.EQ.1)GOTO 97
      GOTO 150
93    TYPE 1010
1010  FORMAT(' MAI SINT NIVELE DE CALCULAT ? (0=NU 1=DA) ',$)
      ACCEPT 2,III
      IF(III)2000,1012,2000
1012  CALL PLOT(0.,0.,999)
      CALL CLOSE(3)
1001  CALL CLOSE(4)
      GOTO 100
3000  STOP
      END
```

8.5.7. Subrutina MOV

```
      SUBROUTINE MOV(PLOTP,IND1,IND2,I)
      DIMENSION PLOTP(256,4)
      X1=PLOTP(IND2,I+1)
      X2=PLOTP(IND2,I+2)
      X3=PLOTP(IND2,3-I)
      X4=PLOTP(IND2,4-I)
      PLOTP(IND2,1)=PLOTP(IND1,1)
      PLOTP(IND2,2)=PLOTP(IND1,2)
      PLOTP(IND2,3)=PLOTP(IND1,3)
      PLOTP(IND2,4)=PLOTP(IND1,4)
      PLOTP(IND1,1)=X1
      PLOTP(IND1,2)=X2
      PLOTP(IND1,3)=X3
      PLOTP(IND1,4)=X4
      RETURN
      END
```

8.6. Trasarea curbelor de nivel

O primă aplicaţie pentru programul de interpolare a unei suprafeţe a fost realizarea unui program care utilizînd drept intrare datele rezultate din interpolare să traseze curbele pentru care $z =$ ct.

S-a pornit de la ideea că din modelul rezultat din interpolare se pot obţine puncte suficient de *„dese"* astfel încît o interpolare ulterioară de tip liniar pentru nivelul z dat să dea un rezultat satisfăcător.

În acest caz algoritmul este următorul:
Fie 4 puncte care alcătuiesc un dreptunghi şi pentru care se cunosc coordonatele x, y, z, (fig. 8.13).

Se caută pe fiecare din segmentele (12), (13), (24) şi (34) puncte astfel încît nivelul z cerut să fie situat în interiorul segmentului considerînd pentru z o interpolare liniară.

Cum în interiorul dreptunghiului nu putem afla alte puncte decît rezolvînd ecuația suprafeței atunci considerăm că în interiorul dreptunghiului nivelul z este reprezentat de segmentul (sau segmentele) ce unesc punctele de pe frontieră aflate anterior. În general pe frontieră se pot găsi numai 2 puncte astfel încît pentru marea majoritate a cazurilor segmentul este unic determinat.

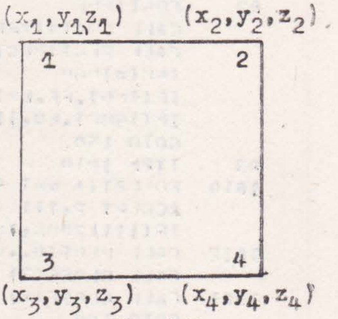

Fig. 8.13

Un dezavantaj al metodei constă în faptul că segmentele din care sînt alcătuite curbele de nivel sînt disparate (nu apar în continuare din cauza modului de baleiere a suprafeței) ceea ce face ca în primul rînd curbele să nu fie plotate iar în al doilea rînd mișcările mesei de desen să fie mai multe decît necesare și dezordonate.

Pentru evitarea acestui inconvenient s-a introdus în algoritmul general o secvență de *„așezare"* a segmentelor obținute unul în continuarea celuilalt astfel încît curbele să se deseneze continuu. În schimb această secvență este o mare consumatoare de timp bazîndu-se pe un algoritm de ordonare care îndeobște este ineficient pentru șiruri mari de date de intrare.

Rezultatele obținute cu ajutorul programului curbelor de nivel s-au dovedit a fi suficient de precise mai ales în cazul în care s-au folosit factori mai mari de îndesire a punctelor originale. În ce privește utilizarea programului ea este evidentă programul fiind interactiv.

Singura cerință este existența unui fișier în care să fie memorate rezultatele interpolării anterioare utilizînd metoda bidimensională.

8.6.1. Formele tablourilor pentru datele de intrare și pentru datele de ieșire

INTERPOLAREA BIVARIATĂ ȘI MONTAREA SUPRAFEȚELOR NETEDE

● DATE DE INTRARE

IX nr. de pcte.	X(IX) caroiaj	Funcția Z(IX, IY)								
		IY = (nr. de puncte 1	2	3	4	5	6	7	8	9
		Y(IY) = (caroiaj) 0,0	5,0	10,0	15,0	20,0	25,0	30,0	35,0	40,0
1	0,0									
2	5,0									
3	10,0									

● DATE DE IEȘIRE

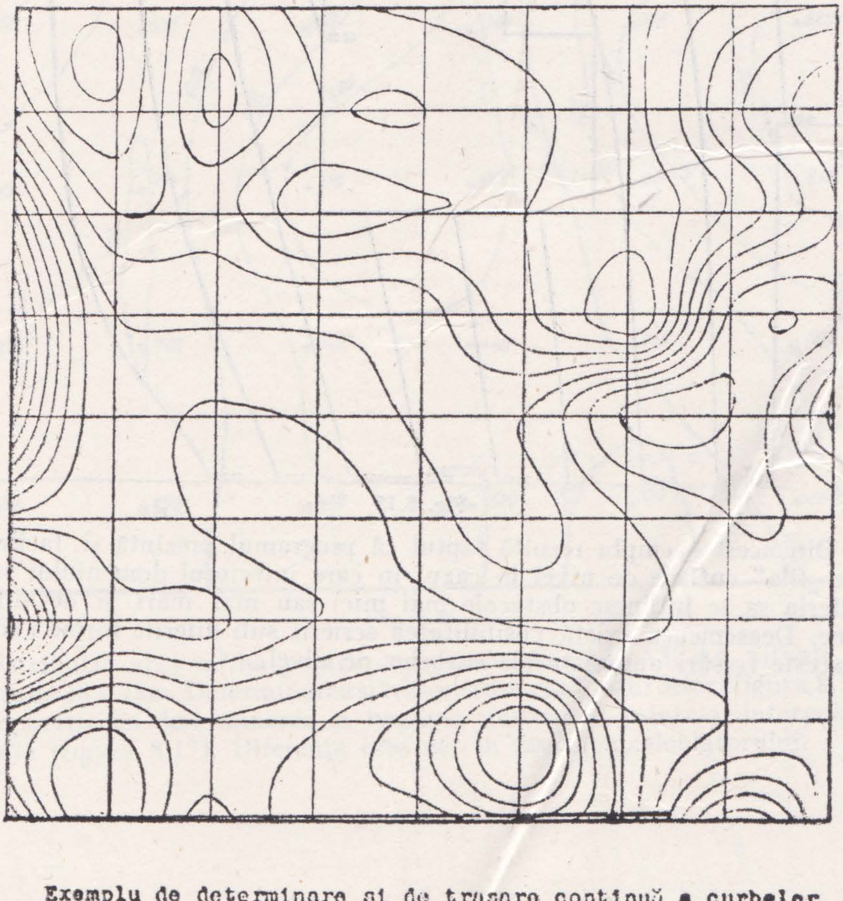
KX	U(KX)	Funcția indesita W(KX, KY)				
		KY = (nr. de puncte) 1	2	3	4	5 . . .
		V(KY) = (caroiaj, pas îndesit) 0,0	2,5	5,0	7,5	10,0 . . .
1	0,0					
2	2,5					
3	5,0					

Legătura posibilă dintre interpolarea bivariată și vizualizarea (perspectivă) a funcțiilor de două variabile

Algoritmul și programul pentru vizualizarea (perspectivă) a funcțiilor de două variabile cu studiul porțiunilor de suprafață vizibile este perfect aplicabil și în cazul suprafețelor netede determinate prin interpolarea bivariată.

În felul acesta există posibilitatea completării integrale a imaginei, pe care ne-am putut-o face despre suprafața în cauză. Pe lîngă determinarea curbelor de nivel de cote dorite avem și perspectivele reliefului din oricare punct de vedere.

8.7. Aplicații ale interpolării bivariate și montării suprafețelor netede bazată pe proceduri locale [figurile 8.14 – 8.19]

Exemplu de determinare și de trasare continuă a curbelor de nivel într-o interpolare bivariată pe un caroiaj dat

Fig. 8.14

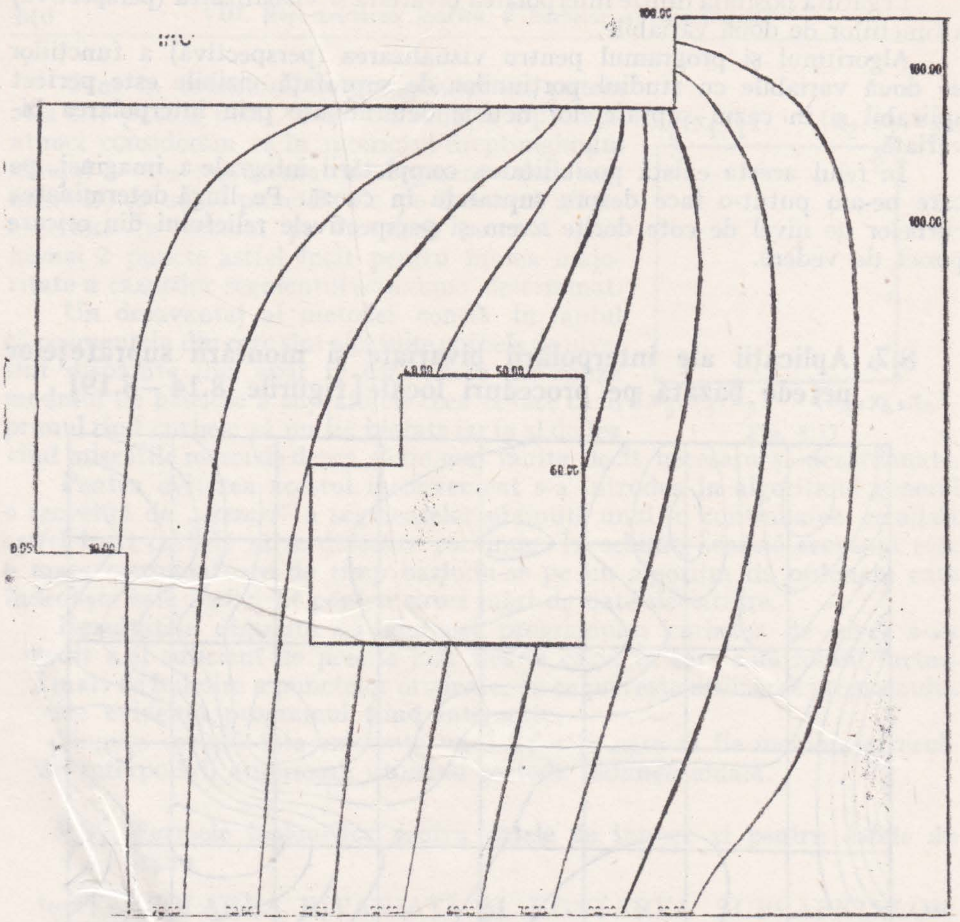

Fig. 8.15

Din acest exemplu rezultă faptul că programul prezintă și facilitatea de a „fila” curbele de nivel în cazul în care interiorul domeniului sau la periferia sa se întîlnesc obstacole mai mici sau mai mari și de diferite forme. Deasemenea există posibilitatea scrierii sub diferite forme a cotelor pe aceste trasări automate ale curbelor de nivel.

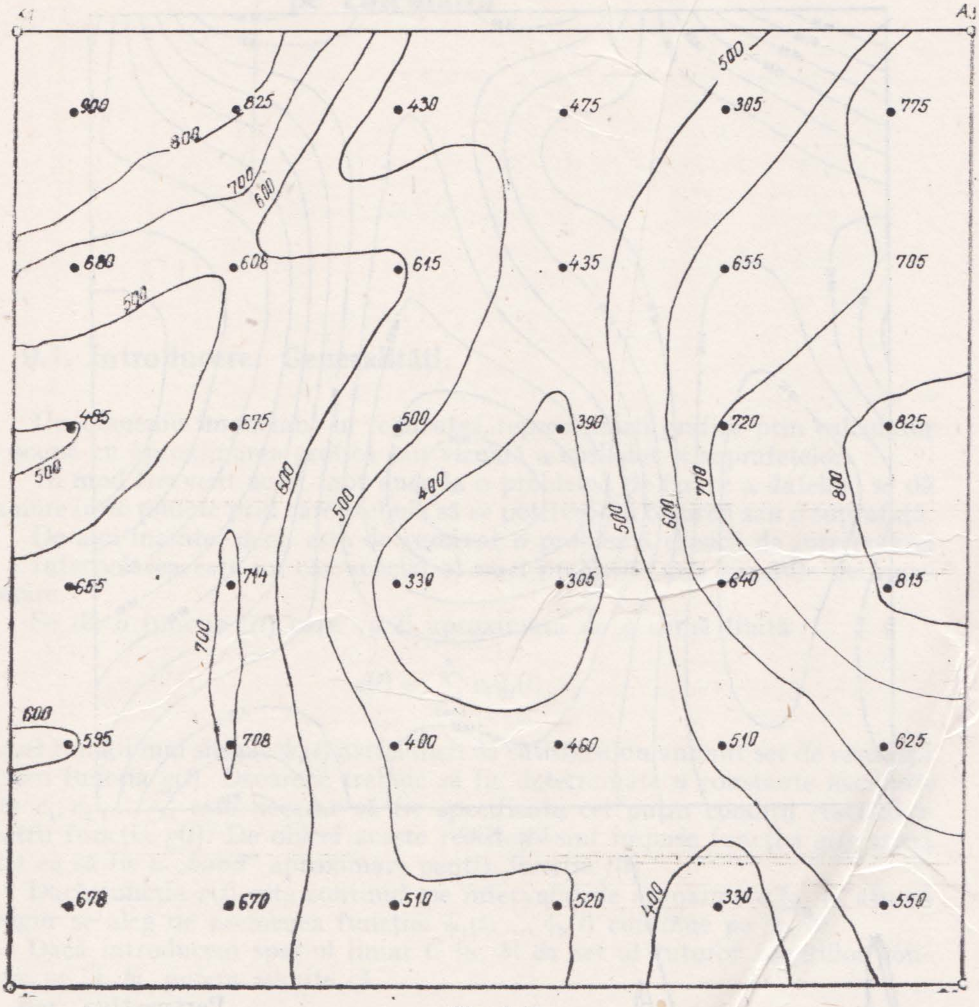

Fig. 8.16

Distribuția apei m³/ha pentru aspersoare A1, A2, A3, A4 situate la distanța de 18 × 18m. Determinarea și trasarea manuală a curbelor (figura 8.16) în comparație cu determinarea și trasarea automată printr-o interpolare bivariată (figura 8.17). Diferența este net în favoarea calculatorului.

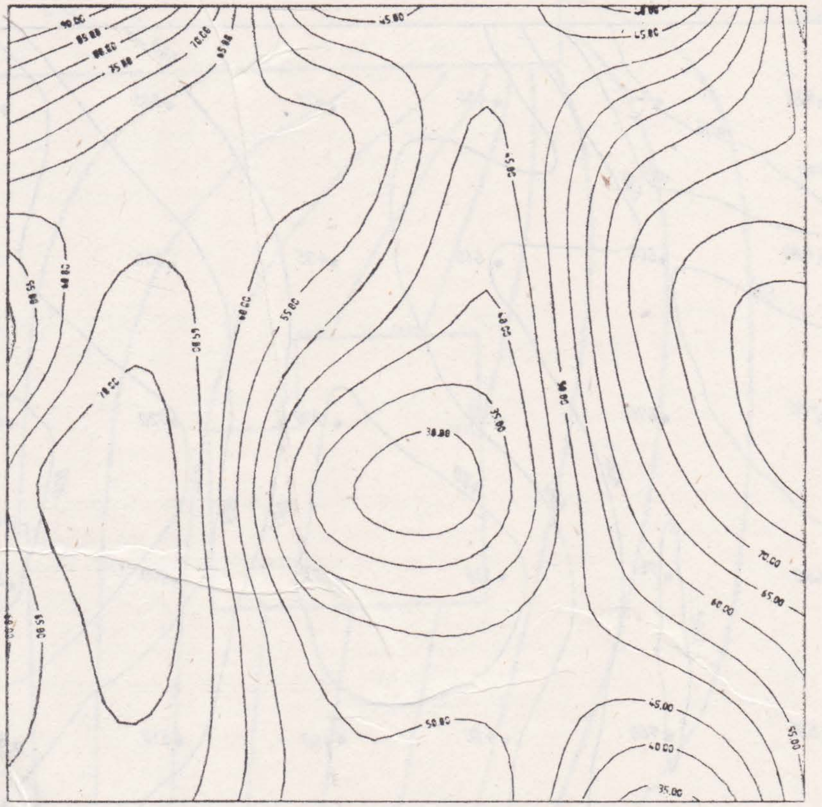

Fig. 8.17

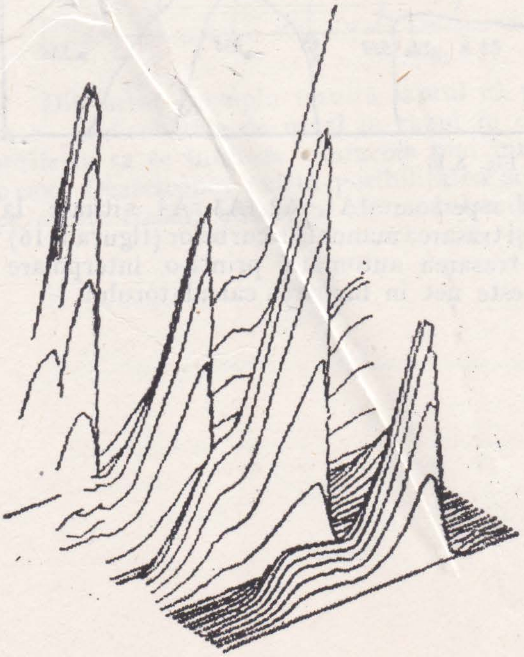

Fig. 8.18

Perspectiva reliefului (fig. 8.18) şi o secţiune cu un plan vertical prin relieful respectiv (fig. 8.19)

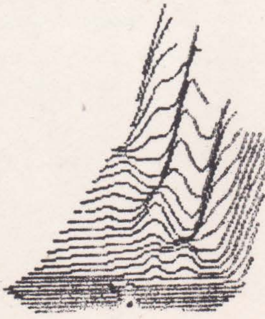

Fig. 8.19

Capitolul IX

Curbele în grafica pe calculator

9.1. Introducere. Generalități.

Un domeniu important în realizarea reprezentării grafice prin calculator se ocupă cu aproximarea grafică sau vizuală a curbelor și suprafețelor.

În mod frecvent acest fapt duce la o problemă de fixare a datelor: se dă un număr de puncte prin care trebuie să se potrivească o curbă sau o suprafață. De aici înainte, deci, este de rezolvat o problemă clasică de interpolare. Interpolarea este un caz special al unei probleme mai generale de aproximare.

Se dă o funcție $f(t)$ care va fi aproximată de o sumă finită

$$g(t) = \sum_{i=1}^{n} c_i \psi_i(t)$$

a unei funcții mai simple $\psi_i(t)$ astfel încît să satisfacă un anumit set de restricții pentru funcția $g(t)$. Deoarece trebuie să fie determinate n constante necunoscute $c_1, c_2, \dots, c_n$, este necesar să fie specificate cel puțin condiții restrictive pentru funcția $g(t)$. De obicei aceste restricții sînt impuse funcției $g(t)$ astfel încît ea să fie o *„bună"* aproximare pentru funcția $f(t)$.

Dacă funcția $g(t)$ este continuă pe intervalul de aproximare [a, b] atunci desigur se aleg de asemenea funcțiie $\psi_1(t) \dots, \psi_n(t)$ continue pe $[a, b]$.

Dacă introducem spațiul liniar $C\,[a, b]$ ca set al tuturor funcțiilor continue pe $[a, b]$, putem admite că

$$\psi_i(t) \in C\,[a, b]$$

astfel, o bună aproximare $g(t)$ poate fi obținută pentru funcția $f(t)$ dacă:

1. $\|f - g\| = \min$
2. Se asigură o soluție unică pentru setul de coeficienți c_i.

Aici $\|\dots\|$ înseamnă norma lui Tchebyscheff pe $C\,[a, b]$. Se știe că norma Tchebyscheff a funcției $f(t) \in C\,[a, b]$ este definită ca funcția corect evaluată,

$$\|f\| = \max_{a < t < b} |f(t)|$$

În general $C^k[a, b]$ înseamnă setul de funcții continui al primelor k derivate (funcții diferențiabile) pe intervalul $[a, b]$. În teoria aproximării restricțiile ce vor fi impuse funcție $g(t)$ vor fi foarte des următoarele:

1. Constrîngeri de interpolare:

$$g(t_i) = f(t_i), \quad \forall_i \in [1 : n]$$

De exemplu, ambele funcții vor avea aceleași valori într-un număr distinct de puncte în $[a, b]$

2. Amestec de interpolări și restricții:

a) $g(t_i) = f(t_i), \quad i \in [1: k < n]$

b) $g'(t_1) = f'(t_1)$ și $g'(t_k) = f'(t_k)$

c) $g(t) \in C^2$, adică $g(t)$ este **dublu diferențiabilă**.

3. Restricții ortogonale:

$$(f - g, \psi_i) = \int_a^b [f(t) - g(t)]\, \psi_i(t)\, dt = 0,$$

adică constantele $c_1, c_2, \ldots, c_n$ sînt astfel alese încît să satisfacă relația de mai sus, funcțiile $\psi_1, \psi_2, \ldots, \psi_n$ fiind ortogonale.

4. Restricții variaționale:

$$\|f - g\| = \min \{\|f - h\| \mid h \in \text{distanța } (\psi_1, \ldots, \psi_n)\}$$

adică constantele $c_1, c_2, \ldots, c_n$ sînt astfel alese încît să se obțintă minimul din toate funcțiile $\|f - h\|$ din setul tuturor combinațiilor lineare posibile $h = c_1\psi_1 + c_2\psi_2 + \ldots + c_n\psi_n$.

În grafica pe calculator este necesar să ne ocupăm în mod deosebit de anumite calități care sînt caracteristice în condițiile specifice unei curbe sau suprafețe. Unii numesc această calitate ca fiind *„proprietatea formei"*.

Astfel reprezentarea formei poate necesita anumite modificări ale aproximării obișnuite din teoria aproximării. În general, formele în problemele de proiectare aplicată la calculator, nu pot fi identificate cu funcțiile simple în sensul $y = f(x)$. Aceasta se explică prin faptul că forma celor mai multe obiecte de construcții este independentă intrinsec de sitemul de coordonate. De exemplu, dacă trebuie să potrivim o curbă sau o suprafață printr-un set de puncte alese inițial, atunci factorul important în determinarea formei obiectului este relația dintre aceste puncte și nu dintre puncte și un anumit sistem de coordonate ales în mod arbitrar.

De aceea în multe aplicații apare ca o condiție esențială ca alegerea unui sistem de coordonate să nu afecteze forma. Mai mult, formele obiectelor de construcții pot avea tangente verticale. Dacă o astfel de formă a fost reprezentată de o funcție obișnuită de tipul $y = f(x)$, tangentele verticale vor exclude o aproximare prin funcțiile analitice (de exemplu polinoamele). Curbele și suprafețele, foarte frecvent, nu sînt plane, sau sînt închise sau deschise și de aceea nu pot fi reprezentate de o funcție obișnuită.

Pentru toate aceste motive, reprezentarea dominantă a formelor în proiectarea asistată de calculator se face în forma parametrică, nu de o funcție $y = f(x)$, ci de un set de două funcții $x = x(t)$, și $y = y(t)$.

Deci putem spune că un punct pe o astfel de curbă este reprezentat prin vectorul

$$\bar{P}_c = [x(t)\ y(t)]$$

De asemenea un punct situat pe o curbă din spațiu este dat de vectorul

$$\bar{P}_c[x(t)\ \ y(t)\ z(t)]$$

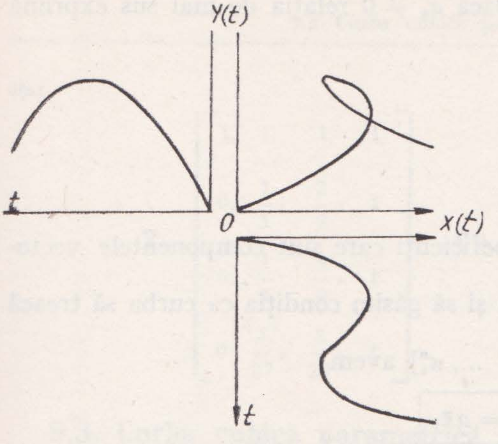

Fig. 9.1

Un punct situat pe o suprafață este reprezentat prin vectorul

$$\bar{P}_s = [x(u, v)\ y(u, v)\ z(u, v)]$$

O astfel de reprezentare parametrică a formelor este cea mai potrivită descriere a modului în care curbele sînt trasate de un plotter sau vizualizate pe un ecran.

În acest caz cele două funcții $x(t)$ și $y(t)$ se aplică în sensul unei *„funcții de dirijare"* către sistemul Servo al plotterului sau către sistemul de deflexie al tubului cu raze catodice, trasînd curba respectivă.

Acest mod de producere (trasare) al curbelor poate fi ilustrat în figura 9.1. Curba rezultată nu poate fi reprezentată de o funcție obișnuită $y = f(x)$.

Cu ajutorul curbelor și suprafețelor care sînt reprezentate sub forma parametrică, problema interpolării sau aproximării unui astfel de obiect este redusă la problema determinării prin interpolare sau aproximare a componentelor de reprezentare ale vectorului obiectului.

O aproximare generală de producere a unei curbe sau suprafețe prin hardware duce exact la problema clasică de aproximare și anume, la aproximarea curbelor și suprafețelor arbitrare printr-o sumă de funcții mai simple care pot fi produse prin generatori de funcții hardware. O clasă de funcții care sînt foarte potrivite pentru producerea prin hardware, sînt polinoamele.

9.2. Determinarea curbei de interpolare care trece prin n + 1 puncte date

Polinomul de gradul 2 determină parabola $y = ax^2 + bx + c$ a căre axă este paralelă cu axa oy.

Vîrful parabolei are coordonatele $-b/2\,a$ și $(4ac - b^2)/(4\,a)$

Parabola care trece prin două puncte de coordonate $(0, 0)$ și $(1, 0)$ și are ca vîrf punctul $V\left(\frac{1}{2}, V\right)$ are ca ecuație

$$y = 4\,v(1 - x)\,x$$

În grafica pe calculator se utilizează în mod frecvent curbele definite prin polinoame sau curbe care trebuie să treacă printr-un anumit număr de puncte date. O astfel de curbă are ecuația de forma:

$$y = a_0 + a_1x + \ldots + a_nx^n = \sum_{i=0}^{n} a_ix^i$$

în care $a_0, a_1, ..., a_n$ sînt constante. Dacă $a_n \neq 0$ relația de mai sus exprimă curba algebrică de grad n.

Putem considera doi vectori

$\bar{a} = [a_0, a_1, ..., a_n]$ și

$\bar{x} = [1, x, ..., x^n]$

deci putem scrie: $\boxed{y = \bar{a}\bar{x}}$

Această ecuație conține $n + 1$ coeficienți care sînt componentele vectorului $\bar{a}$.

Să considerăm punctele $A_i(x_i, y_i)$ și să găsim condiția ca curba să treacă prin aceste puncte.

Dacă notăm vectorul $\bar{x}_i = [1, x_i, ..., x_i^n]$ avem

$$\boxed{y_i = a\bar{x}_i}$$

Condiția ca curba să treacă prin cele $n + 1$ puncte $(x_0, y_0), (x_1, y_1), ..., (x_n, y_n)$ conduce la rezolvarea sistemului de $n + 1$ ecuații liniare cu $n + 1$ necunoscute care în scriere matriceală este

$\boxed{\bar{y} = \bar{a}\bar{X}}$ unde $\bar{y} = [y_0, y_1, ..., y_n]$ iar

$$\bar{X} = \begin{bmatrix} 1, 1, ..., 1 \\ x_0, x_1, ..., x_n \\ \dots\dots\dots \\ \dots\dots\dots \\ x_0^n, x_1^n, ..., x_n^n \end{bmatrix}$$

Dacă $x_i \neq x_j$ pentru $i \neq j$, $i, j = 0, 1, ..., n$ există matricea inversă $\bar{X}^{-1}$ și rezolvarea sistemului conduce la

$$\bar{a} = \bar{y}\bar{X}^{-1}$$

și prin urmare ecuația explicită a curbei de interpolare care trece prin punctele date (x_i, y_i) $i = 0, 1, ..., n$ este

$$\boxed{y = \bar{y}\bar{X}^{-1}\bar{X}}$$

9.2.1. Aplicație

Să se determine cubica care trece prin următoarele patru puncte $(0,1)$; $\left(\frac{1}{3}, 0\right)$; $\left(\frac{2}{3}, 0\right)$ *și* $(1,0)$ (*fig.* 9.2).

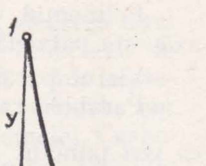

Fig. 9.2

Ecuația explicită a curbei este

$$y = [1,0,0,0]\ \bar{X}^{-1}\ [1, x, x^2, x^3]^T \text{ (matricea transpusă)}$$

$$y = 1 - \frac{11}{2}x + 9x^2 - \frac{9}{2}x^3.$$ Matricele $\bar{X}$ și $\bar{X}^{-1}$ utilizate

sînt

$$\bar{X} = \begin{bmatrix} 1, & 1, & 1, & 1 \\ 0, & \frac{1}{3}, & \frac{2}{3}, & 1 \\ 0, & \frac{1}{9}, & \frac{4}{9}, & 1 \\ 0 & \frac{1}{27}, & \frac{8}{27}, & 1 \end{bmatrix}; \quad \bar{X}^{-1} = \begin{bmatrix} 1, & -\frac{11}{2}, & 9, & -\frac{9}{2} \\ 0, & 9, & \frac{45}{2}, & \frac{27}{2} \\ 0, & -\frac{9}{2}, & 18, & -\frac{27}{2} \\ 0, & 1, & -\frac{9}{2}, & \frac{9}{2} \end{bmatrix}$$

9.3. Curba cubică parametrică spațială

Cubica parametrică spațială are o deosebită utilizare în studiul curbelor și suprafețelor în grafica pe calculator. Ea este exprimată vectorial prin ecuația:

$$\bar{P} = \bar{A} + \bar{B}t + \bar{C}t^2 + \bar{D}t^3 \quad t \in [0, 1]$$

sau poate fi exprimată parametric prin funcțiile cubice (fig. 9.3 a și b):

$$x(t) = a_x + b_x t + c_x t^2 + d_x t^3$$
$$y(t) = a_y + b_y t + c_y t^2 + d_y t^3$$
$$z(t) = a_z + b_z t + c_z t^2 + d_z t^3 \quad \text{unde} \quad t \in [0, 1]$$

Cubica parametrică este definită prin 12 coeficienți.

9.3.1. Aplicație

Să se determine cubica spațială definită prin patru puncte A (0, 0, 0) (B (1. 0, 1), C (1, 1, 0), D (0, 1, 0) știind că valorile parametrului sînt 0; $\frac{1}{3}$; $\frac{2}{3}$ și 1

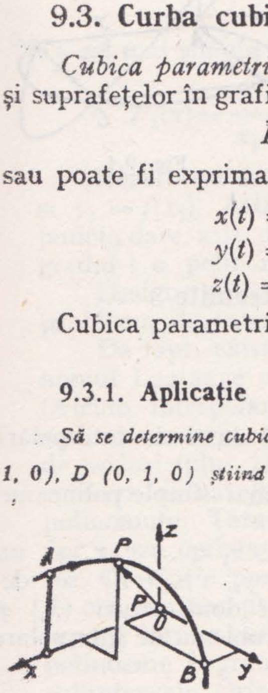

Fig. 9.3 a

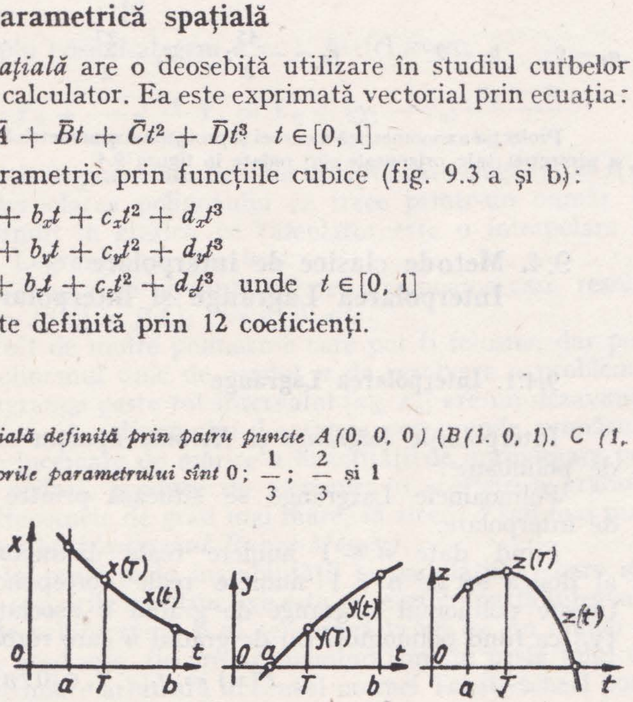

Fig. 9.3 b

Este necesară cunoașterea coordonatelor celor patru puncte A_1, A_2, A_3 și A_4 precum și valorile parametrului în intervalul [0,1] deci:

$$0 \leqslant t_1 < t_2 < t_3 < t_4 \leqslant 1$$

Coeficienții pot fi determinați rezolvînd sistemul de patru ecuații liniare al funcțiilor cubice parametrice

$$x_i = a_x + b_x t_i + c_x t_i^2 + d_x t_i^3 \quad i = 1, 2, 3, 4$$

și analog pentru y_i și z_i.

Astfel coeficienții a_x, b_x, c_x, d_x se obțin rezolvînd sistemul:

$$0 = a_x$$
$$1 = \frac{b_x}{3} + \frac{c_x}{9} + \frac{d_x}{27}$$

$$1 = \frac{2b_x}{3} + \frac{4c_x}{9} + \frac{8d_x}{7}$$

$$0 = b_x + c_x + d_x$$

şi similar obţinem mai departe opt coeficienţi.

Valorile rezultate în final sînt:

$$a_x = 0; \quad b_x = \frac{9}{2}; \quad c_x = -\frac{9}{2}; \quad d_x = 0$$

$$a_y = 0; \quad b_y = -\frac{7}{2}; \quad c_y = \frac{27}{2}; \quad d_y = -9$$

$$a_z = 0; \quad b_z = 9; \quad c_z = -\frac{45}{2}; \quad d_z = \frac{27}{2}$$

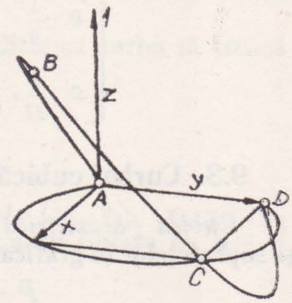

Fig. 9.4

Proiecţia axonometrică a curbei şi proiecţia axonometrică a proiecţiei sale orizontale sînt redate în figura 9.4.

9.4. Metode clasice de interpolare Interpolarea Lagrange şi interpolarea Hermite

9.4.1. Interpolarea Lagrange

Interpolările *Lagrange* şi *Hermite* aparţin ambele clasei de interpolări de polinoame.

Polinoamele Largrange se situează printre cele mai simple polinoame de interpolare.

Fiind date $n + 1$ numere reale distincte $x_0 < x_1 < \ldots < x_n$ şi un al doilea set de $n + 1$ numere reale corespondente y_i, $i \in [0:n]$ se defineşte polinomul Lagrange de gradul n asociat celor două seturi $\{x_i\}$ şi $\{y_i\}$ ca fiind polinomul$P(x)$ de gradul n care rezolvă problema de interpolare

$$P(x_i) = y_i, \quad \forall_i \in [0:n]$$

Numerele x_i sînt numite *„noduri"* iar numerele y_i sînt numite *„restricţii"* ale funcţiei de interpolare. Aceste polinoame există întotdeauna şi sînt unice. În special, dacă $f(x)$ este o funcţie definită în $x_0, x_1, x_2, \ldots, x_n$ astfel încît

$$f(x_i) = y_i, \quad \forall_i \in [0:n]$$

interpolarea Lagrange de gradul n a funcţiei $f(x)$ cu nodurile în x_i, $i \in [0:n]$ este polinomul

$$P_n(x) = \sum_{i=0}^{n} f(x_i)\, L_{i,n}(x)$$

cu

$$L_{i,n} = \frac{(x - x_0) \ldots (x - x_{i-1})(x - x_{i+1}) \ldots (x - x_n)}{(x_i - x_0) \ldots (x_i - x_{i-1})(x_i - x_{i+1}) \ldots (x_i - x_n)}$$

Polinomul $P_n(x)$ poate fi scris așa dar și sub forma

$$P_n(x) = \sum_{i=0}^{n} f(x_i) \frac{\prod_{\substack{j=0 \\ j\neq i}}^{n} (x - x_j)}{\prod_{\substack{j=0 \\ j\neq i}}^{n} (x_i - x_j)}$$

Din definiția lui $L_{i,n+1}(x)$ rezultă

$$L_{i,n}(x_i) = \delta_{ij}, \quad i, j \in [0:n]$$

unde δ_{ij} este delta Kronecker

$$\delta_{ij} = \begin{cases} 1 & \text{dacă } i = j \\ 0 & \end{cases}$$

Ca cel mai simplu exemplu posibil alegem $n = 1$. Astfel avem

$$P_1(x) = \frac{x - x_1}{x_0 - x_1} \cdot Y_0 + \frac{x - x_0}{x_1 - x_0} Y_1 = Y_0 + (y_1 - y_0) \frac{x_0 - x}{x_0 - x_1}$$

Rezultatul este ecuația segmentului de linie dreaptă care leagă $y_0 = f(x_0)$ și $y_1 = f(x_1)$. Astfel interpolarea poligonului ce trece printr-un număr de puncte date, atît de obișnuit în grafica pe calculator, este o interpolare de gradul 1 a polinomului Lagrange pe porțiuni.

Desigur polinoamele Lagrange nu sînt singurele polinoame care rezolvă problema de interpolare $P(x_i) = f(x_i), \ \forall i \in [0:n]$.

De fapt, există infinit de multe polinoame care pot fi folosite, dar polinomul Lagrange este polinomul unic de gradul n de rezolvare a problemei. Oricum, interpolarea Lagrange peste tot intervalul $[x_0, x_n]$ are un dezavantaj serios; deoarece gradul n al polinomului Lagrange corespunde numărului de noduri (plus 1) orice încercare de mărire a exactității de aproximare prin sporirea numărului de noduri, produce de asemenea o creștere a gradului polinomului. Totuși, polinoamele de grad mai mare, să zicem 5 sau mai mare vor cauza ondulații în curbă (*fenomenul Runge-Méray*).

O soluție posibilă în problemele instabilității și ondulațiilor, care sînt de obicei neacceptate în scopurile constructive este să se subîmpartă intervalul $[x_0, x_n]$ într-un număr de subintervale și să se strîngă la un loc un număr de polinoame Lagrange de grad mic, fiecare aproximînd funcția peste unul din subintervale. Orice aproximare arbitrară în sensul normei Tchebyscheff poate fi realizată.

O soluție de asemenea posibilă este să se utilizeze polinoamele *Hermite* în locul polinoamelor Lagrange.

9.4.2. Interpolarea Hermite

Interpolarea Hermite corespunde unui polinom pentru o funcție f, astfel încît la un număr dat de noduri, nu numai funcția f este interpolată ci de asemenea și un număr dat de derivate consecutive ale funcției f. Acesta este exact un polinom de gradul 3

$$P_3(t) = a_3t^3 + a_2t^2 + a_1t + a_0$$

care satisface restricțiile:

$$P(a) = f(a), \quad P'(a) = f'(a)$$
$$P(b) = f(b), \quad P'(b) = f'(b)$$

Acest polinom este numit *„polinomul de interpolare cubică Hermite"* al funcției f. Fiind date o funcție $f(t)$ și $n + 1$ noduri $a = t_0 < t_1 < \ldots < t_n = b$ divizînd intervalul închis $[a, b]$ în n subintervale închise $[t_i - 1, t_i]$, $i \in [1 : n]$, putem constitui polinoamele cubice Hermite $P_i(t)$ care satisface restricțiile:

$$P_i(t_i - 1) = f(t_i - 1), \quad P_i'(t_i - 1) = f'(t_i - 1)$$
$$P_i(t_i) = f(t_i), \quad P_i'(t_i) = f'(t_i),$$

și formează ulterior polinomul cubic pe porțiuni

$$s(t) = P_i(t), \quad \forall_i : t \in [t_i - 1, t_i].$$

În fiecare din intervalele $[t_i - 1, t_i]$, funcția $s(t)$ este un polinom și astfel este infinit diferențiabilă. În toate nodurile interioare t_i, $i \in [1 : n - 1]$ avem

$$f(t_i) = P_i(t_i) = P_{i+1}(t_i) = s(t_i) \text{ și } P_{i+1}'(t_i) = s'(t_i) = P_i'(t_i) = f'(t_i)$$

De aceea funcția $s(t)$ este cel puțin odată diferențiabilă în nodurile interioare, sau

$$s(t) \in C'[a, b]$$

Dacă se dorește să se asigure o netezire mai mare, trebuie să se schimbe pe porțiuni polinoamele Hermite, la un grad mai mare de 3. Interpolarea unei funcții prin polinoame cubice Hermite pe porțiuni se face direct. Ea este dată de relația

$$s(t) = \sum_{i=0}^{n} f(t_i)\, I_{i0}(t) + \sum_{i=0}^{n} f'(t_i)\, I_{i1}(t)$$

cu

$$I_{i0}(t) = \begin{cases} \dfrac{(t - t_{i-1})^2}{(t_i - t_{i-1})^3}[2(t_i - t) + (t_i - t_{i-1})] & \text{dacă } t \in [t_{i-1}, t_i] \\ \dfrac{(t_{i+1} - t)^2}{(t_{i+1} - t_i)^3}[2(t - t_i) + (t_{i+1} - t_i)] & \text{dacă } t \in [t_i, t_{i+1}] \\ 0 \end{cases}$$

$$I_{i1}(t) = \begin{cases} \dfrac{(t - t_{i-1})^2 (t - t_i)}{(t_i - t_{i-1})^2} & \text{dacă } t \in [t_{i-1}, t_i] \\ \dfrac{(t - t_{i+1})^2 (t - t_i)}{(t_{i+1} - t_i)^2} & \text{dacă } t \in [t_i, t_{i+1}] \\ 0 \end{cases}$$

$$I_{00}(t) = \begin{cases} \dfrac{(t_1 - t)^2}{(t_1 - t_0)^3}[2(t - t_0) + (t_1 - t_0)] & \text{dacă } t \in [t_0, t_1] \\ 0 \end{cases}$$

$$I_{no}(t) = \begin{cases} \dfrac{(t - t_{n-1})^2}{(t_n - t_{n-1})^3}[2(t_n - t) + (t_n - t_{n-1}) & \text{dacă} \quad t \in [t_{n-1}, t_n] \\ 0 \end{cases}$$

$$I_{o1}(t) = \begin{cases} \dfrac{(t - t_1)^2 (t - t_o)}{(t_1 - t_o)^3} & \text{dacă } t \in [t_o, t_1] \\ 0 \end{cases}$$

$$I_{n1}(t) = \begin{cases} \dfrac{(t - t_{n-1})^2 (t - t_n)}{(t_n - t_{n-1})^3} & \text{dacă} \quad t \in [t_{n-1}, t_n] \\ 0 \end{cases}$$

Aceste funcții au proprietățile

$$\begin{cases} I_{io}(t) = \delta_{ij} \\ I'_{io}(t) = 0, \quad i, j \in [0: n] \end{cases}$$

și

$$\begin{cases} I_{i1}(t) = 0, \quad i, j \in [0: n] \\ I'_{i1}(t) = \delta_{ij} \end{cases}$$

9.4.3. Aproximarea COONS

Problema care s-ar putea pune, este ce se poate face dacă derivatele funcției $f(t)$ în nodurile interioare sînt necunoscute.

Există mai multe moduri de preîntîmpinare a acestei dificultăți. Să considerăm, de exemplu, următoarea interpolare Hermite, cunoscută ca *„aproximarea lui COONS"*

Astfel un caz deosebit de interpolare cubică este aproximarea prin polinoame cubice, raționale, introdusă de Coons.

Această metodă și-a găsit o anumită notorietate în grafica computer. Vom prezenta această metodă în forma corespunzătoare pentru aplicațiile de grafică pe calculator.

Considerăm un punct pe o curbă din spațiu dat prin coordonate omogene, adică prin vectorul

$$\bar{P}(t) = [\, wx(t)\ wy(t)\ wz(t)\ w(t)]$$

Funcțiile $wx(t)$, $wy(t)$, $wz(t)$ și $w(t)$ vor fi parametrizate prin polinoamele cubice

$$\begin{aligned} wx(t) &= a_3t^3 + a_2t^2 + a_1t + a_0 \\ wy(t) &= b_3t^3 + b_2t^2 + b_1t + b_0 \\ wz(t) &= c_3t^3 + c_2t^2 + c_1t + c_0 \\ w(t) &= d_3t^3 + d_2t^2 + d_1t + d_0 \end{aligned}$$

Coordonatele simple

$$x = \frac{wx}{w}, \quad y = \frac{wy}{w}, \quad z = \frac{wz}{w}$$

vor fi date sub forma polinoamelor cubice raționale. Cu aceste relații putem scrie:

$$\bar{P}(t) = [t^3 t^2\ t\ 1] \cdot \begin{bmatrix} a_3 & b_3 & c_3 & d_3 \\ a_2 & b_2 & c_2 & d_2 \\ a_1 & b_1 & c_1 & d_1 \\ a_0 & b_0 & c_0 & d_0 \end{bmatrix} = [t^3\ t^2\ t\ 1] \cdot A$$

Prima derivată a curbei în punctul P este

$$\bar{P}'(t) = [3t^2\ 2t\ 1\ 0] \cdot A$$

iar a doua derivată este

$$\bar{P}''(t) = [6t\ 2\ 0\ 0] \cdot A$$

Avantajul reprezentării parametrice este acela că putem alege orice distanță arbitrară a valorilor parametrului pe curbă.
De aici, pentru simplitatea calculului se aranjează ca parametrul t să primească valori de la *0* la *1*. Apare astfel problema de a se determina coeficienții matricei A astfel încît funcția $\bar{P}(t)$ să satisfacă următoarele restricții:

$$\bar{P}(t)|_{t=0} = p_0 \quad \text{și} \quad \bar{P}'(t)|_{t=0} = p'_1$$
$$\bar{P}(t)|_{t=1} = p_1 \quad \text{și} \quad \bar{P}'(t)|_{t=1} = p'_5$$

Avem

$$\begin{bmatrix} p_0 \\ p_1 \\ p'_0 \\ p'_1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 0 & 0 & 1 \\ 1 & 1 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 3 & 2 & 1 & 0 \end{bmatrix} \cdot A$$

Rezolvînd această ecuație matricială pentru A obținem

$$A = M \cdot \begin{bmatrix} p_0 \\ p_1 \\ p'_0 \\ p'_1 \end{bmatrix}$$

cu

$$M = \begin{bmatrix} 0 & 0 & 0 & 1 \\ 1 & 1 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 3 & 2 & 1 & 0 \end{bmatrix}^{-1} = \begin{bmatrix} 2 & -2 & 1 & 1 \\ -3 & 3 & -2 & -1 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 1 & 0 & 0 & 0 \end{bmatrix}$$

Matricea M este denumită uneori *„matricea magică"*. Din ecuațiile de mai sus obținem:

$$\bar{P}(t) = [2t^3 - 3t^2 + 1;\ -2t^3 + 3t^2;\ t^3 - 2t^2 + t;\ t^3 - t^2] \cdot \begin{bmatrix} p_0 \\ p_1 \\ p'_0 \\ p'_1 \end{bmatrix}$$

Pe de altă parte, interpolarea cubică Hermite a funcției

$$f(t),\ t \in [0, 1] \quad \text{cu restricțiile}$$

$$f(0) = p_0;\ f'(0) = p_0';\ f(1) = p_1 \text{ și } f'(1) = p_1'$$

este

$$S(t) = I_{00}p_0 + I_{10}p_1 + I_{01}p_0' + I_{11}p_1'$$

Comparația ecuațiilor confirmă faptul că curba $\bar{P}(t)$ este interpolarea Hermite pentru cazul $n = 1$, $t_0 = 0$, $t_n = 1$. Problema potrivirii unei curbe netede prin $n + 1$ seturi de puncte ordonate date $(p_0, p_1, \ldots, p_n)$ poate fi realizată prin punerea cap la cap a acestor așa numite funcții *„spline"* cubice așa cum vom vedea mai departe.

Deoarece în punctele interioare, de obicei numai valorile sînt definite și nu și pantele, cele patru elemente date pentru determinarea coeficienților pot fi folosite pentru a satisface restricțiile pentru două funcții spline adiacente $\bar{P}_i$ și $\bar{P}_j$ după cum urmează

$$\bar{P}_i(1) = \bar{P}_j(0) = p_{j(0)}$$
$$\bar{P}_i'(1) = \bar{P}_j'(0)$$
$$\bar{P}_i''(1) = \bar{P}_j''(0)$$

Se obține astfel o aproximare $\bar{P}(t) \in C^2$, cu specificarea valorilor și a vectorilor tangenți în cele două puncte de capăt ale curbei.

9.4.4. Interpolarea AKIMOV

Interpolarea Akimov este caracterizată prin utilizarea *curbelor plane Ferguson*. Vectorii tangenți în punctele de aplicație ale curbei de interpolare se stabilesc din configurația punctelor de aplicație cu ajutorul relației

$$\left| \frac{\overline{X_{i-1}C_i}}{\overline{C_iA_i}} \right| = \left| \frac{\overline{X_{i+1}D_i}}{\overline{D_iB_i}} \right|, \ i = 2,\ n-2$$

Deci tangenta t_i în punctul de aplicație x_i se determină astfel încît $(x_{i-1}A_iC_i)$ și $(x_{i-1}B_iD_i)$ să aibă valoarea absolută identică (fig.9.5).
Lungimea vectorului tangent este egală cu aceea a corzii x_ix_{i+1}. În figura 9.6 este reprezentată curba obținută prin interpolarea Akimov (mai gros) și pentru aceleași puncte de spirijin (aplicație) este desenată (mai slab) curba obținută prin interpolarea Lagrange a funcției

9.5. Funcția B-Spline și interpolarea cu B-spline

Din cauza proprietăților lor matematice simple, polinoamele au fost foarte frecvent folosite pentru aproximarea altor funcții. Polinoamele, în general, tind să prezinte ondulații nedorite atunci cînd trec prin mai mult de cîteva puncte, însă aceste ondulații nu pot deranja atît timp cît sînt de amplitudine mică.
Curbele trasate cu ajutorul unei curbe *spline* sau *French* sînt mult mai netede.

De aceea, este foarte avantajos să existe funcții care combină simplitatea polinoamelor cu o netezire proprie.

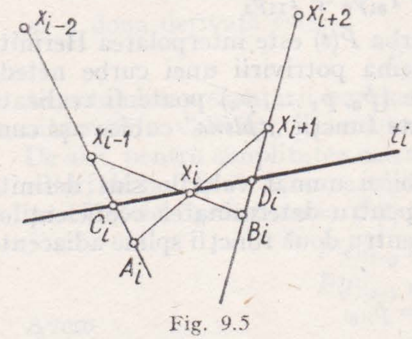

Fig. 9.5

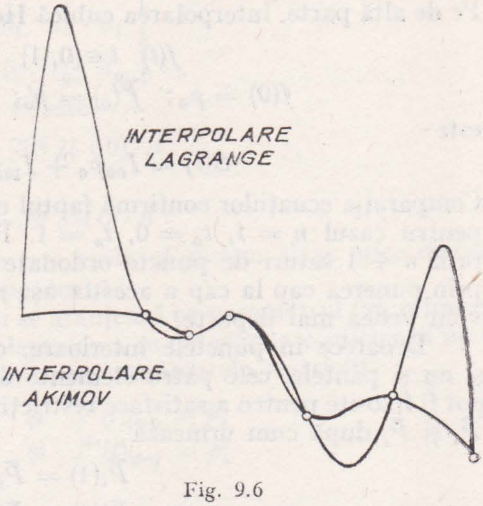

Fig. 9.6

Funcțiile spline au fost studiate intensiv în ultimele două decenii. Restrîngem discuțiile la proprietățile cele mai importante ale funcțiilor polinomiale spline, *„funcțiile B-spline"*.

9.5.1. Funcția spline de gradul m

Se consideră un șir de numere reale $x_0 < x_1 < \ldots < x_n$. O funcție spline $S(x)$ de gradul m cu nodurile $x_0, x_1, \ldots, x_n$ este o funcție definită pe întreaga axă reală, avînd următoarele două proprietăți:

1) În fiecare interval (x_i, x_{i+1}) pt. $i = 0, 1, \ldots, n$, cu $x_0 = -\infty$ și $x_{n+1} = +\infty$, funcția $S(x)$ este dată de un anumit polinom de gradul m sau mai mic.

2) Funcția $S(x)$ și derivatele sale de ordinul $1, 2, \ldots, m-1$ sînt continui pe întregul interval.

Astfel, o funcție spline este o funcție polinomială pe porțiuni (de exemplu funcția Coons discutată în (9.4.3) este o funcție spline). Pentru $m = 0$, condiția (2) nu este valabilă, deoarece o funcție spline de gradul *o* este o funcție pas.

O funcție spline de gradul *1* este un poligon. Pentru $m > 0$, 0 funcție spline de gradul m poate fi tot atît de bine definită ca o funcție în C^{m-1}, care se obține ca un întreg nedeterminat de ordinul m al funcției pas.

În general, funcția $S(x)$ este dată de polinoame diferite în intervalele alăturate (x_{i-1}, x_i) și (x_i, x_{i+1}). Funcția $S(x)$ poate fi un singur polinom pe întreaga axă reală. Definiția generală a funcțiilor spline include toate polinoamele de grad m sau mai mic.

Funcțiile spline cubice s-au dovedit a fi foarte folositoare pentru rezolvarea problemelor practice de interpolare. Din păcate, ocazional ele prezintă o discontinuitate sau puncte de inflexiune laterale în curbă. Astfel ar fi de dorit să existe o posibilitate de interpolare în care curba să nu treacă neapărat prin valorile date, ci să răspundă la o *„tensiune"* efectivă care ar putea fi considerată ca fiind produsă prin tragere în cele două capete. Aplicînd o asemenea tensiune, punctele de inflexiune nedorite pot fi îndepărtate.

Noțiunea de *„spline sub tensiune"* poate fi aproximată analitic, ducînd la interpolări sau la construirea aproximativă de curbe și suprafețe sub ten-

siune. Există în literatura de specialitate seturi de algoritmi pentru interpolarea curbelor și suprafețelor definite în mod obișnuit sau parametric.

În scopuri practice, restricția la un singur tip particular de spline simplu și deosebit, s-a dovedit a fi folositoare. Acest tip de funcție spline este dat de funcția de putere trunchiată

$$X_+^m = \begin{cases} x^m & \text{dacă } x > 0 \\ o & \text{dacă } x \leqslant 0 \end{cases}$$

O funcție spline $S(x)$ de grad impar $2k - 1$ cu nodurile $x_1, x_2, \ldots, x_n$ este denumită *„spline naturală"*, dacă este definită în fiecare din cele două intervale $(-\infty, x_1)$ și $(x_n, +\infty)$ de un polinom de gradul $< k$. Se poate demonstra că funcțiile spline naturale asigură o soluție unică de interpolare. Mai mult, o astfel de interpolare $S(t)$ este o funcție de interpolare netedă pentru n puncte date, adică este o funcție care minimalizează integrala

$$\int_a^b [S^{(k)}(x)]^2 \, dx \quad \text{pentru} \quad 0 < k < n$$

Să ne întoarcem acum la problema de interpolare

$$s'(t_0) = f'(t_0)$$
$$s(t_i) = f(t_i), \; t_i = i \cdot h, \; i \in [0 : n]$$
$$s'(t_n) = f'(t_n)$$

Din punct de vedere al calculelor, această problemă ar putea fi mult simplificată dacă ar fi posibil să se obțină $s(t)$ prin îmbinarea funcțiilor spline în care rigurozitatea dorită este construită apriori. De exemplu, dacă folosim funcții spline, cubice, curba rezultantă $s(t)$ ar avea proprietatea $s \in C^2[t_0, t_n]$.
O asemenea simplificare poate fi realizată folosind un caz special de funcții spline numite *„funcții B-spline"*.

9.5.2. Funcția și curba B-spline

Să definim mai întîi o funcție B-spline de grad impar $r = 2k - 1$ cu noduri spațiale distribuite uniform:

$$\beta_r(\tau) = \frac{1}{r!} \sum_{j=-k}^{k} (-1)^{j+k} \binom{2k}{j+k} (j - \tau)_+^r$$

Funcția $\beta_r(\tau)$ este simetrică față de $\tau = 0$, are forma de clopot și este nenegativă pe intervalul $[-k, k]$. În afara acestui interval funcția este identic zero. Mai exact funcția are proprietățile următoare

$$\beta(\tau) \begin{cases} > 0 & \text{dacă } |\tau| < k \\ = 0 & \text{" } |\tau| = k \\ \equiv 0 & \text{" } |\tau| > k \end{cases}$$

$$\beta_r(-\tau) = \beta_r(\tau)$$

$$\beta_r(0) > \beta_r(\tau) \quad \text{dacă} \quad \tau \neq 0$$

$$\sum_{i=-\infty}^{\infty} |\beta_r(i)| = \sum_{i=1-k}^{k-1} \beta_r(i) = 1$$

derivatele $\beta_r^{(p)}(\tau)$, $p = 1, 2, \ldots, r$, ale funcției $\beta_r(\tau)$ sînt date de

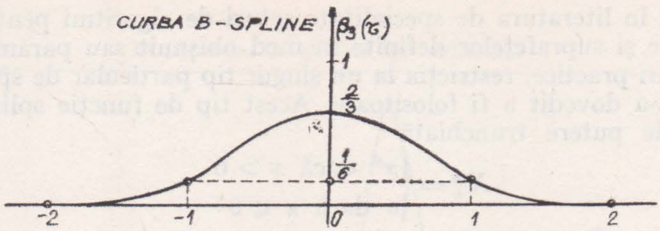

Fig. 9.7

$$\beta_r^{(p)}(\tau) = \frac{1}{(r-p)!} \sum_{j=-k}^{k} (-1)^{j+k+p} \binom{2k}{j+k} (j-\tau)_+^{k-p}$$

rezultă din această ecuație că

$$\beta_r(\tau) \in C^{r-1}$$

$$\beta_r^{(p)}(\pm k) = 0, \ \forall p \in [0: r-1]$$

Graficul funcției B-spline $\beta_3(\tau)$ este reprezentat în figura 9.7. Să considerăm intervalul de aproximare $[0, 1]$ și un nod uniform cu intervalul $h = 1/q$. Se poate vedea că cele $q + r$ funcții $\beta_r(qt - i)$, $i \in [1 - k: q + k - 1]$ sînt liniar independente pe $[0, 1]$. De aceea o funcție spline arbitrară de gradul r pe $[0, 1]$ cu $(q + 1)$ noduri în $t_j = j$; $h, j \in [0: q]$ poate fi reprezentată de funcția

$$S_r(t) = \sum_{i=1-k}^{q+k-1} a_i \beta_r(qt - i)$$

pe suportul compact pentru fiecare $\beta_r(qt - i)$ (intervalul peste care $\beta_r(qt - i)$ este ne-nul) există cel mult $(r + 1)$ termeni nenuli în această sumare pentru orice $t \in [0, 1]$ dinainte prevăzut. În plus, avem

$$\sum_{i=1-k}^{q+k-1} \beta_r(qt - i) = 1 \ \forall t \in [0, 1]$$

și de aceea

$$\| S_r(t) \| \leqslant \sup_i |a_i|, \quad \forall t \in [0, 1]$$

Derivata lui $S_r(t)$ este

$$\frac{d^p}{dr^p} S_r(t) = q^p \sum_{i=1-k}^{q+k-1} a_i \beta_r^{(p)}(qt - i)$$

Rezolvarea problemei de interpolare propusă (sau pentru orice problemă similară) este acuma imediată. Alegem curba B-spline cubică

$$S_3(t) = \sum_{i=-1}^{n+1} a_i \beta_3(nt - i)$$

Prima derivată este

$$S_3'(t) = n \sum_{i=-1}^{n+1} a_i(-1)\beta_3'(nt - i)$$

avem

$$S_3'(t_0) = a_{-1}n\beta_3'(nt_0 + 1) + a_0 n\beta_3'(nt_0) + \dots + a_{n+1}n\beta_3'(nt_0 - n - 1) = f'(t_0)$$

$$S_3(t_i) = a_{-1}\beta_3(nt_i + 1) + a_0\beta_3(nt_i) + \dots + a_{n+1}\beta_3(nt_i - n - 1) = f(t_i)$$

$$S_3'(t_n) = a_{-1}n\beta_3'(nt_n + 1) + a_0 n\beta_3'(nt_n) + \dots + a_{n+1}\beta_3'(nt_n - n - 1) = f'(t_n)$$

$$\forall i \in [0 : n]$$

Acestea constituie un set de $n + 3$ ecuații lineare, adică un sistem

$$\bar{B} \cdot \bar{a} = c$$

unde $\bar{a} = [a_{-1}, a_0, \dots, a_{n+1}]$ este vectorul coeficienților (încă necunoscuți acum) și $\bar{C}$

$$\bar{C} = f'(t_0), f(t_0), f(t_i), \dots, f(t_i), \dots, f(t_n), f'(t_n)]^T$$

este vectorul restricțiilor.
Matricea B este determinată de valorile funcțiilor $\beta_3(\tau)$ și $\beta_3'(\tau)$ în nodurile date în următorul tabel:

$\tau =$	-2	-1	0	$+1$	$+2$
$\beta(\tau)$	0	$\frac{1}{6}$	$\frac{2}{3}$	$\frac{1}{6}$	0
$\beta_3'(\tau)$	0	$\frac{1}{2^n}$	0	$-\frac{1}{2^n}$	0
$\beta_3''(\tau)$	0	n^2	$-2n^2$	n^2	0

care rezultă din matricea

$$\bar{B} = \begin{bmatrix} \frac{-n}{2} & 0 & \frac{n}{2} & 0 & 0 & 0 & \dots & & & \\ \frac{1}{6} & \frac{2}{3} & \frac{1}{6} & 0 & 0 & 0 & \dots & & & \\ 0 & \frac{1}{6} & \frac{2}{3} & \frac{1}{6} & 0 & 0 & \dots & & & \\ 0 & 0 & \frac{1}{6} & \frac{2}{3} & \frac{1}{6} & 0 & \dots & & & \\ \cdot & & & & & & & & & \\ \cdot & & & & & & & & & \\ \cdot & & & & & & & & & \\ 0 & 0 & 0 & \dots & & & 0 & \frac{1}{6} & \frac{2}{3} & \frac{1}{6} \\ 0 & 0 & 0 & \dots & & & 0 & \frac{-n}{2} & 0 & \frac{n}{2} \end{bmatrix}$$

Matricea B trebuie să fie inversată pentru a se obține vectorul coeficienților

$$a = B^{-1} \cdot c$$

Matricea B este nesingulară. Funcțiile B-spline avînd suportul foarte mic, duc la matrice bine condiționate, avînd o structură specială care simplifică calculul. Astfel dacă schimbăm una din valorile c_i, ea afectează cel mult patru din coeficienții a_i.
Schoenberg care a studiat primul funcțiile B-spline a demonstrat că acestea sînt singurele funcții spline nenule cu suportul cel mai mic.

9.5.3. Aproximarea curbelor cu ajutorul funcției B-spline

Fie x_i nodurile iar x vectorul nodurilor. Ansambulul de funcții polinomiale spline $S(K\ x)$ de gradul k-1 definite pe x este un spațiu vectorial de dimensiune finită. El este așa dar generat de un ansamblu minim de funcții spline independente. În general pot fi folosite în comun mai multe baze pentru $S(k, x)$. O bază specială (de unde vine și denumirea de B—spline) o constituie extensia *polinoamelor lui Bernstein.*

Funcția B-spline de bază $N_{i,k}(t)$ de gradul $k - 1$ avînd ca suport $(x_i,\ x_{(i+k)_{mod_n}})$ este dată de procedeul recursiv următor:

$$N_{i,1}(t) = \begin{cases} 1 & \text{pentru} \quad x_i \leqslant t < x_{i+1} \\ 0 & \end{cases}$$

iar pentru $k > 1$

$$N_{i,k}(t) = \frac{t - x_i}{x_{i+k-1} - x_i} N_{i,k-1}(t) + \frac{x_{i+k} - t}{x_{i+k} - x_{i+1}} N_{i+1,k-1}(t)$$

(în această formulă se adoptă convențiile următoare: indicii sînt considerați *modulo* n și raportul $0/0$ are ca valoare 0) —

Fără a pierde din generalitate, putem presupune acum că nodurile sînt întregi $0, 1, \ldots, n$ adică se consideră o bază uniformă a funcției B-spline. Dacă se presupune că vectorul nodurilor poate avea mai multe noduri identice, se va limita la k multiplicitatea fiecăruia dintre noduri.

Anumite baze ale funcției B-spline sînt interesante pentru vectori particulari. De exemplu baza generată pornind de la $X = (0, 1, 2, \ldots, n)$ este numită ***bază periodică*** a funcției B-spline. Într-adevăr, fiecare funcție de bază este translatata unei singure funcții de bază (fig.9.8a).

Se numește ***bază neperiodică*** a funcției B-spline pe $[0, n]$ baza generată de vectorul nodurilor

$$X = (\underbrace{0, 0, \ldots, 0}_{\text{de } k \text{ ori}}, 1, 2, \ldots, n-1, \underbrace{n, n, \ldots, n}_{\text{de } k \text{ ori}})$$

Astfel se obține o pierdere de periodicitate (fig. 9.8 b).

Cazul extrem pentru o bază neperiodică pe $[0, n]$ este dat cu ajutorul vectorului nodurilor

$$X = (\underbrace{0, 0, \ldots, 0}_{\text{de } k \text{ ori}}, \underbrace{1, 1, \ldots, 1}_{\text{de } k \text{ ori}})$$

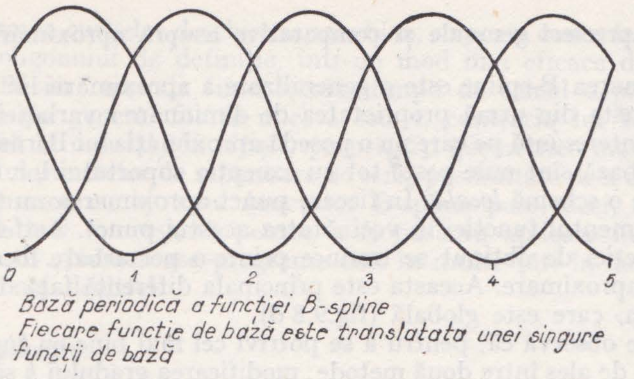

Fig. 9.8 a

adică $n = 1$. Baza degenerată a funcției B-spline verifică, atunci, pentru $t \in (x_0, x_i)$ relațiile

$$N_{k-1,1}(t) \equiv 1 \quad \text{și} \quad N_{i,1}(t) = o \quad \text{pentru} \quad i \neq k-1$$

$$N_{k-2,2}(t) = 1 - t \quad \text{și} \quad N_{k-1,2}(t) = t, \; N_{i,2}(t) = o \quad \text{pentru} \quad i \neq k-2, \; i \neq k-1$$

Continuînd calculul se poate arăta că baza funcției B-spline nu este alta decît ansamblul polinoamelor lui Bézier. Vom insista mai departe asupra acestei probleme.

În privința aplicațiilor, în majoritatea cazurilor pot fi utilizați cu succes următorii vectori ai nodurilor:

$$[0, 1, 2, 3, 4], \quad [0, 0, 0, 1, 2, 2, 2], \quad [0, 0, 1, 1, 2, 2]$$

Am arătat că vectorul nodal determină domeniul parametrului t. Fie $P = P_0 P_1 \dots P_m$ un poligon deschis sau închis ($P_{m+1} = P_0$) considerat ca linie frîntă directoare. Curba B-spline de gradul $k - 1$ (ordinul K) asociată poligonului P este dată de funcția:

$$S_m(P) = \sum_{i=0}^{m} P_i N_{i,k}(t), \quad x_0 \leqslant t < x_i \quad (i = m + 1 \text{ sau } i = m + k)$$

Pentru a obține funcția B-spline curbă închisă (sau periodică) asociată lui P vom lua ca vector $X = (x_0, x_1, \dots, x_{m+1})$ cu $x_i = (i - k2)_{mod(m+1)}$

Pentru a obține funcția B-spline curbă deschisă (sau neperiodică) asociată lui P, se ia

$$x = (x_0, x_1, \dots, x_{m+k}) \quad \text{cu}$$

$$x_0 = x_1 = \dots x_{k-1} = 0$$

$$x_{k-1+i} = i \quad \text{cu} \quad i = 1, 2, \dots, m - k + 1$$

$$x_m = x_{m+1} = \dots x_{m+k} = m - k + 2$$

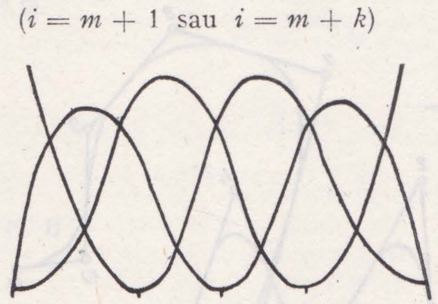

Fig. 9.8 b

Se poate urmări pe figura 9.8 c, marea eficacitate a funcțiilor B-spline: poligonul este o foarte bună imagine a curbei pe care o definește. În acest caz curba B-spline este de ordinul 4.

9.5.4. Aprecieri generale şi comparative asupra aproximării cu B-spline

Aproximarea B-spline este o generalizare a aproximării lui Bernstein. Ea are ca şi aceasta din urmă proprietatea de diminuare a variaţiei. Ea are o altă proprietate interesantă pe care nu o posedă aproximaţia lui Bernstein: Funcţiile B-spline de bază sînt nule peste tot cu excepţia suportului lor. O aproximare B-spline este o schemă *locală*. În fiecare punct aproximarea nu ţine cont decît de comportamentul funcţiei în vecinătatea acestui punct. Astfel o perturbare locală a funcţiei de obţinut se traduce printr-o perturbare locală pe funcţia B-spline de aproximare. Aceasta este principala diferenţă faţă de aproximarea lui Bernstein, care este globală (fig.9.8 d).

Se poate observa că, pentru a se potrivi cel mai bine cu funcţia de aproximat, avem de ales între două metode: modificarea gradului k sau schimbarea nodurilor adăugîndu-le puncte. De fapt, se păstrează un grad foarte mic, ceea ce face ca metoda să conveargă extrem de rapid, mult mai mult, decît utilizînd alte metode (de exemplu, metoda lui Bézier).

Proprietatea de diminuare a variaţiei şi caracterul local al aproximării prin funcţia B-spline explică comportamentul geometric al curbelor B-spline:

— un punct de pe o astfel de curbă este o combinaţie convexă de K vîrfuri vecine ale poligonului: astfel, curba *„se potriveşte"* bine poligonului;

— dacă se deplasează un vîrf al poligonului, curba nu este perturbată decît în vecinătatea vîrfului deplasat. Această proprietate este esenţială deoarece permite desenatorului să facă retuşuri pe o curbă care nu îl satisface pe deplin, fără a modifica totalitatea traseului (contrariu curbelor lui Coons şi Bézier);

— se poate face să treacă o funcţie B-spline printr-o suită de puncte aliniate;

— se pot creea puncte de schimbare de sens, dar acestea nu pot apărea accidental (contrariu curbelor lui Bézier).

În concluzie, putem spune că utilizarea funcţiilor B-spline are avantaje enorme în raport cu metoda lui Bézier: mai întîi, un algoritm foarte simplu

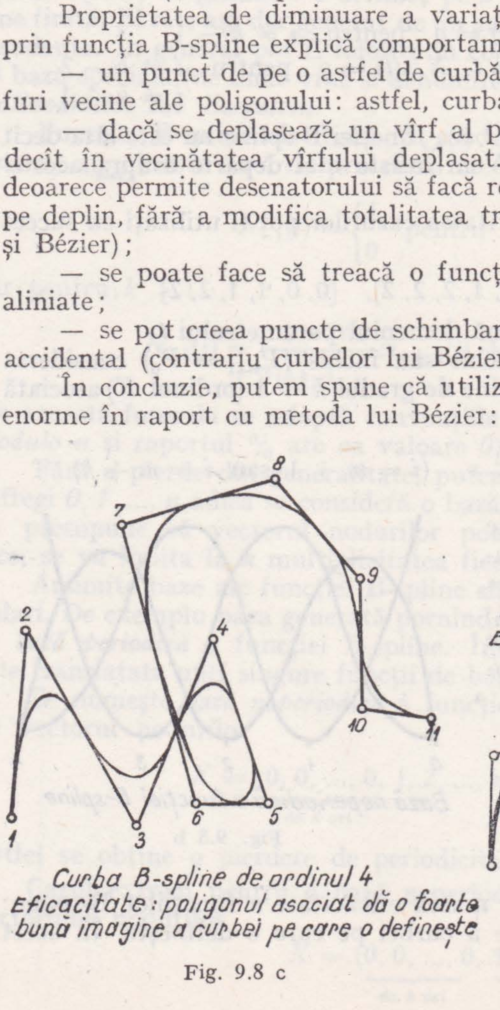

Fig. 9.8 c

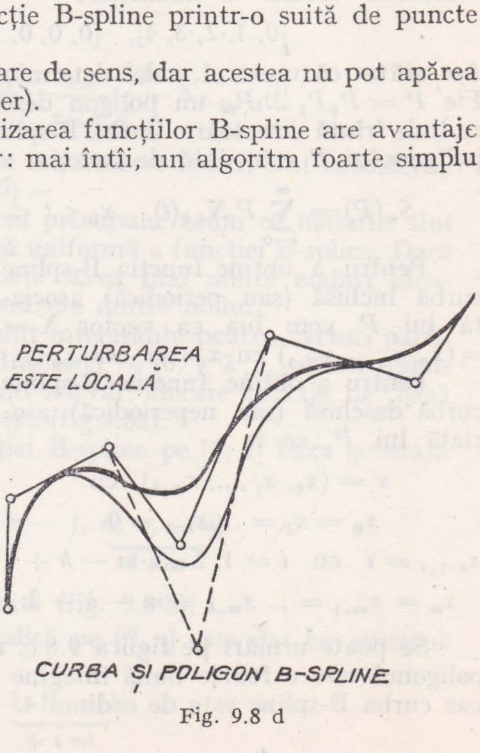

Fig. 9.8 d

permite generarea curbelor deschise sau închise; se poate controla forma curbei mulțumită poligonului de definiție, într-un mod mai eficace decît cu aproximarea lui Bézier; metoda fiind locală, timpii de calcul depind numai de gradul curbei (în general foarte mic, 3 sau 4, contrariu lui Bézier, putînd să ajungă pînă la o sută); în sfîrșit, proprietăți géometrice mult mai interesante (controlul punctelor de schimbare de sens, posibilitate de a desena drepte, etc.). Aproximarea cu ajutorul funcțiilor B-spline pare, deci, a fi — la ora actuală — cea mai interesantă pentru a fi pusă în aplicare în cadrul unui sistem interactiv. Numeroase programe sînt în multe țări în curs de dezvoltare ca și la noi dealtfel.

9.5.5. Aplicație.

Să se determine curba B-spline definită de vîrfurile poligonului plan deschis $P_0P_1P_2P_3$ pentru $K = 3$

Coordonatele punctelor: $P_0(0,0)$, $P_1(1,1)$, $P_2(3, -1)$, $P_3(1, -1)$ (fig. 9.9)

Curba B-spline căutată este funcția

$$P(t) = P_0N_{0,3}(t) + P_1N_{1,3}(t) + P_2N_{2,3}(t) + P_3N_{3,3}(t)$$

Ca să obținem funcția $N_{,3}(t)$, $i = 1, 2, 3, 4$ este necesar să alegem vectorul nodal (de exemplu al doilea din relația amintită)

$$[x_0, x_1, x_2, x_3, x_4, x_5, x_6] = [0, 0, 0, 1, 2, 2, 2]$$

astfel încît parametrul t variază între 0 și 2. Am arătat că în general pentru curbele B-spline deschise se obține poligonul de grad k-1 pentru vîrfurile liniei frînte

$$P_j(j = 0,1, ..., n) \quad \text{de la 0 la } n - k + 2)$$

Calculăm ușor:

a) $\left.\begin{matrix} N_{0,1}(t) = 1 \\ N_{1,1}(t) = 1 \end{matrix}\right\} t = 0$

$N_{2,1}(t) = 1 \quad t \in (0,1)$

$N_{3,1}(t) = 1 \quad t \in (1,2)$

$\left.\begin{matrix} N_{4,1}(t) = 1 \\ N_{5,1}(t) = 1 \end{matrix}\right\} t = 2$

Astfel $N_{i,1}(t) = 0$, $i = 0,1, 2, 3, 4, 5$

Graficul funcției $N_{2,1}(t) = 1$ este redat pe figura 9.10.

b) $N_{1,2}(t) = 1 - t \qquad t \in (0, 1)$

$N_{2,2}(t) = \begin{cases} t & t \in (0, 1) \\ 2 - t & t \in (1, 2) \end{cases}$

$N_{3,2}(t) = t - 1 \qquad t \in (1, 2)$

Astfel $N_{i,2}(t) = 0$, $\quad i = 0, 1, 2, 3, 4$

Graficul funcției $N_{2,2}(t)$ este redat pe figura 9.11

c) $N_{0,3}(t) = (1 - t^2) \qquad t \in (0, 1)$

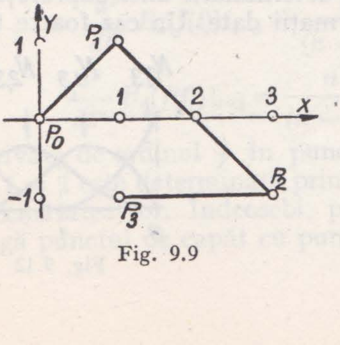

Fig. 9.9

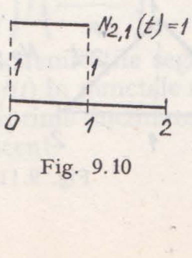

Fig. 9.10

$$N_{1,3}(t) = \begin{cases} \frac{1}{2}(4t - 3t)^2 & t \in (0, 1) \\ \frac{1}{2}(2 - t)^2 & t \in (1, 2) \end{cases} \qquad N_{2,3}(t) = \begin{cases} \frac{1}{2}t^2 & t \in (0, 1) \\ \frac{1}{2}(-3t^2 + 8t - 4), & t \in (1, 2) \end{cases}$$

$$N_{3,3}(t) = (t - 1)^2 \qquad t \in (1, 2)$$

Astfel $\sum N_{i,3}(t) = 0, \quad i = 0, 1, 2, 3.$

Graficul funcției $N_{i,3}(t)$ este redat pe figura 9.12

Avem

$$x(t) = 0.\ N_{0,3}(t) + 1 \cdot N_{1,3}(t) + 3 \cdot N_{2,3}(t) + 1 \cdot N_{3,3}(t) =$$

$$= \begin{cases} \frac{1}{2}(4t - 3t^2) + \frac{3}{2}t^2 & t \in (0, 1) \\ \frac{1}{2}(2 - t)^2 + \frac{3}{2}(-3t^2 + 8t - 4) + (t - 1)^2, & t \in (1, 2) \end{cases}$$

$$x(t) = \begin{cases} 2t & t \in (0, 1) \\ -3t^2 + 8t - 3 & t \in (1, 2) \end{cases}$$

$$y(t) = 0 \cdot N_{0,3}(t) + 1 \cdot N_{1,3}(t) - 1 \cdot N_{2,3}(t) - 1 \cdot N_{3,3}(t) =$$

$$= \begin{cases} \frac{1}{2}(4t - 3t^2) - \frac{1}{2}t^2 & t \in (0, 1) \\ \frac{1}{2}(2 - t)^2 - \frac{1}{2}(-3t^2 + 8t - 4) - (t - 1)^2 & t \in (1, 2) \end{cases}$$

$$y(t) = \begin{cases} 2(t - t^2) & t \in (0, 1) \\ t^2 - 4t + 3 & t \in (1, 2) \end{cases}$$

Graficul curbei B-spline căutate este redat în figura 9.13.

Dacă pentru același poligon (linie frîntă) din fig. 9.9 se alege $K = 2$ se obține linia frîntă dată.

Pentru $K = 3$ se obține curba B-spline compusă din două arce de parabolă care se racordează în mijlocul segmentului P_1P_2.

Pentru $K = 3$ este reprezentată și curba Bézier (cu linie întreruptă și nevalabilă pentru indicațiile $t = 1$, $t = 2$ de pe figura 9.13

Pentru $K = 4$ curba B-spline este cubică.

Curba B-spline de gradul $K = n$, unde n este numărul vîrfurilor liniei frînte, este curba Bézier. Curbele Bézier sînt așa dar, de la caz la caz, curbe B-spline speciale. Acest fapt va fi arătat în detaliu în paragraful 9.6.

9.6. Curbe Bézier și aproximarea Bézier a curbelor

9.6.1. Aproximarea polinomială Bernstein

În afară de interpolarea unei curbe prin niște valori date, apare necesitatea interpolării unei suprafețe adică a determinării unei suprafețe care să aproximeze cît mai exact un set de informații date. Un caz foarte tipic este

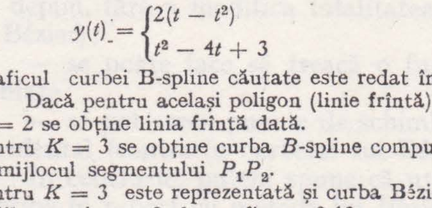

Fig. 9.11

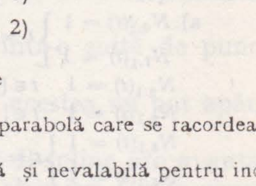

Fig. 9.12

problema de proiectare a caroseriilor autoturismelor sau a fuselajelor de avioane unde o reprezentare matematică va fi dată printr-o schiță sau un model din argilă, furnizat de proiectant.

Bézier și-a bazat metoda lui de aproximare pe o metodă clasică de aproximare, cunoscută ca aproximarea polinomială Bernstein.

Astfel fie $f(t)$ o funcție arbitrară cu valoarea reală continuă pe intervalul $[0, 1]$

Aproximarea polinomială Bernstein de gradul n referitoare la funcția f este

$$B_n(f(t)) = \sum_{k=0}^{n} f\left(\frac{k}{n}\right) \Phi_{k,n}(t),$$

cu

$$\Phi_{k,n}(t) = \left(\frac{n}{k}\right) t^k (1-t)^{n-k},$$

$K \in [0, 1 \ldots, n]$ iar $\left(\frac{n}{k}\right) = C_n^k$

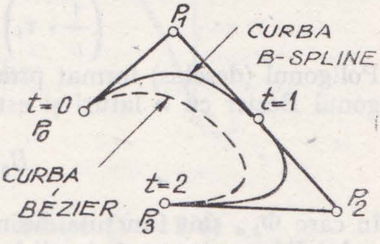

Fig. 9.13

Cititorii familiarizați cu teoria probabilității vor recunoaște că funcțiile acestei ecuații sînt identice cu funcțiile binomiale de probabilitate.

Reamintind unele proprietăți elementare ale acestor funcții putem afirma:

1. $\forall K \in [0:n]; \quad \Phi_{k,n} \geqslant 0; \quad \forall t \in [0:1]: \sum_{k=0}^{n} \Phi_{k,n}(t) = 1$

2. $\forall K \in [1:n-1]: \Phi_{0,n}(0) = 1; \quad \Phi_{k,n}^{(k)}(0) = \frac{n!}{(n-k)!}$

   $\forall p \in [0:k-1]; \quad \Phi_{k,n}^{(p)}(0) = 0; \quad \forall q \in [0:n-k-1]: \Phi_{k,n}^{(q)}(1) = 0$

3. $\forall p \in [0:n-1]; \quad \Phi_{n,n}^{(p)} = 0; \quad \Phi_{n;n}(1) = 1$

4. $\Phi_{k,n}^{(n-k)}(1) = \frac{(-1)^{n-k} n!}{(n-k)!}$

5. $\Phi_{k,n}\left(\frac{k}{n}\right) = \binom{n}{k} K^k (n-k)^{n-k} > \Phi_{k,n}(t) \quad \text{dacă} \quad t \neq \frac{k}{n}$

Condițiile 2 și 3 implică faptul că cele două valori în punctele de capăt $f(0)$ și $f(1)$ sînt singurele valori, în general, care sînt interpolate de polinomul Bernstein B_n.

Din condițiile pentru $\Phi_{k,n}(t)$ date mai sus, derivatele în punctele de capăt ale funcției $B_n(t)$ pot fi obținute astfel:

$$\frac{d^p}{dt^p} B_n(f(t))\big|_{t=0} = \frac{n!}{(n-p)!} \sum_{k=0}^{p} (-1)^{p-k} \binom{p}{k} f\left(\frac{k}{n}\right)$$

$$\frac{d^p}{dt^p} B_n(f(t))\big|_{t=1} = \frac{n!}{(n-p)!} \sum_{k=0}^{p} (-1)^{k} \binom{p}{k} f\left(\frac{n-k}{n}\right)$$

Derivata de ordinul p în punctele de capăt (extremitățile segmentului) $t = 0$ și $t = 1$ este determinată prin valorile funcției $f(t)$ în punctele respective și în vecinătatea lor. Îndeosebi, prima derivată exprimă înclinarea dreptei care leagă punctul de capăt cu punctul interior adiacent.

Polinoamele Bernstein satisfac teorema de aproximare a lui Weierstrass. Ele converg uniform crescător cu funcția pe care o aproximează iar aproximarea funcției $B_n(f(t))$ este mai netedă decît însăși funcția f. Aproximarea Bézier presupune specificarea unui set de $n + 1$ puncte bine ordonate:

$$P = \left\{ \left(\frac{i}{n}, v_i \right) \middle| \, i \in [0 : n] \wedge v_i \in R \right\}$$

Relația de ordonare este definită prin

$$\left(\frac{i}{n}, v_i \right) \leqslant \left(\frac{j}{n}, v_j \right) \quad \text{dacă} \quad i \leqslant j$$

Poligonul (deschis) format prin unirea punctelor succesive este denumit poligonul Bézier cu n laturi și este asociat cu polinomul Bernstein de gradul n

$$B_n(P, t) = \sum_{k=0}^{n} V_k \Phi_{k,n}$$

în care $\Phi_{k,n}$ sînt funcțiile definite mai sus iar valorile v_i ale vîrfurilor poligonului Bézier sînt coeficienții în ordinea lor dată. Acest poligon va fi denumit curba Bézier asociată cu poligonul Bézier. Într-un proces de proiectare interactiv, obiectivul nu este să se aproximeze poligonul lui Bézier ci mai de grabă funcțiile poligonului Bézier ca mod prin care forma curbei Bézier asociată să poată fi controlată. Faptul că astfel se asigură un mod de proiectare interactiv mai real, a fost descoperirea ingenioasă a lui Bézier.

În concluzie caracteristica remarcabilă a aproximării lui Bernstein este aceea de a păstra alura funcției primitive. În particular, aproximarea este cel puțin întotdeauna la fel de netedă ca și funcția inițială, o interpolare polinomială a lui Lagrange sau o aproximare prin metoda celor mai mici patrate converg mai repede decît metoda Bernstein, dar cu numeroase ondulări în jurul funcției. Aproximarea lui Bernstein are, pe de altă parte, proprietatea de a micșora variația, adică ea reproduce exact funcțiile lineare și nu are mai multe zerouri decît primitiva însăși. Această proprietate este importantă pentru că această metodă va fi folosită pentru a netezi o curbă dată. De aici se poate deduce că numărul de intersecții ale graficului $B_n(f)$ cu toată dreapta nu depășește numărul de intersecții ale funcției inițiale cu dreapta.

9.6.2. Curba Bézier

Fie $P_n(i = 0,1, \ldots, n, n+1)$ puncte ordonate din R^2 și să considerăm poligonul deschis format unind succesiv cele $n + 1$ puncte. Curba lui Bézier asociată poligonului este funcția vectorială următoare:

$$B_n(P_0, P_1, \ldots, P_n) = \sum_{i=0}^{n} \Phi_i(t) \, P_i$$

în care $\Phi_i(t)$ sînt densități binomiale.

Să considerăm o funcție $F : R \to R$ $F(t)$ cu $t \in [0,1]$. Se definește aproximarea vectorială de gradul n a funcției F prin relația

$$B_n(F) = \sum_{i=0}^{n} \Phi_i(t) \, F\left(\frac{i}{n} \right)$$

Dacă se consideră funcția F lineară $P_i, P_{i+1} (i = 0, 1, \ldots, n - 1)$, atunci (Ft) admite ca graf poligonul $P_0, P_1, \ldots, P_n$.

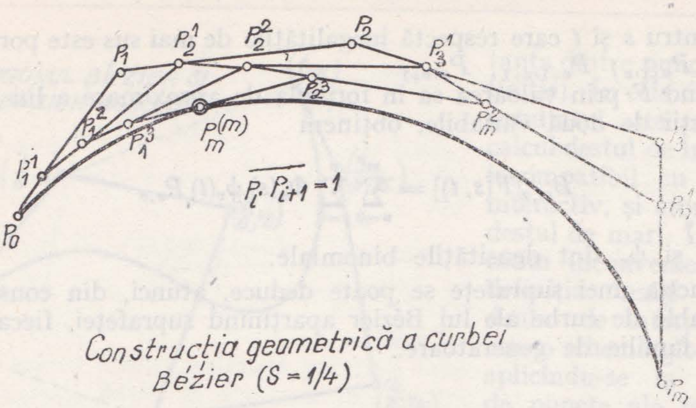

Fig. 9.14

9.6.3. Construcția geometrică a unei curbe Bézier (t = 1/4)

Se poate construi geometric punctul de pe curbă, corespunzător valorii t a parametrului. De-a lungul a $(i+1)$ una laturi a poligonului ($i = 0, 1, \ldots, n-1$), se stabilește un punct la distanța t de P_i (luînd pentru $P_i P_{i+1}$ valoarea 1). Să unim cele n puncte, astfel obținute $P_{i+1}^{(1)}$ și să considerăm poligonul lui Bézier cu n — 1 laturi $P_1^{(1)}\ P_2^{(1)}\ P_n^{(1)}$. Să reîncepem operația precedentă: obținem $P_1^{(2)}\ P_2^{(2)}\ P_n^{(2)}$. După n iterații, se obține unicul punct $P_n^{(n)}$ care este punctul căutat (fig. 9.14). La construirea unei curbe a lui Bézier un instrument foarte prețios este furnizat de hodograf. Să considerăm punctele $P_i^* = P_{i+1} - P_i$, $i = 0, \ldots, n-1$ construite pornind de la $P_0 P_1 P_n$. Se numește hodograf al lui $B_n(P)$ curba lui Bézier de gradul $(n-1) B_{n-1}(P^*)$ definită de poligonul $P^* = P_0^* P_1^* P_2^* P_{n-1}^*$. Acest hodograf nu este, în fapt, decît curba derivată din $B_n(P)$, la aproximativ o constantă multiplicativă. El permite detectarea proprietăților curbei ca, de exemplu, punctele de inflexiune, punctele de schimbare de direcție și punctele de curbură infinită.

9.6.4. Generalizarea la suprafețe a curbelor Bézier

Trecerea la suprafețe se face prin simplă generalizare, poligonul fiind înlocuit cu o *„rețea"* sprijinindu-se pe un ansamblu de puncte P:

$$\{P_{u,v} (u = 0, \ldots, m; \quad v = 0, \ldots, n)\}$$

Pornind de la acest ansamblu de puncte, se construiește funcția vectorială:

$$F(s, t) : [0, 1] \times [0, 1] \to R^3$$

$$F(s, t) = mn \left(\frac{u+1}{m} - s\right) \left[\left(\frac{v+1}{n} - t\right) P_{u,v} + \left(t - \frac{v}{n}\right) P_{u,v+1}\right] +$$
$$+ mn \left(s - \frac{u}{m}\right) \left[\left(\frac{v+1}{n} - t\right) P_{u+1,v} + \left(t - \frac{v}{n}\right) P_{u+1,v+1}\right]$$

$$\frac{u}{m} \leqslant s \leqslant \frac{u+1}{m}; \quad \frac{v}{n} \leqslant t \leqslant \frac{v+1}{n}$$

$$u \in [0, 1, \ldots, m-1]; \quad v \in [0, 1, \ldots, n-1]$$

Graficul pentru s şi t care respectă inegalităţile de mai sus este porţiunea de plan P_{uv}; $P_{u+1,v}$; $P_{u+1,v+1}$; $P_{u,v+1}$.

Înlocuind F prin valoarea sa în formula de aproximare a lui Bernstein a unei funcţii de două variabile, obţinem

$$B_{m,n}[F(s,t)] = \sum_{u=0}^{m} \sum_{v=0}^{n} \Phi_u(s)\, \psi_v(t)\, P_{u,v}$$

în care Φ_u şi ψ_v sînt densităţile binomiale.

Construcţia unei suprafeţe se poate deduce, atunci, din construcţia a două ansamble de curbe ale lui Bézier aparţinînd suprafeţei, fiecare dintre ele fiind o familie de generatoare.

9.6.5. Proprietăţi ale curbei Bézier şi aprecieri comparative

1. Curba Bézier are punctele de capăt (extremităţile) comune cu poligonul Bézier. Toate celelalte vîrfuri ale poligonului, în general, nu sînt situate pe curba Bézier.
2. Înclinarea vectorilor tangenţi în punctele de capăt ale curbei Bézier este egală cu înclinarea primelor şi respectiv ultimelor laturi (segmente) ale poligonului Bézier.
3. Curba Bézier se află în întregime în corpul convex al punctelor extreme, din poligonul Bézier.

În figura 9.14 a sînt reprezentate funcţiile de bază Bernstein $\Phi_{k,3}(t)$ $k \in [0:3]$ pe care dealtfel le-am calculat în Aplicaţia 1 din (9.5.5), iar în figura 9.15 sînt arătate polinomul Bézier, corpul lui convex (linia întreruptă) şi curba Bézier asociată.

Curbele lui Bezier oferă avantajul considerabil de a permite desenatorului să vadă mai bine alura curbei pe care caută s-o obţină privind poligonul de aproximare. Modul de a opera este următorul: Desenează mai întîi curba pe care doreşte s-o obţină. Apoi selecţionează pe această curbă un anumit număr de puncte. definind astfel un poligon deschis.

Sistemul calculează atunci curba lui Bezier corespunzătoare acestui poligon. În funcţie de rezultat, utilizatorul modifică poziţia unuia sau mai multor vîrfuri ale poligonului, astfel ca să deformeze curba răspuns. — Acest proces se repetă pînă cînd curba iniţială şi curba calculată coincid. Dispunem atunci, de un model matematic pentru curba de plecare.

Vedem, deci, că acest procedeu este cu atît mai interesant cu cît poligonul este mai apropiat de curba de reprezentat. De fapt, aici apar slăbiciunile metodei lui Bézier. Într-adevăr, pentru a obţine acest rezultat, trebuie fie să se decupeze poligonul în puncte foarte numeroase, fie să se utilizeze o altă formă de parametrizare care permite să se ia mai bine în considerare curba (în special, făcînd să intervină dis-

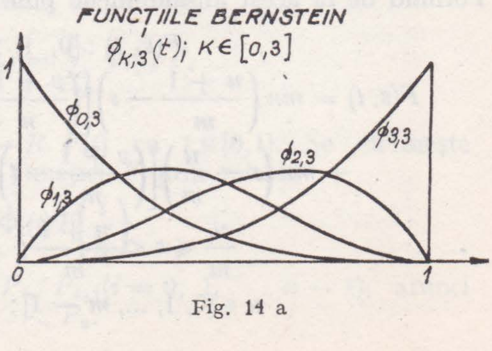

Fig. 14 a

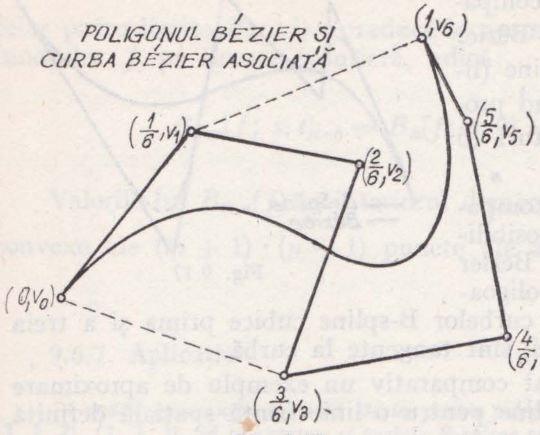

Fig. 9.15 a

tanța dintre punctele de definiție). În cele două cazuri, rezultatul este un timp de calcul destul de lung, repede incompatibil cu un dialog interactiv, și erori la calcul destul de mari. În sfîrșit un ultim inconvenient ține de definiția însăși a procedeului de interpolare, care este o schemă globală, adică aplicîndu-se la ansamblul de puncte ale poligonului.

Pot fi obținute deformații locale, căci, dacă fiecare vîrf are o influiență asupra ansamblului, această influență este maximă asupra mediului apropiat și descrește pe măsură ce te depărtezi de el (fig. 9.15 b). Desigur acuratețea aproximării este limitată prin rezolvarea relativă a prezentării deoarece toate curbele spațiale desfășurate de tabloul de prezentare sînt aproximate prin poligoane (linii frînte).

Din acest motiv, în proiectarea unei lucrări de precizie, desfășurarea interactivă trebuie asistată de un plotter.

În figura 9.16 este arătată posibilitatea producerii la plotter nu numai a curbelor Bézier deschise, ci și de asemenea a curbelor Bézier închise.

Pierre Bézier precizează însuși faptul că metoda lui de proiectare nu se limitează la folosirea polinoamelor Bernstein sau a polinoamelor în general. Astfel, cea mai bună alegere a funcțiilor de bază pare să fie funcțiile B-spline. Comparate cu polinoamele Bernstein, funcțiile B-spline oferă următoarele avantaje suplimentare (vezi și aprecierile comparative din 9.5.4.).

1. Aproximarea prin curbe B-spline produce o apropiere mai mare a curbei față de poligonul Bézier, decît aproximarea Bernstein—Bézier.

2. Aproximarea prin curbe B-spline oferă amplasarea dorită a curbei, proprietate care la aproximarea Bernstein lipsește cu desăvîrșire.

3. În aproximarea Bernstein—Bézier, gradul curbei Bézier crește proporțional cu numărul de laturi ale poligonului Bézier. Într-o aproximare prin curbe B-spline, ambii parametrii sînt independenți și astfel pot fi aleși în mod arbitrar.

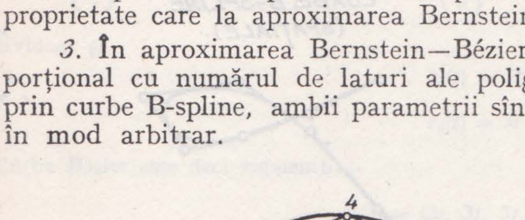

Fig. 9.15 b

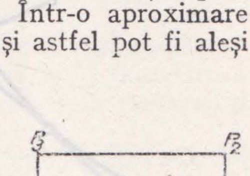

Fig. 9.16

În figura 9.17 este realizată o comparaţie între o curbă Bernstein — Bézier (linia continuă) şi o curbă B-spline (linia întreruptă), ambele curbe fiind produse de acelaşi poligon cu 5 laturi (6 vîrfuri).

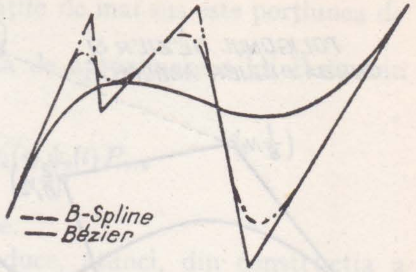

Fig. 9.17

Pot fi arătate alte exemple comparative interesante referitoare la posibilităţile de arpoximare prin curbe Bézier şi curbe B-spline pentru aceleaşi poligoane de bază cu n laturi. În cazul curbelor B-spline cubice prima şi a treia latură a poligonului cu trei laturi sînt tangente la curbă.

În figura 9.18 este reprezentat comparativ un exemplu de aproximare prin curbe spaţiale Bézier şi B-spline pentru o linie frîntă spaţială definită de 10 puncte.

9.6.6. Aproximarea Bernstein pentru funcţiile de două variabile.

Aproximarea lui Bernstein poate fi extinsă la funcţiile de două variabile. Fie $f(s, t)$ $f: R^2 \to R$.
Se defineşte

$$B_{m,n}[f;\ s, t] = B_m B_n[f;\ s, t) = \sum_{i=0}^{m} \sum_{j=0}^{n} \Phi_i(s)\ \psi_j(t) f\left(\frac{i}{m}, \frac{j}{n}\right)$$

în care Φ_i şi ψ_j sînt densităţi binomiale.

Proprietăţile lui $B_{m,n}$ se obţin pornind de la cele văzute înainte în cazul cu o variabilă. De exemplu, $B_{m,n}(f)$ coincide cu f numai în cele patru colţuri ale domeniului său de definiţie (0, 0), (0, 1), (1, 0), (1, 1). Totuşi de-a lungul

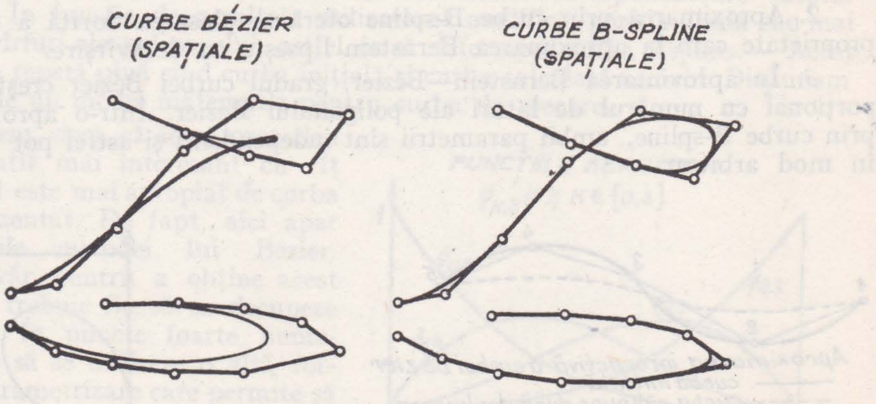

Fig. 9.18

celor patru limite $B_{m,n}(f)$ se reduce la aproximarea lui Bernstein a valorilor funcţiilor f pe fiecare frontieră, adică:

$$B_{m,n}[f;\ s, t]_{t=0} = B_m[f;\ s, 0] = \sum_{i=0}^{m} \Phi_i(s) f\left(\frac{i}{m}, 0\right)$$

Valorile lui $B_{m,n}(f)$ în interiorul domeniului de definiţie sînt combinaţii convexe ale $(m+1)\cdot(n+1)$ puncte ale ansamblului $\left(\frac{i}{m}, \frac{i}{n}\right)$.

9.6.7. Aplicaţie

Să se determine curba spaţială Bézier pentru poligonul definit de punctele (0, 0, 0), (1, 1, 1 (2, 2, 2), (3, 3, 3). Să se exprime şi curbele B-spline cubice pentru poligonul $(\bar{P}_i)^3{}_{i=0}$

Fie $\{\bar{P}_i\}_{i=0}^m$ vectorii de poziţie ai vîrfurilor poligonului care defineşte curba.

Curba Bézier pentru poligonul dat se exprimă prin ecuaţia

$$\bar{R}(t) = \sum_{i=0}^{m} \bar{P}_i Be_{im}(t)$$

unde parametrul t este cuprins în intervalul [0,1], $\bar{R}(t)$ este vectorul de poziţie al punctului curbei iar $Be_{im}(t)$ sînt polinoamele Bernstein, adică

$$Be_{im}(t) = \binom{m}{i} t^i (1-t)^{m-i}$$

În cazul problemei vîrfurile $\{P_i\}_{i=0}^3$ ale poligonului sînt în linie dreaptă, deci curba Bézier este segmentul (0, 0, 0), (3, 3, 3).

Notăm $r_1(t)$, $r_2(t)$, $r_3(t)$ componentele vectorului $\bar{R}(t)$

Atunci

$$r_1(t) = 0\cdot Be_{03}(t) + 1\cdot Be_{13}(t) + 2\cdot Be_{23}(t) + 3\cdot Be_{33}(t) =$$

$$= \binom{3}{1} t(1-t)^2 + 2\binom{3}{2} t^2(1-t) + 3\binom{3}{3} t^3 = 3(t - 2t^2 + t^3) + 6(t^2 - t^3) + 3t^3 = 3t$$

Evident şi

$$r_2(t) = 3t$$

$$r_3(t) = 3t$$

Curba Bézier este deci segmentul

$$\bar{R}(t) = (3t,\ 3t,\ 3t,),\quad [0,\ 1].$$

Curbele B-spline cubice pentru poligonul $\{\bar{P}_i\}_{i=0}^3$ se pot exprima vectorial sub forma

$$\bar{R}(t) = [t^3,\ t^2,\ t,\ 1]\cdot\frac{1}{6}\begin{bmatrix} -1 & -3 & -3 & 1 \\ 3 & -6 & 3 & 0 \\ -3 & 0 & 3 & 0 \\ 1 & 4 & 1 & 0 \end{bmatrix}\cdot\begin{bmatrix} P_0 \\ P_1 \\ P_2 \\ P_3 \end{bmatrix}$$

unde parametrul t variază în intervalul [0,1].

9.7. Studiul curbelor determinate vectorial prin polinoame

Cubica Ferguson, curba Bézier și cubica Coons sînt curbe exprimate prin polinoame vectoriale speciale.

Ecuația vectorială generală a curbelor exprimate prin polinoame este:

$$\boxed{\bar{P}(u) = \bar{A}_0 + \bar{A}_1 u + \bar{A}_2 u^2 + \ldots + \bar{A}_n u^n = \bar{A}\bar{u}}$$

unde $0 \leq u \leq 1$ iar $\bar{u} = [1, u, u^2, \ldots, u^n]^T$

De asemenea

$\bar{A} = [\bar{A}_0, \bar{A}_1, \bar{A}_2, \ldots, \bar{A}_n]$ matricea vectorilor constanți care definește de fapt curba.

Să impunem condiția ca curba să treacă prin punctele $P_{(ui)}$.

Avem

$$\boxed{\bar{P}_{(ui)} = \bar{A}\bar{u}_i}$$

în care $\bar{u}_i = [1, u_i, u_i^2, \ldots, u_i^n]^T$ și sistemul de $n+1$ ecuații liniare pentru $i = 0, 1, \ldots, n$ se scrie matricial sub forma

$$\boxed{\bar{P} = \bar{A}\bar{U}} \quad \text{în care}$$

$$\bar{P} = [\bar{P}(u_0), \bar{P}(u_1), \ldots, \bar{P}(u_n)] \quad \text{iar}$$

$$\bar{U} = \begin{bmatrix} 1, & 1, \ldots, & 1 \\ U_0, & U_1, \ldots, & U_n \\ U_0^2, & U_1^2, \ldots, & U_n^2 \\ \ldots & \ldots & \ldots \\ \ldots & \ldots & \ldots \\ U_0^n, & U_1^n, \ldots, & U_n^n \end{bmatrix}$$

Deoarece $u_j \neq u_k$ pentru $j \neq k$, $j, k = 0, 1, \ldots, n$ există inversa $\bar{U}^{-1}$ a matrucei $\bar{U}$ și rezolvînd sistemul obținem ecuația vectorială a curbei de interpolare care trece prin punctele $P(u_i)$ unde $i = 0, 1, 2, \ldots, n$

$$\boxed{\bar{A} = \bar{P}\bar{U}^{-1}} \quad \text{și} \quad \boxed{\bar{P}_{(u)} = \bar{P}\bar{U}^{-1}\bar{u}}$$

9.7.1. Aplicație

Să se determine curba plană care trece prin punctele (0,0), (0,1), (1,0), *și* (2,0), *pentru parametrii* $0;\ \frac{1}{3};\ \frac{2}{3};\ 1.$

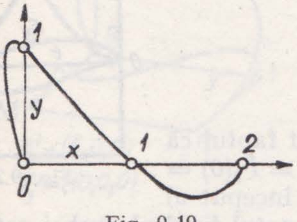

Fig. 9.19

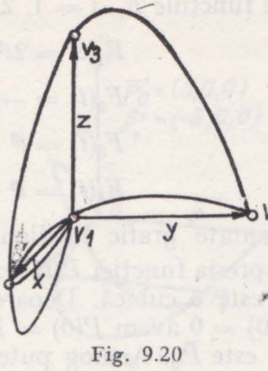

Fig. 9.20

Ecuațiile parametrice ale curbei pot fi exprimate prin cubice. Astfel:

$$x = [0,\ 0,\ 1,\ 2]\,\overline{U}^{-1}[1,\ u,\ u^2,\ u^3]^T = -\frac{5u}{2} + 9u^2 - \frac{9u^3}{2}$$

$$y = [0,\ 1,\ 0,\ 0]\,\overline{U}^{-1}[1,\ u,\ u^2,\ u^3]^T = 9u - \frac{45u^2}{2} + \frac{27u^3}{2}$$

graficul curbei este redat în figura 9.19.

9.7.2. Aplicație

Să se determine cubica spațială care trece prin punctele

$V_1(0,\ 0,\ 0)$, $V_2(1,\ 0,\ 0)$, $V_3(0,\ 0,\ 1)$ și $V_4(0,\ 1,\ 0)$ pentru parametrii $0,\ \frac{1}{3},\ \frac{2}{3},\ 1.$

Ecuațiile parametrice ale curbei sînt:

$$x = [0,\ 0,\ 1,\ 0]\,\overline{U}^{-1}[1,\ u,\ u^2,\ u^3]^T = -4{,}5u + 18u^2 - 13{,}5u^3$$

În mod analog obținem

$$y = u - 4{,}5u^2 + 4{,}5u^3$$

$$z = 9u - 22{,}5u^2 + 13{,}5u^3$$

Imaginea perspectivă a curbei și a proiecției sale orizontale sînt redate în figura 9.20

9.8. Cubica Ferguson

Cubica Ferguson este curba determinată de două puncte extreme P_0 și P_1 (de început și de sfîrșit) ale curbiei de tangentele p_0 și p_1 în aceste puncte.

Această curbă a fost introdusă în grafica pe calculator de *J. C. Ferguson* în anul 1964.

Ecuația vectorială a cubicei Ferguson este

$$\boxed{\overline{P}(t) = \overline{P}_0F_1(t) + \overline{P}_1F_2(t) + \overline{P}'_0F_3(t) + \overline{P}'_1F_4(t),} \qquad t \in [0,\ 1]$$

în care funcțiile F_i, $i = 1, 2, 3, 4$ sînt polinoamele cubice:

$$F_1(t) = 2t^3 - 3t^2 + 1$$

$$F_2(t) = -2t^3 + 3t^2$$

$$F_3(t) = t^3 - 2t^2 + t$$

$$F_4(t) = t^3 - t^2$$

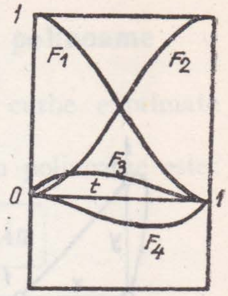

Fig. 9.21

reprezentate grafic în figura 9.21

Din expresia funcției $P(t)$ rezultă în mod evident faptul că curba este o cubică. Deoarece $F_1(0) = 1$, $F_2(0) = F_3(0) = F_4(0) = 0$ avem $P(0) = P_0$ deci punctul de început al curbei este $\bar{P}_0$. Analog putem demonstra că punctul final al curbei este P_1.

Dacă derivăm funcția $P(t)$ obținem

$$\bar{P}'(t) = \bar{P}_0F_1'(t) + \bar{P}_1F_2'(t) + \bar{P}_0'F_3'(t) + \bar{P}_1'F_4'(t)$$

Deoarece $F_1'(0) = F_2'(0) = F_4'(0) = 0$ și $F_3' = 1$ rezultă $P'(0) = P_0'$ și deci curba are în punctul de început vectorul tangent $\bar{P}_0'$. Analog putem demonstra că vectorul tangent în punctul final al curbei este P_1'.

Aceste caracteristici ale cubicei Ferguson le notăm în general prin $\bar{P}_0$, $\bar{P}_1$, $\bar{P}_0'$, $\bar{P}_1'$.

9.8.1. Aplicație

Să se determine cubica Ferguson definită prin punctele terminale $P_0(0, 0, 0)$, și $P_1(1, 1, 0)$ și prin vectorii tangenți curbei în aceste puncte $P_0' = [5, 0, 5]$ și $\bar{P}_1' = (10, 0, 0)$.

Din ecuația cubicei Ferguson obținem ecuațiile sale parametrice:

$$x(t) = F_2(t) + 5F_3(t) + 10F_4(t)$$

$$y(t) = F_2(t)$$

$$z(t) = 5F_3(t)$$

Înlocuind expresiile funcțiilor F_i, $i = 1, 2, 3, 4$ rezultă:

$$x(t) = 13t^3 - 17t^2 + 5t$$

$$y(t) = -2t^3 + 3t^2$$

$$z(t) = 5t^3 - 10t^2 + 5t$$

Imaginea axonometrică a curbei și a proiecției sale orizontale este dată în figura 9.22. În figura 9.23 a fost schimbată valoarea vectorului $\bar{P}_1' = [10, 0, 0]$ cu vectorul $[-5, 0, 0] = \bar{P}_1'$

9.8.2. Aplicație

Să se efectueze calculul vectorilor și să se exprime ecuațiile parametrice ale curbei Ferguson dată printr-o ecuație de forma:

$$\bar{P}(t) = \bar{m}t^3 + \bar{n}t^3 + \bar{p}t + \bar{q}$$

unde $\bar{P}(t)$ este vectorul punctului spațial al curbei iar $\bar{m}$, $\bar{n}$, $\bar{p}$, $\bar{q}$, sînt vectorii coeficienților (t este parametrul).

Se vor considera $\bar{P}_0 = \bar{A}(0, 0)$, $\bar{P}_1 = \bar{B}(1, 0)$,

$$\bar{P}_0' = \bar{a}(0, 1), \quad \bar{P}_1' = \bar{b}(0, -1).$$

$$\bar{P}(0) = \bar{A} \quad \bar{P}(1) = \bar{B}$$

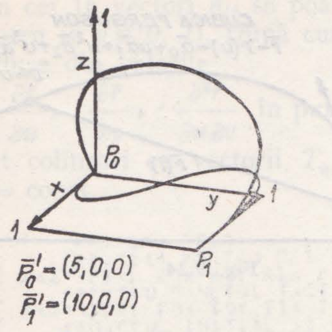

Fig. 9.22

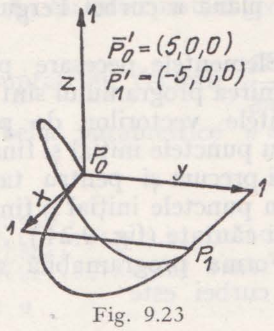

Fig. 9.23

Să efectuăm calculul vectorilor:

Deoarece $\bar{P}(0) = \bar{q}$, avem $\bar{q} = \bar{A}$ și de asemenea:

$$\bar{P}(1) = \bar{m} + \bar{n} + \bar{p} + \bar{q} = \bar{m} + \bar{n} + \bar{p} + \bar{A} = \bar{B}$$

Pentru vectorii tangenți

$$\frac{d\bar{P}}{dt}(0) = \bar{p} = \bar{a}, \quad \frac{d\bar{P}}{dt}(1) = 3\bar{m} + 2\bar{n} + \bar{p} = \bar{b}$$

Vectorii $\bar{m}$, $\bar{n}$, $\bar{p}$, $\bar{q}$ ai coeficienților se obțin prin rezolvarea sistemului:

$$\begin{cases} \bar{m} + \bar{n} + \bar{p} + \bar{q} = \bar{B} \\ 3\bar{m} + 2\bar{n} + \bar{p} = \bar{b} \end{cases}$$

$$\bar{p} = \bar{a}$$

Avem:

$$\bar{m} + \bar{n} = \bar{B} - \bar{A} - \bar{a}$$

$$3\bar{m} + 2\bar{n} = \bar{b} - \bar{a}$$

Deci:

$$\bar{m} = 2\bar{A} - 2\bar{B} + \bar{a} + \bar{b}$$

$$\bar{n} = 3\bar{A} + 3\bar{B} - 2\bar{a} - \bar{b}$$

Pentru valorile indicate avem

$$m_1 = 2 \cdot 0 - 2 \cdot 1 + 0 + 0 = -2$$

$$m_2 = 2 \cdot 0 - 2 \cdot 0 + 0 + 1 - 1 = 0$$

$$n_1 = -3 \cdot 0 + 3 \cdot 1 - 2 \cdot 0 - 0 = 3$$

$$n_2 = -3 \cdot 0 + 3 \cdot 0 - 2 \cdot 1 - (-1) = -1$$

$$p_1 = 0$$

$$p_2 = 0$$

$$q_1 = 0$$

$$q_2 = 1$$

Ecuațiile parametrice ale curbei Ferguson sint

$$x = -2t^3 + 3t^2$$

$$y = -t^2 + 1$$

9.8.3. Program pentru desenarea plană a curbei Ferguson

Elementele necesare pentru întocmirea programului sînt componentele vectorilor de poziție pentru punctele inițial și final ale curbei precum și pentru tangentele în punctele inițial și final ale curbei căutate (fig. 9.24.).

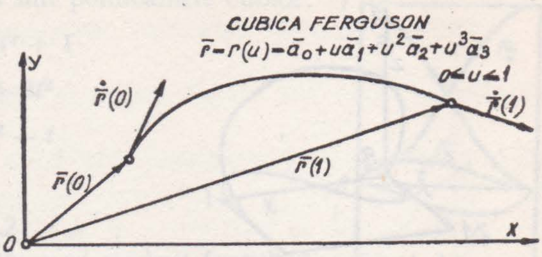

Fig. 9.24

Forma programabilă a ecuației curbei este

$$\bar{r}(u) = [1,\ u,\ u^2,\ u^3]\cdot \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ -3 & 3 & -2 & -1 \\ 2 & -2 & 1 & 1 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} \bar{r}(0) \\ \bar{r}(1) \\ \dot{\bar{r}}(0) \\ \dot{\bar{r}}(1) \end{bmatrix}$$

formă matricială la care s-a ajuns de la forma

$$\bar{r} = \bar{r}(u) = \bar{r}(0)\cdot(1-3u^2+2u^3) + \bar{r}(1)\,(3u^2-2u^3) +$$
$$+\,\dot{\bar{r}}(0)\cdot(u-2u^2+u^3) + \dot{\bar{r}}(1)\cdot(-u^2+u^3)$$

9.8.4. Forma programabilă a suprafeței de tip Ferguson

Dacă în ecuația curbei

$$\bar{r}(u) = \bar{a}_0 + u\bar{a}_1 + u^2\bar{a}_2 + u^3\bar{a}_3$$

înlocuim vectorii $\bar{a}_0$, $\bar{a}_1$, $\bar{a}_2$, $\bar{a}_3$ prin alte funcții care depind de parametrul V de tipul

$$\bar{a}_i = \bar{a}_{i0} + v\bar{a}_{i1} + v^2\bar{a}_{i2} + v^3\bar{a}_{i3} \qquad i = 0,\ 1,\ 2,\ 3,$$

obținem ecuația suprafeței Ferguson:

$$\bar{r} = \bar{r}(u,\ v) = \bar{a}_{00} + v\bar{a}_{01} + v^2\bar{a}_{02} + v^3\bar{a}_{03} + u(\bar{a}_{10} + v\bar{a}_{11} + v^2\bar{a}_{12} + v^3\bar{a}_{13}) +$$
$$+\,u^2(\bar{a}_{20} + v\bar{a}_{21} + v^2\bar{a}_{22} + v^3\bar{a}_{23}) + u^3(\bar{a}_{30} + v^3\bar{a}_{31} + v^2\bar{a}_{32} + v^3\bar{a}_{33}) =$$
$$= \sum_{i=0}^{3}\sum_{j=0}^{3} \bar{a}_{ij},\ u^i v^j$$

sau sub forma matricială

$$\bar{r} = \bar{r}(u,\ v) = [1,\ u,\ u^2,\ u^3\cdot] \begin{bmatrix} \bar{a}_{00} & \bar{a}_{01} & \bar{a}_{02} & \bar{a}_{03} \\ \bar{a}_{10} & \bar{a}_{11} & \bar{a}_{12} & \bar{a}_{13} \\ \bar{a}_{20} & \bar{a}_{21} & \bar{a}_{22} & \bar{a}_{23} \\ \bar{a}_{30} & \bar{a}_{31} & \bar{a}_{32} & \bar{a}_{33} \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} 1 \\ v \\ v^2 \\ v^3 \end{bmatrix}$$

unde $u,\ v \in [0,\ 1]$

Din cei 16 vectori $\bar{a}_{ij}$ se poate determina segmentul de suprafață Ferguson pentru $u, v \in [0, 1]$. După cum se știe vectorii $\bar{a}_{ij}$ au interpretări geometrice deduse din valorile

$\bar{r}$, $\dfrac{\partial \bar{r}}{\partial u}$, $\dfrac{\partial \bar{r}}{\partial v}$, $\dfrac{\partial^2 \bar{r}}{\partial u \partial v}$ în punctele de colț ale suprafeței. Vectorii $\dfrac{\partial \bar{r}}{\partial u}$, $\dfrac{\partial \bar{r}}{\partial v}$ sînt colineari cu vectorii T_u, T_v tangenți curbelor parametrice $v = \text{const}$, $u = \text{const}$.

```
      PROGRAM FERG
C     PROGRAM PENTRU DESENAREA CURBEI FERGUSON
C PARAMETRI R0X R0Y R1X R1Y SINT COMPONENTELE VECTORULUI DE POZITIE
C     *PENTRU PUNCTUL INITIAL SI FINAL AL CURBEI
C PARAMETRI T0X T0Y T1X T1Y SINT COMPONENTELE VECTORULUI TANGENT IN
C     *PUNCTUL INITIAL SI FINAL AL CURBEI
C PARAMETRUL DU ESTE VARIATIA PARAMETRULUI U
      CALL ASSIGN (1,'CR:')
      CALL ASSIGN (2,'LP:')
      CALL ASSIGN (3,'PP:')
      CALL INIT(3)
      READ(1,1)R0X,R0Y,R1X,R1Y
    1 FORMAT(4F10.3,40X)
      READ(1,1)T0X,T0Y,T1X,T1Y
      READ(1,2)DU
    2 FORMAT(F10.3,70X)
      CALL LIN(0.,-150.,0.,150.)
      CALL LIN(150.,0.,-150.,0.)
      CALL TEX(5.,100.,0.,3.,0,'PROGRAM FERG',12)
      A0X=R0X
      A0Y=R0Y
      A1X=T0X
      A1Y=T0Y
      A2X=3*(R1X-R0X)-2*T0X-T1X
      A2Y=3*(R1Y-R0Y)-2*T0Y-T1Y
      A3X=2*(R0X-R1X)+T0X+T1X
      A3Y=2*(R0Y-R1Y)+T0Y+T1Y

      U=0.
      CALL PLOT(0.,0.,0)
   10 IF(U.GT.1) GO TO 11
      X=A0X+U*(A1X+U*(A2X+U*A3X))
      Y=A0Y+U*(A1Y+U*(A2Y+U*A3Y))
      WRITE (2,12) X,Y
   12 FORMAT(' ','X,Y',2F10.3/)
      CALL PLOT(X,Y,1)
      U=U+DU
      GO TO 10
   11 CALL EOF
      STOP
      END
```

9.9. Cubica Bézier

Cubica Bézier este determinată prin polinomul cubic

$$\bar{P}(t) = \bar{V}_1 B_1(t) + \bar{V}_2 B_2(t) + \bar{V}_3 B_3(t) + \bar{V}_4 B_4(t) = \sum_{i=1}^{4} \bar{V}_i B_i(t)$$

În care $\bar{V}_i$ sînt vectorii celor patru vîrfuri V_i ale poligonului director al cubicei iar funcțiile cubice B_i sînt:

$$B_1(t) = (1 - t)^2$$

$$B_2(t) = 3t(1 - t)^2$$

$$B_3(t) = 3t^2(1 - t)$$

$$B_4(t) = t^3$$

Aceste funcţii cubice B_i sînt reprezentate în figura 9.25.

Poligonul director are o anumită semnificaţie pentru cubica Bézier. Astfel $\bar{P}(0) = \bar{V}_1$ deci V_1 este punctul de început al curbei deoarece $B_1(0) = 1$ iar $B_2(0) = B_3(0) = B_4(0) = 0$.

În mod analog putem demonstra că V_4 este punctul final al curbei.

Să derivăm ecuaţia $\bar{P}(t)$. Rezultă

$$\bar{P}'(t) = \sum_{i=1}^{4} \bar{V}_i \cdot B_i'(t)$$

Deoarece $B_1'(0) = -3$; $B_2'(0) = 3$; $B_3'(0) = B_4'(0) = 0$ rezultă $\bar{P}'(0) = 3(\bar{V}_2 - \bar{V}_1)$, adică latura V_1V_2 a poligonului este tangentă curbei în punctul V_1 de început al curbei. Analog latura V_3V_4 a poligonului este tangentă curbei în punctul final V_4.

9.9.1. Aplicaţie

Să se determine cubica Bézier definită de poligonul director de vîrfuri V_1 (0, 0, 0), V_2 (1, 0, 0), V_3 (0, 0, 1) şi V_4 (0, 1, 0)

Ecuaţiile parametrice ale curbei sînt:

$$x(t) = B_2(t)$$
$$y(t) = B_4(t)$$
$$z(t) = B_3(t)\,;\; t \in [0,1]$$

Imaginea axonometrică a acestei curbe Bézier şi a proiecţiei sale orizontale este reprezentată în figura 9.26.

9.9.2. Curba Bézier determinată de un poligon cu n vîrfuri

Această curbă are ca ecuaţie polinomul de grad $n-1$

$$\bar{P}(t) = \sum_{i=1}^{n} \bar{V}_i B_i^n(t)\,; \quad t \in [0,\ 1]$$

Vectorii $\bar{V}_i$ sînt determinaţi de vîrfurile poligonului iar B_i^n sînt funcţiile de gradul $n-1$:

$$B_i^n(t) = \binom{n-1}{i-1} t^{i-1}(i-t)^{n-i}\,; \quad i = 1,\ 2,\ \ldots,\ n$$

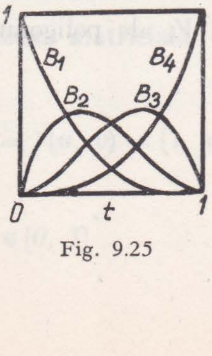

Fig. 9.25

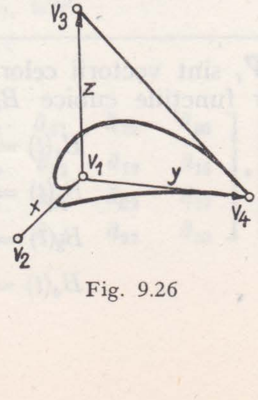

Fig. 9.26

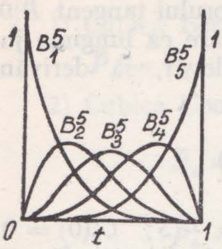

Fig. 9.27

De exemplu 5 vîrfuri definesc curba de gradul 4 a cărei ecuație este pentru $n = 5$

$$B_1^5(t) = (1 - t)^4$$

$$B_3^5(t) = 6t^2\,(1 - t)^2$$

$$B_5^5(t) = t^4$$

$$B_2^5(t) = 4t(1 - t)^3$$

$$B_4^5(t) = 4t^3(1 - t)$$

Pentru $t \in [0,\ 1]$ (figura 9.27).

Pentru $n = 4$ putem scrie direct ecuația folosind expresiile de mai sus în care scriem, de exemplu, B_2 în locul lui B_2^4 (din funcțiile cubice).

Valorile funcției B_i^n, $i = 1, 2, 3, \ldots, n$ sînt pozitive în intervalul $[0,\ 1]$.

9.10. Cubica Coons

Cubica Coons este determinată printr-un polinom cubic și are ca ecuație:

$$\overline{P}(t) = \frac{\overline{V}_1C_1(t) + \overline{V}_2C_2(t) + \overline{V}_3C_3(t) + \overline{V}_4C_4(t)}{6} =$$

$$= \frac{1}{6}\sum_{i=1}^{4}\overline{V}_iC_i(t);\quad t \in [0,\ 1]$$

În această ecuație $\overline{V}_i$ sînt vectorii celor 4 vîrfuri V_i ale poligonului caracteristic al cubicei iar C_i sînt funcțiile cubice reprezentate în figura 9.28 și care au ca ecuații:

$$C_1(t) = (1 - t)^3$$

$$C_2(t) = 3t^3 - 6t^2 + 4$$

$$C_3(t) = -\,3t^3 + 3t^2 + 3t + 1$$

$$C_4(t) = t^3;\quad t \in [0,\ 1]$$

Fig. 9.28

Poligonul caracteristic V_1, V_2, V_3, V_4 are pentru cubică următoarea semnificație geometrică:

Dacă $C_1(0) = 1$; $C_2(0) = 4$; $C_3(0) = 1$; $C_4(0) = 0$ rezultă

$$\overline{P}(0) = \frac{\overline{V}_1 + 4\overline{V}_2 + \overline{V}_3}{6}$$

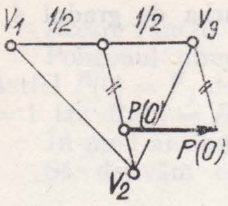

Fig. 9.29

Punctul $P(0)$ este originea vectorului tangent $\overline{P}(0)$ care este paralel cu latura V_1V_3 și are ca lungime jumătatea segmentului V_1V_3. Într-adevăr, să derivăm ecuația $P(t)$. Obținem

$$\overline{P}'(t) = \frac{1}{6} \sum_{i=1}^{4} \overline{V}_i C_i'(t)$$

Avem de asemenea $C_1'(0) = -3$; $C_2'(0) = 0$; $C_3'(0) = 3$ și $C_4'(0) = 0$ ceeace probează afirmația făcută.

Analog tangenta în punctul $P(1)$ este paralelă cu latura V_2V_4 și vectorul tangent $\overline{P}'(1)$ are ca lungime jumătatea segmentului V_2V_4. Aalizînd figurile 9.29 și 9.30 pot fi observate și alte relații care leagă punctele $v_1v_2v_3v_4$ și vectorii $\overline{V}_1\overline{V}_2\overline{V}_3\overline{V}_4$. Astfel $\overline{V_1c} = \overline{V}_1 + 4\overline{V}_2 + \overline{V}_3$ deoarece vectorul V_1c are componentele V_1V_3 și $4V_1V_2$. De asemenea $V_1A = AB = BC$ și $EV_3 = 3EA$ deci în triunghiul $0 = V_1V_2V_3$ avem $V_2D = 3V_2P(0)$.

Mai departe alte calități ale cubicei Coons pot fi urmărite pe figurile 9.31 a, b, c și d în cazul în care punctele v_1, v_2, v_3; v_2, v_3, v_4 sau toate patru sînt situate pe o dreaptă. De exemlu în cazul b) $v_2 = \frac{v_1v_3}{2}$, $P(0) = v_2$ și tangenta în $P(0)$ este dreapta V_1V_3. Analog dacă $V_3 = \frac{V_2V_4}{2}$ și $P(1) = V_3$ atunci tangenta în $P(1)$ este v_2v_4. În cazul c) atît $P(0)$ cît și $P(1)$ aparțin dreptei.

În cazul d) avem $v_1 = v_2$ și rezultă $v_1P(0) = 1/6v_1v_3$.

Dacă $v_1 = v_2 = v_3$ atunci $P(0) = v_1$ și arcul este segmentul $P(0)P(1) = 1/6v_1v_4$.

Punctele $v_1 = v_2$ sau $v_1 = v_2 = v_3$ pot fi considerate ca puncte duble, respectiv triple pentru cubica Coons.

9.10.1. Observație comparativă asupra cubicelor

Analizînd cubicele Bézier și Coons definite de cele patru puncte V_1, V_2, V_3 și V_4 precum și cubica Ferguson definită de punctele P_0 și P_1 și de vectorii tangenți P_0' și P_1' în aceste puncte, constatăm:

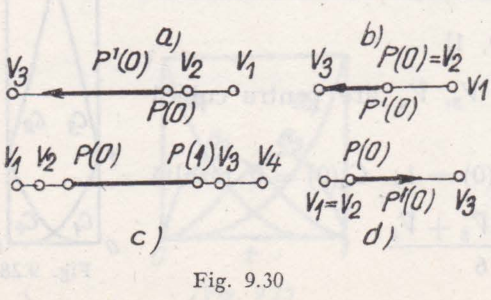

Fig. 9.30

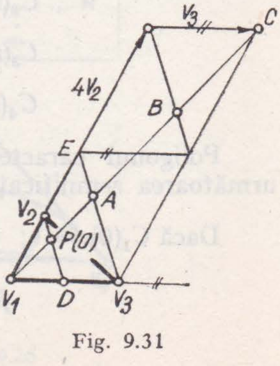

Fig. 9.31

1) Cubica Bézier este cubica Ferguson în care:

$$\overline{P}_0 = \overline{V}_1;\ \overline{P}_1 = \overline{V}_4;\ \overline{P}_0{}' = 3(\overline{V}_2 - \overline{V}_1);\ \overline{P}_1' = 3(\overline{V}_4 - \overline{V}_3)$$

2) Cubica Coons este cubica Ferguson în care:

$$\overline{P}_0 = \frac{\overline{V}_1 + 4\overline{V}_2 + \overline{V}_3}{6};\quad \overline{P}_1 = \frac{\overline{V}_2 + 4\overline{V}_3 + \overline{V}_4}{6}$$

$$\overline{P}_0' = \frac{\overline{V}_3 - \overline{V}_1}{2};\quad \overline{P}_1' = \frac{\overline{V}_4 - \overline{V}_2}{2}$$

9.10.2. Aplicație

Să se determine cubica Coons definită prin punctele

$$V_1(0, 0, 0),\ V_2(1, 0, 0),\ V_3(0, 0, 1) \text{ și } V_4(0, 1, 0)$$

Din ecuația cubicei Coons determinăm ecuațiile parametrice ale curbei:

$$6x(t) = 3t^3 - 6t^2 + 4;\quad 6y(t) = t^3;\ 6z(t) = -3t^3 + 3t^2 + 3t + 1$$

Din relația dintre punctul V_2 și triunghiul $V_1\ V_2\ V_3$ rezultă:

$$P(o) = \left(\frac{4}{6},\ 0,\ \frac{1}{6}\right)$$

Pentru punctul final al curbei rezultă $P(1) = \left(\frac{1}{6},\ \frac{1}{6},\ \frac{4}{6}\right)$ din relația dintre punctul v_3 și triunghiul $V_2\ V_3,\ V_4$.

Prin derivarea ecuațiilor parametrice avem:

$$x'(t) = \frac{3t^2}{2} - 2t;\quad y'(t) = \frac{t^2}{2};\quad z'(t) = \frac{-3t^2}{2} + t + \frac{1}{2}$$

Astfel vectorul tangent în punctul $P(0)$ este $\overline{P}'(0) = \left[0,\ 0,\ \frac{1}{2}\right]$ are lungimea $\frac{v_1v_3}{2}$ și este paralel cu latura $v_1\ v_3$.

Vectorul tangent în punctul $P(1)$ este

$\overline{P}'(1) = \left[-\frac{1}{2},\ \frac{1}{2},\ 0\right]$ este paralel cu dreapta $V_2\ V_4$ și are lungimea $\frac{v_2v_4}{2}$. Aceste relații pot fi urmărite pe imaginea axonometrică din figura 9.32.

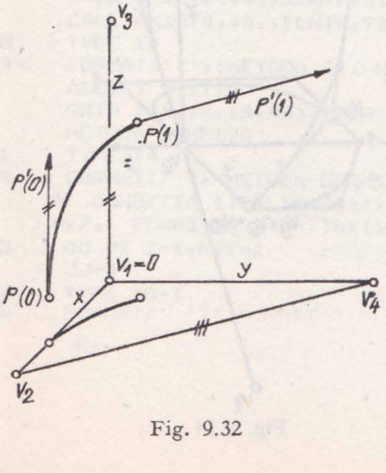

Fig. 9.32

9.11. Curba Coons generală

Cubica Coons definită printr-un polinom cubic poate fi generalizată ca o curbă Coons definită de un poligon caracteristic cu $n > 4$ vîrfuri. Curba C poate fi compusă din $(n - 3)$ arce $c_1,\ c_2, \ldots, c_{n-3}$ corespunzător poligoanelor $v_1\ v_2\ v_3\ v_4,\ v_2v_3v_4v_5, \ldots, v_{n-3}\ v_{n-2}\ v_{n-1}\ v_n$.

Alegem pentru curba integrală C parametrul t, $0 \leqslant t \leqslant 1$ și pentru orice arc $C_1, C_2, \ldots, C_{n-3}$ parametrul s $0 \leqslant s \leqslant 1$

Ecuația curbei C_{k+1} este (mai bine zis a sumei arcelor):

$$6\bar{P}(t) = \sum_{i=1}^{4} \bar{V}_{i+k} C_i(s)$$

în care notăm $p = t(n-3)$ pentru $t \neq 1$ partea zecimală și K partea întreagă.

Pentru $t = 1$ avem $K = n - 4$ și $S = 1$

Pentru analiza vectorilor tangenți în punctele arcelor de curbă se ține seama de faptul că curba este netedă, adică există identitate între vectorul $P''(1)$ tangent curbei C_k și vectorul $P''(0)$ tangent curbei C_{k+1} pentru $K = 1, 2, \ldots, n-3$.

Din ecuația derivatei a doua pentru curba c_k $\bar{P}''(t) = \sum_{i=1}^{4} \bar{V}_i C_i''(t)$ deducem pentru $\bar{P}''(1)$

$C_1''(t) = 6 - 6t$; $C_2''(t) = 18t - 12$; $C_3''(t) = -18t + 6$; $C_4''(t) = 6t$

deci obținem relația $\bar{P}''(1) = \bar{V}_{k+1} - 2\bar{V}_{k+2} + \bar{V}_{k+3}$ care este aceeași pentru vectorul $P''(0)$ al curbei c_{k+1}.

De aceea curba Coons generală C aparține curbelor B-spline.

9.11.1. Aplicație

Să se determine curba Coons definită prin 10 puncte

$V_1(1, 0, -1)$; $V_2(0, 0, 0)$, $V_3(-1, 0, 1)]$ $V_4 = V_5 = V_6(0,1; -1, 1)$ *punct triplu* $V_7(1, -0,5)$; $0,5$; $V_8 = V_9 = V_{10}(1,0, 0)$ *punct triplu.*

Rezolvarea problemei poate fi urmărită pe imaginile perspective din figurile 9.33 și 9.34 ținînd seama că în ultima figură punctul V_4 $(-1, -1, 1)$ nu mai este identic cu punctele $V_4 = V_6$ deci curba își schimbă alura în această regiune. Sînt puse în evidență liniile frînte ale poligoanelor strîmbe directoare precum și imaginile perspective ale proiecțiilor orizontale ale curbelor Coons generale.

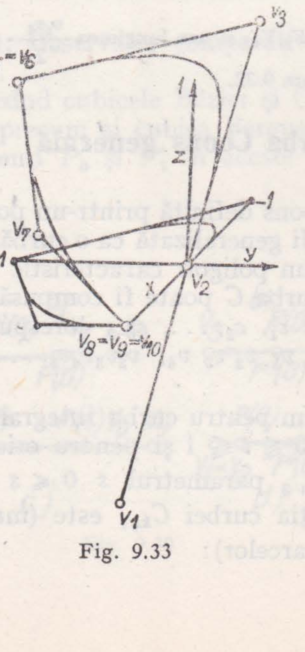

Fig. 9.33

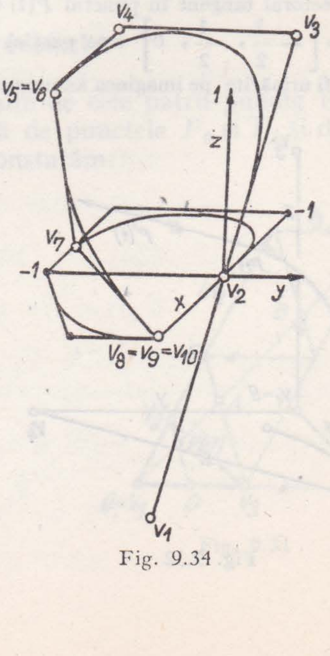

Fig. 9.34

9.12. Program principal interpolare (Hermite, Bézier, B-Spline)

```
      DIMENSION XP(22),YP(22),XC(50),YC(50),XD(50),YD(50)
      LOGICAL*1 NUMFIS(2)
      TYPE 222
222   FORMAT(' DISPOZITIV IESIRE: 1-MASA 2-IMPRIMANTA 3-DISC : ',$)
      ACCEPT 2,IU
      GOTO (223,224,225),IU
223   CALL ASSIGN(1,'PP1:')
      GOTO 226
224   CALL ASSIGN(2,'LP:')
      GOTO 226
225   TYPE 227
227   FORMAT(' NUME FISIER DISC : ')
      ACCEPT 228,NCAR,NUMFIS
228   FORMAT(Q,20A1)
      CALL ASSIGN(3,NUMFIS,NCAR)
226   CONTINUE
      CALL PLOTS (0.,0.,IU)
100   TYPE 1
1     FORMAT(' ','NR. DE PUNCTE INITIALE  : ',$)
      ACCEPT 2,NPT
2     FORMAT (I2)
      IF(NPT.LE.0)GOTO 100
      TYPE 3
3     FORMAT(' ',' INTRODUCETI COORDONATELE PUNCTELOR CU FORMAT'
     *,' xxx.xx')
      DO 7 I=1,NPT
      TYPE 4,I
4     FORMAT(' ',' ABSCISA PUNCT ',I2,' :',$)
      ACCEPT 5,XP(I+1)
5     FORMAT (4F5.2)
      TYPE 6,I
6     FORMAT(' ',' ORDONATA PUNCT ',I2,' :',$)
7     ACCEPT 5,YP(I+1)
      TYPE 8
8     FORMAT(' ',' NR DE PUNCTE PE SEGMENT :',$)
      ACCEPT 2,NRI
      TYPE 9
9     FORMAT(' ',' INTRODUCETI SCARILE PE X SI Y  SI LG-AXE
     * [4F5.2] :',$)
      ACCEPT 5,SCX,SCY,XLNTH,YLNTH
      CALL FACTOR (SCX,SCY)
      CALL AXIS(0.,0.,XLNTH,0.,1.)
      CALL AXIS(0.,0.,YLNTH,90.,1.)
38    TYPE 10
10    FORMAT(' ','METODA :1. HERMITE 2. BEZIER 3. B-SPLINE 4. EXIT: ',$)
      ACCEPT 2,ITIP
      GOTO (11,12,13,46),ITIP
C     METODA HERMITE
11    TYPE 14
14    FORMAT(' ','METODA HERMITE',/,' CONDITIII INITIALE :',/,
     *' CONDITIA 1:PR.TGX(0)',/,' CONDITIA 2:PR.TGY(0)'
     *,/,' CONDITIA 3:PR.TGX(1)',/,' CONDITIA 4:PR.TGY(1)',/)
23    DO 41 I=1,NPT-1
      JJ=0
42    TYPE 15,I
15    FORMAT(' ',' CONDITI
```

```
      DO 16 J=1,4
      TYPE 17,J
17    FORMAT (' ',' CONDITIA ',I2,' =',$)
      GOTO (18,19,20,21),J
18    ACCEPT 5,XC(2*I-1)
      GOTO 16
19    ACCEPT 5,YC(2*I-1)
      GOTO 16
20    ACCEPT 5,XC(2*I)
      GOTO 16
21    ACCEPT 5,YC(2*I)
16    CONTINUE
      IF(JJ.EQ.1)GOTO 43
41    CONTINUE
      INDI=1
      INDF=NPT-1
      GOTO 30
C       METODA BEZIER
12    TYPE 22
22    FORMAT(' ',' METODA BEZIER',/,' CONDITII INITIALE :',/
     *' CONDITIA 1:X(1)',/,' CONDITIA 2:Y(1)',/,' CONDITIA
     * 3:X(2)',/,' CONDITIA 4:Y(2)',/)
      GOTO 23
C     METODA B-SPLINE
13    TYPE 24
24    FORMAT(' ',' METODA B-SPLINE ',/)
      IF (XP(NPT+1).EQ.XP(2).AND.YP(NPT+1).EQ.YP(2)) GOTO 25
28    TYPE 26
26    FORMAT (' DORITI TRECEREA CURBEI PRIN PCT.DE CAPAT ?'
     *,' [0=NU,1=DA] :',$)
      ACCEPT 2,IK
      IF (IK.EQ.0) GOTO 29
      IF (IK.NE.1)GOTO 28
      XP(1)=2*XP(2)-XP(3)
      YP(1)=2*YP(2)-YP(3)
      XP(NPT+2)=2*XP(NPT+1)-XP(NPT)
      YP(NPT+2)=2*YP(NPT+1)-YP(NPT)
      GOTO 27
25    XP(1)=XP(NPT)
      YP(1)=YP(NPT)
      XP(NPT+2)=XP(3)
      YP(NPT+2)=YP(3)
27    INDI=1
      INDF=NPT-1
      GOTO 30
29    INDI=2
      INDF=NPT-2
30    DO 31 I=INDI,INDF
      GOTO (32,33,34),ITIP
32    CALL HERM(I+1,XP,XC,CX1,CX2,CX3,CX4)
      CALL HERM(I+1,YP,YC,CY1,CY2,CY3,CY4)
      GOTO 35
33    CALL BEZIER(I+1,XP,XC,CX1,CX2,CX3,CX4)
      CALL BEZIER(I+1,YP,YC,CY1,CY2,CY3,CY4)
      GOTO 35
34    CALL BSPLIN(I+1,XP,CX1,CX2,CX3,CX4)
```

```
      CALL BSPLIN(I+1,YP,CY1,CY2,CY3,CY4)
35    CALL POL3(NRI,XD,CX1,CX2,CX3,CX4)
      CALL POL3(NRI,YD,CY1,CY2,CY3,CY4)
      TYPE 36,I,CX1,CX2,CX3,CX4,CY1,CY2,CY3,CY4
36    FORMAT(' COEFICIENTI AI POLINOAMELOR ',I2,' :'/,
     *' POLINOM X(T) ',5X,4F12.4/
     *,' POLINOM Y(T) ',5X,4F12.4///)
      CALL PDATA(XD,YD,1,NRI)
31    CONTINUE
39    TYPE 37
37    FORMAT('  DORITI MODIFICARI IN COND INITIALE ? [0=NU,1=DA]
     * :',$)
      ACCEPT 2,IK
      IF(IK.EQ.0)GOTO 38
      IF (IK.NE.1)GOTO 39
      IF (ITIP.EQ.3) GOTO 50
45    TYPE 40,INDI,INDF
40    FORMAT(' NR POLINOM [',I2,',',I2,']:',$)
      ACCEPT 2,I
      JJ=1
      GOTO 42
43    TYPE 44
44    FORMAT(' DORITI ALTE MODIFICARI ? [0=NU,1=DA] :',$)
      ACCEPT 2,IK
      IF(IK.EQ.0)GOTO 30
      IF(IK.NE.1)GOTO 43
      GOTO 45
46    CALL PLOT(0.,0.,999)
      STOP
50    TYPE 51,1,NPT
51    FORMAT(' NUMAR PUNCT [',I2,'$',I2,';0] :',$)
      ACCEPT 2,IK
      IF(IK.EQ.0) GOTO 28
      TYPE 52,IK
52    FORMAT(' ABSCISA SI ORDONATA PUNCT ',I2,' [2F5.2]:',$)
      ACCEPT 5,XP(IK+1),YP(IK+1)
      GOTO 50
      END
```

```
      C
            SUBROUTINE HERM(I,V,W,C1,C2,C3,C4)
            DIMENSION V(1),W(1)
            C1=2.*V(I)-2.*V(I+1)+W(2*I-3)+W(2*I-2)
            C2=-3.*V(I)+3.*V(I+1)-2.*W(2*I-3)-W(2*I-2)
            C3=W(2*I-3)
            C4=V(I)
            RETURN
            END
```

```
      C
            SUBROUTINE BEZIER(I,V,W,C1,C2,C3,C4)
            DIMENSION V(1),W(1)
            C1=-V(I)+V(I+1)+3.*(W(2*I-3)-W(2*I-2))
            C2=3.*V(I)-6.*W(2*I-3)+3.*W(2*I-2)
            C3=-3.*V(I)+3.*W(2*I-3)
            C4=V(I)
            RETURN
            END
```

```
C
      SUBROUTINE BSPLIN(I,V,C1,C2,C3,C4)
      DIMENSION V(1)
      C1=(-V(I-1)+3.*V(I)-3.*V(I+1)+V(I+2))/6.
      C2=(3.*V(I-1)-6.*V(I)+3.*V(I+1))/6.
      C3=(-3.*V(I-1)+3.*V(I+1))/6.
      C4=(V(I-1)+4.*V(I)+V(I+1))/6.
      RETURN
      END
C
      SUBROUTINE POL3(NRI,V,C1,C2,C3,C4)
      DIMENSION V(1)
      DEL=1./(NRI-1)
      V0=DEL*DEL
      D3V0=6.*C1*DEL*V0
      D2VK=D3V0+2.*C2*V0
      D1VK=C1*V0*DEL+C2*V0+C3*DEL
      V(1)=C4
      DO 1 K=2,NRI
      V(K)=V(K-1)+D1VK
      D1VK=D1VK+D2VK
    1 D2VK=D2VK+D3V0
      RETURN
      END
```

Capitolul X

Suprafețele în grafica pe calculator

10.1. Principii generale de construcție a suprafețelor în grafica pe calculator.

În general, formele suprafețelor pot fi definite prin ecuații în mod analitic (cilindri, sfere, hiperboloizi, etc.). Însă în cele mai multe cazuri, o astfel de definire analitică nu este dată iar proiectantul trebuie să creeze suprafețe din elemente mai simple, cum ar fi de exemplu curbele sau punctele.

Problema pe care o vom aborda rezultă din nevoile industriei (de automobile, aeronautică, navală etc.). Cînd se concepe un prototip este nevoie să se fabrice o machetă pentru a verifica dacă proiectele stiliștilor sînt realizabile. Există mașini capabile să fabrice astfel de machete, cu condiția de a putea furniza în prealabil „programul" de comandă (dirijare). Aceasta înseamnă a dispune de ecuații ale diferitelor suprafețe care compun obiectul sau, mai exact de o bună aproximare a acestora. Diferitele tipuri de suprafețe pe care le vom studia se bazează pe un principiu de aproximare prin carouri, fiecare carou fiind definit prin patru curbe limită. Calitățile așteptate de la diferitele modele matematice sînt: întreținerea (asigurarea) unor bune elemente fizice printr-o bună comportare a derivatelor prime (puncte de racordare a carourilor) și a derivatelor secunde (curbura suprafețelor); facilitatea de modificare a alurei suprafețelor pornind de la parametri cu o semnificație fizică ușor de înțeles și de manipulat de către ne-matematicieni; facilitate de calcul, aceste metode fiind destinate unei folosiri interactive. În prezent sînt utilizate trei mari tipuri de suprafețe: *suprafețele lui Coons*, *suprafețele lui Bézier și suprafețele B-spline*. Ele au apărut în această ordine cronologică, fiecare aducînd o ameliorare considerabilă în raport cu precedenta.

10.1.1. Suprafețele Coons. Modelarea suprafețelor

Privind interpolarea curbelor, am arătat că există o varietate de metode prin care pot fi construite curbe, prin interpolarea sau aproximarea unui set dat de valori scalare, specificînd punctele sau derivatele în aceste puncte.

În spațiul tridimensional o curbă a fost reprezentată printr-o funcție vector

$$\bar{P}(t) = [x(t), y(t), z(t)]$$

în reprezentarea parametrică iar algoritmii care produc curbe au fost reprezentați de un operator Φ_t aplicat funcției vector $\bar{P}(t)$ care poartă informațiile

$$Q(t) = \Phi_i P(t)$$

În general sînt folosite numai un număr finit de puncte discrete ale funcției $P(t)$ sau ale derivatelor.

În mod analog, în spațiul tridimensional, un punct arbitrar pe o suprafață poate fi definit sub forma parametrică, de funcția

$$\bar{P}(u, v) = [x(u, v), y(u, v), z(u, v)]$$

iar metoda de producere a suprafeței poate fi notată simbolic prin

$$Q(u, v) = \Phi_{u, v} \cdot P(u, v)$$

unde $P(u, v)$ reprezintă datele din care va fi construită funcția $Q(u, v)$.

Dacă se fixează parametrul v și este făcut să varieze parametrul u punctul corespunzător se deplasează pe o curbă trasată pe suprafață. Dacă se fixează u și este făcut să varieze v, punctul corespunzător se deplasează pe o altă curbă trasată pe suprafață. Dacă se alege pentru v un ansamblu de valori $(v_0, \ldots, v_n)$ și dacă pentru fiecare din ele este făcut să varieze u de la u_0 la u_n se obține o familie de curbe definind suprafața dată.

După cum o curbă complexă poate fi reprezentată printr-o succesiune de segmente de curbe mai simple care se racordează suficient de bine, tot astfel se va reprezenta o suprafață complexă printr-un ansamblu de bucăți de suprafețe adiacente (petice) și care se racordează cel mai bine pentru a da o bună aproximare a suprafeței inițiale. Fiecare porțiune de suprafață este delimitată prin patru segmente de curbe limită (marginale, de frontieră) care pot fi notate $(0v)$, $(1v)$, $(u0)$, $(u1)$, cu $u \in [0, 1]$ și $v \in [0, 1]$ $(0v)$ reprezintă curba generată de un punct $P(uv)$ pentru $u = 0$. Să presupunem atunci că aceste patru curbe sînt date. Se introduc două funcții scalare, F_0 și F_1 de o singură variabilă, continue și monotone pe $[0, 1]$.

Se definește atunci o suprafață a cărei ecuație este:

$$\boxed{Q(uv) = (iv) F_i(u) + (uj) F_j(v) - (ij) F_i(u) F_j(v)}$$

Se folosește aici o notație condensată pentru a simplifica scrierea. Indicii i și j sînt cu valoare pe $[0, 1]$. Cînd o expresie comportă unul sau mai mulți indici, trebuie înțeleasă ca o sumă a valorilor posibile ale indicilor. Astfel, primul termen din ecuația suprafeței se scrie $(iv) F_i(u) = (0v) F_0(u) + (1v) F_1(u)$ Membrul din dreapta al ecuației cuprinde, deci, opt termeni

Se presupune, în plus, c ă F_0 și F_1 verifică

$$F_0(0) = 1 \qquad F_0(1) = 0$$
$$F_1(0) = 0 \qquad F_1(1) = 1$$

Se poate de monstra că cele patru curbe limită date aparțin suprafeței.

Pentru a creea o suprafață complexă după *Coons*, se *juxtapun* porțiuni de suprafață.

Să considerăm cele două porțiuni de suprafață A și B (fig. 10.1a) pentru ca să existe continuitatea suprafeței pe A și B trebuie să avem $A\ (1v) = B(0V)$ Se poate cere, de asemenea, o continuitate a tangentelor între A și B. Pentru a realiza aceasta, căutăm să evităm existența a două semi-plane tangente distincte de-a lungul curbei limită comune (fig. 10.1 b), astfel ca să nu existe discontinuitate.

Se poat arăta că dacă se adaugă constrîngerea pe F_0 și F_1 ca derivatele lor prime să fie nule în punctele 0 și 1 atunci derivata în direcția lui u, dealungul curbei limită $(0v)$, de exemplu, nu depinde decît de derivatele în direcția lui u în punctele extreme ale curbei limită. Avem deci (fig. 10.1):

$$A(1v)_v = B(0v)_v\,; \quad A(10)_u = B(00)_u \quad \text{și} \quad A(11)_u = B(01)_u$$

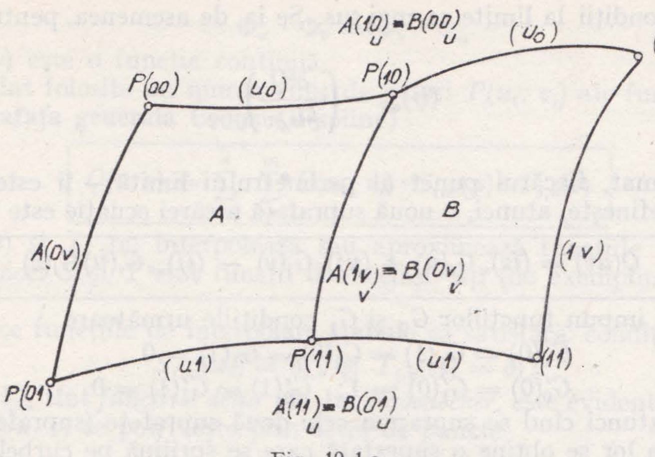

Fig. 10.1-a

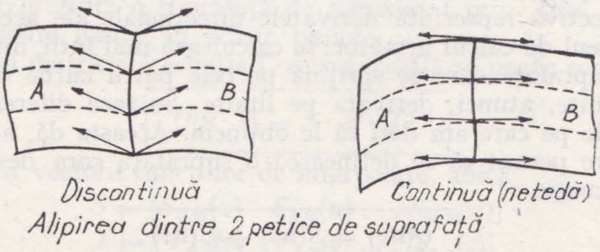

Fig. 10.1-b

cu notația

$$\frac{\partial Q}{\partial u} = (uv)_u$$

10.1.2. Suprafața de corecție a tangentelor

Ecuația în discuție descrie o suprafață destul de generală în sensul în care aceasta poate fi definită prin orice fel de curbă limită. Totuși, luînd cele patru curbe limită s-a precizat o suprafață ale cărei derivate în cele două direcții pe curbele limită sînt fixate, deoarece ele se exprimă în funcție de cele opt tangente la colțuri. Această proprietate este, desigur, restrictivă și am dori să putem construi suprafețe care au derivate oarecare de-a lungul celor patru curbe inițiale (în afara celor patru colțuri în care ele sînt impuse). Se ia, atunci, o nouă ecuație de suprafață definită pornind de la vectori dați arbitrar și care este notată apriori:

$$\left(\frac{\partial Q}{\partial u}\right)_{u=0} = (0v)_u \left(\frac{\partial Q}{\partial u}\right)_{u=1} = (1v)_u \text{ cu } \left(\frac{\partial Q}{\partial u}\right)_{\substack{v=0\\u=0}} = \left(\frac{\partial Q}{\partial u}\right)_{\substack{v=1\\u=0}} = \bar{0}.$$

și

$$\left(\frac{\partial Q}{\partial u}\right)_{\substack{v=0\\u=1}} = \left(\frac{\partial Q}{\partial u}\right)_{\substack{v=1\\u=1}} = \bar{0};\quad \left(\frac{\partial Q}{\partial v}\right)_{v=0} = (u0)_v \left(\frac{\partial Q}{\partial v}\right)_{v=1} = (u1)_v.$$

cu aceleași condiții la limite ca mai sus. Se ia, de asemenea, pentru cele patru colțuri:

$$(ij)_{uv} = \left(\frac{\partial^2 Q}{\partial u \partial v} \right)_{\substack{u=i \\ v=j}}$$

În rezumat, fiecărui punct al perimetrului limită — îi este asociat un vector. Se definește, atunci, o nouă suprafață a cărei ecuație este următoarea:

$$\boxed{Q(uv) = (iv)_u G_i(u) + (uj)_v G_j(v) - (ij)_{uv} G_i(u) G_j(v)}$$

Dacă se impun funcțiilor G_0 și G_1 condițiile următoare

$$G_0(0) = G_0(1) = G_1(0) = G_1(1) = 0$$
$$G_0'(0) = G_1'(0) = 1; \quad G_0'(1) = G_1'(1) = 0$$

arătăm că, atunci cînd se suprapun cele două suprafețe (suprafață avînd ca ecuație suma lor se obține o suprafață care se sprijină pe curbele limită inițiale. Cum, în plus, vectorii care au fost luați apriori pentru a defini această suprafață corectivă reprezintă derivatele direcționale ale acesteia, deducem de aici procedeul de calcul următor: se calculează mai întîi, mulțumită primei suprafețe o suprafață care se sprijină pe cele patru curbe inițiale. Această suprafață admite, atunci, derivata pe limite. Se face diferența între aceste derivate și cele pe care am dori să le obținem. Aceasta dă, atunci, o familie de vectori care permit să se definească o suprafață care desenată va avea, atunci, ca ecuație

$$\boxed{Q(uv) = S(uv) + C(uv)}$$

adică compunerea unei suprafețe inițiale și a unei suprafețe corective.

10.1.3. Notarea matricială

Unul din avantajele reprezentării parametrice a unei suprafețe prin care utilizatorul posedă un control complet este alegerea corespunzătoare a parametrizării.

Prin subseturile unui domeniu dat

$$[u_{min}, u_{max}] \times [v_{min}, v_{max}]$$

se pot ușor stabili secțiunile unei suprafețe. Aceasta reprezintă o caracteristică indispensabilă pentru toate situațiile în care o suprafață urmează să fie compusă dint-un număr de elemente sau porțiuni de suprafață. Această libertate a parametrizării poate fi folosită pentru a alege

$$[0,1] \times [0,1]$$

ca domeniu al unei suprafețe de interpolare sau aproximare. Orice alt domeniu poate fi normalizat în mod corespunzător. Cea mai largă aproximare folosită în această problemă este să se formeze produsul a doi operatori unidimensionali, conform aproximării suprafeței

$$Q(u,v) = \Phi_u \cdot \Phi_v \cdot P(u, v)$$

Rezultatul acestei operații este acela că Φ_v operează asupra informațiilor $P(u, v_j)$, în timp ce Φ_u operează simultan asupra informațiilor $P(u_i, v)$. Operatorii Φ_u și Φ_v sînt comutativi deci

$$\Phi_u \cdot \Phi_v = \Phi_v \ \Phi_u$$

dacă $P(u, v)$ este o funcție continuă.

Dacă sînt folosite un număr finit de valori $P(u_i, v_j)$ ale funcției $P(u, v)$ avem **suprafața generală Coons (B-spline)**

$$Q(u, v) = \sum_{j=0}^{n} \sum_{i=0}^{m} P(u_i, v_j) \cdot S_{i,m}(u) \cdot T_{j,n}(v)$$

unde $S_{i,m}(u)$ și $T_{j,n}(v)$ interpolează sau aproximează funcțiile unidimensionale. De obicei S și T sînt funcții de același tip (de exemplu interpolarea Lagrange).

Deoarece funcțiile de interpolare trebuie să satisfacă condițiile:

$$S_{i,m}(u_k) = \delta_{i,k} \text{ și } T_{j,n}(v_k) = \delta_{j,k}$$

unde $\delta_{i,k}$ și $\delta_{j,k}$ sînt *funcțiile delta* ale lui *Kroenecker*, este evident că suprafața construită $Q(u, v)$ se potrivește prin setul de puncte

$$\{(u_i, \ v_j) \, | i, \ j \in [0 : m] \times [0 : n]\}$$

Dacă $P(u, v)$ reprezintă o suprafață de aproximat prin $Q(u, v)$, eroarea de aproximare dispare numai în aceste puncte.

În notarea matricială ecuația Coons generală se poate scrie

$$Q(u \cdot v) = S \cdot P \cdot T^T$$

unde S și T sînt vectorii funcțiilor de interpolare, adică

$$S = [S_{0,m}(u) \ \ S_{1,m}(u) \ldots S_{m,m}(u)]$$

$$T = [T_{0,n}(v) \ \ T_{1,n}(v) \ldots T_{n,n}(v)]$$

T^T este transpusa matricei T,

iar P este matricea restricțiilor, adică

$$P = \begin{vmatrix} P(u_0, v_0) & P(u_0, v_1) & & P(u_0, v_n) \\ P(u_1, v_0) & P(u_1, v_1) & \ldots & P(u_1, v_n) \\ \cdot & & & \\ \cdot & & & \\ P(u_m, v_0) & P(u_m, v_1), & & P(u_m v_n) \end{vmatrix}$$

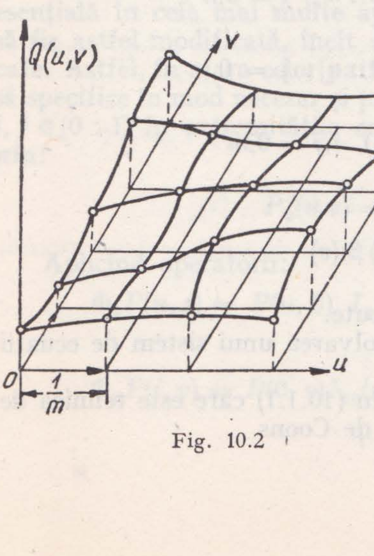

Fig. 10.2

Domeniul de operare

$$\Phi_{u,v} = \Phi_u \cdot \Phi_v$$

este o rețea reticulară de puncte, iar interpolarea se face exact în aceste puncte. Acest fapt este ilustrat în fig. 10.2. O simplă adăugare a celor doi operatori $\Phi_u(u)$ și $\Phi_v(v)$ va da în punctele de intersecție ale celor două familii de curbe interpolate, de două ori valoarea aproximată. Pentru a corecta acest fapt trebuie executată următoarea operație:

$$Q(u,v) - [\Phi_u \oplus \Phi_v] \ P(u,v) =$$

$$= [\Phi_u + \Phi_v - \Phi_u \Phi_v] \ P(u,v)$$

Dacă Φ indică setul de transformări lineare dintr-un spațiu liniar într-un subspațiu, se poate arăta că structura algebrică $(\Phi, \{., \oplus\})$ este o rețea distributivă. Dacă sînt definite o identitate și un complement, structura devine o algebră boleeană. *Gordon* a demonstrat că aproximarea

$$\Phi_{u,v} = \Phi_u \cdot \Phi_v$$

este minimă deoarece este interpolată într-un număr minim de puncte — punctele reticulare — în timp ce aproximarea

$$\Phi_{u;v} = \Phi_u \oplus \Phi_v$$

este maximă, deoarece este interpolată într-un număr maxim de puncte și anume, toate punctele de pe liniile reticulare

$$\Phi_u P(u,v) \text{ și } \Phi_v P(u,v)$$

Ultimul tip de aproximare este numit *„aproximarea sumei boleene"*. Curbele de-a lungul cărora interpolarea este exactă sînt numite *„funcții limită"* și respectiv *„funcții de asociere"*.

Fiecare dintre operatorii Φ_u și Φ_v interpolează funcțiile unidimensionale și compară aceste funcții cu funcțiile de asociere corespunzătoare.

O altă posibilitate de aproximare a unei suprafețe este să se folosească simplu unul dintre cei doi operatori, aproximînd astfel suprafața printr-una din cele două operații:

$$Q(u,v) = \Phi_v P(u,v_j)$$

sau

$$Q(u,v) = \Phi_u P(u_i,v)$$

Această tehnică este deseori folosită în aplicațiile în care suprafața ce trebuie să fie construită se întinde mult într-o singură direcție (de exemplu un fuselaj de avion).

Poate fi, de asemenea, amintit faptul că problema interpolării unei suprafețe poate fi rezolvată prin existența unei unice aproximări cubice spline.

Astfel se consideră o funcție $F(u,v)$ și un polinom bicubic pe porțiuni $Q(u,v) \in C^2$ astfel încît:

$$Q(u_i,v_j) = F(u_i v_j), \quad \forall_{i,j} \in [0:n]$$

$$\frac{\partial Q}{\partial u}(u_i,v_j) = \frac{\partial F}{\partial u}(u_i,v_j), \forall j \in [0:n]; \; i = 0,n$$

$$\frac{\partial Q}{\partial v}(u_i,v_j) = \frac{\partial F}{\partial V}(u_i,v_j), \forall i \in [0:n]; \; j = 0,n$$

$$\frac{\partial^2 Q}{\partial u \partial v}(u_i v_j) = \frac{\partial^2 F}{\partial u \partial v}(u_i,v_j), \; i,j = 0,m$$

Aproximarea este dată de funcția

$$Q(u,v) = \sum_{i=1}^{n+1} \sum_{j=-1}^{n+1} c_{ij} \beta_i(u) \beta_j(v)$$

unde $\beta_i(u)$ și $\beta_j(u)$ sînt cubicele B-spline cunoscute.

Coeficienții c_{ij} pot fi determinați prin rezolvarea unui sistem de ecuații liniare analog cazului bidimensional.

Ca un exemplu de aproximare am arătat în (10.1.1) care este tehnica de alipire (juxtapunere) a suprafețelor introdusă de Coons.

În forma ei cea mai simplă alipirea de suprafețe Coons era determinată de patru curbe limită (marginale),

$$P(u,o),\ P(u,1),\ P(o,v),\ P(1,\ v)$$

şi o interpolare liniară între aceste curbe (o asociere liniară):

$$Q(u,v) = P(u,0)\,(1-v) + P(u,1)\,v + P(0,v)\,(1-u) + \\ + P(1,v)\,u - P(0,0)\,(1-u)\,(1-v) - P(0,1)(1- \\ - u)\,v - P(1,0)\,u\,(1-v) - P(1,1)\,uv$$

Cele două operații

$$\Phi_v P(u,j) = P(u,0)\,(1-v) + P(u,1)\cdot v$$

$$\Phi_u P(i,\ v) = P(0,\ v)(1-u) + P\,(1,\ v)\cdot u$$

sînt date drept cazuri speciale.

Mai general, funcțiile liniare de asociere pot fi înlocuite cu funcții polinominale de grad mai mare.

Astfel, fie $(1-u)$ înlocuit în general prin $I_{00}(u)$
$(1-v)$ înlocuit în general prin $I_{00}(v)$
u înlocuit în general prin $I_{01}(u)$
v înlocuit în general prin $I_{01}(v)$

În această notație primul indice arată poziția caroului unitar al funcției marginale iar al doilea indice arată că funcția asociată este încărcată de o funcție unidimensională care reprezintă o restricție marginală a derivatei de ordinul indicat.

Avem

$$Q(u,\ v) = \sum_{i=0}^{1} P(i,\ v)\ I_{i0}(u) + \sum_{j=0}^{1} P(u,\ j)\ \ I_{j0}(v) - \\ - \sum_{i=0}^{1}\sum_{j=0}^{1} P(i,\ j)\cdot I_{i0}(u)\ I_{j0}(v)$$

Aceste suprafețe simple Coons pot fi îmbinate aşadar prin continuitatea poziției. Pentru continuitatea primelor derivate ale funcțiilor, care este esențială în cele mai multe aplicații, definirea suprafeței de alipire trebuie să fie astfel modificată, încît derivatele parțiale să fie, de asemenea, specificate. Astfel, în afara celor patru curbe $P(u,\ j)$ şi $P(i,\ v)$ utilizatorul va putea să specifice în mod necesar şi pantele tangentelor la curbele $P_v(u,\ j)$ şi $P_u(i,\ v)$; $i,\ j \in [0\ :\ 1]$ în extremitățile corespunzătoare vîrfurilor patratului (caroului) prin:

$$P_u(u\ v) = \frac{\partial P}{\partial u} \text{ şi } P_v(u\ v) = \frac{\partial p}{\partial v}$$

Aplicînd operatorii:

$$\Phi_v P(u,\ j) = P(u,\ 0)\ \ I_{00}(v) + P(u,\ 1)I_{10}(v) + P_v(u,0)I_{01}(v) + \\ + P_v(u,1)I_{11}(v)$$

$$\Phi_u P(i,\ v) = P(0,\ v)I_{00}(u) + P(1,\ v)\ \ I_{10}(u) + P_u(0,\ v)I_{01}(u) + \\ + P_u(1,\ v)\ \ I_{11}\ (u)$$

și ținînd seama că $P_{uv}(u\,v) = \dfrac{\delta^2 p}{\delta u \delta v}$

obținem;

$$Q(u, v) = \sum_{i=0}^{1} [P(i, v)\, I_{v0}(u) + P_u(i, v)\, I_{v1}(u)] +$$

$$+ \sum_{j=0}^{1} [P(u, j) I_{j0}(v) + P_v(u j) \cdot I_{j,1(v)}] -$$

$$- \sum_{i=0}^{1} \sum_{j=0}^{1} [P(i, j)\, I_{v0}(u)\, I_{.0}(v) + P_v(i, j)\, I_{v0}(u) I_{j1}(v) +$$

$$+ P_u(i, j)\, I_{v1}(u)\, I_{j0}(v) + P_{uv}(i, j)\, I_v i_1(u)\, I_{j1}(v)].$$

Sau în formă matricială

$$\bar{Q}(u, v) = [I_{00}(u)\; I_{10}(u)\; I_{01}(u)\; I_{11}(u)] \cdot \begin{bmatrix} P(o, v) \\ P(1, v) \\ P_u(0, v) \\ P_u(1, v) \end{bmatrix} +$$

$$+ [P(u, 0)\;\; P(u, 1)\;\; P_v(u, 0)\;\; P_v(u, 1)] \begin{bmatrix} I_{00}(v) \\ I_{10}(v) \\ I_{01}(v) \\ I_{11}(v) \end{bmatrix} -$$

$$- [I_{00}(u)\; I_{10}(u)\; I_{01}(u)\; I_{11}(u)] \cdot$$

$$\cdot \begin{bmatrix} P(0, 0) & P(0, 1) & P_v(0, 0) & P_v(0, 1) \\ P(1, 0) & P(1, 1) & P_v(1, 0) & P_v(1,1) \\ P_u(0, 0) & P_u(0,1) & P_{uv}(0, 0) & P_{uv}(0,1) \\ P_u(1, 0) & P_u(1, 1) & P_{uv}(1, 0) & P_{uv}(1, 1) \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} I_{00}(v) \\ I_{10}(v) \\ I_{01}(v) \\ I_{11}(v) \end{bmatrix}$$

În contrast cu o astfel de construcție a sumei booleene a suprafeței de alipire, utilizarea construcției Carteziene este mult mai simplă:

$$\bar{Q}(u, v) = \sum_{i=0}^{1} \sum_{j=1}^{1} [P(i, j)\, I_{i0}(u)\, I_{j0}(v) + P_u(i, j)\, I_{i1}(u)\, T_{j0}(v) +$$

$$+ P_v(i, j) I_{i0}(u)\, I_{j1}(v) + P_{uv}(i, j)\, I_{i1}\,(u) I_{j1}\,(v)]$$

Dacă alegem ca funcții de asociere polinoamele Hermite cubice prezentate anterior

$$I_{00}(x) = 2x^3 - 3x^2 + 1$$
$$I_{10}(x) = -2x^3 + 3x^2$$
$$I_{01}(x) = x^3 - 2x^2 + x$$
$$I_{11}(x) = x^3 - x^2$$

obținem pentru forma suprafeței Coons matricea

$$\bar{Q}(u, v) = [u^3 u^2 u 1] \cdot \bar{M} \cdot \bar{P} \cdot \bar{M}^T \cdot [v^3 v^2 v 1]^T$$

unde P este matricea

$$\bar{P} = \begin{bmatrix} P(0,0) & P(0,1) & P_v(0,0) & P_v(0,1) \\ P(1,0) & P(1,1) & P_v(1,0) & P_v(1,1) \\ P_u(0,0) & P_u(0,1) & P_{uv}(0,0) & P_{uv}(0,1) \\ P_u(1,0) & P_u(1,1) & P_{uv}(1,0) & P_{uv}(1,1) \end{bmatrix}$$

iar $\bar{M}^T$ este matricea transpusă

$$\bar{M} = \begin{bmatrix} 2 & -2 & 1 & 1 \\ -3 & 3 & 2 & -1 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 1 & 0 & 0 & 0 \end{bmatrix}$$

10.1.4. Suprafețele B-spline

Suprafețele B-spline pot fi exprimate așa dar prin relația echivalentă

$$\bar{Q}(u, v) = \sum_{i=0}^{m} \sum_{j=0}^{n} P_{i,j} M_{i,k}(u) N_{j,q}(v)$$

unde $P_{i,j}(i = 0,1, \ldots, m;\ j = 0,1, \ldots, n)$ sînt vîrfurile poligonului de m, n vîrfuri, care determină două sisteme parametrice de curbe B-spline în vederea modelării suprafeței iar

$$M_{i,1}(u) = \begin{cases} 1 & x_i \leqslant n \leqslant x_{i+1} \\ 0 \end{cases}$$

$$M_{i,k}(u) = \frac{(u - x_i)\, M_{i,k-1}(u)}{x_{i+k-1} - x_i} + \frac{(x_{i+k} - u)\, M_{i+1,k-1}(u)}{x_{i+k} - x_{i+1}}$$

$$N_{j,1}(v) = \begin{cases} 1 & y_j \leqslant v \leqslant y_{i+1} \\ 0 \end{cases}$$

$$N_{j,q}(v) = \frac{(v - v_j)\, N_{j,q-1}(v)}{y_{j+q-1} - y_j} + \frac{(y_{j+q} - v)\, N_{j+1,q-1}(v)}{y_{j+q} - y_{j+1}}$$

cu convenția $0/0 = 0$.

Componentele x_i, y_j ale vectorilor sînt determinate fie pentru curbele u, fie pentru curbele v.

În cazul $k = m$, $q = n$ se obține suprafața Bézier așa cum vom vedea mai departe.

Cazuri interesante pentru aplicațiile practice întîlnite mai des pot fi obținute pentru

$$k = q = 3 \quad \text{respectiv} \quad k = q = 4$$

10.1.5. Suprafețele riglate

Fie curbele limită $\bar{P}(u, 0)$, $\bar{P}(u, 1)$ și dreptele $\bar{P}(0, v)$, $\bar{P}(1, v)$ care mărginesc suprafața.

Ecuația suprafeței riglate de interpolare este:

$$[\bar{P}(u, 0) \;\; \bar{Q}(u, v)] \;\; \bar{P}(u, 1)] \cdot [(1-v) - 1v]^T = \bar{0}$$

în care $\bar{P}(u, 0)$, $\bar{P}(u, 1)$ și $\bar{Q}(u, v)$ exprimă vectorial curbele limită și suprafața de interpolare, $[\quad]^T$ este transpusa matricei $[\quad]$ și $\bar{0}$ este vectorul nul.

Prin înmulțirea matricelor ecuația capătă forma

$$\bar{Q}(u, v) = (1 - v) \cdot \bar{P}(u, 0) + v \cdot \bar{P}(u, 1)$$

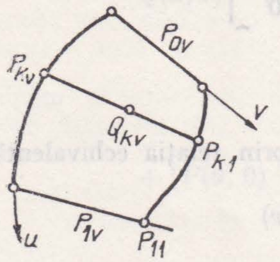

Fig. 10.3

Substituind de exemplu $v = 0$ obținem $\bar{Q}(u, 0) = \bar{P}(u, 0)$ și așa mai departe. Curba Q_{kv} este determinată prin ecuația:

$$\bar{Q}(k, v) = (1 - v) \cdot \bar{P}(k, 0) + v \cdot \bar{P}(k, 1)$$

$\bar{P}(k, 0)$ și $\bar{P}(k, 1)$ sînt vectorii constanți (ai punctelor), iar Q_{kv} este o dreaptă (fig. 10.3).

Asemănător se poate defini suprafața riglată cu ajutorul curbelor marginale P_{0v}, P_{1v} tot în baza acelorași relații.

Respectiv:

$$[(1 - u) - 1\,u] \cdot [\bar{P}(0, v) \;\; \bar{Q}(u, v) \;\; \bar{P}(1, v)]^T = \bar{0}$$

$$\bar{Q}(u, v) = (1 - u) \cdot \bar{P}(0, v) + u \cdot \bar{P}(1, v)$$

Elementele matricei $[\bar{P}(u, 0) \;\; \bar{Q}(u, v) \;\; \bar{P}(u, 1)]$respectiv $[\bar{P}(0, v) \;\; \bar{Q}(u, v) \;\; \bar{P}(1, v)]$ sînt vectori și ecuațiile anterioare exprimă condensat cele trei ecuații pentru coordonatele x, y și z ale vectorului.

Astfel, de exemplu, pentru coordonata z matricea este

$$[f(u, 0) \;\; z \;\; f(u, 1) \text{ respectiv } [f(0, v) \;\; z \;\; f(1, v)]$$

Ecuațiile pot avea forma

$$z = (1 - y) \cdot f(x, 0) + y \cdot f(x, 1)$$

$$z = (1 - x) \cdot f(0, y) + x \cdot f(1, y)$$

dacă curbele marginale sînt definite explicit, z fiind cota punctului general $Q(x, y, z)$ al suprafeței de interpolare. Curbele directoare ale suprafeței riglate

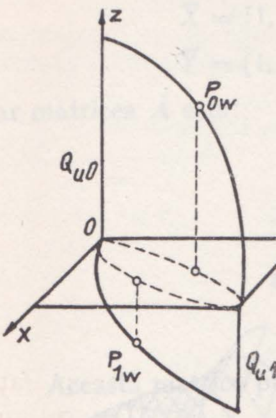

Fig. 10.4

considerate sînt P_{0v} și P_{1v} respectiv Q_{u0} și Q_{u1} (fig. 10.4).

Astfel fie suprafața riglată determinată de aceste curbe spațiale

$$\bar{P}(0, v) = \left(v, \sin\left(\frac{v\pi}{2}\right), \cos\left(\frac{v\pi}{2}\right)\right)$$

$$\bar{P}(1, v) = \left(v. v^2, \frac{-v}{2}\right),$$

care sînt reprezentate axonometric și prin proiecțiile orizontale ale curbelor $P_{0,v}$, și $P_{1,v}$ în figura 10.4 (vezi aplicația din 10.8.6).

Ecuațiile parametrice ale acestei suprafețe sînt

$$x = (1 - u) \cdot v + u \cdot v = v$$

$$y = (1 - u) \cdot \sin\left(\frac{v\pi}{2}\right) + u \cdot v^2$$

$$z = (1 - u) \cdot \cos\left(\frac{v\pi}{2}\right) - u \cdot v/2 \text{ pe domeniul } 0 \leqslant u, \ v \leqslant 1.$$

Punctele de colț au coordonatele

$$P_{00} = (0, 0, 1), \ P_{10} = (0, 0, 0)$$

$$P_{01} = (1, 1, 0) \ P_{11} = (1, 1, -1/2)$$

și determină două drepte marginale (limită):

$$\bar{Q}(u, 0) = (1 - u) \cdot \bar{P}(0, 0) + u \cdot \bar{P}(1, 0)$$

$$x = (1 - u) \cdot 0 + u \cdot 0$$

$$y = (1 - u) \cdot 0 + u \cdot 0$$

$$z = (1 - u) \cdot 1 + u \cdot 0$$

și deci

$$\bar{Q}(u, 0) = (0, 0, 1 - u);$$

$$\bar{Q}(u, 1) = (1 - u) \cdot \bar{P}(0, 1) + u \cdot \bar{P}(1, 1)$$

$$x = (1 - u) \cdot 1 + u \cdot 1$$

$$y = (1 - u) \cdot 1 + u \cdot 1$$

$$z = (1 - u) \cdot 0 + u \cdot \left(\frac{-1}{2}\right)$$

Așadar:

$$\bar{Q}(u, 1) = (1, 1, -u/2)$$

10.1.6. Aplicație

Să se determine suprafața riglată definită prin parabola

P_{0y}: $z = uy(1 - y)$ în planul $x = 0$ și sinusoida

P_{1y}: $z = \sin(2\pi y)$ în planul $x = 1$ (fig. 10.5)

Ecuația suprafeței este

$$z = (1 - x)\, 4y(1 - y) + x \sin(2\pi y)$$

fiind mărginită la placa $0 \leqslant x,\ y \leqslant 1$

Imaginea perspectivă a suprafeței este redată în figura 10.6

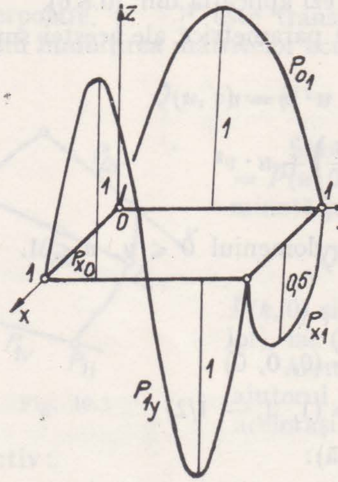

Fig. 10.5

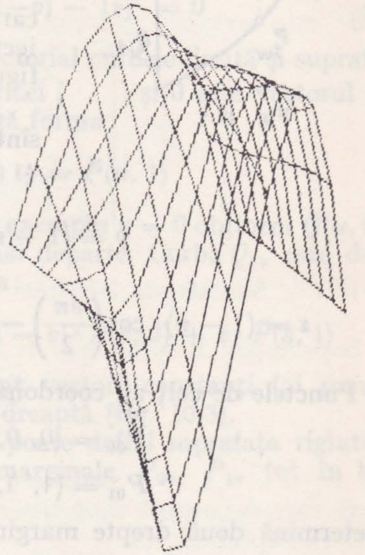

Fig. 10.6

10.2. Suprafețe determinate prin polinoame

În grafica pe calculator sînt mult utilizate suprafețele determinate polinomial prin funcția de două variabile x și y:

$$z = \sum_{j=0}^{n} \sum_{i=0}^{m} a_{ij} x^j y^i$$

Suprafața poate fi notată prin $P_{m,n}$ sau mai simplu prin P. Funcția Z poate fi exprimată matricial sub forma

$$Z = \overline{X}\, \bar{A}\, \overline{Y}$$

în care vectorii $\overline{X}$ și $\overline{Y}$ sînt:

$$\overline{X} = [1, x, x^2, \ldots, x^m]$$

$$\overline{Y} = [1, y, y^2, \ldots, y^m]^T \text{ (matricea transpusă)}$$

iar matricea $\bar{A}$ este:

$$\bar{A} = \begin{bmatrix} a_{00}, & a_{01}, & \ldots, & a_{0m} \\ a_{10}, & a_{11}, & \ldots, & a_{1,m} \\ \ldots & \ldots & \ldots & \ldots \\ \ldots & \ldots & \ldots & \ldots \\ a_{m,0} & a_{m,1}, & \ldots, & a_{m,n} \end{bmatrix}$$

Această matrice poate fi considerată ca o *„amprentă"* a suprafeței.

10.2.1. Cazuri speciale

Suprafețele $P_{0,0}$, $P_{0,1}$ și $P_{1,0}$ sînt plane.
Suprafața $P_{1,1}$ este paraboloidul hiperbolic.

$$z = a_{00} + a_{10}x + a_{01}y + a_{11}xy$$

ale cărui generatoare sînt paralele cu planele (xz) și (yz).

Suprafețele $P_{0,n}$ respectiv $P_{m,0}$ pentru $m \geqslant 2$, $n \geqslant 2$ sînt suprafețe cilindrice definite prin funcțiile:

$$Z = \sum_{j=0}^{n} a_{0j}y^j \quad \text{respectiv} \quad Z = \sum_{i=0}^{m} a_{i0}x^i$$

Generatoarele acestor suprafețe sînt paralele cu axa X respectiv Y, iar curbele directoare ale suprafețelor cilindrice sînt conținute în planele (YZ) respectiv (XZ).

Suprafețele $P_{1,n}$ respectiv $P_{m,1}$ pentru m, $n \geqslant 1$ sînt suprafețele riglate

$$z = \sum_{j=0}^{n} \sum_{i=0}^{1} a_{ij}x^i y^j$$

respectiv:

$$z = \sum_{j=0}^{1} \sum_{i=0}^{m} a_{ij}x^i y^j$$

ale căror generatoare sînt conținute în planele $y =$ Konstant, respectiv $x =$ Konstant.

10.2.2. Curbele principale ale suprafeței $P_{m,n}$

Curbele principale ale suprafeței $P_{m,n}$ sînt secțiunile plane paralele cu planele (YZ) și respectiv (XZ) obținute prin intersecția suprafeței cu planele $x = X$ respectiv $y = Y$.

Curbele principale sînt curbe algebrice de gradul n, respectiv m.

Ecuațiile lor sînt următoarele:

$$z = \sum_{j=0}^{n} a_j y^j; \quad a_j = \sum_{i=0}^{m} a_{ij} X^i; \quad j = 1, 2, \ldots, m$$

respectiv

$$z = \sum_{i=0}^{m} b_i y^i; \quad b_i = \sum_{j=0}^{n} a_{ij} Y^j; \quad i = 1, 2, \ldots, n$$

Ecuațiile curbelor principale ale suprafeței $P_{m,n}$ în notație matricială sînt:

$$\boxed{Z = \bar{X}_i \bar{A} \bar{Y}} \quad \text{respectiv} \quad \boxed{z = \bar{X} \bar{A} \bar{Y}_j}$$

unde:

$$\bar{x}_i = [1,\ x_i, \ldots, x_i^m]$$

$$\bar{y}_j = [1, y_j, \ldots, y_j^m]^T$$

iar matricea $\bar{A}$ este:

$$\bar{A} = \begin{bmatrix} a_{00}, & a_{01}, & \ldots, & a_{0n} \\ a_{10}, & a_{11}, & \ldots, & a_{1n} \\ \ldots & \ldots & \ldots & \ldots \\ \ldots & \ldots & \ldots & \ldots \\ a_{m0}, & a_{m1}, & \ldots, & a_{mn} \end{bmatrix}$$

10.2.3. Curbele marginale

Să alegem $0 \leqslant x \leqslant 1$ și $0 \leqslant y \leqslant 1$. Scriind $0 \leqslant x$ și $y \leqslant 1$ obținem pentru curbele din planele;

$$x = 0$$

$$y = 1$$

$$y = 0$$

$$y = 1$$

adică *curbele principale marginale sau de frontieră ale suprafeței (placă) corespunzătoare domeniului plan dat.*

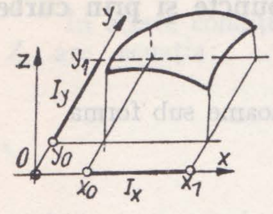

Fig. 10.7

Ecuațiile curbelor marginale ale suprafeței $P_{m,n}$ sînt următoarele (fig. 10.7):

$$Z = \sum_{i=0}^{n} a_{0j} y^j,$$

$$Z = \sum_{j=0}^{n} c_j y^j; \quad c_j = \sum_{i=0}^{m} a_{ij}$$

$$Z = \sum_{i=0}^{m} a_{i0} x^i$$

$$Z = \sum_{i=0}^{m} d_i x^i; \quad d_i = \sum_{j=0}^{n} a_{ij}$$

10.2.4. Punctele de colț ale suprafeței

Aceste curbe marginale sau de frontieră ale plăcii de suprafață alcătuiesc așa numitele *„puncte de colț"* ale suprafeței $P_{m,n}$ și au *coordonatele*

$$(0, 0, a_{00}); \quad \left(1, 0, \sum_{j=0}^{m} a_{i0}\right)$$

$$\left(0, 1, \sum_{j=0}^{n} a_{0j}\right); \quad \left(1, 1, \sum_{j=0}^{n} \sum_{i=0}^{m} a_{ij}\right)$$

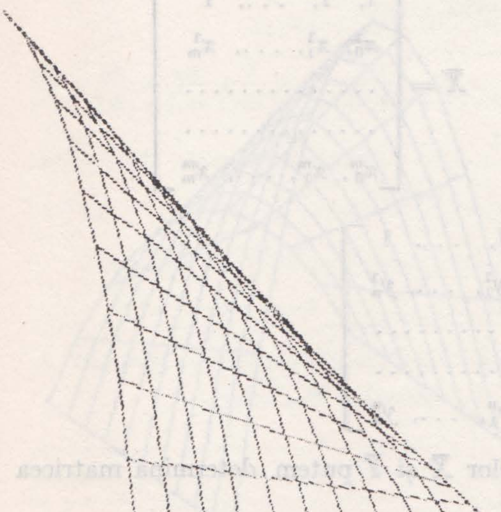

Fig. 108

10.2.5. Aplicație

Ecuația

$$\boxed{Z = (1 - x^2)\, y}$$

reprezintă determinarea suprafeței $P_{2,1}$. Dacă considerăm domeniul $0 \leqslant x, \ y \leqslant 1$, obținem curbele marginale:

$Z = y$ deci o dreaptă în planul $x = 0$, apoi dreapta

$Z = 0$ în planele $X = 1$ și $y = 0$ și în sfîrșit parabola

$Z = 1 - x^2$ în planul $y = 1$.

Punctele de colț ale suprafeței placă limitată a domeniul plan dat are coordonatele:

(0, 0, 0); (1, 0, 0); (0, 1, 1) și (1, 1, 0).

Imaginea perspectivă a acestei suprafețe împreună cu cîteva curbe principale este dată în figura 10.8.

10.3. Construcția suprafețelor definite prin puncte și prin curbe marginale

Să considerăm suprafețele determinate prin polinoame sub forma

$$Z_B = \sum_{j=0}^{n} \sum_{i=0}^{m} a_{ij} x_B^i y_B^j$$

și punctul $B(x_B;\ y_B;\ z_B)$. Să căutăm condițiile ca suprafața să treacă prin acest punct s-au printr-o mulțime de puncte inițial date, rezolvînd sistemele de ecuații liniare pentru coeficienții a_{ij}.

Evident, prin definiție, fiecare punct induce condiții pentru determinarea suprafeței.

Funcția Z conține $p = (m+1)(n+1)$, coeficienți care pot fi determinați prin găsirea punctelor de intersecție Z_{ij} ale curbelor principale rezolvînd sistemul:

$$Z = \overline{X}_i \bar{A}\, \overline{Y},\quad i = 0, 1, \ldots, m$$
$$\bar{Z} = \overline{X} \bar{A} \overline{Y}_j,\quad j = 0, 1, \ldots, n$$

Acest sistem de p ecuații liniare pentru determinarea coeficienților matricei $\bar{A}$ poate fi scris matricial

$$\boxed{\bar{Z} = \overline{X}^T \bar{A}\, \overline{Y}}$$ în care avem

$$\bar{Z} = \begin{bmatrix} z_{00}, & z_{01}, & \ldots, & z_{0n} \\ z_{10}, & z_{11}, & \ldots, & z_{1n} \\ \ldots & \ldots & \ldots & \ldots \\ \ldots & \ldots & \ldots & \ldots \\ z_{m,0}, & z_{m1}, & \ldots, & z_{m,n} \end{bmatrix} \qquad \overline{X} = \begin{bmatrix} 1, & 1, & \ldots, & 1 \\ x_0^1, & x_1^1, & \ldots, & x_m^1 \\ \ldots & \ldots & \ldots & \ldots \\ \ldots & \ldots & \ldots & \ldots \\ x_0^m, & x_1^m, & \ldots, & x_m^m \end{bmatrix}$$

$$\overline{Y} = \begin{bmatrix} 1, & 1, & \ldots, & 1 \\ y_0^1, & y_1^1, & \ldots, & y_n^1 \\ \ldots & \ldots & \ldots & \ldots \\ \ldots & \ldots & \ldots & \ldots \\ y_0^n, & y_1^n, & \ldots, & y_n^n \end{bmatrix}$$

Deoarece există inversele matricelor $\overline{X}$ și $\overline{Y}$ putem determina matricea $\bar{A}$ din ecuația:

$$\boxed{\bar{A} = (\overline{X}^{-1})^T\, \bar{Z}\, \overline{Y}^{-1}}$$

În aceste condiții suprafața de interpolare $P_{m,n}$ care trece prin punctele Z_{ij} are ecuația:

$$Z = \overline{X}(\overline{X}^{-1})^T \, \overline{Z}\,\overline{Y}^{-1}\,\overline{Y}$$

unde toate matricele au semnificațiile cunoscute.

Fie $m, n \neq 0$. Primele două ecuații ale curbelor marginale induc fiecare cîte $m + 1$ condiții, iar ultimele două curbe marginale induc și ele cîte $n + 1$ condiții fiecare.

Curbele marginale care se întîlnesc în punctele de colț induc și ele

$$2(m + 1 + n + 1) - 4 = 2(m + n)$$

condiții pentru ca suprafața să le conțină.

Este astfel posibilă o analiză a numărului de condiții necesare și suficiente pentru suprafața $P_{m,n}$ ca să conțină (să fie determinată de) curbele marginale.

De exemplu:

$P_{1,n}$; $P_{m,1}$	$P_{2,2}$	$P_{2,3}$; $P_{3,2}$	$P_{3,3}$
0	1	2	4

Ca aplicație să determinăm suprafețele de interpolare de tipul $P_{1,2}$; $P_{2,2}$ și $P_{3,3}$.

10.3.1. Aplicație. Suprafața $P_{1,2}$

Să determinăm suprafața de interpolare de tipul $P_{1,2}$ care trece prin următoarele 6 puncte:

(0; 0; 0); (1; 0; 0); (0; 1; 0)

(1, 1; 0); (0; 0, 5; a); (0,5; 0,5; b)

Prin rezolvarea sistemului de șase ecuații liniare cu șase necunoscute obținem coeficienții suprafeței $P_{1,2}$, precum și ecuația explicită a suprafeței.

$$Z = y\,(1 - y)\;[8(b - a)\;x + 4a]$$

Pentru $a = 0{,}5$ și $b = 1$ imaginea perspectivă a suprafeței și a cîtorva curbe principale este reprezentată în figura 10.9.

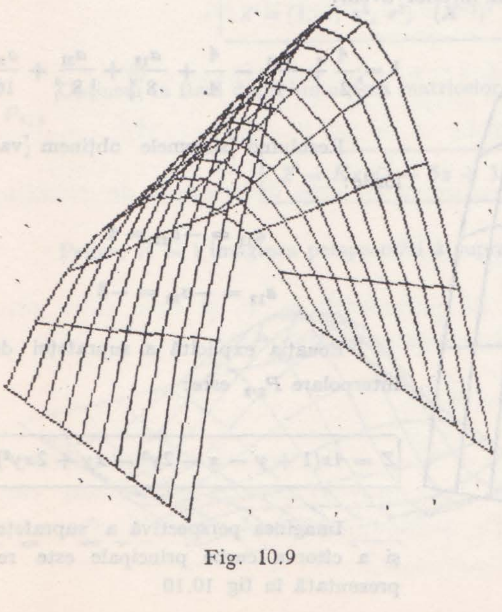

Fig. 10.9

10.3.2. Aplicație. Suprafața $P_{2.2}$

Să determinăm suprafața de interpolare de tipul $P_{2.2}$, definită prin curbele marginale și printr-un punct interior.

Astfel curbele marginale sînt dreptele $z = 0$

pentru

$$x = 0, \ x = 1, \ y = 1$$

și parabola

$z = (1-x)\,x$ pentru $y = 0$. Punctul interior are coordonatele (0,5; 0,5; 1).

Din aceste condiții deducem succesiv:

$0 \equiv a_{00} + a_{01}y + a_{02}y^2$ pentru latura situată pe oy

De aceea $a_{00} = a_{01} = a_{02} = 0$

Analog din ecuația:

$$Z = a_{10}x + a_{20}x^2 \quad \text{obținem} \quad a_{10} = 4 \ \text{și} \ a_{20} = -4$$

și deci idenitatea:

$$0 \equiv 4 + a_{11}y - 4 + a_{12}y + a_{21}y + a_{22}y^2$$

Ecuațiile:

$$a_{11} + a_{21} = 0; \ a_{12} + a_{22} = 0$$

și identitatea

$$0 \equiv 4 + a_{11}x - 4x^2 + a_{12}x + a_{21}x^2 + a_{22}x^2$$

Conduc la ecuațiile:

$$a_{11} + a_{12} = -4; \ a_{21} + a_{22} = 4$$

În sfîrșit, din condiția pentru punctul interior avem:

$$1 = \frac{4}{2} + \frac{a_{11}}{4} - \frac{4}{4} + \frac{a_{12}}{8} + \frac{a_{21}}{8} + \frac{a_{22}}{16}$$

Rezolvînd sistemele obținem valorile:

$$a_{11} = -a_{21} = 4$$

$$a_{12} = -a_{22} = -8$$

Ecuația explicită a suprafeței de interpolare $P_{2,2}$ este:

$$\boxed{Z = 4x(1 + y - x - 2y^2 - xy + 2xy^2)}$$

Imaginea perspectivă a suprafeței și a cîtorva curbe principale este reprezentată în fig 10.10

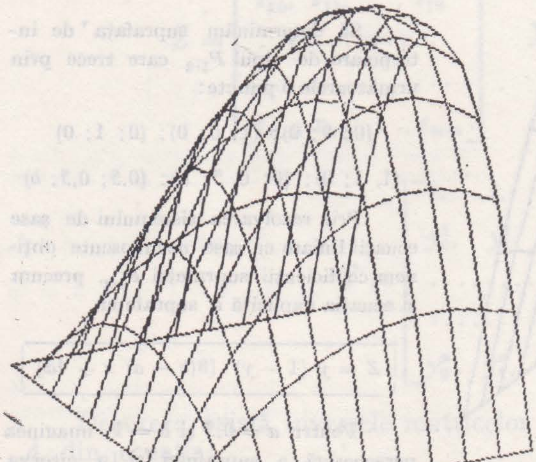

Fig. 10.10

10.3.3. Aplicație. Suprafața $P_{3,3}$

Să determinăm suprafața de interpolare de tipul $P_{3,3}$ definit prin 16 puncte.

Vom diviza în egală măsură curbele marginale, deci în aceste condiții avem:

$$\bar{X} = \bar{Y} = \begin{bmatrix} 1, & 1, & 1, & 1 \\ 0, & \frac{1}{3}, & \frac{2}{3}, & 1 \\ 0, & \frac{1}{9}, & \frac{4}{9}, & 1 \\ 0, & \frac{1}{27}, & \frac{8}{27}, & 1 \end{bmatrix}; \quad \bar{X}^{-1} = \bar{Y}^{-1} = \begin{bmatrix} 1 & -\frac{11}{2} & 9 & -\frac{9}{2} \\ 0 & 9 & -\frac{45}{2} & \frac{27}{2} \\ 0 & -\frac{9}{2} & 18 & -\frac{27}{2} \\ 0 & 1 & -\frac{9}{2} & \frac{9}{2} \end{bmatrix}$$

Alegem mai departe cota pentru $Z_{22} = K$ și în rest toate cotele z_{ij} egale cu zero. Deci matricea $\bar{Z}$ este:

$$\bar{Z} = \begin{bmatrix} 0, & 0, & 0, & 0 \\ 0, & K, & 0, & 0 \\ 0, & 0, & 0, & 0 \\ 0, & 0, & 0, & 0 \end{bmatrix}$$

În aceste condiții suprafața de interpolare are ecuația:

$$Z = [1, x, x^2, x^3] \, (X^{-1})^T \, \bar{X}\bar{Y}^{-1} [1, y, y^2, y^3]^T$$

Obținem în final după înmulțirea matricelor ecuația explicită a suprafeței de interpolare $P_{3,3}$

$$Z = Kxy(2 - 5x + 3x^2)(2 - 5y + 3y^2)$$

Pentru $K = 1$ imaginea perspectivei a suprafeței este redată în figura 10.11.

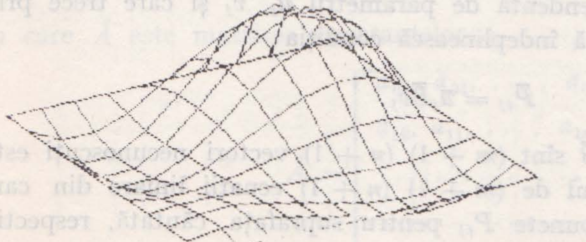

Fig. 10.11

10.4. Suprafețe determinate vectorial prin polinoame

Considerăm suprafața determinată polinomial prin funcția dependentă de parametrii u și v

$$\boxed{\bar{P}(u, v) = \bar{u}\bar{B}\bar{v}}$$

în care vectorii $\bar{u}$ și $\bar{v}$ sînt pentru $0 \leqslant u$ și $v \leqslant 1$

$$\bar{u} = [1, u, u^2, \ldots, u^m]$$

$$\bar{v} = [1, v, v^2, \ldots, v^n]^T \quad \text{(matricea transpusă)}$$

iar matricea $\bar{B}$ este:

$$\bar{B} = \begin{bmatrix} \bar{B}_{00}, & \bar{B}_{01}, & \ldots, & \bar{B}_{0n} \\ \bar{B}_{10}, & \bar{B}_{11}, & \ldots, & \bar{B}_{1n} \\ \cdots & \cdots & \cdots & \cdots \\ \cdots & \cdots & \cdots & \cdots \\ \bar{B}_{m0}, & \bar{B}_{m1}, & \ldots, & \bar{B}_{mn} \end{bmatrix}$$

Elementele acestei matrice care determină suprafața au semnificații geometrice. Curbele parametrice pentru $u = u_i =$ Konstant, respectiv $v = v_j =$ Konstant sînt polinoamele de gradul n, respectiv m.

$$\bar{P}(u_i, v) = \bar{u}_i\bar{B}v; \quad 0 \leqslant u_i \leqslant 1; \quad u_i = [1, u_i, u_i^2, \ldots, u_i^m]$$

$$\bar{P}u, v_j) = \bar{u}\bar{B}v_j; \quad 0 \leqslant v_j \leqslant 1; \quad \bar{v}_j = [1, v_j, v_j^2, \ldots, v_j^n]^T$$

Punctul asociat acestor curbe parametrice este determinat de ecuația:

$$\bar{P}(u_i, v_j) = \bar{u}_i\bar{B}\bar{v}_j$$

Suprafața căutată dependentă de parametrii u_i, v_j și care trece prin punctele date P_{ij} trebuie să îndeplinească condiția

$$\bar{P}_{ij} = \bar{u}_i\bar{B}v_j$$

Deoarece în matricea $\bar{B}$ sînt $(m + 1)$ $(n + 1)$ vectori necunoscuți este necesar să rezolvăm sistemul de $(m + 1)$ $(n + 1)$ ecuații liniare din care obținem $(m + 1)$ $(n + 1)$ puncte P_{ij} pentru suprafața căutată, respectiv parametrii $u_0, u_1, \ldots, u_m$ și $v_0, v_1, \ldots, v_n$.

Să notăm:

$$\bar{U} = \begin{bmatrix} 1, & 1, & \ldots, & 1 \\ u_0, & u_1, & \ldots, & u_m \\ \ldots & \ldots & \ldots & \ldots \\ \ldots & \ldots & \ldots & \ldots \\ u_0^m, & u_1^m, & \ldots, & u_m^m \end{bmatrix}; \quad \bar{V} = \begin{bmatrix} 1, & 1, & \ldots, & 1 \\ v_0, & v_1, & \ldots, & v_n \\ \ldots & \ldots & \ldots & \ldots \\ \ldots & \ldots & \ldots & \ldots \\ v_0^n, & v_1^n, & \ldots, & v_n^n \end{bmatrix}$$

$$\bar{P} = \begin{bmatrix} \bar{P}_{00}, & \bar{P}_{01}, & \ldots, & \bar{P}_{0n} \\ \bar{P}_{10}, & \bar{P}_{11}, & \ldots, & \bar{P}_{1n} \\ \ldots & \ldots & \ldots & \ldots \\ \ldots & \ldots & \ldots & \ldots \\ \bar{P}_{m0}, & \bar{P}_{m1}, & \ldots, & \bar{P}_{mn} \end{bmatrix}$$

Cu această notație ecuația matricială a sistemului se poate scrie sub forma produsului matricelor

$$\bar{P} = \bar{U}^T \bar{B} \bar{V}$$

de unde obținem matricea $\bar{B}$, avînd în vedere existența matricelor $\bar{U}^{-1}$ și $\bar{V}^{-1}$.

Astfel:

$$\bar{B} = (\bar{U}^{-1})^T \bar{P} \bar{V}^{-1}$$

iar ecuația suprafeței de interpolare căutată este:

$$\boxed{\bar{P}(u, v) = \bar{u}(\bar{U}^{-1})^T \bar{P} \bar{V}^{-1} \bar{v}}$$

În această ecuație matricea $\bar{P}$ are semnificația de *„amprentă"* a suprafeței.

Nodurile P_{ij} obișnuite ale rețelei de curbe parametrice sînt similare nodurilor rețelei suprafeței Bézier cu excepția nodurilor de colț ale suprafeței.

Dacă alegem în mod special $u = x$ și $v = y$, ecuația suprafeței de interpolare este exprimată explicit prin:

$$\boxed{z = [1, x, \ldots, x^m] \cdot \bar{A} \cdot [1, y, \ldots, y^n]^T}$$

în care $\bar{A}$ este matricea constantelor:

$$\bar{A} = \begin{bmatrix} a_{00}, & a_{01}, & \ldots, & a_{0n} \\ a_{10}, & a_{11}, & \ldots, & a_{1n} \\ \ldots & \ldots & \ldots & \ldots \\ \ldots & \ldots & \ldots & \ldots \\ a_{m0}, & a_{m1}, & \ldots, & a_{mn} \end{bmatrix}$$

și deci ecuația explicitată a suprafeței este:

$$\boxed{Z = \sum_{j=0}^{n} \sum_{i=0}^{m} a_{ij} x^i y^j}$$

10.4.1. Aplicație

Să determinăm suprafața de interpolare definită de nouă puncte de intersecție ale curbelor parametrice pentru $u, v = 0, \frac{1}{2}, 1$ (Suprafață bicuadratică).

Alegem punctele astfel:

$$P(0, 0) = (0, 0, 0); \quad P\left(0, \frac{1}{2}\right) = \left(0, \frac{1}{2}, 0\right)$$

$$P(0, 1) = (0, 1, 0)$$

$$P\left(\frac{1}{2}, 0\right) = \left(\frac{1}{2}, -\frac{1}{2}, 1\right); \quad P\left(\frac{1}{2}, \frac{1}{2}\right) = \left(0, \frac{1}{2}, 1\right)$$

$$\overline{P}\left(\frac{1}{2}, 1\right) = \left(\frac{1}{2}, 1, 0\right); \quad P(1, 0) = (1, 0, 0)$$

$$P\left(1, \frac{1}{2}\right) = \left(1, \frac{1}{2}, 0\right); \quad P(1, 1) = (1, 1, 0)$$

În aceste condiții matrceale $\overline{U} = \overline{V}$ deci:

$$\overline{U} = \overline{V} = \begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 0 & \frac{1}{2} & 1 \\ 0 & \frac{1}{4} & 1 \end{bmatrix}$$

iar inversele acestor matrice sînt:

$$\overline{U}^{-1} = \overline{V}^{-1} = \begin{bmatrix} 1 & -3 & 2 \\ 0 & 4 & -4 \\ 0 & -1 & 2 \end{bmatrix}$$

Să determinăm ecuațiile parametrice ale suprafeței de interpolare.

Astfel ecuația parametrică pentru coordonata x este:

$$x = [1, u, u^2] \cdot \begin{bmatrix} 1, & 0, & 0 \\ -3, & +4, & -1 \\ 2 & -4, & 2 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} 0, & 0, & 0 \\ \frac{1}{2}, & 0, & \frac{1}{2} \\ 1, & 1, & 1 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} 1, & -3, & 2 \\ 0, & 4, & -4 \\ 0, & -1, & 2 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} 1 \\ v \\ v^2 \end{bmatrix}$$

și analog se determină y.

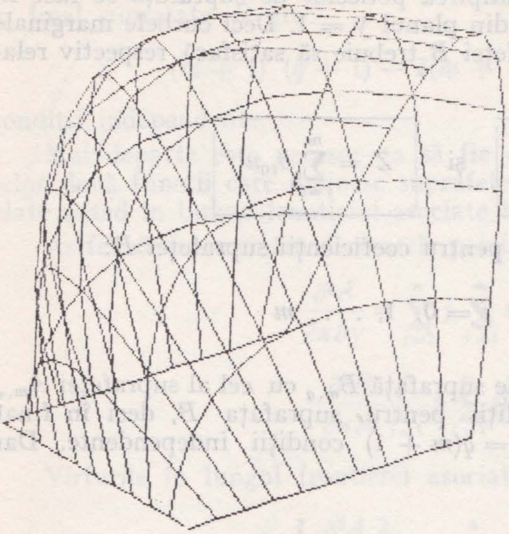

Fig. 10.12

Dacă notăm parametric în funcție de un singur parametru t funcțiile care definesc suprafața, deci dacă:

$$A_1(t) = 1 - 3t + 2t^2$$

$$A_2(t) = 4t(1 - t)$$

$$A_3(t) = t(2t - 1)$$

Obținem prin înmulțirea matricelor

$$x = \left[\frac{A_2(u)}{2} + A_3(u)\right] \cdot [A_1(v) + A_3(v)] + A_3(u) \cdot A_2(v) = u(1 - 4v + 4v^2) + 4v(2u - 1)(1 - v)$$

Analog se determină:

$$y = -\frac{1}{2} A_2(u) \cdot A_1(v) + \frac{A_2(v)}{2} + A_3(v) = v - 2u(1 - u)(2v^2 - 3v + 1)$$

$$Z = A_2(u)[A_1(v) + A_2(v)] = 4u(1 - u)(1 + v - 2v^2)$$

Imaginea perspectivă a suprafeței definită de aceste ecuații parametrice este reprezentată în figura 10.12.

10.5. Suprafețe plăci

10.5.1. Cuplarea (alipirea, racordarea) suprafețelor

Să considerăm alipirea (racordarea, cuplarea, conexiunea) suprafețelor $A_{m,n}$ și $B_{m,q}$ definite respectiv pe domeniile:

$A_{m,n}$	$B_{m,q}$	coeficienți
$0 \leqslant x, y \leqslant 1$	$0 \leqslant x \leqslant 1$ $1 \leqslant y \leqslant 2$	a_{ij}, b_{ij}

unde: $i = 0, 1, \ldots, m$

$j = 0, 1, \ldots, n$

Primul indice comun m exprimă cerința de alipire.

Să considerăm transformarea:

$$x = u$$

$$y - 1 = v$$

și să definim domeniul suprafeței B prin $0 \leqslant u$; $v \leqslant 1$.

Considerăm, de asemenea, că alipirea peticelor de suprafață se face în lungul curbei marginale (frontieră) din planul $y = 1$. Deci curbele marginale ale primei suprafețe A și ale suprafeței B trebuie să satisfacă respectiv relațiile:

$$\boxed{Z = \sum_{i=0}^{m} x^i \sum_{j=0}^{n} a_{ij}} \quad \text{și} \quad \boxed{Z = \sum_{i=0}^{m} b_{i0} u^i}$$

De aici decurg $m + 1$ condiții pentru coeficienții suprafeței B:

$$b_{i0} = \sum_{j=0}^{n} a_{ij}; \quad i = 0, 1, \ldots, m$$

Cerința de cuplare a peticului de suprafață $B_{m,q}$ cu cel al suprafeței $A_{m,n}$ este echivalentă cu $m + 1$ condiții pentru suprafața B, deci în final avem $(m + 1)\ (q + 1) - (m + 1) = q(m + 1)$ condiții independente. Dar cuplarea nu este netedă.

10.5.2. Cuplarea netedă

Fie $n > 0$ și cele două petice de suprafață A și B alăturate și cuplate (neneted) în lungul frontierei comune (curbei marginale).

Condiția de cuplare netedă a celor două petice de suprafață A și B în lungul curbei marginale comune se exprimă prin identitatea tangentelor în lungul acestei curbe.

Derivatele parțiale ale funcției care definesc suprafața sînt:

$$\frac{\partial A}{\partial x} = \sum_{j=0}^{n} \sum_{i=1}^{m} i a_{ij} x^{i-1} y^j.$$

$$\frac{\partial A}{\partial y} = \sum_{j=1}^{n} \sum_{i=0}^{m} j a_{ij} x^i y^{j-1}$$

Avem:

$$\left[\frac{\partial A}{\partial y}\right]_{y=1} = \sum_{j=1}^{n} j \sum_{i=0}^{m} a_{ij} x^i$$

deoarece curba marginală are tangenta perpendiculară și analog suprafața B are tangenta perpendiculară în lungul curbei marginale asociate; deci:

$$\left[\frac{\partial B}{\partial v}\right]_{v=0} = \sum_{i=0}^{m} b_{i1} u^i$$

adică ambele funcții sînt identice în lungul frontierei comune, decurgînd din aceasta $m + 1$ condiții pentru ecuația suprafeței B.

$$b_{i1} = \sum_{j=1}^{n} j a_{ij}, \quad i = 0, 1, \ldots, m$$

Cerința de cuplare netedă este echivalentă cu $2(m + 1)$ condiții, deci în final suprafața B are:

$$(m + 1)\ (q + 1) - 2(m + 1) = (m + 1)\ (q - 1)$$

condiții independente.

Mai departe este necesar ca să fie considerate și derivatele mixte ale celor două funcții care definesc suprafețele A și B deoarece suprafețele cuplate neted în lungul frontierei asociate trebuie să aibă și vîrfurile asociate. Astfel să determinăm derivatele parțiale mixte pentru ambele suprafețe:

$$\frac{\partial^2 A}{\partial x \partial y} = \sum_{j=1}^{n} j \sum_{i=1}^{m} i a_{ij} x^{i-1} y^{j-1}$$

$$\frac{\partial^2 B}{\partial u \partial v} \sum_{j=1}^{q} j \sum_{i=1}^{m} i b_{ij} u^{i-1} v^{j-1}$$

Vîrfurile în lungul frontierei asociate sînt:

$$\left[\frac{\partial^2 A}{\partial x \partial y}\right]_{y=1} = \sum_{j=1}^{n} j \sum_{i=1}^{m} i a_{ij} x^{i-1}$$

$$\left[\frac{\partial^2 B}{\partial u \partial v}\right]_{v=0} = \sum_{i=1}^{m} i b_{i1} u^{i-1}$$

Din aceste două relații rezultă deci că este necesar ca:

$$\boxed{\left[\frac{\partial^2 A}{\partial x \partial y}\right]_{y=1} = \left[\frac{\partial^2 B}{\partial u \partial v}\right]_{v=0}}$$

pentru vîrfurile asociate.

10.5.3. Aplicație

Să considerăm peticul de suprafață $P_{2\,1}$, din figura 10.13 a cărui ecuație este $z = (1 - x^2)y$ și domeniul $0 \leqslant x;\ y \leqslant 1$ pe care se proiectează curbele marginale

$z = y$ în planul $x = 0$ (bisectoarea)

$z = (1 - x^2)$ în planul $y = 1$ (parabolă)

$z = 0$ în planul $x = 1$ (segment)

$z = 0$ în planul $y = 0$ (segment)

Să considerăm de asemenea, suprafața $B_{2.2}$ asociată neted peticului de suprafață $P_{2.1}$, pe domeniul

$0 \leqslant x \leqslant 1;\ 1 \leqslant y \leqslant 2$ pe care trebuie să o determinăm fig. (10.13.a).

Astfel avem de ales frontiera, de exemplu, $y = 2$ în planul $z = 0$ și curba marginală $x = 1$ în planul $z = 0$.

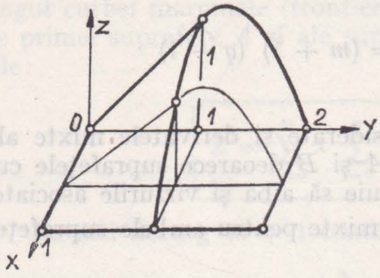

Fig. 10.13

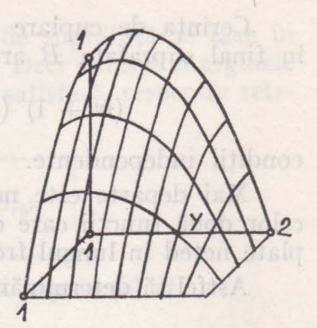
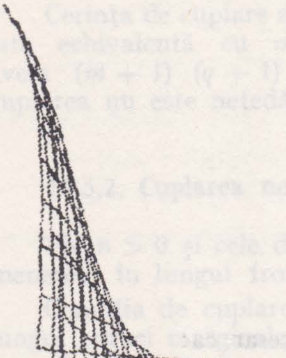

Fig. .10.13.a.

Obținem sistemul de ecuații:

$$b_{00} + b_{01} + b_{02} =$$

$$b_{10} + b_{11} + b_{12} = 0$$

$$b_{20} + b_{21} + b_{22} = 0$$

Condiția ca frontiera comună să fie identică induce:

$$b_{00} = 1;\ b_{11} = 0;\ b_{20} = -1$$

Condiția de cuplare netedă induce valorile:

$$b_{01} = 1;\ b_{12} = 0;\ b_{21} = -1$$

Obținem deci:

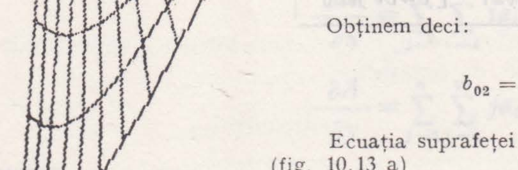
$$b_{02} = -2;\ b_{10} = 0;\ b_{22} = 2$$

Ecuația suprafeței asociată (cuplată) neted B este așadar (fig. 10.13 a)

$$Z = (1 - x^2)\,(5y - 2y^2 - 2)$$

Fig. 10.13. b

10.6. Cuplarea netedă între trei petice de suprafață alăturate

Să considerăm plăcile A, B, C. Există două posibilități de cuplare a suprafeței B cu suprafețele alăturate A și C: cuplarea în serie și cuplarea de colț (fig. 10.14).

10.6.1. Cuplarea în serie

Fie $A_{m,n}$; $B_{m,q}$; $C_{m,r}$ cele trei petice de suprafață pe care intenționăm să le cuplăm neted, poziția suprafețelor în serie fiind în ordinea dată, adică cu suprafața B între suprafețele A și C.

Necesitatea de asociere induce pentru suprafața B $2(m+1)$ condiții, iar asocierea netedă induce $4(m+1)$ condiții.

Pentru asociere numărul parametrilor independenți este $(m+1)(q-1)$ pentru suprafața B și $(m+1)(q-3)$ pentru asocierea netedă.

10.6.2. Aplicație

Să se asocieze neted paraboloizii hiperbolici $A_{1,1}$ și $C_{1,1}$ din figura 10.15 prin intermediul suprafeței riglate $B_{1,3}$.

Asocierea netedă a acestei suprafețe $B_{1,3}$ induce 8 condiții.

Efectuăm transformarea:

$$u = x$$

$$v = y - 2$$

Ecuațiile suprafețelor A și C sînt:

$$z = (1-x)(1-y)$$

$$z = (1-u)(1-v)$$

Condițiile de asociere netedă conduce la relațiile:

$$b_{00} = 0;\ b_{10} = 0;\ b_{01} = -1;\ b_{11} = 1$$

$$1 = b_{01} + b_{02} + b_{03};\ -1 = -1 + 2b_{02} + 3b_{03}$$

$$-1 = b_{11} + b_{12} + b_{13};\ 1 = 1 + 2b_{12} + 3b_{13}$$

Rezolvînd sistemul de ecuații obținem:

$$b_{02} = 6;\ b_{03} = -4;$$

$$b_{12} = -6;\ b_{13} = 4;$$

Deci ecuația suprafeței $B_{1,3}$ asociată neted este:

$$\boxed{z = y(x-1)(1-6y+4y^2)}$$

Imaginea perspectivă a suprafeței $B_{1,3}$ este redată în figura 10.15.b.

În figura 10.15.a sînt reprezentate curbele marginale și o secțiune paralelă cu planul (yz).

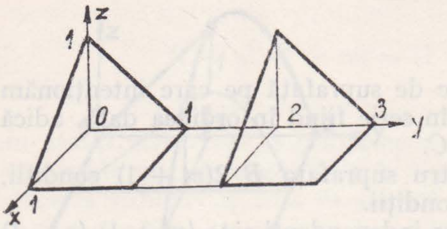

Fig. 10.15

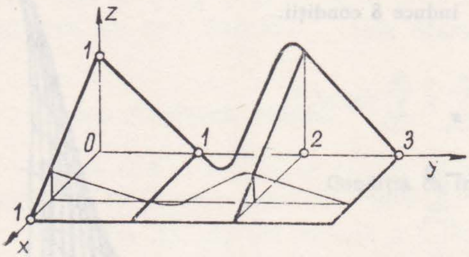

Fig. 10.15 a

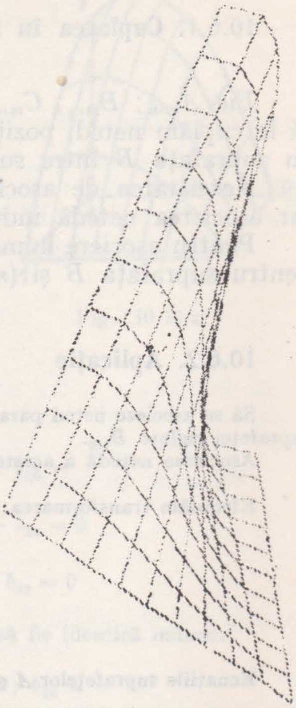

Fig. 10.15 b

10.6.3. Cuplarea de colț a peticelor de suprafață

Fie $A_{m,n}$, $C_{r,q}$ și $B_{m,q}$ cele trei petice de suprafață pe care intenționăm să le cuplăm neted după schema din figura 10.14.b, adică suprafața B va ocupa poziția din colț. Suprafețele sînt definite pe domeniile:

$$0 \leqq x; \quad y \leqq 1 \quad \text{și} \quad 1 \leqq x, \quad y \leqq 2$$

pentru suprafața A, respectiv C, iar domeniul de colț al suprafeței B este:

$$0 \leqq x \leqq 1; \quad 1 \leqq y \leqq 2$$

În aceste condiții efectuăm transformarea:

$$s = x, \qquad v = y - 1$$

$$t = y - 1, \qquad u = x - 1$$

Cerința ca suprafețele A și B să aibă o curbă asociată în planul $y = 1$ impune $m + 1$ condiții:

$$\boxed{b_{i0} = \sum_{j=0}^{n} a_{ij}} \qquad i = 0,\ 1,\ \ldots\ m$$

Mai departe trebuie ca suprafețele B și C să aibă o curbă asociată în planul $x = 1$, deci apar $q + 1$ condiții:

$$\boxed{C_{0j} = \sum_{i=0}^{m} b_{ij}} \quad j = 0, 1, \ldots, q$$

În final cerința ca suprafețele A, B și C să aibă pentru $x = 1$, $y = 1$ un punct asociat este:

$$\boxed{\sum_{j=0}^{q} C_{0j} = \sum_{i=0}^{m} a_{i0}}$$

Din aceste trei relații rezultă că poziția de colț a suprafeței $B_{m,q}$ în raport cu suprafețele $A_{m,n}$ și $C_{r,q}$ induce $m + q + 1$ condiții pentru suprafața B. Numărul condițiilor independente este în final:

$$(m + 1)(q + 1) - (m + q + 1) = mq$$

10.6.4. Cuplarea netedă de colț a peticelor de suprafață

Cuplarea netedă a suprafețelor A și B este exprimată prin relația:

$$\left[\frac{\partial A}{\partial y}\right]_{y=1} = \left[\frac{\partial B}{\partial t}\right]_{t=0} \quad \text{care induce } m + 1 \text{ condiții:}$$

$$b_{i1} = \sum_{j=1}^{n} j a_{ij}, \quad i = 0, 1, \ldots, m$$

Cuplarea netedă a suprafețelor B și C este exprimată prin relația:

$$\left[\frac{\partial B}{\partial s}\right]_{s=1} = \left[\frac{\partial C}{\partial u}\right]_{u=0} \quad \text{care induce } q + 1 \text{ condiții}$$

$$c_{1j} = \sum_{i=1}^{m} i b_{ij}, \quad j = 0, 1, \ldots, q$$

Condițiile care decurg din cerința de asociere netedă a suprafețelor A și C în punctele de colț asociate sînt:

$$\left[\frac{\partial A}{\partial y}\right]_{x=y=1} = \left[\frac{\partial C}{\partial v}\right]_{u=v=0}; \quad \left[\frac{\partial A}{\partial x}\right]_{x=y=1} = \left[\frac{\partial C}{\partial u}\right]_{u=v=0}$$

și induc două ecuații:

$$c_{01} = \sum_{j=1}^{n} \sum_{i=0}^{m} j a_{ij} \quad \text{și} \quad c_{10} = \sum_{j=0}^{n} \sum_{i=0}^{m} i a_{ij}$$

Din c_{1j} rezultă:

$$c_{11} = \sum_{i=1}^{m} ib_{i1}$$

și ținînd seama de b_{i1} avem:

$$c_{11} = \sum_{i=1}^{m} i \sum_{j=1}^{n} ja_{ij}$$

Această ultimă relație conduce pentru punctele de colț asociate ale suprafețelor A și C la ecuațiile:

$$\left[\frac{\partial^2 A}{\partial x \partial y}\right]_{x=y=1} = \sum_{j=1}^{n} j \sum_{i=1}^{m} ia_{ij}; \quad \left[\frac{\partial^2 C}{\partial u \partial v}\right]_{u=v=0} = c_{11}!$$

Suprafețele care îndeplinesc relațiile c_{01}, c_{10} și c_{11} pot fi numite suprafețe plăci asociate neted de colț.

Cerința de cuplare netedă a suprafeței B cu suprafețele $A_{m,n}$, și $C_{r,q}$, induce:

$$(m + q + 1) + (m + 1 + q + 1) - 3 = 2(m + q)$$

pentru suprafața B.

Numărul parametrilor independenți pentru cuplarea netedă de colț a suprafeței B cu suprafețele $A_{m,n}$, și $C_{r,q}$, în punctele de colț este:

$$(m + 1)(q + 1) - 2(m + q) = (m - 1)(q - 1)$$

și mai este necesar ca în suprafețele A și C valoarea indicilor m, q să fie cel puțin 1.

10.6.5. Aplicație

Să considerăm două suprafețe A și C de tip conoid

$$z = xy(1 - x)^2 \quad \text{și}$$

$$z = c\,(2 - x)\,(y - 1)^2$$

definite respectiv pe domeniile:

$$0 \leqq 1, \ y \leqq 1$$

și

$$1 \leqq x, \ y \leqq 2$$

din figura 10.16.

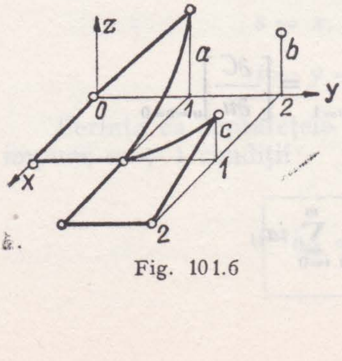

Fig. 101.6

Se cere cuplarea netedă a acestor suprafețe cu suprafața de colț $B_{2,2}$.

Numărul condițiilor induse sînt opt, fiecare parametru fiind independent.

Trebuie să alegem de exemplu, în punctul (0,2) cota arbitrară b și să efectuăm transformarea

$$u = x - 1; \qquad s = x$$

$$v = y - 1; \qquad t = y - 1$$

Suprafețele A și B au curba asociată în planul $y = 1$. Rezultă din aceasta pentru coeficienții suprafeței B identitatea

$$a(1 - x)^2 \equiv b_{00} + b_{10}s + b_{20}s^2 \text{ și deci}$$

$$b_{00} = a; \quad b_{10} = -2a; \quad b_{20} = a$$

Suprafețele A și B au tangentele perpendiculare identice în lungul curbei asociate. Deci rezultă identitatea:

$$a(1 - x)^2 \equiv b_{01} + b_{11}s + b_{21}s^2 \text{ și de aceea}$$

$$b_{01} = a; \quad b_{11} = -2a; \quad b_{21} = a$$

În mod absolut analog suprafețele B și C au tangentele perpendiculare identice în lungul curbei asociate, deci:

$$-cv^2 \equiv b_{10} + 2b_{20} + t(b_{11} + 2b_{21}) + t^2(b_{12} + 2b_{22}) \text{ de unde}$$

(*) $$-c = b_{12} + 2b_{22}$$

Suprafețele B și C au curba asociată în planul $x = 1$.
Rezultă deci:

$$cv^2 \equiv t(b_{01} + b_{11} + b_{21}) + t^2(b_{02} + b_{12} + b_{22})$$

și deci ecuația:

(**) $$b_{02} + b_{12} + b_{22} = 0$$

În final, pentru cota b a suprafeței B în punctul de colț (0,2), deducem relația:

(***) $$b = b_{00} + b_{01} + b_{02}$$

Rezolvînd sistemul de ecuații (*), (**) (***) obținem coeficienții:

$$b_{01} = a; \quad b_{02} = b - 2a; \quad b_{22} = b - 2a - 2c$$

Ecuația suprafeței B asociată (cuplată) neted suprafețelor A și C este:

$$Z = a(1 - x)^2 + at(1 - s)^2 + t^2[b - 2a + (4a + 3c - 2b)\, s - (b - 2a - 2c)\, s^2]$$

sau după transformarea în sistemul inițial:

$$Z = a(1 - x)^2 + a(1 - x)^2\,(y - 1) + (y - 1)^2\,[b - 2a + (4a + 3c - 2b)\, x + (b - 2a - 2c)\, x^2]$$

Dacă alegem concret:

$$a = 1.; \quad b = -0{,}5; \quad c = 1.$$

obținem suprafața reprezentată în imaginea perspectivă din figura 10.16. a pe care pot fi urmărite și curbele principale ale suprafeței B. În figura 10.16b sînt reprezentate cele trei suprafețe legate prin curbele marginale.

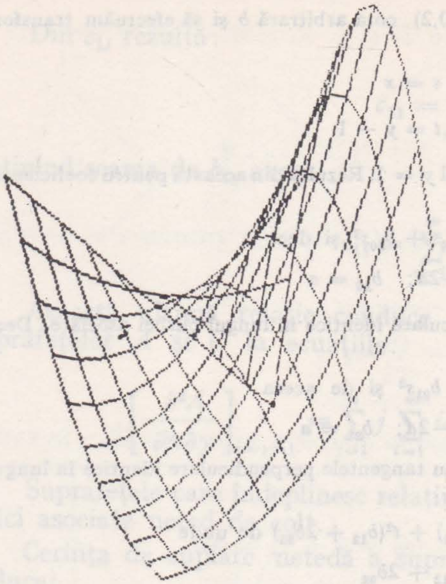

Fig. 10.16 a

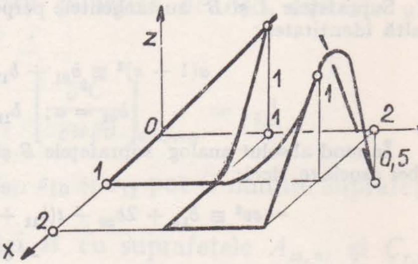

Fig. 10.16 b

10.7. Suprafețe bicubice

Suprafețele bicubice sînt utilizate frecvent în grafica pe calculator Ecuația suprafeței bicubice se exprimă prin relația:

$$Z = \sum_{j=0}^{3} \sum_{i=0}^{3} a_{ij} x^i y^j, \quad 0 \leq x; \quad y \leq 1$$

Curbele principale ale acestor suprafețe sînt cubice.

Suprafața este definită prin 16 condiții, de exemplu, prin 16 puncte de coordonate

$$x = 0, \frac{1}{3}, \frac{2}{3}, 1$$

și

$$y = 0, \frac{1}{3} \cdot \frac{2}{3}, 1$$

Curbele marginale induc 4 condiții, de exemplu punctele de început și tangentele în aceste puncte.

Suprafața este definită de curbele marginale și de patru puncte interioare. Numai marginea induce 12 condiții.

10.7.1. Cuplarea suprafeței placă $P_{3.3}$

Numărul parametrilor independenți pentru cuplarea (asocierea) dintre două sau trei plăci este cuprins în următorul tabel:

Cuplare	Cuplare netedă	
12	8	Două plăci
8	0	Trei plăci în serie
9	4	A treia placă de colț

Este de reținut în special condiția de cuplare în serie pentru trei plăci.

10.7.2. Aplicație

Să considerăm suprafața de tip $P_{3,3}$ definită prin punctele de colț în care are valoarea nulă sau T și prin punctul interior B de coordonate de exemplu, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{3}$, 1.

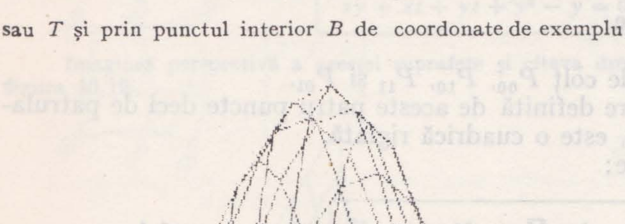

Fig. 10.17

Sistemul de 16 ecuații liniare pentru determinarea coeficienților a_{ij} are soluția:

$$a_{00} = a_{10} = a_{20} = a_{30} = $$
$$= a_{01} = a_{02} = a_{03} = 0$$
$$a_{21} = a_{12} = a_{32} = a_{23} = $$
$$= -2T, \; a_{22} = 4T$$
$$a_{11} = a_{13} = a_{31} = a_{33} = T$$

Ecuația suprafeței este:

$$Z = Txy(1 - x)^2 \, (1 - y)^2$$

Pentru valoarea $T = 45{,}5625$ și $B\left(\frac{1}{3}, \frac{1}{3}, 1\right)$, obținem imaginea perspectivă a suprafeței și a curbelor principale din figura 10.17.

10.7.3. Aplicație

Considerăm suprafața bicubică $Z = Txy(1-x)^2(1-y)^2$ și o suprafață de tip $B_{3,3}$ pe care dorim să o cuplăm neted în serie cu prima suprafață pe domeniul $0 \leqq x \leqq 1, 1 \leqq y \leqq 2$.

Asocierea netedă a celor două suprafețe induce opt condiții și anume:

$$b_{00} = b_{10} = b_{20} = b_{30} = b_{01} = b_{11} = b_{21} = b_{31} = 0$$

Alegem ca două curbe marginale ale suprafeței $B_{3,3}$ segmentele $x = 1$ și $y = 2$ în planul (xy). Cubica marginală în planul $x = 0$ este definită de direcția s a tangenței în punctul final.

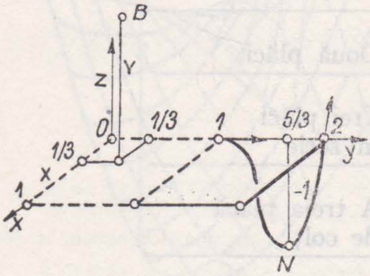

Fig. 10.18

Alegem mai departe cote nule în vîrfurile de colț (0,2,0) și (1,2,0), precum și valorile $T = 64$, $S = \frac{27}{4}$. În aceste condiții punctul B are coordonatele $B\left(\frac{1}{3}; \frac{1}{3}; v = 1{,}404663\right)$, iar punctul N necunoscut al cudiceii marginale are coordonatele $\left(0, \frac{5}{3}, -1\right)$.

Datele problemei sînt ilustrate în figura 10.18.

10.8. Suprafețe de interpolare definite prin curbe marginale (frontiere)

10.8.1. Cuadrice riglate

Considerăm punctele de colț P_{00}, P_{10}, P_{11} și P_{01}.

Suprafața de interpolare definită de aceste patru puncte deci de patrulaterul strîmb corespunzător, este o cuadrică riglată.

Ecuația vectorială este:

$$\boxed{\bar{P}(u,v) = [1-u, u] \cdot \bar{M}_{2,2} \cdot [1-v, v]^T}, \quad 0 \leqq u, v \leqq 1$$

în care:

$$\bar{M}_{2,2} = \left[\frac{\bar{P}_{00}}{\bar{P}_{10}} \frac{\bar{P}_0}{\bar{P}_{11}}\right]$$

este o *„amprentă"* a suprafeței, iar $1 - t$ sînt funcții liniare.

Prin înmulțirea matricelor obținem ecuația:

$$\boxed{\bar{P}(u,v) = [\bar{P}_{00}(1-u) + \bar{P}_{10}u](1-v) + [\bar{P}_{01}(1-u) + \bar{P}_{11}u]v}$$

Alegem parametrul constant $u = U$ și prin substituire rezultă:

$$\bar{P}(U,v) = [\bar{P}_{00}(1-U) + \bar{P}_{10}U](1-v) + [\bar{P}_{01}(1-U) + \bar{P}_{11}U]V$$

Curbele parametrice ale suprafeței $\bar{P}(u, v)$ sînt drepte.

Dacă alegem special $U = 0$ și substituim în ecuația $\bar{P}(U, v)$, obținem:

$$\bar{P}(0, v) = \bar{P}_{00}(1 - v) + P_{01}v$$

Aceasta este ecuația vectorială a dreptei care trece prin punctele P_{00} și P_{01}, adică este ecuația curbei marginale care în acest caz este o dreaptă.

Analog se poate demonstra că suprafața conține și celelalte curbe (laturi) marginale.

10.8.2. Aplicație

Să se determine cuadrica riglată definită prin punctele de colț:

$$P_{00} = (0, 0, 0)$$
$$P_{10} = (1, 0, 0)$$
$$P_{11} = (0, 1, 0)$$
$$P_{01} = (0, 0, 1)$$

Substituind aceste valori în ecuația $\bar{P}(u, v)$, obținem ecuațiile parametrice ale cuadricei

$$x = u(1 - v)$$
$$y = uv$$
$$z = (1 - u)v$$

Eliminînd parametrii u și v rezultă ecuația implicită a suprafeței:

$$xy + xz + yz + y^2 - y = 0$$

Imaginea perspectivă a acestei suprafețe și cîteva drepte parametrice pot fi văzute pe figura 10.19.

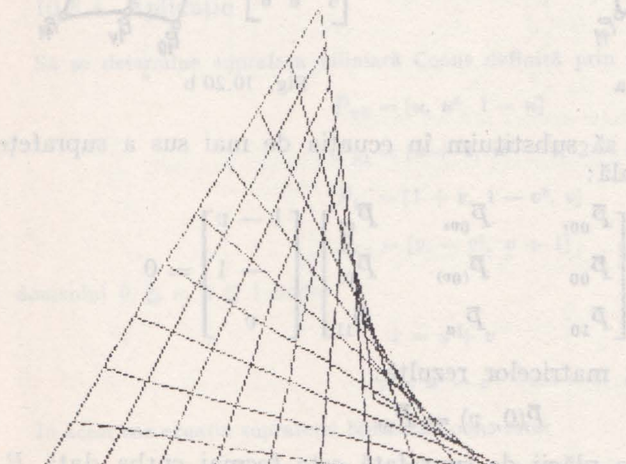

Fig. 10.19

10.8.3. Placa biliniară Coons definită prin curbe marginale

Suprafețele Coons sînt suprafețe de interpolare definite prin curbe marginale generale P_{u0}; P_{u1}, P_{0v} și P_{1v}, adică prin curbele care îndeplinesc condițiile de margine (fig. 10.20 a):

$$\begin{bmatrix} [\bar{P}_{u0}]_{u=0}, & [\bar{P}_{u1}]_{u=0} \\ [\bar{P}_{u0}]_{u=1}, & [\bar{P}_{u1}]_{u=1} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} [\bar{P}_{0v}]_{v=0}, & [\bar{P}_{0v}]_{v=1} \\ [\bar{P}_{1v}]_{v=0}, & [\bar{P}_{1v}]_{v=1} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} [\bar{P}_{00}, & P_{0}] \\ [\bar{P}_{10}, & \bar{P}_{1}] \end{bmatrix}$$

Un tip special de suprafață Coons este suprafața Coons biliniară:

$$\boxed{[1-u, -1, u]\cdot \bar{C}_{3,3}\cdot [1-v, -1, v]^{T} = 0}\,, \quad 0 \leqq u,\ v \leqq 1$$

„Amprenta" suprafeței este matricea $\bar{C}_{3,3}$

$$\bar{C}_{3,3} = \begin{vmatrix} \bar{P}_{00} & \bar{P}_{0v} & \bar{P}_{01} \\ \bar{P}_{u0} & \bar{P}_{(u,v)} & \bar{P}_{u1} \\ \bar{P}_{10} & \bar{P}_{1v} & \bar{P}_{11} \end{vmatrix}$$

Elementele acestei matrice ocupă o poziție bine definită așa cum se poate observa pe schița din figura următoare (fig. 10.20 b).

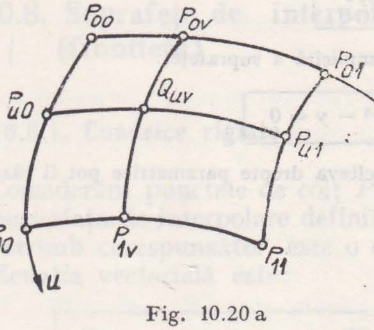

Fig. 10.20 a

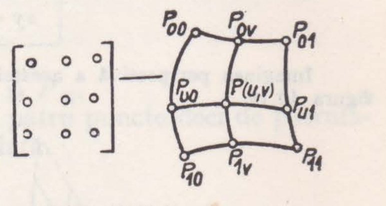

Fig. 10.20 b

Să alegem $u = 0$ și să substituim în ecuația de mai sus a suprafeței. Obținem ecuația vectorială:

$$[1, -1, 0]\cdot \begin{bmatrix} \bar{P}_{00}, & \bar{P}_{0v}, & \bar{P}_{01} \\ \bar{P}_{00} & \bar{P}_{(0v)} & \bar{P}_{01} \\ \bar{P}_{10} & \bar{P}_{1a} & \bar{P}_{11} \end{bmatrix}\cdot \begin{bmatrix} 1-v \\ -1 \\ v \end{bmatrix} = 0$$

de unde prin înmulțirea matricelor rezultă:

$$\bar{P}(0, v) = \bar{P}_{0v}$$

adică marginea $P(0, v)$ a plăcii de suprafață este tocmai curba dată P_{0v}.

Similar se demonstrează că curbele P_{1v}, P_{u0} și P_{u1} sînt celelalte margini ale plăcii de suprafață.

Dacă alegem două curbe marginale opuse ale suprafeței

$$\bar{P}_{u0} = \bar{P}_{00}(1-u) + \bar{P}_{10}u$$

$$\bar{P}_{u1} = \bar{P}_{01}(1-u) + \bar{P}_{11}u$$

şi le substituim în ecuația $\bar{P}(u, v)$, obținem:

$$\bar{P}(u, v) = \bar{P}_{0v}(1-u) + \bar{P}_{1v}u$$

adică ecuația suprafeței riglate.

Dreptele alcătuiesc un sistem de curbe parametrice.

Dacă alegem mai departe constanta $v = V$, atunci ecuația cărei aparțin curbele parametrice este:

$$\bar{P}(u, V) = \bar{P}_{0v}(1-u) + \bar{P}_{1v}u$$

unde $\bar{P}_{0v}$ și $\bar{P}_{1v}$ sînt vectorii constanți (punctele), iar $\bar{P}(u, v)$ este dreapta care le leagă.

Așadar suprafața biliniară Coons care are drept curbe marginale opuse două segmente de dreaptă, este o suprafață riglată.

Această suprafață conține un al doilea sistem de curbe parametrice (drepte) care se sprijină pe curbele (segmentele) marginale opuse:

$$\bar{P}_{0v} = \bar{P}_{00}(1-v) + \bar{P}_{01}v$$

$$\bar{P}_{1v} = \bar{P}_{10}(1-v) + \bar{P}_{11}v$$

În concluzie suprafața biliniară Coons este dublu riglată.

10.8.4. Aplicație

Să se determine suprafața biliniară Coons definită prin următoarele curbe marginale:

$$\bar{P}_{u0} = [u, u^2, 1-u]$$

$$\bar{P}_{u1} = [u+1, u^2-1, 2-u]$$

$$\bar{P}_{1v} = [1+v, 1-v^2, v]$$

$$\bar{P}_{0v} = [v, -v^2, v+1]$$

pe domeniul $0 \leqq u, v \leqq 1$ unde:

$$x = u + v$$

$$y = u^2 - v^2$$

În acest caz ecuația suprafeței biliniară Coons este:

$$[1-u, -1, u] \cdot \begin{bmatrix} 1, & 1+v, & 2 \\ 1-u, & z, & 2-u, \\ 0, & v, & 1 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} 1-v \\ -1 \\ v \end{bmatrix} = 0$$

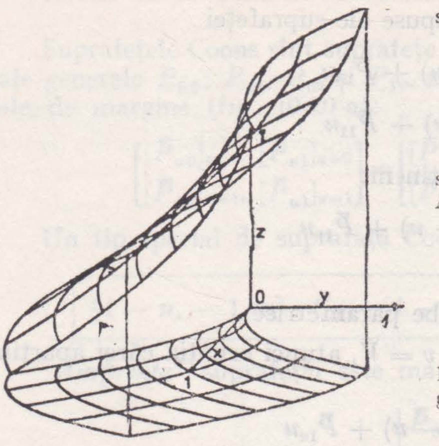

Fig. 10.21

sau după înmulțirea matricelor:

$$z = 1 - u + v$$

Ecuația implicită a acestei cuadrice riglate se obține prin eliminarea parametrilor u și v. Avem în final:

$$xz - x - y = 0$$

Imaginea perspectivă a suprafeței și a proiecției sale orizontale este redată pe figura 10.21.

Sînt date, de asemenea, cîteva curbe parametrice.

10.8.5. Aplicație

Să se determine suprafața biliniară Coons definită în figura 10.22 prin cele 4 curbe limită astfel:

În planul $x = 0$ curba limită este parabola $z = 4y(1 - y)$,

În planul $x = 1$ curba limită este sinusoida $z = \sin(2\pi y)$,

În planul $y = 0$ curba limită este dreapta $z = 0$ și

În planul $y = 1$ curba limită este semicercul $z = -\sqrt{x(1 - x)}$,

Ecuația acestei suprafețe placă biliniară Coons este:

$$0 = [(1 - x), -1, x] \cdot \begin{bmatrix} 0 & 4y(1-y) & 0 \\ 0 & z & -\sqrt{x(1-x)} \\ 0 & (\sin 2\pi y) & 0 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} 1-y \\ -1 \\ y \end{bmatrix}$$

Să insistăm asupra produsului acestor matrici. Avem:

$$[(1-x) \cdot 0 - 1 \cdot 0 + x \cdot 0,\ (1-x)4y(1-y) - z + x \cdot \sin(2\pi y),$$

$$(1-x) \cdot 0 + (-1) \cdot (-\sqrt{x(1-x)} + x \cdot 0] \cdot \begin{bmatrix} 1-y \\ -1 \\ y \end{bmatrix} = 0$$

Sau mai departe:

$$[0 \cdot (1-y),\ -(1-x)\,4y(1-y) - z + x\ \sin(2\pi y),\ y\sqrt{x(1-x)}] = 0$$

Așadar:

$$z = 4y(1-x)(1-y) + x \sin(2\pi y) - y\sqrt{x(1-x)}$$

Forma de ansamblu a suprafeței este reprezentată în figura 10.23.

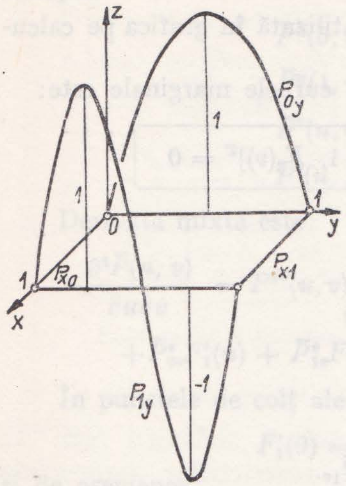

Fig. 10.22

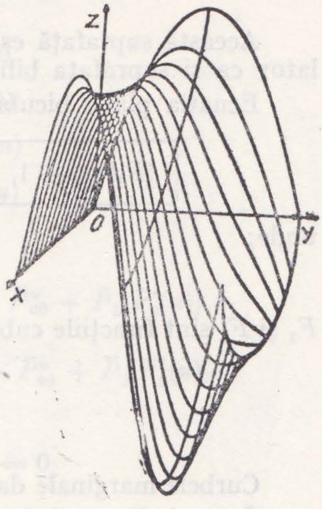
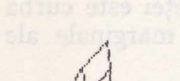

Fig. 10.23

10.8.6. Aplicație

Să se determine suprafața riglată definită de următoarele curbe marginale spațiale opuse:

$$\bar{P}_{0v} = \left[v, \sin\left(v \frac{\pi}{2}\right), \quad \cos\left(v \frac{\pi}{2}\right) \right]$$

$$\bar{P}_{1v} = \left[v, v^2, -\frac{v}{2} \right]$$

Ecuațiile parametrice ale acestei suprafețe riglate $P(u, v)$ sînt (vezi paragraful 10.1.5)

$$\begin{aligned} x &= (1-u)\ v + uv = v \\ y &= (1-u)\ \sin\left(v \frac{\pi}{2}\right) + uv^2 \\ z &= (1-u)\ \cos\left(v \frac{\pi}{2}\right) - \frac{uv}{2} \end{aligned}$$

Imaginea perspectivă a acestei suprafețe rețea este redată în figura 10.24.

Fig. 10.24

10.8.7. Placa bicubică Coons definită prin curbe marginale

Această suprafață este, de asemenea mult utilizată în grafica pe calculator ca și suprafața biliniară Coons.

Ecuația plăcii bicubică Coons definită prin curbele marginale este:

$$[F_1(u), -1, F_2(u)] \cdot \bar{C}_{3,3} \cdot [F_1(v), -1, F_2(v)]^T = 0$$

unde:

$$0 \leqq u, v \leqq 1$$

F_1 și F_2 sînt funcțiile cubice (polinoamele cubice)

$$F_1(t) = 2t^3 - 3t^2 + 1$$

$$F_2(t) = -2t^3 + 3t^2$$

Curbele marginale date sînt $\bar{P}_{u0}, \bar{P}_{u1}, \bar{P}_{0v}, \bar{P}_{1v}$.

Înlocuind $u = 0$ în ecuația suprafeței avem:

$$[1, -1, 0] \cdot \begin{bmatrix} \bar{P}_{00}, & \bar{P}_{0v}, & \bar{P}_{01} \\ \bar{P}_{00}, & \bar{P}(0' v), & \bar{P}_{01} \\ \bar{P}_{00}, & \bar{P}_{1v}, & \bar{P}_{01} \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} F_1(v) \\ -1 \\ F_2(v) \end{bmatrix} = 0$$

de unde rezultă $\bar{P}(0, v) = \bar{P}_{0v}$ adică marginea $P(0, v)$ a suprafeței este curba P_{0v} marginală. Similar putem demonstra că celelalte curbe marginale ale suprafeței sînt P_{1v}, P_{u0}, P_{u1}.

Dacă înlocuim funcțiile F_1 și F_2 prin funcțiile liniare $1 - t$ și t obținem ecuația plăcii biliare Coons.

Derivînd ecuația plăcii obținem vectorii tangenți curbelor parametrice. Să notăm derivatele funcțiilor F_1, F_2, P_{u0} și P_{u1} prin F_1', F_2', $\bar{P}^u_{u0}$ și $\bar{P}^u_{u1}$.

Să calculăm derivatele:

$$\frac{\partial \bar{P}(u, v)}{\partial u} = \bar{P}^u(u, v); \quad \frac{\partial \bar{P}(u, v)}{\partial v} = \bar{P}^v(u, v); \quad \frac{\partial^2 \bar{P}(u, v)}{\partial u \partial v} = P^{uv}(u, v)$$

Avem deci:

$$\frac{\partial \bar{P}(u, v)}{\partial u} = \bar{P}^u(u, v) = -F_1(v)\,[\bar{P}_{00}F_1'(u) - \bar{P}^u_{u0} + \bar{P}_{10}F_2'(u)] +$$

$$+ \bar{P}_{0v}F_1'(u) + \bar{P}_{1v}F_2'(u) - F_2(v)\,[\bar{P}_{01}F_1'(u) - \bar{P}^u_{u1} + \bar{P}_{11}F_2'(u)]$$

Prin analogie putem nota direct:

$$\bar{P}^v(u, v) = -F_1'(v)\,[\bar{P}_{00}F_1(u) - \bar{P}_{n0} + \bar{P}_{u0}F_2(u)] + \bar{P}^v_{0v}F_1(u) +$$

$$+ \bar{P}^v_{1v}F_2(u) - F_2'(v)\,[P_{01}F_1(u) - \bar{P}_{u1} + \bar{P}_{11}F_2(u)]$$

Vectorii tangenți curbelor parametrice marginale sînt determinați prin ecuațiile:

$$\bar{P}^u(0, v) = \bar{P}^u_{00}F_1(v) + \bar{P}^u_{,01}F_2(v)$$
$$\bar{P}^u(1, v) = \bar{P}^u_{10}F_1(v) + P^u_{11}F_2(v)$$
$$\bar{P}^v(u, 0) = \bar{P}^v_{00}F_1(u) + \bar{P}^v_{10}F_2(u)$$
$$\bar{P}^v(u, 1) = \bar{P}^v_{01}F_1(u) + \bar{P}^v_{11}F_2(u)$$

Derivata mixtă este:

$$\frac{\partial^2 \bar{P}(u, v)}{\partial u \partial v} = P^{uv}(u, v) = -F_1'(v)\,[\bar{P}_{00}F_1'(u) - \bar{P}^u_{u0} + \bar{P}_{10}F_2'(u)] +$$
$$+\bar{P}^v_{0v}F_1'(u) + \bar{P}^v_{1v}F_2'(u) - F_2'(v)\,[\bar{P}_{01}F_1'(u) - \bar{P}^u_{u1} + \bar{P}_{11}F_2'(u)]$$

În punctele de colț ale suprafeței avem:

$$F_1'(0) = F_1'(1) = F_2'(0) = F_2'(1) = 0$$

și de asemenea:

$$\bar{P}^{uv}(0, 0) = \bar{P}^{uv}(1, 0) = \bar{P}^{uv}(0, 1) = \bar{P}^{uv}(1, 1) = 0$$

10.8.8. Aplicație

Să se determine suprafața placă bicubică Coons definită prin curbele marginale

$$\bar{P}_{0v} = \left[v,\ \sin\left(v\,\frac{\pi}{2}\right),\ \cos\left(v\,\frac{\pi}{2}\right)\right]$$

$$\bar{P}_{1v} = \left[v,\ v^2,\ -\frac{v}{2}\right]$$

Ecuațiile parametrice ale suprafeței sînt:

$$[F_1(u),\ -1,\ F_2(u)] \cdot \begin{bmatrix} 0, & v, & 1 \\ 0, & x, & 1 \\ 0, & v, & 1 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} F_1(v) \\ -1 \\ F_2(v) \end{bmatrix} = 0$$

$$[F_1(u),\ -1,\ F_2(u)] \cdot \begin{bmatrix} 0, & \sin\left(v\,\frac{\pi}{2}\right), & 1 \\ 0, & y, & 1, \\ 0, & v^2, & 1 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} F_1(v) \\ 1 \\ F_2(v) \end{bmatrix} = 0$$

$$[F_1(u),\ -1,\ F_2(u)] \begin{bmatrix} 1, & \cos\left(v\,\frac{\pi}{2}\right), & 0 \\ 1-u, & z, & -\frac{u}{2} \\ 0, & -\frac{v}{2}, & -\frac{1}{2} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} F_1(v) \\ -1 \\ F_2(v) \end{bmatrix} = 0$$

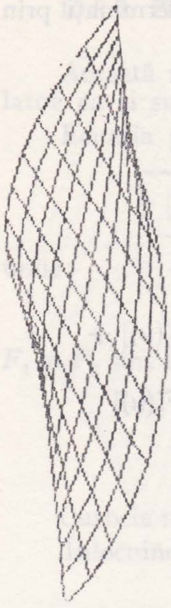

Fig. 10.25

După înmulțirea matricelor și ordonare obținem ecuațiile parametrice ale suprafeței sub forma:

$$x = v$$

$$y = (2u^3 - 3u^2 + 1)\sin\left(v\frac{\pi}{2}\right) + u^2(3 - 2u)v^2$$

$$z = uv^2(3 - 2v)\left(u^2 - \frac{3u}{2} + \frac{1}{2}\right) - u^2v\frac{3 - 2u}{2} -$$

$$- u(2u^2 - 3u + 1) + (2u^3 - 3u^2 + 1)\cos\left(v\frac{\pi}{2}\right)$$

Imaginea perspectivă a suprafeței este dată în figura 10.25.

10.9. Suprafața de interpolare definită prin 12 vectori în matricea restricțiilor (suprafața Ferguson)

Această suprafață este un tip special de suprafață bicubică Coons ale cărei curbe marginale sînt cubice Ferguson. Să demonstrăm acest fapt. Astfel curbele marginale sînt definite de ecuațiile:

$$\bar{P}_{0v} = \bar{P}_{00}F_1(v) + \bar{P}_{01}F_2(v) + \bar{P}^v_{00}F_3(v) + \bar{P}^v_{01}F_4(v)$$

$$\bar{P}_{1v} = \bar{P}_{10}F_1(v) + \bar{P}_{11}F_2(v) + \bar{P}^v_{10}F_3(v) + \bar{P}^v_{11}F_4(v)$$

$$\bar{P}_{u0} = \bar{P}_{00}F_1(u) + \bar{P}_{10}F_2(u) + \bar{P}^u_{00}F_3(u) + \bar{P}^u_{10}F_4(u)$$

$$\bar{P}_{u1} = \bar{P}_{01}F_1(u) + \bar{P}_{11}F_2(u) + \bar{P}^u_{01}F_3(u) + \bar{P}^u_{11}F_4(u)$$

unde cei 8 vectori tangenți sînt notați prin:

$$\bar{P}^u_{00},\ \bar{P}^u_{01}\ \bar{P}^u_{10},\ \bar{P}^u_{11},\ \bar{P}^v_{00},\ \bar{P}^v_{01},\ \bar{P}^v_{10},\ \bar{P}^v_{11}$$

în punctele de colț ale suprafeței placă Ferguson definită prin 12 vectori și a cărei ecuație este:

$$\bar{P}(u,v) = [F_1(u),\ F_2(u),\ F_3(u),\ F_4(u)]\cdot\bar{F}\cdot[F_1(v),\ F_2(v),\ F_3(v),\ F_4(v)]^T$$

Matricea restricțiilor sau *„amprenta"* suprafeței este:

$$\bar{F} = \left[\begin{array}{cc:cc} \bar{P}_{00} & \bar{P}_{01} & P^v_{00} & P^v_{01} \\ \bar{P}_{10} & P_{11} & P^v_{10} & P^v_{11} \\ \hdashline \bar{P}^u_{00} & \bar{P}^u_{01} & 0 & 0 \\ \bar{P}^u_{10} & \bar{P}^u_{11} & 0 & 0 \end{array}\right] = \left[\begin{array}{c:c} \bar{1} & \bar{2} \\ \hdashline \bar{3} & \bar{4} \end{array}\right]$$

Această matrice poate fi împărțită în patru secțiuni.

Prima secțiune conține vectorii punctelor de colț.

A doua secțiune conține vectorii tangenți curbelor marginale P_{0v} și P_{u1}.

A treia secțiune conține vectorii tangenți curbelor marginale P_{u0} și P_{1v}.

A patra secțiune conține vectorii nuli (în acest caz).

Să alegem, de exemplu, $u = 0$. Din ecuația $P(u, v)$ a suprafeței avem ecuația curbei marginale:

$$\bar{P}(0, v) = [1, 0, 0, 0]\ \bar{F}\ [F_1(v), F_2(v), F_3(v), F_4(v)]^T =$$

$$= \bar{P}_{00}F_1(v) + \bar{P}_{01}F_2(v) + \bar{P}^v_{00}F_3(v) + \bar{P}^v_{01}F_4(v) = \bar{P}_{0v}$$

La fel putem demonstra că P_{1v}, P_{u0} și P_{u1} sînt curbe marginale ale suprafeței.

10.9.1. Aplicație

Dacă $u = x$, $v = y$ și dacă coordonatele din cele trei secțiuni ale matricei F sînt:

$$\bar{1} = \begin{vmatrix} 1, & 0 \\ 1, & 0 \end{vmatrix}; \quad \bar{2} = \begin{vmatrix} 0, & 0 \\ 0, & 0 \end{vmatrix}; \quad \bar{3} = \begin{vmatrix} -1, & 0 \\ 0 & 0 \end{vmatrix}$$

În aceste condiții ecuația explicită a suprafeței $\bar{P}(u, v)$ este:

$$Z = [F_1(x), F_2(x), F_3(x), F_4(x)] \times$$

$$\times \begin{bmatrix} 1 & 0 & -1 & 0 \\ 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} F_1(y) \\ F_2(y) \\ F_3(y) \\ F_4(y) \end{bmatrix}$$

iar după înmulțirea matricelor obținem ecuația suprafeței:

$$Z = [F_1(x) + F_2(x)]\ F_1(y) -$$
$$- F_1(x)\ F_3(y) = y^3 - y^2 - y +$$
$$+ 1 - x^2y\ (2x - 3)\ (y - 1)^2$$

Ambele sisteme de curbe parametrice ale suprafeței sînt cubice.

Imaginea perspectivă a suprafeței împreună cu rețeaua de curbe parametrice este redată pe epura din figura 10.26.

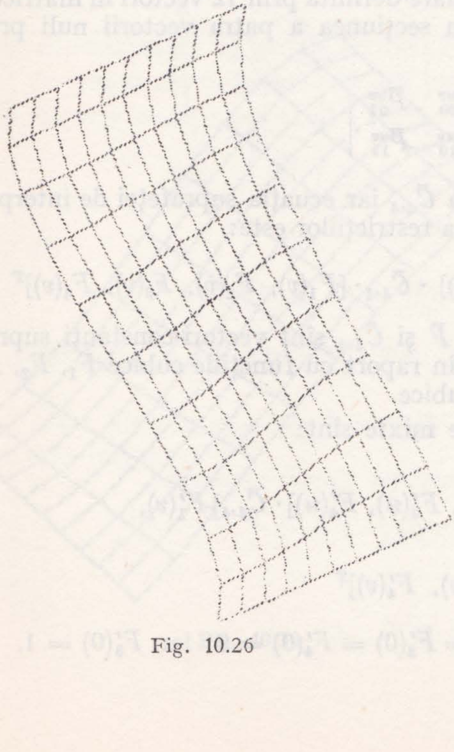

Fig. 10.26

10.9.2. Aplicație

Suprafața Ferguson definită în planul xy de derivatele nule este evident planul xy (întreaga secțiune a matricei $\overline{M}$ are elementele nule).

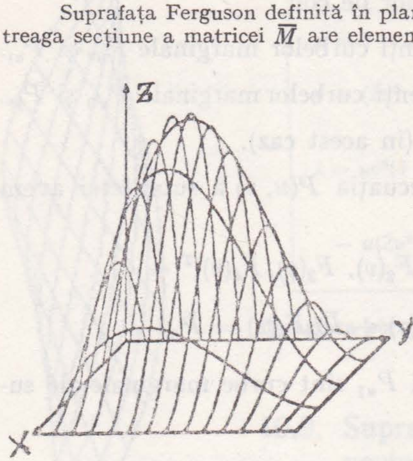

Fig. 10.27

Suprafața Coons definită de secțiunea caracteristică

$$\begin{vmatrix} T & 0 \\ 0 & 0 \end{vmatrix}$$

are ecuația:

$$Z = T \cdot F_3(x) \cdot F_3(y) = T(x^3 - 2x^2 + x)\,(y^3 - 2y^2 + y)$$

Imaginea suprafeței este redată în figura 10.27 pentru $T = 27 \cdot 27/16$.

Suprafața are un maxim egal cu 1 în punctul (1/3, 1/3). Pentru diferite valori T se obține prin afinitate familia tuturor suprafețelor.

10.10. Suprafața de interpolare Coons definită prin 16 vectori în matricea restricțiilor

Generalizarea suprafeței de interpolare definită prin 12 vectori în matricea restricțiilor se poate face înlocuind în secțiunea a patra vectorii nuli prin secțiunea:

$$\overline{4} = \begin{vmatrix} \overline{P}^{uv}_{00} & \overline{P}^{uv}_{01} \\ \overline{P}^{uv}_{10} & \overline{P}^{uv}_{11} \end{vmatrix}$$

Astfel matricea $\overline{F}$ devine matricea $\overline{C}_{4,4}$ iar ecuația suprafeței de interpolare definită prin 16 vectori în matricea restricțiilor este:

$$\overline{P}(u,v) = [F_1(u),\ F_2(u),\ F_3(u),\ F_4(u)] \cdot \overline{C}_{4,4} \cdot [F_1(v),\ F_2(v),\ F_3(v),\ F_4(v)]^T$$

Deoarece elementele în matricele $\overline{F}$ și $\overline{C}_{4,4}$ sînt vectori constanți suprafețele de interpolare sînt de gradul 6 în raport cu funcțiile cubice F_1, F_2, F_3 și F_4. Deci curbele parametrice sînt cubice.

Se poate demonstra că derivatele mixte sînt:

$$\frac{\partial^2 \overline{P}(u,v)}{\partial u\, \partial v} = [F'_1(u),\ F'_2(u),\ F'_3(u),\ F'_4(u)] \cdot \overline{C}_{4,4}]\, F'_1(v),$$

$$F'_2(v),\ F'_3(v),\ F'_4(v)]^T$$

și pentru $u = v = 0$ avem $F'_1(0) = F'_2(0) = F'_4(0) = 0$, iar $F'_3(0) = 1$.

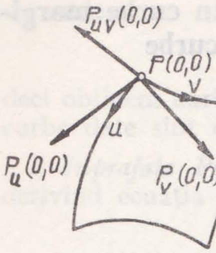

Fig. 10.28

Așadar:

$$\left[\frac{\partial^2 \bar{P}(u,v)}{\partial u \partial v}\right]_{u=v=0} = [0,\ 0,\ 1,\ 0]\cdot \bar{C}_{4,4} \times$$

$$\times\ [0, 0, 1, 0)]^T = P^{uv}{}_{00}$$

deci în punctul $P(0,0)$ suprafața are vectorul $\bar{P}^{uv}_{10}$ și similar în celelalte puncte de colț, avem vectorii: $\bar{P}^{uv}_{10}$, $\bar{P}^{uv}_{01}$, $\bar{P}^{uv}_{11}$ în P_{10}, P_{01}, P_{11} respectiv (fig. 10.28 și fig. 10.29 a, b, c, d).

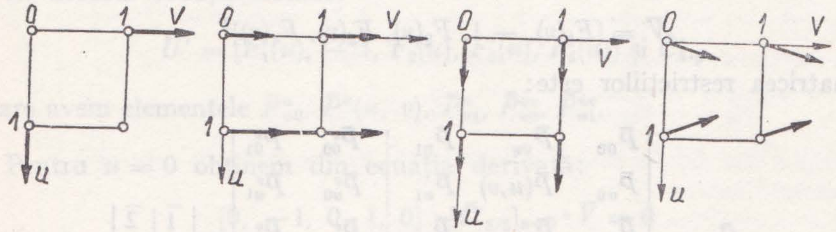
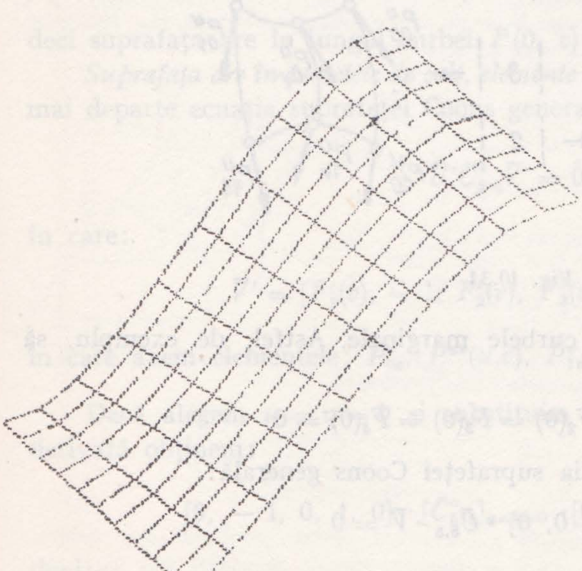

Fig. 10.29

10.10.1. Aplicație

Să se determine suprafața de interpolare definită prin 16 vectori în matricea $C_{4,4}$ știind că secțiunea 4 este:

$$\begin{vmatrix} 1, & 0 \\ 1, & 0 \end{vmatrix}$$

Fig. 10.30

Ecuația suprafeței este:

$$Z = [F_1(x),\ F_2(x),\ F_3(x),\ F_3(x)] \times$$

$$\times \begin{bmatrix} 1, & 0, & -1, & 0 \\ 1, & 0, & 0, & 0 \\ 0, & 0, & 1, & 0 \\ 0, & 0, & 1, & 0 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} F_1(y) \\ F_2(y) \\ F_3(y) \\ F_4(y) \end{bmatrix}$$

$[F_3(t) = t^3 - 2t^2 + t;\ F_3(t) = t^3 - t^2]$

După înmulțirea matricelor și înlocuirea funcțiilor F_1, F_2, F_3, F_4, se obține ecuația explicită a suprafeței:

$$Z = xy(y-1)^2 + y^3 - y^2 - y + 1$$

Curbele x = constant sînt cubice.
Curbele y = constant sînt drepte.
Suprafața de interpolare este riglată.

Imaginea perspectivă a suprafeței este redată în figura 10.30.

10.11. Suprafețe de interpolare Coons definite prin curbe marginale și prin tangentele în lungul acestor curbe

Ecuația suprafeței Coons generală este:

$$\boxed{\bar{U}\bar{C}_{5,5}\bar{V} = \bar{0}}$$

unde:

$$\bar{U} = [F_1(u),\ -1,\ F_2(u),\ F_3(u),\ F_3(u)]$$

$$\bar{V} = [F_1(v),\ -1,\ F_2(v),\ F_3(v),\ F_4(v)]^T$$

iar matricea restricțiilor este:

$$\bar{C}_{5,5} = \left|\begin{array}{ccc:cc} \bar{P}_{00} & \bar{P}_{0v} & \bar{P}_{01} & \bar{P}^v_{00} & \bar{P}^v_{01} \\ \bar{P}_{u0} & \bar{P}(u,v) & \bar{P}_{u1} & \bar{P}^v_{u0} & \bar{P}^v_{u1} \\ \bar{P}_{10} & \bar{P}_{1v} & \bar{P}_{11} & \bar{P}^v_{10} & \bar{P}^v_{11} \\ \hdashline \bar{P}^u_{00} & \bar{P}^u_{0v} & \bar{P}^u_{01} & \bar{P}^{uv}_{00} & \bar{P}^{uv}_{01} \\ \bar{P}^u_{10} & \bar{P}^u_{1v} & \bar{P}^u_{11} & \bar{P}^{uv}_{10} & \bar{P}^{uv}_{11} \end{array}\right| = \left|\begin{array}{c:c} \bar{1} & \bar{2} \\ \hdashline \bar{3} & \bar{4} \end{array}\right|$$

Notația vectorilor tangenți poate fi urmărită pe figura 10.31.

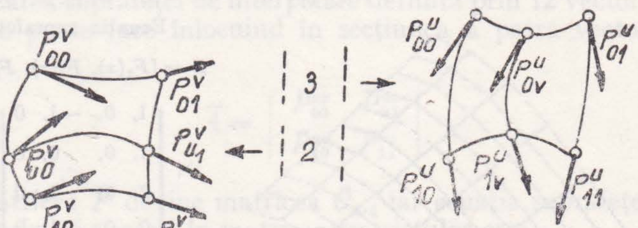

Fig. 10.31

Suprafața $P(u, v)$ conține curbele marginale. Astfel, de exemplu, să alegem $u = 0$. Deoarece:

$$F_1(0) = 1\,;\ F_2(0) = F_3(0) = F_4(0) = 0$$

obținem prin înlocuire în ecuația suprafeței Coons generală:

$$[1,\ -1,\ 0,\ 0] \cdot \bar{C}_{5,5} \cdot \bar{V} = 0$$

și după înmulțirea matricelor:

$$(\bar{P}_{00} - \bar{P}_{00})F_1(v) - \bar{P}_{0v} - \bar{P}(0, v) = \bar{0}$$

de unde:

$$\overline{P}(0, v) = \overline{P}_{0v}$$

deci obținem curba marginală P_{0v}. La fel se poate demonstra că și celelalte curbe date sînt curbe marginale ale suprafeței.

Suprafața P(u, v) are în lungul curbelor marginale tangente date. Astfel derivînd ecuația suprafeței Coons generală avem:

$$\overline{U}'\overline{C}'_{5,5}\overline{V} = \overline{0}$$

În această ecuație notăm:

$$\overline{U}' = [F_1'(u), -1, F_2'(u), F_3'(u), F_4'(u)] \text{ și } \overline{C}'_{5,5}$$

în care avem elementele $\overline{P}^u_{u0}, \overline{P}^u(u, v), \overline{P}^u_{u1}, \overline{P}^{uv}_{u0}, \overline{P}^{uv}_{u1}$.

Pentru $u = 0$ obținem din ecuația derivată:

$$[0, -1, 0, 1, 0] \cdot [\overline{C}'_{5,5}]_{u=0} \cdot \overline{V} = \overline{0}$$

iar după înmulțirea matricelor:

$$-[-\overline{P}^u(0,v) + \overline{P}^u_{0v}] = \overline{0}$$

de unde:

$$P^u(0,v) = P^u_{0v}$$

deci suprafața are în lungul curbei $P(0, v)$ tangenta perpendiculară P^u_{0v}.

Suprafața are în punctele de colț, elemente date prin secțiunea 4. Să derivăm mai departe ecuația suprafeței Coons generală în raport cu V. Avem:

$$\overline{U}'\overline{C}''_{5,5}\overline{V}' = \overline{0}$$

în care:

$$\overline{V}' = [F_1'(v), -1, F_2'(v), F_3'(v), F_4'(v)] \text{ și } \overline{C}''_{5,5}$$

în care avem elementele: $\overline{P}^v_{0v}, \overline{P}^{uv}(u,v), \overline{P}^v_{1v}, \overline{P}^{ua}_{0v}, \overline{P}^{uv}_{1v}$.

Dacă alegem $u = v = 0$ și substituim aceste valori în ultima ecuație derivată obținem:

$$[0, -1, 0, 1, 0] \cdot [\overline{C}''_{5,5}]_{u=v=0} \cdot [0, -1, 0, 1, 0] = \overline{0}$$

deci:

$$-[-\overline{P}^{uv}(0,0) + \overline{P}^{uv}_{00}] = \overline{0}$$

de unde $\bar{P}(u, v) = \bar{P}^{uv}_{00}$, deci suprafața de interpolare are în punctul de colț $P(0, 0)$ vectorul $\bar{P}^{uv}_{00}$. Analog se poate demonstra pentru celelalte puncte de colț ale suprafeței.

10.11.1. Aplicație

Se alege $u = x$, $v = y$ și se consideră suprafața definită prin curbele marginale care sînt:

— parabola $z = y\,(1 - y)$ în planul $x = 0$

— dreptele $z = 0$ în planul $x = 1$, $y = 0$ și $y = 1$. Se cere suprafața prin ecuația explicită.

Avem deci de determinat ecuația suprafeței Coons generală în care avem:

$$P^y_{00} = 1\,;\; P^y_{01} = -1\,;\; P^y_{10} = P^y_{11} = 0\,;\; P^x_{00} = P^x_{10} = P^x_{01} = P^x_{11} = 0$$

Alegem mai departe tangentele orizontale la curbele marginale principale P_{0y} și P_{1y}. Din acest fapt decurge:

$$P^x_{0y} = P^x_{1y} = 0$$

și de aceea:

$$P^{xy}_{00} = P^{xy}_{01} = P^{xy}_{10} = P^{xy}_{11} = 0$$

Funcția P^y_{x0} trebuie să îndeplinească condiția marginală: pentru $x = 0$ să ia valoarea 1, pentru $x = 1$ valoarea 0.

Derivata P^{xy} trebuie să fie nulă pentru $x = 0$ și $x = 1$.

Această calitate o îndeplinește funcția $F_1(x)$ pe care o alegem ca funcție P^y_{x0}. Analog se alege $P^y_{x1} = F_2(x) - 1$. Astfel elementele matricei $\bar{C}_{5,5}$ vor fi:

$$\bar{C}_{3,3} = \begin{bmatrix} 0, & y(1-y), & 0, & 1, & -1 \\ 0, & Z, & 0, & F_1(x) & F_2(x) - 1 \\ 0, & 0, & 0, & 0, & 0 \\ 0, & 0, & 0, & 0, & 0 \\ 0, & 0, & 0, & 0, & 0 \end{bmatrix}$$

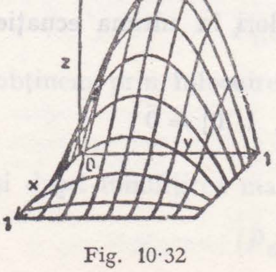

Fig. 10·32

Din ecuația $\bar{U}\bar{C}_{5,5}\bar{V} = 0$ deducem ecuația explicită a acestei suprafețe Coons generale:

$$\boxed{Z = F_1(x)\,y(1 - y)}$$

În planele $y =$ constant curbele principale sînt cubice, iar în planele $x =$ constant curbele principale sînt parabole.

Imaginea perspectivă a suprafeței este redată în figura 10.32.

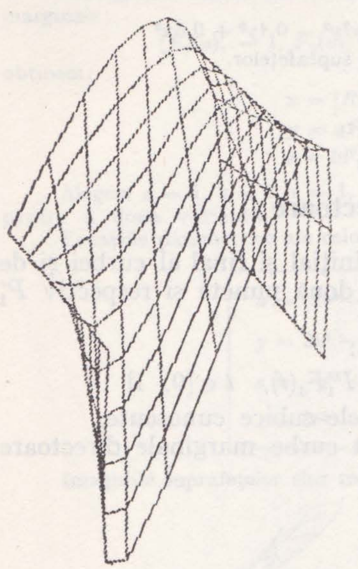

Fig. 10.33

10.11.2. Aplicație

Să se determine ecuația suprafeței Coons generală definită de matricea restricțiilor $\bar{C}_{5,5}$ următoare în care secțiunea vectorilor derivatelor mixte este $\begin{vmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 0 \end{vmatrix}$:

$$\bar{C}_{5,5} = \begin{bmatrix} 0 & 4y(1-y) & 0 & 4 & -4 \\ 0 & Z & 0 & (2\pi-4)x+4 & (2\pi+4)x-4 \\ 0 & \sin(2\pi y) & 0 & 2\pi & 2\pi \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 0 & 1 & 0 \end{bmatrix}$$

Prin înmulțirea matricelor și ordonare obținem ecuația suprafeței Coons generală

$$Z = \sin(2\pi y)\cdot(-2x^3+3x^2) + y[4 + x(2\pi-4) + x^2(1-6\pi) + x^3(4\pi-1)] + y^2[-4 + x(5-6\pi) + x^2(18\pi-4) + x^3(3-12\pi)] + y^3[x(4\pi-1) + x^2(3-12\pi) + x^3(8\pi-2)]$$

Imaginea suprafeței este redată în figura 10.33.

10.11.3. Aplicație

Să se construiască suprafața netedă compusă prin cuplarea peticelor de suprafață definite pe cele cinci domenii din figura 10.34. Primul domeniu este mărginit de segmentele care leagă punctul de colț $P_{00} = (0, 0, 0)$ cu $P_{10} = (1, 0, 0)$ și P_{00} cu $P_{01} = (0, 1, 0)$. Celelalte două curbe marginale sînt cubicele P_{x1} respectiv P_{y1} în planul $y = 1$ respectiv $x = 1$ care au punctul final $P_{11} = (1; 1; -0, 2)$ tangenta orizontală ca și punctul inițial P_{01} sau P_{10}.

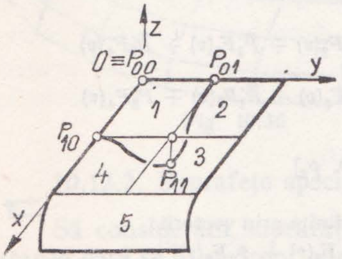

Fig. 10.34

Ecuațiile acestor cubice sînt respectiv:

$$Z = 0{,}4x^3 - 0{,}6x^2 \quad \text{și} \quad Z = 0{,}4y^3 - 0{,}6y^2$$

Curbele marginale pentru celelalte domenii se obțin prin simetrie față de planele $x = 1$ și $y = 1$. Placa a cincea este generată de un cilindru parabolic, iar parabola, directoare este în planul (xz) care conține și punctele $(2, 0, 0)$ și $(2, 2; 0; -0, 3)$. În primul punct parabola are ca tangentă axa x. Matricea restricțiilor este (pentru prima placă):

$$\begin{bmatrix} 0, & 0, & 0, & 0, & 0 \\ 0, & Z(x, y) & (0{,}4x^3-0{,}6x^2) & 0, & 0 \\ 0, & (0,\ 4y^3-0{,}6y^2 & -0{,}2 & 0, & 0 \\ 0, & 0, & 0, & 0, & 0 \\ 0, & 0, & 0, & 0, & 0 \end{bmatrix}$$

În aceste condiții ecuația explicită a suprafeței este:

$$-[-Z(x, y) + 0{,}4y^3 - 0{,}6y^2]\cdot F_2(x) - (0{,}4x^3 - 0{,}6x^2 - 0{,}2)F_2(y) = 0$$

și după aranjarea și ordonarea termenilor:

$$Z(x,y) = 1{,}6x^3y^3 + 2{,}4x^3y^2 + 2{,}4x^2y^3 - 3{,}6x^2y^2 - 0{,}4y^3 + 0{,}6y^2$$

Analog se determină ecuațiile celorlalte trei plăci ale suprafețelor.
Ecuația suprafeței cilindrice este:

$$\boxed{Z = -7{,}5(x-2)^2}$$

10.12. Cubice Ferguson marginale directoare

Cubica Ferguson este definită de punctele inițial și final al curbei și de tangentele în aceste puncte. Fie P_1 și P_2 cele două puncte și respectiv P'_1 și P'_2 cele două tangente în aceste puncte.

Ecuația vectorială a cubicei Ferguson este:

$$\bar{P}(t) = \bar{P}_0F_1(t) + \bar{P}_1F_2(t) + \bar{P}'_0F_3(t) + P'_1F_4(t), \quad t \in [0,\ 1]$$

în care funcțiile F_i, $i = 1, 2, 3, 4$ sînt polinoamele cubice cunoscute.

Putem utiliza aceste cubice Ferguson drept curbe marginale directoare ale suprafeței.

10.12.1. Aplicație

Să considerăm imaginea din figura 10.35 pe care am reprezentat două curbe Ferguson și două semicercuri. Să se determine cele două variante de suprafețe pentru:

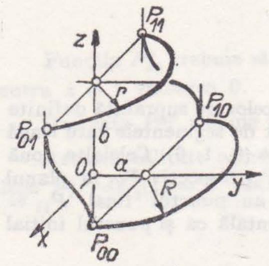

Fig. 10.35

$P_{00}(R,\ a,\ 0)$; $P_{10}(-R,\ a,\ 0)$

$P_{01}(r,\ 0,\ b)$; $P_{11}(-r,\ 0,\ b)$

$P_{u0}(R\cos\pi u;\ a + R\sin\pi u;\ 0)$

$P_{u1}(r\cos\pi u;\ r\sin\pi u;\ b)$

Ecuațiile cubicelor Ferguson sînt:

$$\bar{P}_{0v} = \bar{P}_{00}F_1(v) + \bar{P}_{01}F_2(v) + \bar{P}'_1F_3(v) + \bar{P}'_2F_4(v)$$

$$\bar{P}_{1v} = \bar{P}_{10}F_1(v) + \bar{P}_{11}F_2(v) + \bar{P}'_1F_3(v) + P'_2F_4(v)$$

Să dăm vectorii tangenți:

$$\bar{P}'_1 = [0,\ 0,\ p_1] \text{ și } \bar{P}'_2 = [0,\ 0,\ p_2]$$

unde p_1 și p_2 sînt lungimile lor.

În aceste condiții cubicele marginale Ferguson devin definite prin vectorii:

$$\bar{P}_{0v} = [RF_1(v) + rF_2(v);\ aF_1(v);\ bF_2(v) + p_1F_3(v) + p_2F_4(v)]$$

$$\bar{P}_{1v} = [-RF_1(v) - rF_2(v);\ aF_1(v);\ bF_2(v) + p_1F_3(v) + p_2F_4(v)]$$

„Amprentele" pentru coordonatele x, y și z sînt matricele:

$$\begin{bmatrix} R, & RF_1(v) + rF_2(v), & r \\ R\cos\pi u, & x, & r\cos\pi u \\ -R, & -RF_1(v) - rF_2(v), & -r \end{bmatrix}$$

$$\begin{bmatrix} a, & aF_1(v), & 0, \\ a + R\sin\pi u, & y, & r\sin\pi u \\ a, & aF_1(v) & 0, \end{bmatrix}$$

$$\begin{bmatrix} 0, & bF_2(v) + p_1F_3(v) + p_2F_3(v), & b, \\ 0, & z, & b, \\ 0, & bF_2(v) + p_1F_3(v) + p_2F_4(v), & b, \end{bmatrix}$$

Substituind aceste matrice în ecuația suprafeței bicubice Coons definită prin curbele marginale:

$$[F_1(u), -1, F_2(u)]\bar{C}_{3,3}[F_1(v), -1, F_2(v)]^T = \bar{0} \quad 0 \leq u; \quad v \leq 1$$

obținem:

$$x = [RF_1(v) + rF_2(v)] \cos \pi u$$
$$y = aF_1(v) + [RF_1(v) + rF_2(v)] \sin \pi u$$
$$z = bF_2(v) + p_1F_3(v) + p_2F_4(v)$$

Alegem $a = 1$, $b = 2$, $r = 1$, $R = 2$, $p_1 = 2$, $p_2 = 1$ pentru prima variantă și $p_2 = 10$ pentru a doua variantă.

Ecuațiile parametrice ale celor două suprafețe vor fi:

$$x = (2v^3 - 3v^2 + 2) \cos \pi u$$
$$y = 2v^3 - 3v^2 + 1 + (2v^3 - 3v^2 + 2) \sin \pi u$$
$$z = -v^3 + v^2 + 2v \quad \text{pentru prima variantă}$$
$$z = 8v^3 - 8v^2 + 2v \quad \text{pentru a doua variantă}$$

Imaginile suprafețelor sînt redate în perspectivă în figurile 10.36 și 10.37.

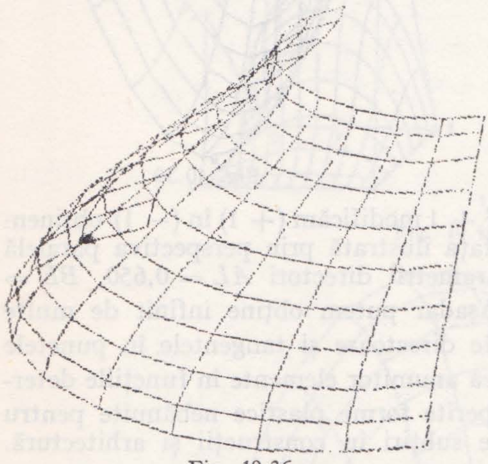

Fig. 10.36

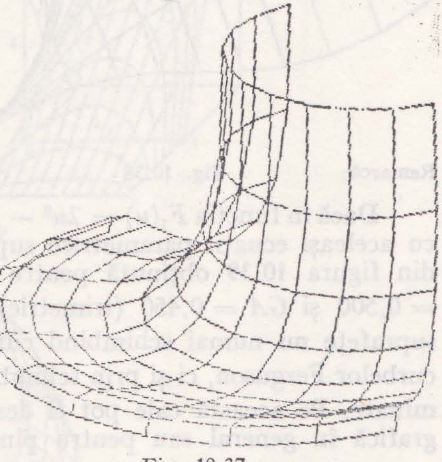

Fig. 10.37

10.12.2. Suprafețe speciale derivate din cubicele Ferguson

Să considerăm suprafața definită prin două curbe marginale opuse constante care se aleg drept curbe directoare. Putem alege pe aceste curbe directoare perechi de puncte care împreună cu tangentele în aceste puncte definesc curbe cubice Ferguson. Cu alte cuvinte prin această definire am înlăturat două din cele patru curbe marginale Ferguson (opuse).

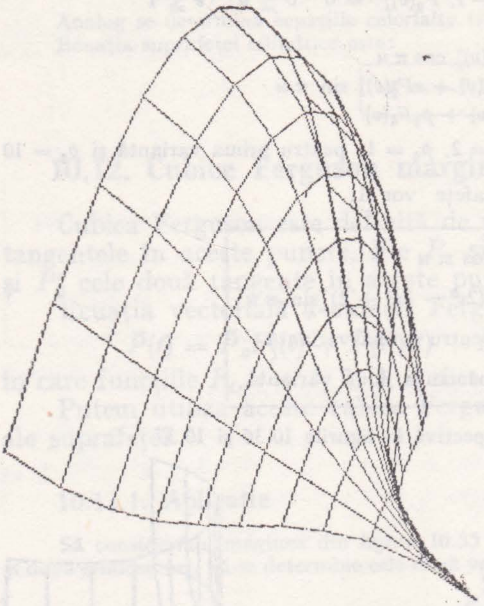
Fie suprafața exprimată parametric prin ecuațiile:

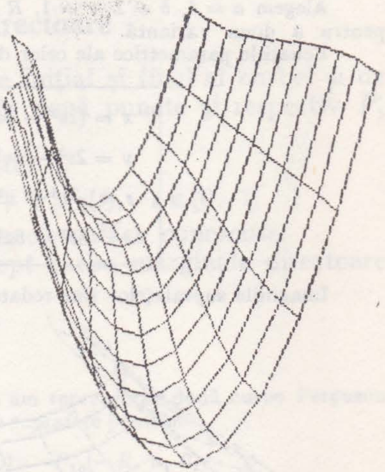
$$x = u\,(2u^2 - 3u + 2)$$
$$y = (2v - 1) \cdot F_1(u)/2$$
$$z = 4v(1 - v) \cdot F_1(u)$$

unde cubica Ferguson $F_1(u)$ este:

$$F_1(u) = 2u^3 - 3u^2 + 1$$

Perspectiva axonometrică izometrică a acestei suprafețe este dată în figura 10.38.

Remarcă: Fig. 10.38 Fig. 10.39

Dacă în funcția $F_1(u) = 2u^3 - 3u^2 + 1$ modificăm $(+1)$ în (-1) obținem cu aceleași ecuații parametrice suprafața ilustrată prin perspectiva paralelă din figura 10.39 obținută pentru parametrii directori $AL = 0{,}650$, $BE = 0{,}500$ și $GA = 0{,}450$ (trimetrie). Așadar putem obține infinit de multe suprafețe nu numai schimbînd curbele directoare și tangentele în punctele curbelor Ferguson, ci și prin schimbarea anumitor elemente în funcțiile determinate. Pe această cale pot fi descoperite forme plastice nebănuite pentru grafică în general sau pentru pînzele subțiri în construcții și arhitectură.

10.13. Cubice Bézier marginale directoare.

Să considerăm cubica Bézier:

$$\overline{P}(t) = \overline{V}_1 B_1(t) + \overline{V}_2 B_2(t) + \overline{V}_3 B_3(t) + \overline{V}_4 B_4(t) = \sum_{i=1}^{4} \overline{V}_i B_i(t)$$

$$t \in [0,\ 1]$$

pe care o putem alege drept curbă marginală directoare împreună cu trei segmente de dreaptă alese, de asemenea, curbe marginale.

Și în acest caz pot fi definite două variante de suprafețe considerînd, de exemplu, cubica Bézier determinată de punctele:

$$V_2(1,\ 0,\ 1)\ ;\ V_3(1,\ 1,\ 2) \text{ — în prima variantă}$$

$$V_2(-1,\ 0,\ 1)\ ;\ V_3(-1,\ 1,\ 2) \text{ — în varianta a doua.}$$

Celelalte curbe marginale sînt segmentele în planul:

$$Z = 0\ ;\ x = 1\ ;\ y = 0 \text{ și } y = 1, \text{ iar } V_1 = P_{00} \text{ și } V_4 = P_{10}$$

Procedînd la fel ca în cazul cubicelor Ferguson, obţinem ecuaţiile parametrice ale suprafeţelor în cele 2 variante:

$$\begin{aligned} x &= (2u^3 - 3u^2 + 1)\ (1 - v)\ 3v + u = u + p \\ y &= v[v(3 - 2v)\ (2u^3 - 3u^2 + 1) + 3u^2 - 2u^3] \\ z &= (2u^3 - 3u^2 + 1)3v(1 - v^2) \end{aligned}$$

Pentru a doua variantă avem $x = u - p$, iar y şi z sînt la fel ca în prima variantă. Imaginile perspective ale suprafeţelor sînt redate pe figurile 10.40.a şi 10.40.b, 10.40.c.

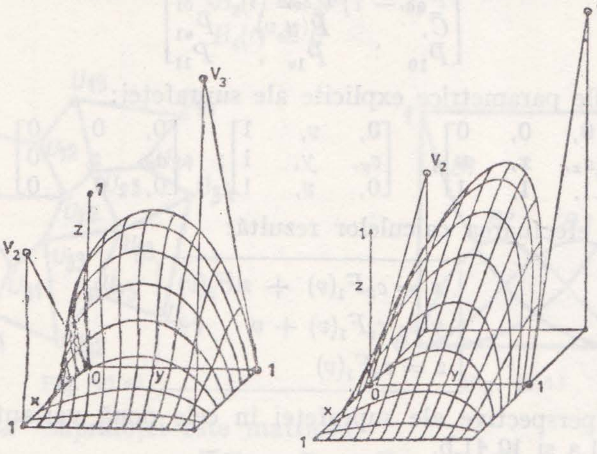

Fig. 10.40 ab

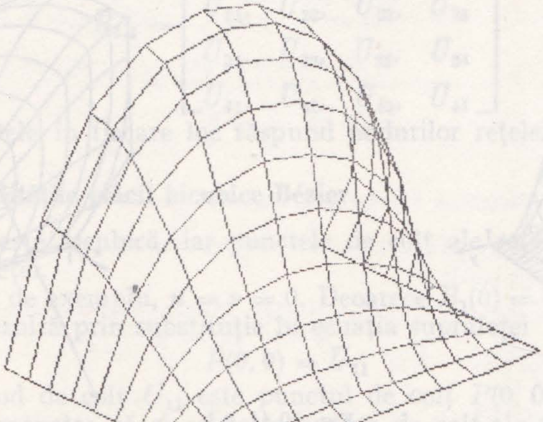

Fig. 10.40 c

10.14. Curbe Coons marginale directoare

Curbele Coons (marginale directoare) sînt asemănătoare cu curbele Bézier şi sînt definite prin linia frîntă (poligonul director), care are vîrfurile V_1,

$V_2, \ldots, V_n$ $(n > 4)$. Ecuația curbei este studiată în cadrul curbelor Coons generale. Considerînd aplicația în care am determinat curba Coons care trece prin 10 puncte date putem alege această curbă Coons marginală directoare. Celelalte trei curbe marginale ale suprafeței sînt segmente de dreaptă. Vor rezulta două variante de suprafețe din cauza modificării poligonului director.

Astfel curba marginală P_{u0} este:

$$\bar{P}_{u0} = \bar{C}[c_x, c_y, c_z]$$

Din matricea „amprentă" a suprafeței:

$$\begin{bmatrix} \bar{P}_{00}, & \bar{P}_{0v}, & \bar{P}_{01} \\ \bar{C}, & \bar{P}(u,v) & \bar{P}_{u1} \\ \bar{P}_{10} & \bar{P}_{1v} & P_{11} \end{bmatrix}$$

obținem ecuațiile parametrice explicite ale suprafeței:

$$\begin{bmatrix} 0, & 0, & 0 \\ c_x, & x, & u \\ 1, & 1, & 1 \end{bmatrix}; \quad \begin{bmatrix} 0, & v, & 1 \\ c_y, & y, & 1 \\ 0, & v, & 1 \end{bmatrix}; \quad \begin{bmatrix} 0, & 0, & 0 \\ c_z, & z, & 0 \\ 0, & 0, & 0 \end{bmatrix}$$

din care după efectuarea calculelor rezultă:

$$\boxed{\begin{aligned} x &= c_x F_1(v) + uF_2(v) \\ y &= c_y F_1(v) + v \\ z &= c_z F_1(v) \end{aligned}}$$

Imaginile perspective ale suprafeței în cele două variante sînt redate în figurile 10.41.a și 10.41.b.

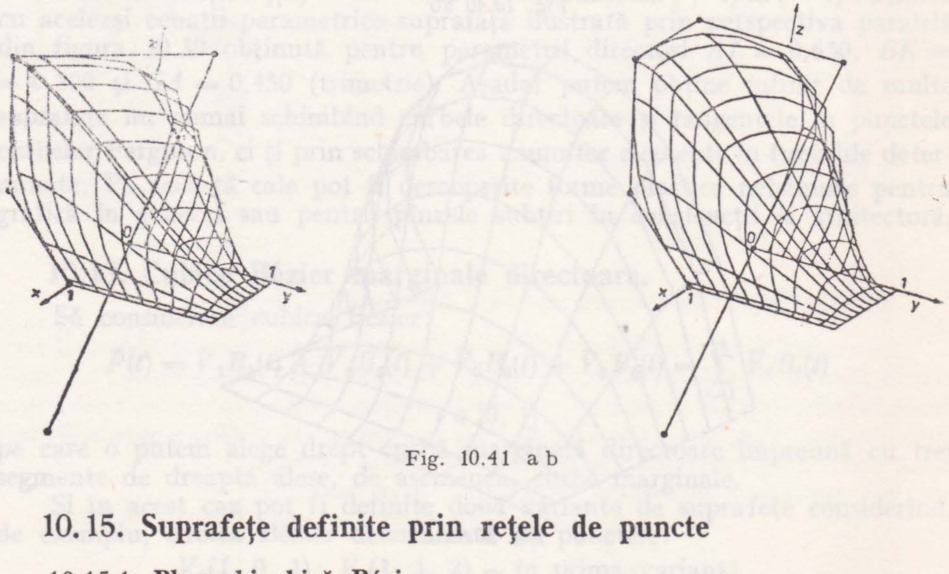

Fig. 10.41 a b

10.15. Suprafețe definite prin rețele de puncte

10.15.1. Placa bicubică Bézier

Suprafața bicubică Bézier este definită prin 16 noduri U_{ij} $(i, j = 1, 2, 3, 4)$ care compun o rețea de puncte formînd nouă petice (părți) de suprafață (figura 10.42).

Ecuația suprafeței este de forma:

$$\overline{P}(u, v) = [B_1(u),\ B_2(u),\ B_3(u),\ B_4(u)] \times$$
$$\times\ \overline{B}_{4,4}[B_1(v)_3\ B_2(v),\ B_3(v) B_4(v)]^T$$

unde (fig. 10.43):

$$B_1(t) = (1 - t)^3$$
$$B_2(t) = 3t(1 - t^2)$$
$$B_3(t) = 3t^2(1 - t)$$
$$B_4(t) = t^3$$

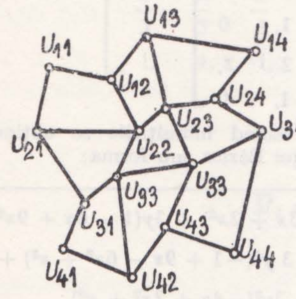

Fig. 10.42

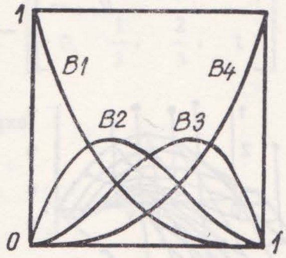

Fig. 10.43

„Amprenta" suprafeței este matricea:

$$\overline{B}_{4,4} = \begin{bmatrix} \overline{U}_{11}, & \overline{U}_{12}, & \overline{U}_{13}, & \overline{U}_{14} \\ \overline{U}_{21}, & \overline{U}_{22}, & \overline{U}_{23}, & \overline{U}_{24} \\ \overline{U}_{31}, & \overline{U}_{32}, & \overline{U}_{33}, & \overline{U}_{34} \\ \overline{U}_{41}, & \overline{U}_{42}, & \overline{U}_{43}, & \overline{U}_{44} \end{bmatrix}$$

în care elementele în fiecare loc răspund nodurilor rețelei din figura 10.42.

10.15.2. Calitățile plăcii bicubice Bézier

Suprafața este bicubică, iar punctele de colț ale rețelei sînt puncte de colț ale suprafeței.

Să alegem, de exemplu, $u = v = 0$. Deoarece $B_1(0) = 1$ și $B_2(0) = B_3(0) = B_4(0) = 0$ rezultă prin substituție în ecuația suprafeței

$$\overline{P}(0, 0) = \overline{U}_{11}$$

deci punctul nod de colț U_{11} este punctul de colț $P(0, 0)$ al suprafeței. La fel se poate demonstra că și celelalte puncte de colț ale rețelei sînt puncte de colț ale suprafeței.

Curbele marginale ale suprafeței $\overline{P}(u, v)$ sînt *cubicele Bézier* definite prin marginile respective ale rețelei de puncte.

Să alegem $u = 0$. Curba marginală are ecuația:

$$\overline{P}(0, v) = [1,\ 0,\ 0,\ 0] \cdot \overline{B}_{4,4} \cdot [B_1(v),\ B_2(v),\ B_3(v),\ B_4(v)]^T$$

astfel încît:

$$\overline{P}(0, v) = \overline{U}_{11} B_1(v) + \overline{U}_{12} B_2(v) + \overline{U}_{13} B_3(v) + \overline{U}_{14} B_4(v)$$

adică am obținut cubica Bézier definită de punctele $V_i = U_{1i}$, $i = 1, 2, 3, 4$.

Deoarece valorile funcției $B_i(t)$ sînt pozitive pentru $0 \leqq t \leqq 1$, se amplifică sau se reduc valorile funcției $\bar{P}(u, v)$, deci pot fi amplificate sau reduse valorile fiecărui element al matricei *„amprentă"*.

Curbele parametrice ale suprafeței $\bar{P}(u, v)$ sînt cubice față de funcțiile cubice B_i. După cum s-a precizat mai sus, suprafața este bicubică.

10.15.3. Aplicație

Să se determine suprafața Bézier sub formă explicită considerînd $u = x$, $v = y$ și matricea nodurilor:

$$\bar{B}_{4,4} = \begin{bmatrix} 0, & 1, & 1, & 0 \\ 1, & 0, & 1, & 0 \\ -1, & -1, & 2 & 2, \\ 0, & -2, & -1, & 0 \end{bmatrix}$$

Înlocuind și făcînd înmulțirile se obține ecuația explicită a suprafeței Bézier sub forma:

$$Z = 3x(1 - 3x + 2x^2) + 3y(1 - 6x + 9x^2 + 6x^3) + 3\,y^2(-1 + 9x - 6x^2 + x^3) + 3y^3(-4x + 2x^2 + x^3)$$

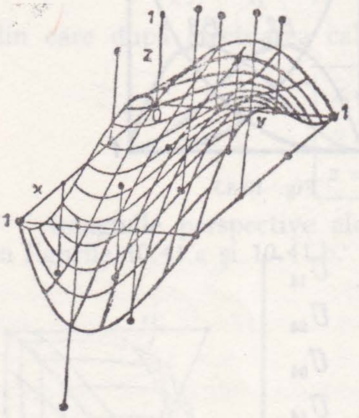

Fig. 10.44

În figura 10.44 sînt reprezentate imaginile perspective ale nodurilor inclusiv punctele de colț ale suprafeței. Dacă, de exemplu, se transformă nodul arbitrar U_{23} astfel încît cota sa să fie zero, se transformă și valoarea funcției $B_2(z)\ B_3(y)$, adică în expresia $3x(1 - x^2)\ 3y^2\ (1 - y)$. Punctul de proiecție orizontală $\left(\frac{1}{3}, \frac{2}{3}\right)$ se transformă în $\frac{16}{81} = 0{,}2$.

10.15.4. Placa bicubică Coons determinată printr-o rețea

Asemănător cu suprafața bicubică Bézier putem defini suprafața placă bicubică Coons prin ecuația:

$$\bar{P}(u,v) = [C_1(u),\ C_2(u),\ C_3(u),\ C_4(u)] \times$$
$$\times \begin{bmatrix} \bar{U}_{11} & \bar{U}_{12} & \bar{U}_{13} & \bar{U}_{14} \\ \bar{U}_{21} & \bar{U}_{22} & \bar{U}_{23} & \bar{U}_{24} \\ \bar{U}_{31} & \bar{U}_{32} & \bar{U}_{33} & \bar{U}_{34} \\ \bar{U}_{41} & \bar{U}_{42} & \bar{U}_{43} & \bar{U}_{44} \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} C_1(v) \\ C_2(v) \\ C_3(v) \\ C_4(v) \end{bmatrix} /36$$

în care elementele matricei sînt cubicele Coons, iar matricea *„amprentă"* a suprafeței conține 4×4 noduri într-o rețea dată.

Această suprafață de interpolare nu trece prin nodurile date, similar cu cubica Coons care nu trece nici ea prin vîrfurile poligonului caracteristic (în cazul general).

Aplicație

Să se determine suprafața placă bicubică Coons prin ecuațiile parametrice x, y, z pornind de la rețeaua de 4 × 4 noduri utilizată pentru determinarea suprafeței $P_{3,3}$ din „Aplicația 10.3.3"

„Amprentele" suprafeței căutate pentru coordonatele x, y, z sînt următoarele:

$$\overline{M}_x = \begin{bmatrix} 0, & 0, & 0, & 0 \\ \frac{1}{3}, & \frac{1}{3}, & \frac{1}{3}, & \frac{1}{3} \\ \frac{2}{3}, & \frac{2}{3}, & \frac{2}{3}, & \frac{2}{3} \\ 1, & 1, & 1, & 1 \end{bmatrix} \qquad \overline{M}_y = \begin{bmatrix} 0, & \frac{1}{3}, & \frac{2}{3}, & 1 \\ 0, & \frac{1}{3}, & \frac{2}{3}, & 1 \\ 0, & \frac{1}{3}, & \frac{2}{3}, & 1 \\ 0, & \frac{1}{3}, & \frac{2}{3}, & 1 \end{bmatrix}$$

$$\overline{M}_z = \begin{bmatrix} 0, & 0, & 0, & 0 \\ 0, & K, & 0, & 0 \\ 0, & 0, & 0, & 0 \\ 0, & 0, & 0, & 0 \end{bmatrix}$$

Ecuația parametrică pentru coordonata x este:

$$x = [C_1(u), C_2(u), C_3(u), C_4(u)] \cdot [\overline{M}_x] \cdot [C_1(v), C_2(v), C_3(v), C_4(v)]^T$$

sau

$$x = \frac{1 + u}{3}.$$

Analog se determină ecuațiile parametrice pentru coordonatele y și z. Astfel:

$$y = \frac{1 + v}{3}$$

$$z = K\,(3u^3 - 6u^2 + 4)\,\frac{3v^3 - 6v^2 + 4}{36}$$

Imaginea perspectivă a acestei suprafețe pentru $K = 1$ este redată în figurile 10.45 a și 10.45.b.

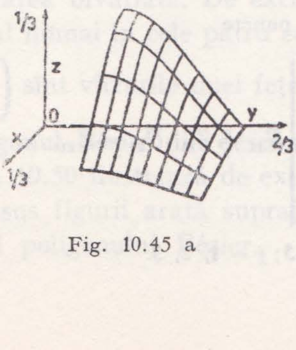

Fig. 10.45 a

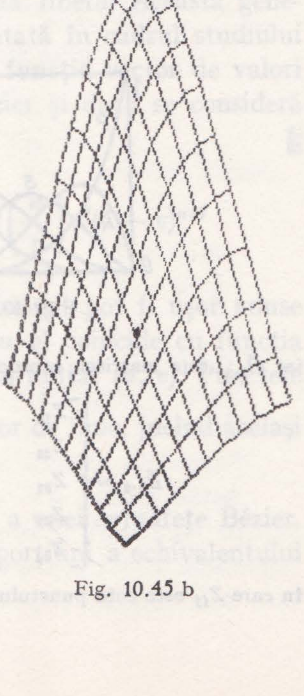

Fig. 10.45 b

10.15.5. Suprafața Bézier rețea 5 × 3. Aplicație

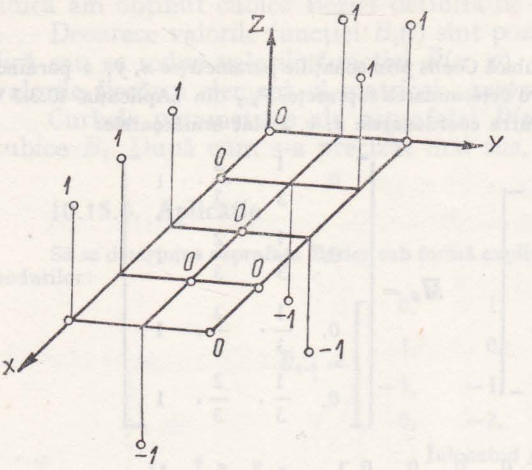

Fig. 10.46

Să considerăm suprafața Bézier rețea 5 × 3 definită prin rețeaua punctelor B_{ij} $i = 1, 2, 3, 4, 5$; $j = 1, 2, 3$ (figura 10.46).

Suprafața Bézier rețea 5 × 3 se exprimă explicit prin ecuația:

$$\overline{Z} = [P(x),\ R(x),\ S(x),\ T(x),\ V(x)] \times \overline{B}_{5,3} \times [I(y),\ J(y),\ K(y)]^T$$

în care funcțiile P, R, S, T, V sînt cuarticele din fig. 10.47:

$$P(x) = (1 - x)^4 = B_1(u)$$

$$R(x) = 4x(1 - x)^3 = B_2(u)$$

$$S(x) = 6x^2 (1 - x)^2 = B_3 (u)$$

$$T(X) = 4x^3 (1 - x) = B_3(u)$$

$$V(x) = 4x^3(1 - x) = B_4 (u)$$

iar funcțiile I, J, K sînt parabolele din figura 10.48.

$$I(_y) = (1 - y)^2 = B_1(v)$$

$$J(y) = 2y (1 - y) = B_2(v)$$

$$K(_y) = y^2 = B_3(v)$$

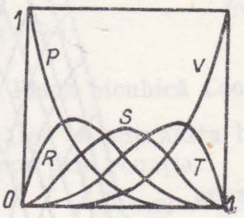

Fig. 10.47

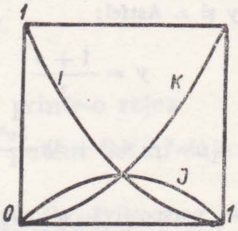

Fig. 10.48

iar $\overline{B}_{5,3}$ este matricea coordonatelor în rețeaua de puncte

$$\overline{B}_{5,3} = \begin{bmatrix} Z_{11} & Z_{12} & Z_{13} \\ Z_{21} & Z_{22} & Z_{23} \\ Z_{31} & Z_{32} & Z_{33} \\ Z_{41} & Z_{41} & Z_{42} \\ Z_{51} & Z_{52} & Z_{52} \end{bmatrix} \quad \overline{U}_{11} = \overline{Z}_{11},\ \overline{U}_{21} = \overline{Z}_{21}, \ldots$$

în care Z_{ij} este cota punctului B_{ij} ; $i = 1, 2, 3, 4, 5$; $j = 1, 2, 3$.

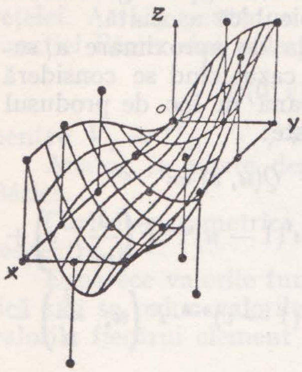

Fig. 10.49

Ca aplicație să determinăm suprafața Bézier a cărei rețea 5 × 3 de puncte este dată în figura 10.46.

Matricea $B_{5,3}$ este după relația de mai sus

$$\bar{B}_{5,3}' = \begin{bmatrix} 0, & 1 & 1 \\ 0 & -1 & 1 \\ 1 & 0 & -1 \\ 1 & 0 & 0 \\ 1 & -1 & 0 \end{bmatrix}$$

Prin înmulțirea matricelor și substituirea în funcțiile P, R, S, T, V, I, J, K și prin ordonare obținem ecuația explicită a suprafeței Bézier 5 × 3:

$$Z = x^2(6 - 8x + 3x^2) + 2y(1 - 8x + 12x^2 - 8x^3 + x^4) + + y^2 \cdot (-1 + 16x - 42x^2 + 44x^3 - 14x^4)$$

Imaginea suprafeței este redată în figura 10.49.

10.16. Suprafețele Bézier. Generalități

Metoda lui Bézier pentru construirea interactivă a curbelor poate fi ușor extinsă pentru proiectarea suprafețelor cu formă liberă. Această generalizare la suprafețe a curbelor Bézier a fost prezentată în cadrul studiului curbelor Bézier. Dacă $F: [0, 1] \times [0, 1] \to R^3$ este o funcție vector de valori din care se extrag valorile pentru aproximarea Bézier și dacă se consideră produsul cartesian, avem:

$$Q(u, v) = \sum_{i=0}^{m} \sum_{j=0}^{n} F\left(\frac{i}{m}, \frac{j}{n}\right)\binom{m}{i} u^i(1-u)^{m-i}\binom{n}{j} v^j(1-v)^{n-j}$$

Astfel multe din proprietățile cazului unidimensional pot fi ușor aduse în aproximarea bivariată. De exemplu suprafața $Q(u, v)$ coincide cu funcția F în general numai în cele patru colțuri ale pătratului unitar (u, v). Punctele $F\left(\frac{i}{m}, \frac{j}{n}\right)$ sînt vîrfurile unei fețe mn ale segmentelor de linie, jucînd același rol cu poligonul Bézier din desenul curbei.

Figura 10.50 ilustrează de exemplu o producere a unei suprafețe Bézier. Partea de sus figurii arată suprafața bilineară pe porțiuni a echivalentului bivariat al poligonului Bézier.

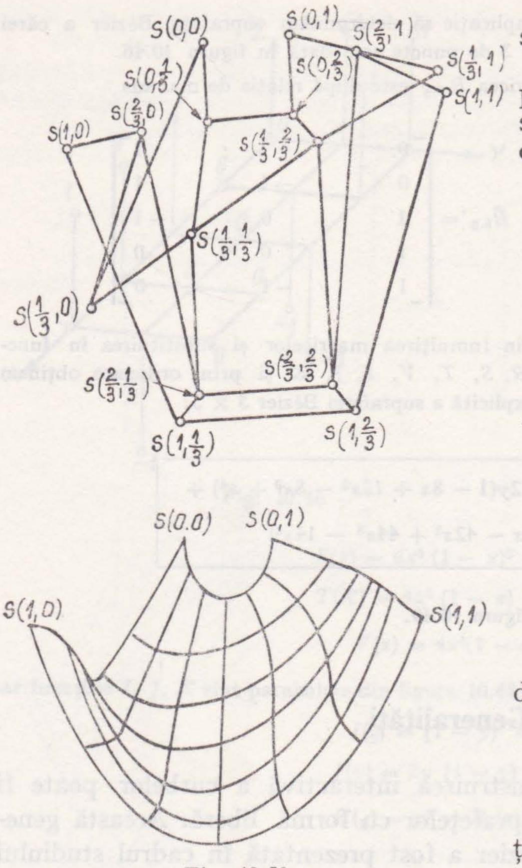

Fig. 10.50

Partea din dreapta figurii arată suprafața bicubică asociată.

Formula de aproximare a suprafeței în cazul cînd se consideră suma booleană în loc de produsul cartesian este:

$$Q(u, v) =$$

$$= \sum_{i=0}^{m} \binom{m}{i} u^i (1-u)^{m-i} F\left(\frac{1}{m}, v\right) +$$

$$+ \sum_{j=0}^{n} \binom{n}{j} (1-v)^{n-j} \cdot F\left(u, \frac{j}{n}\right) -$$

$$- \sum_{i=0}^{m} \sum_{j=0}^{n} \binom{m}{i} u^i (1-u)^{m-i} \binom{n}{j} \times$$

$$\times\ v^j (1-v)^{n-j}\, F\left(\frac{i}{m}, \frac{j}{n}\right)$$

10.16.1. Suprafața Bézier generală

Suprafața Bézier generală este definită de ecuația:

$$\bar{P}(u, v) = [B_1^m(u), \ldots, B_m^m(u)] \times$$

$$\bar{B}_{m,n} \cdot [B_1^n(v), \ldots, B_n^n(v)]^T$$

Elementele matricelor sînt funcții. Elementele matricei *„amprentă"* a suprafeței sînt nodurile rețelei date în:

$$\bar{B}_{m,n} = \begin{bmatrix} \bar{U}_{11}, & \ldots, & \bar{U}_{1n} \\ \ldots & \ldots & \ldots \\ \ldots & \ldots & \ldots \\ \ldots & \ldots & \ldots \\ \bar{U}_{m1}, & \ldots, & \bar{U}_{mn} \end{bmatrix}$$

Această suprafață are calități similare cu suprafața placă bicubică Bézier.

Suprafața conține nodurile U_{11}, U_{1n}, U_{m1}, U_{mn}.

Astfel pentru $u = v = 0$ și deoarece $B_1^m(0) = 1$, $B_1^n(0) = 1$, iar celelalte funcții sînt nule în origine avem $\bar{P}(0, 0) = \bar{U}_{11}$, deci punctele de colț ale suprafeței sînt puncte de colț ale rețelei nodurilor. În mod analog se poate face demonstrația și pentru celelalte noduri de colț U_{1n}, U_{m1} și U_{mn}.

Curbele marginale sînt curbe Bézier definite de laturile marginale ale rețelei. Astfel, pentru $u = 0$ și deoarece $B_i^m(0) = 1$ iar celelalte valori ale funcției Bézier sînt nule pentru $u = 0$, obținem curba Bézier.

$$\bar{P}(0, v) = \bar{U}_{11}B_1^n(v) + \dots + \bar{U}_{1n}B_n^n(v)$$

pentru $V_1 = U_{11}, \dots, V_n = U_{1m}$.

Analog se poate demonstra că și celelalte curbe marginale sînt curbe Bézier.

Curbele parametrice ale suprafeței sînt curbe algebrice de gradul $m - 1$ respectiv $n - 1$.

Deoarece valorile funcției $B_i^p(t)$ sînt pozitive pentru $0 \leqq t \leqq 1$, se amplifică sau se reduc valorile funcției $P(u, v)$, deci pot fi amplificate sau reduse valorile fiecărui element al matricei *„amprentă"*.

10.16.2. Aplicație

Să se determine suprafața Bézier generală pentru $m = n = 2$ definită prin cele patru noduri de colț $U_{11}, U_{12}, U_{22}, U_{21}$.

Ecuația suprafeței este:

$$\bar{P}(u, v) = [1 - u, u] \cdot \begin{bmatrix} \bar{U}_{11}, & \bar{U}_{12} \\ \bar{U}_{21} & \bar{U}_{22} \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} 1 - v \\ v \end{bmatrix}$$

Atît timp cît nodurile nu sînt în plan, suprafața este o cuadrică riglată.

10.16.3. Aplicație

Să se determine suprafața Bézier generală pentru $m = 3$ și $n = 2$ definită prin următoarele șase noduri (fig. 10.51)

U_{11} (0, 0, 0); U_{12} (0, 1, 0)

U_{21} (1, 0, 0); U_{22} (1, 1, −1)

U_{31} (2, 0, 1); U_{32} (2, 1, 0)

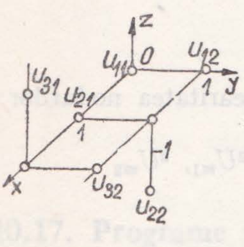

Fig. 10.51

Din ecuația $\bar{P}(u, v)$ a suprafeței Bézier generală obținem pentru $m = 3$ și $n = 2$;

$$\bar{P}(u, v) = [1 - u)^2, 2u(1 - u), u^2 \cdot \begin{bmatrix} \bar{U}_{11}, & \bar{U}_{12}, \\ \bar{U}_{21}, & \bar{U}_{22} \\ \bar{U}_{31}, & \bar{U}_{32} \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} 1 - v \\ v \end{bmatrix}$$

Efectuînd înmulțirile obținem ecuațiile parametrice ale ecuației după înlocuirea valorilor date:

$$\boxed{\begin{aligned} x &= 2u \\ y &= v \\ z &= u(u - 2v + uv) \end{aligned}}$$

Imaginea perspectivă a suprafeței și cîteva curbe parametrice ale suprafeței (drepte și parabole), este reprezentată în figura 10.52.

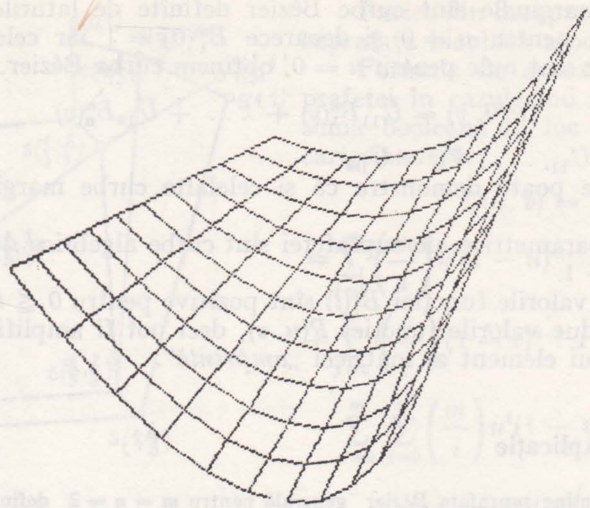

Fig. 10.52

10.16.4. Suprafața placă Bézier

Să considerăm proprietățile suprafeței Bézier și plăcile alipite din figură cu două segmente marginale conținute în planul xy ($U_{11} - U_{13}$ și $U_{13} - U_{23} - U_{33}$). Plăcile ${}^1P(u, v)$ și ${}^2P(u, v)$ au poziție alăturată în care caz curba marginală comună ${}^1P(u, 1)$ și ${}^2P(u, 0)$ induce pentru noduri condițiile:

$$^1U_{1n} = {}^2U_{11}, \ldots, {}^1U_{mn} = {}^2U_{m1}$$

Placa netedă impune în lungul acestei curbe colinearitatea nodurilor:

$$^1U_{1,n-1} \quad {}^1U_{1n} = {}^2U_{11}, \quad {}^2U_{12}; \ldots; {}^1U_{m,n-1}, \quad {}^1U_{mn} = {}^2U_{m1}, \quad {}^2U_{m2}$$

10.16.5. Aplicație

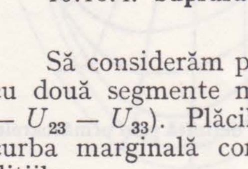

Fig. 10.53

Să se determine ecuațiile parametrice ale suprafețe placă Bézier pentru $m = n = 3$ definită prin următoarele nouă noduri reprezentate pe figura 10.53.

U_{11} (0, 1, 0); U_{12} (0; 1,5; 0); U_{13} (0, 2, 0)

U_{21} (1, 1, −1); U_{22} (1; 1,5; −1,5); U_{23} (1, 2, 0)

U_{31} (2, 1, 0); U_{32} (2; 1,5; −0,5); U_{33} (2, 2, 0)

Matricea „amprentă" a suprafeței este de forma 3×3 iar nodurile U_{22} și U_{23} îndeplinesc condiția de colinearitate.

Din ecuația suprafeței Bézier $P(u, v)$ obținem pentru $m = n = 3$ următoarele ecuații parametrice ale suprafeței:

$$x = 2u$$
$$y = 1 + v$$
$$z = 2u(1 - v)\left(u + \frac{3uv}{2} - 2v - 1\right)$$

În imaginile perspective din figurile 10.54, *a*, 10.54.b sînt reprezentate suprafețele din ultimele două aplicații, precum și secțiunea cu planul $x = 1$ (figura 10.54.a).

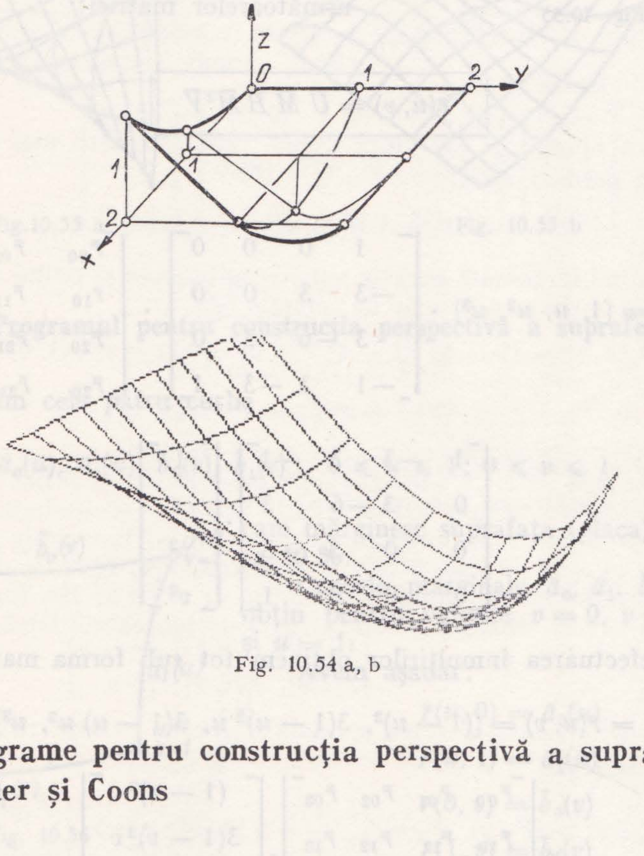

Fig. 10.54 a, b

10.17. Programe pentru construcția perspectivă a suprafețelor Bézier și Coons

10.17.1. Programul pentru construcția perspectivă a suprafețelor Bézier

Putem obține suprafața Bézier din curbele Bézier.

Astfel fie $\bar{r} = \bar{r}(u, v)$ ecuația suprafeței

$$\bar{r} = \bar{r}(u, v) = \sum_{i=0}^{3} \sum_{j=0}^{3} \bar{r}_{ij} \frac{3!}{(3-i)!\, i!} \frac{3!}{(3-j)!\, j!} u^i (1-u)^{3-i} v^j (1-v)^{3-j}$$

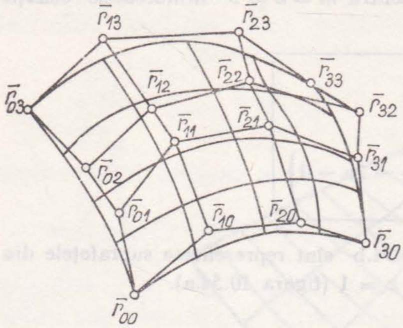

Fig. 10.55

unde $\bar{r}_{ij}$ sînt vectorii de poziție ai vîrfurilor poliedrului director (figura 10.55).

Suprafața trece prin punctele (vîrfurile) de colț $\bar{r}_{00}, \bar{r}_{03}, \bar{r}_{30}, \bar{r}_{33}$. Laturile (muchiile) poliedrului director sînt respectiv tangente în punctele de colț curbelor frontieră $\bar{r}(u, 0)$, $\bar{r}(u, 1)$, $\bar{r}(0, v)$, $\bar{r}(1, v)$.

Sub forma matricială vom folosi ecuația suprafeței Bézier ca produs a următoarelor matrici:

$$\boxed{\bar{r}(u, v) = \overline{U}\,\overline{M}\,\overline{B}\,\overline{M}^T\overline{V}}$$

sau:

$$\bar{r} = \bar{r}(u, v) = [1, u, u^2, u^3] \cdot \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ -3 & 3 & 0 & 0 \\ 3 & -6 & 3 & 0 \\ -1 & 3 & -3 & 1 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} \bar{r}_{00} & \bar{r}_{01} & \bar{r}_{02} & \bar{r}_{03} \\ r_{10} & \bar{r}_{11} & \bar{r}_{12} & \bar{r}_{13} \\ \bar{r}_{20} & \bar{r}_{21} & \bar{r}_{22} & \bar{r}_{23} \\ \bar{r}_{30} & \bar{r}_{31} & \bar{r}_{32} & \bar{r}_{33} \end{bmatrix}$$

$$\begin{bmatrix} 1 & -3 & 3 & -1 \\ 0 & 3 & -6 & 3 \\ 0 & 0 & 3 & -3 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} 1 \\ v \\ v^2 \\ v^3 \end{bmatrix}$$

După efectuarea înmulțirilor obținem tot sub forma matricială:

$$\bar{r} = \bar{r}(u, v) = [(1-u)^3,\ 3(1-u)^2 u,\ 3(1-u)u^2,\ u^3] \times$$

$$\times \begin{bmatrix} \bar{r}_{00} & \bar{r}_{01} & \bar{r}_{02} & \bar{r}_{03} \\ \bar{r}_{10} & \bar{r}_{11} & \bar{r}_{12} & \bar{r}_{13} \\ \bar{r}_{20} & \bar{r}_{21} & \bar{r}_{22} & \bar{r}_{23} \\ \bar{r}_{30} & \bar{r}_{31} & \bar{r}_{32} & \bar{r}_{33} \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} (1-v)^3 \\ 3(1-v)^2 v \\ 3(1-v)v^2 \\ v^3 \end{bmatrix}$$

Această formă a ecuației suprafeței Bézier o vom folosi în întocmirea programului, iar calculul coordonatelor punctelor se va face după ecuația dată în procedura **FUNCTION**.

Imaginile perspective ale suprafeței Bézier obținute sînt date în figurile 10.55 a și 10.55 b.

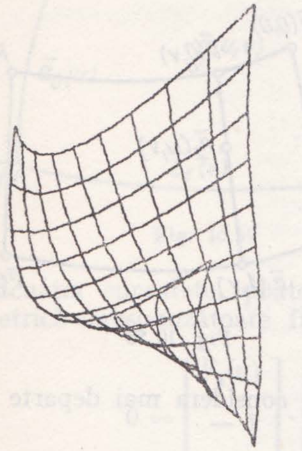

Fig. 10.55 a

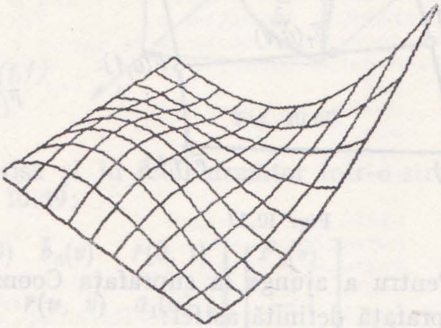

Fig. 10.55 b

10.17.2. Programul pentru construcția perspectivă a suprafețelor Coons

Considerăm cele patru curbe

$$\bar{a}_0(u),\ \bar{a}_1(u),\ \bar{b}_0(v),\ \bar{b}_1(v) \qquad 0 \leqslant u \leqslant 1;\ 0 \leqslant v \leqslant 1$$

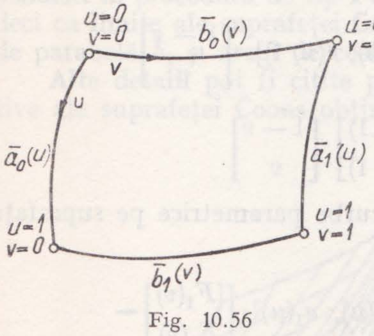

Fig. 10.56

care mărginesc suprafața (placa) din figura 10.56.

Curbele marginale $\bar{a}_0$, $\bar{a}_1$, $\bar{b}_0$ și $\bar{b}_1$ se obțin pentru valorile $v = 0$, $v = 1$, $u = 0$ și $u = 1$.

Avem așadar:

$$\bar{r}(u, 0) = \bar{a}_0(u)$$

$$\bar{r}(u, 1) = \bar{a}_1(u)$$

$$\bar{r}(0, v) = \bar{b}_0(v)$$

$$\bar{r}(1, v) = \bar{b}_1(v)$$

Considerînd suprafața ca riglată avem pentru perechea de generatoare care se sprijină pe cîte două frontiere opuse:

$$\bar{r}_1(u, v) = (1 - v)\,\bar{r}(u, 0) + v\bar{r}(u, 1)$$

$$\bar{r}_2(u, v) = (1 - u)\,\bar{r}(0, v) + u\bar{r}(1, v)$$

așa cum putem remarca pe figurile 10.57 și 10.58.

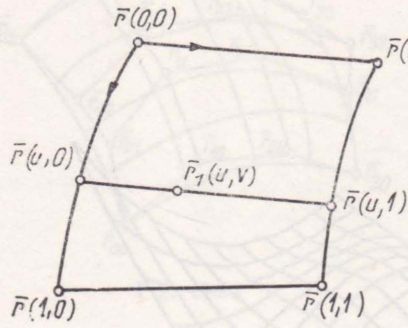

Fig. 10.57

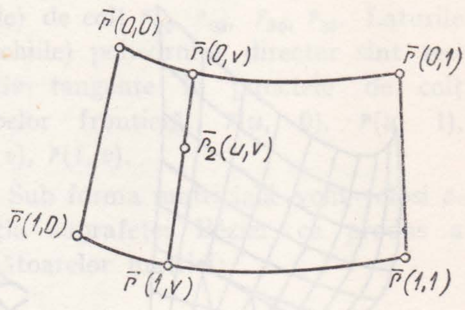

Fig. 10.58

Pentru a ajunge la suprafața Coons vom considera mai departe placa de suprafață definită astfel:

$$\bar{r}(u, v) = \bar{r}_1(u, v) + \bar{r}_2(u, v)$$

Substituind în această ecuație valorile anterioare și ținînd seama de condițiile inițiale obținem o funcție de corecție $\bar{r}_3(u, v)$:

$$\bar{r}_3(u, v) = (1-u)(1-v)\,\bar{r}(0, 0) + u(1-v)\,\bar{r}(1, 0) +$$

$$+ (1-u)\,v\bar{r}(0, 1) + uv\bar{r}(1, 1)$$

Placa $\bar{r}(u, v) = \bar{r}_1(u, v) + \bar{r}_3(u, v) + \bar{r}_2(u, v)$ îndeplinește condițiile și poate fi scrisă matricial sub forma:

$$\bar{r}(u, v) = [1-u, u]\cdot\begin{bmatrix}\bar{r}(0, v)\\ \bar{r}(1, v)\end{bmatrix} + [\bar{r}(u, 0), \bar{r}(u, 1)]\cdot\begin{bmatrix}1-v\\ v\end{bmatrix} -$$

$$- [1-u, u]\cdot\begin{bmatrix}\bar{r}(0, 0), & \bar{r}(0,1)\\ \bar{r}(1,0), & \bar{r}(1, 1)\end{bmatrix}\begin{bmatrix}1-v\\ v\end{bmatrix}$$

Putem defini astfel o rețea specială de curbe parametrice pe suprafața $\bar{r}(u, v)$ care se scrie:

$$\bar{r}(u, v) = [F_1(u),\ F_2(u)]\begin{bmatrix}\bar{b}_0(v)\\ \bar{b}_1(v)\end{bmatrix} + [\bar{a}_0(u),\ a_1(u)]\cdot\begin{bmatrix}[F_1(v)]\\ F_2(v)\end{bmatrix} -$$

$$-[F_1(u), F_2(u)]\cdot\begin{bmatrix}\bar{r}(0, 0), & \bar{r}(0,1)\\ \bar{r}(1, 0), & \bar{r}(1, 1)\end{bmatrix}\begin{bmatrix}F_1(v)\\ F_2(v)\end{bmatrix}$$

unde funcțiile F_1 și F_2 trebuie să îndeplinească condițiile:

$$F_1(0) = 1 \quad F_1(1) = 0 \quad (F_2 = 1 - F_1)$$

$$F_2(0) = 0 \quad F_2(1) = 1$$

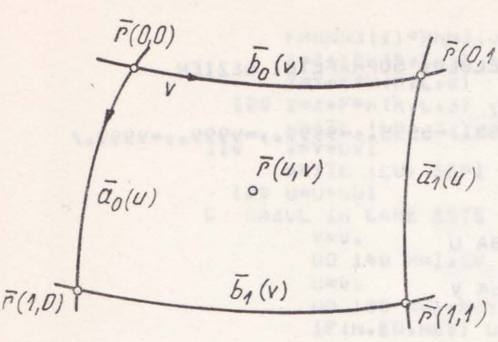

Fig. 10.59

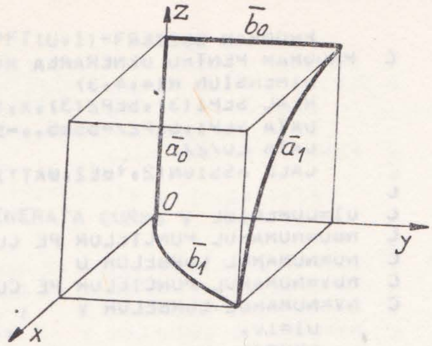

Fig. 10.60

Ecuația suprafeței poate fi scrisă și în felul următor într-o structură geometrică corespunzătoare figurii 10.59:

$$\bar{0} = \begin{bmatrix} F_1(u) \\ -1 \\ F_2(u) \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} \bar{r}(0,0) & \bar{b}_0(v) & \bar{r}(0,1) \\ \bar{a}_0(u) & \bar{r}(u,v) & \bar{a}_1(u) \\ \bar{r}(1,0) & \bar{b}_1(v) & \bar{r}(1,1) \end{bmatrix} \begin{bmatrix} F_1(v) \\ -1 \\ F_2(v) \end{bmatrix}$$

unde:

$$\bar{r}(0,0) = \bar{a}_0(0) = \bar{b}_0(0)$$
$$\bar{r}(0,1) = \bar{a}_1(0) = \bar{b}_0(1)$$
$$\bar{r}(1,0) = \bar{a}_0(1) = \bar{b}_1(0)$$
$$\bar{r}(1,1) = \bar{a}_1(1) = \bar{b}_1(1)$$

Pentru întocmirea programului pentru construcția suprafețelor Coons vom folosi forma ecuației în care funcțiile parametrice F_1 și F_2 sînt definite independent în procedura de tip **FUNCTION**. Astfel alegem ca curbe marginale, deci ca limite ale suprafeței Coons două segmente de dreaptă $\bar{a}_0$ și $\bar{b}_0$, arcul de parabolă $\bar{b}_1$ și arcul de cosinusoidă $\bar{a}_1$ din figura 10.60.

Alte detalii pot fi citite pe listarea programului, iar imaginile perspective ale suprafeței Coons obținute sînt date în figurile 10.61. a și 10.61.b.

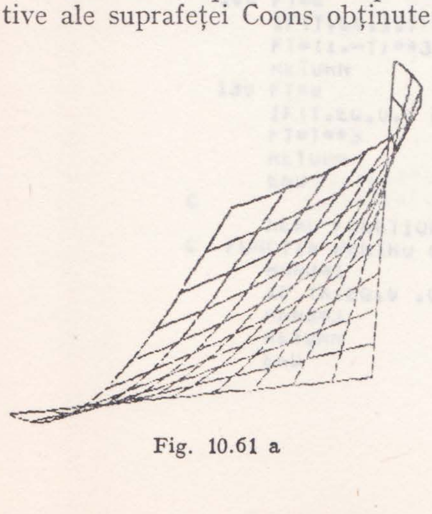

Fig. 10.61 a

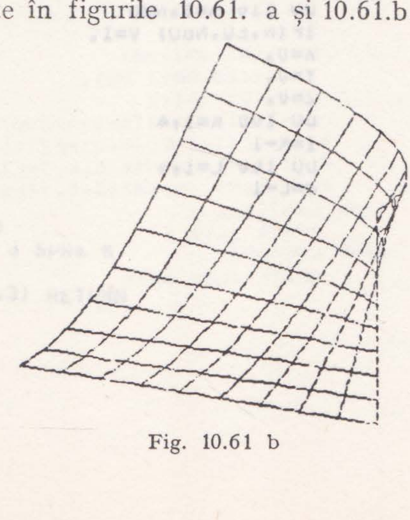

Fig. 10.61 b

```
      PROGRAM BEZIER
C   PROGRAM PENTRU GENERAREA MODELULUI SUPRAFETEI BEZIER
      DIMENSION R(4,4,3)
      REAL SEP1(3),SEP2(3),X,Y,Z
      DATA SEP1,SEP2/-5555.,-5555.,-5555.,-9999.,-9999.,-9999./
      DATA LO/2/
      CALL ASSIGN(2,'BEZ.DAT')
C
C   D1=DOMENIUL
C   NBU=NUMARUL PUNCTELOR PE CURBA U
C   NU=NUMARUL CURBELOR U
C   NBV=NUMARUL PUNCTELOR PE CURBA V
C   NV=NUMARUL CURBELOR V
      D1=10.
      NBU=30
      NU=10
      NBV=30
      NV=10
C
      DV1=1./FLOAT (NBU)
      DU1=1./FLOAT(NU-1)
      DV2=1./FLOAT(NV-1)
      DU2=1./FLOAT(NBV)
C   CALCULUL VIRFURILOR POLIEDRULUI
      DO 50 I=1,4
      DO 50 J=1,4
      R(I,J,1)=D1*I
      R(I,J,2)=D1*J
   50 R(I,J,3)=0.
C   VIRFURILE INTERACTIVE ALE POLIEDRULUI
      TYPE 10
   10 FORMAT (' ','DATI:N1,N2,Z'/)
   60 ACCEPT *,N1,N2,R3
      IF (N1.LT.0) GO TO 90
      I=N1+1
      J=N2+1
      R(I,J,3)=R3
      GO TO 60
C
C   CURBA U
   90 U=0.
      DO 120 M=1,NU
      V=0.
      DO 110 N=1,NBU
      IF(N.EQ.NBU) V=1.
      X=0.
      Y=0.
      Z=0.
      DO 100 K=1,4
      I=K-1
      DO 100 L=1,4
      J=L-1
```

```
         F=RNN3(I)*RNN3(J)*FT(U,I)*FT(V,J)
         X=X+F*R(K,L,1)
         Y=Y+F*R(K,L,2)
     100 Z=Z+F*R(K,L,3)
         WRITE (LO) X,Y,Z
    110  V=V+DV1
         WRITE (LO) SEP1
     120 U=U+DU1
   C  CAZUL IN CARE ESTE GENERATA CURBA V
          V=0.
          DO 140 M=1,NV
          U=0.
          DO 130 N=1,NBV
          IF(N.EQ.NBV) U=1.
          X=0.
          Y=0.
          Z=0.
          DO 150 K=1,4
          I=K-1
          DO 150 L=1,4
          J=L-1
          F=RNN3(I)*RNN3(J)*FT(U,I)*FT(V,J)
          X=X+F*R(K,L,1)
          Y=Y+F*R(K,L,2)
   150    Z=Z+F*R(K,L,3)
          WRITE(LO) X,Y,Z
   130    U=U+DU2
          WRITE (LO) SEP1
   140    V=V+DV2
         WRITE (LO) SEP2
         CALL CLOSE(2)
         STOP
         END
         FUNCTION FT(T,I)
C        FUNCTIA FT=(T**I)*(1.-T)**(3-I)
C        PENTRU I=0,1,2,3  A 0<=T<=1
         IF (I.EQ.0) GO TO 100
         IF (I.EQ.3) GO TO 130
         FT=0.
         IF(T.EQ.0. .OR. T.EQ.1.) RETURN
         FT=(T**I)*(1.-T)**(3-I)
         RETURN
     100 FT=0
         IF(T.EQ.1.) RETURN
         FT=(1.-T)**3
         RETURN
     130 FT=0
         IF(T.EQ.0.) RETURN
         FT=T**3
         RETURN
         END
C
         REAL FUNCTION RNN3(K)
C   FUNCTIA PENTRU CALCULUL 3 SPRE K
         RNN3=1
         IF (K.EQ.0 .OR. K.EQ.3) RETURN
         RNN3=3
         RETURN
         END
```

```
      PROGRAM COONS
C  PROGRAM PENTRU CONSTRUCTIA SUPRAFETEI COONS
C DEFINITE PRIN CURBELE MARGINALE
      DIMENSION R(3),SEP1(3),SEP2(3)
      DATA SEP1,SEP2/-5555.,-5555.,-5555.,-9999.,-9999.,-9999.
C  FUNCTIA PARAMETRICA
C
      F1(T)=1.-T
      F2(T)=T
C
C  NBU=NUMARUL PUNCTELOR PE CURBA U
C  NBV=NUMARUL PUNCTELOR PE CURBA V
C  NU=NUMARUL CURBELOR U
C  NV=NUMARUL CURBELOR V
      CALL ASSIGN(2,'COONS.DAT')
      LU=2
      NBU=30
      NBV=30
      NU=10
      NV=10
      DV1=1./(FLOAT (NBU))
      DU1=1./ FLOAT (NU-1)
      DV2=1./ FLOAT (NV-1)
      DU2=1./ FLOAT (NBV)
C
C  GENERAREA CURBELOR U
      U=0.
      DO 300 I=1,NU
      V=0.
      DO 200 J=1,NBU
      IF (J.EQ.NBU) V=1.
      DO 100 K=1,3
      R(K)=F1(U)*B0(K,V)+F2(U)*B1(K,V)+F1(V)*A0(K,U)+F2(V)*A1(K,U)
     *  -F1(V)*F1(U)*A0(K,0.)-F1(V)*F2(U)*A0(K,1.)
     *  -F2(V)*F1(U)*A1(K,0.)-F2(V)*F2(U)*A1(K,1.)
  100 CONTINUE
      WRITE (LU) R
  200 V=V+DV1
      WRITE (LU) SEP1
  300 U=U+DU1
C
C  GENERAREA CURBELOR V
      V=0.
      DO 1300 I=1,NV
      U=0.
      DO 1200 J=1,NBV
      IF (J.EQ.NBV) U=1.
      DO 1100 K=1,3
      R(K)=F1(U)*B0(K,V)+F2(U)*B1(K,V)
     * +F1(V)*A0(K,U)+F2(V)*A1(K,U)
     *-F1(V)*F1(U)*A0(K,0.)-F1(V)*F2(U)*A0(K,1.)
     *-F2(V)*F1(U)*A1(K,0.)-F2(V)*F2(U)*A1(K,1.)
 1100 CONTINUE
      WRITE (LU) R
 1200 U=U+DU2
      WRITE (LU) SEP1
```

```
 1500 V=V+DV2
      WRITE (LO)SEP2
      CALL CLOSE(LO)
      STOP
      END
      FUNCTION A0(I,T)
      GO TO (10,20,30), I
   10 A0=0.
      RETURN
   20 A0=0.
      RETURN
   30 A0=1.-T
      RETURN
      END
C
      FUNCTION A1(I,T)
      GO TO (10,20,30),I
   10 A1=T
      RETURN
   20 A1=1.
      RETURN
   30 A1=COS(T*3.14/2.)
      RETURN
      END
C
      FUNCTION B0(I,T)
      GO TO (10,20,30),I
   10 B0=0.
      RETURN
   20 B0=T
      RETURN
   30 B0=1.
      RETURN
      END
C
      FUNCTION B1(I,T)
      GO TO (10,20,30),I
   10 B1=T
      RETURN
   20 B1=T*T
      RETURN
   30 B1=0.
      RETURN
      END
```

Anexe (II)

ANEXA C

C.1. Programul PLANAR pentru desenarea modulară automată a planurilor de arhitectură și construcții

C.1.1. *Introducere*

Există posibilitatea elaborării unor algoritmi și programe pentru desenarea modulară automată a elementelor care compun fie planuri de arhitectură și construcții civile sau industriale fie piese din domeniul construcțiilor de mașini.

Pe baza acestor elemente pot fi create numeroase alte module de desen în funcție de necesitățile impuse de o anumită reprezentare.

Ordonarea și legarea modulelor se face prin transformări geometrice uzuale iar epurele pot fi obținute în dialog interactiv fie prin desenarea automată la ploter, fie prin vizualizare pe displayul grafic.
Programul **PLANAR** este proiectat tocmai în vederea rezolvării acestor probleme și este constituit dintr-un set de subrutine care corespund diferitelor elemente constructive ale obiectului ce trebuie să fie reprezentat.

Acest set de subrutine poate fi extins pentru realizarea unor desene cu un grad de complexitate foarte mare astfel încît pe parcurs chiar obiectul deja reprezentat poate intra ca o subrutină într-un proces de elaborare al unui ansamblu complex.
Programul **PLANAR** preia datele de intrare din fișierul disc **PLAN. DAT** și produce un fișier de ieșire **PLAN. PLO** ce se va plota ulterior în mod OFF-*LINE* la masa de desen.

În forma se inițială programul PLAISAR cuprinde subrutinele PERETE, UȘA, GEAM și COTA deocamdată minim pentru desenarea modulară automată a planurilor de arhitectură și construcții sau a pieselor din domeniul construcțiilor de mașini.

C.1.2. *Subrutina PERETE*

Forma apelului este:
CALL PERETE (INDC, DL1, DL2, DL, B, IPOZ, XI, YI, II)
iar reprezentarea elementului (modulului) **PERETE** este dată în figura 1—C.
Semnificația parametrilor de apel este următoarea:

- *INDC* este un comutator cu trei valori care precizează ce punct este considerat punct inițial pentru perete

Fig. 1 — C

INDC = 0 punct nou; *XI*, *YI* specifică acest punct
INDC = 1 punctul *X3*
INDC = 2 punctul *X4*

- *DL1* este lungimea în centimetri a segmentului *X1* — *X4*
- *DL2* este lungimea în centimetri a segmentului *X2* — *X3*
- *DL* este lungimea în centimetri a segmentului *X1'* — *X2*

- *B* este lățimea (grosimea) în centimetri a peretelui
- *IPOZ* este un comutator cu patru valori care precizează direcția în care se desenează peretele.
  - *IPOZ* = 0 poziția de bază la 0°
  - *IPOZ* = 1 perete la 90°
  - *IPOZ* = 2 perete la 180°
  - *IPOZ* = 3 perete la 270°
- *XI* este abscisa punctului inițial pentru cazul *INDC* = 0
- *YI* este ordonata punctului inițial pentru cazul *INDC* = 0
- *II* este un comutator cu patru valori care precizează închiderea peretelui
  - *II* = 0 perete deschis
  - *II* = 1 perete închis dreapta
  - *II* = 2 perete închis stînga
  - *II* = 3 perete închis la ambele capete.

C.1.3. *Subrutina USA*

Forma apelului este:

CALL USA (DL1, IPOZ, IT, IP, ID, XI, YI, B)

Reprezentările elementului (modulului) USA sînt date în figurile 2—C a și 2—C b.

Subrutina USA calculează la ieșire valorile *X3'* și *X4'* (figura 2 —C a) pentru a facilita continuarea desenului cu un alt element.

Semnificația parametrilor de apel este următoarea:

- *DL1* reprezintă lățimea ușii în centimetri
- *IPOZ* are aceeași semnificație ca în subrutina PERETE
- *IT* este indicator cu două valori care precizează tipul ușii:
  - *IT* = 0 tipul ușii este pe stînga pentru *IPOZ* = 0 (figura 3 — C a).
  - *IT* = 1 tipul ușii este pe dreapta pentru *IPOZ* = 0 (figura 3 — C b).

  În cazul ușii duble *IT* nu are semnificația de mai sus ci:
  - *IT* = 0 ușa este orientată stînga față de direcția în care se execută desenul pentru *IPOZ* = 0 (fig. 4 — C a)
  - *IT* = 1 ușa este orientată dreapta față de direcția în care se execută desenul pentru *IPOZ* = 0 (fig. 4 — C b)
- *IP* este un indicator cu două valori care codifică poziția punctului în juru căruia se rotește ușa față de punctul inițial de desen al ușii.

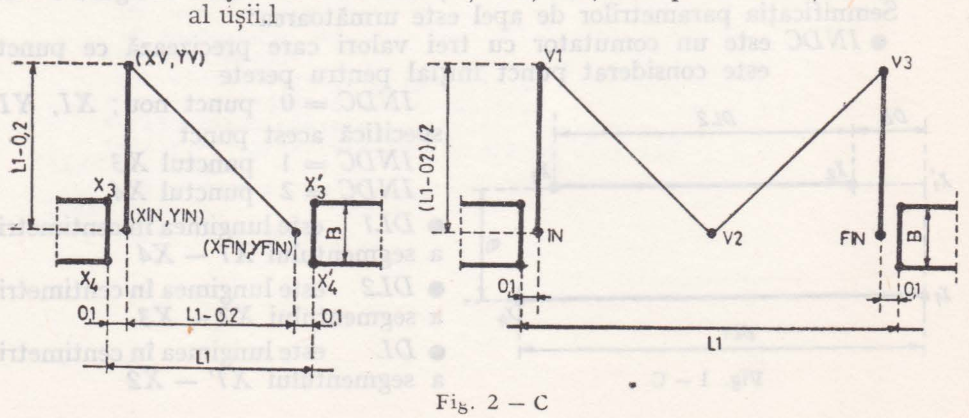

Fig. 2 — C

Fig. 3 – C

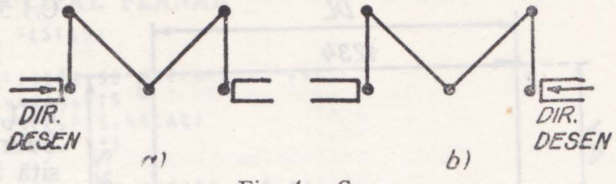

Fig. 4 – C

IP = 0 punct de rotație apropiat de punctul inițial, pentru *IPOZ* = 0 (figura 5 — C a)

IP = 1 punct de rotație depărtat de punctul inițial, pentru *IPOZ* = 0 (figura 5 — C a)

- *ID* este un indicator cu două valori care specifică tipul ușii
  ID = 0 ușa simplă (fig. 5 — C b)
  ID = 1 ușa dublă (fig. 5 — C b)
- *XI* este abscisa punctului inițial dacă ușa nu se desenează în continuarea altui element
- *YI* este ordonata punctului inițial dacă ușa nu se desenează în continuarea altui element
- *B* este lățimea în centimetri a elementului care urmează ușii în desen. Ea este necesară pentru omogenitatea programului.

C.1.4. *Subrutina GEAM*

Forma apelului este:

CALL GEAM (INDC, DL, IPOZ, B, XI, YI)

Figura 6—C ilustrează reprezentarea generală a elementului (modulului) **GEAM**.

Subrutina **GEAM** este concepută ca succesiunea a două apeluri ale subrutinei **PERETE**:

— un apel pentru construirea unui perete închis la ambele capete de direcție *IPOZ*

— un apel pentru construirea unui perete deschis de direcție MOD_4 $(IPOZ + 2)$

Semnificația parametrilor de apel este următoarea:

- *INDC* are aceeași semnificație ca în subrutina **PERETE**
- *DL* este lungimea geamului (ferestrei) în centimetri
- *IPOZ* are aceeași semnificație ca în subrutina **PERETE**
- *B* este lățimea ferestrei în centimetri
- *XI* este abscisa punctului inițial dacă fereastra este primul element al secvenței de desenat
- *YI* este ordonata punctului inițial dacă fereastra este primul element al secvenței de desenat

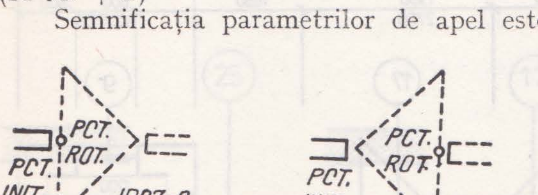

Fig. 5 – C

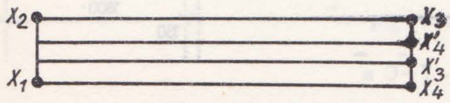

Fig. 6 – C

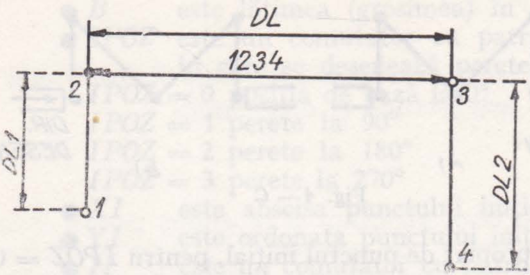

Fig. 7 – C

C.1.5. *Subrutina COTA*

Forma apelului este:

CALL COTA (XI, YI, DL, DL1,DL2, VAL, FI, K)

Subrutina **COTA** poate fi folosită în cadrul oricărui program de desen care necesită cotări ale elementelor reprezentate. De asemenea ea poate avea diverse aspecte legate de specificul cotării, de standardizare sau de fantezie în situații adecvate. Figura 7 — C ilustrează un mod de reprezentare generală a acestui element (modul) **COTA**. La fel figurile 7—C a și 7—C b.

Semnificația parametrilor de apel este următoarea:

- *XI, YI* sînt coordonatele punctului inițial al cotei
- *DL* este lungimea săgeții în centimetri
- *DL1* este lungimea segmentului (1 — 2) în centimetri
- *DL2* este lungimea segmentului (3—4) în centimetri
- *VAL* este valoare reală de patru cifre care reprezintă valoarea numerică a cotei
- *FI* este unghiul de rotație al cotei în grade, în jurul punctului inițial (*XI, YI*)
- *K* este un indicator cu două valori:

Dacă $K = 0$ pentru $VAL = 1234$. pe desen apare *1234*

Dacă $K = 1$ pentru $VAL = 1234$. pe desen apare *FI 1234*

Toate subrutinele prezentate în cadrul acestui program conțin segmente orientate, valorile lor putînd fi și negative deci există echivalența inversării orientării segmentelor.

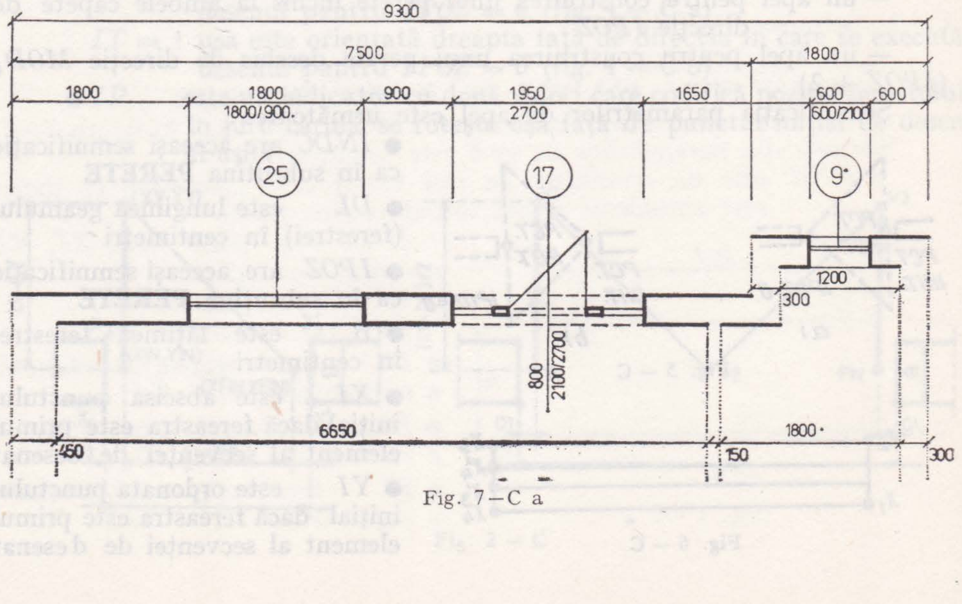

Fig. 7 – C a

PROGRAM PRINCIPAL PLANAR

```
      LOGICAL*1 FIS(15)
      TYPE 190
190   FORMAT(' FISIER DE INTRARE : ',$)
      ACCEPT 2,NRCAR,FIS
      CALL ASSIGN(2,FIS,NRCAR)
      CALL FDBSET(2,'R')
      TYPE 1
1     FORMAT(' FISIER DE IESIRE : ',$)
      ACCEPT 2,NRCAR,FIS
2     FORMAT(Q,15A1)
      CALL ASSIGN(4,FIS,NRCAR)
      CALL FDBSET(4,'NEW')
      CALL PLOTS(0.,0.,4)
11    READ(2,4,END=21) ITIP
4     FORMAT(I2)
      GOTO (5,6,7,8,9),ITIP
5     READ(2,10)INDC,DL1,DL2,DL,B,IPOZ,II,XI,YI
10    FORMAT(I2,4F7.2,2I2,2F7.2)
      CALL PERETE(INDC,DL1,DL2,DL,B,IPOZ,XI,YI,II)
      GOTO 11
6     READ(2,13)DL1,IPOZ,IT,IP,ID,XI,YI,B
13    FORMAT(F7.2,4I2,3F7.2)
      CALL USA(DL1,IPOZ,IT,IP,ID,XI,YI,B)
      GOTO 11
7     READ(2,15)INDC,DL,IPOZ,B,XI,YI
15    FORMAT(I2,F7.2,I2,3F7.2)
      CALL GEAM(INDC,DL,IPOZ,B,XI,YI)
      GOTO 11
8     READ(2,18)XI,YI,DL,DL1,DL2,VAL,FI,K
18    FORMAT(7F7.2,I2)
      CALL COTA(XI,YI,DL,DL1,DL2,VAL,FI,K)
      GOTO 11
9     READ(2,20)A1,B1,C1
20    FORMAT(3F7.2)
      CALL PCAR(A1,B1,C1)
      GOTO 11
21    CALL PLOT(0.,0.,999)
      CALL CLOSE(4)
      CALL CLOSE(2)
      STOP
      END
```

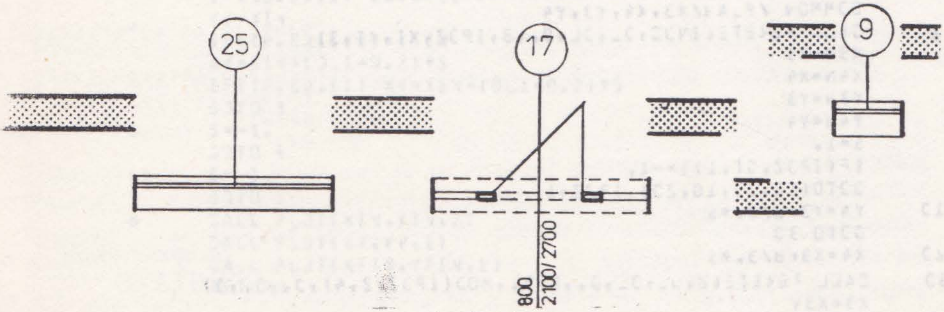

Fig. 7—C b

Subprogramul PERETE

```
      SUBROUTINE PERETE (INDC,DL1,DL2,DL,B,IPOZ,XI,YI,II)
      COMMON /PLAN/X3,X4,Y3,Y4
      IF(INDC.NE.0) GOTO 1
      X4=XI
      Y4=YI
1     IF(INDC.EQ.1) GOTO 2
      X1=X4
      Y1=Y4
      GOTO 3
2     X1=X3
      Y1=Y3
3     S=1.
      IF(IPOZ.GT.1)S=-1.
      IP =IPOZ+1
      GOTO (10,20,10,20) ,IP
10    X2=X1+DL*S
      Y2=Y1+B*S
      X3=X2+DL2*S
      Y3=Y2
      X4=X1+DL1*S
      Y4=Y1
      GOTO 4
20    X2=X1-B*S
      Y2=Y1+DL*S
      X3=X2
      Y3=Y2+DL2*S
      X4=X1
      Y4=Y1+DL1*S
4     I1=1
      I2=1
      CALL PLOT(X1,Y1,2)
      CALL PLOT(X4,Y4,1)
      IF(MOD(II,2).EQ.0) I2=2
      CALL PLOT(X3,Y3,I2)
      CALL PLOT(X2,Y2,1)
      IF(II.LT.2) I1=2
      CALL PLOT(X1,Y1,I1)
      RETURN
      END
```

Subprogramul GEAM

```
      SUBROUTINE GEAM(INDC,DL,IPOZ,B,XI,YI)
      COMMON /PLAN/X3,X4,Y3,Y4
      CALL PERETE(INDC,DL,DL,0.,B,IPOZ,XI,YI,3)
      X3N=X3
      X4N=X4
      Y3N=Y3
      Y4N=Y4
      S=1.
      IF(IPOZ.GT.1)S=-1.
      GOTO(10,20,10,20),IPOZ+1
10    Y4=Y3-B/3.*S
      GOTO 30
20    X4=X3+B/3.*S
30    CALL PERETE(2,DL,DL,0.,B/3.,MOD(IPOZ+2,4),0.,0.,0)
      X3=X3N
      X4=X4N
      Y3=Y3N
      Y4=Y4N
      RETURN
      END
```

SUBPROGRAMUL UȘA

```
      SUBROUTINE USA(DL1,IPOZ,IT,IP,ID,XI,YI,B)
      COMMON /PLAN/X3,X4,Y3,Y4
      IPOZ1=IPOZ+1
      IF(XI.EQ.0..AND.YI.EQ.0.) GOTO 1
      S=1.
      GOTO (10,20,30,40),IPOZ1
10    X3=XI
      Y3=YI+B/2.*S
      X4=XI
      Y4=YI-B/2.*S
      GOTO 1
20    X3=XI-B/2.*S
      Y3=YI
      X4=XI+B/2.*S
      Y4=Y2
      GOTO 1
30    S=-1.
      GOTO 10
40    S=-1.
      GOTO 20
1     S=1.
      GOTO (4,5,6,55),IPOZ1
4     XIN=X3+0.1*S
      YIN=(Y3+Y4)/2.
      XFIN=XIN+(DL1-0.2)*S
      YFIN=YIN
      X3=X3+DL1*S
      X4=X3
      IF(ID.EQ.1) GOTO 8
      XV=XIN
      IF(IP.EQ.1) XV=XFIN
      YV=YIN-(DL1-0.2)*S
      IF(IP.EQ.IT) YV=YIN+(DL1-0.2)*S
      GOTO 8
5     XIN=(X3+X4)/2.
      YIN=Y3+0.1*S
      XFIN=XIN
      YFIN=YIN+(DL1-0.2)*S
      Y3=Y3+DL1*S
      Y4=Y3
      IF(ID.EQ.1) GOTO 11
      YV=YIN
      IF(IP.EQ.1)YV=YFIN
      XV=XIN+(DL1-0.2)*S
      IF(IP.EQ.IT) XV=XIN-(DL1-0.2)*S
      GOTO 8
6     S=-1.
      GOTO 4
55    S=-1.
      GOTO 5
8     CALL PLOT(XIN,YIN,2)
      CALL PLOT(XV,YV,1)
      CALL PLOT(XFIN,YFIN,1)
      RETURN
```

```
9     XV2=(XIN+XFIN)/2.
      YV2=YIN
      YV1=YIN+(DL1-0.2)*S/2.
      XV1=XIN
      IF(IT.EQ.1) YV1=YIN-(DL1-0.2)*S/2.
      XV3=XFIN
      YV3=YV1
      GOTO 12
11    XV2=XIN
      YV2=(YIN+YFIN)/2.
      XV1=XIN-(DL1-0.2)*S/2.
      IF(IT.EQ.1) XV1=XIN+(DL1-0.2)*S/2.
      YV1=YIN
      YV3=YFIN
      XV3=XV1
12    CALL PLOT(XIN,YIN,2)
      CALL PLOT(XV1,YV1,1)
      CALL PLOT(XV2,YV2,1)
      CALL PLOT(XV3,YV3,1)
      CALL PLOT(XFIN,YFIN,1)
      RETURN
      END
```

Subprogramul COTA

```
      SUBROUTINE COTA(XI,YI,DL,DL1,DL2,VAL,FI,K)
      COMMON /BCAR/B,H1,ALFA,BETA/BD/IXO,IYO,SCX,SCY,IJ,MOD,CR,LF,F,G
      LOGICAL*1 T(3),CR,LF
      DIMENSION X(11),Y(11)
      DATA T,PI/'F','I',' ',3.14159265357/
      FI1=FI*PI/180.
      X(1)=0.
      X(2)=0.
      X(3)=0.3
      X(4)=.3
      X(5)=0.
      X(6)=DL
      X(7)=DL-.3
      X(8)=X(7)
      X(9)=DL
      X(10)=DL
      Y(1)=-DL1
      Y(2)=0.
      Y(3)=.05
      Y(4)=-.05
      Y(5)=.0
      Y(6)=0.
      Y(7)=.05
      Y(8)=-.05
      Y(9)=0.
      Y(10)=-DL2
      LNTH=20
      IF(K.EQ.1)LNTH=30
      DNL=LNTH*3
      X(11)=(DL-DNL)/2.
      Y(11)=2.*H1
      DO 1 I=1,11
      CALL ROTATE(X(I),Y(I),FI1)
      X(I)=X(I)+XI
1     Y(I)=Y(I)+YI
      CALL PDATA(X,Y,1,10)
      IF(K.EQ.1)CALL TEXT(T,3,X(11),Y(11),FI)
      CALL NUMBER(VAL,4,0,X(11),Y(11),FI)
      RETURN
      END
```

```
      SUBROUTINE ROTATE(X,Y,FI)
      X1=X
      X=X1*COS(FI)-Y*SIN(FI)
      Y=X1*SIN(FI)+Y*COS(FI)
      RETURN
      END
```

Subprogramul ROTATE

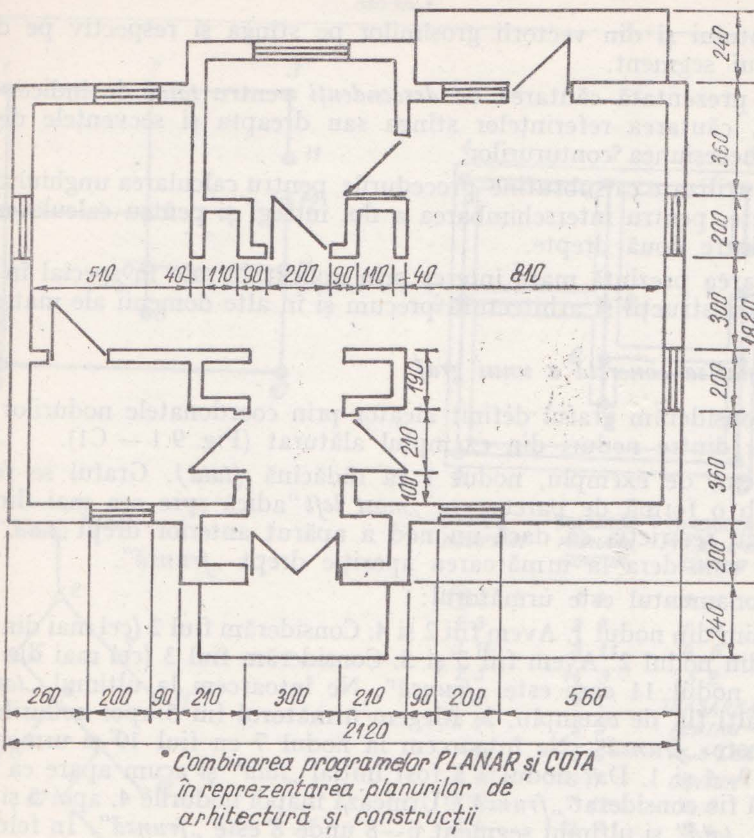

Fig. 8 — C

În figura 8 — C este prezentat un plan de arhitectură realizat automat la ploter prin compunerea modulelor programului PLANAR.

Desenul poate fi completat mai departe cu orice alte detalii necesare asupra cărora nu mai insistăm.

C.2. Program pentru trasarea contururilor care îmbracă cu grosimi variabile un graf dat prin noduri și legăturile dintre ele*)

1. *Introducere*

Lucrarea conține algoritmul și programul pentru trasarea contururilor care îmbracă cu grosimi variabile grafuri date prin noduri și legăturile dintre ele.

Algoritmul admite maximum *200* de puncte și maximum *200* segmente.

Variabilele de intrare sînt constituite din numărul de segmente ale grafului, din vectorii cu coordonatele pe *x* și pe *y* ale nodurilor, din vectorii care conțin referințele la primul punct al unui segment și la punctul final

*) Au colaborat ing. Anca Dumitrescu și arh. Mihai Popescu

al segmentului și din vectorii grosimilor pe stînga și respectiv pe dreapta ale fiecărui segment.

Este prezentată căutarea de *descendenți* pentru *tatăl* de indice, rotirea intrărilor, căutarea referințelor stînga sau dreapta și secvențele de desen pentru succesiunea contururilor.

Sînt utilizate ca subrutine procedurile pentru calcularea unghiului dintre 2 segmente, pentru interschimbarea a doi întregi și pentru calcularea intersecției dintre două drepte.

Lucrarea prezintă mare interes prin aplicațiile sale în special în proiectarea de construcții și arhitectură precum și în alte domenii ale matematicii.

2. *Analiza concretă a unui graf*

Să considerăm graful definit aleator prin coordonatele nodurilor și prin legăturile dintre noduri din exemplul alăturat (Fig. 9.1 — C1).

Alegem, de exemplu, nodul 1 ca rădăcină *(tată)*. Graful se reorganizează sub o formă de parcurgere *„most left"* adică spre cea mai din stînga ramură cu restricția că dacă un nod a apărut anterior drept *„tată"* atunci, el se va considera la următoarea apariție drept *„frunză"*.

Raționamentul este următorul:

Pornim din nodul 1. Avem fiii 2 și 4. Considerăm fiul 2 (cel mai din stînga). Pornim din nodul 2. Avem fiii 3 și 5. Considerăm fiul 3 (cel mai din stînga). Urmează nodul 11 care este *„frunză"*. Ne întoarcem la ultimul *„tată"* care mai are alți fii, de exemplu, 2. Alegem următorul fiu 5 apoi nodurile 6, 7 și 12 care este *„frunză"*. Ne întoarcem la nodul 7 cu fiul 10 și urmează apoi nodurile 9, 4 și 1. Dar nodul 1 a fost inițial *„tată"* și acum apare ca fiu, deci trebuie să fie considerat *„frunză"*. Urmează înapoi nodurile 4, apoi 5 și nodul 6 care este *„tată"* și ultimul segment 6—8 unde 8 este *„frunză"*. În felul acesta toate segmentele au fost parcurse. Succesiunea segmentelor este notată pe prima coloană din figura 1, adică graful modificat. Se remarcă cum nodul (1) *(tatăl)* din prima linie, se regăsește ca fiu în linia 11-a, situație în care apare ca *„frunză"* așa cum s-a arătat mai sus.

Pentru trasarea contururilor vom folosi tot graful modificat din prima coloană a figurii 9.1 — C2. Astfel să raționăm trasarea primului contur și în paralel să întocmim graful din figura 9.2 — C1.

Fiecare segment al grafului trebuie să apară parcurs o dată pe stînga și o dată pe dreapta. Este de reținut că prioritatea de alegere este fixă.

Astfel alegem segmentul *1—2* ca prim segment din graf și-l parcurgem pe stînga (linia 1 din coloana 1 din figura 9.1 — C2). Trecem acest segment *1—2* în linia 1 din coloana 2, din figura 1. Căutăm care segment apare cu referință stînga nesatisfăcută pornind de la fiul 2. Găsim *2—3* în linia a doua, apoi pentru fiul 3 găsim referința stînga în linia a treia. În figura 2 am notat nodurile 1—2—3—11 cu referința stînga. Pentru nodul 11 nu mai avem referința stînga deci vom lua referința dreapta și considerăm segmentul parcurs invers adică 11—3. Aceste elemente introduse în coloana 2 din figura 9.1 — C2 ne dau după terminarea întregului raționament trasarea primului contur, după ce s-a ajuns la rădăcina 1, ultimul segment trasat fiind *4—1* (coloana a doua din fig. 9.1 — C2). Primul contur trasat este deschis.

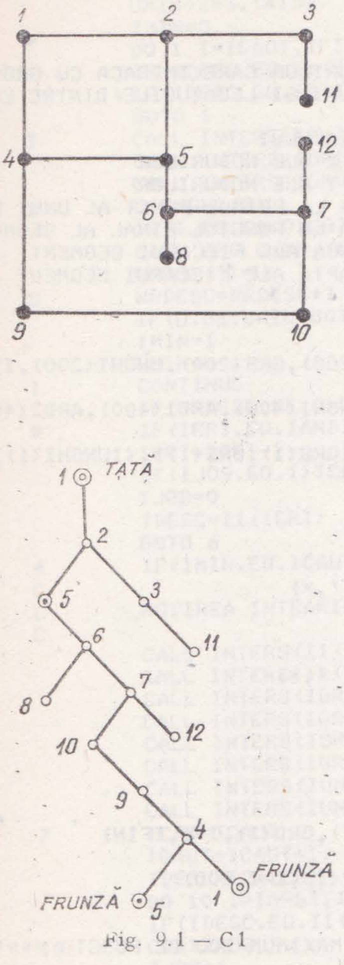
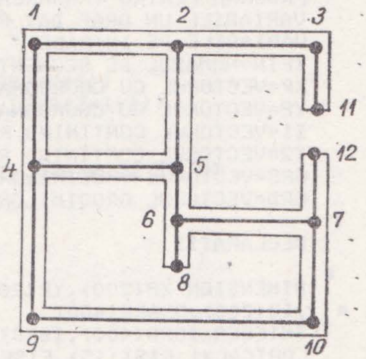

Fig. 9.1 — C1

GRAFUL MODIFICAT	TRASAREA PRIMULUI CONTUR	TRASAREA PTR. AL 2-LEA CONTUR
(1) 2	1 2	2 1
2 3	2 3	1 4
3 11	3 11	4 5
2 5	11 3	5 2
5 6	3 2	TRASAREA PENTRU AL 3-LEA CONTUR
6 7	2 5	
7 12	5 6	
7 10	6 7	
10 9	7 12	6 5
9 4	12 7	5 4
4 (1)	7 10	4 9
4 5	10 9	9 10
6 8	9 4	10 7
	4 1	7 6
		6 8
		8 6

Fig. 9.1 — C2

Pentru trasarea celui de al doilea contur se ia prima referință liberă pe stînga sau pe dreapta. Alegem astfel *2—1* (toate referințele pe stînga din coloana 1, figura 9.1— C2 au fost epuizate). Astfel nodul 1 din prima linie nu are pe stînga nici o referință și atunci alegem referința pe dreapta obținînd astfel *1—4* în linia unsprezece. Urmează trasarea segmentelor *4—5* apoi *5—2* închizîndu-se cu nodul 2 care este rădăcină și nu are referințe pe stînga. Al doilea contur trasat este închis (fig. 9.1 — C2 coloana 3). Pentru trasarea celui de al treilea contur se alege segmentul *6—5* după același raționament și se obține tot un contur închis (figura 9.1, coloana a treia).

După cum am arătat în introducere programul este structurat după acest algoritm și folosește pentru grosimile variabile pe stînga sau pe dreapta procedurile pentru calcularea unghiului dintre două segmente, pentru interschimbarea dintre doi întregi și pentru calculul punctelor de intersecție dintre două drepte. Alte amănunte privind programul pot fi citite pe listarea programului.

PROGRAMUL ARBORE

```
C     PROGRAM PENTRU TRASAREA CONTURURILOR CARE IMBRACA CU GROSIMI
C     VARIABILE UN GRAF DAT PRIN NODURI SI LEGATURILE DINTRE ELE.
C     VARIABILE DE INTRARE
C     IFIN=NUMARUL DE SEGMENTE ALE GRAFULUI
C     XP=VECTORUL CU COORDONATELE PE X ALE NODURILOR
C     YP=VECTORUL CU COORDONATELE PE Y ALE NODURILOR
C     I1=VECTORUL CONTININD REFERINTA LA PRIMUL PUNCT AL UNUI SEGMENT
C     I2=VECTORUL CONTININD REFERINTA LA PUNCTUL FINAL AL SEGMENTULUI
C     GRS=VECTORUL GROSIMILOR PE STINGA ALE FIECARUI SEGMENT
C     GRD=VECTORUL GROSIMILOR PE DREAPTA ALE FIECARUI SEGMENT
C
C     DECLARATII
C
      DIMENSION XP(200),YP(200),GRD(200),GRS(200),UNGHI(200),I1(200)
     * ,I2(200),GRARB(400)
      INTEGER IGRD(400),IGRS(400),IUNGHI(400),ARB1(400),ARB2(400)
      LOGICAL*1 FISI(15),FISE(15)
      EQUIVALENCE (IGRD(1),GRD(1)),(IGRS(1),GRS(1)),(IUNGHI(1),
     * UNGHI(1))
C
C     CITIREA DATELOR DE INTRARE
C
      TYPE 1000
 1000 FORMAT(' NUME FISIER DE DATE : ',*)
      ACCEPT 1001,NRI,FISI
 1001 FORMAT(Q,15A1)
      TYPE 1002
 1002 FORMAT(' NUME FISIER DE DESEN : ',*)
      ACCEPT 1001,NRE,FISE
      CALL ASSIGN(1,FISI,NRI)
      CALL ASSIGN(2,FISE,NRE)
      READ (1,2000)IFIN
      IF(IFIN.GT.200) GOTO 2006
 2000 FORMAT(I5)
      READ (1,2001)(I1(I),I2(I),GRS(I),GRD(I),I=1,IFIN)
 2001 FORMAT(2I5,2F12.5)
      READ (1,2003,END=2004)(XP(I),YP(I),I=1,200)
 2003 FORMAT(2F12.5)
      TYPE 2005
 2005 FORMAT(' *** ALGORITMUL ADMITE MAXIMUM 200 DE PUNCTE ***')
      STOP
 2006 TYPE 2007
 2007 FORMAT(' *** ALGORITMUL ADMITE MAXIMUM 200 SEGMENTE ***')
      STOP
C     INITIALIZAREA UNOR VARIABILE GENERALE
 2004 CALL INI(2)
      NRARB=1
      IARBI=1
      IRAD=I1(1)
      IDESC=I2(1)
      ICRT=1
      ICAUT=2
      IJOS=1
C
C     CAUTARE DE DESCENDENTI PENTRU TATAL DE INDICE IDESC
C
```

```
6         NRDESC=0
          UMIN=2*3.141527
          IMIN=0
          DO 1 I=ICAUT,IFIN
          IF(IDESC.EQ.I1(I))GOTO 2
          IF(IDESC.EQ.I2(I))GOTO 3
          GOTO 1
3         CALL INTERS(I2(I),I1(I))
          CALL INTERS(IGRD(2*I),IGRS(2*I))
          CALL INTERS(IGRD(2*I-1),IGRS(2*I-1))
2         U=UNGHI(I)
          IF(IJOS.EQ.0)GOTO 5
          CALL ANGLE(XP,YP,I1(ICRT),IDESC,I2(I),U)
          UNGHI(I)=U
5         NRDESC=NRDESC+1
          IF(U.GE.UMIN)GOTO 1
          IMIN=I
          UMIN=U
1         CONTINUE
          IF(NRDESC.NE.0)GOTO 4
9         IF(ICRT.EQ.IARBI)GOTO 8
          ICRT=ICRT-1
          IF(IJOS.EQ.1)ICRT=ICRT+1
          IJOS=0
          IDESC=I1(ICRT)
          GOTO 6
4         IF(IMIN.EQ.ICAUT)GOTO 7
C
C         ROTIREA INTRARILOR IMIN SI ICAUT
C
          CALL INTERS(I1(IMIN),I1(ICAUT))
          CALL INTERS(I2(IMIN),I2(ICAUT))
          CALL INTERS(IGRD(2*IMIN-1),IGRD(2*ICAUT-1))
          CALL INTERS(IGRD(2*IMIN),IGRD(2*ICAUT))
          CALL INTERS(IGRS(2*IMIN-1),IGRS(2*ICAUT-1))
          CALL INTERS(IGRS(2*IMIN),IGRS(2*ICAUT))
          CALL INTERS(IUNGHI(2*IMIN-1),IUNGHI(2*ICAUT-1))
          CALL INTERS(IUNGHI(2*IMIN),IUNGHI(2*ICAUT))
7         ICRT=ICAUT
          ICAUT=ICAUT+1
          IDESC=I2(ICRT)
          DO 10 I=IARBI,ICRT-1
          IF(IDESC.EQ.I1(I))GOTO 9
10        CONTINUE
          IJOS=1
          IF(ICAUT.LE.IFIN)GOTO 6
8         TYPE 3000,(I1(K),I2(K),GRS(K),GRD(K),K=IARBI,ICAUT-1)
3000      FORMAT(2I5,2F12.5)
          IC=IARBI
21        IT=I2(IC)
          IR=I1(IC)
          ITC=1
          ARB1(ITC)=IR
          ARB2(ITC)=IT
          GRARB(ITC)=GRS(IC)
          I2(IC)=-I2(IC)
```

```
C
C      CAUTARE REFERINTA PENTRU IT
C
15     TYPE 3010,IARBI,ICAUT-1,IR,IT,IC
3010   FORMAT(5I5)
       DO 11 I=IC+1,ICAUT-1
       IF(IT-I1(I))11,12,11
11     CONTINUE
       IF(IT.EQ.IR) GOTO 16
       DO 13 I=IARBI,ICAUT-1
       IF(IT+I2(I))13,14,13
13     CONTINUE
C
C      S-A GASIT REFERINTA STINGA
C
12     ITC=ITC+1
       ARB1(ITC)=I1(I)
       ARB2(ITC)=I2(I)
       GRARB(ITC)=GRS(I)
       IC=I
       IT=I2(IC)
       I2(IC)=-I2(IC)
       GOTO 15
C
C      S-A GASIT REFERINTA DREAPTA
C
14     ITC=ITC+1
       ARB1(ITC)=-I2(I)
       ARB2(ITC)=I1(I)
       GRARB(ITC)=GRD(I)
       IC=I
       IT=I1(IC)
       I1(IC)=0
       I2(IC)=0
       GOTO 15
C
C      SECVENTA DE DESEN
C
16     TYPE 4000,(ARB1(K),ARB2(K),GRARB(K),K=1,ITC)
4000   FORMAT(2I5,F12.5)
       TYPE 4001,(I1(K),I2(K),GRS(K),GRD(K),K=1,IFIN)
4001   FORMAT(2I5,2F12.5)
       IP1=ARB1(ITC)
       Y1=YP(IP1)
       X1=XP(IP1)
       IP2=ARB2(ITC)
       X2=XP(IP2)
       Y2=YP(IP2)
       A2=Y2-Y1
       B2=X1-X2
       DELT=SQRT(A2*A2+B2*B2)
       A2=A2/DELT
       B2=B2/DELT
       C2=-B2*Y1-A2*X1+GRARB(ITC)
       IORIG=0
       DO 22 I=1,ITC
```

```
      A1=A2
      B1=B2
      C1=C2
      IP1=ARB1(I)
      IP2=ARB2(I)
      X1=XP(IP1)
      Y1=YP(IP1)
      X2=XP(IP2)
      Y2=YP(IP2)
      A2=Y2-Y1
      B2=X1-X2
      DELT=SQRT(A2*A2+B2*B2)
      A2=A2/DELT
      B2=B2/DELT
      C2=-B2*Y1-A2*X1+GRARB(I)
      IF(A2*B1-A1*B2.NE.0.)GOTO 23
      IF(C1.EQ.C2)GOTO 22
      ADRP=-B2
      BDRP=A2
      CDRP=B2*X1-A2*Y1
      CALL DRDR(A1,B1,C1,ADRP,BDRP,CDRP,X,Y)
      IF(IORIG.NE.0)GOTO 24
      XORIG=X
      YORIG=Y
      IORIG=1
      CALL PLOT(X,Y,0)
      GOTO 25
 24   CALL PLOT(X,Y,1)
 25   CALL DRDR(A2,B2,C2,ADRP,BDRP,CDRP,X,Y)
      CALL PLOT(X,Y,1)
      GOTO 22
 23   CALL DRDR(A1,B1,C1,A2,B2,C2,X,Y)
      IF(IORIG.NE.0)GOTO 26
      XORIG=X
      YORIG=Y
      IORIG=1
      CALL PLOT(X,Y,0)
      GOTO 22
 26   CALL PLOT(X,Y,1)
 22   CONTINUE
      CALL PLOT(XORIG,YORIG,1)
C
C     URMATORUL CONTUR
C
      DO 17 I=IARBI,ICAUT-1
      IF(I2(I))20,17,18
 17   CONTINUE
      IF(ICAUT.GT.IFIN)GOTO 27
      IARBI=ICAUT
      IRAD=I1(IARBI)
      IDESC=I2(IARBI)
      ICRT=IARBI
      ICAUT=ICRT+1
      IJOS=1
      NRARB=NRARB+1
      GOTO 6
```

```
18      IC=I
        GOTO 21
20      IC=I
        IT=I1(IC)
        IR=-I2(IC)
        ITC=1
        ARB1(ITC)=IR
        ARB2(ITC)=IT
        GRARB(ITC)=GRD(IC)
        I1(I)=0
        I2(I)=0
        GOTO 15
27      CALL EOF
        STOP
C
C
        END
```

SUBPROGRAMUL ANGLE

```
C
C
C       PROCEDURA PENTRU CALCULAREA UNGHIULUI DINTRE 2 SEGMENTE
C
        SUBROUTINE ANGLE(X,Y,I1,I2,I3,U)
        DIMENSION X(1),Y(1)
        A2=(X(I2)-X(I1))**2+(Y(I2)-Y(I1))**2
        B2=(X(I3)-X(I2))**2+(Y(I3)-Y(I2))**2
        C2=(X(I3)-X(I1))**2+(Y(I3)-Y(I1))**2
        U=ACOS((A2+B2-C2)/(2.*SQRT(A2*B2)))
        PV=(X(I2)-X(I1))*(Y(I3)-Y(I2))-(X(I3)-X(I2))*(Y(I2)-Y(I1))
        IF(PV.LT.0.)U=2*3.14157-U
        RETURN
        END
```

SUBPROGRAMUL INTERS

```
C
C       PROCEDURA DE INTERSCHIMBARE A DOI INTREGI
C
        SUBROUTINE INTERS(I2,I1)
        I1=IEOR(I1,I2)
        I2=IEOR(I1,I2)
        I1=IEOR(I1,I2)
        RETURN
        END
```

SUBPROGRAMUL DRDR

```
C
C       PROCEDURA DE CALCULARE A INTERSECTIEI A DOUA DREPTE
C
        SUBROUTINE DRDR(A1,B1,C1,A2,B2,C2,X,Y)
        PROD=A2*B1-B2*A1
        X=(B2*C1-B1*C2)/PROD
        Y=(A1*C2-A2*C1)/PROD
        RETURN
        END
```

SUBPROGRAMUL CONTUR

```
      INTEGER TATA,SEG(2,1000),NREF(200),DATS(2,1000),MARCS(500),
     * MARCP(200),TABF(15),ARB(100)
      DIMENSION XP(200),YP(200),GROS(1000),TABU(15),GROS1(1000)
      DATA PI/3.141529/
C     CITIRE DATE DIN FISIER SI CALCUL NUMAR DE REFERINTE ***
      CALL ASSIGN(1,'PLAN.DAT')
      CALL FDBSET(1,'R')
      CALL ASSIGN(3,'PLAN.PLO')
      CALL FDBSET(3,'N')
      READ (1,1)NRPCT,NRSEG
1     FORMAT(2I5)
      READ(1,2)(XP(I),YP(I),I=1,NRPCT)
2     FORMAT(2F10.3)
      DO 4 I=1,NRSEG
      READ(1,3) SEG(1,I),SEG(2,I),GROS(I)
3     FORMAT(2I5,F10.3)
      NREF(SEG(1,I))=NREF(SEG(1,I))+1
      NREF(SEG(2,I))=NREF(SEG(2,I))+1
4     CONTINUE
C     ORGANIZAREA SEGMENTELOR IN ARBORI ***
      INDP=1
      INDC=1
100   DO 5 I=1,NRPCT
      IF(NREF(I).NE.1)GOTO 5
      IF(MARCP(I).EQ.0) GOTO 6
5     CONTINUE
6     IF(I.EQ.NRPCT+1)GOTO 7
      MARCP(I)=1
      DO 8 J=1,NRSEG
      IF(MARCS(J).EQ.1)GOTO 8
      IF(SEG(1,J).EQ.I) GOTO 9
      IF(SEG(2,J).EQ.I) GOTO 10
8     CONTINUE
10    CALL ROT(SEG,J)
9     DATS(1,INDP)=SEG(1,J)
      DATS(2,INDP)=SEG(2,J)
      GROS1(INDP)=GROS(J)
      MARCS(J)=1
      INDP=INDP+1
13    IF(INDP.EQ.INDC) GOTO 101
      TATA=DATS(1,INDC)
      NRC=DATS(2,INDC)
      MARCP(NRC)=1
      IF(NREF(NRC).NE.1)GOTO 12
      INDC=INDC+1
      GOTO 13
101   ARB(1+NRARB)=INDP-1
      NRARB=NRARB+1
      GOTO 100
C     GASIRE FII AI UNUI PUNCT ***
12    ITF=1
      DO 14 K=1,NRSEG
      IF(MARCS(K).EQ.1)GOTO 14
      IF(SEG(1,K).EQ.NRC)GOTO 15
      IF(SEG(2,K).NE.NRC)GOTO 14
      CALL ROT(SEG,K)
```

```
15      TABF(ITF)=K
        ITF=ITF+1
        MARCS(K)=1
        IF(ITF.EQ.NREF(NRC))GOTO 16
14      CONTINUE
16      ITF=ITF-1
C       ORGANIZARE TABF SI TABU IN FUNCTIE DE UNGHIURI ***
        IF(ITF.EQ.1)GOTO 18
        A2=(XP(NRC)-XP(TATA))**2+(YP(NRC)-YP(TATA))**2
        DO 19 I=1,ITF
        I1=SEG(2,TABF(I))
        B2=(XP(I1)-XP(NRC))**2+(YP(I1)-YP(NRC))**2
        C2=(XP(I1)-XP(TATA))**2+(YP(I1)-YP(TATA))**2
        COSFI=(A2+B2-C2)/(2*SQRT(A2*B2))
        FI=ATAN2(SQRT(1-COSFI*COSFI),COSFI)
        IF(FI.LT.0)FI=FI+PI
        FI=PI-FI
        PV=(XP(NRC)-XP(TATA))*(YP(I1)-YP(NRC))-(XP(I1)-XP(NRC))*
     *  (YP(NRC)-YP(TATA))
        IF(PV.LT.0) FI=-FI
        TABU(I)=FI
19      CONTINUE
        DO 20 I=1,ITF-1
        DO 20 J=I+1,ITF
        IF(TABU(I).GT.TABU(J))GOTO 20
        XX=TABU(I)
        TABU(I)=TABU(J)
        TABU(J)=XX
        K=TABF(I)
        TABF(I)=TABF(J)
        TABF(J)=K
20      CONTINUE
18      DO 17 I=1,ITF
        DATS(1,INDP)=SEG(1,TABF(I))
        DATS(2,INDP)=SEG(2,TABF(I))
        GROS1(INDP)=GROS(TABF(I))
17      INDP=INDP+1
        INDC=INDC+1
        GOTO 13
7       DO 22 I=1,NRSEG
22      MARCS(I)=0
        INDI=0
        CALL PLOTS(0.,0.,3)
        DO 21 I=1,NRARB
        INDT=INDI+1
        INDA=1
        SEG(1,1)=DATS(1,INDT)
        SEG(2,1)=DATS(2,INDT)
        GROS(1)=GROS1(INDT)
24      MARCS(INDT)=1
        JSUC=DATS(2,INDT)
27      IF(NREF(JSUC).EQ.1)GOTO 25
        NREF(JSUC)=NREF(JSUC)-1
        DO 23 J=INDT,ARB(I)
        IF(MARCS(J).EQ.1)GOTO 23
        IF(DATS(1,J).NE.JSUC)GOTO 23
```

```
      INDA=INDA+1
      SEG(1,INDA)=DATS(1,J)
      SEG(2,INDA)=DATS(2,J)
      GROS(INDA)=GROS1(J)
      INDT=J
      GOTO 24
23    CONTINUE
25    DO 26 J=INDI+1,ARB(I)
      IF(MARCS(J).EQ.0)GOTO 26
      IF(DATS(2,J).NE.JSUC)GOTO 26
      INDA=INDA+1
      SEG(1,INDA)=JSUC
      SEG(2,INDA)=DATS(1,J)
      GROS(INDA)=GROS1(J)
      JSUC=DATS(1,J)
      INDT=J
      GOTO 27
26    CONTINUE
      I1=SEG(1,1)
      I2=SEG(2,1)
      XA=XP(I1)
      YA=YP(I1)
      XB=XP(I2)
      YB=YP(I2)
      D=GROS(1)/2.
      A=YA-YB
      B=XB-XA
      XNORM=SQRT(A*A+B*B)
      CP=(XA*YB-XB*YA)/XNORM-D
      A=A/XNORM
      B=B/XNORM
      YPC=(-B*CP-A*(B*XA-A*YA))
      XPC=(B*(B*XA-A*YA)-A*CP)
      XI=XPC
      YI=YPC
      XI1=XA+(XA-XPC)
      YI1=YA+(YA-YPC)
      CALL PLOT(XI,YI,2)
      DO 35 J=2,INDA
      I3=SEG(2,J)
      XC=XP(I3)
      YC=YP(I3)
      D=GROS(J)/2.
      A1=YB-YC
      B1=XC-XB
      XNORM=SQRT(A1*A1+B1*B1)
      CP1=(XB*YC-XC*YB)/XNORM-D
      A1=A1/XNORM
      B1=B1/XNORM
      IF(I3.EQ.I1)GOTO 36
      IF(A1*B.NE.A*B1)GOTO 37
C   SEGMENTE IN PRELUNGIRE
      XB=XC
      YB=YC
      I1=I2
      I2=I3
```

```
      GOTO 35
C     TRATARE NORMALA A SEGMENTELOR
37    XPC=(-CP1*B+B1*CP)/(A1*B-A*B1)
      YPC=(CP1*A-CP*A1)/(A1*B-A*B1)
      CALL PLOT(XPC,YPC,1)
38    I1=I2
      I2=I3
      A=A1
      B=B1
      CP=CP1
      XB=XC
      YB=YC
      GOTO 35
C     SEGMENTUL ESTE FRUNZA
36    YPC=(-B1*CP1-A1*(B1*XB-A1*YB))
      XPC=(B1*(B1*XB-A1*YB)-A1*CP1)
      XPC1=XB+XB-XPC
      YPC1=YB+YB-YPC
      CALL PLOT(XPC1,YPC1,1)
      CALL PLOT(XPC,YPC,1)
      GOTO 38
35    CONTINUE
      CALL PLOT(XI1,YI1,1)
      CALL PLOT(XI,YI,1)
      INDI=ARB(I)
21    CONTINUE
      CALL PLOT(0.,0.,3)
      STOP
      END
```

```
      SUBROUTINE ROT(SEG,J)
      INTEGER SEG(2,500)
      I1=SEG(2,J)
      SEG(2,J)=SEG(1,J)
      SEG(1,J)=I1
      RETURN
      END
```

```
      SUBROUTINE PLOTS(X,Y,NR)
      LOGICAL*1 F,ORD1,ORD2,V0(2),V1(2),A0(2),A1(2)
      EQUIVALENCE(IV0,V0),(IV1,V1),(IA0,A0),(IA1,A1)
      DATA F,ORD1,ORD2/"52,"21,"22/
      DATA IV0,IV1,IA0,IA1/"310,"144,2,1/
      WRITE (3,1)F,ORD1,V0(2),V0(1),V1(2),V1(1)
1     FORMAT(6A1)
      WRITE(3,1)F,ORD2,A0(2),A0(1),A1(2),A1(1)
      RETURN
      END
      SUBROUTINE PLOT(X,Y,JPEN)
      LOGICAL*1 F,ORD1,ORD2,ORD3,X0(4),Y0(4)
      EQUIVALENCE (IX,X0),(IY,Y0)
      DATA F,ORD1,ORD2,ORD3/"52,3,7,"32/
      INTEGER*4 IX,IY
      IX=JFIX(X*1000.)
      IY=JFIX(Y*1000.)
      GOTO(1,2,4),JPEN
1     WRITE(3,5)F,ORD2,X0(4),X0(3),X0(2),X0(1),Y0(4),Y0(3),Y0(2),Y0(1)
      RETURN
2     WRITE(3,5)F,ORD1,X0(4),X0(3),X0(2),X0(1),Y0(4),Y0(3),Y0(2),Y0(1)
      RETURN
5     FORMAT(10A1)
4     WRITE(3,6)F,ORD3
6     FORMAT(2A1)
      RETURN
      END
```

3. *Aplicații*

În fig. 10.1 — C2 și 10.2 — C2 sînt prezentate graful unui plan de arhitectură și *„îmbrăcarea"* automată a pereților cu lăsarea liberă a golurilor pentru uși și ferestre, în funcție de datele de intrare. Aplicația conține coordonatele pentru 55 de puncte și 46 segmente. Această aplicație conține numai trasarea unor contururi deschise.

Aplicația fig. 10.3 — C2 conținînd de asemenea reprezentarea unui plan de arhitectură mult mai sofisticat, exprimă posibilitățile reale ale programului prezentat în această lucrare.

DATE DE INTRARE

```
70
1,3,2.,2.
3,4,2.,2.
4,5,2.,2.
5,6,2.,2.
6,7,2.,2.
7,8,2.,2.
8,9,2.,2.
9,10,0.,2.
10,11,2.,2.
11,12,2.,2.
12,13,4.,2.
13,14,4.,2.
4,15,2.,2.
15,16,4.,2.
16,17,4.,2.
17,56,2.,2.
56,57,2.,2.
17,18,2.,2.
18,19,2.,2.
19,20,0.,2.
20,21,2.,2.
21,22,2.,2.
22,23,0.,2.
21,23,2.,2.
23,24,2.,2.
24,25,2.,2.
25,26,2.,2.
26,27,2.,2.
26,28,0.,2.
30,31,0.,2.
31,32,0.,2.
33,32,2.,2.
32,34,2.,2.
34,35,2.,2.
35,40,2.,2.
41,42,1.,1.
42,43,1.,1.
3,44,1.,1.
44,45,1.,1.
45,46,1.,1.
46,47,1.,1.
47,48,1.,1.
48,49,1.,1.
49,50,1.,1.
50,51,1.,1.
51,52,1.,1.
53,54,2.,2.
54,55,2.,2.
58,59,2.,2.
60,61,2.,2.
62,63,2.,2.
64,65,2.,2.
65,66,2.,2.
66,67,2.,2.
69,70,0.,3.
70,71,0.,3.
71,72,0.,3.
72,73,0.,3.
73,74,0.,3.
75,76,1.,1.
77,76,1.,1.
77,78,1.,1.
78,79,1.,1.
9,80,1.,1.
80,81,1.,1.
81,82,1.,1.
82,83,1.,1.
83,84,1.,1.
24,29,2.,2.
26,29,2.,2.

312.,166.
314.,160.
317.6,148.
318.8,144.
319.4,140.
319.7,136.
320.,130.
320.,108.
297.,108.
289.,108.
270.,108.
270.,123.
268.,123.
260.,123.
230.,123.
222.,123.
220.,123.
220.,108.
199.,108.
191.,108.
138.,108.
134.,150.
138.,150.
138.,152.
138.,162.
148.,162.
148.,170.
175.,162.
148.,152.
173.,171.
173.,188.
148.,188.
148.,180.
138.,188
138.,242
0.,0.
0.,0.
0.,0.
0.,0.
272.,242.
192.,125.
192.,170.
192.3,173.
193.,178.
194.,182.
198.,197.
199.,201.
200.5,204.6
203.,207.6
205.,209.
208.,210.
220.,210.
210.,188.
220.,188.
220.,198.
220.,162.
210.,162.
270.,186.
270.,198.
268.,162.
280.,162.
374.5,76.
354.,142.
334.,157.
348.,162.
306.,294.
200.,260.
0.,0.
36.,134.
30.,140.
10.,120.
30.,100.
50.,120.
43.,127.
350.,40.
351.2,34.8
355.,31.
360.,30.
365.,31.
368.8,34.8
370.,40.
368.8,45.2
365.,49.
360.,50.
```

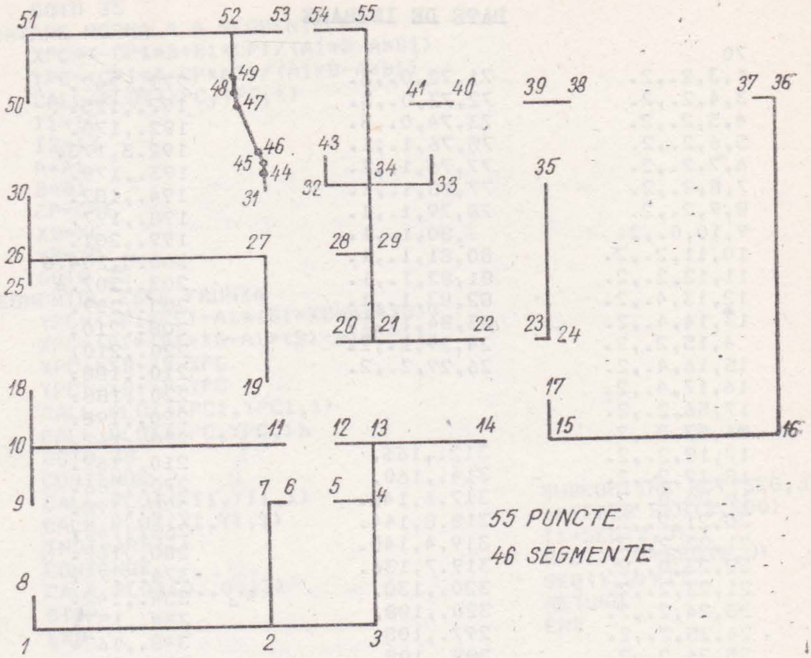

Fig. 10.1 — C2

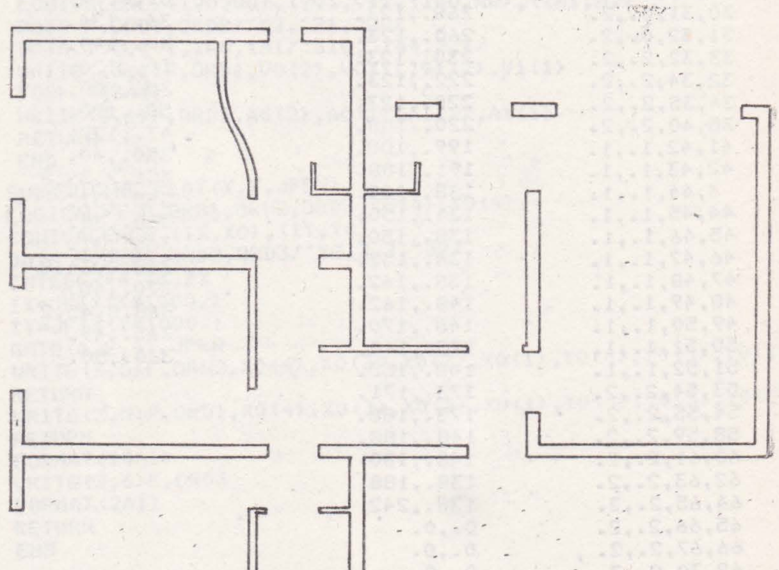

Fig. 10.2 — C2

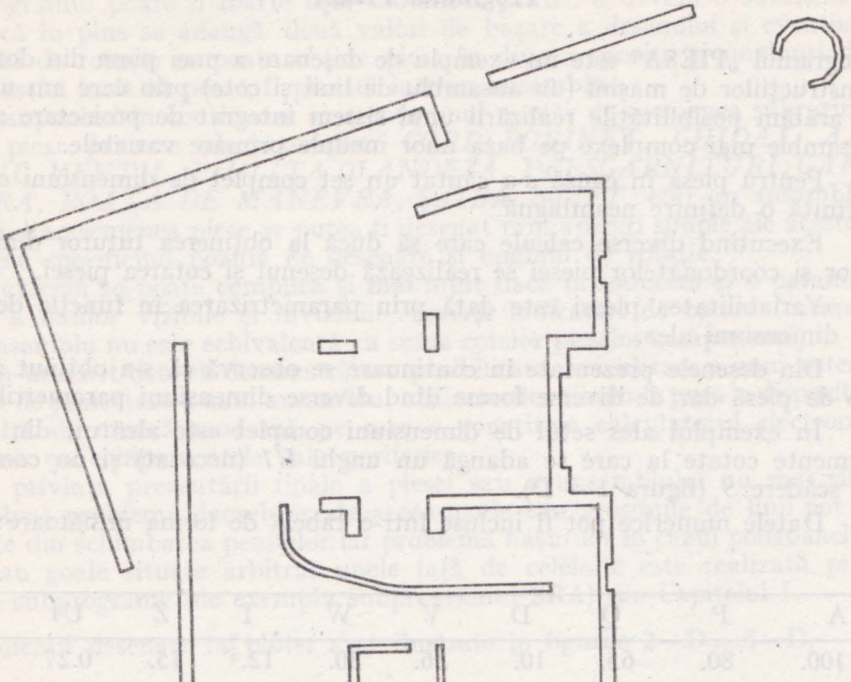

Fig. 10.3 — C2

ANEXA D

Programul PIESA

Programul „PIESA“ este un exemplu de desenare a unei piese din domeniul construcțiilor de mașini (un ansamblu de linii și cote) prin care am urmărit să arătăm posibilitățile realizării unui sistem integrat de proiectare a unor ansamble mai complexe pe baza unor module primare variabile.

Pentru piesa în cauză s-a căutat un set complet de dimensiuni care să permită o definire neambiguă.

Executînd diverse calcule care să ducă la obținerea tuturor dimensiunilor și coordonatelor piesei se realizează desenul și cotarea piesei.

Variabilitatea piesei este dată prin parametrizarea în funcție de setul de dimensiuni ales.

Din desenele prezentate în continuare se observă că s-a obținut același tip de piesă dar de diverse forme dînd diverse dimensiuni parametrilor.

În exemplul ales setul de dimensiuni complet este alcătuit din cele 7 elemente cotate la care se adaugă un unghi *U1* (necotat) și un coeficient de scădere *S* (figura 1 — D).

Datele numerice pot fi incluse într-o tabelă de forma următoare:

A	P	Q	D	V	W	T	Z	U1	S
100.	80.	65.	10.	36.	30.	12.	15.	0.27	1.
200.	150.	100.	8.	100.	80.	20.	20.	0.15	0.5
200.	150.	100.	8.	100.	80.	20.	20.	0.15	2.0

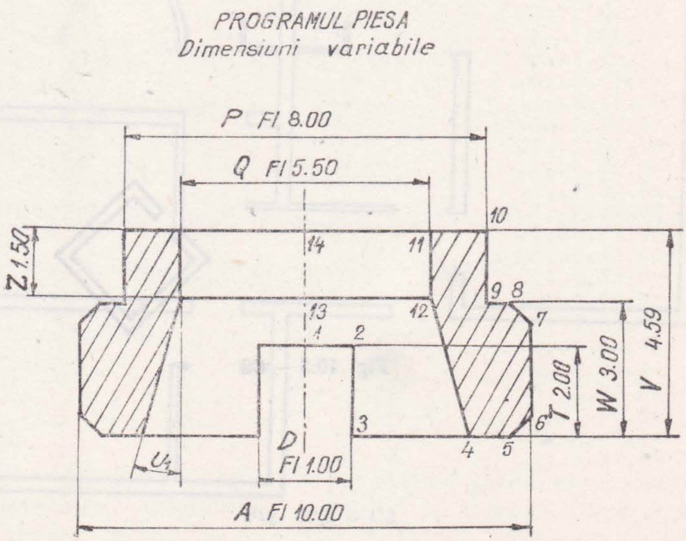

Fig. 1 — D

Programul poate fi foarte ușor modificat pentru a deveni o subrutină. Dacă în plus se adaugă două valori de bazare a desenului și eventual un unghi de rotație se poate obține piesa în diverse poziții și unghiuri de rotație astfel încît să poată fi plasată într-un ansamblu.

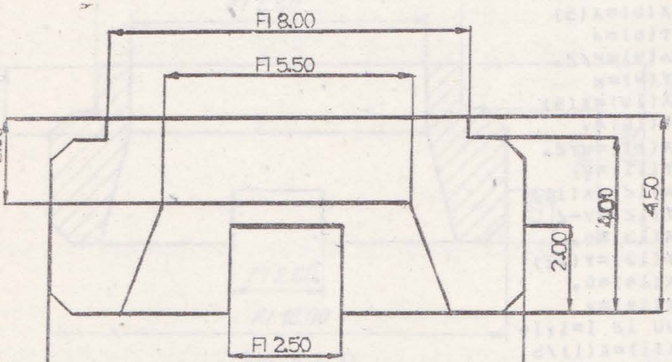
Presupunînd în continuare existența unui număr de asemenea subrutine pentru piese primare (de exemplu: *CORP ROBINET, GHIDAJ, AX VENTIL, VENTIL, PIULIȚA OLANDEZĂ, PRESGARNITURI, GARNITURA, ROATA DE MANEVRĂ, ȘAIBĂ, ȘTIFT*, etc) un ansamblu alcătuit din asemenea piese ar putea fi desenat prin apeluri simple ale acestor subrutine specificînd poziția de desenare și unghiul de rotație.

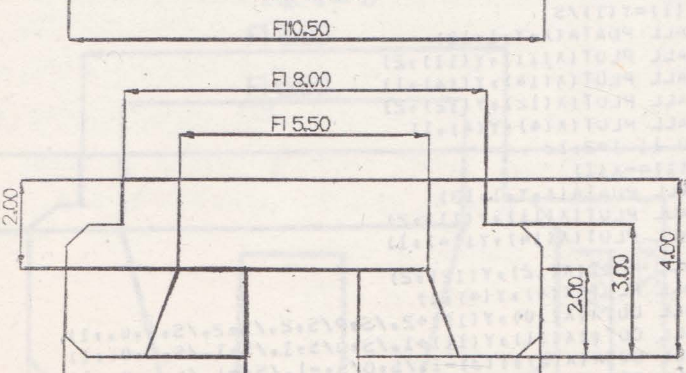
Problema se poate complica și mai mult dacă introducem și o parametrizare a liniilor vizibile și invizibile, diverși indicatori de cotare (cotarea unui ansamblu nu este echivalentă cu suma cotelor pieselor componente).

Am urmărit deci să demonstrăm o posibilitate de realizare a unui sistem integrat de proiectare a unui ansamblu, utilizatorilor fiindu-le pusă la dispoziție o unealtă de muncă modernă pe care o constituie calculatorul electronic împreună cu echipamentele sale periferice.

În privința prezentării finale a piesei sau a ansamblului nu mai sînt de rezolvat probleme deosebite, deoarece axele sau grosimile de linii pot fi obținute din schimbarea penițelor iar problema hașurilor în cazul poligoanelor pline sau goale situate arbitrar unele față de celelalte este realizată prin diverse subprograme (de exemplu subprogramul **SRA**) din Capitolul I.

Aplicații desenate la ploter sînt ilustrate în figurile 2—D,...,5—D.

PROGRAM PRINCIPAL PIESĂ

```
      LOGICAL*1 FIS(15)
      DIMENSION X(14),Y(14)
      DATA PI/3.1415926535/
      TYPE 1
1     FORMAT(' FISIER DE IESIRE',$)
      ACCEPT 2,NRCAR,FIS
2     FORMAT(Q,15A1)
      CALL ASSIGN(4,FIS,NRCAR)
      CALL FDBSET(4,'NEW')
      CALL PCAR(.2,.3,90.)
      TYPE 3
3     FORMAT(' INTRODUCETI DATELE(A,D,P,Q,T,W,V,Z,U) :',$)
      ACCEPT 4,A,D,P,Q,T,W,V,Z,U
4     FORMAT(9F9.2)
      U1=U*PI/180.
      X(1)=0
      Y(1)=T
      X(2)=D/2.
      Y(2)=T
      X(3)=X(2)
      Y(3)=0.
      X(4)=Q/2.+(V-Z)*SIN(U1)/COS(U1)
      Y(4)=0.
      X(5)=A/2.-.5
      Y(5)=0.
      X(6)=A/2.
      Y(6)=.5
      X(7)=X(6)
      Y(7)=W-.5
      X(8)=X(5)
      Y(8)=W
      X(9)=P/2.
      Y(9)=W
      X(10)=X(9)
      Y(10)=V
      X(11)=Q/2.
      Y(11)=V
      X(12)=X(11)
      Y(12)=V-Z
      X(13)=0.
      Y(13)=Y(12)
      X(14)=0.
      Y(14)=V
      DO 12 I=1,14
      X(I)=X(I)/S
12    Y(I)=Y(I)/S
      CALL PDATA(X,Y,1,13)
      CALL PLOT(X(11),Y(11),2)
      CALL PLOT(X(14),Y(14),1)
      CALL PLOT(X(12),Y(12),2)
      CALL PLOT(X(4),Y(4),1)
      DO 11 I=2,12
11    X(I)=-X(I)
      CALL PDATA(X,Y,1,13)
      CALL PLOT(X(11),Y(11),2)
      CALL PLOT(X(14),Y(14),1)
      CALL PLOT(X(12),Y(12),2)
      CALL PLOT(X(4),Y(4),1)
      CALL COTA(X(10),Y(10)+2./S,P/S,2./S,2./S,P,0.,1)
      CALL COTA(X(11),Y(11)+1./S,Q/S,1./S,1./S,Q,0.,1)
      CALL COTA(X(3),Y(3)-1./S,D/S,-1./S,-1./S,D,0.,1)
      CALL COTA(X(6),Y(6)-2.5/S,A/S,-2.5/S,-2.5/S,A,0.,1)
      CALL COTA(-X(5)+1.5,Y(5),T/S,-1.5/S,-1./S,T,90.,0)
      CALL COTA(-X(5)+2.5/S,Y(5),W/S,-1./S,-2.5/S,W,90.,0)
      CALL COTA(-X(5)+3.5/S,Y(5),V/S,-1/S,X(10)-X(7)+3/S,V,90.,0)
      CALL COTA(X(12),Y(12),Z/S,1./S,X(10)-X(6)+1./S,Z,90.,0)
      STOP
      END
```

PROGRAMUL PIESĂ DIMENSIUNI VARIABILE

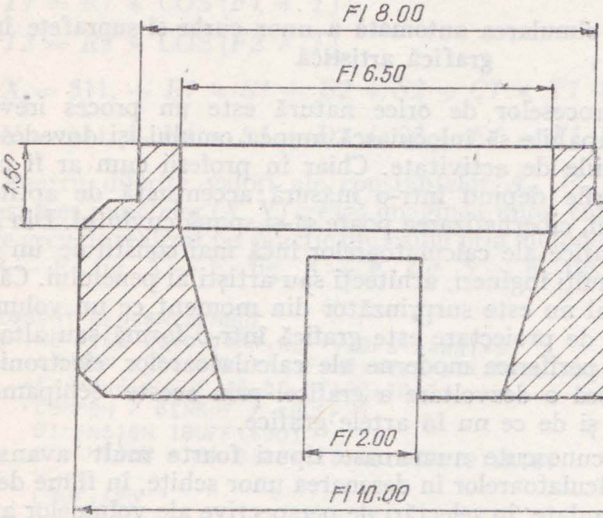

Fig. 3 — D

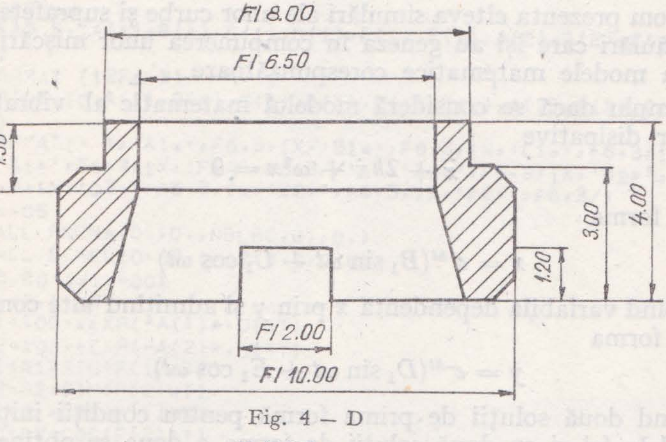

Fig. 4 — D

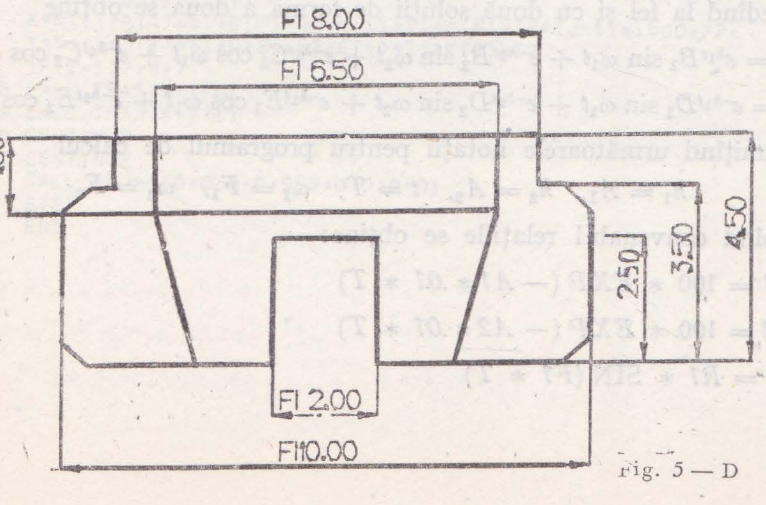

Fig. 5 — D

ANEXA E

Program pentru simularea automată a unor curbe și suprafețe în grafică artistică

Automatizarea proceselor de orice natură este un proces ireversibil. Mijloacele moderne capabile să înlocuiască munca omului își dovedesc utilitatea în toate domeniile de activitate. Chiar în profesii cum ar fi creațiile artistice unde realizările depind într-o măsură accentuată de aptitudinile naturale ale individului, cibernetizarea poate să-și spună cuvîntul. Din această cauză posibilitățile grafice ale calculatoarelor încă mai constituie un subiect de fascinație pentru mulți ingineri, arhitecți sau artiști ai penelului. Că acesta este un subiect general nu este surprinzător din moment ce un volum mare din munca atelierelor de proiectare este grafică într-o formă sau alta. Utilizarea echipamentelor periferice moderne ale calculatoarelor electronice permite să se întrezărească o dezvoltare a graficei prin aceste echipamente în arhitectură, inginerie și de ce nu în artele grafice.

În prezent sînt cunoscute numeroase tipuri foarte mult avansate de aplicații grafice ale calculatoarelor în desenarea unor schițe, în filme de desen animat, în alergări simulate, în selectări de perspective ale volumelor arhitecturale, etc deja realizate în alb negru sau color, dintre care unele pe scară mare.

Astfel vom prezenta cîteva simulări ale unor curbe și suprafețe ca modele artistice, simulări care își au geneza în compunerea unor mișcări oscilatori i derivate din modele matematice corespunzătoare.

De exemplu dacă se consideră modelul matematic al vibrațiilor libere al sistemelor disipative

$$\ddot{x} + 2h\dot{x} + \omega^2 x = 0$$

soluția are forma

$$x = e^{-ht}(B_1 \sin \omega t + C_1 \cos \omega t)$$

Schimbînd variabila dependentă x prin y și admițînd alte condiții inițiale soluția are forma

$$y = e^{-ht}(D_1 \sin \omega t + E_1 \cos \omega t)$$

Însumînd două soluții de prima formă pentru condiții inițiale diferite și procedînd la fel și cu două soluții de forma a doua se obține

$$x = e^{h_1 t}B_1 \sin \omega_1 t + e^{-h_2 t}B_2 \sin \omega_2 t + e^{-h_1 t}C_1 \cos \omega_1 t + e^{-h_2 t}C_2 \cos \omega_2 t$$

$$y = e^{-h_1 t}D_1 \sin \omega_1 t + e^{-h_2 t}D_2 \sin \omega_2 t + e^{-h_1 t}E_1 \cos \omega_1 t + e^{-h_2 t}E_2 \cos \omega_2 t$$

Admițînd următoarele notații pentru programul de calcul

$$h_1 = A_1, \quad h_2 = A_2, \quad t = T, \quad \omega_1 = F_1, \quad \omega_2 = F_2$$

și grupînd convenabil relațiile se obține:

$R1 = 100 * EXP(-A1 * .01 * T)$

$R2 = 100 * EXP(-A2 * .01 * T)$

$S1 = R1 * \mathrm{SIN}(F1 * T)$

$$S2 = R2 * \text{SIN}\,(F2 * T)$$

$$T1 = R1 * \text{COS}\,(F1 * T)$$

$$T2 = R2 * \text{COS}\,(F2 * T)$$

$$X = 511. + B1 * S1 + B2 * S2 + C1 * T1 + C2 * T2$$

$$Y = 511. + D1 * S1 + D2 * S2 + E1 * T1 + E2 * T2$$

Pentru diferite valori ale constantelor A_i, B_i, C_i, D_i, E_i, $F_i (i = 1,2)$ succesiunea punctelor (X, Y) crează imaginea unor curbe și suprafețe, teoretic foarte greu de realizat iar practic imposibil prin metodele cunoscute (fig. 1 — E, fig. 2 — E, fig. 3 — E, fig. 4 — E, fig. 5 — E, fig. 6 — E și fig. 7 — E).

```
* SEGMENT BENSON,BENBUF
* DEFINE FILE Z2(DVT:MT,RCF:V,BFS:2488)=9
      COMMON /BENSON/ XP,YP,X0,Y0,IX,IY,NPOS,PAS,ICAR,IBUF,NCAR,MBUF,EX,
     *EY,NBUF,INBUF,IBLOC,NTAPE,IBIT
      COMMON / BENBUF / IBUFF
      DIMENSION IBUFF(620)
      DIMENSION A(2),B(2),C(2),D(2),E(2),F(2)
      ND=9
      LBUF=620
      CALL IBENA(IBUFF,LBUF,ND)
      DO 1 J=1,5
      NBLOC=J
      READ 5,(A(1),B(1),C(1),D(1),E(1),F(1),A(2),B(2),C(2),D(2),E(2),F(2
     1))
    5 FORMAT (12F6.3)
      PRINT 10,A(1),B(1),C(1),D(1),E(1),F(1),A(2),B(2),C(2),D(2),E(2),F(
     12)
   10 FORMAT(' ','A1=',F6.3,1X,'B1=',F6.3,1X,'C1=',F6.3,1X,'D1=',F6.3,1X
     1,'E1=',F6.3,1X,'F1=',F6.3//' ','A2=',F6.3,1X,'B2=',F6.3,1X,'C2=',F
     26.3,1X,'D2=',F6.3,1X,'E2=',F6.3,1X,'F2=',F6.3/)
      H=.05
      CALL PNUMA(0.,0.,NBLOC,0.,0.)
      CALL ECHEL(0.02,0.02,0.0,0.0)
      DO 20 I=1,4001
      T=(I-1)*H
      R1=100.*EXP(-A(1)*.01*T)
      R2=100.*EXP(-A(2)*.01*T)
      S1=R1*SIN(F(1)*T)
      S2=R2*SIN(F(2)*T)
      T1=R1*COS(F(1)*T)
      T2=R2*COS(F(2)*T)
      X=511.+B(1)*S1+B(2)*S2+C(1)*T1+C(2)*T2+(J-1)*1500./2.
      Y=511.+D(1)*S1+D(2)*S2+E(1)*T1+E(2)*T2
      IF(I-1)7,8,7
    8 CALL TRAS(X,Y,0)
    7 CALL TRAS(X,Y,1)
   20 CONTINUE
    1 CONTINUE
      CALL PNUMA(0.0,0.0,999,0.0,0.0)
      STOP
      END
```

```
10 DIM A[2],B[2],C[2],D[2],E[2],F[2]
20 DISP "VAL(1) SI VAL(2)";
30 INPUT A[1],B[1],C[1],D[1],E[1],F[1],A[2],B[2],C[2],D[2],E[2],F[2]
40 H=0.05
50 SCALE-800,1700,0,920
60 FOR I=1 TO 4001 STEP 1
70 T=(I-1)*H
80 R1=100*EXP(-A[1]*0.01*T)
90 R2=100*EXP(-A[2]*0.01*T)
100 S1=R1*SIN(F[1]*T)
110 S2=R2*SIN(F[2]*T)
120 T1=R1*COS(F[1]*T)
130 T2=R2*COS(F[2]*T)
140 X=511+B[1]*S1+B[2]*S2+C[1]*T1+C[2]*T2
150 Y=511+D[1]*S1+D[2]*S2+E[1]*T1+E[2]*T2
160 IF I=1 THEN 190
170 PLOT X,Y,2
180 GOTO 200
190 PLOT X,Y,1
200 NEXT I
210 END
```

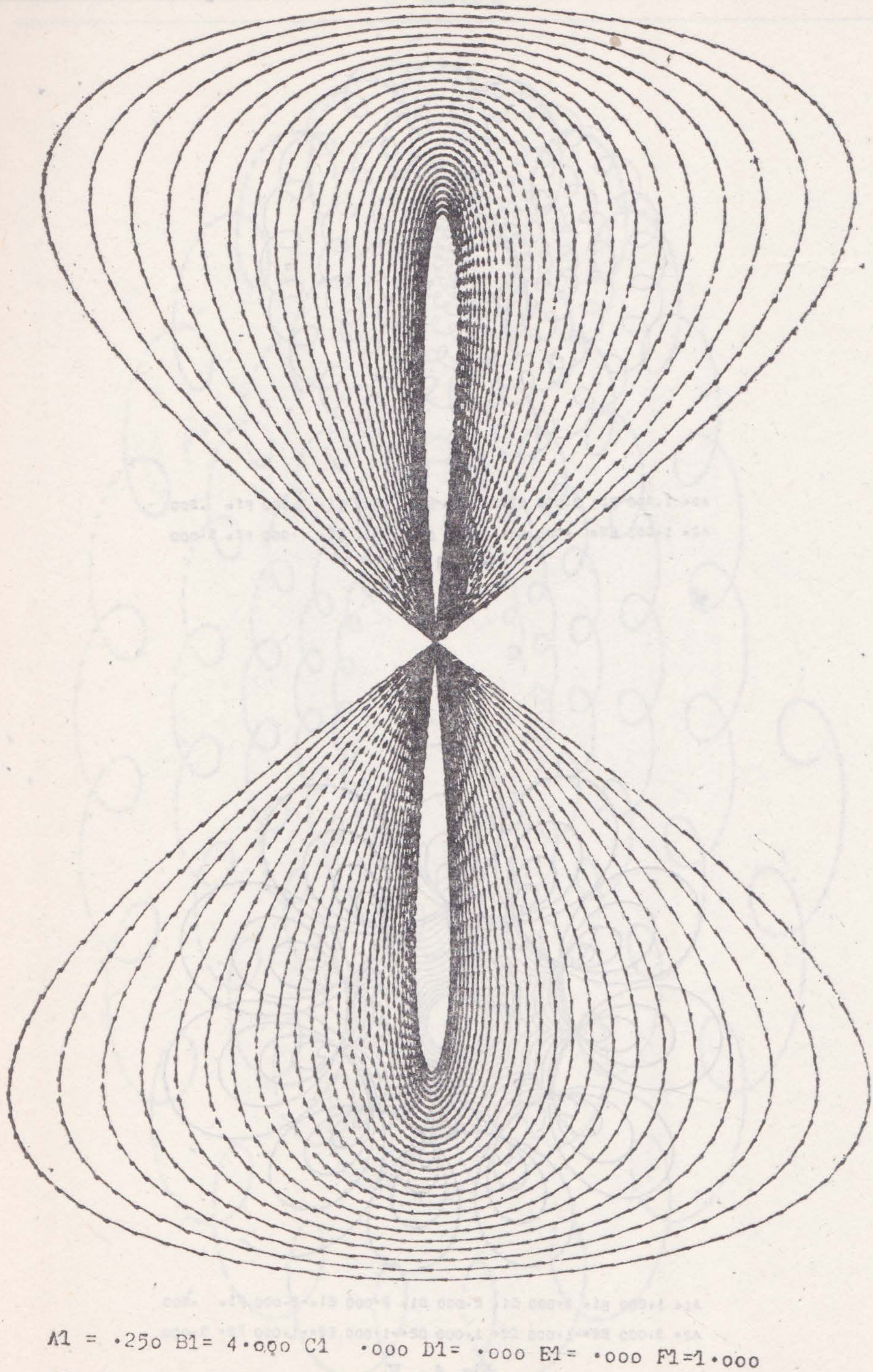
```
10 A=1
20 B=1.5
30 FOR I=1 TO 6283 STEP 1
40 T=I
50 X1=A*COS(T/1000)
60 Y1=A*SIN(T/1000)
70 R=SQR(Y1^2+(X1+B)^2)
80 X=511+150*(X1+R*COS(T/10))
90 Y=611+150*(Y1+R*SIN(T/10))
95 SCALE 100,1100,200,1100
100 IF I=1 THEN 130
110 PLOT X,Y,2
120 GOTO 140
130 PLOT X,Y,1
140 NEXT I
150 END
```


A1= .300 B1= 1.500 C1= 1.500 D1=-1.500 E1= 1.590 F1= 2.800

A2= .100 B2= 1.550 C2= 1.550 D2= 1.550 E2= 1.550 F2= 2.864

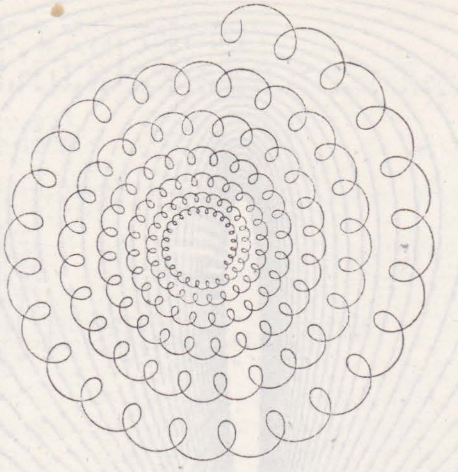
Fig. 1 — E

A1 = ·250 B1= 4·000 C1 ·000 D1= ·000 E1= ·000 F1=1·000

A2= 2·000 B2= ·000 C2= ·000 D2=4·000 E2= ·000 F2=2·000

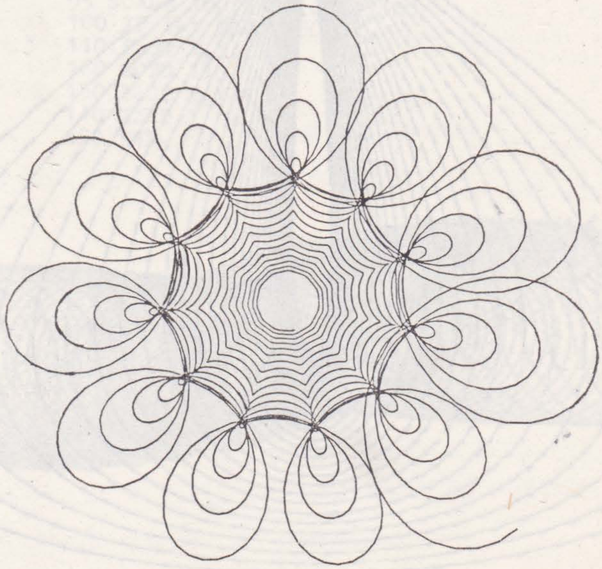
Fig. 2. — E

A1= 1.000 B1= 3.000 C1= .000 D1= .000 E1= 3.000 F1= .200

A2= 1.000 B2= .000 C2= .300 D2= -.300 E2= .000 F2= 5.000

Fig. 3 — E

A1= 1.000 B1= 2.000 C1= 2.000 D1= 2.000 E1=-2.000 F1= .500

A2= 3.000 B2=-1.000 C2= 1.000 D2=-1.000 E2=-1.000 F2= 5.000

Fig. 4 — E

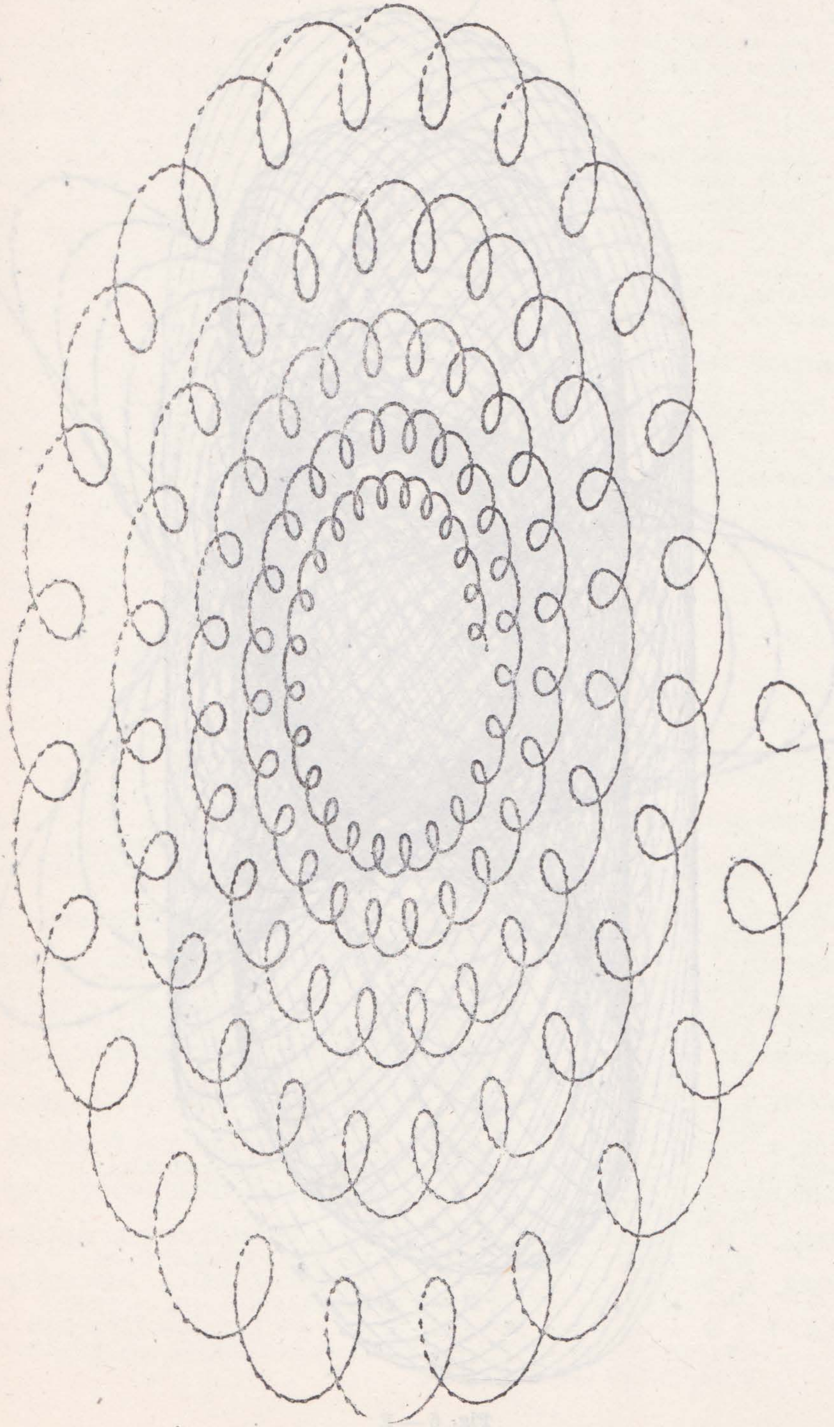

Fig. 5 — E

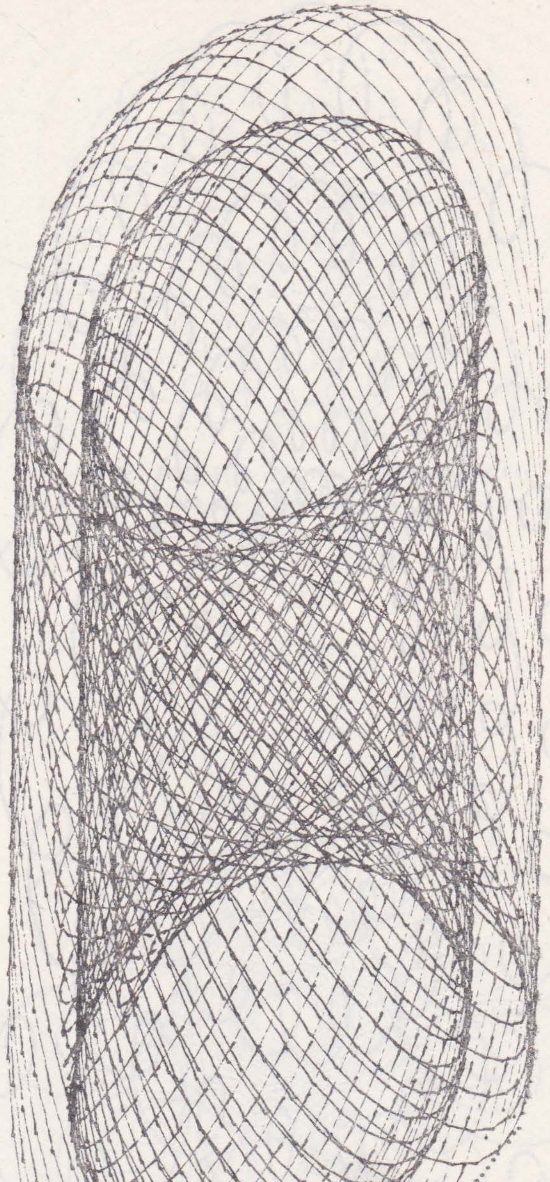

Fig. 6 — E

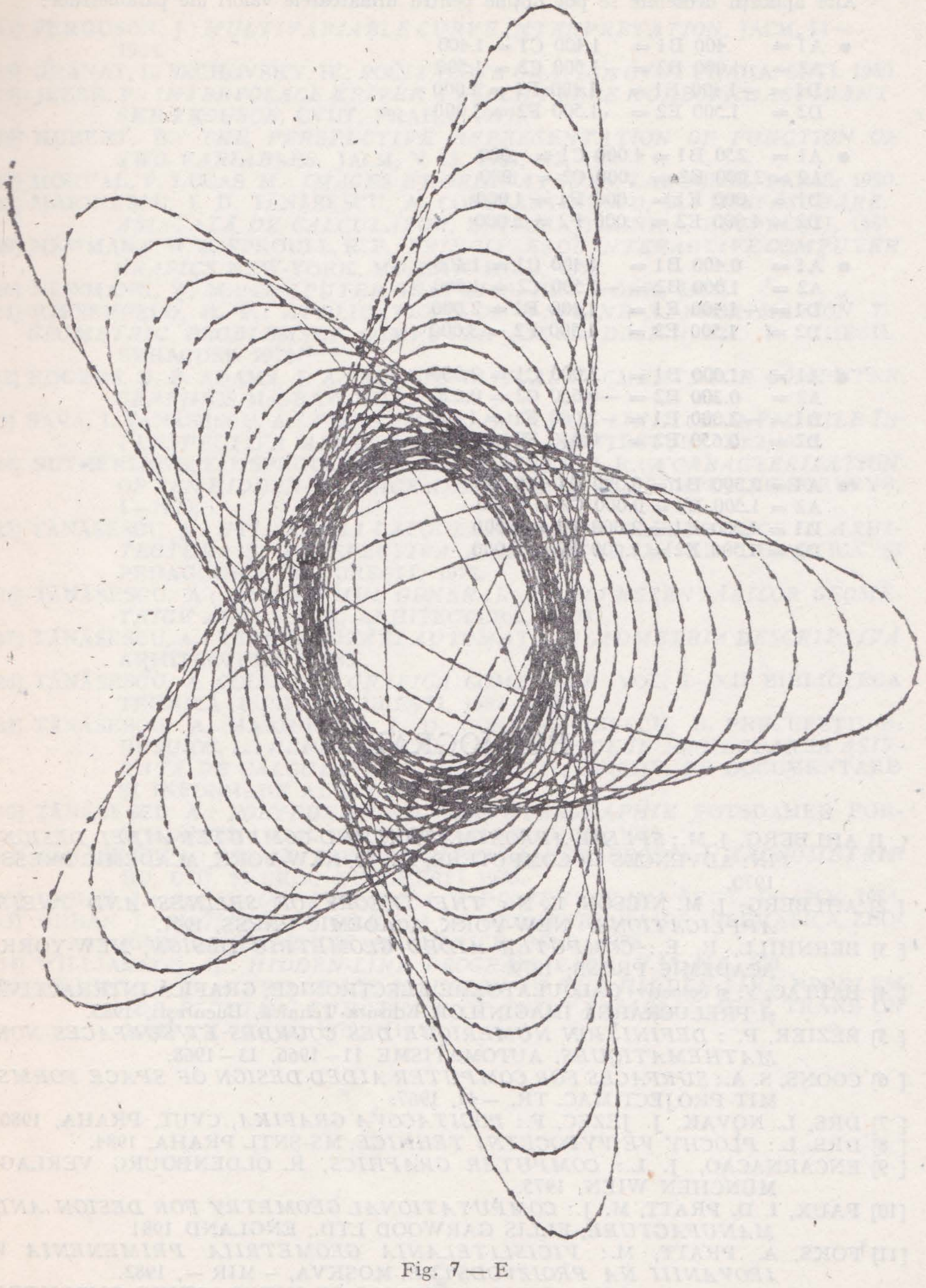

Fig. 7 — E

Alte aplicații deosebite se pot obține pentru următoarele valori ale parametrilor:

- A1 = .400 B1 = 1.400 C1 = 1.400
  A2 = 1.000 B2 = −1.500 C2 = 1.500
  D1 = −1.400 E1 = 1.400 F1 = 2.000
  D2 = 1.500 E2 = 1.500 F2 = 3.000

- A1 = .250 B1 = 4.000 C1 = .000
  A2 = 2.000 B2 = .000 C2 = .000
  D1 = .000 E1 = .000 F1 = 1.000
  D2 = 4.000 E2 = .000 F2 = 2.000

- A1 = 0.400 B1 = 1.400 C1 = 1.400
  A2 = 1.000 B2 = −1.500 C2 = 1.500
  D1 = −1.400 E1 = 1.400 F1 = 2.000
  D2 = 1.500 E2 = 1.500 F2 = 3.000

- A1 = 1.000 B1 = 2.000 C1 = 2.000
  A2 = 0.300 B2 = −0.650 C2 = 0.650
  D1 = −2.000 E1 = −2.000 F1 = 1.000
  D2 = 0.650 E2 = 0.650 F2 = 3.010

- A1 = 0.300 B1 = 0.300 C1 = 0.000
  A2 = 1.500 B2 = 0.000 C2 = 0.300
  D1 = 1.500 E1 = 2.000 F1 = 1.500
  D2 = 1.500 E2 = 2.000 F2 = 0.000

BIBLIOGRAFIE

[1] AHLBERG, J. M.: *SPLINE APROXIMATION AND COMPUTER AIDED DESIGN*, IN: ADVENCES IN COMPUTERS, No. 10, NEW-YORK, ACADEMIC PRESS, 1970.

[2] AHLBERG, J. M. NILSON, E. N.: *THE THEORY OF SPLINES AND THEIR APPLICATIONS*, NEW-YORK, ACADEMIC PRESS, 1967.

[3] BERNHILL, R. E.: *COMPUTER AIDED GEOMETRIC DESIGN*, NEW-YORK, ACADEMIC PRESS, 1979.

[4] BALTAC, V. și colectiv: CALCULATOARE ELECTRONICE, GRAFICĂ INTERACTIVĂ și PRELUCRAREA IMAGINILOR Editura Tehnică, București, 1985.

[5] BÉZIER, P. : *DEFINITION NUMERIQUE DES COURBES ET SURFACES NON MATHEMATIQUES*, AUTOMATISME 11—1966, 13—1968.

[6] COONS, S. A.: *SURFACES FOR COMPUTER AIDED DESIGN OF SPACE FORMS* MIT PROJECT MAC. TR. —41, 1967.

[7] DRS, L. NOVAK, J. JEZEC, F.: *POCITACOVA GRAFIKA*, CVUT, PRAHA, 1980.

[8] DRS. L.: *PLOCHY VE VYPOCETNI TEHNICE*, MS-SNTL PRAHA, 1984.

[9] ENCARNACAO, J. L.: *COMPUTER GRAPHICS*, R. OLDENBOURG VERLAG, MÜNCHEN WIEN, 1975.

[10] FAUX, I. D. PRATT, M. J.: *COMPUTATIONAL GEOMETRY FOR DESIGN AND MANUFACTURE*, ELLIS GARWOOD LTD., ENGLAND 1981

[11] FOKS, A. PRATT, M.: *VICISLITELANIA GEOMETRIIA PRIMENENIA V IROVANIII NA PROIZVODSTVE*, MOSKVA, — MIR —, 1982.

[12] FOLEY, I. D. A van DAM.: *FUNDAMENTALS OF INTERACTIVE COMPUTER GRAPHICS*, THE SYSTEMS PROGRAMMING SERIES, ADDISON-WESLEY PUBLISHING COMPANY 1983.

[13] FERGUSON, J.: *MULTIVARIABLE CURVE INTERPRETATION*, JACM, 11–1964.

[14] GRANAT, L. SECHOVSKY, H.: *POČITAČOVA GRAFICA* ČVUT PRAHA, SNTL 1980.

[15] JEZEK, F.: *INTERPOLACE KRIVEK A PLOCH PRACE K ODBORNE ASPIRANTSKE ZKOUSCE*, ČVUT, PRAHA, 1977.

[16] KUBERT, B.: *THE PERSPECTIVE REPRESENTATION OF FUNCTION OF TWO VARIABLES*, JACM, V 15, 1968, N2, 193.

[17] MORVAL, P. LUCAS, M.: *IMAGES ET ORDINATEURS*, LAROUSSE, PARIS, 1980.

[18] MARINESCU, I, D. TĂNĂSESCU, A. CONSTANTINESCU, R.: *DESFĂŞURAREA ASISTATĂ DE CALCULATOR*, EDITURA TEHNICĂ, BUCUREŞTI, 1987.

[19] NEWMANN, W. M. SPROULL, R. F.: *PRINCIPLES OF INTERACTIVE COMPUTER GRAFICS* NEW-YORK, McGRAW HILL, 1973.

[20] NEWMANN, W. M.: *COMPUTER GRAPHICS*, NEW-YORK, 1980.

[21] RIESENFELD, R. F.: *APPLICATIONS OF B-SPLINE APPROXIMATION TO GEOMETRIC PROBLEMSOF COMPUTER AIDED DESIGN* PH. D. THESIS, SYRACUSE 1973.

[22] ROGERS, D. F. ADAMS, J. A.: *MATHEMATICAL ELEMENTS FOR COMPUTER GRAPHICS* McGRAW-HILL, 1976.

23] SAVA, I. TĂNĂSESCU, A.: *PROBLEMA ELIMINĂRII LINIILOR INVIZIBILE ÎN PERSPECTIVA ARHITECTURALĂ Ă* ARHITECTURĂ Nr.2/1975.

[24] SUTHERLAND, E. I. SPROULL, R. F. SCHUMACKER, A. R.: *A CARACTERIZATION OF TEN HIDDEN-SURFACE ALGORITHMS*, ACM COMPUTING SURVEYS, 1–1979.

[25] TĂNĂSESCU, A.: *UTILIZAREA CALCULATOARELOR ELECTRONICE IN ARHITECTURA ŞI PERSPECTIVA ARHITECTURALĂ* ED. DIDACTICĂ ŞI PEDAGOGICĂ, BUCUREŞTI, 1972.

[26] TĂNĂSESCU, A.: *ALGORITMUL GENERAL AL REPREZENTĂRILOR GEOMETRICE AUTOMATE*, ARHITECTURA, 1/1981.

[27] TĂNĂSESCU, A.: *REPREZENTĂRI AUTOMATE ÎN GEOMETRIA DESCRIPTIVĂ* ARHITECTURA 3/1983.

[28] TĂNĂSESCU, A. COLECTIV: *GRAFICA COMPUTER* VOL. I–XII BIBLIOTECA TEHNICĂ ISPIF, BUCUREŞTI, 1982–1986.

[29] TĂNĂSESCU, A. MARINESCU, I, D. CONSTANTINESCU, R. PRECUPEŢU, P. BUSUIOC, L.: *REPREZENTĂRI GEOMETRICE ÎN PROIECTAREA ASISTATĂ DE CALCULATOR*, BUCUREŞTI, OFICIUL DE DOCUMENTARE ŞI INFORMARE AL M.I.Et., 1986.

[30] TĂNĂSESCU A.: *POLYEDER UND COMPUTERGRAPHIK* POTSDAMER FORSCHUNGEN, R. B. HEFT 43 S. 81–92, DDR, 1984.

[31] TĂNĂSESCU A.: *GEOMETRIE DESCRIPTIVĂ, PERSPECTIVĂ. AXONOMETRIE* ED. DID. ŞI PED., BUCUREŞTI 1975.

[32] URBAN J.: *POČITAČOVA GRAFICA V PROJEKTOVANI* ČVUT, PRAHA, 1984.

[33] URBAN J.: *POČITAČOVA GRAFICA '78* GEOMETRICKA PROBLEMATICA ZBORNIK CONFERENCIE, SMOLENICE, ČSSR, 1978.

[34] WILLIAMSON, H.: *HIDDEN-LINE PROGRAM*, CACM, V.15, N.2, 100.

[35] WRIGHT T. J.: *A TWO SPACE SOLUTION TO THE HIDDEN-LINE PROBLEM OR PLOTTING FUNCTIONS, OF TWO VARIABLES*, IEEE TRANS ON COMP., V–C–22, 1979, N1, 28.

CĂRȚI ÎN PREGĂTIRE

1. Colectiv învățămînt, centre de calcul	Învățăm FORTRAN 77.... conversînd cu calculatorul,
2. Colectiv învățămînt, centre de calcul	Învățăm PASCAL... conversînd cu calculatorul
3. Baltac V. și colectiv,	Manual practic de informatică și tehnică de calcul
4. Petrescu A. și colectiv,	Totul despre... Felix PC
5. Munteanu V. și a.	Limbajul C pe mini și micro
6. R. W. Hockney, C. R. Jesshope	Calculatoare paralele. Arhitectură, programare, algoritmi (traducere din l. engleză).
7–10. * * *	Automatică, management, calculatoare (AMC) vol. 61–64.
11. Costache N, Coojcaru I,	Microeconomie industrială, Concepte, metode, aplicații
12. Colectiv ITCI, M.I.A.,	Practica informaticii și tehnicii de calcul în industria alimentară
13. Badea N. ș.a.	Optimizarea organizării și conducerii întreprinderilor
14. Trandafir I, Marinescu V. și a.	Ingineria programării

Seria „Tehnica la zi"

15. Isaic Maniu Al.	Statistică asistată de calculator
16. Hăngănuț I. ș.a.	Testare automată
17. Sabău Gh.	Baze de date. De la concept la mașini

Vom anunța în timp util cînd unele dintre aceste lucrări vor fi în faze avansate de apariție. Cărți apărute sau în curs de apariție sînt anunțate în ultimele pagini ale volumului 1.

Vol. 1 + Vol. 2, Lei 56

- Volumul 1: biblioteca software de rutine grafice a mesei de desen DIGIGRAF (I), subprogramele pentru punct, dreaptă, plan, paralelism, perpendicularitate (II), programe şi aplicaţii pentru secţiuni şi intersecţii de poliedre (III), pentru conice, cuadrice, suprafeţe de rotaţie şi translaţie (IV), pentru reprezentarea spaţiului 3D pe 2D (V), şi a obiectelor spaţiale (VI), cum şi anexe cu formulele fundamentale, respectiv cu utilizarea mesei de desen ARISTO.

- Volumul 2: concepte, algoritmi, programe şi aplicaţii pentru linii ascunse şi suprafeţe invizibile (VII), pentru vizualizarea sau reprezentarea grafică a curbelor şi suprafeţelor (VIII), pentru interpolări cu curbe speciale (Bézier, Ferguson, B-spline, COONS), pentru curbe (IX) sau suprafeţe (X), ca şi anexe cu programe de desenare automată a planurilor în arhitectură şi construcţii, în construcţii de maşini sau în grafica artistică.

- Adresată, îndeosebi, proiectanţilor, studenţilor, cadrelor didactice, utilizatorilor informaticieni din toate domeniile, cu o atenţie aparte pentru cei din construcţii, sistematizare, arhitectură.

EDITURA TEHNICĂ

I ISBN 973-31-0018-8
II ISBN 973-31-0016-1